

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทย

Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts
On Thai Social Security

โดย

นายนพ เฟื่องฟู และคณะ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610761308

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทย

Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts
On Thai Social Security

โดย

นายนพ เฟื่องฟู และคณะ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

MCU RS 610761308

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts On Thai Social Security

By

Mr. Nope Feungfu and Others
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phetchaburi Buddhist College
B.E. 2561

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

MCU RS 610761308

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานวิจัย:	ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ ต่อความมั่นคงของสังคมไทย
ผู้วิจัย:	นายณพ เฟื่องฟู และคณะ
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
ปีงบประมาณ:	๒๕๖๑
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และผสมผสาน จากการศึกษาเอกสารจากพระไตรปิฎก วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๒๖ รูป/คน การอภิปรายกลุ่ม (Focus group) ๑๐ คน และการตอบแบบสอบถามจำนวน ๒๐๖ ชุด โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๒) เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในปัจจุบัน และ ๓) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อสังคมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางการป้องกัน แก้ปัญหานำไปสู่การรักษาความความมั่นคงแบบยั่งยืนต่อไป สาระสำคัญมีดังนี้

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในระดับชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดไว้ ๙ ประเภทหลักๆ ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน สำหรับในระดับท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเพชรบุรีสามารถแยกย่อยออกมาได้จำนวน ๒๐ ประเภท ที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของสังคม ๔ ด้านสำคัญ ได้แก่ ๑) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกด้านความคิดของคนในสังคม การบุกรุกที่สาธารณะ ๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน อุทกภัย ปัญหายุขยลันเมือง ๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด เทคโนโลยีสารสนเทศ (Smart phone) ๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเผาทำลายป่า มลพิษทางอากาศและน้ำเน่าเสีย ทั้งนี้ ภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงได้หลายด้าน เช่น อุทกภัย ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชน ต่างมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และแก้ปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบางประการที่ทำให้การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ สำหรับ

แนวทางที่จะดำเนินการป้องกัน แก้ปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น มีแนวทางดังนี้

๑) ผลกระทบทางด้านการเมืองการปกครอง ความขัดแย้งหรือความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบันไม่รุนแรง ส่วนความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์และกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มพัฒนานั้นมีอยู่เป็นลักษณะประจำ สามารถเจรจาไกล่เกลี่ยตกลงกันได้ในระดับท้องถิ่นโดยเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแต่ละท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล ๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน ในภาพรวมภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะเกษตรกรที่ถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่างๆ จากพ่อค้าคนกลางและนายทุน นอกจากนั้น ควรส่งเสริมสนับสนุนต่อยอดโครงการที่รัฐดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น โครงการแก้ปัญหาหนี้ในระบบ โครงการแก้ปัญหาที่ทำกิน โครงการไทยนิยมยั่งยืน รวมทั้งโครงการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบการจัดการน้ำและการคมนาคม โดยการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่เป็นภัยคุกคามรุนแรงคือ ยาเสพติดและเทคโนโลยีสารสนเทศ (มือถือ) แนวทางในการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะในระดับตำบล โดยมีการบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและภาคเอกชน ร่วมมือกันในการประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชนเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามดังกล่าวพร้อมกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามที่สำคัญคือ การเผาทำลายป่า ปัญหาขยะล้นเมือง และการบุกรุกที่สาธารณะ เพราะเป็นตัวสร้างมลพิษและทำลายสภาพแวดล้อมที่รุนแรง การแก้ปัญหาในภาพรวมเป็นลักษณะเดียวกันกับด้านสังคมและวัฒนธรรมคือการสร้างชุมชนเข้มแข็ง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า กลไกสำคัญที่เป็นรูปธรรมที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้แบบยั่งยืน ประกอบด้วย ๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง (Strong Communities) เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ๓) หลักธรรมาภิบาล (Good governance) เป็นหลักการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ๔) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) เพื่อให้กฎหมายมีฤทธิ์ ๕) การป้องกันการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (Corruption) เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมี หลักปรัชญาและหลักธรรมที่สามารถนำมาเป็นแนวทางเสริมสร้างให้สังคมมั่นคงยั่งยืนได้อีกหลายประการ เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศีล ๕ อปทานิยธรรม ๗ และ สาราณียธรรม ๖ เป็นต้น

คำสำคัญ : ภัยคุกคามรูปแบบใหม่,องค์ประกอบ,ตัวบ่งชี้,ผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

Research Title: Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts on Thai Social Security

Researchers: Mr. Nope Feungfu and Others

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phetchaburi Buddhist College

Fiscal Year: 2561/2018

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This research is a qualitative and integrated research deriving from studying Tripitaka, theses, research reports, academic texts and journals as well as mass media related. Other significant data came from interviewing a group of 26 persons, a focus group of 10 persons and the questionnaire answerers of total 206 sets. The objectives of this research are 1) to study the elements of threats which indicate to be non - tradition threats 2) to study the methods and approaches the government and communities have managed with non - traditional threats and 3) to analyze the impacts of those threats on society in Phetchaburi Province and propose preventive measures to solve problems for sustainable security.

National Security Council, Thailand has categorized 9 main non – traditional threats which effect security of Thai society at national level as follows 1) dissent arising from different thinking of people in society 2) lack of confidence to regime and political institutes 3) the imbalance of natural resources and environmental management 4) disasters from natural environmental change and pandemics 5) security in 3 southern border provinces of Thailand 6) terrorism and transnational crimes 7) migrant workers and illegal immigration 8) drugs and 9) poverty. Anyway, the threats in Phetchaburi Province can be subdivided into 20 types under 4 main sectors following 1) social threats such as division derived from different thinking of people, public space invasion 2) economic threats such as poverty, flooding, city’s overflowing garbage 3) cultural and social threats such as drugs, information technology (smart phone) 4) environmental and natural resources threats such as wildfire destruction, air and water pollution. Moreover, one threat can affect many

sides of security such as extreme floods have serious economic, social and environmental impacts.

As being assigned, public sectors and communities work together continually in monitoring, inspecting and tackling such threats. Anyway, there are practical difficulties that bar them from implementation. And these are problem solving guidelines for sustainable security 1) political aspect, division in political thinking of people in Phetchaburi Province at present are not serious. Conflict of interest between developers and conservatives still remain but can be tackled thru reconciling and good governance approach. 2) For economy, the authorities should seriously settle the income disparity especially investors and intermediary persons who unkindly take advantage of farmers. The government should also focus on existing projects and continue delivering tangible results such as informal debts, Thai Niyom Yangyuen including infrastructure projects concerning water management and communication thru turning policy into more efficiently practice 3) serious cultural and social threats are drugs and information technology (smart phone) which can be tackled by building strong communities especially at tambon level by integrating public sectors with houses, temples, schools, communities and private sectors. Public relations is essential to make communities understand what non – traditional threats and their impacts are. Moreover, law enforcement are needed. 4) for environment and natural resources, wildfire destruction, city's overflowing waste and public space invasion cause pollution and destroy environment. These problems should be solved by creating strong communities, using good governance and allowing law enforcement to work effectively.

In conclusion, the essential and practical mechanism for resolving non – traditional threats sustainably are 1) strengthen the communities thru projects such as Keeping Five-Precepts in Villages 2) policy implementation which is the responsibility of the authorities 3) good governance 4) law enforcement 5) prevent corruption. Besides, many philosophy and dhamic principles could be used to support secure and sustainable society building such as economy sufficiency, 5 precepts, Aparihaniyathamma 7 and Saraniyathamma 6.

Key words: non-traditional threats, elements, indicators, impacts on Thai social security

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิตย์ อากาศโร), รศ., ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีส่วนส่งเสริมในการทำวิจัยนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงงานวิจัยชิ้นนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย

ขอขอบคุณให้การสัมภาษณ์ ผู้เข้าสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือด้านข้อมูล ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการวิจัยนี้อย่างมาก จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ทุกประการ

ขอกราบขอบพระคุณพระคุณพระวิสุทธิวงศาจารย์ พระพิพิธพัชรโรดม และพระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร. ในนามผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี ที่ได้เมตตาสนับสนุนการพัฒนาและการผลิตงานวิจัยของบุคลากรสายวิชาการด้วยดีเสมอมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับการสนับสนุนงานวิจัยต่อไป

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน รวมถึงผู้มีส่วนร่วมกับการวิจัยด้านอื่นๆ หากคุณความดีที่เกิดจากการวิจัยนี้ ขอมอบให้เป็นปฏิการะแก่ทุกท่าน และสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการต่างๆ มา ณ ที่นี้

นายพน พึ่งฟู และคณะ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	๑๑
๑.๓ ขอบเขตของโครงการวิจัย	๑๑
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๑๔
๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๑๔
๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๑๕
๒.๑ ทฤษฎีความขัดแย้ง	๑๕
๒.๑.๑ ความหมายของความขัดแย้ง	๑๕
๒.๑.๒ ความขัดแย้งเชิงสังคมวิทยา	๒๒
๒.๑.๓ สาระสำคัญของความขัดแย้ง	๒๓
๒.๑.๔ ประเภทของความขัดแย้ง	๒๔
๒.๑.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและความขัดแย้ง	๒๕
๒.๒ ทฤษฎีความมั่นคงแห่งชาติ	๒๘
๒.๒.๑ ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ	๒๘
๒.๒.๒ องค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ	๒๘
๒.๒.๓ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ	๓๒
๒.๒.๔ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	๓๔
๒.๒.๕ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๓๖
๒.๒.๖ การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๕๓
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๕๕
๒.๓.๑ ความหมายของภัยคุกคาม ภัยคุกคามรูปแบบเก่าและภัยคุกคามรูปแบบใหม่.....	๕๕

๒.๓.๒	ประเภทของภัยคุกคามรูปแบบเก่าและภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๕๖
๒.๓.๓	สถานการณ์และแนวคิดเกี่ยวกับภัยเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๖๕
๒.๓.๔	สรุปภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๖๗
๒.๔	แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตามแนวคิดสากล	๗๑
๒.๔.๑	การเปรียบเทียบภัยคุกคามรูปแบบเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๗๑
๒.๔.๒	แนวทางการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโลกในศตวรรษที่ ๒๑	๗๘
๒.๕	แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ของสังคมไทย.....	๘๐
๒.๕.๑	สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระยะ ๗ ปี (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔).....	๘๐
๒.๕.๒	ความแตกแยกทางความคิดของสังคมไทย.....	๘๒
๒.๕.๓	การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	๘๖
๒.๕.๔	แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง.....	๙๐
๒.๕.๕	วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของภาครัฐในสังคมไทย.....	๙๑
๒.๕.๖	วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของชุมชนในสังคมไทย.....	๙๕
๒.๖	แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี	๙๙
๒.๖.๑	กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization)	๙๙
๒.๖.๒	ยาเสพติด (Drugs)	๑๐๐
๒.๖.๓	ความยากจน (Poverty)	๑๐๔
๒.๖.๔	สรุปองค์ประกอบที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๑๐๗
๒.๖.๕	วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ จังหวัดเพชรบุรี	๑๑๗
๒.๗	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒๕
๒.๘	กรอบแนวความคิดการวิจัย	๑๓๒
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	๑๓๓
๓.๑	รูปแบบการวิจัย	๑๓๓
๓.๒	พื้นที่ กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	๑๓๔
๓.๓	เครื่องมือการวิจัย.....	๑๓๖
๓.๔	วิธีการดำเนินการวิจัย	๑๓๗

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติ และการทดลอง	๑๓๙
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๔๐
๓.๗ การนำเสนอข้อมูล	๑๔๐
๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย	๑๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	๑๔๒
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) และผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๔๒
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่.....	๑๓๑
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย	๑๔๙
๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย และแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษา ความปลอดภัย หรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป	๑๖๓
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	๑๗๗
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๗๙
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๑๗๙
๕.๒ อภิปรายผล	๒๑๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๒๘
บรรณานุกรม.....	๒๓๑
ภาคผนวก.....	๒๔๑
ภาคผนวก ก บทความ	๒๔๑
ภาคผนวก ข กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการวิจัยไปใช้	๒๘๕
ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้	๒๘๘
ภาคผนวก ง เครื่องมือการวิจัย	๒๙๒
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย.....	๓๐๐
ภาคผนวก ฉ หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย.....	๓๐๙
ภาคผนวก ช ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย.....	๓๑๑
แบบสรุปโครงการวิจัย	๓๒๐
ประวัตินักวิจัย	๓๓๙

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ สรุปความสำคัญองค์ประกอบของความมั่นคง	๓๑
ตารางที่ ๒.๒ ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.๒๕๕๘	๑๒๑
ตารางที่ ๔.๑ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๒๘
ตารางที่ ๔.๒ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๒๘
ตารางที่ ๔.๓ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๒๙
ตารางที่ ๔.๔ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๓๐
ตารางที่ ๔.๕ พื้นที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๓๐
ตารางที่ ๔.๖ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๑๔๔
ตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย	๑๖๐
ตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย และแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษา ความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป	๑๗๓

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ ๒.๑ การเปรียบเทียบระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่.....	๗๗
แผนภูมิที่ ๒.๒ แนวทางภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ใช้ในการทำการวิจัย	๗๗
แผนภูมิที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๓๒
แผนภูมิที่ ๔.๑ องค์กรความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๗๘
แผนภูมิที่ ๕.๑ สรุปอภิปรายผลการวิจัย ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี	๒๓๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย^๑ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติประกอบกับ มาตรา ๑๔ บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องมีสาระครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับเศรษฐกิจ และอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้สอดคล้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ คือ หนึ่งการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สองการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามการพัฒนาาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ และสี่การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ^๒ เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี ใช้เป็นกรอบแนวทางหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ แผนบริหารวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือกำหนดแผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือการปฏิบัติราชการอื่นใด ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้หลักเกณฑ์และ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, ๖ เมษายน ๒๕๖๐, หน้า ๑๔.

^๒ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก, พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙, ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙, หน้า ๔.

วิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์ หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือการกำหนดโครงการให้ เป็นไปตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี^๓

ความเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันจึงเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนทั่วโลก คือ ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก **ประการแรกการเมืองระหว่างประเทศ** การเมืองโลก มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่หลายขั้วอำนาจ โดยสหรัฐอเมริกา ต้องเผชิญกับการท้าทายจากรัสเซีย และจีน นอกจากนี้การเกิดขึ้นของขั้วอำนาจใหม่ทางเศรษฐกิจโลกคือ กลุ่ม BRICS ประกอบด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้ ซึ่งกำลังมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นและมี ท่าที่ต่อการมีส่วนร่วมกำหนดกรอบกติกาของโลก โดยมีความเคลื่อนไหวที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการท้าทายและสร้างดุลอำนาจใหม่ และมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยต้อง ดำเนินนโยบายด้วยความอ่อนตัวในการกำหนดท่าที เพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างไทย กับประเทศมหาอำนาจต่างๆ นอกจากนี้ปัจจัยความมั่นคงด้านพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยธรรมชาติ ถือเป็นปัญหาสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาแหล่ง พลังงานใหม่ อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ในขณะที่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ การ เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศซึ่งส่งผลโดยตรงต่อภัยธรรมชาติ ที่มีระดับความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ จำเป็นต้องมีความร่วมมือในระดับนานาชาติ เพื่อเผชิญกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นรวมถึงจะนำมาสู่การ กำหนดกรอบกติกาใหม่ ที่มหาอำนาจอาจเข้ามาแทรกแซงประเทศอื่นๆ และใช้เป็นมาตรการกีดกัน ทางการค้า **และประการสุดท้ายการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธทำลายล้างสูง** การขยาย อิทธิพลและการพัฒนาขีดความสามารถของอาวุธนิวเคลียร์ และอาวุธทำลายล้างสูงเป็นปัจจัยนำไปสู่ ความตึงเครียดและความหวาดระแวงระหว่างกัน ส่งผลให้ปัญหาการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์และ อาวุธทำลายล้างสูง การลักลอบขนถ่ายวัสดุ/อุปกรณ์ที่สามารถนำไปผลิตเป็นอาวุธ รวมถึงการนำ เทคโนโลยีการผลิตและการวิจัย เพื่อพัฒนาอาวุธดังกล่าวเบี่ยงเบนไปใช้โดยกลุ่มผู้ก่อการร้าย ทำให้ เป็นข้อห่วงกังวลและประเด็นปัญหาที่ประชาคมระหว่างประเทศ ต้องร่วมมือกันดำเนินการป้องกัน และแก้ไข โดยทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) มีความพยายามผลักดันให้ประชาคมระหว่างประเทศดำเนินการ คือ หนึ่งสร้างความตระหนักถึง ความสำคัญของประเด็นความมั่นคงทางนิวเคลียร์ในระดับรัฐบาล สองมุ่งเน้นให้ประเทศต่างๆ มีการ จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับภัยด้านนิวเคลียร์และรังสี สามผลักดันให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและ ประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะประเทศที่มีชายแดนติดกัน และสี่สนับสนุนให้เกิดการ ฝึกซ้อมการตรวจจับการลักลอบขนถ่ายวัสดุนิวเคลียร์และรังสี

^๓ คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐), หน้า ๑.

ส่วนความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค **ประการที่หนึ่งการขยายอิทธิพลและบทบาทของประชาคมมหาอำนาจต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** มีการปรับเปลี่ยนนโยบายที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการแข่งขัน และการขยายอิทธิพลของประชาคมมหาอำนาจ ทั้งในรูปแบบของการใช้พลังอำนาจทางทหารและทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตน ดังเช่นนโยบายริเริ่มเส้นทางสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ ๒๑ [The Silk Road Economic Belt and the 21st Century Maritime Silk Road (Belt and Road Initiative: BRI หรือ One Belt One Road)] ของจีน ซึ่งมีเป้าหมายเชื่อมโยงเศรษฐกิจทั้งการค้า การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐานระหว่างภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และยุโรป นั้นอาจเป็นผลให้จีนพยายามขยายอิทธิพลทางการเมืองและการทูต ต่อกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว และมีแนวโน้มนำไปสู่ความขัดแย้งในภูมิภาคนี้ได้ อย่างไรก็ตามไทยสามารถใช้ข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงนโยบายเศรษฐกิจของประเทศกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ที่สามารถเชื่อมโยงกับนโยบาย One Belt One Road ของจีนและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย (IMT – GT) **ประการที่สองการขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค** พัฒนาการของกลุ่มประเทศอาเซียนที่จะมีความเชื่อมโยงและรวมตัวกันมากขึ้นภายใต้ “ประชาคมอาเซียน” ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งทางด้านการเมือง ความมั่นคงเศรษฐกิจ และสังคม ตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างพัฒนาการทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก รวมทั้งเพิ่มโอกาสการติดต่อเชื่อมโยงผ่านเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค อย่างไรก็ตามการเป็นประชาคมเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะการที่ประเทศสมาชิกยังมีลักษณะการปกครองและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน การสร้างความเป็นประชาคมและการเปิดกว้างของการติดต่อระหว่างกันอย่างเสรี ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค และการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ **ประการที่สามความขัดแย้งทางดินแดนและการใช้กำลังทางการทหาร** ยังคงมีปัญหาคความไม่เข้าใจและความหวาดระแวงที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่สามารถจำกัดขอบเขตและระดับความรุนแรงให้อยู่ในเฉพาะพื้นที่ โดยเป็นผลจากการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ใกล้ชิดกันและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตเชิงป้องกัน รวมถึงทิศทางความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคและประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ข้อพิพาทในภูมิภาค สถานการณ์ภายในของประเทศเพื่อนบ้าน และบทบาทของประชาคมมหาอำนาจที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาค และการที่ประเทศไทยมีชายแดนทั้งทางบกและทางทะเลติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ โดยยังมีปัญหาคความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนและอาณาเขตทางทะเลระหว่างกัน รวมถึงมีสิ่งบ่งชี้ถึงการเพิ่มงบประมาณทางทหารของประเทศในภูมิภาค จึงยังคงมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้

กำลังทหารต่อกัน หากเกิดความขัดแย้งรุนแรงและไม่มีการบริหารจัดการปัญหาร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ และ**ประการสุดท้ายความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทะเล** ปัจจุบันผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยมีมูลค่าสูง และในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ประเทศไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์เส้นทางการเดินเรือที่สำคัญในภูมิภาค และเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ส่งผลให้มหาอำนาจต่างๆ มุ่งที่จะรักษาและแผ่ขยายอิทธิพลของตนเองในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล ปัญหาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเล ปัญหาการลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมายทางทะเล โดยเฉพาะสินค้าและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สองทางที่มีความเสี่ยงจะนำไปใช้ในการผลิตอาวุธทำลายล้างสูง การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายและการกระทำอันเป็นโจรสลัด อันอาจส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการสร้างดุลยภาพในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

สำหรับความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ **ประการแรกความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์** ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ได้เพิ่มระดับและขอบเขตที่กว้างขวาง ทั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงสถาบันฯ มาแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ และการปรากฏแนวคิดในเชิงปฏิรูป รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันฯ ที่ขัดต่อหลักสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม ประกอบกับความผูกพันเชื่อมโยงของประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันฯ ถูกลดทอนลง เนื่องจากขาดความเข้าใจความตระหนักรู้อย่างถูกต้องแท้จริงถึงความสำคัญของสถาบันฯ ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทย **ประการที่สองความขัดแย้งของคนภายในประเทศ** พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมามีทิศทางที่นำสังคมไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมือง ที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมไทยกำลังอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในห้วงที่ผ่านมาการเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ส่งผลให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น และโดยที่ความอดทนอดกลั้นของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมมีแนวโน้มลดต่ำลง ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้ง

ทางการเมือง ยังคงเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย หากการสร้างคสมานฉันท์ปรองดองและการแก้ไขรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งยังคงไม่บรรลุผล **ประการที่สามความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้** ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ อันมีปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ โดยการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงเป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่ง ที่มีอุดมการณ์ต้องการแบ่งแยกดินแดน ได้นำเงื่อนไขอัตลักษณ์เฉพาะมาขยายผลในการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ได้ปรากฏ เงื่อนไขที่ทำให้สถานการณ์ซับซ้อน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาภัยแทรกซ้อนบทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่เห็นต่างจากรัฐ และถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของผู้เห็นต่างจากรัฐ การเข้ามามีบทบาทและแทรกแซงขององค์กรระหว่างประเทศ **ประการที่สี่ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม** ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤตศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น แต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม **ประการที่ห้าปัญหายาเสพติด** ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทำลายศักยภาพของประชากร และปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นประเทศทางผ่านและประเทศปลายทาง ในขณะที่การลักลอบขนยาเสพติดและแหล่งพักยาเสพติด ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่สำคัญ รองลงมาคือพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้กลุ่มนักค้าจากนอกภูมิภาคเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ และการลำเลียงยาเสพติดจากหลายแหล่งผลิตทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งการจับกุมกระทำได้อย่างขึ้นเนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของการจัดองค์กรและรูปแบบและวิธีการของการค้ายาเสพติดที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ และ**ประการสุดท้ายความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ** สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อน เกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม

ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ นำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะที่สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้น ควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลก เพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว

ในขณะที่ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน **ประการแรกการเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ** ปัจจุบันภัยคุกคามข้ามชาติได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาวะโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของชาติโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ในด้านปัญหาการก่อการร้าย แรงขับเคลื่อนของการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ยังคงมีอยู่อย่างเข้มข้น และขยายอุดมการณ์ความเชื่อไปสู่คนและกลุ่มบุคคลในพื้นที่ ที่มีเงื่อนไขพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้ก่อการร้ายในหลายรูปแบบ โดยเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญ ได้แก่ ความคับแค้นอันเนื่องมาจากปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม และการแปรเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาให้เป็นพลังผลักดัน นอกจากนี้การเผยแพร่แนวคิดรุนแรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล และกลุ่มหัวรุนแรงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงดำรงอยู่ ทั้งการก่อการร้ายจากกลุ่มหัวรุนแรงในพื้นที่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากต่างประเทศ และการแทรกซึมเข้ามาปฏิบัติภารกิจจากกลุ่มก่อการร้ายนอกภูมิภาค โดยอาศัยช่องว่างด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัย และชายแดนที่เปราะบางของประเทศในภูมิภาค รวมถึงการเชื่อมโยงและการเผยแพร่ความคิดอุดมการณ์ของกลุ่มก่อการร้าย ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสังคมออนไลน์ ทั้งนี้แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใช่เป้าหมายการโจมตีโดยตรงของกลุ่มก่อการร้าย แต่ยังคงมีความจำเป็นที่ต้องเฝ้าระวังความเสี่ยง โดยเฉพาะการใช้เป็นสถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวก ในการก่อการร้ายจากกลุ่มก่อการร้ายทั้งในและนอกภูมิภาค และการก่อความรุนแรงในเมือง อย่างไรก็ตามปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันประกอบด้วย การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธการฟอกเงิน การกระทำความผิดเป็นโจรสลัด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวและควบคุมได้ยาก โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนจากการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติ ทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่าความเชื่อมโยงระหว่างการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นและมีขีดความสามารถสูงขึ้น โดยคาดการณ์ว่าภัยคุกคามทั้งจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ภายหลังจากจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ เนื่องจากการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การขยายการ

ท่องเที่ยวการแพร่ขยายแนวความคิดหัวรุนแรง และการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความคิดดังกล่าว ในขณะที่ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน และการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงเป็นไปอย่างล่าช้า **ประการที่สองการย้ายถิ่นฐานของประชากร** การย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศรอบบ้านเข้าสู่ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นในลักษณะเข้าเมืองผิดกฎหมาย ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการผลักดันและส่งกลับ ส่งผลให้มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากยังตกค้างอยู่ในประเทศไทย และเกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มที่ขัดแย้งกับรัฐบาลของประเทศต้นทาง สาเหตุการย้ายถิ่นที่สำคัญ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง ได้แก่ สถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้าน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ปัญหาการศึกษา ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนชาวไทย ตลอดจนปัญหาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว นอกจากนี้ ปรากฏการย้ายถิ่นที่ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพิ่มมากขึ้น โดยปัญหาดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบต่อหลายมิติ ทั้งความมั่นคงของมนุษย์ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และประการสุดท้ายบริบทการเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อื่น ๆ ปัจจุบันภัยคุกคามความมั่นคงมีขอบเขตที่กว้างขวาง มีความเชื่อมโยง ซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงมากขึ้น ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ประกอบด้วยทั้งที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยงกับบริบทโลกในมิติต่างๆ ทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองรวมถึงการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมต่อในโลกไซเบอร์ ที่เชื่อมโยงระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง ระบบเศรษฐกิจการเงินและอื่นๆ มากขึ้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก และผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ประกอบกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาความขัดแย้งแย่งชิงทรัพยากร ตลอดจนภัยจากโรคระบาด โรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ภัยคุกคามและความเสี่ยงเหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องเป็นความขัดแย้งระหว่างประชาชน และความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ความต้องการพลังงานของโลกที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงทางพลังงานของไทยในการแข่งขันแสวงหาแหล่งพลังงาน โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยต้องพึ่งพิงแหล่งพลังงานจากภายนอกในสัดส่วนที่สูง^๔

ภัยคุกคาม (threat) ต่อความมั่นคงของแต่ละรัฐชาติในอดีต ส่วนมากจะเป็นลักษณะของภัยคุกคามทางทหาร โดยมีตัวแสดงหรือผู้สนับสนุนอยู่ในระดับรัฐเป็นหลัก ซึ่งเราเรียกว่าภัยคุกคามแบบเดิม (traditional threat) เพราะรัฐได้มีความเข้มแข็งทางการทหาร การรบ ก็มีอำนาจและมี

^๔ อ่างแก้ว, คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), หน้า ๓-๘.

อิทธิพลมากในการเป็นผู้นำและจัดระเบียบโลกเพื่อประโยชน์แห่งรัฐตน ถึงแม้ว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จะมีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ (UN) ขึ้นมาเป็นองค์การกลางระหว่างประเทศเพื่อจัดการ ก่อให้เกิดความยุติธรรม ความมั่นคง (Security) คือ สงบสุข สันติภาพและสามารถพัฒนาได้ก็ตาม แต่โลกก็ยังถูกแบ่งออกเป็น ๒ ขั้ว ตามอุดมการณ์ของแต่ละฝ่ายคือฝ่ายคอมมิวนิสต์นำโดยสหภาพโซเวียตและจีน กับฝ่ายประชาธิปไตยหรือทุนนิยมนำโดยสหรัฐอเมริกา และแต่ละฝ่ายต่างขยายผลหา แนวร่วมสนับสนุนฝ่ายตน การแข่งขันและความขัดแย้งจึงพัฒนาไปสู่สงครามยุคต่อมาที่เรียกว่า สงครามเย็น (Cold war) ซึ่งยังถือว่าเป็นภัยคุกคามแบบเดิมอยู่เพียงแต่ลดขนาดลงมาจำกัดอยู่ใน ระดับภูมิภาคเป็นส่วนใหญ่^๕ หลังสงครามเย็นยุติลงในปี ๒๕๓๔ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำในการจัด ระเบียบโลกใหม่เพียงฝ่ายเดียว (unipolar) ภัยคุกคามทางด้านการทหาร รวมทั้งการจารกรรม การบ่อนทำลาย และการก่อวินาศกรรม ซึ่งเป็นภัยคุกคามในรูปแบบเดิมอ่อนตัวลง ขณะที่สังคม ตระหนักถึงภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ (non-traditional threat) ที่มีความทำลายใน หลากหลายมิติและรุนแรงขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในยุคของความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีด้านสารสนเทศ (ICT) และการคมนาคมขนส่งที่ทำให้โลกแคบและไร้พรมแดนมากขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ค่านิยมของสังคมตามแนวคิดแบบตะวันตกภายใต้การนำ ของสหรัฐอเมริกา เช่น กระแสประชาธิปไตย กระแสสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม และการค้าเสรีใน ระบบทุนนิยม ทำให้มีการแข่งขัน ความขัดแย้งทางด้านอำนาจและผลประโยชน์มากขึ้น จึงเกิดเป็นภัย คุกคามรูปแบบใหม่ขึ้น^๖ อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่มีนักวิชาการท่านใดกำหนดคำนิยามหรือ องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้ชัดเจนว่ามีขอบเขตอย่างไร แต่อาจพิจารณาใน ภาพรวมได้ว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่คืออันตรายที่มีผลกระทบต่อความสงบสุข สันติภาพและการ พัฒนาของมนุษยชาติ หรือความมั่นคงเกือบทุกมิติที่เกิดขึ้นหลังยุคสงครามเย็น ในการนี้ประเทศไทย โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้กำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อ ความมั่นคงของไทยไว้เมื่อปี ๒๕๕๐ มีจำนวน ๙ ประเภท ได้แก่ หนึ่งความแตกแยกทางความคิดของ คนในสังคม สองความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง สามการขาดความสมดุลของการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สี่ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และโรคระบาด ห้าความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หกการก่อการร้ายและอาชญากรรม

^๕ ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พลเอก, “Towards Strategic New Equilibrium of the Asia – Pacific.” ในการประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมแชงกรี-ลา สิงคโปร์ (ออนไลน์) <http://thaiembdc.org/th/2016/06/07/iiss-june-2-sg/> ค้นวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๖ Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda, *Global Responses to Global Threats: Sustainable Security for the 21st Century*. Oxford Research Group. UK, 2006.

ข้ามชาติ เจ็ดแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง แปรยาเสพติด และแก้ความยากจน” สำหรับเรื่องความมั่นคง (Security) ความมั่นคง หมายถึง ภาวะที่มีความสงบ (Peace) ปลอดภัยจากอันตรายหรือภัยคุกคาม (Free from Threat) และสามารถพัฒนาได้ (Growth) ซึ่งประเทศไทยในปัจจุบันยังประสบภัยคุกคามอยู่หลายด้านดังกล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่มหาอำนาจเช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเข้มแข็งมากขึ้น รัสเซียกำลังฟื้นตัวกลับมาเป็นมหาอำนาจอีกครั้ง หนึ่ง ขณะที่สหรัฐอเมริกา ยังพยายามรักษาสถานะผู้นำของโลกไว้อย่างมั่นคง นั้นหมายความว่าภาวะสงครามเย็นอาจจะหวนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ประกอบกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยได้อย่างรวดเร็ว ทำลายและกว้างขวางทุกพื้นที่ ดังนั้น คนไทยทุกระดับจึงจำเป็นต้องตระหนักและรู้ทันสถานการณ์เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ลดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายในกรณีที่มีภัยคุกคามเกิดขึ้นในสังคมไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Traditional Threat) มีกรอบความคิดที่มุ่งเน้นไปที่ความมั่นคงระดับรัฐทางด้านการทหาร (Traditional Security) แต่หลังจากยุคสงครามเย็นถือเป็นจุดเปลี่ยนผ่านกรอบความคิดที่สำคัญโดยมุ่งเน้นไปที่ความมั่นคงร่วมสมัยซึ่งมีหลากหลายมิติ หลายปัญหา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสังคมรวดเร็วและกว้างขวางตามกระแสโลกาภิวัตน์ และปัญหาทางด้านความมั่นคงไม่ได้เน้นอยู่ที่การทหารและภาครัฐเท่านั้น ภาคประชาชนหรือสังคมทุกระดับจะต้องตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมด้วยอย่างใกล้ชิด เพราะภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อทุกคนทุกสังคมโดยตรง ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะทางด้านการทหารในรูปแบบเดิมเท่านั้น ยังหมายถึงภัยคุกคามในมิติด้านอื่นๆ อีกหลายด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีความซับซ้อน หลากหลายมิติและส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ ทั้งระดับโลก ภูมิภาค รัฐ ชุมชนและปัจเจกบุคคล เช่น สงครามไซเบอร์ ภาวะโลกร้อน ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ผู้หลบหนีเข้าเมือง โรคระบาด ความยากจน ภัยแล้ง การคอร์รัปชัน การเข้ามาของกลุ่มทุน อุทกภัยและภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นภัยใกล้ตัวที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบันโดยตรงประกอบด้วย หนึ่งความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม สองการขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง สี่ยาเสพติด/ผู้เสพยาเพิ่มมากขึ้น ห้าความยากจน/การฆ่าตัวตาย/ภาวะความเครียด หกการสื่อสารผ่านไอที/การถูกลอกและการชักจูงไปในทางที่กระทำผิด เจ็ดการกระทำที่เกิดจากคนในครอบครัว/นักเรียนทะเลาะกัน/การแข่งขันตามถนนหลวง/การพนัน/การติดเกม การนำเสนอข่าวที่ทำให้เกิดความรุนแรงในสังคม แปดการคอร์รัปชันของข้าราชการประจำและการเมือง/การถูกเอารัดเอาเปรียบของคนในสังคม/ด้านบังคับใช้กฎหมาย เก้า

^๗ สำนักข่าวอิสรา, เปิดงานวิจัย “พล.อ.ประยุทธ์” ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่”, (ออนไลน์) <https://www.isranews.org> ค้นวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

อิทธิพลในพื้นที่/ชมชู้ สิบการก่อกำเนิดภายในครัวเรือน/ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ/คนไม่มีงานทำ สิบเอ็ดการหลีกเลี่ยงภาษี และสิบสองภัยเกิดจากอุบัติเหตุทางถนน

การที่ประเทศไทยมีระบบการเมืองที่มีเสถียรภาพมีระบบเศรษฐกิจที่เจริญเติบโต คนในชาติมีความรัก มีความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีกำลังกองทัพที่จะสามารถป้องกันรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติ มีการพึ่งพาตนเองในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนมีพลังงานภายในประเทศที่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต ล้วนแล้วแต่เป็นรากฐานของการนำไปสู่การสร้างความมั่นคงแห่งชาติแทบทั้งสิ้น แต่ในปัจจุบัน จากสภาพแวดล้อมของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างพลวัต การเกิดแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากองค์ประกอบของความมั่นคงหนึ่งใดอ่อนแอลง ก็จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบความมั่นคงด้านอื่นๆให้ อ่อนแอตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น กรณีสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง ๑๔ - ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ คงจะเป็นคำตอบที่ประชาชนคนไทยทุกคนไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ความขัดแย้งทางความคิดได้นำไปสู่การใช้ กำลังเข้าประหัตประหารระหว่างคนไทยด้วย แม้ว่าปัจจุบันสถานการณ์จะเริ่มคลี่คลายลง แต่ผลที่เกิดขึ้นได้กระทบต่อความเชื่อมั่น ทั้งด้านเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ด้านการเมือง ประเทศยังต้องเผชิญกับวิกฤตทางการเมือง ตลอดจนการสร้างความสำเร็จที่ถูกต้องกับนานาประเทศ ด้านการป้องกันประเทศ การทำหน้าที่ของทหารที่เป็นรั้วของชาติยังอยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบาง ด้านสังคม ส่งผลให้เกิดการแตกแยกทางความคิด ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ความรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้สื่อแพร่กระจายอย่างไม่จำกัดขอบเขต ถึงเวลาแล้วที่คนไทยทุกคนควรหันมาร่วมมือกัน เพื่อสร้างชาติให้มีความมั่นคง เพราะความมั่นคงของชาติจะเกิดขึ้นได้ มิใช่เป็นหน้าที่ของประชาชนคนหนึ่งคนใด แต่ทุกคนจะต้องช่วยกันพิทักษ์รักษาปกป้องหวงแหน เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงถาวรสืบต่อไปจนถึงอนุชนรุ่นหลัง^๔

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การป้องกัน และแนวทางแก้ไขภัยเหล่านั้น ซึ่งเกิดขึ้นแล้วและส่งผลกระทบต่อสังคมไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะนำมาตราการของรัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบูรณาการทางวิชาการ และการกล่อมเกลากลุ่มบุคคลเป้าหมายในท้องถิ่นเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวตระหนักถึงแนวทางการป้องปราม การป้องกัน การต่อต้านภัยคุกคามและการรักษาความปลอดภัยของสังคมไทยในท้องถิ่นให้พ้นจากภัยคุกคามดังกล่าวได้แบบยั่งยืน

^๔ เจษฎา มีบุญลือ, เรื่องความมั่นคงแห่งชาติ: การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน, เอกสารทางวิชาการ (กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาพุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๓), หน้า ๑-๓.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย
- ๑.๒.๓ เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

๑.๓ ขอบเขตของโครงการวิจัย

การกำหนดขอบเขตในการวิจัยเรื่อง “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย” ผู้วิจัยกำหนดประเด็นขอบเขตด้านเนื้อหา ด้านพื้นที่ และด้านประชากร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษารายละเอียดของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นทั่วไปในโลก ภูมิภาค รัฐ และสังคม โดยเฉพาะในชุมชนของสังคมไทยและการจัดการของภาครัฐของไทยในปัจจุบัน เพื่อนำองค์ความรู้มาใช้ประโยชน์ในการกระตุ้นเตือนให้สังคมได้รับรู้และตระหนักถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ รวมทั้งมีจิตสำนึกในการป้องกัน ต่อต้าน ลดความเสี่ยงหรือลดความเสียหายเมื่อมีสถานการณ์เกิดขึ้น ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- ๒) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย
- ๓) ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี โดยอาจเปรียบเทียบข้อมูลจากการวิจัยและเอกสารค้นคว้าของพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้ได้แนวทางการป้องกันปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม ๘ อำเภอ คือ ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาชัยวัน ๓) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอบ้านลาด ๗) อำเภอบ้านแหลม และ ๘) อำเภอแก่งกระจาน โดยเน้นผลในทางปฏิบัติต่อสังคมในชุมชนท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรี

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คัดเลือก จากเจ้าหน้าที่และบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ คน ดังนี้

๑. นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
๒. นายเฉลิมพล เพ็ญมุก	ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์
อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๓. นายชัย แสงหิรัญภาดา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
๔. นายประยูร สุขเจริญ	อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง
อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๕. นายพิชัย พัทธพจนากรณ์	อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จ.เพชรบุรี
๖. นายพิบูล ดิฐวงศ์	คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหม-
มานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
๗. นายปรีชา บานชื่น	อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการ
โอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมมานุสรณ์
จังหวัดเพชรบุรี
๘. นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ	นายอำเภอแก่งกระจาน จ.เพชรบุรี
๙. นายจำลอง แก้วแดง	นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
๑๐. นางวรรณภา กุฎาการ	ผอ.กองวิชาการและแผนงาน
๑๑. นายสุรพล กายเพชร	หน.ผ. แผนงานและงบประมาณ
๑๒. นายสรวิชัย เอี่ยมเอก	หน.ผ. บริการและเผยแพร่วิชาการ
๑๓. นางสาววนิดา แย้มสรวล	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๑๔. นายนิพล ไชยสาวิ	เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๑๕. พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์	รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

๑๖. พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน
ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธร
ภาค ๗
๑๗. พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประธานชมร
ผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และ
กรรมการศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบล
สมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
๑๘. พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ ทน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนาจการรักษาคความ
มั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี
๑๙. พระครูวัชรสุวรรณนารถ,ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
๒๐. พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลื่นช้าง ตำบลยางน้ำก๊าดเหนือ
อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
๒๑. นายสุบัน สวัสดิ์ประภา อดีตผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ระดับ ๙
เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ และ
เลขาธิการชมรมคนบ้านนาญชะอำ
๒๒. นายศิริสุข ยืนหาญ ผู้อำนวยการส่วนอำนาจการ คณะกรรมการ
ระดับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงาน
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๒๓. นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดการงานจัดหางานจังหวัด
เพชรบุรี
๒๔. นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
๒๕. นายชาญชัย อุ่มนุช ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม
จังหวัดเพชรบุรี
๒๖. นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มที่ ๒ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) จำนวน ๑๐ คน

กลุ่มที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๖ ชุด

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐
เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะอย่างไร ?

๑.๔.๒ วิธีการและแนวทางการจัดการเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยควรมีขั้นตอนอย่างไร ?

๑.๔.๓ ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัย หรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนได้อย่างไร ?

๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง การรับรู้ถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแม้ในภาวะปกติ เนื่องจากรู้สึกว่าจะถูกคุกคามจากการกระทำของบุคคลภายนอก รวมทั้งภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถรับรู้ได้อย่างปกติสำนึก

องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง ส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นสัญญาณของการถูกกระทำจากภายนอก เช่น การถูกละเมิด สถานการณ์ความรุนแรง การเคลื่อนย้ายที่ไม่สามารถควบคุมได้ การสูญเสียอะไรบางอย่างที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้

ตัวบ่งชี้ความเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง ผลกระทบต่อความรู้สึกเชิงประจักษ์ที่สัมผัสได้ ซึ่งมีปรากฏการณ์ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และภัยพิบัติ เป็นตัวบ่งชี้ให้รับรู้ได้โดยทั่วไป

ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อความมั่นคงของไทย หมายถึง สัญญาณความอ่อนแอต่อภัยด้านข้อมูลข่าวสาร การป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการควบคุมสถานการณ์ภายในประเทศไทยหละหลวม ทั้งหมดนี้อาจแสดงให้เห็นถึงการขาดเอกภาพภายในชาติ เกิดความขัดแย้งและถูกแทรกแซงจากบุคคลภายนอก ทำให้รัฐขาดเสถียรภาพในการควบคุมทุกสถานการณ์ภายในประเทศได้อย่างปกติสุข

แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง รูปแบบและวิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตามแนวทางที่ต้องการ ด้วยการอาศัยข้อเท็จจริงทั้งเชิงข้อมูลและพื้นที่ รวมทั้งหน่วยงานบุคลากร และประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐ หมายถึง การที่หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่สามารถปฏิบัติตามได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในรูปแบบกฎหมาย แนวทางปฏิบัติการ กลยุทธ์ในการทำงาน บุคลากร และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการแก้ไขปัญหา

แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนมีแนวทางการป้องกันตนเองจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งด้านความมั่นคงในชุมชน ภัยพิบัติตามฤดูกาลที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา ความเสี่ยงของสมาชิกในชุมชนต่อการกระทำอันก่อให้เกิดภัยคุกคาม

ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย หมายถึง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวไทย ซึ่งสามารถก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำรงชีวิต เนื่องจากถูกบีบบังคับทั้งทางตรงและทางอ้อม

แนวทางป้องกันและแก้ปัญหาและการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติการ เพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าว ซึ่งภาครัฐเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดมาตรการเชิงนโยบาย ส่วนชุมชนสามารถป้องกันตนเองตามปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ด้วยการอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่เดียวกันและเครือข่ายอื่นๆ ที่ติดต่อกันได้ขณะเกิดปัญหา

ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน หมายถึง ความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัย ปราศจากการคุกคามใดๆ ซึ่งเป็นสัญญาณการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัย เกิดความมั่นคงระยะยาวและต่อเนื่อง ทั้งนี้เกิดจากระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาตนเองที่มีประสิทธิภาพทั้งภาครัฐและชุมชน

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ได้รับทราบถึงสถานการณ์ความมั่นคงทั่วไปในระดับโลก ภูมิภาค รัฐ และสังคมไทย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามกระแสโลกาภิวัตน์

๑.๖.๒ ได้รับทราบองค์ความรู้และการป้องกันของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ยาเสพติด และปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นทั้งโดยธรรมชาติและเกิดจากการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์เอง และถือว่าเป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยโดยตรง ทั้งในอดีต ปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเรื่อง มาตรการป้องกัน ป้องปรามหรือการเตรียมรับมือของภาครัฐในการแก้ปัญหาดังกล่าวในปัจจุบัน

๑.๖.๓ ประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศสามารถรับรู้และนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งในอนาคตต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

การวิจัยเรื่อง “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ ทฤษฎีความขัดแย้ง

๒.๒ ทฤษฎีความมั่นคงแห่งชาติ

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตามแนวคิดสากล

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี

๒.๗ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๘ กรอบแนวความคิดการวิจัย

๒.๑ ทฤษฎีความขัดแย้ง

แนวคิดทฤษฎีความขัดแย้งเป็นแนวคิดสำคัญหนึ่ง ที่ทำความเข้าใจการพิจารณาสาเหตุ ความขัดแย้ง และกระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง ที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังที่ Turner กล่าวว่า “ความขัดแย้งเป็นกระบวนการของเหตุการณ์ต่างๆ จำนวนหนึ่งที่น่าสู่การกระทำที่ปรากฏขึ้นของ ปฏิสัมพันธ์ ที่มีระดับขึ้นของความรุนแรงต่างกันระหว่างสองฝ่ายขึ้นไป”^๑ ซึ่งมีหัวข้ออธิบายประกอบ รายละเอียดดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของความขัดแย้ง

คำว่า ความขัดแย้ง (conflict) ตามความหมายของ Webster กล่าวว่า มาจากภาษาละติน Configere แปลว่า การต่อสู้ (fight) ซึ่งหมายความว่า การทำสงคราม (warfare) การเปรียบเทียบกันไม่ได้ (incompatibility) ฝ่ายตรงข้าม (opposition)^๒

^๑ Turner, J. H. *The Emergence of Social Theory*. (California: University of California, 1985), p 132.

^๒ Webster, *New World Dictionary of the American Language*, (New York: Xicom, 1967), p 308.

ส่วน Warren Schmidt ได้อธิบายว่า ความขัดแย้ง หมายถึง บุคคลสองฝ่ายมีข้อมูล ค่านิยม ความเชื่อ ความคิดเห็นและความรู้สึกที่แตกต่างกัน และมองว่าความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคล สองฝ่ายหรือมากกว่านั้นเชื่อว่า ความต้องการของฝ่ายหนึ่งเป็นสิ่งที่เปรียบเทียบกับไม่ได้ กับ ความ ต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง (incompatible)^๓

อย่างไรก็ตาม Mary Follett กล่าวว่า ความขัดแย้งมิใช่เป็นสิ่งดีหรือเลว ความขัดแย้งเป็น เรื่องของความแตกต่างในความคิดเห็นและผลประโยชน์ และเป็นกุญแจสำคัญสำหรับความขัดแย้งที่ จะนำมาซึ่งประโยชน์ แตกต่างจาก Elton Mayo เห็นว่าความขัดแย้งเป็นโรคอย่างหนึ่งของสังคม^๔

Kae K. Chung and Leo C. Megginson กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นการต่อสู้ของบุคคล เพื่อให้ได้ตามความต้องการ ความปรารถนา ความคิดและความสนใจของบุคคลที่ไปด้วยกันไม่ได้ หรือ ที่เป็นไปในทางตรงข้าม ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต้องเผชิญกับเป้าหมายที่ไม่ สามารถทำให้ทุกฝ่ายพอใจได้^๕

ในขณะที่ Georg Simmel มองว่า ความขัดแย้ง เป็นปฏิสัมพันธ์รูปแบบหนึ่ง แสดงถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคู่ขัดแย้ง และความขัดแย้งเป็นผลมาจากการมีความรู้สึกเข้าข้างตัวเอง มากกว่าเข้าข้างฝ่ายอื่น ความขัดแย้งทำให้เกิดความกลมเกลียวและความกลมเกลียวทำให้เกิดความ ขัดแย้งได้เช่นกัน^๖ ซึ่งสอดคล้องกับ Lewis Coser ที่เชื่อว่า ความขัดแย้งหากไม่รุนแรงและเกิดขึ้น บ่อยๆ แล้ว เป็นสิ่งที่ดี สังคมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่ทำงานร่วมกัน ส่วนต่างๆ เหล่านี้มักจะมี ความแตกต่างกัน และมักจะเกิดความขัดแย้งระหว่างกันเสมอ ความขัดแย้งของส่วนต่างๆ นี้ หากไม่รุนแรง จะปรับตัวเข้าหากันได้ ความขัดแย้งของส่วนต่างๆ ของสังคมอย่างรุนแรงจนนำไปสู่การเปลี่ยน รูปแบบของสังคมเกิดขึ้นได้ยาก แต่อาจจะเกิดขึ้นในสังคมที่มีรูปแบบของสังคมเปลี่ยนยาก (rigid system) เป็นสังคมที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้นเท่านั้น แนวความคิดนี้เรียกว่า แนวความคิดแบบการทำงานร่วมกันของส่วนต่างๆ ที่ขัดแย้งกัน (Conflict Functionism)^๗

Ralf Dahrendorf ได้เสนอแนวคิดที่ว่าสังคมมี ๒ ส่วน คือ ส่วนที่มีความขัดแย้งและส่วนที่ สมานฉันท์ ทั้งสองส่วนนี้ต่างเป็นความจำเป็นของกันและกัน ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นไม่ได้หากว่าก่อน

^๓ Schmidt, W. H. et al. **Management of Conflict**. (New York: Xicom, 1974), p 6-8.

^๔ Mary Follett, 1941, อ้างถึงใน อรุณ รักธรรม, **ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมองค์การ**, (กรุงเทพมหานคร : เอสแอนด์ จี กราฟฟิค, ๒๕๓๘), หน้า ๓๕๘.

^๕ Chung, K. H. and Megginson, L. C., **Organization Behavior : Developing Management Skill**, (New York: Harper & Row, 1987), p 21.

^๖ Simmel, G.. **Conflict and the Web of Group Affiliations**, trans. Kurt H.Wolff. (Illinois: Free Press, 1995), p. 3.

^๗ ไชยันต์ รัชชกุล, **ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา**, ในเอกสารการสอนชุดวิชาสันติศึกษา หน่วย ที่ ๑-๗, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๔๓.

หน้านั้น ไม่มีความสมานฉันท์เกิดขึ้นก่อน และในทางตรงข้ามความขัดแย้งอาจนำไปสู่ความสมานฉันท์และบูรณาการได้ ดังนั้นสังคมจะดำรงอยู่ไม่ได้ถ้าหากไม่มีความขัดแย้งและความสมานฉันท์ ความขัดแย้งทางสังคมที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของความขัดแย้งในผลประโยชน์ ระหว่างกลุ่มผู้มีอำนาจเหนือกว่ากับกลุ่มที่มีอำนาจต่ำกว่า กล่าวคือ ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าพยายามรักษาอำนาจของตนเอาไว้ แต่ผู้มีอำนาจน้อยกว่าหรือไม่มีอำนาจพยายามเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อความขัดแย้งถึงขีดสุด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงและทำให้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมเกิดขึ้นฉับพลัน^๘

ทฤษฎีความขัดแย้งทางสังคมที่กล่าวมามีลักษณะตรงกันข้ามกับทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม โดยเชื่อว่า ระบบสังคมประกอบด้วยระบบย่อยหลายระบบ แต่ละระบบย่อยมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง ระบบย่อยเหล่านี้จะขาดความเสมอภาคหรือไม่เท่าเทียมกัน ระบบย่อยที่เหนือกว่าจะเอาเปรียบและครอบงำระบบย่อยที่ด้อยกว่า จึงทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมขึ้น ความขัดแย้งจะนำไปสู่การต่อสู้และการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงสังคมจะเปลี่ยนแปลงจากปริมาณไปสู่คุณภาพแบบวิวัฒนาการ คือค่อยเป็นค่อยไป และการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจะเป็นแบบการปฏิวัติ คือ การเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันการเปลี่ยนแปลงจึงเกิดจากความขัดแย้งภายในระบบสังคมมากกว่าความขัดแย้งจากภายนอกสังคม^๙

Jonathan Turner^{๑๐} ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขั้นตอนของความขัดแย้งดังต่อไปนี้

๑. ระบบสังคมประกอบด้วยหน่วยที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันจำนวนหนึ่ง
๒. มีการกระจายทรัพยากรที่มีคุณค่าที่มีอย่างจำกัด
๓. หน่วยหรือคนที่ไม่ได้รับส่วนแบ่งทรัพยากรที่เหมาะสม เริ่มตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของระบบ
๔. คนที่ถูกกลิดรอนสิทธิประโยชน์จะเริ่มตระหนักว่าจะต้องมีการยกเลิกระบบการแบ่งสรรทรัพยากรเพื่อผลประโยชน์ของพวกเขา
๕. คนที่ถูกกลิดรอนสิทธิประโยชน์จะถูกกระตุ้นทางด้านความรู้ สึกและอารมณ์
๖. มีการระเบิดความอัดอั้นตันใจออกมาเป็นระยะๆ และมักจะมีลักษณะที่วุ่นวายไม่เป็นระเบียบ
๗. คนที่เกี่ยวข้องอยู่ในความขัดแย้งจะมีความตึงเครียดและมีอารมณ์ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมอยู่ด้วย

^๘ Ralf Dahrendorf, 1959, อ้างถึงใน สุเทพ สุนทรเกษม, **ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย**, (เชียงใหม่: โกลบอลวิชั่น, ๒๕๔๐), หน้า ๑๒๔-๑๒๕.

^๙ สนทยา พลศรี หลักสังคมวิทยา, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๘๖.

^{๑๐} Op. cit., *The Emergence of Social Theory*, p 132.

๘. จะมีความพยายามเพิ่มขึ้นในการที่จะจัดระเบียบเกี่ยวกับกลุ่ม ที่จะถูกรีดรอนสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องอยู่ในความขัดแย้ง

๙. ความขัดแย้งโดยเปิดเผยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในขอบเขตต่างๆ จะปะทุขึ้นระหว่างอภิสิทธิชนกับผู้ถูกรีดรอนสิทธิประโยชน์ ขอบเขตของความขัดแย้งจะได้รับอิทธิพลมาจากความสามารถที่มีอยู่ในความขัดแย้ง ที่จะชี้ชัดถึงผลประโยชน์ของฝ่ายตนและขอบเขตของระบบที่พึงมีในการจัดการกับความขัดแย้ง

Hocker & Wilmot^{๑๑} นิยามความขัดแย้งคือการต่อสู้ของกลุ่มคนอย่างน้อยสองฝ่ายขึ้นไปที่มีการรับรู้ในวัตถุประสงค์และการใช้ทรัพยากรที่ไม่ตรงกัน ดังนั้นจึงเกิดความขัดแย้งที่ต้องการช่วงชิงทรัพยากรและบรรลุวัตถุประสงค์ของฝ่ายตน เป็นหลักฐานสำคัญของความขัดแย้งส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่พอใจหรือความขาดแคลนทรัพยากร ความไม่พอใจและข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับความขาดแคลนจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และถูกกำหนดขึ้นโดยสังคม Tillet ให้ความหมายของความขัดแย้งคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ได้โต้แย้งในประเด็นของค่านิยม หรือแข่งขันช่วงชิงกันในเรื่องของอำนาจ สถานภาพ เป้าหมาย และทรัพยากรที่มีจำกัด อาจจะเป็นความขัดแย้งที่แฝงอยู่กำลังเกิดขึ้น หรือออกอาการแสดงแล้ว^{๑๒} จะเห็นได้ว่ารากเหง้าอย่างหนึ่งของความขัดแย้งเกิดจากความขาดแคลนทรัพยากร (scarcity) โดยที่ความขาดแคลนนี้ ส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยสังคม จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะนำไปสู่การแข่งขันเพื่อจะได้ทรัพยากรที่ต้องการ ในกระบวนการแข่งขัน บางคนใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะทำให้ตนเองมีชัยชนะในการแข่งขัน และได้มาซึ่งทรัพยากรที่ตนต้องการ นอกจากนี้ผู้ที่ได้รับประโยชน์มากกว่ามักจะหาวิธีที่จะทำให้สามารถรักษาทรัพยากรหรือผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับมาแล้วและทรัพยากรหรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่คาดว่าจะได้รับอีกในอนาคต ดังนั้นการดำเนินการใดๆ เพื่อคงอำนาจต่อไปจึงแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการ หรือออกกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการได้เปรียบหรือเสียเปรียบก็เป็นผลมาจากความขัดแย้งนั่นเอง

ในขณะที่ Rubin, Pruitt & Kim^{๑๓} อธิบายความหมายของความขัดแย้งว่า คือสถานการณ์ที่คู่กรณีสองฝ่ายมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในประเด็นความสนใจ รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายที่ไม่สามารถนำมาเทียบเคียงกันได้ เพื่อหาข้อสรุปที่ยอมรับได้ทั้งสองฝ่าย คำอธิบายนี้

^{๑๑} Hocker & Wilmot, 1985, อ้างถึงใน นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๐.

^{๑๒} Tillet, G. J. *Resolving Conflict: a Practical Approach*, (South Melbourne: Sydney University Press, 1991), p 7.

^{๑๓} Rubin, J. Z., Pruitt, D. G. and Kim, S. H., *Social Conflict : Escalation, Stalemate, and Settlement*, (New York: McGraw-Hill, 1994).

นำเสนอความหมายของความขัดแย้งที่ค่อนข้างไปในทางลบ และสื่อถึงทัศนะของความขัดแย้งที่มีสอง ขั้วสองฝ่ายในเชิง “คู่ตรงข้าม” อย่างไรก็ตามนักทฤษฎีตะวันตกหลายท่านได้เปรียบเทียบความขัดแย้งตาม ทัศนะดั้งเดิม(traditional view) ไว้กับความคิดที่ไม่ลงตัวแบบ “ขาวและดำ” (black and white thinking) ที่ขาดการโอนอ่อนที่จะเปิดรับมุมมองที่แตกต่างทางความคิด^{๑๔} ในขณะที่ Van de Vliert เปรียบเทียบความขัดแย้งไว้ว่าเป็นเสมือนทั้ง “เพื่อนและศัตรู” (both enemy and friend) บน เส้นทางการสื่อสารและการถกทอของชุมชน^{๑๕}

นอกเหนือจากการมองความขัดแย้ง เป็นเรื่องของการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ไม่ลงรอยกัน และผลประโยชน์ที่แตกต่างกันแล้ว De Dreu^{๑๖} ยังให้ทัศนะเพิ่มเติมว่าประเด็นความขัดแย้งเกิดขึ้น เมื่ออัตลักษณ์ของปัจเจกหรือของกลุ่มถูกท้าทาย เมื่อวาทกรรมที่บอกเล่าถึงตัวตนของตนเองหรือของ กลุ่มนั้นถูกเบียดเบียน และเมื่อชุมชนในหมู่ของตนนั้นไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม จึงเกิดความ ไม่แน่นอนในเสถียรภาพของกลุ่มตน ความสั่นคลอนในเสถียรภาพ จึงเป็นเรื่องธรรมชาติที่ทำให้กลุ่ม ดังกล่าวลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมตามความเข้าใจที่อิงกรอบแห่งการเรียนรู้ และ ประสบการณ์ของตนเอง ความขัดแย้งจะเป็นตัวกระตุ้นให้ชุมชนหันมาแยกแยะความแตกต่างของ ตนเองกับผู้อื่นซึ่งถูกมองว่าเป็น “คนนอก” (out group) หรือ ในขณะที่ความแข็งแกร่งในการแสดงตน กับพวกพ้องเดียวกันไม่ว่าจะจะเป็นในลักษณะด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา ค่านิยม หรือความคิดเห็น ที่เหมือนกันเริ่มปรากฏเด่นชัดขึ้นจากการบ่งชี้ตนเองว่าเป็น “คนใน” (in group) หรือความแปลก แยกนี้ก่อให้เกิดความรู้ สึกเปรียบเทียบระหว่าง “พวกเรา” กับ “คนอื่นหรือคนนอก” (“us” against “them”) นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความขัดแย้งในระยะแฝงเร้นทวีความรุนแรง และเป็นชนวนไปสู่ การต่อต้าน ทะเลาะ หรือการต่อสู้ที่ดึงเอาเรื่องของอารมณ์เข้ามาใช้ในการบริหารความขัดแย้งที่ขาด การใช้ เหตุและผล^{๑๗}

^{๑๔} Judd, C. M. Cognitive Effects of Attitude Conflict Resolution, Journal of Conflict Resolution 22, 1978 : 483-497

^{๑๕} Van de Vliert, EComplex Interpersonal Conflict Behavior, (London: Psychology Press, 1997), no page.

^{๑๖} De Dreu, 1997 อ้างถึงใน นิธิตา สิริพงษ์ศักดิ์กษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับ หน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย รามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑.

^{๑๗} Deutsch, 1969; Putnam & Poole, 1987: 132 อ้างถึงใน นิธิตา สิริพงษ์ศักดิ์กษิณ, ความขัดแย้ง ระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๒.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ความหมายคำว่า ขัดแย้ง คือ ไม่ลงรอยกัน^{๑๘}

มารค ตามไท ให้ความหมายของความขัดแย้งว่า ความขัดแย้งคือ ความเห็นไม่ตรงกัน อาจใช้คำว่า Conflict หรือ Dispute แต่คำว่า Conflict เหมือนจะหนักกว่า คำว่า ขัดแย้ง (Conflict) และข้อพิพาท (Dispute) เป็นคำที่ใช้สลับไปมากันได้ แต่ในบางกรณีจะมีความหมายเฉพาะลงไปว่า ความขัดแย้งเป็นเรื่องของความเห็นหรือความเชื่อที่ต่างกัน แต่คู่กรณียังสามารถทำงานร่วมกันได้ คู่สมรสที่อยู่ด้วยกันได้ปกติสุข แต่เมื่อขยายกลายเป็นข้อพิพาทจะกลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องมุ่งหมายที่จะเอาชนะให้ได้ เพื่อเป้าหมายสูงสุดของตัวเอง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจต้องไป^{๑๙}

ประสิทธิ์ คุณรัตน์ และคนอื่นๆ ได้ให้ความหมายของความขัดแย้งคือการดิ้นรนต่อสู้ระหว่างสองฝ่ายซึ่งแต่ละฝ่ายรู้สึกรับรู้ ต่อเป้าหมายที่แตกต่างกัน เป้าหมายไม่สามารถไปด้วยกันได้ (in compatibility) การตอบแทนทางด้านทรัพยากรจัดเสนอให้ไม่พอกับความต้องการ และอาจถูกแทรกแซงจากฝ่ายอื่นเพื่อบรรลุจุดประสงค์ ความต้องการ ความปรารถนาของคนเหล่านั้น ความขัดแย้งยังสามารถเป็นพลังปัจจัยหรือสิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการเพิ่มพลังอำนาจ^{๒๐}

ส่วนสัญญา สัญญาวิวัฒน์ มองว่าความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์สังคมตามธรรมชาติอย่างหนึ่ง และจำเป็นต้องได้รับการกล่าวถึง เมื่อความขัดแย้งมีความชัดเจนเด่นชัดเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เป้าหมายประเด็นที่มีลักษณะเกี่ยวกับความขัดแย้งนั้นจะนำไปสู่การพิพาทในที่สุด^{๒๑}

ประเวศ วะสี และประसार มาลากุล ณ อยุธยา มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ เพราะมนุษย์มีความแตกต่างทั้งด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม คนเราต่างกันทั้งโดยพื้นเพเดิม ประสบการณ์ ความต้องการ ค่านิยม แนวความคิด บุคลิกภาพและการแสดงออกซึ่งความขัดแย้งก็เกิดขึ้นเป็นธรรมดา เป็นความขัดแย้งที่ไม่ถึงจุดที่ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อภาวะที่เป็นปกติสุขของมนุษย์ในสังคม สภาพความแตกต่าง ความหลากหลายทำให้เกิดความยั่งยืน เพราะฉะนั้นจุดประสงค์ไม่ใช่ทำให้คนเหมือนกัน การทำให้ทุกคนเหมือนกันนั้น

^{๑๘} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๑๗๖.

^{๑๙} มารค ตามไท, การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี, เอกสารประกอบการบรรยาย ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, (กรุงเทพฯ : ม.ป.ท, ๒๕๔๐), หน้า ๕.

^{๒๐} ประสิทธิ์ คุณรัตน์และคนอื่นๆ, การศึกษาความขัดแย้งของการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, (ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘), หน้า ๔๒.

^{๒๑} สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและการใช้ประโยชน์เบื้องต้น, (พิมพ์ครั้งที่ ๖). (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖, ม.ป.น.

แหละนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรง เพราะฉะนั้นจุดสำคัญคือการดำรงอยู่ร่วมกันด้วยสันติท่ามกลางความหลากหลายนั่นเอง^{๒๒}

โดยสรุปความขัดแย้งเป็นการต่อสู้ของบุคคล เพื่อให้ได้ตามความต้องการความปรารถนา ความคิดและความสนใจของบุคคลที่ไปด้วยกันไม่ได้ หรือที่เป็นไปในทางตรงข้าม ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต้องเผชิญกับเป้าหมายที่ไม่สามารถทำให้ทุกฝ่ายพอใจได้ ความขัดแย้งทางสังคมที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างกลุ่ม ผู้มีอำนาจเหนือกว่ากับกลุ่มที่มีอำนาจต่ำกว่ากล่าวคือ ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าพยายามรักษาอำนาจของตนเอาไว้ แต่ผู้มีอำนาจน้อยกว่าหรือไม่มีอำนาจพยายามเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๒.๑.๒ ความขัดแย้งเชิงสังคมวิทยา

ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) เป็นทฤษฎีหลักของสังคมวิทยา โดยมีนักทฤษฎีที่สำคัญดังนี้

Karl Marx เชื่อว่า ความขัดแย้งเกิดขึ้นเนื่องจากความเป็นวัตถุนิยม โดยเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงหรือกำหนดโครงสร้างทางสังคม (economic determinism) การจัดระเบียบทางเศรษฐกิจจะกำหนดการจัดระเบียบทางสังคม โครงสร้างชนชั้น การจัดระเบียบของสถาบันต่างๆ ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนาและระบบความคิดต่างๆ เป็นพลังที่ก่อให้เกิดการปฏิวัติหรือขัดแย้งทางชนชั้นในสังคมขึ้น Karl Marx ได้กล่าวถึงโครงสร้างของสังคมแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน^{๒๓} ดังนี้

๑) โครงสร้างส่วนบน (super structure) ได้แก่ สถาบันทางสังคมต่างๆ เช่น กฎหมาย ศาสนา ปรัชญา ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยม ศิลปะ เป็นต้น มีหน้าที่ ๒ ประการ คือ

(๑) สร้างความชอบธรรมในกฎหมาย จริยธรรม ซึ่งพวกชนชั้นผู้ปกครองได้บัญญัติไว้เพื่อผลประโยชน์ในกลุ่มของตน

(๒) เป็นเครื่องมือของชนชั้นผู้ปกครอง เพื่อรักษาสถานภาพและบทบาทที่เหนือกว่าเอาไว้

๒) โครงสร้างส่วนล่าง (substructure) เป็นรากฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พลังการผลิต ทรัพยากร เทคโนโลยี เป็นต้น โครงสร้างส่วนล่างนี้จะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างส่วนบนอีกทีหนึ่ง และถือว่าเป็นรูปแบบของการผลิต ซึ่งมี ๒ ส่วน ดังนี้

^{๒๒} ประเวศ วะสี, **สภาพสังคมไทยและความจำเป็นในการแก้ปัญหาอย่างสันติ**, รายงานการสัมมนา ความขัดแย้งในสังคมไทย: แนวทางแก้ไขอย่างสันติ, (ขอนแก่น: สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๘), ม.ป.น. ; ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, **ต่างคนต่างคิด ต่างจิตต่างใจ**, ใน วลัย อารุณี (บรรณาธิการ), **สันติศึกษากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง**, (กรุงเทพฯ :โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐), ม.ป.น.

^{๒๓} สนทนา พลศรี, **หลักสังคมวิทยา**, (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๘๒-๘๓.

(๑) พลังการผลิต (productive force) ได้แก่ ทรัพยากร วัตถุดิบเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ในการผลิต

(๒) ความสัมพันธ์ของการผลิต (productive relation) คือการที่บุคคลหรือกลุ่มคนมีความสัมพันธ์กันในเรื่องพลังการผลิต ซึ่งจะทำให้เกิดชนชั้นในสังคมขึ้น ๒ ชั้น คือ

ก. เจ้าของปัจจัยการผลิต ซึ่งมีเพียงจำนวนน้อย แต่ได้ประโยชน์มาก

ข. ผู้ไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิตซึ่งมีเป็นจำนวนมาก แต่ได้รับประโยชน์จากการผลิตน้อย

ภาวะทางเศรษฐกิจที่กล่าวมานี้ ทำให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม และนำไปสู่การต่อสู้ระหว่างชนชั้นขึ้น Marx เชื่อว่าความขัดแย้งของมนุษย์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการครอบครองการใช้ประโยชน์และการแบ่งปันทรัพย์สินทั้งสิ้น วิธีการศึกษาแบบนี้เรียกว่า “วัตถุนิยมวิภาษวิธี” (Dialectic Materialism) จึงสอดคล้องกับความขัดแย้งทางสังคมแบบวัตถุนิยมวิภาษวิธีของ Marx อธิบายได้ดังนี้

๑) ข้อเสนอ ได้แก่ กลุ่มคนที่เป็นเจ้าของเครื่องมือในการผลิต หรือนายทุนเอาไรต์เอาเปรียบผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของเครื่องมือในการผลิต

๒) ข้อขัดแย้ง ได้แก่ กลุ่มคนที่ไม่ได้เป็นเจ้าของเครื่องมือในการผลิต หรือกรรมกรผู้ใช้แรงงาน ไม่ยินยอมให้เอาไรต์เอาเปรียบอีกต่อไป จึงเกิดการต่อสู้ระหว่างนายทุน กับผู้ใช้แรงงานขึ้น

๓) ข้อเสนอประสาน ได้แก่ ผลของการต่อสู้ระหว่างชนชั้น โดยกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานเป็นฝ่ายชนะและนำไปสู่สังคมคอมมิวนิสต์

ในขณะที่ Georg Simmel ได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างจาก Karl Marx กล่าวคือ ไม่เห็นด้วยกับความเชื่อที่ว่าความขัดแย้งในสังคมเกิดจากความขัดแย้งระหว่างชนชั้นสองชนชั้น และมีลักษณะที่รุนแรง ในที่สุดจะเกิดการล้มล้างระบบสังคมเดิม แต่มีความเห็นว่าความขัดแย้งที่เกิดจากกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ความรุนแรงหรือการล้มล้างระบบสังคมเดิมเสมอไป ตรงกันข้ามถ้าหากเกิดขึ้นในระดับต่ำแล้วจะทำให้ระบบสังคมมีความมั่นคงยิ่งขึ้น เนื่องจากคนทั้งสองกลุ่มได้เข้าใจถึงความต้องการของกันและกัน ได้ทบทวนวัตถุประสงค์ร่วมกันใหม่ และเกิดการประนีประนอมกันขึ้น นับว่าเป็นนักทฤษฎีความขัดแย้งที่มองความขัดแย้งไปในทางบวก และเป็นผลดีต่อสังคม^{๒๔}

Max Weber ยอมรับว่าความขัดแย้งในผลประโยชน์ระหว่างบุคคลพบได้ทุกหนทุกแห่งในสังคม ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำของบุคคลที่ต้องการที่จะดำเนินการให้บรรลุความปรารถนาของตนเกิดไปปะทะต่อต้านของอีกฝ่ายหนึ่งหรือหลายๆ กลุ่ม ความขัดแย้งเป็นผลมาจากการมี

^{๒๔} Georg Simmel, 1955 อ้างถึงใน เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม, พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา, (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๘), หน้า ๒๑.

ทรัพยากรหรือรางวัลอย่างจำกัด ซึ่งการที่คนหนึ่งได้รับ ทำให้อีกคนหนึ่งสามารถบรรลุความปรารถนาของตนเองในสภาพที่มีทรัพยากรอย่างจำกัด ทำให้ผู้นั้นมีอำนาจมากขึ้น^{๒๕}

๒.๑.๓ สาธารณศาสตร์ของความขัดแย้ง

สาธารณศาสตร์ของความขัดแย้งในสังคมที่เกิดขึ้นหลายรูปแบบนั้น ตามแนวคิดของ Weber^{๒๖} สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ความขัดแย้งในผลประโยชน์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในสังคม ไม่มีสังคมใดจะพ้นไปจากการแตกแยกและการเปลี่ยนแปลง

๒) ในสังคมใดๆ ก็ตาม กลุ่มของบุคคลและบุคคลย่อมมีอำนาจไม่เท่ากัน

๓) ผู้มีอำนาจจะใช้กฎและการบังคับเพื่อสร้างระเบียบทางสังคม

๔) โครงสร้างทางสังคมและแนวปฏิบัติในสังคมถูกกำหนดขึ้นโดยผู้มีอำนาจและอิทธิพล

๕) การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มของผู้มีอำนาจมากกว่าในกลุ่มของผู้ไม่มีอำนาจ ผู้มีอำนาจจะพยายามรักษาสภาพเดิมและต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้ตนเองถูกกดอำนาจลง

๖) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากผู้มีอำนาจเห็นว่าตนจะได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงจะส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๗) การใช้อำนาจจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขสามประการ คือ ความสามารถที่จะควบคุมการออกกฎ ระเบียบ ซึ่งจะพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนความสามารถที่จะควบคุมการลงโทษ และการใช้การควบคุมพิทักษ์ผลประโยชน์ของตน และความสามารถที่จะควบคุมเครื่องมือที่จะเผยแพร่อุดมการณ์และการสื่อสาร

Lewis Coser^{๒๗} ได้เสนอแนวคิดในงานเขียนของเขาชื่อ “หน้าที่ของความขัดแย้งในสังคม” (the functions of social conflict) มีอยู่ ๒ ประเด็น คือ

^{๒๕} Max Weber, 1968 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, ความขัดแย้งการบริหารเพื่อความสำเร็จ, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตะเกียง, ๒๕๓๔), หน้า ๓๐.

^{๒๖} Max Weber, 1968 อ้างถึงใน นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๒๕-๒๖.

^{๒๗} Lewis Coser, 1956 อ้างถึงใน ไชยันต์ รัชชกุล, ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา, เอกสารการสอนชุดวิชาสันติศึกษา หน่วยที่ ๑-๗, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๔๓-๔๔.

๑. ความสลับซับซ้อนของความขัดแย้ง Coser เห็นว่าความขัดแย้งมิได้เกิดขึ้นเพียงระหว่างชนชั้นและกลุ่มผลประโยชน์เท่านั้น แต่ความขัดแย้งเกิดขึ้นทั่วไปในความสัมพันธ์ สังคมที่สานกันโยงใยเป็นตาข่าย ความขัดแย้งจึงเป็นเสมือนใยแมงมุม (web of conflict) เพราะฉะนั้นในความสัมพันธ์บางด้านอาจจะขัดกัน แต่บางด้านอาจร่วมมือกัน จึงเห็นว่าความสัมพันธ์ในสังคมนั้นตัดสลับกันไปมา ซึ่งประกอบด้วยทั้งด้านความขัดแย้งและประสานกัน อันเป็นการผูกเชื่อมสังคมเข้าไว้ด้วยกัน ในขณะที่เดียวกันก็มีการต่อสู้แย่งชิงและการเผชิญหน้า

๒. ผลของความขัดแย้ง Coser เห็นว่าความขัดแย้งนั้นนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงและการกระตุ้นให้เกิดสิ่งใหม่ๆ แม้ความขัดแย้งจะส่งผลทั้งในทางลบหรือความแตกแยก และในทางบวกคือ ความผูกพันให้เป็นปึกแผ่น ซึ่งในทางบวกนั้น ได้มีการวิเคราะห์ถึงความขัดแย้งในการรักษาส่งเสริม การยึดเหนี่ยวส่วนต่างๆ ในสังคม ซึ่งในประเด็นนี้ถือแนวทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์สังคม โดยเพิ่มแนวคิดความขัดแย้งเข้าไป เพื่ออธิบายถึงความสมดุลในสังคม ซึ่งความขัดแย้งไม่จำเป็นต้องตัดขวางหรือทำลายความสมดุล ตรงกันข้ามความขัดแย้ง สามารถช่วยเสริมความสมดุล

๒.๑.๔ ประเภทของความขัดแย้ง

Lewis Coser^{๒๘} ได้แบ่งความขัดแย้งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) ความขัดแย้งภายใน หมายถึง ความขัดแย้งภายในกลุ่ม ซึ่งความขัดแย้งภายในกลุ่มมิใช่จะทำให้เกิดการเสื่อมสลายของกลุ่มเสมอไป แต่ก็สามารถเสริมการดำรงอยู่ ความเหนียวแน่นและความมั่นคงของกลุ่มได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มระดับเล็กที่โยงใยกันเหนียวแน่น และ Coser เห็นว่า ความขัดแย้งที่ปรากฏขึ้นภายในกลุ่มยังเป็นเสมือนการระบายสิ่งที่กักอัดอยู่เปรียบเสมือนลิ้นเปิดไอน้ำป้องกันไม่ให้หม้อน้ำระเบิด (safety valve) เมื่อเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มก็เท่ากับทำให้เกิดความสมดุลที่เป็นอยู่เสียไป เมื่อความขัดแย้งได้ถูกขับหรือแก้ไข ก็กลับมาสู่ความสมดุล ฉะนั้นความขัดแย้งภายในจึงมีบทบาทในเชิงบวกเป็นการสร้างความกลมเกลียวขึ้นใหม่

๒) ความขัดแย้งภายนอก หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม คือ ภายในกลุ่มไม่มีความขัดแย้ง แต่กลุ่มหนึ่งมีความขัดแย้งกับอีกกลุ่มหนึ่ง หรือกลุ่มอื่นๆ Coser เห็นว่าเป็นการทำให้สมาชิกภายในกลุ่มรู้ สึกรวมตัวกันมากขึ้น มีความสำนึกถึงความเป็นพรรคพวกเดียวกัน แต่ส่วนรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม อันนำไปสู่ความสมานฉันท์ของกลุ่ม ตั้งแต่ระดับเล็ก ประชาคมจนถึงระดับชาติ ความขัดแย้งภายนอกจึงมีหน้าที่และบทบาทในการสร้างการรวมตัวกันได้ จึงเกิดเป็นความเป็นปึกแผ่นของหน่วย กลุ่ม องค์กร สังคม ประชาคม

^{๒๘} Lewis Coser, 1956 อ้างถึงใน นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗), หน้า ๒๗.

๒.๑.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและความขัดแย้ง

ความขัดแย้งโดยทั่วไปเกิดจากภาวะที่กลุ่มต่างๆ มีการแข่งขันทางด้านผลประโยชน์และทรัพยากร ภาวะความเข้ากันไม่ได้ของแต่ละฝ่ายอาจไม่ได้เป็นเพียงเรื่องความคิดเห็น ผลประโยชน์ หรืออุดมการณ์ที่ไม่ตรงกัน หากแต่มีความซับซ้อนแฝงอยู่ในความขัดแย้งอันเนื่องมาจากโอกาสหรืออำนาจต่อรองในการเข้าถึงผลประโยชน์หรือทรัพยากรนั้นมีมากกว่าอีกฝ่าย ดังนั้นประเด็นของความขัดแย้งจึงยากที่จะหลีกเลี่ยงประเด็นในเรื่องของอำนาจที่มักจะมีความสัมพันธ์ควบคู่กัน

Hubert Blalock กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจประเภทหนึ่ง เพราะความขัดแย้งมีเหตุมาจากพฤติกรรมความไม่สอดคล้องตามสมการของอำนาจ ที่แต่ละฝ่ายมีไม่เท่าเทียมกัน แต่ละฝ่ายต่างใช้อำนาจที่ตนมีในการเจรจาต่อรองให้ความหมายกับวาทกรรมของตน เพื่อที่จะให้วาทกรรมของฝ่ายตนเป็นส่วนที่มีความชอบธรรมและในที่สุดก็กลายเป็นที่ยอมรับและเป็นธรรมเนียมปฏิบัติตามธรรมชาติบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสามารถให้ผลประโยชน์และทรัพยากรกับฝ่ายตนได้มากที่สุด^{๒๙}

เมื่อวาทกรรมของอีกฝ่ายถูกควบคุมให้ เป็นวาทกรรมของการกระทำดังกล่าวจึงนับได้ว่าเป็นการเอาเปรียบและใช้วิธีการควบคุมด้วยอำนาจ ซึ่งอำนาจในที่นี้มิได้หมายถึงการใช้กำลังทางกายภาพ หากแต่เป็นการถักทอประสานอำนาจแฝงที่มีความซับซ้อนอยู่ในวาทกรรมหลัก เช่น การเอาเปรียบโดยการอ้างอิงระบบอุปถัมภ์ หรือการใช้ ระบบเครือข่ายเพื่อให้ฝ่ายตนได้รับการเลือกตั้งในการบริหารราชการและงบประมาณแผ่นดิน การเอาเปรียบและการควบคุมระหว่างชนชั้นเมื่อข้าราชการหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้อำนาจอ้างอิงถึงความชอบธรรมในการตัดสินใจเพราะชาวบ้านได้ให้การยอมรับบุคคลดังกล่าว เพราะมองว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้รู้ และมีความน่าเชื่อถือในขณะที่ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเป็นเพียงแต่ผู้เข้าร่วมประชุม เป็นเพียงผู้ฟังแต่ไม่ใช่ผู้ประสานหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในชุมชนของตน ดังนั้นความขัดแย้งไม่ได้เกิดขึ้นเพราะปัญหาเรื่องผลประโยชน์โดยตรงเพียงอย่างเดียว หากเป็นเพียงตัวประกอบของประเด็นที่สำคัญกว่านั้นก็คือความซับซ้อนเชิงอำนาจในการควบคุมและสร้างวาทกรรมของฝ่ายตนให้เกิดความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับบนเวทีของความขัดแย้ง

Ralf Dahrendorf^{๓๐} ใช้แนวคิดว่าด้วยอำนาจวิเคราะห์ทฤษฎีความขัดแย้งที่เป็นมูลฐานของปรากฏการณ์ทางสังคม มักใช้อำนาจ (power) ซึ่งหมายถึง ความเป็นไปได้ที่ฝ่ายหนึ่งใช้ความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในฐานะที่จะกระทำตามความประสงค์ได้ แม้ว่าจะมีการต่อต้านหรือฝ่ายที่มี

^{๒๙} Blalock, H. M. Jr, *Power and Conflict: Toward a General Theory*, (New Bury Park: Sage Publications, 1989), p 26.

^{๓๐} Ralf Dahrendorf, 1959, อ้างถึงใน ไชยันต์ รัชชกุล, *ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา*, เอกสารการสอนชุดวิชาสันติศึกษา หน่วยที่ ๑-๗, หน้า ๒๕-๕๒.

อำนาจคือฝ่ายที่สามารถทำให้ฝ่ายอื่นยอมให้กระทำเป็นไปตามความต้องการของฝ่ายตน หรือในอีกความหมายหนึ่ง อำนาจหน้าที่ (authority) เป็นชนิดหนึ่งของอำนาจ (power) หมายถึง อำนาจอันผูกพันอยู่กับบทบาทหรือตำแหน่ง เป็นความชอบธรรม (legitimate) ในแง่ของการยอมรับและการปฏิบัติในสังคม ความขัดแย้งในสังคมมีทั้งในสังคมระดับมหภาคและในระดับจุลภาค

๑) ทฤษฎีว่าด้วยสังคมระดับมหภาค มุ่งเน้นไปที่การจัดสรรอำนาจ (the distribution of power) ซึ่งเป็นตัวกำหนดหลักโครงสร้างทางสังคม การจัดสรรอำนาจทางสังคมไม่ได้ มีความสม่ำเสมอ ลักษณะเช่นนี้ทำให้สังคมมีลำดับชั้น (social stratification) นั่นคือ ความแตกต่างกันของสังคม โดยขึ้นอยู่กับทรัพย์สิน ความมั่งมีเกียรติยศ การศึกษา ฯลฯ ซึ่งปรากฏออกมาในตำแหน่งฐานะทางสังคมควบคู่กับลำดับชั้น คือ การยอมรับนับถือกันเป็นแนวทางปฏิบัติทางสังคมหรือปทัสถานทางสังคม

ปทัสถานใช้เกิดจากการตกลงเห็นชอบกันทั้งสังคม (social consensus) แต่มีชั้นและดำรงอยู่ด้วยอำนาจ และโดยเนื้อแท้ แล้วอาจอธิบายได้ ว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจ จะเห็นได้จากปทัสถานนั้นมีการควบคุม บังคับให้คนปฏิบัติตาม ดังนั้นสังคมมีความโน้มเอียงที่จะเกิดความขัดแย้งอยู่เสมอ กลุ่มที่มีอำนาจก็จะแสวงหาผลประโยชน์ กลุ่มที่ไม่มีก็พยายามให้มีและหาผลประโยชน์เช่นกัน จึงเกิดความขัดแย้งขึ้นเสมอ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งมิใช่จะส่งผลในทางลบเท่านั้น การต่อสู้เพื่ออำนาจนั้นทำให้สมดุลของอำนาจในความสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนไป

๒) กลุ่มความขัดแย้งในระดับจุลภาค Dahrendorf ใช้ อำนาจในการวิเคราะห์องค์การหรือหน่วยที่มีการร่วมกันอย่างค่อนข้างถาวร เช่น ครอบครัว บริษัท ฯลฯ โดยอธิบายว่าความไม่เสมอภาคกันในอำนาจและผลประโยชน์ที่ขัดกันจะก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มอย่างเป็นแบบแผนขึ้น อำนาจที่ลดหลั่นลงมาจากมากมาน้อย จนถึงไม่มีเลยและชั้นต่างๆ จากบนลงมาล่างนี้มีผลประโยชน์ต่างกัน ผลประโยชน์ของชั้นหนึ่งมักจะทำให้ชั้นอื่นเสียประโยชน์ และเมื่อชั้นหนึ่งมีอำนาจชั้นอื่นก็เป็นฝ่ายรองรับอำนาจนั้น เมื่อองค์การมีลักษณะเช่นนี้ ก็เป็นเหตุให้เกิดกลุ่มขึ้นตามแนวเป็นชั้นๆ เป็นกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งเรียกว่า การเกิดกลุ่มตามโครงสร้างขององค์การ การเกิดกลุ่มอาจมีสาเหตุจากเหตุอื่น เช่น ตามความคิด ความสำนึกความรู้สึก เนื่องจากทฤษฎีนี้เกี่ยวกับการก่อตัวของกลุ่มและความขัดแย้งในองค์การ จึงเรียกว่า ทฤษฎีความขัดแย้งกลุ่ม (a theory of conflict groups)

อีกแง่มุมหนึ่งของความขัดแย้งเกิดขึ้นจากความไม่สมมาตรระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล ประเด็นของความขัดแย้งจำนวนมากอ้างถึงเหตุผลของผลประโยชน์ส่วนรวมว่ามีความสำคัญมากที่สุดและอยู่เหนือผลประโยชน์ส่วนบุคคล โดยอาศัยหลักข้ออ้างตามผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับคนส่วนใหญ่ตามหลักที่ใช้เสียงส่วนใหญ่เป็นตัวควบคุม (majority rule) ซึ่งอันที่จริงแล้วผลประโยชน์ของเสียงส่วนใหญ่ตามหลักการประชาธิปไตยมีทั้งข้อดี

และข้อเสียในตัวเอง สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือเสียงข้างน้อยที่ถูกกลืนไปกับกระแสวาทกรรมหลักที่มักใช้สิทธิในการอ้างถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและเพื่อคนส่วนใหญ่ในการพัฒนา จนทำให้เสียงส่วนน้อยกลายเป็นเสียงที่ถูกกลบด้วยความเงียบ เป็นเพียงกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่เปรียบเสมือนไม่มีปากมีเสียง เนื่องจากมีแนวความคิดที่สวนกระแสวาทกรรมหลัก จนอาจถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่เรียกร้องเพียงเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล ในบางครั้งคนกลุ่มเงียบ (Muted group) ไม่ได้หมายถึงกลุ่มคนที่มีจำนวนน้อยและไม่มีปากมีเสียงกับคนส่วนใหญ่เท่านั้น หากแต่คนกลุ่มเงียบนี้ที่จริงแล้วอาจเป็นกลุ่มใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าถึงแก่นแท้ของอำนาจในการสร้างวาทกรรมหลัก

แนวคิดข้างต้นเรียกว่า “ทฤษฎีของคนกลุ่มเงียบ” (Muted Group Theory) เสียงที่แผ่วเบาทำให้คนกลุ่มเงียบนี้เปรียบได้กับ “คนชายขอบ” (marginalize) เพราะปราศจากเสียงที่สื่อความหมายและชุดความจริงที่แสดงความเป็นตัวตนออกมาได้อย่างชัดเจนและได้รับการยอมรับ แนวคิดพื้นฐานมีรากจากกลุ่มที่ครอบงำ (dominant group) และกลุ่มที่ถูกทำให้เงียบ (muted group) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ได้รับความชอบธรรมในสังคมเนื่องจากกลุ่มผู้มีอำนาจที่ควบคุมวาทกรรมจะเป็นกลุ่มที่ครอบงำแนวคิดและพฤติกรรมกลุ่มย่อยต่างๆ ในสังคมด้วยการครอบงำโลกทัศน์ในการสร้างชุดความจริงของตนให้เป็นที่ยอมรับ ดังเช่นกรณีกลุ่มชาวบ้านที่รับฟังการพัฒนาตามกระแสหลัก เมื่อหน่วยงานรัฐมีแนวคิดการพัฒนาเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชนส่วนรวม ขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ด้วยการอ้างอิงผลประโยชน์ส่วนรวมจนกลายเป็นวาทกรรมกระแสหลัก ชาวบ้านมีเพียงหน้าที่ปฏิบัติตามแนวคิดที่ถูกถ่ายทอดมาจากเบื้องบน วาทกรรมการพัฒนาที่กลายเป็นกระแสหลักอาศัยอำนาจทางอ้อมที่อ้างอิงถึงการสร้างภาพ “การมีส่วนร่วม” ของชาวบ้านและครอบงำควบคุมความคิดของชาวบ้านให้รู้ สึกผิดหากขัดขึ้นต่อต้านเพียงเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล หากปฏิบัติตนนอกกฎเกณฑ์หรือวาทกรรมหลักที่ผ่านการยินยอมแล้วจากผู้มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ ไม่ใช่การให้อำนาจที่แท้จริงกับชาวบ้าน จนบางครั้งชาวบ้านที่ขาดโอกาสในการควบคุมเชิงอำนาจหรือควบคุมวาทกรรมต้องกลายเป็นเหยื่อของการพัฒนา ซึ่งเป็นปัญหาความขัดแย้งที่ก่อตัวขึ้นและปรากฏชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ^{๓๑}

กล่าวโดยสรุปความขัดแย้งเป็นปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่ายขึ้นไปมาอยู่รวมกันในสังคม ทำให้เกิดการเอาใจเอาเปรียบกันขึ้น รวมทั้งมีการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และการแข่งขันเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นผู้ที่มีอำนาจเป็นผู้แสวงหาแนวทางในการคลี่คลายหรือควบคุมความขัดแย้ง โดยการใช้อำนาจที่มี

^{๓๑} Ardener, E, *The Voice of Prophecy : Further Problems in the Analysis of Events*, (Edinburgh: Publication forthcoming, 1975), no page. ; Kramarae, C. *Muted Group Theory and Communication : Asking Dangerous Question*, *Women and Language* 28, 2005, p 55-61.

อยู่ในสังคมบังคับ เช่น การออกกฎระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ หรือใกล้เคียงประนีประนอม ระวัง ข้อขัดแย้ง เป็นต้น

๒.๒ ทฤษฎีความมั่นคงแห่งชาติ

การที่ประเทศชาติ มีระบบการเมืองที่มีเสถียรภาพมีระบบเศรษฐกิจที่เจริญเติบโต คนในชาติมีความรัก มีความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีกำลังกองทัพที่จะสามารถป้องกันรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติ มีการพึ่งพาตนเองในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนมีพลังงานภายในประเทศที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตแล้วแต่เป็นรากฐานของการนำไปสู่การสร้างควมมั่นคงแห่งชาติแทบทั้งสิ้น แต่ ณ ปัจจุบัน จากสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างพลวัต การเกิดแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีใหม่ๆทำให้ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากองค์ประกอบของความมั่นคงหนึ่งความมั่นคงใดอ่อนแอลงก็จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบความมั่นคงด้านอื่นๆ ให้ อ่อนแอตามไปด้วย ดังนั้น ทฤษฎีความมั่นคงแห่งชาติถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ต้องทำการศึกษา โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ กล่าวว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราช อธิปไตยบูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่างๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่วน “นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ” หมายความว่า นโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ้างเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้ง ภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ สำหรับ “ภัยคุกคาม” หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อน หากไม่ดำเนินการแก้ไขจะทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๒}

๒.๒.๒ องค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ

ปัจจัยพื้นฐานของพลังอำนาจแห่งชาติเป็นองค์ประกอบหลักของความมั่นคงแห่งชาติ หรือเป็นขีดความสามารถที่จะทำให้ประเทศนั้นๆ มีความมั่นคงซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลักใหญ่ๆ อันได้แก่องค์ประกอบด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

^{๓๒} ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก, พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙, ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙, หน้า ๑-๒.

พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้แบ่งองค์ประกอบความมั่นคงออกเป็น ๘ ด้าน โดยเพิ่มด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ^{๓๓} ดังนี้

๑. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง หมายถึง การที่ประเทศมีระบบการเมืองที่มีเสถียรภาพอยู่บริหารประเทศได้ครบตามวาระ มีคณะรัฐบาลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีความเสียสละและมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อประเทศชาติอย่างแท้จริง บริหารงานด้วยความสะอาดโปร่งใสได้รับความเลื่อมใสและไว้วางใจจากประชาชน ตลอดจนกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า สังคมมีความเข้มแข็งมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้ประชาชนในชาติมีความอยู่ดีกินดี มีสิ่งบริการและอำนวยความสะดวกอย่างครบครัน มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีความสามารถในการรักษากฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ภายในประเทศให้ประชาชนในชาติได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการต่างประเทศจะต้องมีรัฐบาล ที่มีความสามารถทางการทูต นำพาให้ประเทศสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ในด้านเศรษฐกิจและการค้า เพื่อนำผลประโยชน์และเงินตราเข้าประเทศ และนำพาประเทศให้พ้นจากภัยคุกคามในด้านต่างๆ นอกจากนี้จะต้องมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์มีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปและปรับตัว เพื่อรองรับสถานการณ์ใหม่ๆ ในการที่จะรักษาผลประโยชน์ของชาติไว้ได้

๒. ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ คือการที่ประเทศมีระบบเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก ทั้งเศรษฐกิจภายในประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เศรษฐกิจภายในประเทศ ประเทศจะต้องมีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งสมบูรณ์ และกระจายออกไปทั่วประเทศ เพื่อเอื้ออำนวยให้แก่การประกอบอาชีพต่างๆ ของคนในชาติ ไม่เกิดการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจและเอื้อประโยชน์ต่อการดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้นำเงินมาลงทุนในประเทศ นอกจากนี้ประเทศจะต้องมีระบบการเงินและการคลังที่ดี ยึดมั่นในระเบียบวินัย มีความโปร่งใสกฎหมายและระเบียบต่างๆ จะต้องเอื้อประโยชน์ให้การทำธุรกิจของคนในชาติเป็นไปอย่างราบรื่น ด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รัฐบาลจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจของคนไทยสามารถแข่งขันกับต่างชาติในเวทีการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ช่วยศึกษาและหาตลาดสินค้าใหม่ๆ ให้นักธุรกิจไทยสามารถนำกำไรที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้ามาภายในประเทศได้อย่างต่อเนื่อง การค้าขายและการส่งออกมีการเจริญเติบโต ได้เปรียบดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด ทำให้มีเงินตราต่างประเทศเพื่อนำไปพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า

^{๓๓} เจษฎา มีบุญลือ, เอกสารทางวิชาการ เรื่อง ความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน, (กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๓), หน้า ๒๑-๒๙.

๓. ความมั่นคงแห่งชาติด้านการทหาร (การป้องกันประเทศ) ได้แก่การที่ประเทศมีความพร้อมทางด้านกำลังพลและกองทัพ ที่จะสามารถป้องกันรักษาเอกราชและอธิปไตย รวมทั้งผลประโยชน์อื่นๆ ของชาติจากการใช้กำลังทหารของต่างชาติเข้ามาคุกคาม ดังนั้น ความมั่นคงทางการทหารนั้นจึงหมายถึง กองทัพจะต้องมีความพร้อมทางด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ และจะต้องมีประสิทธิภาพในการที่จะป้องกันและตอบโต้ประเทศที่คิดจะใช้กำลังเข้ารุกรานประเทศเรา นอกจากนี้ กองทัพจะมีความมั่นคงได้จะต้องมีผู้นำที่เฉลียวฉลาด มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นผู้นำสูง ให้ความสนใจและเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของทหารในกองทัพ มีความรักในวิชาชีพยอมสละเวลาและชีวิต เพื่อการพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงอย่างแท้จริง ให้ความสนใจและเฝ้าติดตามสถานการณ์ต่างๆ ของโลก ของภูมิภาค และของประเทศ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ สุดท้ายสำหรับงานข่าวกรองของกองทัพ จะต้องมีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนดำเนินการทางการทูตเพื่อรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติ

๔. ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคม คือการที่ประเทศมีสังคมของคนในชาติที่เข้มแข็ง มีความรักและความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข คนในชาติมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของคนในชาติ ประชาชนมีความเชื่อ มีค่านิยม มีวัฒนธรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศ และพัฒนาคุณภาพของประชาชน เช่น มีความขยัน อดทน ใฝ่หาความรู้มีความรักชาติ ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองรัฐบาลคอยสอดส่องสิ่งไม่พึงงามต่าง ๆ ช่วยเป็นหูเป็นตาให้แก่รัฐบาล ให้คำเสนอแนะในทางที่ดีต่อรัฐบาล รู้จักประหยัด อดออม พร้อมที่จะเสียสละเพื่อชาติ ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบกันภายในชาติ มีความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน หากสังคมของคนในชาติใดมีลักษณะดังกล่าว ก็จะทำให้ชาติพัฒนาไปได้เร็วเพราะคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกๆ ด้านประเทศใดมีคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถสูงจำนวนมาก ประเทศนั้นก็จะมีเจริญก้าวหน้าไปได้เร็ว

๕. ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หมายถึง การที่ประชาชนภายในชาติมีการคิดค้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในเชิงการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อันเป็นการพึ่งพาตนเองในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และลดการสูญเสียเงินตราของประเทศจากการที่ต้องไปซื้อและพึ่งพาเทคโนโลยีของต่างชาติ

๖. ความมั่นคงแห่งชาติด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นการที่ประเทศมีพลังงานภายในประเทศเพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต พลังงานนี้รวมทั้งพลังงานในรูปของน้ำมันกระแสไฟฟ้า และวัสดุอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของประชาชนภายในชาติและการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมทุกชนิด หากประเทศขาดพลังงานหรือมีไม่เพียงพอแล้ว จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของชาติ ตลอดจนความอยู่รอด

ของชาติอีกด้วย ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมนั้น จะมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติรวมถึงผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมของโลก และการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่จะนำรายได้เข้าประเทศ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องรักษาสมดุลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม รักษาสภาวะแวดล้อมของประเทศให้ประชาชนได้มีอากาศ และน้ำที่บริสุทธิ์ไว้เพื่อดำรงชีวิตและเพื่อประกอบอาชีพ มีการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อสภาวะแวดล้อม รวมถึงสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่สร้างขึ้นมาในประเทศไทยด้วย

สรุปความมั่นคงแห่งชาติหลังยุคสงครามเย็นได้เปลี่ยนแปลงไป และเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การจำแนกองค์ประกอบความมั่นคงที่เคยกระทำมาทั้ง ๖ องค์ประกอบ อาจทำให้การพิจารณาไม่ครอบคลุมในทุกประเด็น ความมั่นคงหลังยุคสงครามเย็นจึงมีลักษณะเป็นองค์รวม (Holistic) หรือที่เรียกว่า ความมั่นคงแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Security) ซึ่งครอบคลุมทั้งความมั่นคงของมนุษย์ ความมั่นคงด้านสารสนเทศ ความมั่นคงด้านระบาคติวิทยา ความมั่นคงด้านการอพยพย้ายถิ่นฐาน ความมั่นคงด้านภัยพิบัติ ความมั่นคงด้านวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้สามารถทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติได้ดียิ่งขึ้น ดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ สรุปความสำคัญองค์ประกอบของความมั่นคง

ที่	ประเด็นด้านความมั่นคง	ความสำคัญที่ต้องกำกับดูแล
๑	ความมั่นคงด้านการเมือง	ความเข้มแข็งของระบบการเมืองการปกครอง
๒	ความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ	ความเข้มแข็งของระบบการค้าความอยู่ดีกินดีของคนในชาติ
๓	ความมั่นคงด้านสังคม	ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม สามารถดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ความผูกพันของคนในสังคมและความอยู่เย็นเป็นสุขของคนในสังคม
๔	ความมั่นคงด้านการทหาร (การป้องกันประเทศ)	ความเข้มแข็งของระบบการป้องกันประเทศทั้งปวง
๕	ความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ความเข้มแข็งของวิทยาการอันทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
๖	ความมั่นคงด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม	ความเข้มแข็งของพลังงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๒.๒.๓ องค์การที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๔}

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ กล่าวไว้ในหมวด ๑ สภาความมั่นคงแห่งชาติ และหมวด ๓ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติงานขององค์กรดังต่อไปนี้

๑. สภาความมั่นคงแห่งชาติ

ตามมาตรา ๖ ให้มีสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

- ๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานสภา
- ๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานสภา
- ๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ให้เลขาธิการเป็นสมาชิกและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสภา สภาอาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณา หรือผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านความมั่นคงหรือนักวิชาการด้านความมั่นคงในเรื่องนั้น ให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะสมาชิกเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นสมาชิกตามวรรคหนึ่งสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

ส่วนมาตรา ๗ สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
- ๒) เสนอแนะและให้ความเห็นในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในมิติด้านความมั่นคง หรือประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติต่อนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี
- ๓) พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ

^{๓๔} ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก, พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙, ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙, หน้า ๒-๓.

๔) กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติเพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๕) ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ภาพรวมในเชิงยุทธศาสตร์อันเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๖) กำกับและติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๒. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ตามมาตรา ๒๑ ให้มีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) รับผิดชอบในงานธุรการของสภา และศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านความมั่นคงที่เกี่ยวกับงานของสภา

๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติตามเป้าหมายและแนวทางที่สภากำหนดเพื่อเสนอต่อสภา

๓) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ แผนงาน และการอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ

๔) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความเห็น ตลอดจนอำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติงานใดๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) ติดตาม ประเมิน วิเคราะห์ และแจ้งเตือนสถานการณ์ด้านความมั่นคง การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ พิสูจน์ทราบและคาดการณ์ภัยคุกคามและการประเมินกำลังอำนาจของชาติ

๖) ประสานงานหรือร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศในกิจการด้านความมั่นคงระหว่างประเทศด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการประเมินสภาวะแวดล้อม และด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

๗) ศึกษา วิจัย รวบรวม พัฒนา ส่งเสริม และเผยแพร่ข้อมูลหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นหรือตามที่สภานายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนมาตรา ๒๒ ให้มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และให้มีรองเลขาธิการเป็น

ผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการให้เลขาธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยในการพิจารณาเสนอชื่อผู้ซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ให้สภาเสนอชื่อบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

๒.๒.๔ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๕}

นโยบายที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายที่ ๒ สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความปรองดอง ความเป็นธรรม และความสมานฉันท์ในชาติเพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

นโยบายที่ ๓ ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย ปราศจากเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง

นโยบายที่ ๔ จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๖ ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๗ จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

^{๓๕} คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐), หน้า ๑๓-๑๕.

นโยบายที่ ๙ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๑๐ เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๑๑ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคงความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

นโยบายที่ ๑๒ เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง ความยั่งยืนและมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศ รวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์

นโยบายที่ ๑๓ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

นโยบายที่ ๑๔ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤตการณ์ความมั่นคง อย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ และวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศสนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถฉีกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ

นโยบายที่ ๑๕ พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๑๖ เสริมสร้างคุณภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

๒.๒.๕ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๖}

๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ รองรับทุกนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และ กลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประชาชนมีความสามัคคี มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตมีส่วนร่วมและมีความพร้อมเผชิญปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาด้านความมั่นคง

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรภาคประชาสังคม และ ประชาชนทั่วไป ในกิจกรรมสนับสนุนงานด้านความมั่นคง

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมให้คนไทยมีความสามัคคี สังคมมีความสุข และประเทศมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผนึกกำลังทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล หมู่บ้าน จังหวัดภาค และ ประเทศชาติ ให้เป็นเครือข่ายสนับสนุนงานด้านความมั่นคง และให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตโดยปกติและสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

(๓) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ เพื่อให้มีภูมิคุ้มกัน และมีขีดความสามารถในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และ แก้ไขปัญหาความมั่นคงโดยเฉพาะภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคต รวมทั้งเสริมสร้างความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่างๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

(๔) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคง ให้แก่ผู้บริหารและผู้ที่ปฏิบัติงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้รับรู้ถึงความสำคัญของมิติความมั่นคงที่ต้องประสานและบูรณาการการวางแผนและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นเอกภาพ

(๕) ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย ปลูกฝังวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ค่านิยมที่ดีงาม ความภูมิใจในชาติ การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมในด้านความมั่นคง

^{๓๖} อ้างแล้ว, คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), หน้า ๑๕-๓๑.

(๖) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการความร่วมมือต่างๆ และ กิจกรรมด้านความมั่นคงในการจัดหรือลดปัญหาด้านความมั่นคง เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความสงบสุขของสังคม และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและยั่งยืน (Inclusive and Sustainable Growth)

๒. การข่าวกรองและการ ระเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคง รองรับนโยบายที่ ๑๕ พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์การมีระบบข่าวกรองที่มีการบูรณาการ มีความทันสมัยและมีเครือข่ายความร่วมมือที่พร้อมเผชิญภัยคุกคาม รวมทั้ง มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงที่หลากหลายในทุกมิติสามารถสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จการใช้งานข่าวกรองและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายข่าวกรองภาคประชาชน

(๒) ระดับการนำผลการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์ที่หลากหลายไปใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

๓) กลยุทธ์

(๑) ดำเนินงานด้านการข่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อสนับสนุนการข่าวกรองด้านความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

(๒) เสริมสร้างความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง และหน่วยงานภาครัฐรวมทั้งหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และพัฒนาเครือข่ายด้านข้อมูลข่าวสารกับภาคเอกชนและประชาชน

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรองอย่างต่อเนื่องและจัดทำแผนรวบรวมข่าวสาร รวมถึงพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนทางข่าวกรองกับทุกภาคส่วน โดยพัฒนาบุคลากรและเพิ่มศักยภาพของเทคโนโลยี ระบบฐานข้อมูลและองค์กรด้านการข่าว

(๔) สร้างสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานข่าวกรอง

(๕) พัฒนาเครื่องมือการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงในระดับยุทธศาสตร์

(๖) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งหรือพัฒนาสถาบันหรือศูนย์อนาคตศึกษาด้านความมั่นคงเพื่อประเมินแนวโน้มด้านความมั่นคงระยะยาว

๓. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รongรับนโยบายที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ สถาบันพระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้รับการธำรงรักษาด้วยการปกป้อง เชิดชู เทิดทูน อย่างสมพระเกียรติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการถวายความปอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

(๒) ระดับความสำเร็จในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เป็นไปอย่างรอบคอบและไม่ส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) ระดับความสำเร็จของประชาชน/ทุกภาคส่วนที่มีความรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างประสิทธิภาพของกลไก/มาตรการภาครัฐ ความร่วมมือในการถวายความปอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

(๒) ส่งเสริมทุกภาคส่วนในสังคมรวมถึงชุมชนไทยในต่างประเทศให้ตระหนักรู้และเข้าใจถึงบทบาทและคุณค่าของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของชาติ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไปเรียนรู้และเข้าใจหลักการทรงงานตลอดจนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจผ่านช่องทางและสื่อต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

(๓) นำศาสตร์พระราชอาและหลักปรัชญาของเศรชษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนรวมถึงเร่งขยายผลตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและแบบอย่างที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายเป็นที่ประจักษ์

(๔) สร้างความเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันฯ ควบคู่ไปกับการติดตามเฝ้าระวังการเผยแพร่ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อให้การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ทั้งมิติการป้องกันปราบปรามและการดำเนินงานเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์เป็นไปด้วยความเหมาะสม

๔. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติรองรับนโยบายที่ ๑๓ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเป็นทิศทางและแนวทางหลักในการเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการจากการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยให้ทุกภาคส่วนพร้อมสนับสนุนการเตรียมพร้อมของชาติร่วมกันในลักษณะประชารัฐควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับต่างประเทศ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้พร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและจัดการความเสี่ยงอย่างบูรณาการ

(๒) ระดับความสำเร็จในการบูรณาการการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาระบบบริหารจัดการยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ และผนึกกำลังในลักษณะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติในการรับมือสาธารณภัย ภัยที่เกิดจากการสู้รบ และวิกฤตการณ์ความมั่นคง

(๒) ทบทวนปรับปรุงและพัฒนาแผนงาน/โครงการ/งบประมาณของหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อการเตรียมพร้อมแห่งชาติ

(๓) เสริมสร้างความร่วมมือการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบกับต่างประเทศ โดยมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ และเข้าร่วมฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมกับต่างประเทศภายใต้กลไกความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี

(๔) พัฒนาองค์ความรู้แก่บุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมแห่งชาติให้สามารถจัดการความเสี่ยง และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับต่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง

๕. การพัฒนาศักยภาพการป้องกัน ระบุ นโยบายที่ ๑๔ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ความสำเร็จในการเตรียมกองทัพพร้อมรับภัยคุกคามทางทหารตามแผนของกองทัพที่กำหนด

(๒) ความสำเร็จของระบบกำลังสำรองและระบบระดมสรรพกำลังตามแผนที่กำหนด

๓) กลยุทธ์

(๑) เตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก

(๒) พัฒนาปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อการทหาร ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพด้านความมั่นคงและการสังเกตการณ์ทางอวกาศ ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลข่าวกรองร่วม ด้วยความร่วมมืออย่างเป็นทางการในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ

(๕) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่กองทัพบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองโดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

(๖) พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชา และระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารราชการทั่วไปให้สามารถปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานความมั่นคง

(๗) พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม เพื่อมุ่งไปสู่การพึ่งพาตนเอง ด้วยความร่วมมือกับมิตรประเทศและภาคเอกชน เพื่อรองรับการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ รวมทั้งแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศเพื่อใช้เมื่อมีความจำเป็น

(๘) พัฒนาระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการขยายกำลังในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ

(๙) พัฒนาระบบกำลังสำรอง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรจุทดแทนกำลังประจำการบางตำแหน่งในยามปกติโดยมีระบบการทดแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลังในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ

(๑๐) พัฒนาเสริมสร้างกำลังประชาชน ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึกทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การออมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้งการแจ้งเตือนด้านการข่าว ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๖. การสร้างความสามัคคี รองดอง รองรับนโยบายที่ ๒ สร้างความเป็นธรรมความปรองดองและความสมานฉันท์ในชาติโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ยึดมั่นในหลักนิติรัฐและแนวทางสันติวิธี

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ในสังคมไทย

(๒) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของภาครัฐ

(๓) ระดับความสำเร็จของการช่วยเหลือประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๓) กลยุทธ์

(๑) กำหนดองค์กร/กลไกบริหารจัดการความขัดแย้งแบบบูรณาการภายใต้แนวทางสันติวิธี โดยเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่ทุกภาคส่วน มีความเชื่อมั่นและมีหลักประกันความปลอดภัยต่อการแสดงความคิดเห็น รวมถึงส่งเสริมการเผยแพร่แนวทางสันติวิธี การบริหารจัดการความขัดแย้งบนหลักนิติธรรมและหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตยการเคารพความเห็นต่าง สิทธิและ เสรีภาพ

(๒) ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกๆระดับ โดยเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการของภาครัฐ และสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการร่วมกำหนดแนวทางการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(๓) ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมโดยเฉพาะความรู้ด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม สิทธิและหน้าที่ของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนพัฒนากระบวนการท างานด้านยุติธรรมให้มีความโปร่งใสและรวดเร็ว

(๔) มุ่งขจัดปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ส่งเสริมการสร้างงานการกระจายรายได้ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชาชนมากขึ้น รวมถึงปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศทุกระดับ โดยปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมุ่งสร้างความเป็นธรรม นำไปสู่การกระจายอำนาจและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ตลอดจนการเยียวยาอย่างเหมาะสมและเสมอภาค

(๕) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรักภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยมีแนวทางหรือการดำเนินการ ที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีของสังคมไทย การสืบสานวัฒนธรรม การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคและการยอมรับความคิดความเชื่อ อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน

(๖) มุ่งเน้นการบริหารและการดำเนินงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความเข้มแข็งสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมชุมชน การกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่นให้มีอิสระและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนและชุมชนท้องถิ่น และภาครัฐยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง

๗. การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้รองรับนโยบายที่ ๓ ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒) ตัวชี้วัด

(๑) จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

(๒) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

(๓) จำนวนนักเรียน นักศึกษา และเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ศึกษาต่อสถาบันของรัฐในทุกระดับชั้น

(๔) ร้อยละของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกันแบบสังคมพหุวัฒนธรรม

(๕) จำนวนกลุ่มองค์กร/เครือข่ายนอกภาครัฐในพื้นที่ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกับหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๖) ระดับความเข้าใจที่ถูกต้องของทุกภาคส่วนทั้งภายใน ต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓) กลยุทธ์

(๑) บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นระบบและมีเอกภาพและเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาเป็นหลักในการปฏิบัติ

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้วยระบบการดำเนินงานด้านความมั่นคง ซึ่งให้ความสำคัญกับการเฝ้าตรวจพื้นที่เสี่ยง สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเพิ่มสวัสดิภาพความปลอดภัยของครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังประชาชนและกำลังประจำถิ่นให้พร้อมในการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน

(๓) พัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกความยุติธรรม พื้นฟูความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรม และกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม สนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนพัฒนาระบบกลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมทั้ง ให้ความช่วยเหลือเยียวยาเจ้าหน้าที่ประชาชน และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๔) ส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสันติสุข โดยยึดมั่นแนวทางสันติวิธีและ สร้างความเข้าใจให้ภาคส่วนต่างๆ ภายในประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๕) การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องทั้งในและต่างประเทศรวมถึงกับองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๖) ส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้เห็นต่างจากรัฐทั้งพื้นที่ในประเทศและพื้นที่ต่างประเทศ ในการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย รองรับการพูดคุยเพื่อสันติสุข และมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข

(๗) สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามศักยภาพของพื้นที่การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการพัฒนาที่มุ่งสร้างความมั่นคงในอาชีพ การสร้างรายได้ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๘) ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่และชายแดนระหว่างไทย – มาเลเซียเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

(๙) พัฒนาการศึกษให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับตลาดแรงงานในพื้นที่และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยเร่งแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะทวิภาษา (มลายูถิ่น – ไทย)

(๑๐) พัฒนาระบบการให้ทุนการศึกษา ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการให้ทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแก่เยาวชนและมหาวิทยาลัยในพื้นที่ โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ขาดแคลนในพื้นที่

(๑๑) สนับสนุนกิจกรรมหลักทางศาสนา และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับหลักศาสนาที่ถูกต้องกับประชาชน

๘. การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง รองรับนโยบายที่ ๗ จัดระบบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบูรณาการและการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองและผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) ช่องทาง/กลไกความร่วมมือกับประเทศต้นทาง รวมถึงองค์กระระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ในการตรวจสอบ ควบคุม สกัดกั้น และส่งกลับผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างเป็นระบบ

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองและผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างบูรณาการ สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) พัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศต้นทาง รวมถึงองค์กระระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

(๓) พัฒนากลไกการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองอย่างประสานสอดคล้องกัน

๙. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รองรับนโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติและนโยบายที่ ๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายในโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ปลอดภัยจากการค้ามนุษย์ และแรงงานต่างด้าว/บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเข้าสู่ระบบการจ้างแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายได้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับการปกป้องและคุ้มครองกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สตรี เด็ก แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวจากขบวนการค้ามนุษย์

(๒) จำนวนแรงงานต่างด้าว/บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยทำงานถูกต้องตามกฎหมาย

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงสิทธิของความเป็นมนุษย์ มีความรู้ สามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาในระดับชุมชน

(๒) พัฒนาและส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระดับประเทศในประเด็นการค้ามนุษย์

(๓) เร่งรัดการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์

(๔) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรในการดำเนินคดีการค้ามนุษย์ รวมถึงในการช่วยเหลือปกป้องและคุ้มครอง สตรี เด็ก แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าว จากขบวนการค้ามนุษย์

(๕) จัดระบบการจ้างแรงงาน ให้สามารถคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าว ตามที่กฎหมายกำหนด

๑๐. การป้องกันและ ราบ รามยาเสพติด รองรับนโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและนโยบายที่ ๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งและ ภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายในโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมไทยลดลง

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

(๒) กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปราม การค้ายาเสพติด

๓) กลยุทธ์

(๑) ปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้า และเครือข่ายยาเสพติดโดยการบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัด

(๒) รณรงค์ให้เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชากรกลุ่มเสี่ยง ตระหนักรู้ ถึงโทษของยาเสพติดเพื่อป้องกันการเสพยา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่โดยใช้กลไกประชารัฐ

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปราม การค้ายาเสพติดโดยเฉพาะการสกัดกั้นสารตั้งต้นและการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน การปฏิรูปนโยบายยาเสพติดในเชิงสาธารณสุข และการผลักดันการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติ สหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก

(๕) ผลักดันความร่วมมือแผนการขับเคลื่อนเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

ติดอาเซียน

๑๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต รองรับนโยบายที่ ๙ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริตและประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ค่าดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทย

(๒) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๓) กลยุทธ์

(๑) นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

(๒) ผลักดันการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต และให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

(๓) ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการของภาครัฐ

(๔) รณรงค์ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนถึงภัยทุจริต เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้านและปฏิเสธการทุจริต

๑๒. การรักษาความมั่นคงพื้นที่ชายแดน รองรับนโยบายที่ ๔ จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัยและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการพื้นที่ชายแดน เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓) กลยุทธ์

(๑) บูรณาการในการจัดทำความเชื่อมโยงของฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วยสินค้าและยานพาหนะระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศรอบบ้านและให้ประชาชนตามแนวชายแดนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากอาชญากรรมที่จะเข้าสู่ประเทศไทยผ่านช่องทางชายแดน

(๓) จัดระเบียบพื้นที่ชายแดนด้านการพัฒนาให้มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นประตูเชื่อมโยงการค้าที่มีความสมดุลทั้งในมิติเศรษฐกิจและสังคมกับมิติความมั่นคง และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการบริหารจัดการชายแดน การพัฒนาด้านชายแดน และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ทางน้ำ เพื่อไม่ให้ปัญหาเขตแดนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน รวมถึงให้มีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องเขตแดนไทยกับประเทศรอบบ้านแก่ประชาชนในบริเวณพื้นที่ชายแดน เพื่อมิให้เกิดปัญหาชายแดนขึ้น

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านในการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยงจากการสู้รบ

๑๓. การรักษาความมั่นคงทางทะเล รองรับนโยบายที่ ๖ ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยสามารถปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการป้องกัน แก้ไข และยับยั้งภัยคุกคามทางทะเล

(๒) ระดับความคืบหน้าในการจัดทำ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภายในประเทศ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS)

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างและพัฒนาระบบการตรวจการณ์ การเฝ้าตรวจติดตาม ทางทะเลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

(๒) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เป็นสากล และพัฒนากฎหมายการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการใช้ทรัพยากรทางทะเลของไทย

(๓) ส่งเสริมการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (UN Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๔ การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน

(๔) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทะเล

(๕) เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปกป้อง รักษา และแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน

(๖) พัฒนาขีดความสามารถของไทยในเรื่องพาณิชย์นาวีเพื่อจัดการและควบคุมการใช้ทะเลตลอดจนส่งเสริมศักยภาพในการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๑๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ รองรับนโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ประเทศไทยมีศักยภาพด้านการตอบสนองและฟื้นฟูที่เข้มแข็งมีขีดความสามารถในการรับมือภัยจากการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเป้าโจมตีหรือเป็นที่ก่อเหตุ หรือเป็นเส้นทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามข้ามชาติและการก่อการร้าย

(๒) ระดับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการกับภัยอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนากลไกภายใน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อาทิ การก่อการร้ายการฟอกเงิน อาชญากรรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ยาเสพติด และการค้ามนุษย์

(๒) พัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคีในการป้องกันภัยคุกคาม และผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในลักษณะทวิภาคีและพหุภาคี

(๓) ศึกษาตัวแบบเครื่องมือ/เทคโนโลยีที่ทันสมัย การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ รวมถึงส่งเสริมการวิจัย/พัฒนาการผลิตเทคโนโลยีดังกล่าวภายในประเทศ

(๔) ผลักดันให้มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านอาชญากรรมข้ามชาติในระดับชาติและจัดทำระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านอาชญากรรมข้ามชาติร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(๕) ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาก่อนการร้ายทุกรูปแบบ โดยให้ความสำคัญกับการลดปัจจัยและเงื่อนไขที่เกื้อกูลต่อการก่อการร้าย การป้องกันมิให้กลุ่มก่อการร้ายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการก่อการร้ายทุกรูปแบบใช้พื้นที่ในอาณาเขตประเทศไทยเป็นพื้นที่พักพิง พื้นที่แสวงหาปัจจัยเพื่อสนับสนุนการก่อการร้าย ตลอดจนเป็นพื้นที่ก่อความรุนแรงหรือกระทำการก่อการร้าย โดยมุ่งเน้นการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในเขตเมือง

(๖) เสริมสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก ของภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม ให้เห็นความสำคัญของปัญหาก่อนการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการร่วมมือกับภาครัฐเพื่อป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติทุกรูปแบบ

(๗) ควบคุม ป้องกันการเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งที่นิยมการใช้ความรุนแรง (Radicalization)

๑๕. การป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์รองรับนโยบายที่ ๑๐ เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัยและมีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความพร้อมของไทยในการป้องกันความเสี่ยงจากการโจมตีด้านไซเบอร์ที่สอดคล้องกับหลักสากล

(๒) ระบบป้องกันทางไซเบอร์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถปกป้องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐบาล ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านไซเบอร์

๓) กลยุทธ์

(๑) พัฒนาขีดความสามารถทั้งองค์กรภาครัฐ ทั้งฝ่ายทหาร พลเรือน และตำรวจ และภาคส่วนต่างๆภายในประเทศ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์ ตลอดจนรองรับสังคมดิจิทัล

(๒) พัฒนารอบความร่วมมือระหว่างประเทศ และอาเซียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางไซเบอร์

(๓) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรความรู้ และความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของภัยคุกคามความมั่นคงทางไซเบอร์

(๔) ปกป้อง ป้องกัน ภัยคุกคามด้านไซเบอร์ สงครามไซเบอร์ และเสริมสร้างความปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยบูรณาการการจัดการความมั่นคงทางไซเบอร์ระหว่าง

หน่วยงานภาครัฐ และเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(๕) พัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบต่างๆ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวนและป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรทุกภาคส่วน/บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความชำนาญด้านไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง

๑๖. การรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่าง ประเทศ รองรับนโยบายที่ ๑๖ เสริมสร้างคุณภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยสามารถรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศบนฐานความไว้วางใจ หลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกันและการยอมรับจากนานาประเทศ และสามารถพัฒนาผลประโยชน์ร่วมกับประเทศอื่นๆ ในด้านความมั่นคงและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติ

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จของการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะในอาเซียนและในเวทีองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ

(๒) ระดับความสำเร็จในการรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ

(๓) ระดับความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ รวมถึงการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่างๆ ทั้งผู้นำและหน่วยงานความมั่นคงกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในอาเซียน และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อไทย

(๒) ใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือที่มีอยู่เพื่อติดตามและผลักดันความร่วมมือระหว่างกัน และริเริ่มเพิ่มเติมในเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงพัฒนา ส่งเสริม และริเริ่มความร่วมมือโดยเฉพาะกับประเทศที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์

(๓) ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์และรับผิดชอบให้เป็นที่ยอมรับในกรอบความร่วมมืออาเซียนและในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นผลประโยชน์ร่วม

(๔) เสริมสร้างภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่อไทย ตลอดจนความตระหนักเกี่ยวกับบทบาทของไทยในเวทีระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

(๕) ส่งเสริมให้บุคคลที่มีความสามารถของไทยและมีผลงานที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ เข้าดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์การระหว่างประเทศต่างๆ โดยเฉพาะองค์การที่เกี่ยวข้องกับมิตงานความมั่นคง

(๖) ส่งเสริมการค้าความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมหาอำนาจอย่างมีสมดุล โดยเฉพาะความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคง รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศอาเซียน

(๗) ส่งเสริมบทบาทที่เป็นแกนกลางและการมีท่าทีร่วมกันของอาเซียนเพื่อรับมือความท้าทายต่างๆ ต่อความมั่นคงและเสถียรภาพ และเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองของภูมิภาค รวมถึงส่งเสริมการแก้ไขความขัดแย้งโดยใช้หลักกฎหมายระหว่างประเทศและแนวทางสันติวิธี

๑๗. การรักษาความมั่นคงทางพลังงาน รองรับนโยบายที่ ๑๒ เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานโดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงทางพลังงานที่เพียงพอและเหมาะสมสามารถรองรับวิกฤตการณ์ด้านพลังงาน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการพลังงาน เพื่อให้มีพลังงานในปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสม

(๒) สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานของประเทศ

๓) กลยุทธ์

(๑) ส่งเสริมและผลักดันให้มีการพัฒนาแหล่งพลังงานในประเทศตามศักยภาพ

(๒) ส่งเสริมให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น รวมถึงให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

(๓) สนับสนุนความร่วมมือด้านพลังงานกับต่างประเทศ เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านพลังงาน

(๔) ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและสาธิตเทคโนโลยีพลังงานทดแทน เพื่อนำพลังงานทดแทนไปใช้ในการลดต้นทุนการผลิตพลังงาน

(๕) รณรงค์ และสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการ และประชาชนในด้านการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน การประหยัดพลังงาน ตั้งแต่ระดับประเทศไปจนถึงระดับชุมชน

๑๘. การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ รองรับนโยบายที่ ๑๒ เสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำมีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) มีระบบบริหารจัดการอาหารและน้ำกรณีฉุกเฉิน

(๒) ระบบป้องกัน แจ็งเตือน ระวังภัยภัยภัย แก๊ซ ภัยคุกคาม ที่แฝงมาในอาหาร และน้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

๓) กลยุทธ์

(๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและน้ำอย่างยั่งยืน ด้วยการมีกลไกกฎหมายและแผนบริหารจัดการด้านอาหารและน้ำเพื่อความมั่นคงอย่างบูรณาการที่ครอบคลุมการมีคลังอาหารและน้ำสำรองกรณีฉุกเฉินตลอดจนเสริมสร้างการเข้าถึงแหล่งอาหารและน้ำของประชาชนตามความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

(๒) พัฒนาและเชื่อมโยงระบบป้องกัน เผ่าระวัง แจ็งเตือน ระวังภัยภัยภัย แก๊ซ สิ่งปนเปื้อนที่อาจแฝงมาในอาหารและน้ำ โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

(๓) ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการทางการเกษตรให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยครอบคลุมทางด้านการผลิต การตลาด มาตรฐานสินค้า และแหล่งเงินทุน รวมถึงห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเพิ่มพื้นที่แหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัย และเป็นภูมิคุ้มกันรองรับวิกฤตการณ์ด้านอาหาร

(๔) ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมทางอาหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความปลอดภัยของอาหารควบคู่กับการรักษาหรือเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ และเพิ่มผลิตภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) จัดที่ดินรองรับความมั่นคงทางอาหาร และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร สามารถแก้ปัญหาและลดการสูญเสียกรรมสิทธิ์รวมถึงการกระจายการถือครองที่ดินของเกษตรกรอย่างเป็นธรรม

๑๙. การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รองรับนโยบายที่ ๑๑ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและกลยุทธ์ ดังนี้

๑) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒) ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

(๒) ระดับความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพและสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบต่อชุมชนจากการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานระดับสากลและพันธกรณีของไทย

๓) กลยุทธ์

(๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่การอนุรักษ์ที่ชัดเจน

(๒) เสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคงและยั่งยืน ตามแนวทางประชารัฐ

(๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการปกป้องสิทธิชุมชน และแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายการคลัง และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) เพิ่มประสิทธิภาพกลไกตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากภายนอกประเทศ โดยเฉพาะปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ การลักลอบนำเข้าวัตถุมีพิษ สารเคมีอันตรายและกากของเสียต่างๆ จากโรงงานอุตสาหกรรมของต่างชาติที่เข้ามาตั้งในอาณาเขตของประเทศไทย และปล่อยของเสียกระทบสิ่งแวดล้อม

(๕) ส่งเสริมการผลิต การบริโภค การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุงกฎหมายระเบียบ เพื่อให้มีการรักษา คุ้มครองและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถเจริญเติบโตควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม

(๖) ส่งเสริมการรวมตัวในระดับภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นภาคีด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น หมอกควันจากไฟป่า และขยะทะเล เป็นต้น

๒.๒.๖ การขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ^{๓๗}

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ปรากฏตามประกาศสภาความมั่นคงแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการใน

^{๓๗} อ้างแล้ว, คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), หน้า ๓๒.

การจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง การกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) ยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน แก้ไขลดความเสี่ยงลดภัย ลดผลกระทบ หรือสร้างภูมิคุ้มกันด้านความมั่นคง โดยกำหนดจากหัวข้อประเด็น ความมั่นคงตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย

๒) กรณีการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง จากประเด็นความมั่นคงตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย หรือที่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะกำหนดให้หน่วยงานนั้นเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำ โดยให้รายงานผลต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบ ในกรณีนี้ประเด็นความมั่นคงที่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน หรือไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง โดยจะให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หรือมอบหมายหน่วยงานอื่น หรือให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๓) ให้ดำเนินการประเมินสถานการณ์จากข้อมูลและข้อคิดเห็นจากภาควิชาการ หน่วยงานของรัฐภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน

๔) การดำเนินการจัดทำต้องประกอบด้วย หลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์หรือแนวทางหรือการดำเนินการแนวทางการติดตามและประเมินผล

๒. การกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเน้นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญให้หน่วยงานของรัฐเสนอแผนงานหรือโครงการดังกล่าวต่อสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณ นำความเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาด้วยแผนงานหรือโครงการใด จะถือเป็นแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๒.๓.๑ ความหมายของภัยคุกคาม ภัยคุกคามรูปแบบเก่า และภัยคุกคามรูปแบบใหม่

พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒^{๓๘} ให้ความหมายของคำว่า คุกคาม หมายถึง การแสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาทะให้หวาดกลัวทำให้หวาดกลัวอาการอย่างนี้เรียกว่าการคุกคาม ส่วนเจษฎา มีบุญลือ^{๓๙} ได้นิยามคำว่า ภัยคุกคาม คือ การกระทำอันจะเป็นอันตรายหรือสั่นคลอนต่อความมั่นคงของชาติในทุกๆ ด้าน สำหรับวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร^{๔๐} ได้ให้นิยาม ภัยคุกคาม (Threat) ไว้ว่า คือพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งสามารถรับรู้ได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย ส่งผลต่อผู้ถูกระทำการคุกคามจำเป็นต้องแสดงออกหรือละเว้นการกระทำนั้น ภัยคุกคามที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้นจะมีผลกระทบมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสำนึกและการรับรู้ของผู้ถูกคุกคาม ซึ่งเกิดขึ้นเฉพาะตนหรือเป็นภัยต่อสังคมประเทศชาติ อย่างไรก็ตาม ภัยคุกคามแบบดั้งเดิม (Traditional Threat) คือ ภัยคุกคามจากการใช้กำลังทหารเข้าทำการรบ การบ่อนทำลายความมั่นคง การก่อวินาศกรรม การจารกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การกระทำระหว่างรัฐต่อรัฐ ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-tradition Threat) หมายถึง ภัยที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือประเทศชาติในทุกๆ มิติ ปัญหาโลกร้อน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาระบบนิเวศ ทุนข้ามชาติ การก่อความไม่สงบ การนิยมความรุนแรง การสร้างความหวาดกลัว การค้ามนุษย์ข้ามชาติ เห็นได้ถึงความเสียหายหรือความสูญเสียอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นกับมวลมนุษยชาติ กลับไม่ใช่มาจากความขัดแย้งจนเกิดเป็นสงครามดังเช่นในอดีต

สรุปความหมายของภัยคุกคาม คือ การแสดงออกต่อผู้ถูกระทำให้ได้รับความหวาดกลัวทั้งด้านกำลังทหารและการก่อการร้ายระหว่างรัฐ รวมไปถึงการประสบกับปัญหาภัยพิบัติตามธรรมชาติซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ และการนำกลยุทธ์การควบคุมทรัพยากรมนุษย์แบบเบ็ดเสร็จข้ามชาติ

^{๓๘} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒, เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (ออนไลน์), <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>, สืบค้นวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

^{๓๙} เจษฎา มีบุญลือ, ความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน, (กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๓), หน้า ๒๗.

^{๔๐} วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, บทเรียนที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ, (ใช้เฉพาะการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร), (ออนไลน์). http://www.ldinet.org/2008/images/stories/books/reform/07_Social-reform_ldi.pdf, สืบค้นวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๒.๓.๒ ประเภทของภัยคุกคามรูปแบบเก่าและภัยคุกคามรูปแบบใหม่

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ^{๔๑} ได้สรุปปัญหาภัยคุกคามออกเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบเก่า ภัยนี้มีจุดเน้นความมั่นคงแบบเดิม (Traditional Security) โดยยังคงมีปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในปัจจุบันรวมทั้งจะส่งผลกระทบต่อไป ในอนาคต ได้แก่

๑) ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดน ซึ่งมีทั้งการสู้รบด้วยกองกำลังติดอาวุธ เช่น บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาและไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และการสู้รบในประเทศรอบบ้าน ที่ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญตามมากลายเป็นปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการรักษาความมั่นคงของไทย ได้แก่

(๑) กลุ่มผู้หนีภัยจากการสู้รบในเมียนมาร์ซึ่งอพยพข้ามแดนเข้ามาอยู่อาศัยในเขตไทย ที่ศูนย์พักพิงชั่วคราวบริเวณจังหวัดชายแดนไทย-เมียนมาร์รวม ๙ แห่ง จำนวนกว่า ๑๐๐.๐๐๐ คน

(๒) การเคลื่อนไหวของชนกลุ่มน้อยบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาร์

๒) ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งมีทั้งสาเหตุจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน ต่างประเทศ ปัจจุบันมี ๓ กลุ่มสำคัญ ได้แก่

(๑) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มชาวโรฮิงญาจากรัฐยะระกันหรือรัฐยะไข่ ประเทศเมียนมาร์ ที่อพยพมาทางทะเลอันดามันและลักลอบเข้าเมืองไทยบริเวณจังหวัดชายทะเลฝั่งอันดามัน

(๒) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวศรีลังกา ซึ่งมีกลุ่มขบวนการใช้ประเทศไทยเป็น สถานที่ติดต่อลักลอบนำชาวศรีลังกาไปประเทศที่สาม โดยใช้สายการบินพาณิชย์นำคนมาพักรอที่ ประเทศไทย จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายทางรถยนต์ต่อไปทางภาคใต้เพื่อลงเรือเดินทางไปยังประเทศปลายทาง

(๓) ลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มชาวเกาหลีเหนือที่อพยพลักลอบเข้าเมืองไทยผ่านทางชายแดนไทย-เมียนมาร์ และชายแดนไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)

๓) ปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน ประกอบด้วย เขตแดนทางบกและเขตแดนทางน้ำ ได้แก่

^{๔๑} สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (ม.ป.ป.), ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐), (กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, ม.ป.ป.), หน้า ๔๗-๕๑.

(๑) เขตแดนทางบก ที่ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดนอีกมาก ทั้ง ชายแดนด้านไทย-เมียนมาร์ไทย-กัมพูชา และไทย-สปป.ลาว ซึ่งทำให้เกิดการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหารในพื้นที่บางจุด ได้แก่ พื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา บริเวณปราสาทเขาพระวิหาร เป็นต้น รวมทั้ง เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่การค้าชายแดนให้เป็นจุดผ่านแดนถาวรที่สามารถพัฒนาพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดผ่อนปรนการค้าและจุดผ่านแดนชั่วคราวอีกหลายจุด ที่รอการจัดระเบียบเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพและโอกาสและดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ

(๒) เขตแดนทางน้ำ ซึ่งยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนทั้งในส่วนที่เป็นเกาะแก่งตามลำน้ำที่เป็นเส้นเขตแดน ได้แก่ ลำน้ำโขง สาละวิน และลำน้ำกระบุรีและส่วนที่เป็นเขตทะเลและยังมีปัญหาพื้นที่ทับซ้อนกันหลายจุดได้แก่ทะเลอันดามันและอ่าวไทย ซึ่งกลายเป็นข้อพิพาทเรื่องเขตแดนไทยกับประเทศรอบบ้านและเป็นปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรทางทะเลในหลายพื้นที่ส่งผลให้ ประเทศไทยขาดโอกาสในการพัฒนาด้านต่างๆ และกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔) ปัญหาการลักลอบค้าอาวุธสงคราม แม้จะได้ตรวจพบว่าการเคลื่อนย้ายอาวุธสงครามที่มีการค้าขายตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาลำเลียงไปยังชายแดนไทย-เมียนมาร์ เพื่อส่งจำหน่ายให้กับชนกลุ่มน้อยมีจำนวนลดลง แต่ได้ปรากฏข่าวสารสำคัญว่ากลุ่มผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการอาวุธสงคราม ซึ่งอาจนำไปใช้ในการคุ้มกันการลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้งจำหน่ายต่อให้กับชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์ นอกจากนี้ยังตรวจพบการลักลอบนำอาวุธสงครามเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านทางเรือสินค้าต่างชาติที่เข้ามารับส่งสินค้าในพื้นที่จังหวัดสตูล ตลอดจนมีการลักลอบนำเข้าผ่านช่องทางลำเลียงตามภูมิประเทศทางบกตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย จึงจำเป็นต้องเฝ้าติดตาม ระวัง ป้องกันปัญหาดังกล่าวต่อไป

๕) ปัญหาการกำหนดสถานะบุคคลซึ่งมีกลุ่มคนที่ไม่มีสถานะบุคคลชัดเจนอาศัยในพื้นที่ตามแนวชายแดนไทยหลายกลุ่ม โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของไทยและบางส่วน อยู่ในพื้นที่ภาคกลางของไทย ในบริเวณชายแดนไทย-เมียนมาร์ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและ กฎระเบียบดำเนินการตามขั้นตอนที่ชัดเจนแล้วก็ตาม แต่ยังคงมีปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงาน กำหนดสถานะบุคคลโดยเฉพาะปัญหาการลักลอบอพยพจากประเทศรอบบ้านเข้ามาอยู่อาศัยกับญาติในชุมชนและหมู่บ้านชายแดนของไทยเพิ่มขึ้น และปัญหาเจ้าหน้าที่รัฐของไทยและผู้เกี่ยวข้อง บางกลุ่มอาศัยช่องว่างของกฎระเบียบทุจริตในหน้าที่โดยเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อช่วยให้ผู้ที่ไม่มีสถานะบุคคลได้รับสัญชาติไทยโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชาติ

๒. ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

ภัยนี้มีจุดเน้นความมั่นคงที่ไม่ใช่แบบเดิม (Non-traditional Security) ได้แก่ความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น โดยยังคงมีปัญหาสำคัญที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการเสริมสร้างความมั่นคงโดยรวมของประเทศ ทั้งนี้ปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าว เป็นผลพวงมาจากผลของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของประเทศในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมดำรงอยู่ต่อไป โดยเฉพาะความไม่เท่าเทียมกันด้านโอกาส เช่น โอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โอกาสเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุน เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเอง ครอบครัวและ คุณภาพชีวิตที่ดี เป็นต้น และเป็นผลให้ยังคงมีกลุ่มคนยากจน กลุ่มคนด้อยโอกาส กลุ่มคนที่ยังไม่มีสถานะที่ชัดเจน กลุ่มอิทธิพลอำนาจมืด กลุ่มนายทุนผูกขาด และมีชุมชนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ตลอดจนมีชุมชนแออัดในเขตเมือง ซึ่งเป็นรากเหง้าสำคัญของปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ด้วย แม้ว่าได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนแม่บท เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องแล้ว แต่ยังไม่อาจคลี่คลายปัญหาและภัยต่างๆ ได้ทั้งหมด โดยปัญหาและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ดังนี้

๑) ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเป็นลักษณะขบวนการหรือ องค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายดำเนินการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศชายแดน และตรวจพบผู้กระทำความผิดในบุคคลทุกระดับวัยตั้งแต่เด็ก เยาวชน ไปจนถึงผู้สูงอายุ ซึ่งมาจากหลากหลายอาชีพและกลุ่ม/องค์กร มีทั้งคนจนและคนรวย รวมทั้งมีการเคลื่อนไหวทั้งในพื้นที่เขตเมืองและชนบทป่าเขา เพื่อลักลอบผลิต/นำเข้าสิ่งเสพติด ลำเลียงขนย้ายข้ามแดน และกระจายส่งไปขายยังกลุ่มเป้าหมายในทุกพื้นที่จนนำไปสู่การแพร่ระบาด และเป็นเหตุบ่อนทำลายชุมชนสังคมอย่างหนักในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศอยู่ในขณะนี้

๒) ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทวีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและก่อผลกระทบเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยยังคงมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้รับการผ่อนผันให้ทำงานในพื้นที่หลายจังหวัด ขณะที่ยังมีอีกจำนวนมากที่ลักลอบ ทำงานขายแรงงานกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์บริหารจัดการที่สามารถควบคุม ปัญหาผลกระทบสำคัญที่เกิดขึ้นตามมาได้โดยเฉพาะปัญหาเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทย ปัญหาด้าน สาธารณสุข ปัญหาการปฏิบัติตามกฎหมาย และภาวะเบียดเบียนชุมชน สังคม ปัญหาอาชญากรรม และ ปัญหาสิทธิมนุษยชน

๓) ปัญหาความขัดแย้งในสังคม ซึ่งหมายถึงปัญหาจากการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่นำไปสู่การแบ่งออกเป็นฝักฝ่ายหรือสีต่างๆ โดยมีช่องทางหลากหลายในการเผยแพร่ข่าวสารของ กลุ่มที่ตอกย้ำความขัดแย้ง และนำมาซึ่งความเกลียดชังระหว่างกลุ่มคน รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะ นำไปสู่การเผชิญหน้าและอาจใช้ความรุนแรงตามมา นอกจากนี้ยังรวมถึงความขัดแย้งที่

เกิดขึ้น ระหว่างประชาชนด้วยกันจากกรณีใช้ประโยชน์หรือแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่ง ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้และความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลจาก กรณีการคัดค้านโครงการของรัฐ หรือการดำเนินนโยบายของรัฐบาลและยังไม่มีแนวทางคลี่คลาย ปัญหาที่เป็นรูปธรรมเช่นกัน

๔) ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อในมิติความมั่นคงเรื่องเขตแดนและมิติการพัฒนาเรื่องระบบนิเวศน์โดยยังคงมีสถานการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และการบุกรุกป่าชายเลน ซึ่งเกิดจากประชาชนทั่วไปและกลุ่มนายทุน จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งระบบนิเวศน์ถูกทำลายขยายพื้นที่เพิ่มวงกว้างมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมา หลากหลายมิติ ได้แก่ ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงไป พื้นที่ประมงภัยธรรมชาติบ่อยครั้งและมีความ รุนแรงเพิ่มขึ้น การเกษตรได้ผลผลิตไม่ยั่งยืนรายได้ไม่แน่นอนและชีวิตไม่มั่นคง

๕) ปัญหาสาธารณสุขขนาดใหญ่ เป็นประเด็นปัญหาที่ให้ความสำคัญทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะภัยที่เกิดจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดอุทกภัย และวาตภัยขนาดใหญ่หรือภัยแล้งและภัยหนาวที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ และไม่อาจคาดการณ์สภาพที่จะ เกิดขึ้น และผลที่ตามมาได้ง่ายเหมือนในอดีต รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะเกิดภัยขนาดใหญ่และมีระดับ ความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพิ่มมากขึ้นด้วย

๖) ปัญหาโรคระบาด องค์การอนามัยโลกรายงานว่า ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั่วโลกจะเผชิญกับโรคติดต่อเชื้อต่างๆ เพิ่มขึ้น ทั้งโรคที่เกิดใหม่ และโรคติดต่อเก่าที่หวนกลับมาอีก โดยเฉพาะโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน ซึ่งถือว่าอันตรายร้ายแรง โรคระบาดที่เกิดขึ้นแล้วคือโรคซาร์สหรือโรคระบบทางเดินหายใจที่ระบาดในจีน และโรคไข้หวัดนกที่ระบาดในภูมิภาคเอเชีย และโรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ หรือ H1 N1 ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน สาเหตุของการเกิดโรคติดต่อที่รุนแรงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมของคน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการคมนาคมขนส่งที่รวดเร็ว กลุ่มโรคติดต่อใหม่ที่พบในไทยและประเทศรอบบ้านและมีโอกาสระบาดสูง ได้แก่ ไข้หวัดนก ไข้กาฬหลังแอ่น กาฬโรค โรคมือเท้าปาก และไข้สมองอักเสบ สำหรับโรคระบาดสำคัญที่คุกคามต่อสาธารณสุขของไทย ได้แก่ โรคเอชอีซีซาร์ส และโรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ หรือ H1 N1 ซึ่งมีโอกาสระบาดเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หากเกิดการระบาดรุนแรงย่อมส่งผลกระทบต่อความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางสังคม และเสถียรภาพของประเทศ ซึ่งทุกฝ่ายเป็นหุ้นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาทุกระดับทุกพื้นที่ รวมทั้งความร่วมมือกับต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลกนอกจากทำให้เกิด โรคภัยไข้เจ็บชนิดใหม่ได้แก่โรคซาร์ส ไข้หวัดนก และโรคเอชอีซีแล้ว ในอนาคตจะมีโรคระบาด อุบัติใหม่เกิดขึ้นโดยเฉพาะโรคติดต่อ

ทางการหายใจ และคาดว่าจะมีโรคอุบัติซ้ำอีกโดยเป็นโรคดั้งเดิมที่เคยระบาดในอดีตและจัดเป็นภัยร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์โลก โดยโรคระบาดรุนแรงในอดีตที่เริ่มพบอีกในปัจจุบัน ได้แก่ กาฬโรค ไข้ทรพิษหรือไข้หัดสเปน การกลับมาของโรคอุบัติซ้ำเนื่องจากการกลายพันธุ์ทำให้รักษายากขึ้น โรคอุบัติซ้ำที่ไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก มาลาเรีย วัณโรค และโรคฉี่หนู นอกจากนี้ต้องเฝ้าระวังไข้รากสาดใหญ่และอหิวาตกโรค โดยเฉพาะวัณโรคซึ่งมีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

๗) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ แม้ว่าไทยจะมีได้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับปัญหาและความขัดแย้งที่เป็นสาเหตุของการก่อการร้ายระหว่างประเทศ แต่ก็ได้รับผลจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศที่เป็นเป้าหมายการก่อการร้าย รวมทั้งมีชุมชนและมีผลประโยชน์ของประเทศเป้าหมายอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่เชื่อมโยงให้กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศเข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย สำหรับเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ นอกเหนือจากการค้ามนุษย์การค้ายาเสพติด การพนันผิดกฎหมาย การโจรกรรม การปลอมแปลงเอกสารเดินทาง การละเมิดลิขสิทธิ์ ตลอดจนอาชญากรรมทางธุรกิจผิดกฎหมายอื่นๆ แล้ว จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับอาชญากรรมข้ามชาติทางเศรษฐกิจและคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ตรวจจับได้ยากขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและปัญหาการว่างงานในปัจจุบัน ส่งผลให้ปัญหาประเด็นนี้มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะการผลิตและค้าขายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่สร้างรายได้สร้างความเสียหายมากที่สุดและแพร่ระบาดมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งล่อแหลมต่อการถูกกดดันและเพ่งเล็งจากประเทศเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร^{๔๒} ได้ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังนี้

๑) ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ในภูมิภาคทั่วโลกก่อให้เกิดเป็นภัยคุกคามจากการก่อการร้าย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงและผิดกฎหมายทำให้การก่อการร้ายมีความใกล้เคียงต่ออาชญากรรม สำหรับประเทศไทยถึงแม้จะไม่ได้เป็นเป้าหมายโดยตรงของกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ยังคงเป็นประเทศที่เสี่ยงต่อการที่กลุ่มก่อการร้ายอาจเข้ามาปฏิบัติการเป็นแหล่งหลบซ่อนจัดหาเงินทุน เนื่องจากมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ ได้แก่ นโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติ เป็นต้น

^{๔๒} กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, ยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙, (กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., (ม.ป.ป.), หน้า ๒-๕.

๒) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติยังเป็นภัยคุกคาม ที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงทั่วโลก โดยมีปัจจัยจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำเป็นตัวเร่งให้เกิดการขยายตัวของอาชญากรรมหลากหลายประเภท ประกอบกับปัจจุบันอาชญากรรมหรือกลุ่มองค์กรอาชญากรรม เพิ่มความร่วมมือในลักษณะพันธมิตรข้ามชาติและแสวงประโยชน์จากนวัตกรรมทางเทคโนโลยีต่างๆ รวมถึงช่องว่างทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในหลายประเทศที่ยังขาดประสิทธิภาพ มีส่วนทำให้การก่ออาชญากรรมกระทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓) ปัญหายาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทยมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มขึ้น ถึงแม้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง จนสามารถมีผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้สูงขึ้นมากกว่าการปฏิบัติการที่ผ่านมาแต่ด้วยข้อจำกัดและเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องหลายประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สถานการณ์ด้านความมั่นคง ฯลฯ ที่มีส่วนให้ปัญหายาเสพติดขยายตัวมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม ผลจากจับกุมยาเสพติดมีปริมาณของกลางเพิ่มขึ้น ชี้ให้เห็นว่ายังคงมียาเสพติดจำนวนมาก ที่พักคอยเตรียมนำเข้าเขตไทย รวมทั้งพบว่ามีผู้เสพที่ผันตัวมาเป็นผู้ค้ารายย่อยมากขึ้น ทำให้เชื่อว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน สำหรับการเชื่อมโยงกันของผู้ค้าที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ อาจเป็นปัจจัยเสี่ยงให้ผู้ค้าสามารถสร้างเครือข่ายใหม่และเชื่อมโยงกันในระหว่างภูมิภาคมากขึ้น โดยยาบ้ายังเป็นยาเสพติดหลักที่แพร่ระบาดมากกว่ายาเสพติดชนิดอื่น นอกจากนี้ ไอซ์เป็นยาเสพติดที่มีแนวโน้มแพร่ระบาดมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากมีราคาสูงและยังมีความต้องการของตลาด และมักจะนำเข้ามาจากชาวต่างประเทศ โดยแฝงตัวเป็นนักท่องเที่ยวเข้ามาทางสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งพิจารณาได้จากผลการจับกุมในห้วงที่ผ่านมา สำหรับพืชกระท่อมมีแนวโน้มแพร่ระบาดมากขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น โดยนำไปต้มและเติมส่วนผสมอื่นเรียกว่าสี่คูณร้อย แอปดคูณร้อย โดยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะนำยาเสพติดดังกล่าว มาใช้ในการชักจูงให้วัยรุ่นเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง

๔) ปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่กระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสถาบันหลักการจารกรรมข้อมูลจากองค์กร หรือสถาบันทางเศรษฐกิจและด้านความมั่นคงกำลังเป็นปัญหาใหญ่ ที่ต้องสร้างระบบป้องกันและได้รับการทดสอบระบบตลอดเวลา ทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการรั่วไหล ของข้อมูลซึ่งมีค่ามหาศาลและทำลายความสามารถ การก่อวินาศกรรมข้อมูลที่จะเป็นภัยต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงให้เสียหาย

๕) ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการจัดการทรัพยากรพลังงานและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหา ระหว่างรัฐกับประชาชน การเสื่อมโทรมและลดลงของพื้นที่ป่าไม้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา สืบเนื่องมาจากปัจจัยและเงื่อนไขหลายประการ โดยมีปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญโดยสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

(๑) ในระยะเวลาที่ผ่านมาการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเน้นการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ (Economic Growth) อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศต้องใช้พื้นที่ในการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านคมนาคมและการพลังงานการเกษตรและอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการผลิตเพื่อการส่งออก และการขยายพื้นที่เกษตรกรรม ที่ดินและทรัพยากรป่าไม้ซึ่งถูกใช้พื้นฐานต้นทุนในการพัฒนา เศรษฐกิจจึงลดลงอย่างรวดเร็ว

(๒) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๕๕ ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก ๕๗ ล้านคน เป็น ๖๘ ล้านคน ประชากรส่วนที่เพิ่มขึ้น ๑๑ ล้านคนทำให้ความต้องการใช้ที่ดินและทรัพยากรป่าไม้ เพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานในการอยู่อาศัยและทำกินเพิ่มมากขึ้น การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้จึงขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้การที่รัฐบาลได้ผ่อนปรนต่อราษฎรที่เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ โดยใช้หลักรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ ทำให้มีมติคณะรัฐมนตรีบางฉบับเกิดปัญหาในทางปฏิบัติโดยถูกใช้เป็นข้ออ้าง ส่งผลให้การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น

(๓) จากข้อมูลกรมป่าไม้พบว่าในปีพ.ศ. ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ๑๗๑ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๓ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ในปีพ.ศ. ๒๕๕๑ เหลือพื้นที่ป่าไม้เพียง ๑๐๔.๗ ล้านไร่หรือร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าระยะเวลา ๔๗ ปีจากปี พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๕๑ พื้นที่ป่าไม้ลดลง ถึง ๖๖ ล้านไร่หรือ ๑๐๕,๖๐๐ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๑ ใน ๕ ของพื้นที่ประเทศไทย ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้ยังคงถูกบุกรุกแผ้วถาง คิดเฉพาะเป็นป่าอนุรักษ์เหลือประมาณร้อยละ ๑๘ ของพื้นที่ทั้งประเทศ ทั้งนี้จะต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายที่ดินอย่างเคร่งครัดรวมทั้งมีการประสานงานในการป้องกันและอนุรักษ์ป่าไม้อย่างมีระบบแบบแผนและการบูรณาการในภาพรวม

๖) ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติในห้วงที่ผ่านมาได้เกิดภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน โดยสาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติหรือมนุษย์ได้ทำให้เกิดขึ้นมาและภัยธรรมชาติมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไป บางอย่างร้ายแรงน้อยบางอย่างร้ายแรงมาก ได้แก่ การเกิดอุทกภัยหรือ น้ำท่วม การเกิดพายุ การเกิดแผ่นดินไหว คลื่นพายุซัดฝั่ง แผ่นดินถล่ม และความแห้งแล้ง เป็นต้น ซึ่งจะต้องหาทางป้องกันสร้างระบบแจ้งเตือนภัยและเตรียมรองรับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

๗) ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชาติเกิดความ ขัดแย้งทางความคิดในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การเมือง การปกครอง ความเชื่อทางศาสนาและความไม่ เท่าเทียมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับกติกาภายใต้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ที่หลายกลุ่มยังคงมี ความคิดเห็นแตกต่างทำให้เกิดความแตกแยกทางสังคมลุกลามเป็นวงกว้างจนถึงระดับชุมชนและ สถาบัน นำไปสู่ความขัดแย้งเผชิญหน้าและมีการพาดพิงไปถึงสถาบันเบื้องสูง ซึ่งถือวาความ

ขัดแย้ง ทางสังคมเหล่านี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งของชนในชาติ ที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง

๘) ปัญหาเกี่ยวกับอาวุธสงคราม ในช่วงยุคหลังสงครามเย็นสงครามที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เป็นสงครามขนาดเล็กในลักษณะของปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศโดยอาวุธที่ใช้เป็นอาวุธ ขนาดเล็ก ทั้งนี้อาวุธขนาดเล็กนอกจากจะใช้ในสงครามดังกล่าวแล้ว ยังได้แพร่กระจายและถูกนำไปใช้ในการก่อปัญหาอาชญากรรม หรือใช้ในการสร้างอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม รวมทั้งถูกนำไปใช้ในขบวนการค้ายาเสพติดและการต่อต้านอำนาจรัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๙) ปัญหาผู้มีอิทธิพล ผู้มีอิทธิพลเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำรงตนด้วยการกระทำการ ด้วยตนเองหรือใช้จ้างวาน สนับสนุนการกระทำการใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรืออยู่นอกฎหมาย ซึ่งผล ของการกระทำนั้นเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจสังคมและการเมืองขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของประชาชน หรือทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งพฤติกรรมของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) กลุ่มผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- (๒) กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบขนสินค้าหนีภาษีน้ำมันเถื่อน น้ำมัน ปาล์มเถื่อน และบุหรี่ยาเถื่อน
- (๓) กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน โตะพนันบอล หวยใต้ดิน และตู้เกมสล็อตไฟฟ้า
- (๔) กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบค้าผู้หญิงและเด็ก การบังคับค้าประเวณีและโสเภณีเด็ก
- (๕) กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบนำเข้า-ออก และอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย

๑๐) ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่ได้อัปเดตลักษณะซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญและ ยังคงมีพลังในพื้นที่มาสร้างเป็นเงื่อนไขโดยนำเรื่องประวัติศาสตร์และเชื้อชาติมาร้อยเรียงเข้ากับ ศาสนา เพื่อสร้างความรู้สึกแปลกแยกและความชอบธรรมในการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านเจ้าหน้าที่ รัฐ พร้อมกันได้มีการผสมผสานรูปแบบของสงครามการก่อความไม่สงบและสงครามกองโจรเข้า ด้วยกันโดยได้ใช้วิธีการควบคุมมวลชนด้วยการสร้างความหวาดกลัว จากการก่อเหตุเพื่อกำจัดบุคคลที่มีอัตลักษณ์แตกต่างออกไปรวมทั้งบุคคลที่มีความรู้สึกแปลกแยกไปจากกลุ่มของตัวเองด้วยการประยุกต์ใช้ยุทธวิธีการก่อการร้ายเพื่อสร้างภาพความโหดเหี้ยมและทารุณให้ปรากฏตามสื่อมวลชน รวมทั้งดึงความสนใจจากองค์กรระหว่างประเทศและองค์กรสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

โดยมีเป้าหมายสุดท้ายในการยกระดับเข้าสู่เวทีสากล อย่างไรก็ตามสภาพของปัญหา นอกจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังปรากฏเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้มีอิทธิพล ยาเสพติดและการค้าของเถื่อนซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ก่อเหตุ รุนแรงทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ในรูปแบบของภัยแทรกซ้อนอื่นๆ นอกจากนี้สภาพของสังคม จิตวิทยาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมตลอดจนการด้อยโอกาส ทั้งทางด้านการศึกษาและการ พัฒนาพื้นที่รวมทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ยิ่งทำให้สภาพของปัญหามีความซับซ้อนและเชื่อมโยงในหลายมิติการยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงฝ่ายรัฐจะต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ในการร่วมกันต่อต้านการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ทุกรูปแบบพร้อมกับการปฏิบัติทางทหารในเชิงป้องกัน หรือกดดันด้วยการถอดถอนแกนนำในระดับหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้เกิด สภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัยและความสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑๑) ปัญหาชนกลุ่มน้อย แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ปัญหาจากคนต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย กำหนดเป็น ๒ กลุ่มได้แก่

(๑) กลุ่มที่จะเข้ามาใหม่ได้แก่ผู้หลบหนีเข้าเมืองที่จะเข้ามาใหม่ทุกกลุ่ม

(๒) กลุ่มที่อยู่ในประเทศไทย แบ่งเป็น ๓ กลุ่มย่อยได้แก่

๒.๑) กลุ่มที่อยู่มานาน ซึ่งยังมีสถานะตามกฎหมายไม่ชัดเจน/สถานะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๒.๒) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองที่มีประเด็นปัญหาความมั่นคงประกอบด้วย

ก. ผู้หลบหนีเข้าเมืองทางทะเล (โรฮิงญา) มีแหล่งที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในมุมมองของรัฐบาลพม่า ชาวโรฮิงญาเป็นพวก “ไม่มีความจงรักภักดี” เนื่องจากในอดีตมีชาวโรฮิงญาบางส่วนต้องการสร้างรัฐอิสระขึ้นทางตะวันตกตอนเหนือ ประกอบกับมีหน้าตาเหมือนชาวบังกลาเทศส่งผลให้พม่าเชื่อว่าชาวโรฮิงญาอพยพมาจากบังกลาเทศ และเป็นพวก “ลี้ภัย อย่างผิดกฎหมาย” ด้วยทัศนคติของรัฐบาลพม่าดังกล่าว ชาวโรฮิงญาจึงไม่ได้รับการรวมเข้าไปใน กลุ่มชนพื้นเมือง (Indigenous Groups) ในรัฐธรรมนูญพม่าและไม่ได้รับสัญชาติพม่า ส่วนรัฐบาลบังกลาเทศมีความเห็นเกี่ยวกับชาวโรฮิงญาว่า “แม้จะมีคนบอกว่าชาวโรฮิงญามีต้นกำเนิดมาจากบังกลาเทศแต่บังกลาเทศก็ไม่ยอมรับว่าชาวโรฮิงญาเป็นพลเมืองของประเทศ” ประเทศที่เป็นเป้าหมายเดินทางของชาวโรฮิงญาคือกลุ่มประเทศมุสลิม ได้แก่มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ซึ่งการเดินทางไปประเทศที่หมายจะต้องผ่านประเทศไทย สถานการณ์ปัจจุบันทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทางไม่มีประเทศใดยินดีให้ชาวโรฮิงญาอยู่ในประเทศ

ข. กลุ่มคนหลบหนีเข้าเมืองอื่นๆ ได้แก่ผู้หลบหนีเข้าเมืองทั่วไป ซึ่งจะต้องดำเนินการส่งกลับตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ได้แก่ชาวเกาหลีเหนือ ชาวจีน โดยใช้

ประเทศไทยเป็นทางผ่านหรือเข้ามากระทำผิดกฎหมายในไทย ในปัจจุบันกลุ่มที่มีปัญหามากคือกลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ มีเป้าหมายการเดินทางคือประเทศเกาหลีใต้โดยใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่าน มีสถิติการหลบหนีเข้าเมืองทางจังหวัดเชียงรายที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่รัฐบาลไทยยังไม่มีการเจรจาในระดับประเทศ

ค. กลุ่มผู้หนีภัยจากการสู้รบ หมายถึง ผู้หนีภัยสงครามรวมถึงผลกระทบ จากสงคราม คือประชาชนที่อยู่ท่ามกลางการสู้รบระหว่างกองทัพรัฐบาลทหารพม่ากับกองกำลังติดอาวุธของชนกลุ่มน้อย และได้หลบหนีเข้ามาลี้ภัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้จำนวนผู้หนีภัยจากการสู้รบเข้ามาอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวตามแนวชายแดน ไทย - พม่า ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จ.แม่ฮ่องสอน จ.ตาก จ.กาญจนบุรีและ จ.ราชบุรีประชากรในพื้นที่พักพิงฯ มีประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ คน ทั้งนี้ปัญหาในขณะนี้คือ ประชากรในพื้นที่พักพิงฯ มีจำนวนคงที่ทั้งๆ ที่มีการดำเนินการส่งไปประเทศที่สามเป็นระยะ ๆ เนื่องจากอัตราการเกิดของเด็กเกิดใหม่สูงมากและมีประชากรแฝงจากฝั่ง พม่าเข้ามาอาศัยในพื้นที่พักพิงฯ จำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบออกมาขายแรงงาน การก่ออาชญากรรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

ง. กลุ่มจำเป็นต่อเศรษฐกิจ/แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมีการดำเนินการมากว่า ๑๐ ปี ด้วยการผ่อนผันโดยการเปิดจดทะเบียนมาแล้วหลายครั้งและยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้จากการประมาณการเชื่อว่าปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ประมาณ ๓-๔ ล้านคน กระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดต่างๆ จังหวัดที่มีความหนาแน่นมาก ได้แก่ จังหวัดระนอง จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดตาก จังหวัดภูเก็ต และกรุงเทพฯ และปริมณฑล

๒.๓.๓ สถานการณ์และแนวคิดเกี่ยวกับภัยเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่

หลังการสิ้นสุดของยุคสงครามเย็นเมื่อปี ๒๕๓๔ เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ความมั่นคงโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Traditional threats) หรือภัยคุกคามตามแบบ (Conventional threats) ที่กระทำโดยรัฐต่อรัฐ ต่ออำนาจ อธิปไตยและบูรณภาพเหนือดินแดนของรัฐ ซึ่งเป็นภัยคุกคามทางทหาร (Military threats) นั้นลดน้อยลง ในขณะที่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นที่มีใช้คุกคามทางทหาร ซึ่งถูกเรียกว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional threats) ปรากฏและมีความสำคัญมากขึ้นทั่วไปและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขยายวงกว้างไปทั่วโลกเพราะมีผลกระทบกับสังคมทุกระดับ เมื่อก้าวถึงความหมายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional threat) มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มนักวิชาการภายใต้บริบทและมุมมองที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่โดดเด่นที่สุด คือ กลุ่มของนายคริสต แอบบอต, พอล โรเจอร์ส และจอห์น สโลโบดา (Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda) ได้เขียน

หนังสือ “Global Response to Global Threats”^{๔๓} โดยแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ ๑) ภัยจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ๒) ภัยจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resources) ๓) ภัยจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่ (Marginalization of the Majority World) และ ๔) ภัยจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) นอกจากนี้ ยังมีการให้คำนิยามและแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในลักษณะแยกย่อยลงไป เช่น ภัยคุกคามจากโรคระบาด (Epidemiology) ภัยคุกคามทางสารสนเทศ (Information) ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime) ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics)

ประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยตรง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร ในลักษณะที่ภัยคุกคามได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับ จากปัจจัยบวกของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปิดเสรีการค้า การเงิน การลงทุน ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนผู้คนมีการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรใดๆ ที่ให้คำนิยามและแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ชัดเจน จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ นายกรัฐมนตรีจึงออกกฎกระทรวง ตามข้อ ๑ วงเล็บ ให้ สมช. มีอำนาจในการกำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย ซึ่งได้กำหนดไว้ ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน ซึ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่นี้ กองทัพบกได้นำไปเป็นบทนำของคู่มือการปฏิบัติงานตาม กลยุทธ์ของการรักษาความมั่นคง ในขณะที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ก็ได้นำไปกำหนดเป็นกรอบภัยคุกคามเพื่อกำหนดแผนงานรักษาความมั่นคงภายใน ประจำปี ๒๕๕๐

อย่างไรก็ตาม ในระดับรัฐบาล การจัดการกับปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังมีปัญหาและอุปสรรค อาทิ ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายในประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ทรัพยากรของ

^{๔๓} Christ Abbott ,Paul Rogers and John Sloboda, *Global Responses to Global Threats: Sustainable Security for the 21st Century*, (UK: Oxford Research Group, 2006).

ประเทศ และเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังไม่ตื่นตัวเท่าที่ควร ในขณะที่การแสดงบทบาทของกองทัพไทยที่ผ่านมาประสบปัญหาและข้อจำกัดเช่นกัน^{๔๔} เช่น กองทัพบก โครงสร้างการจัดองค์กรเพื่อจัดการด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เด่นชัด เพราะโครงสร้างการจัดของ กองทัพปัจจุบันเป็นการจัดเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบเดิมในยุคสงครามเย็นที่มองภัยคุกคามทางทหารเป็นหลัก ไม่มีกฎหมายรองรับให้อำนาจของกองทัพในการบริหารจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กำลังพลส่วนใหญ่ขาดความรู้ประสบการณ์ และการขาดแคลนงบประมาณและเครื่องมือ สิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็น รวมทั้งกองทัพยังไม่มีหลักนิยมที่ชัดเจนในเรื่องการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้ สงคราม (Military Operations Other Than War : MOOTW) เพื่อเป็นกรอบรองรับการจัด โครงสร้าง ภารกิจ บุคลากร การบริการจัดการเฉพาะที่จะเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๒.๓.๔ สรุปภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่

จากการรวบรวมข้อมูลด้านภัยคุกคามจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ งานวิจัย บทความ วิชาการ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ สามารถสรุปภัยคุกคามรูปแบบเดิมและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้ ดังนี้

๑. สรุปภัยคุกคามรูปแบบเดิม

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร^{๔๕} ได้สรุปภัยคุกคามรูปแบบเดิมไว้เป็น ๓ ลักษณะ ซึ่งได้จากการรวบดังนี้

๑) ภัยคุกคามทางทหาร คือ ภัยที่เกิดจากการรุกรานด้วยกำลังทหารจาก ภายนอกประเทศ ซึ่งในอนาคตมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดจากความขัดแย้งระดับต่ำ ในลักษณะของ สงครามจำกัด ซึ่งจะสามารถพัฒนาไปสู่การใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ได้ถ้าหากมิได้รับการแก้ไขอย่าง ทันทีทันใด

๒) ภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร คือ ภัยคุกคามที่ไม่มีผลกระทบต่อเอกราชและ บูรณภาพ แห่งดินแดนโดยตรง แต่เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านพร้อม กัน ทั้ง ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม มีความสลับซับซ้อนและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น และอาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้สรุปได้ ดังนี้

(๑) ภัยคุกคามที่เกิดจากความยากจนและไร้เสถียรภาพทางการเมืองของ ประเทศรอบบ้านก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

^{๔๔} ประยุทธ์ จันทร์โอชา, พล.อ., กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats), (กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ม.ป.น.

^{๔๕} วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, คู่มือใช้เป็นแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร, (กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ม.ป.ป.), หน้า ๕-๗.

ก. ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไข เพราะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลของชาติโดยตรง ทำให้คนไทยมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ลดลง นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทำให้ศักยภาพของประเทศไทยในภาพรวมลดลง

ข. ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัจจุบันมีมากกว่าหนึ่งล้านคน ซึ่งบุคคลเหล่านี้เข้ามาแย่งงานคนไทยทำ เป็นพาหะนำโรคติดต่อ และก่ออาชญากรรมต่างๆ นอกจากนั้นอาจจะแอบแฝงเข้ามาหาข่าวทั้งฝ่ายต่อต้านและฝ่ายไทยในรูปแบบต่างๆ หรือ ปฏิบัติการบ่อนทำลายก่อวินาศกรรมเป้าหมายทางทหารและฝ่ายพลเรือนของฝ่ายเรา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารของประเทศของตนในยามสงคราม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาว

ค. ปัญหากองกำลังต่างชาติติดตามและปฏิบัติการต่อเป้าหมายที่เป็นกลุ่มต่อต้านลึกเข้ามาในเขตประเทศไทยและมีผลกระทบต่อทรัพย์สินและชีวิตของคนไทย สร้างความขัดแย้งให้กับรัฐบาลทั้งสองประเทศรวมทั้งทำลายเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของตำรวจและทหารไทยตลอดจนความน่าเชื่อถือต่อสถาบันกองทัพของประชาชน

ง. ปัญหาอาชญากรรมตามแนวชายแดน ได้แก่ ก่อโจรติดอาวุธที่เข้ามาปล้น ข่มขืนราษฎรไทยตามแนวชายแดน ขโมยรถยนต์รถจักรยานยนต์ลักลอบค้าอาวุธสงคราม และการลักลอบค้าของผิดกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งปัญหาการประมง ปัญหาการกระทำเยี่ยงโจรสลัด ปัญหาบุคคลสองสัญชาติและปัญหาค่าแรงงานผิดกฎหมาย

จ. ปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบและกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนมากจะเข้ามาอาศัยและใช้ประเทศไทยในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของตน ซึ่งจะสร้างความหวาดระแวงและนำมาซึ่งปัญหาอื่น ๆ ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นอุปสรรคต่อผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไทยควรจะได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาแก้ไขปัญหาต่างๆ ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

(๒) ภัยคุกคามที่เกิดจากปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่มีความชัดเจนทั้งเขตแดนทางบก และทางทะเล ซึ่งจะนำมาสู่การแย่งชิงปกป้องแหล่งผลประโยชน์แห่งชาติ ทั้งทางบกและทางทะเล นอกจากนี้การกระทำรุนแรงต่อเรือประมงไทย บริเวณพื้นที่เหลื่อมทับทางทะเล อาจจะทำให้เกิดการเผชิญหน้ากันทางทหาร และเกิดการกระทบกระทั่งกันจนลุกลามเป็นปัญหาขนาดใหญ่ได้ หากไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสมและถูกต้องเป็นธรรม

(๓) ภัยคุกคามที่เกิดจากจุดอ่อนภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของ คนในชาติประเทศไทยยังมีปัญหาหรือจุดอ่อนภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของ คนในชาติเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะต้องหาทางแก้ไข หรือขจัดปัญหาให้หมดไปโดยเร็ว ดังต่อไปนี้

ก. ปัญหาที่เกิดจากลัทธิการก่อการร้าย ได้แก่การก่อการร้ายภายในประเทศ แม้ว่าจะลดระดับความรุนแรงลงแต่ยังคงมีความเคลื่อนไหวอยู่ในประเทศและพยายามคงสภาพ กองกำลังติดอาวุธไว้เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ดำรงอิทธิพลในพื้นที่ทั้งยังมี การเคลื่อนไหวในลักษณะที่เป็นรูปแบบของการประสานผลประโยชน์กับกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้การก่อการร้ายสากลประกอบด้วย การปฏิบัติการ (คุกคามหรือใช้ความรุนแรง) ของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มุ่งหวังตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่วนใหญ่จะปฏิบัติการลวงล้ำเขตแดนหรือเกี่ยวพันกับชาติอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติพันธกรณีระหว่างประเทศ นโยบายของชาติ ทั้งทางด้านการเมืองและการป้องกันประเทศ

ข. องค์กรเอกชนกลุ่มต่างๆ ที่มีการดำเนินกิจกรรมการเคลื่อนไหวโดยการ เรียกร้องสิทธิและไม่ยอมรับการดำเนินการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลทำให้อาจส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๓) ภัยจากสาธารณภัยขนาดใหญ่และภัยพิบัติต่างๆ คือ ภัยที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในลักษณะของสาธารณภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และไฟไหม้ป่า เป็นต้น หรือเป็นอุบัติเหตุที่เป็นผลจากการกระทำด้วยน้ำมือมนุษย์ ได้แก่ อาคารถล่ม โรงงาน อุตสาหกรรมระเบิด การก่อวินาศกรรม การทำลายสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศทั้งทางบก และ ทางทะเล เป็นต้น ซึ่งการเกิดสาธารณภัยและอุบัติเหตุขนาดใหญ่ในประเทศมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นสูง และมีความรุนแรง ทำลายชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร นอกจากนี้ปัญหาการทำลายสภาพแวดล้อม ตามธรรมชาติเป็นปัจจัยเร่งตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยและอุบัติเหตุต่างๆ อีกด้วย

๒. สรุปภัยคุกคามรูปแบบใหม่

คริสต้อบบอต พอล โรเจอร์ส และจอห์นสโลโบดา (Chris Abbott, Paul Rogers and John Sloboda)^{๔๖} ได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญๆ ออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

๑) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ผลจากการใช้พลังงานจากซากฟอสซิล ที่ส่งผลให้เกิด “ผลกระทบเรือนกระจก” (Greenhouse Effect) ทำให้หลายประเทศกำลังมุ่งไปที่ พลังงานนิวเคลียร์ โดยแท้ที่จริงแล้วพลังงานนิวเคลียร์กลับไม่ใช่คำตอบที่แท้จริงเพราะการใช้ พลังงานนิวเคลียร์กันอย่างแพร่หลายกลับกลายมาเป็นแนวโน้มที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของเทคโนโลยีและอาวุธนิวเคลียร์ดังนั้นถ้าต้องการสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นแล้วมนุษย์ควรที่

^{๔๖} Chris Abbott, Paul Rogers and John Sloboda. *Global Responses to Global Threats*, Oxford Research Group. (Online) Available : <http://www.oxfordresearchgroup.org.uk/sites/default/files/globalthreats.pdf>. 6 July 2018.

จะพยายามหาพลังงานด้านอื่นๆ มาทดแทนพร้อมๆ ไปกับการรณรงค์ในเรื่องของการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า

๒) การแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition Over Resources) เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง ที่เกิดจากการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดการแสวงหาและแย่งชิงเพื่อที่จะครอบครองแหล่งพลังงาน ได้แก่ การเข้ารุกรานและยึดครองอิรักของสหรัฐฯ ภายใต้กรอบของการพัฒนาและครอบครองอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction- WMD) ตามที่สหรัฐฯ กล่าวอ้าง แต่ปรากฏว่าหลังจากเข้าทำการยึดครองแล้ว กลับปรากฏว่าไม่มีอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงตามที่กล่าวอ้างแต่ประการใด

๓) การเกิดขึ้นของชนกลุ่มน้อยของชนหมู่มาก (Marginalisation of the Majority World) จากสภาพเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงก่อให้เกิดการกระจุกตัวของความเจริญและความมั่งคั่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างในแง่ของคุณภาพชีวิตมีช่องว่างระหว่างกลุ่มต่างๆ อันนำมาซึ่งความรู้สึกที่ไม่เท่าเทียมกัน ความอิจฉา โกรธ เกลียดชัง เอารัดเอาเปรียบ ความรู้สึกแปลกแยก และในที่สุดก็มีการแสดงออกที่ต่างกันทำให้บางกลุ่มใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการต่อรองหรือสร้างความเท่าเทียม ได้แก่การอพยพย้ายถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อยในประเทศต่างๆ กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและการก่อการร้าย เป็นต้น ดังในปัจจุบันปัญหาของการก่อการร้ายได้แพร่กระจาย จนไม่สามารถทำการควบคุมได้ และผู้ที่เสียชีวิตจากการติดเชื้อเอชไอวีมีมากกว่าผู้ที่เสียชีวิตจากการก่อการร้ายเสียอีก

๔) การขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) ถึงแม้สงครามเย็นยุติลงส่งผลให้เหลือขี้อาวุธเพียงซึ่งน่าที่จะเป็นผลดีและลดการสะสมอาวุธของประเทศต่างๆ ทั่วโลก แต่ สถานการณ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้นทั้งนี้เพราะสหรัฐฯ เองกลับพยายามที่จะก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจ ชาติเดียว จึงส่งผลให้เกิดการขยายอิทธิพลทางทหารอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กลืนอายุของระบบ อาวุธนิวเคลียร์ก็ไม่ได้จางหาย มีหลายประเทศกลับเริ่มมามองการพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์และ รวมไปถึงอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction) อย่างต่อเนื่อง ได้แก่อาวุธชีวภาพและอาวุธเคมีที่หลาย ๆ ประเทศมองข้ามไป สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอื่น ๆ เช่น ภัยคุกคามในเรื่องของการระบาดวิทยา (Epidemiology) ภัยคุกคามที่มีต่อสารสนเทศ (Information) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) ภัยคุกคามที่มีต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) เป็นต้น อย่างไรก็ตามการเกิดขึ้นมาของ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่นั้นไม่ได้หมายความว่าภัยคุกคามในรูปแบบเดิมจะหมดไป ประเทศ หลายประเทศในโลกยังคงอยู่ในสภาวะของความเสี่ยงที่อาจจะมีสงครามเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตามแนวคิดสากล

๒.๔.๑ การเปรียบเทียบภัยคุกคามรูปแบบเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ภัยคุกคามรูปแบบเดิมเป็นภัยคุกคามทางด้านการทหารและเป็นความขัดแย้งในระดับรัฐ แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงครอบคลุมทั่วไปเกือบทุกมิติ และมีผลกระทบกับทุกสังคมทุกระดับทั้งจากภายนอกและภายในประเทศอันสืบเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมต่างๆ โดยอาจสรุปในภาพกว้างได้ว่า มี ๕ ด้าน ได้แก่ **ด้านเศรษฐกิจ** มีบริษัทข้ามชาติเข้ามาแสวงหาประโยชน์ ขณะที่ภายในประเทศมีปัญหาความยากจน **ด้านการเมือง** มีหลายองค์กรที่มีอำนาจเหนือรัฐเข้ามาแทรกแซงส่งผลกระทบต่ออธิปไตยของรัฐในบางด้าน **ด้านวัฒนธรรม** มีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลซึ่งนำทำให้ค่านิยมที่ดีของสังคมไทยหลายประการเปลี่ยนแปลง **ด้านสิ่งแวดล้อม** จากการเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประการสุดท้าย**ด้านอุดมการณ์** จากกระแสทุนนิยมและการขยายอิทธิพลของมหาอำนาจก่อให้เกิดกลุ่มต่อต้านที่กระจายอยู่ทั่วไปหลายพื้นที่ เช่น ลัทธิการก่อการร้ายสากล ซึ่งถึงแม้ว่าไทยยังไม่ใช่เป้าหมายโดยตรงแต่ก็มีความเสี่ยงเพราะมีองค์กรผลประโยชน์ของประเทศเป้าหมายของกลุ่มผู้ก่อการร้ายตั้งอยู่ อันตรายหรือภัยคุกคามดังกล่าวเราเรียกว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threat)

๑) ภัยคุกคามรูปแบบเดิมหรือรูปแบบเดิม (Traditional Threat)

ภัยคุกคามทางทหารหรือสงคราม^{๔๗} เป็นภัยคุกคามระหว่างรัฐกับรัฐ โดยมีการจลาจล การบ่อนทำลาย และการก่อวินาศกรรมเป็นยุทธวิธีสนับสนุน คำว่า สงคราม จากข้อมูลในวารสารนาวิกาธิปไตยเรื่องสงครามและกฎหมายสงครามให้ความหมายทั่วไปว่า ความขัดแย้งหรือการต่อสู้ โดยปกติแล้วสื่อความหมายถึงความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ ใน Oxford Advance Learner's Dictionary ให้ความหมายของสงครามว่า “สถานการณ์ที่ประเทศ ๒ ประเทศหรือมากกว่า หรือกลุ่มคนหลายกลุ่มต่อสู้กันในระยะเวลาหนึ่ง เช่นสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงครามระหว่างอังกฤษกับสกอตแลนด์”

สงคราม (war)^{๔๘} หมายถึง ความเป็นปรปักษ์ระหว่างรัฐหรือภายในรัฐที่ซึ่งแสดงออกโดยการใช้กำลังอาวุธ สภาวะของสงครามตามกฎหมายจะเกิดขึ้นเมื่อรัฐสองรัฐหรือมากกว่าสองรัฐขึ้นไปประกาศเจตนาของสงครามอย่างเป็นทางการเรียกว่าสงครามตามแบบ (Conventional War)นอกจากนั้น เป็นสงครามนอกแบบ (Unconventional Warfare)และอื่นๆ สารสำคัญมีดังนี้

^{๔๗} ไพศาล นภสินธุ์วงศ์, พลเรือเอก, สงครามและกฎหมายสงคราม, นาวิกาธิปไตยสาร ฉบับที่ ๗๙ (ออนไลน์) WWW.navedu.navy.mi.th/stg/tnsse/pdf/79, ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

^{๔๘} นรเศรษฐ์ เจียมจิโรจน์, ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๓), หน้า ๖๑-๖๓.

สงครามตามแบบ (Conventional War) คือ สงครามที่มีการต่อสู้ทั้งทางภาคพื้นดิน ทางทะเล ทางอากาศ ซึ่งตามปกติการต่อสู้ในสงครามชนิดนี้ควรอยู่เฉพาะในเขตสนามรบเท่านั้นแต่เนื่องจากแต่ละฝ่ายต้องการชัยชนะจึงมีการขยายขอบเขตของการต่อสู้ไปสู่เขตเมืองและเขตพื้นที่อื่นๆ ที่อยู่นอกสมรภูมิด้วยตัวอย่างเช่น สงครามแบบจำกัด เป็นสงครามที่คู่ต่อสู้มีการกำหนดจุดประสงค์ในการต่อสู้ มีการจำกัดจำนวนอาวุธชนิดของอาวุธ ขอบเขตดินแดนของการต่อสู้และวัตถุประสงค์ทางทหาร**สงครามตัวแทน** เป็นสงครามที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐหนึ่งรัฐใดว่าจ้างให้รัฐอื่นทำการสู้รบแทนตนเองในดินแดนของรัฐอื่น หรือสนับสนุนให้รัฐอื่นทำการสู้รบกับรัฐฝ่ายตรงข้ามในภูมิภาคต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองและการทหาร**สงครามลงมือโจมตีก่อน** เป็นสงครามที่เกิดจากการที่รัฐหนึ่งรัฐใดได้รับแรงกดดันทางการเมืองหรือทางยุทธศาสตร์จนไม่สามารถอดทนต่อไปได้ จึงใช้กำลังเข้าโจมตีรัฐก่อน

สงครามนอกแบบ (Unconventional Warfare) และอื่นๆ เช่น**สงครามกองโจร (Guerrilla Warfare)** หมายถึงการต่อสู้ที่ใช้กองกำลังกลุ่มเล็กๆ เพียงไม่กี่คนปฏิบัติการโจมตีข้าศึกหรือรบกวนข้าศึก โดยใช้ยุทธวิธีโจมตีแล้วหนี เช่น สงครามในเวียดนาม **สงครามเบ็ดเสร็จ (Total War)** เป็นสงครามที่มีการต่อสู้ในอาณาเขตที่กว้างขวางโดยอาจครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคของโลก สงครามชนิดนี้ฝ่ายที่ต่อสู้จะไม่มีจำกัดวัตถุประสงค์ในการต่อสู้ ไม่มีการจำกัดจำนวนทหาร จำนวนและชนิดของอาวุธที่นำมาใช้ต่อสู้ รัฐต่างๆ ทั่วโลกอาจจะเข้าร่วมในสงครามชนิดนี้ได้ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ (พ.ศ.๒๔๕๗-๒๔๖๒) และสงครามโลกครั้งที่ ๒ (พ.ศ.๒๔๗๒-๒๔๘๘)**สงครามนิวเคลียร์ (Nuclear War)** หมายถึง สงครามที่คู่ต่อสู้นำอาวุธนิวเคลียร์มาใช้ในการต่อสู้และทำลายฝ่ายตรงข้าม สงครามนิวเคลียร์ยังไม่เคยเกิดขึ้น (ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นการกระทำฝ่ายเดียว) แต่ในอนาคตอาจจะเกิดขึ้นได้ โดยการกระทำของรัฐมหาอำนาจที่มีนิวเคลียร์ไว้ในครอบครอง นอกจากนี้ ยังมี**สงครามเคมี (Chemical Warfare)** **สงครามชีวหรือเชื้อโรค (Biological Warfare)** **สงครามจิตวิทยา (Psychology Warfare)** สงครามจิตวิทยานี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างอิทธิพลต่อความคิดเห็นต่อการกระทำของผู้อื่นหรือรัฐอื่น เพื่อให้ได้ผลทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการทหารตามความประสงค์ของรัฐตน และเป็นสงครามที่อาจถูกนำมาใช้ในยามสงครามหรือสันติก็ได้

๒. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threat)

ความหมายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางในกลุ่มนักวิชาการ ภายใต้บริบทและมุมมองที่แตกต่างกัน แต่ที่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับมากที่สุด คือ กลุ่มของนายคริสต แอบบอตพอล โรเจอร์ส และจอห์น สโลโบดา (Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda) จาก Oxford Research Group ที่ วิจัย เรื่อง “Global Response to Global

Threats”^{๔๙} โดยแบ่งประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ภัยคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ(Climate Change) ภัยคุกคามจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resources) ภัยคุกคามจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่ (Marginalization of the Majority World) และ ภัยคุกคามจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) นอกจากนี้ ยังมีแยกย่อยลงไปอีกหลายประเภท เช่น ภัยคุกคามจากโรคระบาด (Epidemiology) ภัยคุกคามทางสารสนเทศ (Information) ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime) ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics)

นักวิชาการไทย ผู้มีชื่อเสียงและเชี่ยวชาญทางด้านความมั่นคง ท่านหนึ่งได้เขียนหนังสือเรื่อง ความมั่นคงใหม่ : ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย พร้อมบทวิเคราะห์บางประการที่น่าสนใจ ออกมาเผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘^{๕๐} ได้กล่าวถึงประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญและอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและสังคมไทยดังนี้

๑) สงครามอสมมาตร (asymmetric warfare) จากเหตุการณ์ ๙/๑๑ กรณีที่ผู้ก่อการร้ายจี้เครื่องบินชนตึกเวิร์ลเทรดของสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๔ เป็นตัวอย่างหนึ่งของสงครามอสมมาตร และเมื่อพิจารณาประกอบกับการขยายสงครามต่อต้านการก่อการร้ายของสหรัฐอเมริกา ทำให้เห็นว่าสถานการณ์สงครามของโลกในอนาคตจะเป็นเรื่องของสงครามอสมมาตรอย่างแน่นอน

เหตุผลที่ฝ่ายต่อต้านสหรัฐอเมริกาต้องใช้สงครามอสมมาตรเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ นั้น เพราะหลังยุคสงครามเย็นสหรัฐอเมริกามีพลังอำนาจทางทหารและยุทธโศปกรณ์ที่มีสมรรถนะสูง โดยเห็นได้ชัดเป็นรูปธรรมในสงครามอ่าวเปอร์เซียรอบแรก (พ.ศ.๒๕๓๔) สงครามทางอากาศในโคโซโว (พ.ศ.๒๕๔๒) สงครามในอัฟกานิสถาน (พ.ศ.๒๕๔๔) และสงครามอ่าวเปอร์เซียรอบสอง (พ.ศ.๒๕๔๖) และยิ่งเวลาผ่านไป ยุทธโศปกรณ์ของสหรัฐอเมริกาก็ยังมีสมรรถนะสูงขึ้น เป็น “อาวุธฉลาด” (smart weapon) มากขึ้น ทำให้ฝ่ายตรงข้ามสรุปได้ว่า การต่อสู้กับสหรัฐอเมริกาในสงครามตามแบบเป็นการ “ฆ่าตัวตาย” จึงต้องปรับเปลี่ยนไปใช้ยุทธศาสตร์ของสงครามแบบอสมมาตรหรือสงครามกองโจรเพื่อทอนกำลัง (attrition strategy) ฝ่ายที่มีศักยภาพเหนือกว่า โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดกรอบเวลาของชัยชนะที่แน่นอน ทั้งนี้ เฮนรี คิสซิงเจอร์ (Henry Kissinger)

^{๔๙} Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda. *Global Responses to Global Threats: Sustainable Security for the 21st Century*, (UK: Oxford Research Group, 2006).

^{๕๐} สุรชาติ บำรุงสุข, *ความมั่นคงใหม่ : ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย*, (กรุงเทพฯ : โครงการความมั่นคงศึกษา : บจ.สแควร์ปรีนซ์, ๒๕๕๘), ม.ป.น.

เคยกล่าวถึงกรณีของสงครามเวียดนามไว้ว่า “กองทัพประจำการแพ้ถ้าไม่ชนะ แต่กองโจรจะชนะถ้าไม่แพ้”

สงครามแบบอสมมาตรประกอบกับสงครามลักษณะไร้รัฐที่ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ (non-state actors) เช่น สงครามในอิรักหลังจากที่กองทัพสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร บุกเข้าไปโค่นล้มรัฐบาลของประธานาธิบดีซัดดัมฮุสเซ็นได้สำเร็จ สงครามที่เกิดขึ้นต่อมาเป็นการสู้รบระหว่างกองกำลังของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรกับกองกำลังของกลุ่มต่อต้านกลุ่มต่อต้านเหล่านี้ กลายเป็นนักรบกลุ่มย่อยๆ ที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือทำสงครามต่อต้านสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร ไม่มีศูนย์การนำชัดเจนหากจะมีการเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งก็ไม่สามารถยุติการสู้รบได้จริง ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นความท้าทาย ซึ่งคล้ายคลึงต่อเฉพาะกรณีการแก้ปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

๒) ภัยคุกคามความมั่นคงของเมือง (Urban Security) การที่เมืองต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงร่วมสมัย เช่น การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม รัฐบาลประเทศต่างๆ จึงต้องวางระบบการรักษาความปลอดภัยของเมืองอย่างจริงจัง เพื่อลดความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยการประเมินเป้าหมายที่คาดว่าผู้ก่อเหตุจะทำการโจมตี โดยเฉพาะเป้าหมายที่มีความสำคัญเช่น โครงสร้างพื้นฐานแห่งชาติที่มีความสำคัญยิ่ง (National Critical Infrastructure-NCI) เพราะเป็นภาคส่วนหลัก (key sectors) ที่มีระบบควบคุมการใช้ซอฟต์แวร์เป็นพื้นฐานในการทำให้ส่วนต่างๆ ของสังคมสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างต่อเนื่อง NCI ดังกล่าวได้แก่สถานที่ผลิตและแจกจ่ายกระแสไฟฟ้า น้ำประปา ก๊าซธรรมชาติและพลังงานต่างๆ ระบบโทรคมนาคม ระบบขนส่ง และระบบการให้บริการด้านการเงิน

การออกแบบป้องกัน NCI เหล่านี้จึงเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วนของทุกรัฐบาล เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยสาธารณะ นอกจากนี้ รัฐบาลต้องมีแผนรับมือและสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นเพราะความเป็นเมืองเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการก่อการร้ายหรือการก่อความไม่สงบ

๓) ภัยคุกคามความมั่นคงด้านสารสนเทศ (Information Security) การขยายตัวของเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลในโลกยุคปัจจุบันนำมาซึ่งปัญหาความมั่นคงชุดใหม่ของรัฐ เช่น ปัจจุบันรัฐไม่สามารถผูกขาดข้อมูลแต่เพียงฝ่ายเดียวได้อีกต่อไป สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดการกระจายอำนาจในเชิงข้อมูลข่าวสาร การเซ็นเซอร์ข้อมูลข่าวสารกลายเป็นโลกที่ใช้การไม่ได้อีกต่อไป ความเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง ICT กับความมั่นคงของรัฐเป็นประเด็นที่ต้องนำศึกษากันใหม่ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในโลกอาหรับที่เรียกกันว่า Arab Spring หรือกรณีมีมือมือถือของไทย เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๕ เครื่องมือสำคัญที่ประชาชนนำมาใช้ต่อสู้กับรัฐบาลคือ ระบบสารสนเทศทั้งหลาย โทรศัพท์มือถือมีบทบาทอย่างมากในการส่งข่าวสารและระดมพลเข้าร่วมการชุมนุม จึงอาจกล่าวได้ว่าภัยคุกคามต่อการดำรงอยู่ของรัฐบาลในโลกร่วมสมัยคือ

ขีดความสามารถในการควบคุมการไหลของข่าวสารในระบบดิจิทัล สงครามข่าวสารจึงเป็นสงครามใหม่ที่ทรงอำนาจยิ่งทั้งในเวทีการเมืองภายในประเทศและต่างประเทศ

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่อีกมุมมองหนึ่ง ที่ขอนำเสนอเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดครอบคลุมทุกประเด็นพร้อมการวิเคราะห์เชิงเสนอแนะแนวทางการแก้ไขไว้หลายประการ จากเอกสารแนวทางการศึกษาหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ประจำปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๕ เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เป็นภัยคุกคามทางทหารและสังคมไทย^{๕๑} ซึ่งมี ๑๑ ประเภท ดังนี้

(๑) ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายภายในประเทศและการก่อการร้ายสากล การก่อการร้ายภายในประเทศได้แก่ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และบางส่วนของจังหวัดสงขลา มีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุความรุนแรงเพิ่มขึ้นได้ตลอดเวลา ส่วนการก่อการร้ายสากลปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่ใช่เป้าหมายโดยตรง

(๒) ภัยคุกคามจากปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไขเพราะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรบุคคลของชาติโดยตรง ทำให้คนในชาติอ่อนแอส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมหลายรูปแบบหากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของประเทศไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อทั้งภายในและต่างประเทศ

(๓) ภัยคุกคามจากอาชญากรรมข้ามชาติ จากกระแสโลกาภิวัตน์ประสิทธิภาพในการสื่อสารและคมนาคมที่รวดเร็ว ทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสามารถเคลื่อนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างสะดวก สิ่งที่ตามมาคือ กลุ่มอิทธิพลสามารถเดินทางไปอยู่ที่ต่างๆ ในโลกได้อย่างสะดวก และเมื่อกลุ่มอิทธิพลเหล่านี้เดินทางไปพบกันอาจนำมาซึ่งการเจรจาสร้างเครือข่ายในการกระทำผิดร่วมกัน เช่น การฟอกเงิน การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ เป็นต้น

(๔) ภัยคุกคามจากปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ความต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของบุคคลแต่ละคนและปัญหาการว่างงานทำให้เกิดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นฐาน ปัญหาการย้ายถิ่นฐานนี้ไม่ได้เป็นเฉพาะการย้ายจากสังคมชนบทเข้ามาสู่สังคมเมืองเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการย้ายถิ่นฐานข้ามประเทศ ปัจจุบันการเดินทางหลบหนีข้ามประเทศยังคงเป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย เพราะประเทศส่วนใหญ่ที่มีปัญหาจะมีชายแดนทางบกติดกันหรือติดกับทะเล รัฐบาลจึงต้องเร่งหามาตรการที่จะหยุดหรือลดอัตราการย้ายถิ่นฐานและปัญหาแรงงานเถื่อนในปัจจุบันให้ลดน้อยลง ประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยตรงคือ การแฝงตัวมาในลักษณะของจารชน ส่วนปัญหาความมั่นคงทางอ้อมคือ ปัญหาการนำพาเชื้อโรค ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

^{๕๑} สถาบันวิชาป้องกันประเทศ, คู่มือแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕, (กรุงเทพฯ : สถาบันวิชาป้องกันประเทศ, ม.ป.ป.), ม.ป.น.

(๕) ภัยคุกคามจากปัญหาอาชญากรรมชายแดน ได้แก่ กองโจรติดอาวุธ เข้ามาปล้น ฆ่า ช่มชู้ในราชอาณาจักรไทย โจรกรรม ลักลอบค้าอาวุธสงคราม และการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมายอื่นๆ รวมทั้งปัญหาการประมง ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ และปัญหาการค้าแรงงานผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของคนและสังคมไทยโดยตรง

(๖) ภัยคุกคามจากปัญหาผู้ลี้ภัยจากการสู้รบและกลุ่มต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้าน ผู้ลี้ภัยจากการสู้รบและกลุ่มต่อต้านรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาพักอาศัยและใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของตน สร้างความหวาดระแวงและนำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๗) ภัยคุกคามจากปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่มีความชัดเจน ทั้งเขตแดนทางบกและทางทะเล ซึ่งจะนำมาสู่การแย่งชิง ปกป้องแหล่งผลประโยชน์แห่งชาติ และการกระทำรุนแรงต่อเรือประมงบริเวณพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ก่อให้เกิดการเผชิญหน้าทางทหารและอาจลุกลามเป็นปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงได้ หากไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสมและทันเวลา

(๘) ภัยคุกคามจากความยากจน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นเกษตรกรอยู่ในชนบท ทำให้เกิดปัญหาความไม่รู้หนังสือ ความยากจน ซึ่งเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยโดยตรง

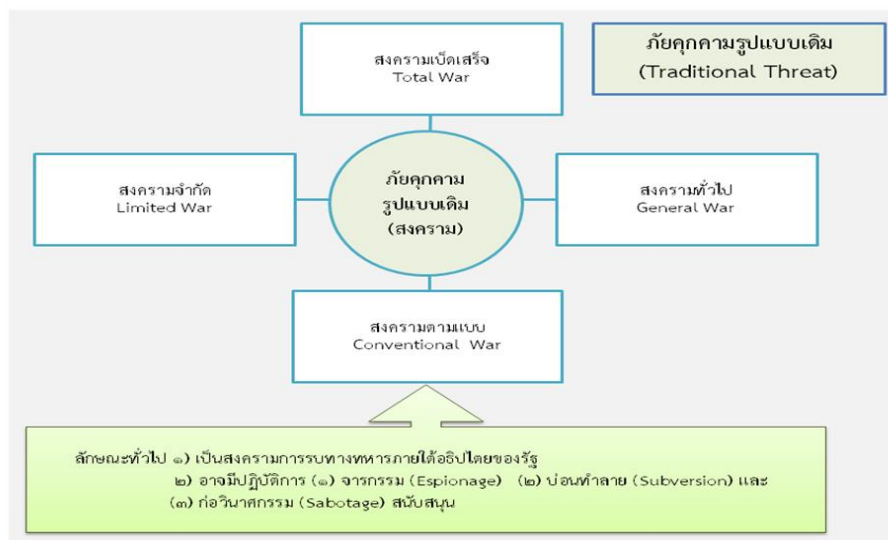
(๙) ภัยคุกคามจากองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ องค์กรนานาชาติ โดยเฉพาะองค์กรอิสระระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน มีการเข้ามาดำเนินกิจกรรม เคลื่อนไหว เรียกร้องสิทธิ และไม่ยอมรับการดำเนินการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล โดยอาจใช้วิธีแทรกแซง กดดันให้รัฐบาลดำเนินการตามที่ตนต้องการหรือใช้มาตรการรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

(๑๐) ภัยคุกคามจากสาธารณภัยขนาดใหญ่และภัยพิบัติต่างๆ คือ ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น อุทกภัย วาตภัย ไฟไหม้ป่า ฟ้าผ่า เป็นต้น หรือเป็นอุบัติเหตุที่เป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์เอง เช่น อาคารถล่ม โรงงานอุตสาหกรรมระเบิด การก่อวินาศกรรม การทำลายสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ ทั้งทางบกและทางทะเล เป็นต้น การเกิดสาธารณภัยและอุบัติเหตุขนาดใหญ่ในประเทศมีแนวโน้มมากขึ้น รัฐจึงต้องเตรียมมาตรการป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูให้ทันเวลาเมื่อเกิดภัยดังกล่าว

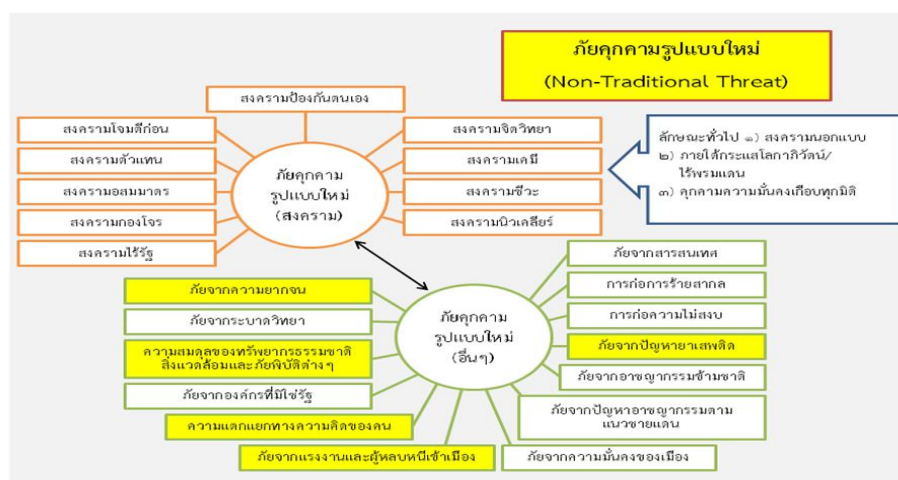
(๑๑) ภัยคุกคามจากโรคระบาดหรือระบาดวิทยา การเกิดขึ้นของโรคระบาดใหม่ๆ เช่น โรคเอดส์ โรคไข้หวัดนก โรคซาร์ เป็นต้น โรคใหม่ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทำให้คนในชาติอ่อนแอ อายุสั้น และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง

จากข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด สรุปได้ว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญมีจำนวนมากรวมแล้วมากกว่า ๒๐ ประเภท หลากหลายมิติและซับซ้อนเพราะภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงกับภัยคุกคามอีกประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท เช่น การก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าปัจจุบันยังไม่ปรากฏหลักฐานที่ชัดเจนว่ามี การติดต่อกับกลุ่มก่อการร้ายสากล แต่ทราบว่ามีเชื่อมโยงกับการค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ และองค์กรอิสระระหว่างประเทศ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ขยายตัวกว้างขวาง รวดเร็วและรุนแรงขึ้นน่าจะมีผลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

แผนภูมิที่ ๒.๑ การเปรียบเทียบระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

แผนภูมิที่ ๒.๑ แนวทางภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ใช้ในการทำการวิจัย

๒.๔.๒ แนวทางการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโลกในศตวรรษที่ ๒๑^{๕๒}

Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda นักวิชาการจาก Oxford Research Group สหราชอาณาจักร จัดทำเอกสารวิชาการเรื่อง “Global Responses to Global Threats, Sustainable Security for the ๒๑st Century” เผยแพร่เมื่อ มิ.ย.๑๕๕๙ สารระสำคัญคือ เสนอแนวทางการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความเชื่อมโยงกัน (interconnected) และส่งผลกระทบต่อกันอย่างไร้พรมแดน (borderless) โดยระบุว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีหลากหลายประเภท ส่งผลกระทบต่อกันและกัน และประชาคมระหว่างประเทศควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขภัยคุกคามอื่นๆ นอกเหนือจากการต่อต้านการก่อการร้าย ภัยคุกคามรูปแบบใหม่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของประชาคมระหว่างประเทศที่ควรร่วมมือกันรับมือและแก้ไขภัยคุกคามต่างๆ โดยใช้ทฤษฎีความมั่นคงแบบยั่งยืน (sustainable security) แทนที่การใช้กระบวนทัศน์การควบคุม (control paradigm) ของสหรัฐฯ โดยสนับสนุนให้มีการแก้ไขปัญหาความยากจน การกีดกันสิทธิทางการเมืองและเศรษฐกิจ รวมทั้งผลักดันให้ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนมีบทบาทมากขึ้น

นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวจำแนกปัจจัยที่ทำให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๔ ปัจจัย และเสนอแนวทางรับมือภัยคุกคามด้านต่างๆ ดังนี้

๑) ภัยคุกคามที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง (climate change) เช่น การอพยพย้ายถิ่นฐานของประชาชนที่ประสบภัยแล้ง หรือประสบภัยพิบัติที่ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร เป็นต้น ในระยะยาว ปัญหานี้จะทำให้เกิดวิกฤตผู้อพยพ และเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ร้ายแรงมากกว่าการก่อการร้าย ทั้งนี้ นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานี้โดยสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทน รวมทั้งส่งเสริมการลดการปล่อยมลพิษ เพื่อชะลอปัญหาสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ขณะเดียวกันนักวิชาการกลุ่มนี้คัดค้านการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่ไม่เสถียร รวมทั้งอาจถูกใช้ในการพัฒนาอาวุธ

๒) ภัยคุกคามที่เกิดจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ (competition over resources) โดยเฉพาะการแย่งชิงน้ำมันและก๊าซธรรมชาติระหว่างประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนาสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม และการทำสงครามระหว่างสหรัฐฯ กับคู่แข่งใน ต.กลางทำให้ภาวะขาดแคลนและแย่งชิงน้ำมันเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่น่าวิตกกังวล และอาจทำให้เกิดการทำสงครามระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการแย่งชิงแหล่งน้ำที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศเช่นกัน นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเสนอแนวทางการรับมือกับภัยคุกคามดังกล่าวด้วย

^{๕๒} Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda, เอกสารประกอบการบรรยาย: แนวทางการรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโลกในศตวรรษที่ ๒๑, มิถุนายน ๒๕๕๙.

การรณรงค์การลดบริโภคน้ำมันทั่วโลก และใช้พลังงานทดแทน ตลอดจนสนับสนุนให้มีการทำข้อตกลงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ

๓) ภัยคุกคามที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางสังคมทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง (marginalization of the majority world) หรือความไม่เท่าเทียมทางสังคมที่เกิดจากความแตกต่างด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความแตกต่างทางสังคม ดังกล่าวได้รับแรงกระตุ้นจากเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เกิดการแยกตัวเป็นชนกลุ่มน้อย กลุ่มผู้เห็นต่าง ตลอดจนทำให้เกิดกลุ่มหัวรุนแรงที่ไม่พอใจฐานะทางสังคมของตนเอง ซึ่งจะกลายเป็นกลุ่มคนที่สนับสนุน หรือเห็นอกเห็นใจกลุ่มก่อการร้ายหรือกลุ่มหัวรุนแรงได้ง่าย นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเสนอให้ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญมากขึ้นกับการแก้ไขปัญหาความแตกต่างและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic divisions) โดยเฉพาะลดความยากจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเท่าเทียม และปฏิรูปนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้เอื้อต่อความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ นักวิชาการกลุ่มนี้จัดให้ภัยคุกคามที่เกิดจากความรุนแรงทางการเมืองและการก่อการร้ายสากล (political violence and international terrorism) อยู่ในหมวดเดียวกันกับภัยคุกคามที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางสังคม เนื่องจากเชื่อว่า กลุ่มก่อการร้ายในประเทศต่างๆ คือกลุ่มคนที่ไม่พอใจการบริหารจัดการของรัฐบาล และเป็นกลุ่มคนที่ไม่ได้รับความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเชื่อว่า การส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคม การเจรจาทางการเมือง ลดความยากจน และการแก้ไขปัญหาด้วยนโยบายเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนจะช่วยให้สามารถรับมือกับการขยายตัวของการก่อการร้ายได้มากขึ้น นอกจากนี้ นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเชื่อว่าการเจรจากับกลุ่มก่อการร้ายเมื่อมีโอกาสจะช่วยแก้ไขปัญหาได้มากกว่าการเผชิญหน้ากันด้วยการต่อสู้

๔) ภัยคุกคามที่เกิดจากการพัฒนาและสะสมอาวุธ (global militarization) ประเทศมหาอำนาจและประเทศที่ศักยภาพด้านการทหารสูงยังคงแข่งขันพัฒนาอาวุธอานุภาพสูง อาวุธนิวเคลียร์และขยายอิทธิพลด้านการทหารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสหรัฐฯ ที่เป็นมหาอำนาจด้านการทหารอันดับ ๑ ของโลก และขยายบทบาทด้านการทหารอย่างแข็งกร้าวหลังเหตุการณ์วินาศกรรม ๙/๑๑ เพื่อทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย นักวิชาการกลุ่มนี้วิตกกับการแพร่กระจายของอาวุธชีวภาพ อาวุธเลเซอร์ ซึ่งมีอานุภาพทำลายล้างสูง ดังนั้น นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวเสนอแนวทางรับมือด้วยการให้ประเทศต่างๆ ทำข้อตกลงลดอาวุธ โดยเฉพาะประเทศที่ครอบครองนิวเคลียร์ต้องมีแผนการที่ชัดเจนในการยุติการครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ และเพิ่มความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคงมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของโลกในระยะยาว

นักวิชาการกลุ่มดังกล่าวใช้นโยบายของสหรัฐฯ เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากสหรัฐฯ เป็นมหาอำนาจ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐฯ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

๒.๕.๑ สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระยะ ๗ ปี (ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๔)^{๕๓}

การเมืองระดับโลก มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเป็นระบบหลายขั้วอำนาจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และกลุ่ม BRICS (บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีนและแอฟริกาใต้) ซึ่งเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจกลุ่มใหม่ของโลก และกำลังจะมีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศมากขึ้น ทำให้ไทยจำเป็นต้องดำเนินนโยบายด้วยความอ่อนตัวในการกำหนดท่าทีเพื่อรักษาดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับมหาอำนาจต่างๆ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านความมั่นคงด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม และภัยธรรมชาติ ถือเป็นปัญหาสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศ และภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้นทำให้ประเทศต่างๆ ต้องร่วมมือกันหามาตรการป้องกันภัยพิบัติซึ่งอาจนำไปสู่กรอบกติการะหว่างประเทศใหม่ๆ ที่เอื้อให้มหาอำนาจแทรกแซงประเทศอื่นๆ หรือมีมาตรการกีดกันทางการค้ามากขึ้น

การเมืองระดับภูมิภาค ได้แก่ การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค ทั้งในรูปแบบอิทธิพลด้านการทหารและเศรษฐกิจ การขยายตัวของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านจากการตั้งประชาคมอาเซียน ทำให้มีความเสี่ยงที่ประเทศสมาชิกจะเผชิญปัญหาความมั่นคงที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของประชากรในภูมิภาค และการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ หลังจากมีการเคลื่อนย้ายเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความขัดแย้งทางดินแดนและการใช้กำลังทหารที่เสี่ยงต่อการปะทะทางทหารระหว่างกันมากขึ้นหากไม่มีการบรรลุข้อตกลงบริหารพื้นที่ขัดแย้งร่วมกัน และปัญหาความมั่นคงทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาการอ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเล ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมายทางทะเลโดยเฉพาะชิ้นส่วนอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง การลักลอบเข้าเมือง และโจรสลัด ซึ่งเป็นภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญของไทย

การเมืองระดับภายในประเทศ ได้แก่ ๑) ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์มีเพิ่มขึ้น มีความอ่อนไหวและนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม ๒) ความขัดแย้งของคนภายในประเทศจากปัจจัยการเมืองมีแนวโน้มซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากการขึ้นนำโดยกลุ่มคนที่มีเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ทำให้สังคมเปราะบาง และ ๓) ความไม่สงบใน จชต. มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และเชื่อมโยงกันหลายมิติทั้งประเด็นชาติพันธุ์ ศาสนา และประวัติศาสตร์ รวมทั้งมีปัญหาแทรกซ้อน เช่น กลุ่มผู้มีอิทธิพล ยาเสพติด บทบาทจากภาคประชาสังคมที่เห็นต่างจากรัฐ และบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศที่ให้ความสนใจปัญหา จชต. มากขึ้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ปัญหาใน จชต. ซับซ้อน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ความไม่เชื่อมั่น

^{๕๓} สำนักงานสภาคมนั่นคงแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔, สำนักงานสภาคมนั่นคงแห่งชาติ, ม.ป.ป., หน้า ๓.

ในการบริการประเทศตามหลักนิติธรรม ปัญหายาเสพติด และความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาความยากจน และความไม่เท่าเทียมทางสังคมในไทย

ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงชายแดน หรือกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดความท้าทายด้านความมั่นคง ๓ ประการใหญ่ๆ ได้แก่ ๑) การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ รวมทั้งการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติที่มีแนวโน้มขยายตัวได้มากขึ้นเนื่องจากเทคโนโลยีช่วยแพร่กระจายแนวคิดหัวรุนแรง รวมทั้งมีขีดความสามารถในการก่อเหตุสูงขึ้นเนื่องจากมีเทคโนโลยีช่วยในการสื่อสารและวางแผน เป็นต้น ๒) การย้ายถิ่นของประชากร โดยเฉพาะกลุ่มที่ย้ายถิ่นอย่างผิดกฎหมายทำให้ถูกแสวงประโยชน์จากกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติและอาจเกิดปัญหาการเมืองระหว่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มที่ขัดแย้งกับรัฐบาลประเทศต้นทางผู้อพยพ นอกจากนี้ ปรากฏการย้ายถิ่นโดยใช้ไทยเป็นทางผ่านมากขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาอาชญากรรม สิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ ๓) บริบทการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ เช่น ปัญหาสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดภัยพิบัติ และการขาดแคลนทรัพยากร นำไปสู่ความยากจนและความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ปัญหาพลังงานที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางพลังงานของไทย เนื่องจากไทยต้องพึ่งพิงแหล่งพลังงานภายนอกในสัดส่วนที่สูง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อบ่อนทำลาย สถาบันฯ ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดความเกลียดชังและสร้างปัญหาความแตกแยกภายในประเทศ รวมทั้งอาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหากมีการเผยแพร่มาจากประเทศอื่น เป็นต้น

๒.๕.๒ ความแตกแยกทางความคิดของสังคมไทย

ความแตกแยกทางความคิดของสังคมไทย (Division in Opinion) เป็นความขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคมไทย เพราะว่ามีมนุษย์เป็นสัตว์สังคมซึ่งอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ด้วยเหตุผลประการแรก ความจำเป็นที่ต้องรักษาตัวรอด รวมพลังกำลังต่อสู้กับเผ่าพันธุ์อื่นที่อาจจะมาทำลายประการต่อมา มีความจำเป็นต้องรวมกำลังเข้าทำงานที่ทำเพียงคนเดียวหรือคนจำนวนน้อยทำไม่ได้ประการสุดท้าย มีความจำเป็นทางจิตวิทยาที่มนุษย์จะต้องอยู่รวมกันเพื่อให้เกิดความอุ่นใจ เนื่องจากการเป็นสัตว์สังคมก็ต้องการหาเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกที่เป็นชุมชน เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นพวกเดียวกัน แต่เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มในลักษณะของสัตว์สังคมท่ามกลางทรัพยากรที่จำกัดก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีความขัดแย้ง ความขัดแย้งในสังคมมนุษย์อาจแยกได้เป็น ๔ ประการใหญ่ๆ คือ

๑) ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์

๒) ความขัดแย้งในแง่ของสถานะทางสังคม ในสังคมที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเกียรติและศักดิ์ศรี

๓) ความขัดแย้งในเรื่องของอำนาจ ใครเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการกับทรัพยากร ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

๔) นอกจาก ๓ ประการดังกล่าวแล้ว อาจมีความขัดแย้งที่เป็นเรื่องของนามธรรม และความคิดที่ทำให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคมและการเมือง โดยมีเหตุปัจจัยมาจากความขัดแย้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น^{๕๔}

ความขัดแย้งในสังคมมีสาเหตุและมีลักษณะอย่างทีกล่าวมาเบื้องต้นเกิดขึ้นได้อย่างไร มีข้อสังเกตว่า สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติ เพียงแต่ว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่สังคมนั้นหรือไม่ ถ้าไม่ได้ก็มีทางออกอยู่สองทางคือ การพยายามแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจาหรือไกล่เกลี่ย หรือการใช้ความรุนแรงแล้ว ฝ่ายผู้ชนะก็จะสร้างระเบียบการเมืองการปกครองขึ้นมาใหม่ และถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถจะเอาชนะกันได้ที่อาจจะแตกแยกออกเป็น ๒-๓ ส่วนแล้วแต่กรณี ส่วนสาเหตุของความขัดแย้งที่สำคัญก็ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีอีกมุมหนึ่งที่มีการกล่าวถึงบ่อยๆ ก็คือการเปลี่ยนแปลงค่านิยม (values) และปทัสถาน (norms) หมายความว่า ในสังคมหนึ่งอาจจะไม่สามารถคงสภาพของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อยู่ตลอดไป เนื่องจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้

๑) ในเบื้องต้นคือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากค่านิยมและปทัสถานที่แตกต่างกันของคนต่างรุ่นหรือต่างวัย ที่เห็นได้บ่อยครั้งคือระหว่างคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ในขณะที่คนรุ่นเก่าซึ่งอาจจะมีประสบการณ์พิเศษ ผ่านการต่อสู้ในทางการเมือง รวมทั้งในการทำสงคราม ในการกู้ชาติ ในการกู้เศรษฐกิจ จนนำความสงบสุขมาสู่สังคม บุคคลกลุ่มนี้ย่อมมีค่านิยมและปทัสถานที่ดีงาม มีความเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งซึ่งถูกต้องและควรดำเนินต่อไป แต่เมื่อเวลาผ่านไป เมื่อคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นซึ่งมีโลกทัศน์ ค่านิยมและปทัสถานต่างจากที่เคยมีมาในอดีต ความลรอยระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่า เริ่มจะเป็นประเด็นปัญหา และในทุกสังคมไม่สามารถจะเลี่ยงความขัดแย้งนี้ได้

๒) ความขัดแย้งอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม สังคมที่เคยเป็นสังคมเกษตรกรรมเมื่อมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเกิดขึ้น มีการย้ายถิ่นจากชนบทไปสู่แหล่งที่มีการผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรม ที่ตั้งของโรงงานและที่พักของคนงานที่อยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ๆ มีการจัดตั้งเป็นสหภาพ มีการจัดตั้งเป็นชมรม ฯลฯ ย่อมทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสังคมสองส่วน คือ ส่วนของชนบทที่เป็นภาคเกษตร กับส่วนของชุมชนเมืองซึ่งเป็นภาคอุตสาหกรรม สภาวะที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เช่น มีการย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาสู่ในเมืองมากยิ่งขึ้น รูปแบบการดำรงชีวิตของชนบทและในเมืองต่างกัน ค่านิยมของการอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ที่ต้องมีความเร่งรีบ ตรงต่อเวลา

^{๕๔} สถาบันพระปกเกล้า https://www.google.co.th/?gws_rd=cr&dcr=๐&ei=CtjOWsbtKpyOvQTh3Ytl ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

มีความชาญฉลาดในการแก้ปัญหาส่วนตัว ความสัมพันธ์มนุษย์ที่ค่อนข้างจะไม่เป็นกันเอง ยึดผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง ฯลฯ

ขณะเดียวกันก็มีผู้ใช้แรงงานและลูกจ้างที่กินเงินเดือนจากเจ้าของกิจการ ความขัดแย้งระหว่างคนสองกลุ่ม กลุ่มผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เจ้าของกิจการบริการ กับผู้ใช้แรงงาน หรือลูกจ้างในเรื่องของค่าจ้าง สวัสดิการ ความยุติธรรม เกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในแง่ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน และจำนวนชั่วโมงของการทำงาน ย่อมจะนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความขัดแย้งในส่วนนี้ คาร์ล มาร์กซ์ ถือว่าเป็นความขัดแย้งของชนชั้น และหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรงด้วยการลุกฮือขึ้นปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อล้มอำนาจชนชั้นกระฎุมพี

๓) ความขัดแย้งในสังคมอาจจะเกิดขึ้นกับการไหลเข้ามาของวัฒนธรรมและอารยธรรมของต่างถิ่น เช่น การเข้ามาเผยแผ่ศาสนาของชาวตะวันตกในเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา การนำความคิดใหม่ๆ เรื่องการปกครองบริหารมาเผยแพร่ให้กับคนพื้นเมือง การนำมาซึ่งสิ่งประดิษฐ์อันเกิดจากวิทยาการสมัยใหม่คือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ย่อมจะมีผลกระทบต่อสังคมต่างๆ ที่รับเอาเทคโนโลยี ในขณะที่เดียวกันก็จะนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ผู้ซึ่งมีศรัทธาในศาสนาอิสลามอาจจะไม่พอใจกับการเข้ามาของบาทหลวงที่เผยแผ่ศาสนาคริสต์ ผู้ซึ่งมีความเชื่อมั่นในศาสนาพุทธและลัทธิขงจื้ออาจจะไม่ยอมรับคนนอกศาสนา จนนำไปสู่การต่อต้านบาทหลวงและผู้นับถือศาสนาคริสต์ เช่น ในญี่ปุ่น ในจีน ในเกาหลี เป็นต้น

๔) ความขัดแย้งที่สำคัญ คือ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง สงครามโลกครั้งที่สองเป็นความขัดแย้งของลัทธิฟาสซิสต์กับคอมมิวนิสต์และเสรีประชาธิปไตย และหลังจากการพ่ายแพ้ของลัทธิฟาสซิสต์และกลุ่มฟาสซิสต์แล้วก็นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างลัทธิคอมมิวนิสต์กับลัทธิเสรีประชาธิปไตย จนนำไปสู่ความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างประเทศที่เรียกว่าสงครามเย็นเป็นเวลาเกือบหนึ่งศตวรรษ

จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งทางอุดมการณ์นี้ได้นำไปสู่การแก้ปัญหาโดยใช้ความรุนแรงและใช้กำลังจนหมิ่นเหม่จะเกิดสงครามปรมาณูที่อาจทำลายล้างผลาญโลกได้ทั้งโลก หรือจะยกตัวอย่างความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางศาสนาซึ่งอาจจะพระเจ้าองค์เดียวกันแต่ตีความต่างกันก็คือ สงครามครูเสดในอดีตที่ทำการรบกันถึง ๑๐๐ ปีทั้งความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองและอุดมการณ์ทางศาสนา เป็นความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก การแบ่งเป็นค่ายในยุคสงครามเย็นเป็นตัวอย่งที่เห็นชัดที่สุดของผลกระทบที่มาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนความขัดแย้งทางศาสนานั้น แฮมมูเอล ฮันติงตัน ได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า The Clash of Civilizations (การปะทะกันทางอารยธรรม) รวมทั้งอาจตีความได้ว่า โลกยุคเก่าที่ไม่อยากให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทางเศรษฐกิจ

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็อาจจะมีความขัดแย้งต่อต้านกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ เพราะเชื่อว่าโลกาภิวัตน์จะมีส่วนทำลายสังคมแบบเดิมและนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจน ระหว่างคนรวยและคนจน

๕) ความขัดแย้งที่เกิดในสังคมอาจจะเกิดขึ้นระหว่างสังคมต่างเผ่า ต่างเชื้อชาติ เช่น การคืบคลานเข้ามาของลัทธิล่าอาณานิคม ย่อมนำไปสู่การต่อสู้ด้วยกำลัง แต่หลังจากที่มีการจัดระเบียบระหว่างเจ้าอาณานิคมหรือเมืองขึ้น สังคมก็อาจจะดำเนินไปได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่ผลสุดท้ายก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งของการเรียกร้องเอกราชด้วยการใช้กำลัง และถึงแม้จะได้รับเอกราชแล้วความไม่สามารถที่จะตกลงในเรื่องการจัดสรรอำนาจและตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรมอันมีผลมาจากประวัติศาสตร์ รวมทั้งการปกครองโดยลัทธิล่าอาณานิคมก็อาจจะนำไปสู่สงครามกลางเมือง และหน่วยการเมืองนั้นแตกเป็นเสี่ยงๆ ดังตัวอย่างของชมพูทวีปที่แตกเป็นอินเดีย ปากีสถาน และต่อมาคือบังคลาเทศ ตัวอย่างของการแตกหน่วยการเมืองเนื่องจากเกิดการแตกของหน่วยใหญ่ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ก็คือ การล่มสลายของสหภาพโซเวียตออกมาเป็นหลายประเทศ

๖) ความขัดแย้งที่สำคัญในสังคมอีกประการหนึ่ง คือ ความขัดแย้งที่ระบอบการเมืองการปกครองที่มีอยู่เดิม ที่คนกลุ่มหนึ่งอยู่ในฐานะเหนือกว่าทั้งในแง่ทรัพย์สินสถานทางสังคมและอำนาจ (wealth, status and power) โดยคนกลุ่มใหญ่เป็นคนที่อยู่ในชนบท หรือเป็นคนชั้นล่างซึ่งมีความด้อยกว่าคนกลุ่มเล็กๆ ซึ่งเป็นชั้นสูง อาจจะประสบปัญหาความขัดแย้งเมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้นว่า เมื่อมีการพัฒนาเศรษฐกิจจากเกษตรมาสู่อุตสาหกรรม ซึ่งย่อมส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆ ของสังคม เช่น การขยายตัวของการศึกษาของชุมชนเมือง ของการสื่อสาร ของสื่อมวลชน ที่สำคัญคือ การเกิดองค์กรจัดตั้งที่เป็นสหภาพ การขยายตัวของกรรมมาคมและการขนส่ง การรับข่าวสารข้อมูล และการได้รับความรู้โดยอาศัยวิทยาการใหม่ๆ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญยิ่งทั้งในทางเศรษฐกิจและทางสังคม สถานะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้แฮมมูเอล อันดิงตัน กล่าวไว้ว่าเป็นสภาพของ social mobilization ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นก็จะส่งผลกระทบอย่างแรงต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสมาชิกของสังคมนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะนำไปสู่ความตื่นตัวทางการเมือง โดยจะมีการเรียกร้องให้มีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิที่จะได้ประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศชาติที่ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

ในหัวข้องานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะขอเน้นเฉพาะในเรื่องความแตกแยกทางความคิดของสังคมไทยทางด้านการเมืองเป็นหลักเพราะถือว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threat) ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยที่รุนแรงในปัจจุบัน เนื่องจากประชาชนในสังคมมีความคิดที่แตกต่างกัน มีการแบ่งพวกแบ่งฝ่าย (เหลือง/แดง) และยิ่งยากที่จะแก้ไขก่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองกันได้ภายในชาติและสังคม ทั้งๆ ที่ทุกรัฐบาลในช่วง ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมาได้พยายามแก้ไข

แต่มาตรการการแก้ไขอาจเป็นการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับฝ่ายตนเองจึงไม่ยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ ความคิดแตกแยกของสังคมไทยในปัจจุบันไม่ได้เป็นความคิดต่างทางด้านอุดมการณ์คอมมิวนิสต์กับประชาธิปไตย เพราะถือว่าสิ้นสุดไปแล้วหลังโซเวียตล่มสลายเมื่อปี ๒๕๓๔ แต่เป็นความคิดต่างเกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการปกครองเก่ากับผู้มีอำนาจในการปกครองใหม่ที่สลับขั้วกันไปมาเนื่องจากคุณภาพการเมืองของไทยยังไม่มีเสถียรภาพ

เมื่อย้อนความพยายามแก้ไขความแตกแยกทางความคิดของรัฐบาลต่างๆ ในอดีต เช่น หลังเหตุการณ์สลายการชุมนุมช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่ทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ตั้ง "คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.)" เพื่อตรวจสอบสาเหตุของความขัดแย้งและเหตุการณ์รุนแรงดังกล่าว รวมทั้งการจัดทำข้อเสนอเพื่อสร้างความปรองดองในระยะยาว ผลปรากฏว่า รัฐบาลถูกมองว่าเป็นการดำเนินการเพื่อปกปิดความผิดให้กับฝ่ายรัฐบาล^{๕๕} ต่อมาเมื่อพรรคประชาธิปัตย์แพ้การเลือกตั้งทั่วไปในปี ๒๕๕๔ บทบาทของ คอป. ก็หมดไป รัฐบาลของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จัดตั้ง "คณะกรรมการประสานและติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (ปคอป.)" ขึ้นมาใหม่สานต่อผลการดำเนินการของ คอป. แต่พิจารณาเฉพาะบางประเด็นที่เกี่วข้องผลประโยชน์กับรัฐบาลตน เช่น เรื่องการจ่ายเงินเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม

ขณะที่รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารพรรคเพื่อไทยใช้ ปคอป. เป็นกลไกในการสร้างความปรองดอง ทางด้านนิติบัญญัติหรือสภาผู้แทนราษฎร ที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทยเป็นเสียงข้างมากได้สร้างกลไกในการสร้างความปรองดองเช่นเดียวกัน โดยตั้งคณะกรรมการธิการ (กมธ.) วิสามัญขึ้นมาชุดหนึ่ง ให้ชื่อว่า "กมธ.วิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ" หรือ กมธ.ปรองดอง โดยมี

พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน อดีตผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ที่ทำรัฐประหารโค่นล้มรัฐบาลของนายทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี ๒๕๔๙ มาเป็นประธาน และมีการมอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าจัดทำงานวิจัยเพื่อสร้างความปรองดองแห่งชาติขึ้นมาสนับสนุน รวมทั้งร่าง พ.ร.บ.ว่าด้วยความปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. แต่ด้วยเนื้อหาของ พ.ร.บ.ดังกล่าว ส่วนหนึ่งมีการให้สิทธิประโยชน์บุคคลในคดีที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ด้วย ซึ่งแน่นอนว่า ผู้จะได้รับผลประโยชน์ก็คือ อดีตนายกรัฐมนตรีนายทักษิณ ชินวัตร จึงเป็น

^{๕๕} รุ่งจัก ป.ย.ป. ทำหน้าที่ปฏิรูป ยุทธศาสตร์ชาติ และปรองดอง, <https://ilaw.or.th/node/4452> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

จุดเริ่มต้นของวิกฤตการณ์ทางการเมืองครั้งล่าสุด ที่ทำให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามายึดอำนาจในปี ๒๕๕๗

ต่อมาในยุคของ คสช. มีหลายองค์กรพยายามเสนอแนวทางการสร้างความปรองดองขึ้นมาหลายครั้ง แต่ทั้งหมดไม่มีความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรมออกมา เช่น แนวทางการสร้างความปรองดอง ๖ แนวทาง ของคณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ที่มีนายเอนก เหล่าธรรมทัศน์ เป็นประธาน แนวทางของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ที่มีนายเสรี สุวรรณภานนท์ เป็นประธาน แนวทางของศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ศปป.กอ.รมน.) เป็นต้น ล่าสุดรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) ขึ้นเมื่อ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ โดยมี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธาน และมีการตั้งคณะกรรมการย่อยเพื่อกลั่นกรองเรื่องต่างๆ ๔ คณะ ประกอบด้วย ๑) คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ ๒) คณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปประเทศ ๓) คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ และ ๔) คณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานทุกคณะ รวมทั้งมีคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนประจำคณะกรรมการต่างๆ ด้วย

คณะกรรมการย่อยมีหน้าที่และอำนาจกลั่นกรอง ตรวจสอบ กำหนด เสนอแนะ จัดลำดับความสำคัญ พิจารณาความเป็นไปได้ และติดตามการดำเนินการด้านการบริหารราชการแผ่นดินการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ หรือการสร้างความสามัคคีปรองดอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ ก่อนส่งเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ ป.ย.ป. อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีผลการดำเนินการที่เห็นผลชัดเจน และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เคยเปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑,๒๗๒ คน ระหว่างวันที่ ๑๖-๒๐ ม.ค. ๖๐ ผลปรากฏว่า ถึงแม้ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นความริเริ่มที่ดี แต่มีจำนวนคนที่เชื่อว่าจะประสบความสำเร็จร้อยละ ๕๐.๐๘ และล้มเหลวร้อยละ ๔๙.๙๒ ซึ่งเป็นสถิติที่ใกล้เคียงกันมาก และผลการดำเนินการของคณะกรรมการเตรียมการเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง ที่มีการเชิญพรรคการเมืองมาพบปะพูดคุยกันครั้งแรก เมื่อ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยมี พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นการพูดคุยครั้งแรกและไม่มีการกล่าวถึงเรื่องการนิรโทษกรรม ความคืบหน้าจึงยังไม่มีผลชัดเจน นอกจากรัฐบาลได้ลงมือดำเนินการแล้วตามนโยบายเพื่อแสวงหาความปรองดองภายในชาติ

๒.๕.๓ การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Imbalance of environment and natural resources management) เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่รูปแบบหนึ่งที่

สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดไว้เป็นวาระแห่งชาติตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ซึ่งเดิมอาจจะเห็นได้ไม่ชัด แต่ปัจจุบันเห็นและสัมผัสได้ชัดเจน เช่น โลกร้อน ภัยแล้ง อุทกภัย ฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล น้ำเน่า ปัญหาขยะมูลฝอย ป่าไม้ถูกทำลายและปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน และเป็นสิ่งที่อำนวยประโยชน์ให้กับมนุษย์ได้รับปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย แต่เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติมีอยู่จำกัด ขณะที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการแก่งแย่งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ มนุษย์ยังใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฟุ่มเฟือยและมุ่งหวังแต่ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจหรือกำไรมากเกินไป โดยยังไม่มีการจัดการที่ก่อให้เกิดความสมดุลด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีผลทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมและการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติซึ่งสังคมต้องตระหนักและแก้ไข

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนามีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ยังขาดความระมัดระวังและคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอ จึงมีผลทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและการแพร่กระจายของปัญหามลพิษจนเห็นได้ชัดเจน ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่าสาเหตุของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายจนขาดความสมดุลนั้น มีดังนี้

ภัยธรรมชาติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก ซึ่งเซอร์ เดวิด คิง หัวหน้าคณะที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์สหราชอาณาจักร เขียนบทบรรณาธิการลงในวารสารวิทยาศาสตร์เดือนไว้ว่า “ความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศคือปัญหาร้ายแรงที่สุดที่เรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ร้ายแรงยิ่งกว่าภัยคุกคามจากการก่อการร้ายเสียด้วยซ้ำ”^{๕๖} เพราะผลที่เกิดจากภาวะโลกร้อน ในอนาคตผู้คนหลายล้านคนทั่วโลกอาจจะต้องประสบภัยความอดอยาก ภัยแล้ง น้ำท่วมและโรคภัยที่บั่นทอนชีวิตเช่นโรคมะเร็งก็ได้ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การเผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล การตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเทศที่มุ่ง GDP เป็นสำคัญ ทั้งภัยจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ส่งผลกระทบในทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมาก นอกจากนี้ ยังเป็นปัญหาหรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น เช่น ระดับของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศที่เพิ่มสูงขึ้นจนเกิดภาวะโลกร้อนและภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ขึ้น ปัจจุบันประเทศไทยก็ประสบปัญหาดังกล่าวเช่นกัน เช่น ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น

^{๕๖} Chris Abbott, Paul Rogers and John Sloboda, สุททรี เกียรติประจักษ์ (แปล), **เผชิญภัยคุกคามโลก ศตวรรษที่ ๒๑ กับความมั่นคงที่ยั่งยืน**, (กรุงเทพฯ: คณะทำงานวาระทางสังคม สถาบันวิจัยทางสังคม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖.

ปีละประมาณ ๑ - ๒.๕ มิลลิเมตร และกรุงเทพมหานครบางส่วนจะจมน้ำในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า^{๕๗} ขณะที่ภูมิอากาศจะร้อนมากขึ้นเฉลี่ยปีละ .๗๔ องศาเซลเซียส^{๕๘} ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น หากไม่มีการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและทันเวลา

ก่อนที่จะกล่าวถึงแนวทางจัดการเพื่อรักษาความสมดุลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทางการไทยในปัจจุบัน ขอกล่าวถึงแนวทางการพัฒนาประเทศในอดีตที่มีส่วนเกื้อกูลให้ขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบางประการ คือ การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ - ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๐๔-๒๕๔๙) แนวทางการพัฒนาเป็นไปตามแนวทางของตะวันตกที่ให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเชื่อว่า หากการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงย่อมทำให้ระดับรายได้และมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศจะสูงตามไปด้วย แต่การดำเนินการดังกล่าวทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่คุ้มค่า^{๕๙} สิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนา เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ต้องประสบปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างมาก นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดปัญหาภาวะมลพิษด้านต่างๆ มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘ และตั้งสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติขึ้นมากำกับดูแล แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการอะไรได้มาก เนื่องจากการพัฒนาประเทศยังมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเช่นเดิม

ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ และ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๙) มีการปรับแนวคิดจากเดิมมาเน้นการพัฒนาให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยถือว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนและอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศด้วย สำหรับปัจจุบัน สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ด้านการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) พัฒนาระบบการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืนระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา ๒) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการ การตรวจสอบและเฝ้าระวังการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบ ๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม

^{๕๗} กรมอุตุนิยมวิทยา, WWW.tmd.go.th/info, วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๕๘} คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPCC), **ปรากฏการณ์โลกร้อน**, <http://th.wikipedia.org/wiki/>, วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๕๙} จันทนา อินทปัญญา, **การจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน**, วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ๒๕๔๘ : ม.ป.น.

และ๔) ส่งเสริมการรวมตัวในระดับภูมิภาคอาเซียนเพื่อเป็นภาคีด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขณะที่สภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจในการศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ เสนอแนะสรุปได้ว่าปัญหาด้านการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะอาศัยเฉพาะกำลังของเจ้าหน้าที่รัฐเพียงอย่างเดียวเป็นสิ่งที่มีความท้าทายอย่างมากเพราะมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น บุคลากร งบประมาณและเครื่องมือ จึงจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมรับผิดชอบ โดยเฉพาะภาคประชาชน ลักษณะตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ คือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ และมีการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการมีส่วนร่วมมากขึ้น^{๖๐} สำหรับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดยุทธศาสตร์ของกระทรวง พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ สาระสำคัญมีดังนี้^{๖๑}

๑) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น การอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยกกระดับขีดความสามารถในการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้สังคมมีภูมิคุ้มกัน การเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ การควบคุมและลดมลพิษ

๒) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคการเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน เช่น การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมนานาชาติที่มีคุณภาพชีวิต ป้องกันภัยจากการก่อการร้ายและอาชญากรรม ยาเสพติด ภัยพิบัติและการแพร่ระบาดของโรคภัย การเสริมสร้างความร่วมมือที่ีระหว่างประเทศในการสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีจริยธรรมและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเปิดรับความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร

^{๖๐} สภาปฏิรูปแห่งชาติ, วาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบบริหารจัดการทรัพยากร กลไกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ หน้า ๑๖.

^{๖๑} สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔, ๒๕๕๙.

๒.๕.๔ แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง

แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง (Alien Worker and Illegal Immigrant) เป็นปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะประเทศที่มีการปกครองแบบเสรี ประชาธิปไตยมายาวนานและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งตั้งอยู่ในดินแดนที่เป็นศูนย์กลางของอินโดจีนจึงประสบปัญหาเกี่ยวกับผู้อพยพมาตลอด ตั้งแต่ยุคสงครามเย็นที่มีผู้ลี้ภัยทางการเมือง (Refugee) จากเวียดนาม ลาว กัมพูชา อพยพเข้ามาพักอาศัยอยู่ในศูนย์อพยพ (Refugee Camp) ในประเทศไทยจำนวนมาก หลังจากสถานการณ์ความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์คอมมิวนิสต์กับประชาธิปไตยและการล่มสลายของโซเวียตเมื่อปี ๒๕๓๔ ผู้ลี้ภัยหรือผู้อพยพดังกล่าวส่วนหนึ่งได้รับคัดเลือกไปประเทศที่ ๓ ส่วนหนึ่งถูกส่งกลับประเทศต้นทาง และอีกส่วนหนึ่งหลบหนีอยู่ในประเทศไทยแล้วใช้อุบายต่างๆ เพื่อให้ได้สัญชาติในเวลาต่อมา สรุปได้ว่าปัญหาผู้อพยพจบไปแล้วเมื่อปี ๒๕๔๒ หลังปิดศูนย์อพยพศูนย์สุดท้ายที่บ้านนาโพธิ์ จังหวัดนครพนม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันก็ยังมีผู้อพยพเข้ามาพักอาศัยอยู่ในไทยเช่นกัน แต่เรียกว่า ผู้หนีภัยจากการสู้รบ (Displaced Person) จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างเมียนมาร์กับชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาร์ ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๑ แสนคน อยู่ในศูนย์พักพิงชั่วคราว (Temporary Shelter) กระจายอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี โดยอยู่ในการควบคุมของรัฐเพื่อรอการส่งกลับ สำหรับรายงานวิจัยฉบับนี้จะขอเน้นเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมืองที่เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเท่านั้น

แรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมืองที่เป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนต้องการความเป็นอยู่ที่ดีกว่าทั้งในระดับปัจเจกและครัวเรือน ประกอบกับสาเหตุอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยผลักดันในประเทศต้นทางและปัจจัยดึงดูดจากประเทศปลายทาง สาเหตุที่เป็นปัจจัยผลักดันจากประเทศเพื่อนบ้านมี เช่น ปัญหาการเมือง การว่างงาน ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ส่วนสาเหตุที่เป็นปัจจัยดึงดูดของประเทศไทยก็มี เช่น ความต้องการแรงงานค่าจ้างถูกมาทำงานหรือทดแทนแรงงานไทยที่หลีกเลี่ยงงานที่ยาก อันตรายและสกปรก ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยมีมากขึ้น ทั้งทางธุรกิจก่อสร้าง การเกษตร การประมง และจากสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายคนและแรงงานข้ามประเทศได้สะดวก ทั้งประเภทที่เข้าเมืองโดยถูกต้องและการหลบหนีเข้าเมือง

การหลบหนีเข้าเมืองที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย ในรูปแบบเก่า (Traditional Threat) จะเป็นลักษณะของการสู้รบบริเวณชายแดน การลักลอบค้าอาวุธ การลักลอบเข้าเมืองเพื่อประโยชน์ทางด้านการเมืองและการทหาร ส่วนปัญหารูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threat) คือหลังจากเกิดประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ แล้ว พบว่ามี ๘ ประเภท ได้แก่ ๑) ยาเสพติด ๒) แรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย ๓) ความขัดแย้งในสังคม ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕) สารธารณภัยขนาดใหญ่ ๖) โครระบาด ๗) การก่อการร้าย และ ๘) อาชญากรรมข้ามชาติ^{๖๒} ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นภัยคุกคามรูปแบบเก่าหรือรูปแบบใหม่ต่างยังคงมีปัญหายอยู่ หากไม่มีมาตรการป้องกันที่เหมาะสมและทันเวลาอาจจะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น

การดำเนินการแก้ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของภาครัฐในปัจจุบัน ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ เมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ มีสาระสำคัญดังนี้

๑) การจัดการกับปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทยแล้ว ๔ กลุ่ม

(๑) กลุ่มที่เข้ามาแล้วและกลับประเทศต้นทางไม่ได้ประมาณ ๖.๕ แสนคน พิจารณาให้สัญชาติไทยหรือเป็นคนต่างด้าวในระบบ

(๒) กลุ่มที่มีความจำเป็นทางเศรษฐกิจ คือแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) ประมาณ ๒ ล้านคน เร่งดำเนินการให้เป็นแรงงานในระบบที่ต้องการ

(๓) กลุ่มที่มีปัญหาความมั่นคงเฉพาะ ประมาณ ๑ แสนคน คือผู้หนีภัยจากการสู้รบจากเมียนมาร์ รวมทั้งชาวโรนินจาและเกาหลีเหนือ ให้ดำเนินการส่งกลับหรือส่งออกไปประเทศที่ ๓ ภายใต้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ

(๔) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองประเภทอื่นๆ ต้องระมัดระวัง ตรวจสอบ ป้องกัน อย่างเข้มงวดและดำเนินการตามกฎหมาย

๒) การป้องกันการลักลอบเข้าเมืองกลุ่มใหม่ ต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนภายใต้ความร่วมมือกับภาครัฐเพื่อตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

๓) เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาาร่วมกัน

๔) การบริหารจัดการภาครัฐ มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการบริหารยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ (กอ.ปร.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานขึ้นมา ดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อให้การแก้ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองทั้งระบบดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕.๕ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐในสังคมไทย

๑. วิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐในสังคมไทย

๑) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

^{๖๒} อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ, ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง (ศึกษาเฉพาะกรณี จ.จันทบุรี และ จ.หวัดตราด), เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๖๐, หน้า ๒.

(๑) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ผ่านหลักสูตรทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมทั้งช่องทางสื่อสารต่างๆ และชี้เตือนให้ระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

(๒) พัฒนาประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของกลไกที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและป้องปรามการล่องละเมิดสถาบัน จำแนกกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังต่อกลุ่มที่มุ่งล้มล้างสถาบัน และใช้มาตรการพูดคุยต่อกลุ่มที่หลงผิดเพื่อให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติ

(๓) เผยแพร่และน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ภาครัฐเป็นต้นแบบในการยึดถือและปฏิบัติตามแนวพระราชดำริอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติและดำเนินการให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม

(๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มุ่งเน้นการบริหารและการดำเนินงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีความเข้มแข็งสนับสนุนการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชนท้องถิ่นให้มีอิสระและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายโดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนและชุมชนท้องถิ่น และภาครัฐยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง

๒) สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ^{๖๓}

(๑) ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศทุกระดับ ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเหมาะสม มุ่งสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำกระจายอำนาจและทรัพยากรและเปิดโอกาสให้ประชาชนอย่างเท่าเทียม ในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ดิน น้ำ ป่า แร่ธาตุโดยยึดผลประโยชน์ส่วนรวมและเป็นไปโดยสอดคล้องกับการบริหารจัดการในระดับชาติ รวมทั้งการได้รับสวัสดิการทางสังคม โอกาสทางการศึกษา และการบริการด้านสาธารณสุขจากภาครัฐ อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

(๒) สร้างความเชื่อมั่นต่อกลไกและกระบวนการยุติธรรม ในการพัฒนา กลไกและมาตรฐานกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเป็นธรรม ยึดหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมถึงทบทวนและปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

^{๖๓} สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๑-๑๒.

(๓) แก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการถือครองที่ดิน จำกัดการผูกขาดที่ดินขนาดใหญ่ของภาคเอกชน และกระจายโอกาสการถือครองที่ดินทำกินให้กับประชาชนที่ยากจน

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง โดยมีแนวทางหรือกาดำเนินการที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีของสังคมไทย การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคที่เท่าเทียมกัน และการยอมรับความคิด ความเชื่อ อัตลักษณ์วิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน

(๕) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารงานของภาครัฐ ทั้งในการให้ข้อคิดเห็นเชิงนโยบายและตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานตลอดจนการติดตามประเมินผลของภาครัฐ รวมถึงการเสริมสร้างบรรยากาศในการหารือเปิดรับฟังข้อเท็จจริง เหตุผล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารของภาครัฐเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ป้องกันความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายของภาครัฐ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๓) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้^{๖๔}

(๑) เสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข ในการนำยุทธศาสตร์พระราชทานเข้าใจ เข้าถึงพัฒนา และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้งความรุนแรงและการสร้างความรักความสามัคคีความสงบสุขและความสมานฉันท์ของประชาชนและลดการใช้ความรุนแรงในพื้นที่

(๒) ฟื้นฟูความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรม และกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนและการพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๓) เสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะการสร้างการยอมรับของสังคมโดยรวมและส่งเสริมให้คนและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง และเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ และลักษณะพิเศษเฉพาะของแต่ละพื้นที่

(๔) ส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้ที่ไม่เห็นต่างจากรัฐทั้ง

^{๖๔} อ่างแล้ว, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔,

ในพื้นที่และในต่างประเทศ ในการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย รองรับการพัฒนา เพื่อสันติสุข และมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วม ในกระบวนการพูดคุย

(๕) สร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ต่อสังคมทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อลดเงื่อนไขของการนำไปแสวงประโยชน์ และเกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหาของไทย

(๖) จัดให้มีกลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีเอกภาพทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อแก้ไขปัญหาตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเตรียมพร้อมพื้นที่ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐในสังคมไทย

๑) แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ^{๖๕}

(๑) พัฒนาระบบ กลไก กฎหมาย กฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติโดย การปรับปรุงกลไกรับผิดชอบให้มีความพร้อมต่อการดำเนินงาน การทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบแผนและระบบงบประมาณ ตลอดจนพัฒนาฐานข้อมูลด้านความมั่นคงให้เกื้อหนุนต่อการขับเคลื่อนนโยบาย การกำหนดหน่วยรับผิดชอบอย่างชัดเจน การกำหนดประเด็นมุ่งเน้นที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายและการจัดทำยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายกำหนดไว้ รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในรูปแบบที่เหมาะสม

(๒) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งการบูรณาการสาระสำคัญและกรอบการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดทำแผนงาน โครงการ และงบประมาณรองรับการดำเนินการได้อย่างสอดคล้อง รวมถึงเชื่อมโยงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงเฉพาะเรื่องและนโยบายยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติที่มีอยู่ให้เกื้อหนุนต่อกัน

(๓) พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลในระดับนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยสมช. เป็นหน่วยรับผิดชอบในการกำกับ อำนวยการ ติดตามและประสานเชิงนโยบายเพื่อให้มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและให้มีกลไกติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและการประเมินผลสำเร็จและผลกระทบ รวมถึงการกำหนดดัชนีชี้วัดที่สำคัญและมีการตรวจสอบประเมินสถานการณ์ที่ส่งผล

^{๖๕} อ้างแล้ว, สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔

กระทบต่อนโยบายความมั่นคงแห่งชาติฯ เพื่อนำไปสู่การทบทวน ปรับปรุงและพัฒนา นโยบายหรือแนวทางดำเนินการ ให้ทันและตอบสนองต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

(๔) เสริมสร้างบทบาทภาคีความมั่นคง รวมถึงภาคนอกภาครัฐสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติโดยการประสานความร่วมมือและพัฒนาระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายประชาคมความมั่นคงให้ครอบคลุมหน่วยงานและองค์กรนอกภาครัฐทั้งในและต่างประเทศอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบริบท ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งให้ความสำคัญการเชื่อมโยงเครือข่ายภาคนอกภาครัฐในทุกระดับ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงมากขึ้น

๒) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ^{๖๖}

(๑) รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินนโยบายความมั่นคงแห่งชาติอย่างต่อเนื่องโดยให้การสนับสนุนทรัพยากรแก่ กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในการดำเนินภารกิจที่สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติตลอดจนสนับสนุนการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายโดยเร็วเหมาะสมกับสถานการณ์

(๒) กระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมในการดำเนินนโยบายความมั่นคงแห่งชาติในการกำหนดจุดประสานหรือผู้รับผิดชอบงานด้านความมั่นคงทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติงานอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำแผนงานโครงการดำเนินภารกิจที่สอดคล้องกับนโยบาย มาตรการและแนวทางปฏิบัติด้านความมั่นคง มีงบประมาณสนับสนุนการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยจัดระบบการบูรณาการการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปราชการระยะ ๔ ปีและแผนประจำปีของส่วนราชการ

๓) ภาคประชาสังคม ยอมรับและให้การสนับสนุน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่ปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับความมั่นคงในชีวิตของประชาชน ความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงรูปแบบใหม่ จึงจำเป็นต้องได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากเครือข่ายประชาคมความมั่นคงให้กว้างขวาง และต้องเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นๆ ได้แก่ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดเป็นหุ้นส่วนเครือข่ายในการขยายผลกรอบนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๒.๕.๖ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของชุมชนในสังคมไทย

^{๖๖} อ่างแล้ว,สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔,

๑. วิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของชุมชนในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กล่าวถึงยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ในเรื่องการขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประชาคมมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ ความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจ โดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การพัฒนาในระยะต่อไป จึงเน้นในเรื่องการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สังคมมีความสมานฉันท์ ประชาชนมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีโอกาสในการศึกษา และการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ มีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทั้งภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่นๆ และแผนงานด้านความมั่นคงมีการบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นแนวทางการพัฒนาสำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมุ่งเน้นต่อองค์ประกอบดังนี้

- ๑) การรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อให้เกิดความสงบในสังคมและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ
- ๒) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่นๆ
- ๓) การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับมิตรประเทศเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ
- ๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและสิทธิอธิปไตยในเขตทะเล
- ๕) การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงการพัฒนาภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน^{๖๗}

๒. แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของชุมชนในสังคมไทย

^{๖๗} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔, หน้า ๑๗-๑๘.

ปนิธาน วัฒนายากร^{๖๘} กล่าวถึง ภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อประชาชน กล่าวสรุปใน ๓ ส่วน ได้แก่ (๑) ความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน (๒) การเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร และ (๓) ความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันประเทศไทยจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร จะเปลี่ยนแปลงการทำงานในช่วงนี้อย่างไร อาทิ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี หากต้องการให้เด็กในอีก ๒๐ ปีข้างหน้าเป็นเช่นไร จะต้องวางแผนในทุกระยะของวัย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ/บทบาททุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูอาจารย์ โรงเรียน ระบบ/กลไก เป็นต้น สำหรับประเด็นการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร และจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร อาจารย์ปนิธาน ให้หลักการและทางออกไว้ว่า

“กรณีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการจัดระบบเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ใน ๗ ด้าน ตามที่องค์การสหประชาชาติได้กล่าวไว้ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวเมืองโลก การเปลี่ยนแปลงจากประเด็นดั้งเดิมมาเป็นประเด็นสมัยใหม่ โดยกระทรวงควรประเมินสถานการณ์ปัญหา จัดลำดับและกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ รวมทั้งค้นหาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์บุคลากรที่จำกัด ดังเช่นการประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ ถ้ารัฐออกรายงานว่าประเทศไทยถูกจัดลำดับการประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์เป็นเทียร์ ๓ แต่สำหรับประเทศมาเลเซียไม่ได้รับผลกระทบเนื่องจากได้รับการประเมินเป็นเทียร์ ๒ ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวจึงต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการค้า-การลงทุน-การท่องเที่ยว ตลอดจนมีการจัดลำดับปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ว่า ปัญหาใดควรดำเนินการก่อนหลัง โดยจัดลำดับตามช่วงระยะเวลา ได้แก่ ช่วงระยะเวลา ๓-๕ ปี เป็นเรื่องที่น่ากังวลใจและต้องดำเนินการเฉพาะหน้า คือ การเติบโตขององค์กรไม่ใช่รัฐหรือตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งนำมาสู่ประเด็นที่มีมิติใหม่ๆ และเชื่อมโยงความเป็นสากลเข้ามามาก อาทิ องค์กรกิจกรรมข้ามชาติและปัญหาการค้ามนุษย์ส่งผลกระทบต่อไทยอย่างมาก ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคณะหน้าอันดับแรกจะต้องออกกฎหมายใหม่ หรือการปรับปรุง/แก้ไขกฎหมาย อาทิ แก้ไขพระราชบัญญัติคนขอทาน พ.ศ. ๒๔๘๔ ออกพระราชบัญญัติประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขคำนิยามในกฎหมายให้มีความชัดเจน เป็นต้น อันดับสองต้องใช้มาตรการลงโทษกระบวนการค้ามนุษย์/กระบวนการค้าผิดกฎหมายต่างๆ อย่างจริงจัง การเร่งรัดการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและฐานข้อมูล การทำงานเชิงรุก การบูรณาการในกระทรวง ขยายความเป็นหุ้นส่วนในต่างประเทศ และสร้างความตระหนักรู้กับประชาชนทั่วไป ช่วงระยะเวลา ๕-๗ ปี เป็นความท้าทายระยะกลางที่ต้องดำเนินการแก้ไข คือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรซึ่งจะส่งผลกระทบมากขึ้น ประชากรผู้สูงอายุจะเปลี่ยนเป็นประชากรชั้นกลาง

^{๖๘} ปนิธาน วัฒนายากร, ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อประชาชน, ฌ็องประชุมกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชั้น ๘, วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙, หน้า ๑, ๓-๔.

มีแรงงานต่างด้าวอพยพ-การโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในไทยมากขึ้น เรื่องการก่อการร้ายและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในไทย โดยเฉพาะปัญหาอุยกูร์ที่มีความคิดเชื่อมโยงกับไอซิส/หัวรุนแรง ถ้านำมาซึ่งความเสียหายจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ประเทศไทยระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีภัยคุกคามทางไซเบอร์น้ำท่วม การขาดแคลนน้ำในการอุปโภค-บริโภค/น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก ซึ่งช่วงหลังประชาชนเริ่มตระหนักแล้วว่า เป็นปัญหาใหญ่และกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ซึ่งในระยะยาวจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ตามที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงในการบริหารจัดการภัยคุกคาม โดยจะต้องบริหารดุลยภาพภายในประเทศก่อน เนื่องจากโครงสร้างด้านการค้า/ด้านความมั่นคงภายนอกประเทศยังมีความแปรปรวน จำเป็นจะต้องมีข้อตกลงในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งในระยะที่ผ่านมายังมีข้อตกลงที่ยังไม่ลงตัวในหลายประเด็น เช่น เรื่องการอพยพ การย้ายถิ่นฐาน รวมทั้งการจัดระเบียบภูมิภาคใหม่ยังไม่สามารถทำได้ ดังนั้น ในมุมมองดังกล่าวว่านายกรัฐมนตรีจึงเห็นว่า ควรดำเนินการในส่วนที่สามารถขับเคลื่อนร่วมกันได้ก่อน ได้แก่ เรื่องการก่อการร้าย

ความสำคัญยุทธศาสตร์ของไทยลดลงมากในรอบหลายปี เพราะมีปัญหาภายในประเทศ ส่งผลให้ไทยไม่สามารถผลักดันเขตการค้าเสรีและการก่อตั้งอาเซียน ในขณะที่มีการแตกแยกเป็น ๒ ฝ่าย ระหว่างจีนและสหรัฐ ไทยจึงต้องรักษาดุลยภาพ รวมทั้งบูรณาการกับประเทศเพื่อนบ้านและจัดระเบียบภายในประเทศให้มั่นคง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะต้องทำงานด้านความมั่นคงมากขึ้น และสร้างกลไกเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

จากการที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาบริหารประเทศ จะเห็นได้ว่าการปลดล็อคเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความมั่นคงและปรับโครงสร้าง เพื่อนำไปสู่การลงประชามติและการเลือกตั้ง ทั้งนี้ การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมจะเกิดขึ้นได้จริงขึ้นอยู่กับรายละเอียดในการปฏิบัติ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็น Blue Print ของช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยมีการกำหนดวิธีการ แผนงานที่มีความชัดเจนรวมทั้งการแปลงเป็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อาทิ การนำแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านประชากร มาวิเคราะห์และวางแผนตลอดช่วง ๒๐ ปี ซึ่งมีความสลับซับซ้อน โดยเฉพาะความเชื่อมโยงหลายส่วนทั้งในและนอกประเทศ เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่หน่วยงานต้องเผชิญซึ่งมีความพยายามในการขโมยข้อมูล การใช้รูปแบบสื่อสารและสร้างกระแสใหม่ๆ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาข้างต้น จึงควรดำเนินการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว มีการวางแผนเฉพาะหน้าเรื่องการก่อการร้าย รวมทั้งการวางโครงสร้าง จัดระบบใหม่ การให้ความร่วมมือกับนานาชาติ ช่วงระยะเวลา ๗-๑๐ ปีเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการในระยะยาว คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม อาทิ การเกิด”

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี

๒.๖.๑ กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization)^{๒๙}

Manfred Steger อธิบายความหมายของกระแสโลกาภิวัตน์ในหนังสือเรื่อง “Globalization, a very short introduction” ตีพิมพ์เมื่อปี ๒๕๕๓ โดยรวบรวมคำนิยามของกระแสโลกาภิวัตน์จากนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ทั่วโลก เช่น นาย Anthony Giddens อดีต ผอ. London School of Economics ที่ระบุว่าโลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่ทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมระดับโลกมีความเข้มข้นขึ้น ศาสตราจารย์เจมส์ มิทเทิลแมน มหาวิทยาลัย American University ระบุว่าโลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่บีบอัดความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งในมิติพื้นที่และเวลา เป็นต้น

ส่วน Steger ศาสตราจารย์ชาวออสเตรเลียด้านโลกศึกษา (Global Studies) มหาวิทยาลัย RMIT ออสเตรเลียและมหาวิทยาลัยฮาวาย เป็น ผอ. ศูนย์ Globalism Research Centre มหาวิทยาลัย RMIT ให้คำนิยามว่า โลกาภิวัตน์คือความเป็นสากล (globality) ในการพูดถึงสถานะทางสังคมที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในระดับโลก ส่งผลให้ชายแดนและพรมแดนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญน้อยลง อย่างไรก็ตาม โลกาภิวัตน์เป็นกระบวนการที่ไม่สม่ำเสมอ ผู้คนที่อาศัยในแต่ละพื้นที่ได้รับผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ในระดับที่ต่างกัน แต่โลกาภิวัตน์ก็เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการแผ่ขยายยึดขยายของความสัมพันธ์ทางสังคมทำให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน และการพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งอุดมการณ์

โลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ ทำให้แนวคิดการค้าเสรีขยายไปทั่วโลก รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลในการกำหนดมาตรการการค้าเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการค้าเสรี นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดบริษัทข้ามชาติ และสถาบันเศรษฐกิจระหว่างประเทศขึ้นมา มีอิทธิพลและบทบาทในการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น กลายเป็นผู้เล่นสำคัญในระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของโลก ทั้งนี้ Steger เห็นว่า โลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจเกิดจากการตัดสินใจทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจ

โลกาภิวัตน์ทางการเมือง Steger เห็นว่า แม้รัฐชาติสมัยใหม่ (nation state) จะมีบทบาทน้อยลง และมีการเกิดขึ้นของสถาบันเหนือรัฐ หรือองค์กรระหว่างประเทศจำนวนมาก เช่น สหภาพยุโรป เอเชีย เป็นต้น แต่รัฐชาติยังคงมีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน และมาตรการด้านความมั่นคงภายในประเทศ เช่น การรับผู้อพยพ การต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

^{๒๙} Manfred Steger, Globalization (เขียน), วรพจน์ กิจรุ่งเรือง (แปล), โลกาภิวัตน์, สำนักพิมพ์ Open World, ตุลาคม ๒๕๕๓.

ทั้งนี้ Steger เห็นว่าโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันเป็นเครื่องมือขยายแนวคิดประชาธิปไตย และเพิ่มบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสังคม ทำให้เกิดการต่อต้านและคัดค้านได้ในระดับเดียวกันกับการยอมรับแนวคิดที่เป็นนามธรรมดังกล่าว

โลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม คือการครอบงำทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมและอุดมการณ์แบบตะวันตก ซึ่งมีผลลัพธ์ ๒ รูปแบบ คือ ๑) การกลืนกินวัฒนธรรมเดิม และ ๒) การเน้นย้ำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเข้มแข็งมากขึ้น นอกจากนี้ Steger ระบุว่าสื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในกระบวนการโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม

โลกาภิวัตน์ทางสิ่งแวดล้อม Steger เห็นว่า ประเด็นสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้รับความสนใจอย่างมากในยุคที่ผ่านมา และได้รับการยกระดับให้เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ผลกระทบจากการบริโภคจำนวนมากและการเติบโตของประชากรอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจำนวนมากเกิดขึ้นจากปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ภัยแล้ง ภาวะขาดแคลนอาหาร รวมถึงราคาน้ำมัน เป็นต้น ซึ่งประเทศยากจนเสียเปรียบประเทศที่พัฒนาแล้วในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่สามารถปรับตัวได้ทัน

โลกาภิวัตน์ทางอุดมการณ์ Steger หยิบยกอุดมการณ์ ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) ลัทธิตลาดโลกนิยม สนับสนุนตลาดเสรี ๒) ลัทธิความยุติธรรมโลกนิยม ส่งเสริมความร่วมมือในระดับโลกอย่างเสมอภาค และ ๓) ลัทธิอิฮาดโลกนิยมต่อต้านทั้งลัทธิตลาดโลกนิยม และลัทธิความยุติธรรมโลกนิยม โดยต้องการขับเคลื่อนให้ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามลุกขึ้นมาปกป้องคุณค่าและความเชื่อของชาวมุสลิมเพื่อมิให้ถูกกลืนกินโดยแนวคิดชาติตะวันตก ปฏิเสธการหลอมรวมในโลกตลาดเสรี แต่มีใช้การต่อต้านโลกาภิวัตน์

อย่างไรก็ตาม Steger เสนอแนวทางการรับมือกับโลกาภิวัตน์ ที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดกระปะทะระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา แนวคิดชาติตะวันตกกับอุดมการณ์ศาสนาอิสลามหัวรุนแรง ปัญหาการเมืองที่เกิดจากการกลืนกินวัฒนธรรมและใช้สื่อครอบงำความคิด และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากตลาดโลกเสรีและการบริโภคทรัพยากรจำนวนมาก โดยเสนอให้มีการสร้างระเบียบโลกที่เป็นประชาธิปไตย และมีความเท่าเทียมอย่างแท้จริง รวมถึงปกป้องสิทธิมนุษยชนสากลโดยไม่ทำลายอัตลักษณ์ท้องถิ่น และความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นสิ่งสำคัญต่อวิวัฒนาการของมนุษยชาติ

๒.๖.๒ ยาเสพติด (Drugs)

ยาเสพติด หมายถึง สารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสารที่สังเคราะห์ขึ้นมา เมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะป็นด้วยวิธีรับประทาน สูบ ดม ฉีด หรือด้วยวิธีการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นเป็นลักษณะประจำ ทั้งนี้ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ยาเสพติดมีผลต่อร่างกายและจิตใจ ๑) ความต้องการ

เสพอยู่เสมอ ๒) ต้องการเสพในปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ๓) เมื่อไม่ได้เสพจะมีอาการขาดยาและอยากยา โดยแสดงออกในลักษณะ เช่น หาว อาเจียน น้ำมูกน้ำตาไหล ทูรนทูราย คลุ้มคลั่ง ขาดสติ โมโห ฉุนเฉียว เป็นต้น ๔) ยาเสพติดจะทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายทรุดโทรมมีโรคแทรกซ้อนและทำให้เกิดอาการทางจิตประสาท^{๗๐}

ในปัจจุบันมียาเสพติดหลากหลายประเภทซึ่งอาจพิจารณาจัดแบ่งออกได้ ๔ ประเภทหลัก คือ ๑) **จำแนกตามแหล่งที่มา** มี ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ผีน มอร์ฟีน กระต่อม กัญชา และประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ๒) **จำแนกตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท** มี ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทกดระบบประสาท เช่น ผีน มอร์ฟีน เฮโรอีน ประเภทกระตุ้นระบบประสาท เช่น ยาบ้า พืชกระต่อม โคเคน ยาอี ประเภทหลอนประสาท เช่น แอสเอสดี เห็ดขี้ควาย และประเภทผสมผสาน เช่น กัญชา ๓) **จำแนกตามองค์การอนามัยโลก** มี ๙ ประเภท ได้แก่ ประเภทผีนหรือมอร์ฟีน ประเภทบาบิทูเรท ประเภทแอลกอฮอล์ ประเภทแอมเฟตามีน ประเภทโคเคน ประเภทกัญชา ประเภทคัทไบกระต่อม ประเภทหลอนประสาท และประเภทอื่นๆ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บรวมทั้งบุหรี่ยา ๔) **จำแนกตาม พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒** ที่แบ่งออกเป็นประเภทร้ายแรง เช่น เฮโรอีน ประเภททั่วไป เช่น มอร์ฟีน ประเภทยาเสพติดที่เป็นต้นตำรับยา เช่น ยาแก้ไอที่มีโคเคอีนผสมอยู่ ประเภทสารเคมีบางชนิดที่ใช้ผลิตยาเสพติด เช่น แอซีติลคลอไรด์ และประเภทที่ ๕ ประเภทอื่นๆ เช่น กัญชา กระต่อม เห็ดขี้ควาย

ปัญหาเสพติดในประเทศไทย ยาเสพติดมีอยู่คู่กับโลกมานานและมีอยู่ทุกภูมิภาค เนื่องจากมีประโยชน์ โดยเฉพาะทางด้านจิตใจที่ทำให้คุณภาพทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่ดีขึ้นมากกว่าภาวะปกติ อีกทั้งยังใช้เป็นยาระงับความเจ็บปวด ความเศร้าซึมได้ด้วย แต่ถ้ามีการเสพประจำจนติดแล้วจะเลิกยากและทำลายทั้งทางด้านสุขภาพกายและจิตใจ เพราะไม่ใช่อาหารที่เป็นความต้องการของร่างกายและทำลายระบบประสาทจากปกติไปเป็นการหลอนหรือถึงขั้นบ้าไม่มีสติได้ จึงเป็นอันตรายมากกับผู้ติดยาเสพติด ปัญหาเสพติดในประเทศไทย เริ่มมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ในรูปของฝิ่นและมีความชัดเจนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เพราะมีกฎหมายห้ามเสพและซื้อขายฝิ่น ผู้ฝิ่นจะได้รับโทษทางอาญา ต่อมาในสมัยของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑ ห้ามเสพและจำหน่ายฝิ่นทั่วราชอาณาจักร การเสพและจำหน่ายฝิ่นจึงเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายและผู้ผลิตและจำหน่ายมีโทษถึงขั้นประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม ปัญหาเสพติดก็ไม่ได้ลดลงและมีการแปรรูปไปเป็นเฮโรอีนซึ่งเสพได้ง่ายและสะดวกกว่า

ปัจจุบันปัญหาเสพติดมีความรุนแรงมากขึ้นถึงแม้รัฐบาลจะตระหนักและปราบปรามอยู่อย่างต่อเนื่องก็ตาม เพราะมีตัวยาสีเสพติดมากมายหลายรูปแบบหลายประเภท ทั้งที่ได้มาจาก

^{๗๐} พันตำรวจโท คม เหล่าบุตรสา, ปัจจัยที่ผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ประเภท ๑ ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรลำโพงเหนือ, รายงานค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรังสิต, ๒๕๕๗.

ธรรมชาติและแปรรูปเป็นสารสังเคราะห์หลากหลายประเภท เช่น ผีน มอร์ฟิน กระท่อม กัญชา ยาบ้า โคเคน ยาอี แอสเอสตี รวมทั้ง ทินเนอร์ เบนซิน และน้ำยาล้างเล็บ ยาเสพติดดังกล่าวแพร่ระบาดไปทั่วทุกจังหวัด เป็นปัญหาระดับชาติ ภูมิภาคและหลายชุมชนในสังคมไทย และไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของรัฐบาลหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น เป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องตระหนักและป้องกัน ไม่เช่นนั้นลูกหลาน คนรักหรือคนใกล้ชิดที่ท่านโดยเฉพาะเยาวชนอาจจะตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดได้อย่างไรก็ตามสาเหตุของการติดยาเสพติดมีดังนี้^{๗๑}

- ๑) สาเหตุที่เกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
- ๒) ออยากทดลอง เกิดจากความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเป็นนิสัยของคนโดยทั่วไป และโดยที่ไม่คิดว่าตนจะติดสิ่งเสพติดนี้ได้จึงไปทำการทดลองใช้สิ่งเสพติดนั้น
- ๓) ความคึกคะนอง คนบางคนมีความคึกคะนอง ชอบพูดอวดเก่งเป็นนิสัย โดยเฉพาะวัยรุ่นมักจะมีนิสัยดังกล่าว คนพวกนี้อาจแสดงความเก่งกล้าของตน ในกลุ่มเพื่อนโดยการแสดงการใช้สิ่งเสพติดชนิดต่างๆเพราะเห็นแก่ความสนุกสนานตื่นเต้นและให้เพื่อนฝูงยอมรับว่าตนเก่ง
- ๔) การชักชวนของคนอื่น อาจเกิดจากการเชื่อตามคำชักชวนโฆษณาของผู้ขายสินค้าที่เป็นสิ่งเสพติดบางชนิด เช่น ยากระตุ้นประสาทต่างๆ ยาขยัน ยาม้า ยาบ้า เป็นต้น
- ๕) สาเหตุที่เกิดจากการถูกหลอกลวง ปัจจุบันนี้มีผู้ขายสินค้าประเภทอาหาร ขนม หรือเครื่องดื่มบางรายใช้สิ่งเสพติดผสมลงในสินค้าที่ขาย เพื่อให้ผู้ซื้อสินค้านั้นไปรับประทานเกิดการติด อยากมาซื้อไปรับประทานอีก ซึ่งในกรณีนี้ ผู้ซื้ออาหารนั้นมารับประทาน จะไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองเกิดการติดสิ่งเสพติดขึ้นแล้ว รู้แต่เพียงว่าอยากรับประทานอาหาร ขนม หรือเครื่องดื่มที่ซื้อจากร้านนั้นๆ กว่าที่จะทราบก็ต่อเมื่อตนเองรู้สึกเสพติดแล้ว
- ๖) สาเหตุที่เกิดจากความเจ็บป่วย คนที่มีอาการเจ็บป่วยทางกายเกิดขึ้นเพราะสาเหตุต่างๆ เช่น ได้รับบาดเจ็บรุนแรง เป็นแผลเรื้อรัง มีความเจ็บปวดอยู่เป็นประจำ เป็นโรคประจำตัวบางอย่าง เป็นต้น ทำให้ได้รับทุกข์ทรมาน จึงพยายามแสวงหาวิธีที่จะช่วยเหลือตนเองให้พ้นจากความทุกข์ทรมานนั้นซึ่งวิธีหนึ่งที่ทำได้ง่ายคือ การรับประทานยาที่มีฤทธิ์ระงับอาการเจ็บปวดนั้น ซึ่งไม่ใช่เป็นการรักษาที่เป็นต้นเหตุของความเจ็บป่วย เพียงแต่ระงับอาการเจ็บปวดให้หมดไปหรือลดน้อยลงได้ชั่วคราว เมื่อทำเช่นนี้ไปนานๆ เกิดอาการติดยานั้นขึ้น
- ๗) ผู้ที่มีจิตใจไม่เป็นปกติ เช่น มีความวิตก กังวล เครียด มีความผิดหวังในชีวิต มีความเศร้าสลดเสียใจ เป็นต้น ทำให้สภาวะจิตใจไม่เป็นปกติจนเกิดการป่วยทางจิตขึ้น จึงพยายามหา ยาหรือสิ่งเสพติดที่มีฤทธิ์สามารถคลายความเครียดจากทางจิตได้ชั่วคราวหนึ่งมารับประทาน แต่ไม่ได้รักษาที่ต้นเหตุเมื่อยาหมดฤทธิ์ จิตใจก็จะกลับเครียดอีก ผู้ป่วยก็จะเสพติดและติดยาเสพติดในที่สุด

^{๗๑} สาเหตุการติดยาเสพติด, <https://sites.google.com/site/payhayasephetidnichumchn/sahetu-kar-tid-ya-seph-tid> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๘) การไปซื้อยามารับประทานเองโดยไม่ทราบสรรพคุณยาที่แท้จริง การรับประทานยาบางชนิดมากเกินไปจนขนาดหรือรับประทานติดต่อกันนานๆ อาจมีผลต่อร่างกายหรือเกิดการเสพติดยานั้นได้

ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาของภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยา เสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒^{๗๒} โดยให้กระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าภาพบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการขึ้น เช่น แผนการปราบปราม โดยการสกัดกั้นเส้นทางการขนส่งและจับกุมผู้กระทำความผิด แผนการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ แผนการพัฒนาข่าวกรองด้านยาเสพติดให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกมิติ แผนการควบคุมพืชเสพติด แผนการบำบัดทางเลือกและติดตามผล แผนความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อปราบปรามยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ชี้แจงสรุปแนวทางการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ต่อพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ห้องประชุมรอยัล จูบิลี อิมแพ็ค เมืองทองธานี เมื่อ ๑๐ ก.พ. ๒๕๖๑ สารสำคัญมี ๔ ประการ^{๗๓} ดังนี้

๑) การป้องกันตนเอง ไม่ใช่ยาโดยไม่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์และอย่าทดลองเสพยาทุกชนิดโดยเด็ดขาด

๒) การป้องกันบุคคลในครอบครัว ควรสอดส่องดูแลบุคคลในครอบครัวอย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ต้องคอยอบรมสั่งสอนให้สมาชิกรู้ถึงโทษและภัยของยาเสพติด ที่สำคัญควรให้ความรักความอบอุ่นกับลูกหลาน เพราะความรักของครอบครัวจะเป็นปราการสำคัญด้านภัยยาเสพติดได้ หากมีผู้ติดยาเสพติดในครอบครัวควรจัดการให้เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล

๓) การป้องกันเพื่อนบ้าน ช่วยชี้แจงเพื่อบ้านให้เข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติด หากพบเพื่อนบ้านติดยาเสพติดอย่าแสดงความรังเกียจ ควรช่วยแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาล

๔) การป้องกันโดยให้ความร่วมมือกับทางราชการ เพื่อทราบว่าที่แห่งใดมียาเสพติดแพร่ระบาด ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ หรือศูนย์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษหรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ทราบเพื่อให้ดำเนินต่อไป

^{๗๒} สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี ๒๕๖๐**, WWW.nccd.go.th, ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๗๓} ข่าวสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **แนวทางการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน**, www.moj.go.th/attachments/20170310153155_61650.pdf, ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๒.๖.๓ ความยากจน (Poverty)

หากกล่าวถึง "ความยากจน" โดยทั่วไปจะหมายถึงความยากจนในเชิงเศรษฐกิจ (Monetary Dimension) คือ พิจารณาที่ระดับรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลว่า มีรายได้ไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายในการดำรงชีพให้ได้อยู่ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ หรือมีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นต่ำที่ยอมรับได้ในแต่ละสังคม ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวัดสถานะความยากจนจึงใช้รายได้หรือรายจ่ายของครัวเรือนเป็นหลัก และการแก้ไขปัญหา ก็จะมุ่งเน้นที่การเพิ่มรายได้ของครัวเรือน โดยการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายการผลิตสินค้าและบริการที่ดำเนินการโดยคนจน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของตลาดในด้านต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อคนจน ตลอดจนการให้เงินอุดหนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพและการให้สวัสดิการกับผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

ความหมายของความยากจน (Poverty) สำนักงานราชบัณฑิตยสภาให้ความหมายไว้ว่า ความยากจน หมายถึง สภาพที่ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการซื้อสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการครองชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ความยากจนอาจวัดได้ใน ๒ ลักษณะ คือ ความยากจนสัมบูรณ์ (absolute poverty) กับความยากจนสัมพัทธ์ (relative poverty) ความยากจนสัมบูรณ์ คือสภาพที่ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะมีชีวิตอยู่ได้ ซึ่งอาจแก้ไขได้ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจหรือมีเทคโนโลยีที่ดีขึ้น ส่วนความยากจนสัมพัทธ์เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน ดังนั้น ความยากจนสัมพัทธ์จึงมีอยู่ตลอดเวลา แม้ว่ากลุ่มประชาชนที่ยากจนที่สุดจะมีรายได้เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการครองชีพได้ก็ตาม^{๗๔}

ปัจจุบันมีแนวคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยไม่ได้พิจารณาเฉพาะการมีรายได้น้อยต่ำกว่ามาตรฐานที่จะดำรงชีพอยู่ได้ในสังคมเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงมิติอื่นๆ ที่มีใช้ตัวเงิน (Non-monetary Dimension) ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยมีรายงานการพัฒนาโลก ๒๐๐๐/๒๐๐๑ เรื่องการจัดความยากจนไว้ว่า "ความยากจน มิได้จำกัดแต่เพียงการมีรายได้น้อยและการบริโภคน้อยเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการขาดโอกาสด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล และโอกาสอื่นในการพัฒนาคน การไร้ซึ่งอำนาจ การขาดสิทธิขาดเสียง ตลอดจนการตกอยู่ในความเสี่ยง และความหวาดกลัว"^{๗๕}

เมื่อนิยามความยากจนอิงกับมิติด้านอื่นๆ ที่กว้างขึ้น เช่น ความขาดแคลนโอกาสในด้านต่างๆ และขาดแคลนอำนาจและสิทธิของบุคคล ทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดสถานะความยากจน

^{๗๔} สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, ความยากจน, www.royin.go.th/?knowledges= ค้นวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒

^{๗๕} ศูนย์สารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๓ จังหวัดเชียงใหม่, นิยามความยากจน, <http://region3.prd.go.th/problem poor/define.htm> ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

กว้างขึ้นเช่นกัน คือต้องดูที่ศักยภาพของคนจนว่าได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างไร เช่น การขยายโอกาสในการเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ เช่น การศึกษา การสาธารณสุข ควบคู่ไปกับการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน หุ่น และตลาด ตลอดจนการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ทรัพยากรและอำนาจทางการเมืองให้กับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีคำศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้องที่น่าสนใจอีก ๒ คำ ได้แก่ เส้นความยากจน (poverty line) และค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ (GINI coefficient) เส้นความยากจน หมายถึง เส้นระดับรายได้ขั้นต่ำที่สุดที่ทำให้บุคคลหรือครัวเรือนในสังคมหนึ่งๆ มีความเพียงพอในการใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพอยู่ได้ในขั้นพื้นฐาน เส้นความยากจนนี้เป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจน โดยคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของปัจเจกบุคคลหรือครัวเรือนในการได้มาซึ่งอาหารและสินค้าบริการที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ซึ่งแต่ละประเทศแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกันออกไปตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้นๆ เช่น ประเทศที่พัฒนาแล้วจะสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนาจะสูงกว่าประเทศด้อยพัฒนา

สภาพภายในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาแต่ละพื้นที่หรือแต่ละจังหวัดแล้วจะเห็นว่าค่าของความจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำในการครองชีพแตกต่างกัน กรุงเทพมหานครจะมีค่าครองชีพสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ ค่าของเส้นความยากจนก็จะมีค่าสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ เช่น ในช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ ที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบระดับเส้นความยากจนของจังหวัดต่างๆ บางจังหวัดแล้ว ปรากฏว่า กรุงเทพมหานครมีค่าตัวเลขอยู่ที่ ๓,๑๓๓, ๓,๑๓๒, ๓,๑๔๗ บาท/เดือน จังหวัดราชบุรี ๒,๗๙๓, ๒,๗๙๗, ๒,๗๓๔ บาท/เดือน ประจวบคีรีขันธ์ ๒,๗๐๗ ๒,๖๘๐, ๒,๗๐๐ บาท/เดือน และเพชรบุรี อยู่ที่ ๒,๗๕๗, ๒,๗๑๗ และ ๒,๗๒๖ บาท/เดือน ตามลำดับ ซึ่งแต่ละปีจะเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยและค่าที่เปลี่ยนแปลงจะสูงขึ้นเล็กน้อยตามค่าครองชีพที่สูงขึ้นและค่าของเงินที่ต่ำลง

ส่วนอีกคำหนึ่งคือ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ (GINI coefficient) หรือความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ เป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวหนึ่งที่สังคมไทยต้องตระหนักและรีบแก้ปัญหาเพราะค่าสัมประสิทธิ์จีนิ เป็นวิธีวัดการกระจายของข้อมูลทางสถิติอย่างหนึ่งที่นิยมใช้เป็นตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้หรือการกระจายความร่ำรวย ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยนักสถิติชาวอิตาลีชื่อ คอรัราโด จินี ค่าสัมประสิทธิ์จีนิถูกนิยามให้เป็นอัตราส่วนซึ่งมีค่าระหว่าง ๐ - ๑ สัมประสิทธิ์จีนิที่ต่ำจะแสดงถึงความเท่าเทียมกันในการกระจายรายได้ดี หากค่านี้สูงขึ้นจะบ่งชี้ถึงการกระจายรายได้ที่เหลื่อมล้ำกันมากขึ้น สัมประสิทธิ์จีนิที่เท่ากับ ๐ หมายถึงความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ (ทุกคนมีรายได้เท่ากัน) และ ๑ หมายถึงความเหลื่อมล้ำอย่างสมบูรณ์ (มีคนที่มียาได้เพียงคนเดียว ส่วนคนที่เหลือไม่มีรายได้เลย) การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีนิอยู่บนสมมติฐานว่าไม่มีใครมียาได้ต่ำกว่าศูนย์ สัมประสิทธิ์จีนิของประเทศต่างๆ ทั่วโลกแตกต่างกันในช่วง

๐.๒๔๗ ในเดนมาร์ก และ ๐.๗๔๓ ในนามิเบีย^{๗๖} ในการนี้ บางรายงานอาจเรียกว่าดัชนีความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ (GINI Index) และคิดเป็นร้อยละ เช่น นามิเบีย มีค่า GINI Index ร้อยละ ๗๔.๓

ข้อดีของการใช้ค่าสัมประสิทธิ์จีนิเป็นมาตรวัดที่แสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำได้ดีกว่าค่าทางสถิติตัวอื่น เช่น จีดีพี เพราะสามารถใช้เปรียบเทียบการกระจายรายได้ในกลุ่มประชากรที่แตกต่างกันหรือในแต่ละประเทศได้ เช่น การกระจายรายได้ในเขตเมืองมักจะแตกต่างจากเขตชนบทในหลายๆ ประเทศ ค่าสัมประสิทธิ์จีนิไม่ซับซ้อนมากจึงทำให้นำมาใช้เปรียบเทียบระหว่างประเทศต่าง ๆ และสามารถตีความได้ง่าย นอกจากนี้ ค่าสัมประสิทธิ์จีนิยังแสดงให้เห็นว่า รายได้มีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มคนรวยและคนจนอย่างไร ต่างจากค่าจีดีพีซึ่งไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรายได้ของประชากรได้ทั้งหมด แต่การวิเคราะห์รายได้ของประชากรโดยใช้ดัชนีทั้งสองอย่างนี้ควบคู่กันจะทำให้เห็นภาพได้ดีขึ้น เช่น หากค่าจีดีพีสูงขึ้น ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์จีนิสูงขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่า ปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ยังไม่ดีขึ้น

สาเหตุของความยากจนสามารถแบ่งได้เป็นสองแนวทางใหญ่ๆ คือ สาเหตุจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพต่ำ เนื่องจากการขาดโอกาสในการศึกษาและพัฒนา ทักษะต่างๆ รวมทั้งการขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ การมีปัญหาสุขภาพ และการมีภาระ ในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มีขนาดใหญ่ ประกอบกับการมีทรัพย์สินและที่ดินในการทำกินน้อย ปัจจัยเหล่านี้ ล้วนเป็นสาเหตุภายในบุคคลที่ทำให้บุคคลกลายเป็นคนจนได้

สาเหตุจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายการพัฒนาที่ไม่สมดุลของภาครัฐ ที่เน้นพัฒนาเมืองมากกว่าพัฒนาชนบทหรือการพัฒนาชนบทที่เน้นแต่ทุนทางกายภาพโดยขาดการส่งเสริมทุนทางสังคม เน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมมากกว่าการเกษตร เน้นการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ เพื่อการพาณิชย์โดยไม่ได้คำนึงถึงความยั่งยืน เน้นเป้าหมายการเจริญเติบโต ทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าการกระจายรายได้ เน้นการเปิดประเทศมากเกินไปในขณะที่ยังไม่มีมาตรการรองรับผลกระทบในด้านต่างๆ ที่ดีพอกระบวนการทางกฎหมายที่เป็นตัวสร้างความเหลื่อมล้ำในสังคม และระบบราชการไม่เอื้อต่อการแก้ปัญหา ความยากจนทั้งในแง่ขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนและล่าช้า รวมไปถึงความซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่างๆ ในขั้นตอนการปฏิบัติการ ตลอดจนความไม่สอดคล้องกันของแผนงานและงบประมาณในระดับต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยหลักจากภายนอกที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาความยากจนและซ้ำเติมคนจนมากขึ้น

^{๗๖} วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, <https://th.wikipedia.org/wiki/>, ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ในการนี้รัฐบาลปัจจุบันพยายามจัดการแก้ปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบชัดเจน คือ “การจดทะเบียนคนจน” ภายใต้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ^{๗๗} โดยเปิดให้ผู้ที่คิดว่าหรืออยากให้รัฐบาลคิดว่า ตนเองเป็นผู้มีรายได้น้อยมาลงทะเบียน โดยมีการคัดกรองผู้มีฐานะดีออกจากฐานข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบรายชื่อกับ ๒๖ หน่วยงาน ในเรื่องการมีที่ดิน การเสียภาษี เงินฝากธนาคาร หรือการขอความร่วมมือจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและจัดส่งนักศึกษาไปสัมภาษณ์ผู้มาลงทะเบียนกว่า ๑๔ ล้านคน เมื่อได้รายชื่อ “ผู้มีรายได้น้อย” แล้ว รัฐบาลก็เริ่มออกนโยบายให้ความช่วยเหลือ เช่น ในเฟสแรกที่ให้วงเงินซื้อของจากร้านธงฟ้า ให้ขึ้นรถเมล์ฟรี ลดค่าก๊าซหุงต้ม และในเฟส ๒ ถือว่าเป็นความก้าวหน้าของแนวทางแก้ปัญหาความยากจน ๒ เรื่อง คือ การแก้ปัญหาแบบรายบุคคล โดยมีทีมแพทย์ประชารัฐสุขใจเข้าไปศึกษาและหาทางแก้ปัญหาให้ผู้มีรายชื่อที่ละคน และการบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง

ถึงแม้ว่าแนวทางแก้ปัญหาจะดี แต่ฐานข้อมูลคนจนไม่ถูกต้องก็ยากที่จะแก้ปัญหาให้หมดไปได้ เพราะ ปัจจุบันยังมี คนที่ไม่จริงมาลงทะเบียนเพื่อรับผลประโยชน์ (คนอยากจน) และคนจนตัวจริงแต่ไม่ได้มาลงทะเบียน (คนจนตกหล่น) ทำให้มีเกิดความไม่ยุติธรรมและมีปัญหาในการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด และน่าเป็นห่วงที่มีคนจนตกหล่นสูง ๗-๘ แสนคน ที่อาจเคยได้รับความช่วยเหลือจากนโยบายอื่นต้องเสียสิทธิ์ไป เพราะไม่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลสวัสดิการแห่งรัฐ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม คือมีคน ๑.๗ แสนคน ที่มีชื่อลงทะเบียนรับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดอยากจน แต่ไม่มีชื่อในฐานข้อมูลลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยพบว่าในกลุ่มนี้มีจำนวนไม่น้อยที่เป็นผู้มีฐานะยากจนจริง เพราะฉะนั้นฐานข้อมูลสวัสดิการแห่งรัฐจะต้องมีกลั่นกรองให้ถูกต้องการแก้ปัญหาความยากจนจะเกิดผลสัมฤทธิ์

๒.๖.๔ สรุปลักษณ์ประกอบที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย กำหนดไว้ ๙ ประเภท^{๗๘} ดังนี้

๑) ภัยจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นที่ประชาคมโลก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความเกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อดำรงชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน กิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ เช่น การใช้พลังงานจาก fossil fuels การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและสิ่งปกคลุมดิน ในช่วงหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศมากขึ้น อันเป็นสาเหตุให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกปัจจุบันสูงขึ้นประมาณ ๑ องศา ส่งผลให้สภาวะความรุนแรงของลมฟ้าอากาศและสภาพ

^{๗๗} สมชัย จิตสุชน, คอลัมน์: วาระที่ตีอาร์ไอ:, นโยบายแก้จนฉบับ คสช., เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ในกรุงเทพธุรกิจ

^{๗๘} กองบรรณาธิการเนชั่นสุดสัปดาห์, เขาชื่อตุ้, (กรุงเทพฯ : Nation Books, ๒๕๕๗), หน้า ๕๖-๕๗.

ภูมิอากาศ (Extreme weather and climate events) มีแนวโน้มความถี่ของการเกิดบ่อยครั้งขึ้นในหลายภูมิภาคของโลกรวมทั้งประเทศไทยด้วย ประเด็นสำคัญที่สังเกตได้อย่างชัดเจนในปัจจุบันคือประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาวะความรุนแรงของลมฟ้าอากาศและสภาพภูมิอากาศในรูปแบบของภาวะภัยแล้งและน้ำท่วม ตลอดจนสภาวะความรุนแรงของอุณหภูมิและคลื่นความร้อน ที่นับวันจะทวีความรุนแรงและมีความถี่ของการเกิดบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นับเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี ทั้งนี้พบว่าในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมาได้เกิดภาวะภัยแล้งและอุทกภัยที่รุนแรงในประเทศไทยมากกว่า ๕๐ ครั้ง คิดเป็นมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจมากถึงหลายพันล้านบาท ความเสียหายที่เกิดขึ้นนับว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและการพัฒนาของประเทศอย่างต่อเนื่อง ได้มีการคาดการณ์ว่าสภาวะความรุนแรงของลมฟ้าอากาศและสภาพภูมิอากาศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับในอนาคตอันใกล้นี้ ตามสภาวะของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยรวมของโลกที่มีความแปรปรวนและมีความซับซ้อน ส่งผลกระทบถึงกันและกันมากขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้นแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมในการรับมือ การป้องกัน การปรับตัว รวมทั้งการลดผลกระทบจากสภาวะความรุนแรงของลมฟ้าอากาศและสภาพภูมิอากาศ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องรีบดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิจัยในเรื่องความเสี่ยง ความล่อแหลม และความเสียหายจากสภาวะความรุนแรงของอุณหภูมิและน้ำฝน ทั้งในภาพรวมของประเทศและในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือที่สามารถนำไปสู่การวางแผน การดำเนินการ การจัดการ ในการแก้ไข และนำไปปฏิบัติให้เกิดการบรรเทาหรือหยุดยั้งผลกระทบและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้อาเป็นรูปธรรมและทันต่อเหตุการณ์

๒) ภัยจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resources)^{๗๙} แนวโน้มความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นปัจจัยการดำรงชีวิตสำคัญ ตั้งแต่พลังงาน น้ำ ที่ดิน อาหาร และแร่ธาตุสำคัญ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่สามารถนำไปสู่ความวุ่นวายทางสังคม การกระทบกระทั่งในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ ไปจนถึงการก่อสงคราม ดังนั้นปัญหาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติกลายมาเป็นปัญหาสำคัญทางด้านการรักษาความมั่นคงโลก และการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศโลกก็กำลังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการรักษาความมั่นคงด้วย นักวิเคราะห์ให้ความเห็นว่า วิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาทางด้านความมั่นคงที่สืบเนื่องมาจากการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้ คือการประสานงานระหว่างประเทศผู้บริโภคกับประเทศผู้ผลิต และระหว่างอุตสาหกรรมกับประชาสังคม ว่า จะบริหารทรัพยากรธรรมชาติอย่างยุติธรรมได้อย่างไร

^{๗๙} สถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, *โลกก้าวเข้าสู่ยุคภาวะช็อกด้านทรัพยากร*, (ออนไลน์), <http://www.apecthai.org>, ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๓) ภัยจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่ (Marginalization of the Majority World)^{๕๐} ซึ่งแบบออกเป็น ๒ ระดับ คือ (๑) ระดับความรุนแรง คือการที่ชนกลุ่มน้อยปฏิเสธที่จะอยู่ร่วมในสังคมกับชนกลุ่มใหญ่โดยสิ้นเชิง และปฏิเสธที่จะยอมรับคำสั่งการจากรัฐบาล ตลอดจนสามารถพยายามแยกตนเองออกเป็นอิสระตลอดเวลา ชนกลุ่มน้อยประเภทนี้แม้ว่าจะสามารถรวมอยู่ในสังคมได้ และยอมจ่ายภาษีต่างๆ แก่รัฐบาล แต่ทางรัฐบาลจะต้องควบคุมไว้ด้วยกำลังอาวุธ และกำลังทหารในพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยนี้ตลอดเวลา ตัวอย่างของประเภทนี้เช่น ชาวทมิฬในศรีลังกา หรือชาวธิเขตในจีน เป็นต้น และ(๒)ระดับปานกลาง คือ การที่ชนกลุ่มน้อยยินยอมที่จะอยู่ร่วมในสังคมโดยไม่พยายามที่จะแยกตัวออกไปเป็นอิสระและใช้ความรุนแรงเช่นกลุ่มแรก การควบคุมกลุ่มนี้โดยกำลัง จึงไม่จำเป็น แต่ชนกลุ่มน้อยในรูปแบบนี้จะไม่ยอมรับความผูกพันในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของประเทศ และไม่ยอมให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศชาติในยามที่ประเทศชาติตกอยู่ในวิกฤติการณ์และต้องการความช่วยเหลือ ชนกลุ่มน้อยประเภทนี้ในทางการทหารถือว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงต่อชาติ แต่ก็ไม่ถือว่าเป็นพลเมืองที่แท้จริงของชาติเช่นกัน

๔) ภัยจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization)^{๕๑} สหรัฐอเมริกาได้เริ่มมีอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทั้งทางด้าน การทหาร ด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทางการทูตการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในภูมิภาคของ สหรัฐฯ ในยุคสงครามเย็น ที่ปิดล้อมการขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งจากสหภาพโซเวียตและจีน การเข้าสู่สงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม การสร้างฐานทัพและเครือข่ายพันธมิตรทางทหาร ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่น สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศไทยได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสหรัฐฯ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างชัดเจน แต่หลังจากเหตุการณ์วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๔ ทำให้สหรัฐฯ ได้ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ครั้งใหญ่ โดยไปเน้นในเรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้ายและสงครามในอิรักและอัฟกานิสถานรวมทั้งกรณีของอิหร่านและเกาหลีเหนือ ทำให้ความสำคัญของภูมิภาคนี้ลดลง ในขณะที่เดียวกันสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเป็นประเทศที่สหรัฐฯ ได้มองข้ามไปในช่วงปลายศตวรรษที่ ๒๐ ได้เริ่มมีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและมั่นคง ภายใต้การนำของประธานาธิบดีเติ้ง เสี่ยวผิง ตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษ ๑๙๗๐ จนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดการเติบโตและการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งจีนได้กลายเป็น ประเทศคู่ค้าที่

^{๕๐} Deutsch, Karl W., *Nationalism and Social Communication, an inquiry into the Foundations of Nationality.* (London : Chapman & Hall 1953), p 4-6.

^{๕๑} พงษ์ศักดิ์ สมบุญ, *บทบาทของประเทศไทยต่อการขยายอิทธิพลของจีนและการรักษาอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*, นวทศวรรษ ปีที่ ๙๗ เล่มที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗, หน้า ๕๒-๕๓.

สำคัญของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนและจากปัจจัยความเจริญทางเศรษฐกิจ ดังกล่าว ทำให้จีนสามารถที่จะพัฒนาเทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางทหาร อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังทางเรือ เพื่อรักษาแหล่งทรัพยากรในทะเลจีนใต้ซึ่งทำให้อิทธิพลของสหรัฐฯ ที่เคยมีมาตั้งแต่อดีตลดลงและถูกแทนที่โดยจีน ประกอบกับข้อพิพาทในการอ้างสิทธิอธิปไตยในทะเลจีนใต้ระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิในการเดินเรือ ผ่านเสรีของสหรัฐฯ ทำให้สหรัฐฯ ต้องทบทวนยุทธศาสตร์ใหม่เป็นยุทธศาสตร์การปรับดุลอำนาจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นพันธมิตรเก่าแก่ของสหรัฐฯ โดยเฉพาะด้านการทหาร และสหรัฐฯ เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย การกลับมารักษาดุลอำนาจของสหรัฐฯ ย่อมมีผลกระทบกับไทยซึ่งช่วงที่ผ่านมาจีนได้มีอิทธิพลต่อไทยเป็นอย่างมากทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านการทหาร โดยที่ไทยได้จัดหาอาวุธจากจีนในปริมาณมาก และจีนก็ได้กลายเป็นพันธมิตรที่สำคัญของไทยด้วยเช่นกัน ดังนั้นการวางตัวและบทบาทของไทยกับทั้งสหรัฐฯ และจีนจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อผลประโยชน์ของชาติ

๕) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม^{๘๒} ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยกทางความคิดขั้นรุนแรง มีการแบ่งฝ่ายเป็นสีต่างๆ แม้แต่ในที่ทำงานในสถาบัน หรือครอบครัวเดียวกันก็ตาม ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การทำรัฐประหาร ในปีพ.ศ.๒๕๕๙ และพ.ศ.๒๕๕๗ มาถึงการก่อกบฏ ยึดสนามบิน ธรรมเนียบรัฐบาลย่านชุมชนมธธุรกิจใจกลางเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมาก มีจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ของไทย ยังมีความสับสนในแนวทางการแก้ไขสถานการณ์ของบ้านเมืองบางช่วงอาจเรียกได้ว่าอยู่ในสภาวะสุญญากาศ ความขัดแย้งในสังคมไทยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเลื่อมล้ำในสังคมและปัญหาในสังคมต่างๆ ตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติเว้นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่ในสังคมได้หรือไม่

๖) ขาดความเชื่อมั่นในระบบและสถาบันการเมือง^{๘๓} สังคมไทยจะก้าวไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์นั้นไม่ใช่เรื่องง่ายแม้ว่าประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงการปกครองและมีรัฐธรรมนูญใช้บังคับมากกว่าแปดสิบสี่ปีและขณะเดียวกันก็มีการยกเลิก

^{๘๒} ความขัดแย้งในสังคมไทย, (ออนไลน์) <http://thaidiffarant.blogspot.com/>, ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๘๓} อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า, วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย, เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์, (สำนักวิชาการ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๙), หน้า ๙-๑๐.

การใช้รัฐธรรมนูญมาหลายฉบับ ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าการมีรัฐธรรมนูญก็ได้หมายความว่าจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่เจริญสมบูรณ์เหมือนกับประเทศตะวันตก แต่ความจริงวัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศไทยยังยึดติดกับวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้ากับแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นอิสระนิยมปนกับอำนาจนิยม อันเป็นผลมาจากการขัดเกลาในครอบครัว แต่เมื่อบุคคลนั้นเติบโตขึ้นจะได้รับอิทธิพลจากสังคมโดยรวม ซึ่งถูกครอบงำโดยระบบราชการที่ยังมีความเป็นศักดินา หรือความเป็นเจ้าขุนมูลนายสูง ซึ่งถูกขัดเกลาโดยผ่านระบบโรงเรียน ซึ่งปลูกฝังการยอมรับในผู้มีอำนาจเหนือกว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทยยังมีระบบการเมือง ที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย คือ ระบบเจ้าขุนมูลนาย ระบบราชการ และระบบอุปถัมภ์ซึ่งแผ่ขยายไปในสังคมเมืองและสังคมชนบทมีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน จนทำให้ลักษณะวัฒนธรรมบางอย่างนั้นได้กลายเป็นวิถีชีวิตของประชาชน จึงเป็นอุปสรรคในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบเก่า ซึ่งได้ฝังตัวอยู่ในระบบราชการสมัยใหม่ เช่น บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งสำคัญ ก็ยังทะนงตนว่าเป็นคนสำคัญเหนือกว่าบุคคลอื่นในสังคม มีบุญบารมีมากกว่าใคร ซึ่งทัศนคติดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย รวมทั้งวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ก็ปรากฏอยู่ในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น ระหว่างเจ้านายกับลูกน้องหรือหัวหน้างานกับผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะเช่นนี้ปรากฏอยู่ตามองค์กรราชการหรือหน่วยงานเอกชน ในภาคประชาชนโดยส่วนมากยังคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นนำที่ช่วงชิงอำนาจกันขึ้นมาปกครองประเทศ ประชาชนทั่วไปจึงไม่สนใจการเมืองหรือไม่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ความเชื่อทางการเมืองแบบนี้จึงปรากฏอยู่ในความคิดของประชาชนทั่วไป ที่ไม่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบจารีตประเพณีดั้งเดิม โดยประชาชนมีความเชื่อว่า ชนชั้นนำเท่านั้นที่มีความสามารถในการปกครองมากกว่าตนเอง หรือประชาชนทั่วไป และประชาชนจำนวนไม่น้อยมีมุมมองว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก เป็นการแสวงหาผลประโยชน์จึงขาดความศรัทธา ขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อประชาชนมีทัศนคติอย่างนี้เท่ากับว่า ประชาชนไปยอมรับในเรื่องอำนาจนิยม คือการยอมรับว่าตนเองไม่มีอำนาจทางการเมือง แต่ไปยอมรับผู้มีอำนาจบารมีจึงทำให้ไปยึดติดในตัวบุคคลผู้มีอำนาจ เป็นการสะท้อนปัญหาว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมนั้นเน้นยึดติดตัวบุคคล มากกว่าการเคารพกฎหมายหรือหลักการความถูกต้อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้มีอยู่ทั้งในสังคมเมืองและชนบท แต่ในสังคมชนบทก็มีวัฒนธรรมทางการเมืองไปยอมรับในอำนาจของข้าราชการ โดยคิดว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำ เมื่อข้าราชการบอกอะไรก็เชื่อฟัง ถูกชักจูงได้ง่ายไม่สอดคล้องกับหลักการของระบอบประชาธิปไตย ถ้าหากต้องการให้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเจริญขึ้นในสังคมไทย รัฐต้องส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับล่างหรือระดับท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนมี

ทัศนคติที่ดีมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการประชาธิปไตย จนประชาชนรู้สึกห่วงแหนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีหลักการว่าการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เคารพในหลักสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น ประกอบกับยึดมั่นในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเรื่องการแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เคารพหลักความเสมอภาค เคารพหลักนิติธรรม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยจึงทำให้วัฒนธรรมทางการเมืองมีพัฒนาการที่สูงขึ้น

๗) การขาดสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^{๘๔} สภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติจะมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ปัญหาด้านป่าไม้ปัญหาด้านดิน ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณประโยชน์ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการกำจัดสิ่งปฏิกูล ปัญหาอากาศเสีย ปัญหาน้ำเสียและปัญหาเสียงรบกวน เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมานั้น จะเห็นว่าไม่ได้รับการแก้ไข ให้บรรลุผลได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุมาจาก ๑) ด้านกฎหมายและการเมือง กฎหมายที่มีอยู่มีลักษณะของการบริหารจัดการทรัพยากรขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ขาดความเป็นธรรมมีโทษต่ำมาก โดยเฉพาะค่าเปรียบเทียบปรับและการเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ๒) ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจรวมทั้งประสบการณ์ในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย และ ๓) ด้านประชาชน ประชาชนคิดว่าปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไกลตัวผลกระทบที่จะเกิดขึ้นไม่ปรากฏให้เห็นในทันทีทันใด ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาานาน ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่ค่อย ได้ให้ความสนใจ และตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา โดยคิดแต่เพียงว่าจะให้ได้ประโยชน์ในปัจจุบันให้ได้มากที่สุดเท่านั้น

๘) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด^{๘๕} ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นผลพวงจากการกระทำของมนุษย์ ถือเป็น “ความไม่มั่นคงของมนุษย์” ที่มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม และการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการ ในปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม(Environment Performance Index : EPI) สูงเป็นอันดับที่ ๓๔ จาก

^{๘๔} ญัฐวรรธน์ สุนทรวิโรฒิต, การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๖), หน้า ๒.

^{๘๕} คณะทำงานสุขภาพคนไทย, สิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ : ๑ ใน ๕ ของคนไทย ได้รับผลกระทบหรือประสบภัยจากสถานการณ์อุทกภัยในปี ๒๕๕๓ และปี ๒๕๕๔, (ออนไลน์) http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2013/thai2013_5.pdf ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

๑๓๒ ประเทศ ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมและการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่นปัญหาการใช้สารเคมีในภาคการเกษตรในปริมาณที่สูง ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว หรือการขยายตัวของชุมชนที่ไม่เหมาะสม

ผลพวงจากปรากฏการณ์โลกร้อน นำมาซึ่งความถี่และรุนแรงมากยิ่งขึ้นของอุบัติภัย โดยเฉพาะภัยธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังสร้างผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย สำหรับประเทศไทย ตัวเลขจากรายงานภัยพิบัติโลกชี้ให้เห็นว่า ในทศวรรษที่ผ่านมา (ปี ๒๕๔๕-๒๕๕๔) จำนวนประชาชนที่ได้รับผลกระทบและจำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติในประเทศไทยในแต่ละปีเพิ่มสูงขึ้นถึง ๒.๓ เท่า และ ๔.๕ เท่า ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงทศวรรษก่อน (ปี ๒๕๓๔-๒๕๔๔) ขณะเดียวกัน มหาอุทกภัยในช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม ปี ๒๕๕๔ ส่งผลกระทบต่อคนไทยถึง ๑๒.๙ ล้านคน (ร้อยละ ๑๙.๖ ของประชากร) ธนาคารโลกประมาณการณ์ผลเสียหายทางเศรษฐกิจไว้สูงถึงร้อยละ ๑๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ นี่คือนัยหนึ่งของภัยพิบัติที่ควรต้องจดจำว่าเป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังสะท้อนถึงปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ไร้ประสิทธิภาพ และจำเป็นต้องปรับปรุง

บทเรียนสำคัญซึ่งผู้วางนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรละเลยคือ การให้ความสำคัญต่อการวางแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ รวมถึงมาตรการช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติที่เหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางและมีความสามารถในการเตรียมตัวเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นได้น้อยกว่าประชากรกลุ่มอื่น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการจัดอันดับบ่งชี้ว่าปัญหามลพิษทางอากาศและมลพิษทางน้ำ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งมนุษย์และต่อระบบนิเวศ ยังคงเป็นประเด็นที่ต้องใส่ใจแก้ไขอย่างจริงจัง

๙) ความ (ไม่) มั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้^{๕๖} ลักษณะสำคัญของความขัดแย้งในชายแดนใต้ หรือในอีกแง่หนึ่งคือปาตานี เป็นความขัดแย้งที่ละเอียดอ่อนในระดับอนุภูมิภาค ซึ่งแสดงออกเป็นการขัดกันด้วยอาวุธ เพื่อช่วงชิงการควบคุมพื้นที่โดยในสถานการณ์ความขัดแย้งที่รุนแรง ขบวนการต่อต้านติดอาวุธซึ่งอาจมีเพียงกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ได้ใช้ความรุนแรงเพื่อพยายามจะเอาชนะอำนาจทางการเมือง และหาทางเปลี่ยนจากระบบปกครองของรัฐไปเป็นระบอบ

^{๕๖} ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี, ความจริงที่คุณไม่อาจฟัง : ความขัดแย้งที่รุนแรงในชายแดนใต้/ปาตานีกับทศวรรษของความเป็จริงที่สับสนกดดันและการหาทางออกอันไม่แน่นอน, ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้, (ออนไลน์) <https://deepsouthwatch.org/th/node/5974> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ปกครองตนเอง^{๘๗} กล่าวอีกแง่หนึ่ง แขนงกลางของสถานการณ์ที่วุ่นวายคือสิ่งที่เรียกว่า “การขาดดุลด้านความชอบธรรม” ของรัฐบาลไทยในภูมิภาคนี้ ซึ่งแนวทางแก้ปัญหามานานได้แต่ยังไม่เกิดขึ้น ราบใดที่ยังไม่มีความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับฝ่ายผู้มีอำนาจ ดังที่ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “เราไม่สามารถใช้ความรุนแรง หรือใช้กำลังทหารเพื่อบีบบังคับให้ประชาชนยอมรับความชอบธรรมของรัฐได้” แนวทางแก้ปัญหามืองที่ซับซ้อนในแบบนี้จึงมีเพียงอย่างเดียวคือการที่รัฐไทยหรือประเทศไทยต้องหาทางเอาชนะใจประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น และนี่คือกระบวนการสร้าง “พื้นที่ทางการเมือง” ของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้^{๘๘}

๑๐) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ^{๘๙} ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศไทยให้ความสำคัญ ในการเตรียมพร้อมของประชาชนในภาคต่างๆ เพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ส่วนอีก ๒ ส่วนนั้น คือ ASC และ ASCC ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความพร้อมให้ กับประชาชนมากนัก เสาที่ดูจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติมากที่สุด คือ เสาประชาคมความมั่นคง เนื่องจากว่าประเทศสมาชิกอาเซียนเองนั้นได้มีการทำข้อตกลงไว้ในเรื่องของการ เมืองและความมั่นคงอยู่หลายข้อและข้อที่สำคัญประการหนึ่งคือ การไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองภายในของประเทศสมาชิกด้วยกัน หรือ Non-Interference Doctrine ดังนั้นเสาประชาคมความมั่นคงจึงอาจไม่สามารถพัฒนาได้มากนักหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคในการจัดตั้งเสาประชาคมความมั่นคง แต่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็พยายามหาวิธีในการสร้างเสาด้านนี้ขึ้นมาตาม เจตนารมณ์ของประชาคมอาเซียน ๒๐๑๕ ให้ได้ในปัจจุบันผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนรวมถึงผู้เกี่ยวข้องด้านความมั่นคง ในอาเซียนได้แสวงหาปัจจัยที่จะสามารถดึงเอาประเทศสมาชิกต่างๆ ของอาเซียนยอมเข้ามามีส่วนร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดประชาคมในเสาดังกล่าว โดยหลายท่านได้ชี้ไปที่การต่อต้านภัยคุกคามต่อความมั่นคงร่วมกัน (Common Threat) โดยเฉพาะภัยด้านความมั่นคงนอกกรอบแบบ (Non-traditional Security) ซึ่งถือเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอาเซียนปัจจุบัน เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ โรคระบาด และภัยธรรมชาติที่รุนแรง เป็นต้น โดยหวังว่าประเทศสมาชิกจะสามารถแสวงหาจุดยืน

^{๘๗} Adam Burke et al., *The Contested Corners of Asia: Subnational Conflict and International Development Assistance, The Case of Southern Thailand*, The Asia Foundation, 2013, p 3.

^{๘๘} Duncan McCargo, *Tearing Apart the Land: Islam and Legitimacy in Southern Thailand*, Ithaca, (New York: Cornell University Press, 2008).

^{๘๙} กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, *ประชาคมอาเซียนกับความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมรูปแบบใหม่*, (ออนไลน์) <http://www.mfa.go.th> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ร่วมกันในการแก้ปัญหาภัยด้าน ความมั่นคงนอกรูปแบบนี้ ได้อย่างทันท่วงทีก็จะสามารถช่วยให้ภัยคุกคามดังกล่าวไม่แผ่ขยายจนส่งผล กระทบที่รุนแรงต่อประเทศในภูมิภาค และนำมาสู่การสร้าง ความมั่นคงของเสาคความมั่นคงในประชาคมอาเซียนต่อไป

๑๑) ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย^{๔๐} กว่าสองทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อมาหางานทำ โดยตลอด การเคลื่อนย้ายแรงงานเหล่านี้ เกิดขึ้นจากปัจจัย ภายในประเทศต้นทางที่มีปัญหา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ในขณะที่ประเทศไทยต้องการแรงงานฝีมือราคาถูกจำนวนมาก เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เช่นธุรกิจก่อสร้าง เกษตร และประมง จึงเกิดแรงงานข้ามชาติจำนวนมากที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย ประกอบกับที่ผ่านมามีประเทศไทยไม่ให้ความสำคัญอย่างจริงจัง กับปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ของคนต่างชาติ

ปัจจุบันปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุม แรงงานต่างด้าวที่ผิดพ ที่ผ่านมามีการแก้ไขเฉพาะหน้า ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอ้างถึงความต้องการ แรงงานในภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการผ่อนปรน การปฏิบัติ ระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่รับผิดชอบ และผู้ประกอบการ ทำให้มีการปล่อยปละละเลย มีมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และเมื่อแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็นจำนวนมาก ตามแหล่งอุตสาหกรรม หรือในพื้นที่ต่างๆ ที่มีการจ้างงาน และขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึง เกิดเป็นแหล่งซ่องสุมและ ผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมถึงการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างในเรื่องต่างๆ ทั้งค่าแรงที่ถูกแต่แลกกับการทำงานอย่างหนัก จากจ่ายค่าตอบแทนที่น้อยกว่าความเป็นจริง ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การมั่วสุมในการกระทำความผิด กฎหมาย ทั้งในเรื่อง ยาเสพติด การค้าประเวณีการค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุขในพื้นที่ อีกทั้งแรงงานที่ผิดกฎหมายดังกล่าว มักนำครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วย ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวร ซึ่งการรวมตัวกันอยู่อย่างแออัด ทำให้เกิดชุมชนเสื่อมโทรม และเกิดปัญหาทางสภาพแวดล้อมตามมา

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของแรงงานผิดกฎหมายจนเกิดเป็นชุมชนดังกล่าว ยังทำให้เกิดการพัฒนา จากผู้ใช้แรงงานไปเป็นผู้ประกอบการธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ เกิดการสมรสระหว่างแรงงานต่างด้าวด้วยกัน หรือกับคนไทย และมีบุตรเกิดขึ้นจำนวนมาก เกิดปัญหาด้านสถานะสิทธิในการเป็นพลเมืองของไทย รวมทั้งบางกลุ่มเข้ามาแอบแฝงในชุมชนของแรงงานต่างด้าว เพื่อต่อต้านรัฐบาลของตน กลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศมาเฟีย ผู้มีอิทธิพล โดยใช้ชุมชนในพื้นที่ฐานในการดำเนินการ นอกจากนี้แรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา

^{๔๐} อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ, ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง (ศึกษาเฉพาะกรณี จ. จันทบุรี และ จ. ตราด), หน้า ๒-๔.

จากข้อกำหนดของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ ที่ไม่อนุญาตให้คนต่างชาติเข้ามาเป็นกรรมกรในประเทศ ทำให้มีการลักลอบเข้าเมืองเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีกฎหมายต่างๆ เพิ่มขึ้นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และปัจจุบันเริ่มผ่อนผันโดยอนุญาตให้มีการจ้างแรงงาน ข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายอยู่ระหว่างรอการส่งกลับ โดยอนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว รัฐบาลไทยได้ทำข้อตกลงร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ คือ ลาว กัมพูชา และพม่าในการพิสูจน์สัญชาติ เพื่อปรับสถานะให้เป็น แรงงานที่ถูกกฎหมาย และเป็นแรงงานที่ได้รับรองสถานะจากประเทศต้นทางสามารถทำงานในประเทศไทย ต่อไปเป็น “บุคคลที่อยู่อย่างถูกกฎหมาย” โดยให้ประเทศต้นทางเป็นผู้รับรองสถานะส่วนบุคคล รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามมติคณะกรรมการบริหารแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมือง ครั้งที่ ๒/๒๕๒๒ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอให้เปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่อยู่ นอก ระบบผ่อนผันซึ่งลักลอบทำงานในประเทศโดยไม่รวมบุตรและติดตาม อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ

๑๒) ปัญหายาเสพติดของสังคมไทย^{๑๑} ยาเสพติดในสังคมไทยมีมาตั้งแต่ช้านาน ปัจจุบันปัญหาเสพติดกำลังแพร่ระบาดและขยายไปทั่วประเทศมากขึ้น และก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมามากมาย นับว่าเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ บั่นทอนความเจริญของประเทศชาติ การให้ความสนใจในเรื่องความเป็นมาของยาเสพติดนั้นเป็นสิ่งที่ดีเพราะถ้าเรามีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มากเราก็สามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาได้ แม้จะช่วยไม่ได้มาก โดยส่วนมากผู้ติดยาเริ่มจากด้วยความอยากรู้ความอยากรอง และความคึกคะนองเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งสภาพแวดล้อม สังคม และค่านิยมในกลุ่มเป็นแรงผลักดันอีกชั้นหนึ่ง ประกอบกับหาซื้อได้ง่าย ทำให้จำนวนผู้ติดยาเพิ่มมากขึ้นถึงแม้จะถูกบรรจุลงในวาระแห่งชาติก็ตาม แต่ก็ยังมีข่าวออกมาให้เห็นกันอยู่ตามหน้าหนังสือตลอด ซึ่งล้วนก่อความเสียหายให้กับประเทศชาติทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น การปล้นชิงหรืออาชญากรรม ล้วนนำมาซึ่งความสูญเสีย กลุ่มเยาวชนจะติดยาเสพติดมากกว่ากลุ่มคนกลุ่มอื่น และที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือมันกำลังแพร่ระบาดสู่เด็กนักเรียนช่วงวัย ๙ ขวบ และ อายุ ๑๐ ขวบ สาเหตุอาจเป็นเพราะเกิดจากถูกเพื่อนชักจูงให้ลองเสพ อยากรู้ อยากลอง ถูกล่อลวง และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาดความอบอุ่นในครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ ปัญหาพ่อแม่หย่าร้างกัน ผู้ใหญ่ไม่ได้สนใจดูแลหรือเป็นที่พึ่งของเด็กได้ เด็กเกิดความว้าเหวไม่รู้จักปรึกษาใคร จึงหันไปหายาเสพติด หรือเป็นเป่าล่อให้กับผู้ไม่ปรารถนาดีอย่างพอดี ปัจจุบันยาเสพติดได้มีการเปลี่ยนรูปแบบในการแพร่ขยายไปมาจากเดิมเคยพบเป็นเฮโรอีน ซึ่งได้ยีนกันบ่อยๆ ก็

^{๑๑} สังคมไทยกับยาเสพติด, (ออนไลน์) <https://www.dek-d.com/board/view/2681086/> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

กลายเป็นยาบ้า ยาไอซ์ ยาอี ที่ได้ยืมข่าวแทบจะทุกวัน ตัวยาพวกนี้ออกฤทธิ์ต่อสมองโดยเข้าไปปรับหรือเปลี่ยนแปลงสารเคมีบางตัว ทำให้มีฤทธิ์ที่ทำให้ผู้เสพรู้สึกคึกคัก มีพลัง หรือรู้สึกเพลิดเพลินค่อนข้างมาก หลายคนชอบใจดีใจในความสนุกสนานที่ได้รับจากฤทธิ์ของยา กว่าจะรู้ตัวอีกทีก็สายเสียแล้ว

๑๓) ปัญหาความยากจนของสังคมไทย^{๑๒} ความยากจนในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สะสมมาอย่างยาวนานนับสิบๆ ปี ทั้งยังเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีความซับซ้อนเป็นอย่างยิ่งและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและลึกซึ้งต่อสังคมไทย นำไปสู่สาเหตุที่เชื่อมโยงกับปัญหาต่างๆ อีกมากมาย กล่าวได้ว่าประเทศไทยยังไม่สามารถเอาชนะปัญหาความยากจนได้ เนื่องจากยังคงมีปัญหาคความยากจนกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งยังมีสัดส่วนคนจนค่อนข้างสูง แม้ว่าประเทศไทยจะมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่รายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นกลับไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ภาครัฐต้องทำการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างจริงจัง มากกว่าที่เป็นอยู่เพื่อจัดปัญหาคความยากจนให้หมดไปจากประเทศไทยโดยสมบูรณ์ เห็นได้ว่าปัญหานี้มีสาเหตุมาจากการที่ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพ และใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง การถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่างๆ จากพ่อค้าคนกลางและนายจ้าง โดยเฉพาะประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท

๒.๖.๕ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

๑. สถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี

สถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี^{๑๓} จากการวิเคราะห์ข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมของท้องถิ่น ในภาพรวมของจังหวัดเพชรบุรี โดยเปรียบเทียบข้อมูล ในปี ๒๕๕๗ กับ ปี ๒๕๕๘ สรุปได้ดังนี้

๑) สถานการณ์เชิงประเด็นสังคม ที่จำเป็นต้องได้รับการป้องกันแก้ไขปัญหาคเร่งด่วน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ตามลำดับความสำคัญ ได้แก่

(๑) สถานการณ์ปัญหาคด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาคสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาคด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวน ๕,๕๑๑ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๒๕.๔๘ (จำนวนคริวเรือนที่ประสบปัญหาคด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๔,๓๙๒ คริวเรือน และ ปี ๒๕๕๘

^{๑๒} ชนพล สราญจิตร, **ปัญหาความยากจนในสังคมไทย**, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำปีเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๙-๒๐.

^{๑๓} กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี, **สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙, ๒๕๕๙**, หน้า ๑-๓.

มีจำนวน ๙,๙๐๓ ครั้วเรือน) ซึ่งจำแนกประเภทปัญหาตามลำดับความสำคัญ ตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับดังนี้

(๑.๑) ปัญหาครั้วเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยทางธรรมชาติ ในระดับที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เพิ่มขึ้น จำนวน ๖๔๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔๐.๐๗ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๒๖๗ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๙๐๘ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) เทศบาลเมืองชะอำ จำนวน ๕๐๐ ครั้วเรือน (๒) อบต.เขากระปุก จำนวน ๒๔๒ ครั้วเรือน และ(๓) เทศบาลบ้านลาด จำนวน ๓๐ ครั้วเรือน

(๑.๒) ปัญหาครั้วเรือนที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เช่น อาศัยในพื้นที่สาธารณะ ที่ราชพัสดุ อยู่ในเขตป่าสงวน ภายในบริเวณวัด ที่เช่า การถูกไล่ที่ เป็นต้น เพิ่มขึ้น จำนวน ๔,๑๙๖ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕๔.๑๕ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๒,๗๒๒ ครั้วเรือน และปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๖,๙๑๘ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต.แก่งกระจาน จำนวน ๒,๓๒๕ คน (๒) อบต.เขากระปุก จำนวน ๑,๑๕๕ คน และ(๓) เทศบาลเมืองชะอำจำนวน ๑,๐๐๐ คน

(๑.๓) ครั้วเรือนที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เพิ่มขึ้น จำนวน ๔๘๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐๐ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๗๗๓ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๑,๒๖๐ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต.หนองปรัง จำนวน ๕๖๒ คน (๒) อบต.หนองชุมพลเหนือ จำนวน ๑๐๔ คน และ(๓) อบต.บ้านในดง จำนวน ๗๔ คน

๒) สถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยโดยรวมมีแนวโน้มลดลง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีบางประเภทของปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ - ปัญหาประชาชนที่เสียชีวิตในรอบปีจากโรคมะเร็ง เบาหวาน ความดันและโรคหัวใจ เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๓๑๖ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐๘.๒๓ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๖๓๒ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๑,๙๔๘ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต.บ้านหม้อ จำนวน ๖๔๖ คน (๒) เทศบาลหัวสะพาน จำนวน ๔๖๑ คน และ(๓) อบต.ไร่ใหม่พัฒนา จำนวน ๔๔๕ คน

๓) สถานการณ์ปัญหาด้านการศึกษา

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาด้านการศึกษาโดยรวมมีแนวโน้มลดลง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีบางประเภทของปัญหาด้านการศึกษาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ได้แก่ - ปัญหาเด็กอายุ ๖ - ๑๕ ปี ที่ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อตามภาคบังคับได้ เพิ่มขึ้นจำนวน ๘๖ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๖ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๒๗๖ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๓๖๒ ครั้วเรือน)

พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต.ไร่ใหม่พัฒนา จำนวน ๑๕๖ คน (๒) อบต.บ้านหม้อ จำนวน ๗๓ คน และ(๓) อบต.หนองศาลา จำนวน ๔๖ คน

๔) สถานการณ์สังคมเชิงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนา ที่จำเป็นต้องได้รับการป้องกันแก้ไขปัญหา ตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับแรกได้แก่

(๑) สถานการณ์ปัญหาด้านคนพิการ

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาด้านคนพิการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวน ๓๙๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗๑.๗๒ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑๔๕ ครั้วเรือน และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๕๓๙ ครั้วเรือน) ซึ่งจำแนกประเภทปัญหาตามลำดับความสำคัญ พบว่า ประเภทของปัญหาด้านคนพิการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมี ๒ ประเภท คือ

(๑.๑) ปัญหาพิการถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้ความเอาใจใส่จากครอบครัว เพิ่มขึ้น จำนวน ๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๙ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑๘ ครั้วเรือน และปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๕ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) เทศบาลบ้านแหลม จำนวน ๙ คน (๒) อบต.บ้านในดง จำนวน ๓ คน และ(๓) อบต.ท่าแร่ จำนวน ๒ คน และอบต.ปึกเตียน จำนวน ๒ คน

(๑.๒) ปัญหาคนพิการที่มีความต้องการกายอุปกรณ์ เพิ่มขึ้น จำนวน ๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๕ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑๘ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๒๕ ครั้วเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต. ยางน้ำกัลดใต้ จำนวน ๖๗ คน (๒) อบต. สมอพลี จำนวน ๒๓ คน และ(๓) เทศบาลบ้านแหลม จำนวน ๑๔ คน และ อบต.ท่าแร่ ๑๔ คน

(๒) สถานการณ์ปัญหาด้านแรงงาน

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาด้านแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๒๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓๙.๔๕ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๕๐๗ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๗๒๑ ครั้วเรือน) ซึ่งจำแนกประเภทปัญหาตามลำดับความสำคัญ พบว่า ประเภทของปัญหาด้านแรงงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมีเพียงประเภทเดียว คือ ปัญหาแรงงานไทยที่อพยพมาจากต่างจังหวัดเพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๒๑๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓๙.๔๕ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๕๐๗ ครั้วเรือน และ ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๗๒๑ ครั้วเรือน)

(๓) สถานการณ์ปัญหาด้านเยาวชน (อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี)

จากการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสังคมของท้องถิ่น (อปท.) ภาพรวมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์ปัญหาด้านเยาวชน (อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี) โดยรวมมีแนวโน้มลดลง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มีบางประเภทของปัญหาด้านเยาวชนที่มี

แนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจำแนกประเภทปัญหาตามลำดับความสำคัญ พบว่า ประเภทของปัญหาด้านเยาวชนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ๓ ลำดับแรก คือ

(๑.๑) ปัญหาเยาวชนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน เพิ่มขึ้นจำนวน ๕๑ ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑๐๐.๐๐ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๑ ครั้งเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๕๒ ครั้งเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ๓ ลำดับ ได้แก่ (๑) อบต.วังจันทร์ จำนวน ๔๗ คน (๒) เทศบาลหัวสะพาน จำนวน ๓ คน และ(๓) อบต.หนองศาลา จำนวน ๑ คน และเทศบาลชะอำ ๑ คน

(๑.๒) ปัญหาเยาวชนที่ไร้สัญชาติ เพิ่มขึ้นจำนวน ๑๘ ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๕๐ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๔ ครั้งเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๒๒ ครั้งเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ได้แก่ อบต. โพนพระ จำนวน ๒๒ คน

(๑.๓) ปัญหาเยาวชนในชุมชนที่เลี้ยงดูบุตรตามลำพัง เพิ่มขึ้นจำนวน ๘๔ ครั้งเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗๐.๙๗ (ปี ๒๕๕๗ มีจำนวน ๓๑ ครั้งเรือน และ ปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๑๑๕ ครั้งเรือน) พื้นที่พบปัญหาสูงสุด ได้แก่ เทศบาลหัวสะพาน จำนวน ๑๐๐ คน

๒. วิธีการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ได้กล่าวถึงสถานการณ์ความมั่นคงภายในระยะ ๖ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ทั้งในภัยคุกคามรูปแบบเก่าและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ พบว่า สถานการณ์และปรากฏการณ์ของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ว่า ประกอบด้วย^{๔๔}

- ๑) ประเด็นด้านยาเสพติด
- ๒) ประเด็นด้านแรงงานต่างด้าว
- ๓) ประเด็นด้านการลักลอบเข้าเมือง
- ๔) ประเด็นด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕) ประเด็นด้านสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่
- ๖) ประเด็นด้านโรคระบาด
- ๗) ประเด็นด้านการก่อการร้าย
- ๘) ประเด็นด้านอาชญากรรมข้ามชาติ

ส่วนข้อมูลด้านสังคม “ความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย” ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า สถานการณ์ภาพรวมทางด้านสังคมของจังหวัดเพชรบุรีนั้น จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อยู่ในลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ ลำดับที่ ๓ ของภาคกลางโดยวัดจากองค์ประกอบทั้งหมด ๑๒ มิติ ๔๑ ตัวชี้วัด เนื่องจากตองไขตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนกรอบแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ได้ตรงและชัดเจน และต้องมีข้อมูลครบทุกจังหวัด ทั่วประเทศ

^{๔๔} แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔), ม.ป.ป., หน้า ๑-๒.

ซึ่งสามารถวัดได้ตามคาคัดชั้นความมั่นคงตารางที่ ๓.๑ ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.๒๕๕๘

ตารางที่ ๒.๒ ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.๒๕๕๘

จังหวัด	มิติความมั่นคง												
	ที่อยู่	สุขภาพ	อาหาร	การศึกษา	มีงาน/ รายได้	ครอบครัว	การ สนับสนุน ชุมชน/ สังคม	ศาสนาและ วัฒนธรรม	ความปลอดภัย ในชีวิตฯ	สิทธิและ ความเป็น ธรรม	การเมือง	สิ่งแวดล้อมฯ	ค่า CHSI
เพชรบุรี	๖๘.๘๔	๗๓.๓๘	๔.๙๐	๗๓.๔๖	๔.๓๓	๖.๙๘	๗๔.๙๕	๖๕.๘๓	๓๙.๔๘	๗๐.๙๗	๘๕.๗๕	๗๒.๒๙	๗๔.๒๖
ภาพ รวมทั้ง ประเทศ	๗๐.๓๒	๖๙.๖๑	๐.๒๔	๖๙.๕๙	๙.๕๓	๐.๒๒	๗๐.๑๒	๖๙.๘๗	๖๙.๗๐	๗๐.๓๑	๖๙.๖๑	๗๐.๐๖	๖๙.๔๘

ที่มา : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๘.

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ทางด้านสังคมจากข้อมูล “สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย พบว่า สถานการณ์ภาพรวมทางด้านสังคมของจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นจัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะมิติการเมืองมิติครอบครัว และมิติชุมชนและการสนับสนุนทางสังคม ในส่วนมิติที่จังหวัดเพชรบูรณ์ต้องการการแก้ไข คือมิติความปลอดภัยในชีวิต มิติการมีงานทำและรายได้ และมิติศาสนาและวัฒนธรรม^{๕๕}

๓. แนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

๑) แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านความมั่นคง

ตามแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔^{๕๖} ได้ให้ความสำคัญบูรณาการพื้นที่บริเวณชายแดน ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นเปลี่ยนแปลง เพื่อผลประทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติในระยะยาว ภายใต้แนวคิด (มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน) ซึ่งถูกปรับเป็นวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานหลัก ๓ ด้าน ดังนี้

(๑) ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดน

(๒) ดำเนินการบริหารจัดการด้วยความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

(๓) สร้างความมั่นคงปลอดภัยในบริเวณชายแดน และทำให้พื้นที่บริเวณชายแดนมีความเข้มแข็ง สามารถรองรับปัญหาความมั่นคงรูปแบบต่างๆ ได้

อย่างไรก็ตามภายใต้แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔ นี้ ได้กำหนดเป้าหมายเชิงพื้นที่ ซึ่งมีพื้นที่ดำเนินการครอบคลุม ๓๑ จังหวัดทางบก และ ๒๓ จังหวัดทางทะเล ซึ่งจังหวัดเพชรบุรีถูกจัดอยู่ในทั้ง ๒ พื้นที่ดำเนินการ คือ ทางบก ระหว่างชายแดนไทย – สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และทางทะเล บริเวณพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย

๒) แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านสังคม

จากการของกลุ่มนโยบายและวิชาการสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี^{๕๗} ได้เสนอแนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านสังคมดังนี้

(๑) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ ในการจัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่รุนแรงเพิ่มขึ้นจนเข้าสู่ภาวะวิกฤติ

^{๕๕} สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑- ๒๕๖๔). ม.ป.ป., หน้า ๒๗.

^{๕๖} แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (๒๕๕๙-๒๕๖๔). ม.ป.ป., หน้า ๒-๓.

^{๕๗} สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙, หน้า ๔.

(๒) สถาบันทางวิชาการในพื้นที่ควรให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาในแต่ละด้าน เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ในการป้องกันแก้ไขปัญหาคต่อไป

(๓) จำแนกข้อมูลพื้นที่ที่มีสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการบูรณาการการดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

(๔) ส่งเสริมให้องค์กรสวัสดิการสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ เจริญประเด็น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาคสังคมเร่งด่วนในภาพรวมของจังหวัด โดยสนับสนุนงบประมาณ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ในระบบกระจายสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ให้แก่องค์กร สาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. สรุปวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ จังหวัดเพชรบุรี

๑) แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านความมั่นคง : กรณีจังหวัด เพชรบุรี โดยแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔ ได้ให้ความสำคัญบูรณาการ พื้นที่บริเวณชายแดน ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการ การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นเปลี่ยนแปลง เพื่อผลประ ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติในระยะยาว ภายใต้แนวคิด (มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน) ซึ่งถูกปรับเป็น วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานหลัก ๓ ด้าน ดังนี้

- (๑) ป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดน
- (๒) ดำเนินการบริหารจัดการด้วยความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ
- (๓) สร้างความมั่นคงปลอดภัยในบริเวณชายแดน และทำให้พื้นที่บริเวณชายแดนมี

๒) แนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านสังคม จากการของกลุ่ม นโยบายและวิชาการสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี ได้เสนอ

(๑) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือ ในการจัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคในแต่ละด้าน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่ รุนแรงเพิ่มขึ้นจนเข้าสู่ภาวะวิกฤติ

(๒) สถาบันทางวิชาการในพื้นที่ควรให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย เพื่อ ค้นหาสาเหตุของปัญหาในแต่ละด้าน เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ในการป้องกันแก้ไขปัญหาคต่อไป

(๓) จำแนกข้อมูลพื้นที่ที่มีสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการบูรณาการการดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(๔) ส่งเสริมให้องค์กรสวัสดิการสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการเชิงประเด็น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมเร่งด่วนในภาพรวมของจังหวัด โดยสนับสนุนงบประมาณกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ในระบบกระจายสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ให้แก่องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)^{๔๘}

(๑) วิธีการและแนวทางการจัดการตามเป้าประสงค์

(๑.๑) ส่งเสริมผลิตภัณฑมวลรวมระดับจังหวัดในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว การค้า การผลิต การลงทุนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

(๑.๒) จังหวัดเพชรบุรีสามารถรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีประสิทธิภาพและธรรมมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลในทุกฤดูกาล

(๑.๓) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Social- Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

(๑.๔) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

(๑.๕) การบริหารงานภาครัฐทุกระดับของจังหวัดเพชรบุรีโปร่งใส เป็นธรรมมีประสิทธิภาพ และประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทุจริตคอร์รัปชัน

(๒) วิธีการและแนวทางการจัดการตามประเด็นยุทธศาสตร์

(๒.๑) การเสริมสร้างความมั่นคงสันติสุขและสังคมคุณภาพที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๒.๒) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

^{๔๘} แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) (ภาคผนวก ข), หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

(๒.๓) การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและให้เติบโตจากฐานการเกษตรแบบครบวงจร

(๒.๔) การพัฒนาเมืองการค้า การผลิตการบริการ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

๒.๗ บททวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภัสร์ เทพชาตรี^{๙๙} ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การก่อการร้ายสากล” ซึ่งมีข้อสรุปว่า ปัญหาในระดับสากลที่สำคัญที่สุดในยุคหลังเหตุการณ์ ๑๑ กันยายน คือปัญหาการก่อการร้ายสากล งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์แห่งความรู้เกี่ยวกับการก่อการร้ายสากล และได้ประเมินผลในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล และได้ประเมินผลในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล และได้ชี้ให้เห็นว่า สงครามต่อต้านการก่อการร้ายของสหรัฐฯ และยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาการก่อการร้ายสากล งานวิจัยนี้ จึงได้เสนอแนะว่า จะต้องมีการทบทวนยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายใหม่ โดยได้เสนอการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ โดยจะต้องเน้นไปที่การแก้ที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง และจะเป็นการบูรณาการการแก้ปัญหาทั้งในลักษณะการแก้ปัญหาในเชิงลบ ที่เน้นการแก้ปัญหาโดยการใช้งกำลังและการบังคับใช้กฎหมาย และการแก้ปัญหาในเชิงบวก โดยเน้นการแก้ที่รากเหง้าของปัญหา การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ การทำสงครามอุดมการณ์ เพื่อเอาชนะจิตวิญญาณของประชาชน การแก้ปัญหาลัทธิครองความเป็นเจ้าของสหรัฐฯ การปรับนโยบายของสหรัฐฯ ใหม่ โดยเฉพาะนโยบายตะวันออกกลาง การแก้ปัญหาการปะทะกันระหว่างอารยธรรม และการแก้ปัญหาภายในโลกมุสลิม

ณัฐวรรณ สุนทรวิโรดิ^{๑๐๐} ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมเขตตำบลสามัคคี : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน” สรุปได้ว่า ในอดีตรัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจด้านเดียว ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายและก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และขยะมูลฝอย ซึ่งถ้าไม่มีแนวทางในการจัดการแก้ไขที่ดีย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้น การแก้ไขปัญหาในช่วงที่ผ่านมา ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะว่าการบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพและประชาชนส่วนมากยังคิดว่า ปัญหา

^{๙๙} ประภัสร์ เทพชาตรี, การก่อการร้ายสากล, (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐), หน้า บทคัดย่อ..

^{๑๐๐} ณัฐวรรณ สุนทรวิโรดิ, การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามัคคี : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน, รายงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๖, หน้า ๗๑.

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ดังนั้น แนวทางสำคัญแนวทางหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน (Citizen Participation) โดยเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ การกระทำ การรับผลประโยชน์และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง

ธนพล สราญจิตร^{๑๐๑} นำเสนอบทความลงในวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย เรื่อง “ปัญหาความยากจนของสังคมไทย” เมื่อปี ๒๕๕๘ มีสาระสำคัญว่า คนจนหมายถึงคนที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพขั้นพื้นฐานในสังคม ซึ่งในสังคมไทยอยู่ประมาณ ๑ ใน ๓ ของประชากรทั้งหมด มีมากกว่า ๔๐ ปีและสถานการณ์ยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควรเพราะความแตกต่างของภาวะเศรษฐกิจระหว่างคนจน คนรวยและคนชั้นกลาง ทำให้เกิดความยากลำบากในการดำรงชีวิตของประชาชนกลุ่มคนจนมากยิ่งขึ้น การแก้ปัญหาคือการแก้ปัญหาความยากจนเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนในสังคมต้องให้ความร่วมมือกันเพื่อให้ผลประโยชน์ตกสู่ประชาชนทุกคนในระยะยาวต่อไป อย่างไรก็ตามเงื่อนไขของความยากจนสามารถสรุปได้ ๖ ประการ คือ ๑) การขาดแคลนปัจจัยการผลิตและปัจจัยการดำรงชีพที่เหมาะสม เช่น ที่ดิน น้ำ เงินทุน ๒) ขาดการศึกษาอบรมที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ๓) ความเสียหายจากระบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจแบบทุนนิยมผูกขาด ๔) ความเสียหายจากระบบความสัมพันธ์ทางการเมือง เช่น แบบพรรคพวก ๕) ความเสียหายจากระบบโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมแบบทุนนิยมใหม่ (ลักษณะปลาใหญ่กินปลาเล็ก) และ ๖) เป็นผู้ที่อยู่ในภาวะไม่มีงานทำ อาชีพตกงาน ชราภาพ พิกัด มีรายได้เพียงพอในการยังชีพ ส่วนแนวทางในการแก้ปัญหา มีหลายประการ เช่น ๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรภาคเศรษฐกิจ เช่น สถาบันการเงิน หอการค้า เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนซึ่งนำสังคมให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง ๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรภาคสังคม เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนาให้สามารถชี้นำสังคมได้อย่างเหมาะสม ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ จัดตั้งปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงและใช้อำนาจในทางมิชอบ ๕) ลดความเหลื่อมล้ำทั้งรายได้และโอกาสของคนในสังคม

อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ^{๑๐๒} นำเสนอเอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง “ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง” เมื่อปี ๒๕๖๐ สาระสำคัญสรุปได้ว่า ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองยังเป็นปัญหาสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ผู้หลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่เขต

^{๑๐๑} ธนพล สราญจิตร, ปัญหาความยากจนในสังคมไทย, บทความทางวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐๒} อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ, ปัญหาหลบหนีเข้าเมือง กับภัยคุกคามความมั่นคง, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๖๐.

แดนติดต่อกัน สาเหตุที่มีการหลบหนีเข้าเมืองมาจาก ๑) ปัจจัยผลักดัน คือ ปัญหาภายในประเทศ เพื่อนบ้าน เช่น ปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางด้านสังคม และ ๒) ปัจจัยดึงดูด คือ มูลเหตุจูงใจในประเทศไทย เช่น สภาพทางด้านภูมิประเทศเอื้ออำนวย เจ้าหน้าที่ภาครัฐดูแลไม่ทั่วถึง และการขาดแคลนแรงงานไทย รวมทั้งลักษณะของสังคมไทยที่เอื้อเพื่อแผ้วถางการเข้ามาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มาก เฉพาะในส่วนที่เป็นปัญหารูปแบบใหม่มี ๘ ประเภท ได้แก่ ๑) ยาเสพติด ๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓) ความขัดแย้งในสังคม ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) สาธารณภัย ๖) โรคระบาด ๗) การก่อการร้าย ๘) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น กลุ่มมาเฟีย การค้ามนุษย์ การค้าประเวณี เป็นต้น

พระวีระพงษ์ อธิจิตโต^{๑๐๓} ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบสถานการณ์และแนวทางแก้ไขภัยพิบัติในพุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน” ไว้เมื่อปี ๒๕๕๔ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ภัยพิบัติทางพุทธศาสนา หมายถึง กาลวิบัติ กาลเสีย ในสมัยที่โลกไม่มีความเจริญ บ้านเมืองมีแต่ภัยพิบัติสังคมเสื่อมจากศีลธรรม มีการเบียดเบียนกันมาก อาจแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย และทุพภิกขภัยหรือภาวะที่เรียกว่าข้าวยากหมากแพง สาเหตุการเกิดภัยพิบัติในพุทธศาสนาแบ่งออกได้เป็น ๓ สาเหตุ ได้แก่ จากภัยธรรมชาติ จากการกระทำของมนุษย์ และสาเหตุจากผู้มีฤทธิ์หรือที่เกิดจากความแปรปรวนของธาตุ ดิน น้ำ ลม ไฟ ส่งผลกระทบต่อทั้งจักรวาลสร้างความหวาดกลัวแก่หมู่สัตว์ทุกชนิดบนพื้นโลก เพราะการเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้งสร้างความเสียหายแก่โลกอย่างร้ายแรง พระพุทธศาสนามีแนวทางในการแก้ไขภัยพิบัติ โดยอาศัยหลักพระธรรมวินัยช่วยเหลือเยียวยาและป้องกัน เพราะตามหลักทางพุทธศาสนา มนุษย์จะมีชีวิตอยู่รอดได้จะต้องปฏิบัติต่อธรรมชาติอย่างเข้าใจองค์ประกอบต่างๆ ของธรรมชาติด้วยท่าทีที่ถูกต้องไม่สร้างความเสียหายให้กับธรรมชาติมากขึ้น ต้องอาศัยกันทั้งสองฝ่ายจึงจะทำให้มนุษย์ดำรงอยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยาวนานและเป็นสุข

นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ^{๑๐๔} ได้รายงานวิจัยเรื่อง “ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่า (๑) สาเหตุหลักของความขัดแย้งมี ๕ ประการ ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความสัมพันธ์ ด้านผลประโยชน์ และด้านค่านิยม (๒) กระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง อันเป็นวิธีที่ถูกนำมาใช้มี

^{๑๐๓} พระวีระพงษ์ อธิจิตโต, การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการณ์และแนวทางแก้ไขภัยพิบัติในพุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน, วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๔, หน้า ๑๐๕.

^{๑๐๔} นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

หลากหลายวิธีผสมผสานกันไป ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การเจรจาไกล่เกลี่ยโดยบุคคลที่มีความเป็นกลาง นอกจากนี้ยังมีกระบวนการที่ประกอบด้วยการประชุมหรือการร้องขอของผู้เดือดร้อนหรือชาวบ้าน การยื่นข้อเรียกร้องต่อหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การติดตามแก้ไขปัญหาของหน่วยงานภาครัฐและการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (๓) สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการคลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาก็ได้โดยการนำโครงการของรัฐไปปฏิบัติโดยผ่านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชน การใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการตัดสินใจและใช้กลไกที่มีบุคคลซึ่งเป็นกลางหรือมีตัวแทนจากท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา

สิทธิพันธ์ มานิตกุล (๒๕๕๗: ง-จ)^{๑๐๕} เสนอรายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง การจัดตั้งองค์กรรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ผลการศึกษาพบว่าผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของประเทศไทยที่มีมูลค่ากว่า ๑๒ ล้านบาทต่อปี ได้ถูกคุกคามจากปัญหาและภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ ที่มีโอกาสที่จะทำให้เกิดมูลค่าความเสียหายมากกว่า ๐.๔๕ ล้านบาทต่อปี หรือกว่า ๖.๒ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าของผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ในส่วนของปัญหาในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลนั้น พบว่า เป็นปัญหาจากการขาดเอกภาพในการบริหารจัดการ ไม่มีการประสานการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาจะต้องมีการแก้ปัญหาแบบบูรณาการให้เกิดการจัดระเบียบทะเล (Good order at sea/Maritime order) ที่รวมทั้งผู้ใช้ทะเล และผู้เข้าไปดูแลรักษา โดยงานที่หน่วยงานต่างๆ ต้องรับผิดชอบนั้นจำแนกได้เป็น ๓ กลุ่มงาน คือ ได้แก่ กลุ่มงานป้องกันประเทศ (defence function) กลุ่มงานการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล (law enforcement function) และกลุ่มงานที่สามเกี่ยวกับความปลอดภัยและการบริการ (safety and service function) ทั้งนี้ แนวทางการจัดตั้งองค์กรรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยที่จะเป็นหน่วยงานเดียวในการรับผิดชอบงานในกลุ่มที่ไม่ได้เป็นกลุ่มงานป้องกันประเทศ ซึ่งงานป้องกันประเทศเป็นงานที่กองทัพเรือดูแล โดยรูปแบบขององค์กรจะต้องมีความชัดเจนในภารกิจและไม่ใช่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานอื่น แต่ต้องมีรูปแบบที่จะทำให้เกิดการบูรณาการกำลังและทรัพยากรทั้งปวง รวมถึงบูรณาการการบริหารจัดการกิจการทั้งปวงในทะเล เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับสถานะแวดล้อมความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันและอนาคตที่ภัยคุกคามทางทหารมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจากผลการวิจัยเห็นควรจัดตั้งองค์กรแบบ Coordinating Coastguards โดยใช้ชื่อศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรท.) ซึ่งกำลังพลและยุทธโธปกรณ์จะจัดมาจากหน่วยปฏิบัติการในทะเลของหน่วยงานเดิมเฉพาะที่เกี่ยวกับการรักษากฎหมาย และความมั่นคงรวมทั้งความปลอดภัยในทะเลมาขึ้นการควบคุมทางยุทธการ กับ ศรท. โดยมีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชา ศรท. และจัดตั้ง

^{๑๐๕} สิทธิพันธ์ มานิตกุล, การจัดตั้งองค์กรรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล, รายงานการวิจัย, สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๗, หน้า ง-จ.

คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (Maritime Interests Policy Board) ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งคณะกรรมการนี้มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ในส่วนของงบประมาณของ ศรท. จะแยกจากงบประมาณป้องกันประเทศ โคนเสนอผ่านคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและเข้าสู่ระบบการจัดสรรงบประมาณปกติของรัฐบาล

ภาราดา ชัยนิคม (๒๕๕๘ : บทคัดย่อ)^{๑๐๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมีความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงรวม ๖ ประเภท ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงไซเบอร์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการก่อการร้าย โดยภัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ในขณะที่องค์ความรู้ทางด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังคงมีลักษณะผูกขาดอยู่กับภาครัฐ ดังนั้นควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างความมั่นคงของรัฐที่อยู่ในดุลยภาพที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ดุสิต ยมจินดา (๒๕๕๓ : บทคัดย่อ)^{๑๐๗} ทำการศึกษาเรื่อง "บทวิเคราะห์ความหมายของการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร" ผลการศึกษาพบว่า

๑. ปัญหาการให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารในการประกาศใช้กฎหมายความมั่นคง ที่มีได้มีการระบุเงื่อนไขที่ชัดเจนในมาตรา ๑๕ ซึ่งขัดหรือแย้งต่อหลักความแน่นอนชัดเจนของกฎหมาย จึงเสนอให้การบัญญัติถ้อยคำอันเป็นเงื่อนไขในการประกาศบังคับใช้กฎหมายที่ให้อำนาจพิเศษเป็นอย่างยิ่ง ต้องระบุเงื่อนไขดังกล่าวอย่างเฉพาะเจาะจง เพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับความคุ้มครอง

๒. ปัญหาการขัดต่อความได้สัดส่วนและอาจขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ อันเนื่องจากการตรากฎหมายให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหาร ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในในสถานการณ์ปกติ เช่นเดียวกับอำนาจที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายความมั่นคงในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามมาตรา ๑๖ (๔) และ มาตรา ๑๘ (๒) (๓) (๕) และ (๖) รวมทั้ง การกำหนดขอยกเว้นให้บรรดาข้อกำหนด ประกาศ คำสั่งและการกระทำตามหมวด ๒ ของกฎหมายความมั่นคงภายใน ไม่อยู่

^{๑๐๖} ภาราดา ชัยนิคม, **ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์**, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๘, หน้า บทคัดย่อ.

^{๑๐๗} ดุสิต ยมจินดา, **บทวิเคราะห์ความหมายของการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร**, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า บทคัดย่อ.

ในบังคับของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และการกำหนดให้การดำเนินคดีใดๆ อันเนื่องมาจากข้อกำหนดประกาศคำสั่งหรือการกระทำตามหมวดนี้ ให้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมจึงเสนอให้ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว

๓. ปัญหาการแทรกแซงการบริหารราชการของฝ่ายพลเรือนโดยฝ่ายทหารอันเนื่องมาจากโครงสร้างของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ซึ่งการกำหนดให้แม่ทัพภาคต่างๆ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคนั้นมีข้อสงสัยว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เนื่องจาก ระบบราชการสวนภูมิภาคของประเทศไทย ก็มีได้มีผู้วาระราชการภาคต่างๆ ซึ่งการกำหนดโครงสร้างในลักษณะนี้อาจมีวัตถุประสงค์แอบแฝงที่อาจไขว่คว้าของครุฑดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการดำเนินการอย่างไรๆ จึงเป็นการตรากฎหมายกำหนดองค์กรที่เกินความจำเป็น และเห็นควรให้ยกเลิกการจัดตั้ง กอ.รมน.ภาค

๔. ควรให้หลักประกันในกระบวนการพิจารณาคดีที่เหมาะสมกับเนื้อหาแห่งคดีโดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ นั้นเป็นกฎหมายที่บังคับใช้เป็นเวลาเกือบ ๑๐๐ ปี จึงเห็นควรทบทวนกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

มนตรี คงเตี้ย ^{๑๐๘} ได้ศึกษาเรื่อง “กระบวนการจัดการความขัดแย้งตามหลักสาราณียธรรม: กรณีศึกษาประชาชนบุงรุกที่ดินสาธารณะชุมชนชะแมบพัฒนา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการศึกษาพบว่า

๑. แนวคิดหลักการและวิธีการจัดการความขัดแย้ง ความขัดแย้งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเชิงกายภาพ และจิตภาพ พระพุทธศาสนาเห็นว่า มนุษย์ปุถุชน มีความขัดแย้ง และความแปลกแยกในตัวเองอันเกิดจากแรงผลักดันของความโลภ ความโกรธ และความหลง ซึ่งหากจะนำแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งตามแนวทางนี้ โดยหยิบยกหลักธรรมในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในหมู่ชุมชนพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า “สาราณียธรรม ๖” ซึ่งเป็นธรรมที่พระพุทธองค์ทรงใช้แสดงสั่งสอนภิกษุเมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาทกัน ย่อมสามารถแก้ไขด้วยหลักพุทธสันติวิธีเพื่อการจัดการความขัดแย้ง

๒. สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการความขัดแย้งในพื้นที่สาธารณะของชุมชนชะแมบพัฒนา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีมูลเหตุของปัญหาความขัดแย้งที่แท้จริง คือ เรื่องของความขาดแคลนดินในพื้นที่อยู่อาศัย เป็นความขัดแย้งด้านทรัพยากรตามหลักทฤษฎีความ

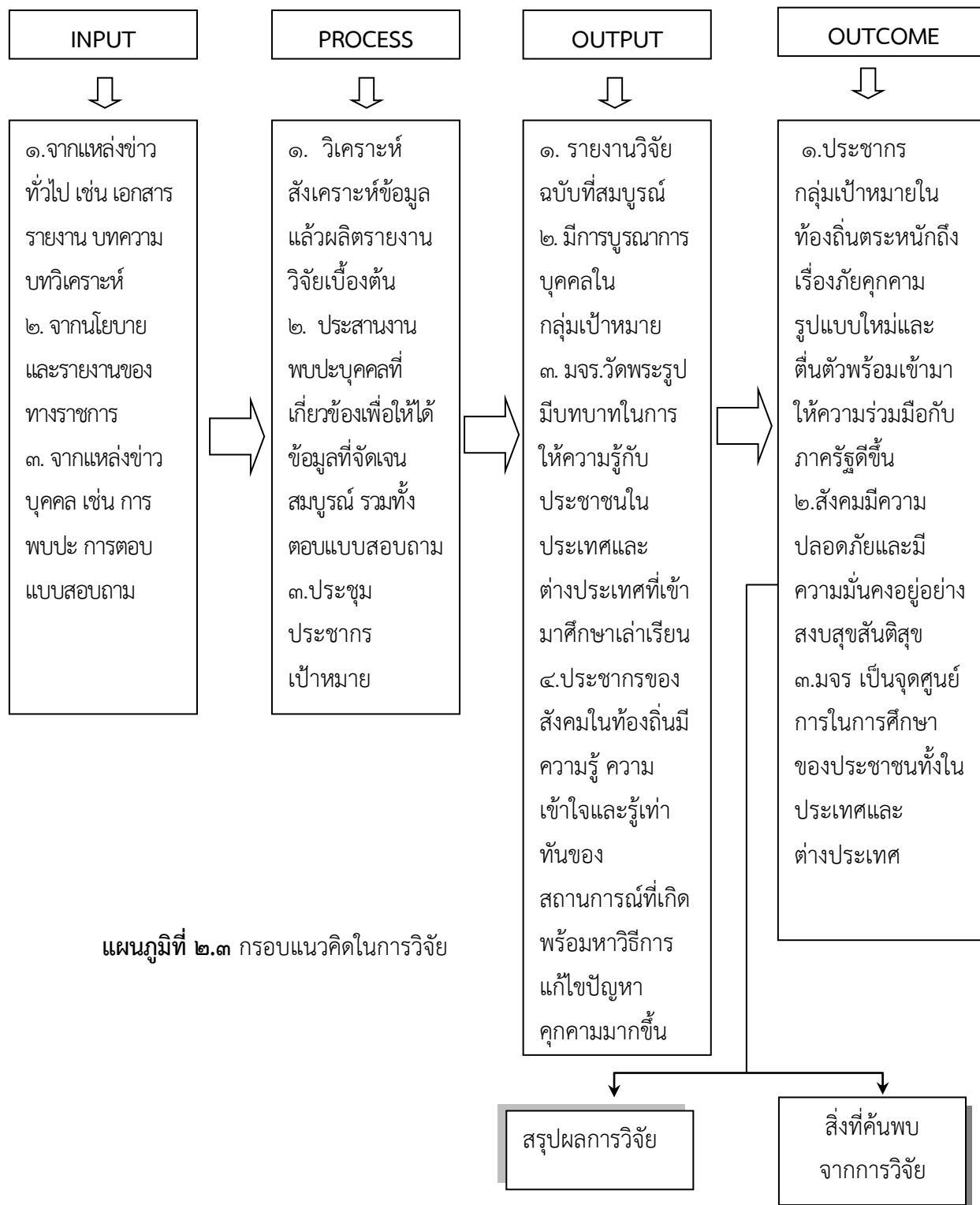
^{๑๐๘} มนตรี คงเตี้ย, กระบวนการจัดการความขัดแย้งตามหลักสาราณียธรรม: กรณีศึกษาประชาชนบุงรุกที่ดินสาธารณะชุมชนชะแมบพัฒนา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สารนิพนธ์พุทธศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๕๙-๖๒.

ขัดแย้งของตะวันตก อันมาจากคตินหาหรือความอยากของคนและการไม่รู้จักควบคุมที่จะทำตนไม่เบียดเบียนผู้อื่นตามความเชื่อของพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนผู้บุกรุกแม้ว่าจะรู้ว่าตนเองไม่มีสิทธิ แต่เพื่อความอยู่รอดของครอบครัวก็ต้องทำ อีกทั้งการขาดความเหลียวแลจากภาครัฐที่จะให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรได้น้อย เป็นปัญหาความขัดแย้งในระดับโครงสร้างที่ภาครัฐควรที่จะให้ความสนใจเอาใจใส่ในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังในฐานะผู้มีอำนาจสั่งการ

๓. การประยุกต์หลักสารณียธรรม จัดการความขัดแย้งพื้นที่สาธารณะชุมชนชะแมบพัฒนา ตามหลัก “สารณียธรรม ๖” ในการสร้างความสามัคคีที่ชุมชนควรมีต่อการอยู่หรืออยู่ร่วม ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะใดในสังคม ไม่เกิดการตั้งข้อรังเกียจอันเป็นเหตุให้เกิดการแตกความสามัคคีของคนในรัฐ มีความเป็นเอกภาพอันหนึ่งอันเดียวกัน คนทุกคนมีความเสมอภาคทางด้านต่างๆ จะเห็นได้ว่าสารณียธรรม ๖ เป็นหลักธรรมสำหรับสร้างความสามัคคีปรองดอง ในการแสดงออกถึงหน้าที่และความสัมพันธ์ของคนในรัฐ ควรปฏิบัติต่อกันในสังคม เพื่อความสามัคคีอยู่ร่วมกันในสังคมมีความเห็นใจกัน และมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำให้เกิดความระลึกถึงกัน สร้างสรรค์ให้เกิดความรัก ความเคารพ การสงเคราะห์ อนุเคราะห์กัน ไม่ให้มีการทะเลาะวิวาทกัน เสริมสร้างให้เกิดความสามัคคีในสังคม ยึดมั่นในความเสมอภาคเสรีภาพของประชาชน คนทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าเทียมกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคน จะต้องปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค มีสิทธิเสมอภาคต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย มีความเสมอภาคในโอกาส เศรษฐกิจ และสังคม มีความเชื่อมั่นยึดถือในหลักการอุดมการณ์ประชาธิปไตย เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ย่อมนำมาซึ่งความผาสุก มาสู่สังคมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ที่สอดคล้องกับแนวคิดตามหลักพุทธศาสนา คือ “หลักสารณียธรรม ๖” ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดนำหลักธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ให้เป็นชุดรูปแบบ ในการจัดการปัญหาเพื่อพัฒนาให้เป็นกระบวนการที่เป็นแบบอย่างสู่ชุมชนอื่นต่อไป

๒.๘ กรอบแนวความคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางและเป้าหมายของการศึกษา ตามกระบวนการดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยมีวิธีการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนการศึกษาดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ พื้นที่ กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือการวิจัย
- ๓.๔ วิธีการดำเนินการวิจัย
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติ และการทดลอง
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ การนำเสนอข้อมูล
- ๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีวิทยาวิจัยแบบผสมผสานดังนี้

๑) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม ภาพถ่าย เอกสารความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ และรูปแบบความสัมพันธ์ ดังนี้

(๑) ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบเก่าและแบบใหม่ ทั้งหนังสือ รายงานวิจัย และเอกสารอื่นๆ

(๒) ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและพัฒนาการของภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง

(๓) สรุปผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นแนวคิด หลักการ ความเป็นมาของรูปแบบภัยคุกคามแต่ละรูปแบบ

๒) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการค้นคว้าจากเอกสารและเนื้อหาของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เมื่อสังเคราะห์ได้ผู้เกี่ยวข้องทั้งระดับภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชน จึงได้กำหนดรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ คน

๓) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบ สภาพแวดล้อมและความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมหรือชุมชนเป้าหมาย รวมทั้งนโยบายทิศทางการปกครองของภาครัฐ โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าทั้งการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถามดังนี้

(๑) คัดเลือกผู้มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องภัยคุกคามต่อสังคมทั้งในระดับประเทศและผู้นำชุมชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องทางด้านความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อพบปะ สัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๖ รูป/คน

(๒) กำหนดกลุ่มเป้าหมายประชากรที่จะขอให้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๔ คน

(๓) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม และผลิตเป็นรายงาน รวมทั้งนำเสนอข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์

๓.๒ พื้นที่ กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงลึกที่เน้นการสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย (focus Group) ทั้งฝ่ายปกครอง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่ และผู้นำท้องถิ่น รวมทั้งประชากรในกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนนิสิตและนักศึกษาในชุมชนท้องถิ่น แบ่งออกได้ดังนี้

๓.๒.๑ พื้นที่ ใช้จังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่หลักในการศึกษาวิจัยนี้ คือ ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาย้อย ๓) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอบ้านลาด ๗) อำเภอบ้านแหลม และ ๘) อำเภอแก่งกระจาน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคคลทุกที่อยู่ภาครัฐส่งกลาง ภาครัฐส่วนภูมิภาค หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี คือ ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาย้อย ๓) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอบ้านลาด ๗) อำเภอบ้านแหลม และ ๘) อำเภอแก่งกระจาน จำนวน ๒๐๖ ชุด

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ คน ประกอบด้วย

๑. นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรมศร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
๒. นายเฉลิมพล เพ็ญมุก	ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์
อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๓. นายชัชฎ์ แสงหิรัญภาคดา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

๔. นายประยูร สุขเจริญ อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอก้งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๕. นายพิชัย พัชรพจนารณั อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จ.เพชรบุรี
๖. นายพิกุล ดิฐวงค์ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
๗. นายปรีชา บานชื่น อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
๘. นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ นายอำเภอก้งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๙. นายจำลอง แก้วแดง นายอำเภอนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
๑๐. นางวรรณมา กุฎาการ ผอ.กองวิชาการและแผนงาน
๑๑. นายสุรพล กายเพชร หนฝ. แผนงานและงบประมาณ
๑๒. นายสรวิษญ์ เอี่ยมเอก หนฝ. บริการและเผยแพร่วิชาการ
๑๓. นางสาววนิดา แยมสรवल ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๒๔. นายนิพล ไชยสาวี เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๑๕. พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์ รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ อำเภอละโว้ง จังหวัดเพชรบุรี
๑๖. พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗
๑๗. พ.ท.สวัสดี สีสุกใส รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์ยุติธรรมวัฒนธรรมของตำบลสมอพลี อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
๑๘. พ.อ.สนอง ัญญานนท์ หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี
๑๙. พระครูวัชรสุวรรณาท, ดร. เจ้าคณะอำเภอมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี

๒๐. พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลีนช้าง ต.ยางน้ำก๊าดเหนือ
อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
๒๑. นายสุบัน สวัสดิ์ประภา อดีตผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ระดับ ๙
เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ
และเลขานุการชมรมคนบ้านาญชะอำ
๒๒. นายศิริสุข ยืนหาญ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ
คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนัก
ยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๒๓. นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดหางานจัดหางานจังหวัด
เพชรบุรี
๒๔. นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
๒๕. นายชาญชัย อุ่มนุช ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม
จังหวัดเพชรบุรี
๒๖. นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาชัย้อย จังหวัดเพชรบุรี

นอกจากนี้ยังได้ทำการแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเห็นความสำคัญและ
ตระหนักถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จำนวน ๒๐๖ ชุด

๓.๓ เครื่องมือการวิจัย

เน้นการศึกษาวิเคราะห์และการมีส่วนร่วมทั้งการจัดเก็บข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย
รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการและใช้เครื่องมือที่สำคัญ ดังนี้

๑) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และท้องถิ่นเพื่อค้นหาแนวคิด หลักการและการดำเนินการที่มีอยู่หรือเกิดขึ้น
จริงในพื้นที่เป้าหมาย

๒) แบบสังเกต (Observation) เพื่อตรวจสอบสภาพความเป็นจริงควบคู่กับการพูดคุย
อย่างไม่เป็นทางการ

๓) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อการรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นของ
กลุ่มประชากรเสริมให้ครอบคลุมทุกบริบทของพื้นที่ศึกษา

๔) การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
เกี่ยวกับองค์ประกอบ วิธีการแก้ไขปัญหา และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย
จากนั้นจึงนำบทสนทนามาสรุปลัดเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการวิจัยเท่านั้น

๓.๔ วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การจัดกระบวนการวิจัยด้วยการพรรณนา การบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปโดยแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๓.๔.๑ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

การศึกษาด้านนี้เป็นการศึกษาวิจัยจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย โดยที่มาของแหล่งข้อมูลเหล่านี้จะได้มาจาก ๒ แหล่งข้อมูลดังนี้

๑) ศึกษาจากแหล่งข้อมูลชั้นปฐมภูมิ โดยศึกษาหลักธรรมจากพระไตรปิฎกในส่วนพระสูตรต่างๆ เพื่อหาหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

๒) ศึกษาจากข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary sources) โดยศึกษาจากงานเขียนของนักวิชาการทั้งที่เป็นหนังสือ ตำราวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสารอินเทอร์เน็ต และผลงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมทุจริต จากนั้นจึงจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนั้นมาประมวลเนื้อความ และเสนอในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนาต่อไป

๓.๔.๒ การวิจัยภาคสนาม (Field Research)

หลังจากวิจัยเอกสารแล้วเสร็จและนำมาประมวลผลเป็นข้อสรุปเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดแล้ว จึงจัดทำและพัฒนาเป็นแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ประกอบด้วยขั้นตอนการศึกษาดังนี้

๑) แบบบันทึก (Record Form) ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องบันทึกเทป เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้วิจัยได้ถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเทปออกมา เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร

๒) แบบสังเกต (Observation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูล โดยวิธีการสังเกตการณ์โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เข้าร่วม ขณะที่สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสังเกตการณ์ความตั้งใจในการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ

๓) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) บุคคลที่เป็นกลุ่มประชากรคือในการให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ที่มีคุณสมบัติตามกลุ่มเป้าหมาย และเต็มใจให้สัมภาษณ์ หรืออาจสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิด โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นสำคัญจากเอกสารเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพื่อนำมาประมวลออกแบบแนวทางการสัมภาษณ์ โดยสรุปประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ข้อเท็จจริง ปัญหา ผลกระทบวิธีการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในรูปแบบที่ยั่งยืนออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ องค์กรประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทัศนะของท่านเป็นอย่างไร ?

๑) ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบดั้งเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่หรือไม่อย่างไร ?

๒) ท่านทราบองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบันได้หรือไม่อย่างไร?

๓) องค์กรประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรีมีด้านใดบ้าง ?

ตอนที่ ๓ ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยอย่างไร ?

๑) ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐ ชุมชนในสังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีที่เกิดขึ้นข้างต้นนั้นอย่างไร ?

๒) ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐ ชุมชนในสังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีที่เกิดขึ้นข้างต้นนั้นอย่างไร ?

ตอนที่ ๔ ท่านเห็นว่าผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปอย่างไร ?

๑) ท่านเห็นว่าผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและในจังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะอย่างไรและอยู่ในระดับใด ?

๒) ท่านมีแนวทางป้องกันปัญหา การแก้ไขปัญหา และการต่อด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและในจังหวัดเพชรบุรีปัจจุบันอย่างไร ?

๓) ท่านจะจัดการและรักษาความมั่นคงรูปแบบยั่งยืนถาวรของภาครัฐ ชุมชนในสังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีต่อไปอย่างไร ?

๓.๔.๓ การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

คณะวิจัยพิจารณาคัดเลือกจากผู้นำท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ เพื่อพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ วิธีการแก้ไขปัญหา และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย จากนั้นจึงนำบทสนทนาสรุปคัดเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการวิจัยเท่านั้น

๓.๔.๔ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามประชากรในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อการรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นของบุคคลเป้าหมายแบบเป็นรายลักษณะอักษร จำนวน ๒๐๖ ชุด

๓.๔.๕ การสังเกตการณ์ขณะเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมผู้ให้สัมภาษณ์ถึงการนำเสนอข้อมูล เพื่อตรวจสอบสภาพความเป็นจริงควบคู่กับการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติ และการทดลอง

การปฏิบัติงานวิจัย การทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยวิธีการลงพื้นที่เป้าหมายทั้งส่วนกลาง โดยเน้นด้านเอกสาร การพบปะ การสัมภาษณ์เพื่อทราบแนวคิดและวิชาการตามข้อเท็จจริง ชุมชนท้องถิ่น การสังเกตการณ์ และการแจกแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

๓.๕.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและหนังสืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

๓.๕.๒ การปฏิบัติ ดำเนินการสร้างสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ได้รับรวบรวมไว้แล้ว จากนั้นจึงกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมต่อวัตถุประสงค์การวิจัย โดยออกแบบเป็นแนวทางเดียวกัน และใช้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน ๒๖ คน และแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๔ ชุด

๓.๕.๓ การตรวจสอบข้อมูล การจัดทำหมวดหมู่และการตรวจสอบข้อมูล ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลให้ตรงตามสารบัญที่กำหนดไว้ หลังจากที่ได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว ถ้ามีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์จะตรวจสอบและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการค้นคว้าจากเอกสารและเข้าไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันความถูกต้องและครบถ้วนทุกอย่าง ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำหมวดหมู่และการตรวจสอบข้อมูลอาจจะดำเนินการไปพร้อมกัน

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาทั้งในเชิงเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การแจกแบบสอบถาม เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน จากนั้นจึงนำมาคัดเลือก วิเคราะห์ และผลิตเป็นข้อมูลที่คัดกรองแล้วเป็นเอกสารที่สมบูรณ์ครบถ้วน พร้อมข้อพิจารณาเสนอแนะอย่างสมเหตุสมผลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท (Context Content Analysis Technique) ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลแล้ว มาจัดทำให้เป็นระบบหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ ทั้งเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อให้สามารถนำไปสู่ความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์ และรูปแบบความเข้าใจกับความหลากหลายและความแตกต่างของข้อมูลที่รวบรวมมา เพื่อนำเสนอรายงานผลภาพรวมในขั้นตอนสุดท้ายต่อไป

๓.๗ การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลดำเนินการด้วยวิธีการที่มีลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ถึงองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน จากนั้นจึงเอกสารเผยแพร่ผลงานต่อภาครัฐ ราชการส่วนภูมิภาค หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชนที่เกี่ยวข้องในการศึกษาตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๓.๘ สรุปกระบวนการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้านพื้นที่ ใช้จังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่หลัก ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคคลทุกที่อยู่ภาครัฐส่งนกลาง ภาครัฐส่วนภูมิภาค หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี คือ ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาย้อย ๓) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอ

บ้านลาด ๗) อำเภอบ้านแหลม และ๘) อำเภอแก่งกระจาน สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้วิธีการสัมภาษณ์ จำนวน ๒๖ คน และการแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๒๐๖ ชุด ซึ่งถือเป็น เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการแจกแบบสอบถาม

การรวบรวมข้อมูลจากรายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและหนังสืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย ใช้การ ปฏิบัติโดยกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ ส่วนการตรวจสอบข้อมูล การจัดหมวดหมู่และการตรวจสอบ ข้อมูล ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลให้ตรงตามสารบัญที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ทั้งในเชิงเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ การแจก แบบสอบถาม เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบ ใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนใน สังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ส่วนการ นำเสนอข้อมูลดำเนินการด้วยวิธีการที่มีลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ซึ่งต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และจัดทำเป็นเอกสารสรุปผลการวิจัยออก เผยแพร่ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยเน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการศึกษาภาคสนาม ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์และสรุปผลการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) ผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมไทย

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางการป้องกัน การแก้ปัญหา การต่อต้าน เพื่อนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) และผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยนี้ได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกภาคส่วนและทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ๑) นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ๒) นายเฉลิมพล เพ็ญมุก ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ๓) นายชัชฎ์ แสงหิรัญภาคดา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๔) นายประยูร สุขเจริญ อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ๕) นายพิชัย พัชรพจนานุกรม อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี ๖) นายพิบูล ดิฐวงค์ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัด

เพชรบุรี๗) นายปรีชา บานชื่น อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี ๘) นายสุธี เล่าสุบินประเสริฐ นายอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ๙) นายจำลอง แก้วแดง นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ๑๐) นางวรรณภา กุฎาการ ผอ.กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมือง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๑) นายสุรพล ภายเพชร หนฝ.แผนงานและงบประมาณ เทศบาลเมือง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๒) นายสรวิชัย เอี่ยมเอก หนฝ.บริการและเผยแพร่วิชาการ เทศบาลเมือง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๓) นางสาวนิตา แยมสรวล ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี ๑๔) นายนิพล ไชยสาวิ เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี ๑๕) พ.ต.ท. ยุทธนา รัตน์พันธ์ รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๖) พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗ อดีต รองผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๑๗) พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประธาน ชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๑๘) พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี ๑๙) พระครูวัชรสุวรรณาทธ, ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๒๐) พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ๒๑) นายสุบัน สวัสดิ์ประภา อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ระดับ ๙ เลขาธิการสโมสรไลอ้อนส์เมืองชะอำ และเลขาธิการชมรมคนบำนาญชะอำ ๒๒) นายศิริสุข ยืนหาญ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๒๓) นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดการงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี ๒๔) นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ ๒๕) นายชาญชัย อุ้มนุช ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี และ๒๖) นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งหมดจำนวน ๒๖ คน

๔.๑.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

การวิจัยนี้ได้ใช้การเก็บข้อมูลภาคสนามแบบการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีสมาชิกเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย ได้แก่ ๑) นายสมศักดิ์ ศักดิ์ทอง ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป.พบ.๒ ๒) นายสุจิตต์ ร้อยแก้ว อดีต ครูชำนาญการ (คศ.๒) อ.ชะอำ ๓) นายสุรสิงห์ พวงมณี อดีตเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด นครสวรรค์ ๔) นายสุนทร ธนงสิทธิ์ อดีตปลัดอำเภอชะอำ/ท่ายาง/เมืองเพชรบุรี ๕) นายสามารถ ประสิทธิ์นิยม อดีต หน.หมวดยานพาหนะ สาธารณสุขจังหวัด ๖) นายสำรวย ทองหยาด อดีตครูชำนาญการ ๗) นายจิรวัดณ์ จันทน์เทศ อดีต ผอ.โรงเรียนวัดใหญ่อ่างทอง ปัจจุบันประกอบอาชีพ

ส่วนตัวอยู่อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ๘) ร.ต.ต.ประทุม จันทร์เกิด อดีต จนท.ตร.สภ.หนองหญ้าปล้อง ๙) นายโอภาส โพธิ์พ่วง อดีต รอง ผอ.โรงเรียนบ้านลาดวิทยา และ ๑๐) นายวิรัช โพธิ์ทอง นักธุรกิจ รวมทั้งหมดจำนวน ๑๐ คน

๔.๑.๓ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	เพศ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
๑	ชาย	๑๐๐	๔๘.๕
๒	หญิง	๑๐๖	๕๑.๕
รวม		๒๐๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า เพศชาย จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนเพศหญิง จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ ๔.๒ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ช่วงอายุ	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
๑	๑๖-๒๐ ปี	๘	๓.๙
๒	๒๑-๒๕ ปี	๒๗	๑๓.๑
๓	๒๖-๓๐ ปี	๒๑	๑๐.๒
๔	๓๑-๓๕ ปี	๒๗	๑๓.๑
๕	๓๖-๔๐ ปี	๒๗	๑๓.๑
๖	๔๑-๔๕ ปี	๑๗	๘.๓
๗	๔๖-๕๐ ปี	๑๗	๘.๓
๘	๕๑-๕๕ ปี	๒๙	๑๔.๑
๙	๕๖-๖๐ ปี	๑๖	๗.๘
๑๐	๖๑ ปีขึ้นไป	๑๗	๘.๓
รวม		๒๐๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ อายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๖-๒๐ ปี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙ ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๑-๒๕ ปี จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี และผู้ที่มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๐ มีจำนวน ๒๗ คนเท่ากัน คิดเป็น

ร้อยละ ๓๑.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๔๕ ปี จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๖-๕๐ ปี จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๑-๕๕ ปี จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๖-๖๐ ปี จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และผู้ที่มีอายุระหว่าง ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ ๔.๓ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
๑	ประถมชั้นปีที่ ๖	๒๙	๑๔.๑
๒	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓	๓๘	๑๘.๔
๓	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖	๓๙	๑๘.๙
๔	อนุปริญญา	๑๔	๖.๘
๕	ปริญญาตรี	๕๗	๒๗.๗
๖	ปริญญาโท	๙	๔.๔
๗	ปริญญาเอก	๒	๑.๐
๘	อื่น ๆ	๑๘	๘.๗
รวม		๒๐๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ ระดับการศึกษา พบว่า ประถมชั้นปีที่ ๖ จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อนุปริญญา จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปริญญาตรี จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปริญญาโท จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปริญญาเอก จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และ อื่น ๆ จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ ๔.๔ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
๑	เกษตรกรรมและกสิกรรม	๓๑	๑๕.๐
๒	รับจ้างทั่วไป	๖๕	๓๑.๖
๓	ข้าราชการ	๓๘	๑๘.๕
๔	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๗	๓.๕
๕	นักธุรกิจ	๕	๒.๕
๖	อาชีพอิสระ	๖๐	๒๙.๑
รวม		๒๐๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ อาชีพ พบว่า เกษตรกรรมและกสิกรรม จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รับจ้างทั่วไป จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ข้าราชการ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด นักธุรกิจ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อาชีพอิสระ จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ ๔.๕ พื้นที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
๑	อำเภอเมืองเพชรบุรี	๓๒	๑๕.๕
๒	อำเภอเขาย้อย	๒๘	๑๓.๖
๓	อำเภอหนองหญ้าปล้อง	๒๔	๑๑.๗
๔	อำเภอชะอำ	๒	๑.๐
๕	อำเภอท่ายาง	๓๗	๑๘.๐
๖	อำเภอบ้านลาด	๓๐	๑๔.๖
๗	อำเภอบ้านแหลม	๓๐	๑๔.๖
๘	อำเภอแก่งกระจาน	๒๓	๑๑.๒
รวม		๒๐๖	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พื้นที่อาศัย พบว่า อำเภอเมืองเพชรบุรี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อำเภอเขาย้อย จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อำเภอหนองหญ้าปล้อง จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ ของผู้ตอบ

แบบสอบถามทั้งหมด อำเภอชะอำ จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อำเภอท่ายาง จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อำเภอบ้านลาด จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด อำเภอบ้านแหลม จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และอำเภอแก่งกระจาน จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่

๔.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงคุณภาพเชิงคุณภาพ

นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร เห็นว่า องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรีที่สำคัญ ประกอบด้วย ๑) อุทกภัย เกิดขึ้นในจังหวัดเพชรบุรี ๒ ปีซ้อนติดต่อกัน ทำให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจกับเพชรบุรีมาก ทางด้านเศรษฐกิจในเมืองและการเกษตรในชุมชน รวมทั้งทรัพย์สินสาธารณะ ทรัพย์สินส่วนตัวและที่อยู่อาศัยทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนทั่วไปหลายชุมชน โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๐ เนื่องจากน้ำเข้าท่วมในตัวอำเภอเมืองเพชรบุรีด้วย สาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศทำให้มีฝนตกหนักและปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการของคน เช่น มีการสร้างกำแพงหรือถมที่กีดขวางทางน้ำที่เคยระบายน้ำไปสู่ที่ต่ำและระบายลงทะเลตามธรรมชาติได้สะดวก หรือการบุกรุกที่สาธารณะ เช่น ถมคูคลองสาธารณะบางแห่งนำมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้ เพราะเพชรบุรีไม่ประสบอุทกภัยมาเป็นเวลานาน ทางระบายน้ำเดิมจึงถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น ประกอบกับตัวเมืองตั้งอยู่ในพื้นที่ต่ำและมีแม่น้ำไหลผ่าน เวลามีน้ำลงมากก็จะไหลบ่าเข้าสู่ตัวเมืองได้ง่ายตามธรรมชาติของน้ำ ๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเดิมมีการลักลอบเข้ามาในภาคธุรกิจการประมง ปัจจุบันมีเข้ามามากในธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่เขต อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม ส่วนมากเป็นคนต่างชาติ สัญชาติเมียนมาและกัมพูชาซึ่งเข้ามาทำงานร่วมกับคนไทย ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็ยังมีแรงงานหลบหนีเข้าเมืองปะปนอยู่ทุกแห่ง จึงยังเป็นปัญหาอยู่ในเรื่องของการหลบหนีเข้าเมือง นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบในเรื่องการแย่งการใช้บริการทางด้านสาธารณสุข ด้านอาชีพบางประเภท ซึ่งการกำกับดูแลของทางราชการต้องเสียงบประมาณมากพอสมควร และ ๓) ยาเสพติด เป็นอันตรายต่อสังคมมากเพราะมีส่วนทำลายทั้งตัวบุคคล ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ปัจจุบันราคา

ยาบ้าถูกโดยอาจหาซื้อได้ในราคา ๔ เม็ด/๑๐๐ บาท ซึ่งทุกฝ่ายทราบดีและอาจกล่าวได้ว่า สภาพทั่วไปในจังหวัดเพชรบุรีไม่รุนแรง^๑

นายเฉลิมพล เพ็งมุก ชี้ชัดว่า คือ ๑) ยาเสพติด มีการแพร่ระบาดอยู่ทั่วไปทุกพื้นที่ ทำลายครอบครัวและก่อให้เกิดปัญหาในสังคมมาก เช่น การลักขโมย อาชญากรรมต่างๆ และทำให้สังคมอ่อนแอ ภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดำเนินการป้องกัน บำบัดรักษา และปราบปรามในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ๒) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งในเขตอำเภอแก่งกระจาน เพราะสภาพพื้นที่เป็นป่าและภูเขาทำให้มีการเผาป่าเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเพียงเล็กน้อยของคนบางคน จึงทำให้เกิดไฟป่าทำลายป่า ต้นไม้ สัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาก รวมทั้งเกิดหมอกควันพิษที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนขึ้น และ ๓) ปัญหาความยากจนชาวบ้านส่วนหนึ่งยังเป็นหนี้เพราะค่าครองชีพสูง เช่น ราคาปุ๋ยแพงแต่ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำรายได้จึงน้อยกว่ารายจ่าย การดำเนินของภาครัฐและชุมชน มีการดูแลและช่วยเหลืออยู่บ้างตามโอกาสที่ทางการให้งบประมาณมาช่วยเหลือเป็นครั้งคราว การแก้ปัญหาต้องสร้างงานในชุมชน สร้างแล้วต้องติดตามเพื่อส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการจัดหาตลาดรองรับในระยะยาว เพราะปัญหาปัจจุบันเมื่อมีการส่งเสริมอาชีพแล้วขาดการติดต่อสนับสนุนหรือส่งเสริมต่อเนื่อง ทำให้โครงการช่วยเหลือนั้นล้มเหลว^๒

นายชัญญ์ แสงหิรัญภาดา กล่าวว่า ภัยคุกคามในพื้นที่ตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด มี ๑) เด็กแว่นซำยามวิกาล หรือกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่จัดแข่งขันรถจักรยานยนต์บนทางสาธารณะในเวลา กลางคืนสร้างความรำคาญให้ชาวบ้าน และเป็นอันตรายทั้งตนเองและผู้ใช้รถใช้ถนนทั่วไป มีทั้งบนถนนสายเพชรเกษมช่วงหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ส่วนที่เป็นปัญหาของตำบลคือบนถนนสายย่อยๆ บางสายในตำบล จะมีเยาวชนรวมตัวและแข่งรถกันเกือบทุกวัน เช่น ในพื้นที่เขตหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๖ ส่วนบนถนนสายเพชรเกษมมีเป็นครั้งคราว ๒) สิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อชุมชนปัจจุบันคือปัญหาขยะและการเผาขยะที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ปัจจุบันขยะมีมากขึ้นแต่ยังไม่เป็นปัญหามากนักและมีการเผาทำลายกันได้ตามปกติ แต่เมื่อมีคำสั่งของรัฐบาลห้ามเผาขยะหรือเผาสสิ่งใดก็แล้วแต่ที่ทำให้เกิดควันพิษจะมีความผิด (มาตรการป้องกันควันพิษ PM ๒.๕) ทำให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งได้รับความเดือดร้อน เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงวัวในพื้นที่ที่สุ่มไฟไถ่ยุ่ง คนที่ประกอบอาชีพเผาถ่านได้รับความเดือดร้อน ๓) ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำเพชรบุรี ปล่อยน้ำทิ้งลงแม่น้ำทำให้เกิดน้ำเสียในแม่น้ำเพชรบุรี การดำเนินการของทางการและชุมชน มีการดำเนินการรักษาความสะอาดทั้งสภาพแวดล้อมและน้ำอยู่ โดยเฉพาะในช่วงนี้ หลังจากจังหวัดเพชรบุรีประสบปัญหาอุทกภัยมา ๒ ปี

^๑ สัมภาษณ์, นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์, นายเฉลิมพล เพ็งมุก, ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ซ้อน ทำให้ทุกฝ่ายตื่นตัวและสภาพโดยทั่วไปดีขึ้น ๔) แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ มีอยู่ไม่มากส่วนใหญ่เป็นแรงงานพม่า ทางการศึกษาและชุมชนทราบและยังควบคุมได้ ยกเว้นเรื่องการควบคุมโรคอาจจะมีปัญหา เพราะไม่มีมาตรการป้องกันที่ชัดเจน แนวทางการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนคงต้องให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น การตรวจโรค การควบคุมและมีบัตรประจำตัวชัดเจน และ ๕) ยาเสพติด องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมร่วมกันทุก ๓ เดือนเพื่อติดตามเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะที่โรงเรียนและให้เด็กช่วยแจ้งเบาะแสด้วยหากมีคนในครอบครัวมีลักษณะหรือมีพฤติกรรมผิดปกติ เช่น ตื่นสาย อารมณ์ฉุนเฉียวหรืออาระวาดบ่อยครั้ง เพื่อพิจารณาเข้าพบและอบรมให้ความรู้รวมทั้งแนะนำให้เข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา^๓

นายประยูร สุขเจริญ ระบุว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในเขตอำเภอแก่งกระจาน มี ๑) ความยากจน ในพื้นที่มีอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะพวกที่อยู่ในวัยทำงานแต่ไม่ยอมทำงาน งานมีแต่ค่าจ้างวันละ ๓๐๐ บาทไม่ทำเพราะไม่พอใจ และพอใจที่จะไปทำงานที่บริษัทหรือโรงงานมากกว่าเพราะทำไร่นาเหนื่อย ร้อน ผิดดำและสกปรก แตกต่างกับคนต่างด้าว ๓๐๐ บาทหรือต่ำกว่าก็ยินดีทำงาน งานจึงตกอยู่ในมือของคนต่างด้าวและคนไทยกลายเป็นคนตกงานสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชน ๒) ยาเสพติด ความยากจนและความอยากรวยเป็นแรงผลักดันประการหนึ่งทำให้คนค้ายาเสพติดเพราะเป็นช่องทางที่หาเงินได้ง่าย โดยเฉพาะคนที่เคยค้าแล้วเมื่อถูกจับกุมและได้รับการปล่อยตัวออกมาอีกส่วนมากจะเป็นลักษณะนี้ สำหรับผู้เสพติดก็เช่นเดียวกันเมื่อเข้ารับการบำบัดรักษาก็มีพรรคพวกมากขึ้นออกมาอาจจะทั้งเสพและค้าเพราะมีเครือข่ายมากขึ้น ปัญหายาเสพติดจึงยังวนเวียนอยู่ในสังคมไทยยากที่จะให้หมดไปได้ และ ๓) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมีไฟไหม้ป่าทุกวันเพราะเป็นหน้าแล้ง ส่วนมากหรือทั้งหมดเป็นฝีมือหรือการกระทำของคน เช่น ย่องไก่ (เผาใบไม้แห้งเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังเวลาเข้าไปจับหรือยิงไก่ป่า) ดาวผึ้ง (จุดไฟทำให้เกิดควันไฟลงผึ้งแล้วเก็บรังผึ้งมาใช้ประโยชน์) จุดไฟเผาด้วยความคึกคะนอง ทิ้งก้นบุหรี่แล้วไฟลุกไหม้ขึ้น เป็นต้น เมื่อไฟลุกลามแผ่วงกว้างออกไปก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้และทรัพย์สินของชาวบ้านมาก รวมทั้งปัญหาหมอกควันพิษและโลกร้อน^๔

นายปรีชา บานชื่น นายพิบูล ดิฐวงศ์ และนายพิชัย พัทธพจนากรณ์ กล่าวว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) เทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะมือถือซึ่งมีบทบาทและมีการใช้กันมากทุกครอบครัว แม้แต่เด็กเล็กเพราะบ่อยครั้งที่พ่อแม่ใช้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือในการเลี้ยงเด็กเล็ก เด็กวัยรุ่นซึ่งมีกันทุกคนโดยเฉพาะในสังคมเมือง อาจเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่งเพราะขาด

^๓ สัมภาษณ์, นายชัย แสงหิรัญภาดา, นายองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

^๔ สัมภาษณ์, นายประยูร สุขเจริญ, อดีตนายองค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ไม่ได้และต้องการผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยอยู่เสมอ มือถือเป็นอันตรายทั้งทางร่างกายและสังคม กล่าวคือ มือถือขณะใช้มีรังสีที่เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกมาทำลายเนื้อเยื่อและประสาทในบริเวณที่อยู่ใกล้ๆ ได้ เป็นสาเหตุของมะเร็งได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ เป็นอันตรายต่อตัวผู้ใช้และสังคม มากเมื่อมีการใช้สื่อไปในทางที่ไม่เหมาะสม เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม เช่น ผู้ร้ายได้ เรียนรู้วิธีการต่างๆ ในการลักทรัพย์ ชิงทรัพย์แล้วเอาไปปฏิบัติก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมได้หลากหลาย มิติ รวมทั้งในเรื่องความผิดทางเพศ นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมในกรณีที่ทำให้ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและสังคมห่างเหินเพราะแต่ละคนหมกมุ่นอยู่กับมือถือตามสภาพที่ เรียกว่า สังคมก้มหน้า ๒) ยาเสพติด เช่น ยาบ้ามีแพร่ระบาดอยู่ทั่วไปทุกแห่ง ยาไอซ์มีอยู่ตามสถาน บ้านเทิง กัญชา กระท่อมก็มีบ้างในพื้นที่ห่างไกล โดยมีทั้งผู้ค้าและผู้เสพติด สภาพโดยรวมดูว่าไม่ ร้ายแรงซึ่งอาจเกิดมาจากความเคยชินเพราะเป็นสิ่งที่มานานและยังแก้ปัญหามาไม่ได้ บางช่วงอาจจะ แรงแรง บางช่วงเบาบาง ยาเสพติดมีผลกระทบต่อสังคมมากทั้งทำลายสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้ เสพ ทำให้ครอบครัวมีปัญหา ชุมชนอ่อนแอ และเกิดอาชญากรรมต่างๆ ขึ้น เช่น ลักขโมย ชิงทรัพย์ การละเมิดทางเพศ และรัฐสูญเสียงบประมาณในการบำบัดดูแลและปราบปรามจำนวนมาก ๓) อาหาร ที่มีสารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์และอาหารขยะ (Junk Food) อาหารประเภทดังกล่าวต่างมีสารเคมี เจือปนอยู่และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนบริโภค เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง บริโภคมากๆ อาจเป็นต้นเหตุของโรคลำไส้เนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็วและเป็นโรคหัวใจได้ ขณะที่อาหารขยะ ไม่มี คุณค่าทางอาหาร เช่น ขนมและเครื่องดื่มประเภทต่างๆ ที่อยู่ในตลาด ทำให้ร่างกายของผู้บริโภค เติบโตผิดปกติ และยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ อีกด้วย เช่น โรคอ้วน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน และโรคซึมเศร้าได้ ๔) ความคิดแตกแยกของคนในสังคมในจังหวัดเพชรบุรี มีกลุ่มคนที่ความคิด แตกต่างกันทางการเมืองแต่ยังพูดคุยกันได้ ไม่มีความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นทะเลาะเบาะแว้งกัน ถือ พรรคพวกเป็นสำคัญมากกว่าการเมือง สำหรับการเลือกตั้งใครจะเลือกใครจะสนับสนุนพรรคใดไม่ ชัดเจนเพราะใครเข้าหาก็ก็นแสดงความคิดเห็นด้วย แต่การเลือกจริงๆ เป็นเรื่องความอิสระส่วนตัว และ ๕) ปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ มีแรงงานต่างด้าวมากพอสมควร เช่น แรงงานที่เข้ามาทำงานที่ โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตอำเภอเขาย้อย ซึ่งมีทั้งแรงงานเมียนมา เขมรและลาว แรงงานทำ ประมงที่อำเภอบ้านแหลมและอำเภอชะอำ ส่วนที่อื่นมีจำนวนน้อยกระจายอยู่ทั่วไป ปัญหาที่มี ผลกระทบต่อสังคมไทย คือ เรื่องสาธารณสุขเพราะเข้าแย่งการบริการทางสาธารณสุขของคนไทย และ ความหวาดกลัวโรคบางอย่างที่หายไปจากสังคมไทยแล้วกลับเข้ามาอีก นอกจากนั้น เมื่อกลุ่มแรงงาน ดังกล่าวมีการรวมตัวกันจำนวนมากก็จะแสดงอิทธิพลโดยอ้างสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ซึ่งมีการติดต่อกับกลุ่ม NGO บางกลุ่มที่พร้อมเข้ามาช่วยเหลือ^๔

^๔ สัมภาษณ์, นายพิชัย พัทธพจนารักษ์, อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี., นายพิบูล ดิฐวงศ์, คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี.,

นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ เห็นว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี มี ๑) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการตัดไม้ทำลายป่า เผาป่า ล่าสัตว์ป่า ส่วนการ บุกรุกที่ป่ามีน้อย เป็นภัยคุกคามที่มีมานานทำให้ทรัพยากรของชาติถูกทำลายไปมาก การเผาป่ายังคงมี อยู่ ส่วนมากเป็นการเผาโดยคนไม่ใช่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ การล่าสัตว์มีน้อยลงเพราะมีเจ้าหน้าที่ ควบคุมอยู่ การเผาป่าทำให้เกิดความเสี่ยงในกรณีที่อาจลุกลามไปทำลายความเสียหายกับไร่ทาง การเกษตรของนายทุนหรือชาวบ้านได้ ๒) การกระทำผิดตามแนวชายแดน ปัจจุบันสงสัยว่ามีการ ลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาทางชายแดนด้านอำเภอแก่งกระจานด้วย เดิมไม่เคยมี แต่ยังไม่สามารถ จับกุมได้ เพียงแต่ตรวจพบจากกล้องที่ติดตั้งไว้ในป่าเพื่อถ่ายภาพสัตว์พบว่ามีคน ๓ คน มีอาวุธและเป็ ลักษณะเหมือนกลุ่มผู้ลำเลียงยาเสพติดเดินทางผ่านชายแดนเมียนมา-ไทย เข้ามาในพื้นที่ เป็นอันตราย ใหม่ที่ต้องเฝ้าระวัง การหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวชาวพม่าก็มี มีการเดินทางเข้ามาเสมอ เข้า มาแล้วถูกจับได้ก็ส่งกลับผ่านกระบวนการส่งกลับทางด่านบ้านพระกำแพง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี กลุ่มคนพวกนี้ถ้าจับไม่ได้ก็จะเข้ามาเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองและหลบซ่อนอยู่ในที่ต่างๆ ตามที่มีการ ติดต่อกันไว้หรือมีนายหน้ามาเป็นคนจัดการ และ ๓) ความขัดแย้งทางความคิดของคนในพื้นที่ทาง การเมืองไม่มี มีแต่เรื่องผลประโยชน์ เช่น กิจการการขึ้นพักและชมทิวทัศน์บริเวณอุทยานแห่งชาติเขา พะเนินทุ่ง กล่าวคือ ฝ่ายอุทยานแห่งชาติและการท่องเที่ยวต้องการจะพัฒนาเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่ง ต้องการปรับปรุงถนนทางขึ้นลงที่ชำรุดทรุดโทรม ขณะที่กลุ่มอนุรักษ์คือเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านคัดค้านเพราะจะมีคนและยานพาหนะเข้ามามากทำลาย สิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่า ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและเสี่ยงต่อสัตว์ที่จะถูกทำลาย^๖

นายจำลอง แก้วแดง เห็นว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของพื้นที่อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี มี ๑) ยาเสพติด มีประเภทยาบ้าเป็นส่วนใหญ่ กัญชามีน้อย มีทั้งผู้ค้าและผู้เสพยา แต่ ปัจจุบันในพื้นที่นี้ไม่รุนแรง อันตรายต่อสังคมคือ ทำให้คนในสังคมอ่อนแอ เด็กไม่ทำงาน ครอบครัวมี ปัญหา และก่อให้เกิดอาชญากรรมหลายประเภท เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ชิงทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย เพื่อให้ได้เงินไปซื้อยาเสพติดมาเสพ ๒) ความขัดแย้งทางด้านการเมืองหรือความคิดแตกแยกของคนใน สังคม มีบ้างแต่ไม่มีความรุนแรงถึงขั้นที่มีปัญหา การป้องกันไม่ให้เกิดปัญหารุนแรงคงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการ ประชุม การสร้างกิจกรรมร่วมกันภายในชุมชนเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ๓) ด้านทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม มีหลายประเภท เช่น ไฟป่า การบุกรุกที่สาธารณะซึ่งส่วนมากเป็นการกระทำของคนทั้งนั้น ไฟป่าทำให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินทางธรรมชาติและเกิดหมอกควันอันตรายต่อสุขภาพของ

นายปรีชา บานชื่น, อติตอจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์, นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ, นายอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

มนุษย์ ภัยแล้งมีเขื่อนแม่ประจันต์เป็นตัวช่วย อุทกภัยไม่ค่อยจะมีเนื่องจากเป็นพื้นที่สูง อีกประเภทหนึ่งคือการเผาถ่านกลาที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้านใกล้เคียง และ ๔) ปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ มีแรงงานต่างด้าวรับจ้างทำงานอยู่ในเขตไร่ของนายทุนที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่จำนวนมากน้อยมากและปัจจุบันยังไม่มีปัญหาที่เป็นภัยคุกคามหรืออันตรายต่อชาวบ้านหรือชุมชนใกล้เคียง^๗

นางวรรณมา กุฎาการ นายสุรพล ภายเพชร และนายสรวิชัย เอี่ยมเอก เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ระบุถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ว่า ๑) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในท้องถิ่นชะอำมีงานเกี่ยวกับการประมงเป็นส่วนใหญ่ กับธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวซึ่งมีทั้งเมียนมา ลาว เขมรและเวียดนาม สภาพที่เป็นภัยอันตรายกับสังคมก็มีเรื่องความรู้สึกที่หวาดระแวงว่าไม่มีความปลอดภัย และมีเหตุการณ์ก่ออาชญากรรมจากความขัดแย้งในกลุ่มของเขาเองกับกับนายจ้างรวมทั้งคนในท้องถิ่นซึ่งมีบ้างแต่ไม่รุนแรง นอกจากนั้น คนงานต่างด้าวที่มีบุตรหลานเล็กๆ เข้ามาอาศัยอยู่ด้วยทำให้มีปัญหาทางด้านสาธารณสุข คนสัญชาติอื่นๆ ที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ก็มีกลุ่มนักท่องเที่ยวจากนอร์เวย์ สวีเดน บางคนก็เข้ามาเช่าบ้านพักอยู่เป็นระยะเวลานานเพราะชะอำเป็นเมืองท่องเที่ยว แต่กลุ่มคนที่น่าสนใจคือพวกต่างชาติผิวดำซึ่งมีพฤติกรรมที่น่ากังวลในเรื่องของความปลอดภัยต่อชุมชน และ ๒) ความคิดแตกแยกทางการเมืองของคนในสังคม ไม่มีความขัดแย้งรุนแรงถึงขั้นเป็นปัญหาสังคมแต่อย่างใด ถึงแม้จะมีแนวความคิดที่แตกต่างกันบ้าง แต่แต่ละฝ่ายก็มีความเข้าใจกันและไม่ได้มีการขยายผลที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้น ๓) ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชะอำเป็นเมืองท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อมที่เกิดจากภาวะทางธรรมชาติและการพัฒนาพื้นที่ เช่น การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก การอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ฝั่งตะวันตก และการพัฒนาพื้นที่เป็นเมืองท่องเที่ยว การทำสะพานปลาเพื่อการประมง การกัดเซาะชายฝั่งทะเลก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินทั้งของรัฐและชุมชนอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เสียทิวทัศน์ตามธรรมชาติและพื้นที่การท่องเที่ยวได้รับผลกระทบรวมทั้งการดำรงชีวิตของชาวบ้านในชุมชน^๘

นางสาววนิดา แยมสรवल และนายนิพล ไชยสาวิ เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี เห็นว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อสังคมในจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) ปัญหาขยะที่สร้างมลพิษให้กับสังคมและชุมชนมีมากขึ้น เพราะชุมชนมีการตื่นตัวและต่อต้านไม่ให้มีการนำขยะไปทิ้งในท้องถิ่นของตน รวมทั้งโรงงานกำจัดขยะ เนื่องจากขยะมีจำนวนมากขึ้นตามสภาพแวดล้อมทางสังคมที่พัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรม ขยะทำให้เกิด

^๗ สัมภาษณ์, นายจำลอง แก้วแดง, นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์, นางวรรณมา กุฎาการ, ผอ.กองวิชาการและแผนงาน., นายสุรพล ภายเพชร, หนฝ. แผนงานและงบประมาณ., นายสรวิชัย เอี่ยมเอก, หนฝ.บริการและเผยแพร่วิชาการ, เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

มลภาวะทางด้านกลิ่น อากาศเป็นพิษและแหล่งน้ำสาธารณะเสียหาย นอกจากนั้น ก่อให้เกิดความหวาดกลัวและไม่เชื่อมั่นต่อการดำเนินต่างๆ ของทางการ เช่น การสร้างโรงงานกำจัดขยะหรือการขุดบ่อทิ้งขยะแบบฝังกลบ เพราะกระแสทางสื่อมวลชนแสดงให้เห็นภัยเงียบในกรณีดังกล่าวอยู่ทั่วไป จึงมีการประท้วงต่อต้านทุกแห่งเมื่อมีข่าวว่าจะมีโครงการดังกล่าวเข้าไปในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น โครงการสร้างโรงงานกำจัดขยะทั่วไปที่เขาทะโมน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และการกำจัดขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่เข้ามาทิ้งแบบฝังกลบที่ตำบลหนองชุมพล อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และ ๒) ปัญหาขยะทางทะเล เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ ปัจจุบันพบว่ามีสารพิษจากพลาสติกที่เจือปนอยู่ในน้ำทะเลในปริมาณมาก ในเกลือธรรมชาติก็มีสารพิษจากพลาสติกเจือปน ซึ่งมีผลทำให้สุขภาพเด็กอ่อนแอและก่อให้เกิดมะเร็งได้อีกทางหนึ่ง^๙

พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์ รองผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เห็นว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในอำเภอชะอำ มี ๑) ปัญหาอาชญากรรมซึ่งมีหลากหลายรูปแบบเพราะชะอำเป็นเมืองท่องเที่ยว เช่น ยาเสพติด การลักเล็กขโมยน้อย ปล้น ชิง วิ่งราว รวมทั้งอาชญากรรมประเภททำร้ายร่างกาย ๒) ยาเสพติด มีการแพร่ระบาดอยู่ทั่วไปทั้งยาบ้าและยาไอซ์ เพราะชะอำเป็นเมืองท่องเที่ยว ยาไอซ์ส่วนใหญ่มีระบาดอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยว ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการตั้งด่านตรวจตรวจปัสสาวะอย่างต่อเนื่อง จับได้แล้วมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย แล้วขยายผลเพื่อพิสูจน์ทราบแหล่งที่มา ผู้ค้าและเครือข่ายโดยการตรวจค้นบ้านพัก ล่อซื้อเพื่อปราบปราม ซึ่งก็มีการจับกุมและขยายผลได้มาอยู่เป็นประจำ และ ๓) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง มีอยู่ในพื้นที่ อำเภอชะอำ เช่นกัน มีทั้งชาวเมียนมาและกัมพูชา โดยเฉพาะทางด้าน การประมง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่ถูกกฎหมายเพราะความเข้มงวดกวดขันของทางเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและมีการตรวจพบและจับได้เป็นครั้งคราว^{๑๐}

พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับกลุ่มงานสืบสวน ตำรวจภูธรภาค ๗ สรุปว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) การจราจร เป็นอันตรายต่อสังคมมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กแว้นซ์ ยามวิกาลที่ออกมาแข่งขันรถจักรยานยนต์กันรบกวนชาวบ้าน กีดขวางการจราจร และเกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ เมื่อจับได้ก็เตือนร้องถึงครอบครัวและพ่อแม่ ปกติรถยานพาหนะที่ใช้ถนนอยู่ก็หนาแน่นสร้างมลภาวะและมีอุบัติเหตุอยู่แล้ว ยิ่งบ้านเมืองมีการพัฒนารถก็ยังมีปริมาณมากขึ้น และที่

^๙ สัมภาษณ์, นางสาวนิตา แยมสรवल, ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี, นายนิพล ไชยสาวิ, เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์, พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์, รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สำคัญอีกประการหนึ่งคือการขับรถเร็ว ไม่เคารพกฎจราจรรวมทั้งมารยาทในการขับรถก่อให้เกิดปัญหา มากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อทั้งสังคมและสภาพแวดล้อมมาก ๒) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อ ความเจริญเข้ามาในชุมชน ที่สาธารณชนก็ถูกบุกรุก เช่น แม่น้ำ ลำคลอง เป็นต้น ทำให้การจราจรทางน้ำ ตลอดจนเส้นทางน้ำเปลี่ยนแปลงหรือถูกปิดกั้นไม่สะดวก และเมื่อคนหนึ่งสามารถทำได้ คนอื่นก็เอาเป็นตัวอย่างทำบ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตนลักษณะเหมือนลัทธิเอาอย่างจึงเกิดปัญหาขึ้นใน สังคมและชุมชน ๓) ยาเสพติด มีอันตรายต่อสังคมมากแต่มีผลกระทบเฉพาะกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันมีเครือข่ายมากขึ้นเพราะมีเส้นทางลำเลียงจากต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ใกล้เคียงมากขึ้น อีก เส้นทางหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นเส้นทางใหม่คือ เส้นทางที่ผ่านเข้ามาทางจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็น เส้นทางตามธรรมชาติ จึงมีแนวโน้มว่าในพื้นที่นี้จะมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากขึ้น เป็นพื้นที่ ต้องเฝ้าระวัง ป้องกันและปราบปรามให้มากขึ้น และ ๔) ปัญหาความยากจนในพื้นที่ เกิดจากคนไม่มี งานทำเพราะไม่ทำงานที่ตนเองไม่ชอบทำและค่าแรงต่ำ งานดังกล่าวจึงตกเป็นของต่างด้าว นอกจาก แรงงานก่อสร้างและโรงงานแล้ว ประเภทอื่นก็มีเช่นกัน เช่น ฉีดยาฆ่าแมลง ปลุกผัก เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เป็นลูกจ้างตามบ้าน เป็นต้น ผลกระทบต่อสังคมนอกจากการแย่งงานทำ การแย่งชิงการบริการ สาธารณสุขโดยปริยายแล้ว ก็มีปัญหาด้านสังคมและชุมชนด้วยเพราะเมื่อเขามีจำนวนมากขึ้นก็สร้าง ชุมชนของเขา มีการจับกลุ่มเสพของมีเงินเมาและทะเลาะวิวาทกันเป็นครั้งคราวสร้างความไม่สงบ เรียบร้อยให้กับสังคมไทยด้วย^{๑๑}

พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ระบุว่า ภัย คุกคามรูปแบบใหม่ในพื้นที่ มี ๑) แรงงานต่างด้าว ในเขตตำบลสมอพลี เดิมมีน้อย ส่วนมากจะอยู่ที่ เขตอำเภอเขาย้อย เพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม เพิ่งมีเข้ามามากขึ้นเมื่อประมาณปี ๒๕๖๑ ในโครงการ ทำรถไฟรางคู่ ส่วนมากแรงงานดังกล่าวจะอยู่ในที่เขตที่พักอาศัยที่ผู้รับเหมาจัดให้และยังไม่ได้ก่อ ปัญหาให้กับชุมชน แต่คนในชุมชนเกิดความรู้สึกกลัวและหวาดระแวงเพราะส่วนมาเป็นแรงงานชาย และหลังเลิกงานก็มีการกินดื่มกันบ่อยครั้ง ๒) ฝุ่นละอองมีมากขึ้นจากการก่อสร้าง โดยเฉพาะจาก โครงการทำรถไฟรางคู่ นอกจากฝุ่นจากการก่อสร้างโครงการรถไฟรางคู่แล้ว การปรับภูมิทัศน์ใหม่คิด ว่าจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนแปลงอีกอย่างมากด้วย อย่างไรก็ตาม บุคคลในเขตตำบล สมอพลียังไม่ได้มีปฏิกิริยาต่อต้านแต่อย่างใด มีเฉพาะในเขตของอำเภอเมืองเท่านั้น ๓) ยาเสพติด มี ระบาดอยู่ทุกพื้นที่ซึ่งไม่สามารถปราบปรามได้ ส่วนมากเป็นประเภทยาบ้า ซึ่งยังมีทั้ง ผู้ค้าและผู้เสพ แต่ไม่รุนแรง คนในหมู่บ้าน ในชุมชน ก็พอรู้ว่าใครเป็นผู้ค้า ใครเป็นผู้เสพติด และพูดกันอยู่ในวงแคบที่ ใ้ว่างใจกัน พูดมากไปก็เกรงว่าจะเป็นอันตรายกับตนเอง ผู้เป็นบิดามารดาส่วนมากจะบอกรับไม่ยอมรับ ว่าบุตรหลานของตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทำให้คนในสังคมคบกันแบบไม่สนิทใจ ขณะเดียวกัน

^{๑๑} สัมภาษณ์, พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู, ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗, วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ก็มีคนที่อ่อนแออยู่ในสังคมเพราะติดยาเสพติด มีการลักเล็กขโมยน้อยอยู่เสมอถึงแม้จะไม่รุนแรงก็ตาม และยิ่งยากที่จะแก้ไขเพราะมีมานานแล้ว ปัจจุบันยังคงอยู่และมีแนวโน้มว่าคงยังอยู่ต่อ ๔) ปัญหาเรื่องความยากจน มีน้อย มีทั้งยากจนเพราะไม่ยากทำงานและยากจนจากฐานะเดิมที่ไม่มีที่อยู่อาศัย ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นลักษณะของสังคมเมืองทำให้เดือดร้อนและบางครั้งต้องเป็นภาระกับญาติหรือบุคคลใกล้ชิด โดยเฉพาะเมื่อมีอายุมากขึ้น และ ๕) ความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองของคนในสังคมมีบ้าง ไม่รุนแรงและมีค่านิยมทางวัตถุเป็นไปตามพรรคพวกและที่เห็นประโยชน์อยู่จริง เช่น ชาวนาจะชอบพรรคเพื่อไทยเพราะทำให้ข้าวราคาดี ถ้ามีการเสวนากับอีกฝ่ายหนึ่งก็เพียงแต่กล่าวคำเสียดสีกันบ้างไม่ได้มีการขยายผลหรือทะเลาะวิวาทกัน ทั้งสองฝ่ายยังพูดคุยกันได้ตามปกติ^{๑๒}

พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ หัวหน้าฝ่ายข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเพชรบุรี ชี้ให้เห็นว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) แรงงานต่างด้าว ปัจจุบันมีมากขึ้น โดยเฉพาะที่อำเภอเขาย้อย มีคนงานทั้งไทย เมียนมา เขมรและลาว เช่น ที่บริษัท Cal Comp Electronics เขาย้อย ซึ่งมีคนงานทั้งหมดประมาณ ๑๓,๐๐๐ คน เป็นแรงงานพม่า ๘,๗๐๐ คน ไทย ๔๐๐ คน นอกจากนั้น มีทั้งจีน เขมร ลาว การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวส่วนหนึ่งดีเพราะเข้ามาทดแทนแรงงานไทยที่เลิกงาน แต่ก็มีอีกส่วนหนึ่งที่แย่งงาน แย่งอาชีพ ที่อยู่อาศัย และแย่งการบริการ เช่น ทางด้านสาธารณสุข และตรวจพบว่ามีบางโรคที่หายไปจากสังคมไทยแล้วกลับมาอีกเพราะติดมากับแรงงานต่างชาติ นอกจากนั้น ยังมีเรื่องอาชญากรรม และสภาพชุมชนแออัดซึ่งเป็นมลภาวะในทางลบ อีกประการหนึ่ง คือ ภาครัฐต้องใช้งบประมาณในการบริหารจัดการไปจำนวนมากเพื่อใช้ในการป้องกัน ป้องปรามและดูแลด้านสวัสดิการต่างๆ ๒) ยาเสพติด ยังมีการแพร่ระบาดอยู่ทุกพื้นที่ มากที่สุดได้แก่ยาบ้า ช่วงปัจจุบันมีราคาถูก ยาเสพติดเป็นอันตรายต่อผู้เสพ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้ครอบครัว ชุมชน สังคมและชาติที่เป็นองค์กรวมอ่อนแอ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม และ ๓) สิ่งแวดล้อม มลพิษหรือมลภาวะที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนมากเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ โดยเฉพาะประเทศหรือพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม มลพิษต่างๆ มาจากควันพิษจากโรงงาน จากยานพาหนะซึ่งมีปริมาณมากขึ้น รวมทั้งการกำจัดน้ำเสีย น้ำเน่าที่ไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐาน ตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ จึงเป็นอันตรายกับสังคมและชุมชน^{๑๓}

^{๑๒} สัมภาษณ์, พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส, รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, สัมภาษณ์ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์, พ.อ.สนอง ธัญญานนท์, หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

พระครูวัชรสุวรรณนารถ, ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรีระบุว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในเพชรบุรี มี ๑) ยาเสพติด เป็นสิ่งที่เป็นภัยคุกคามต่อสังคมและชุมชนมาก มีระบาดอยู่ทั่วไป มีอันตรายกับผู้เสพเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำลายครอบครัว สังคมและชุมชน เพราะก่อให้เกิดอาชญากรรมตามมา เช่น การลักขโมย ชิงทรัพย์ ตลอดจนการประพาศติผิดทางเพศ ๒) สภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง สิ่งผลิตใหม่ๆ ที่ออกมาเช่นมือถือ เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้สะดวกและมีการนำมาใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องลักษณะเหมือนกับการถูกมอมเมาก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม การใช้รถยนต์พาหนะต่างๆ ที่มีมากประกอบกับพฤติกรรมของคนใช้ที่ไม่เคารพกฎระเบียบ เอาแต่ใจตนเองเป็นที่ตั้ง สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมจึงมีปัญหาในความไม่ปลอดภัยในสังคม ๓) การทุจริตคอร์รัปชั่น เป็นปัญหาของสังคมไทยที่มีมานานและยังมีอยู่ทุกพื้นที่ ทั้งๆ ที่ทุกองค์กรของภาครัฐมีกฎระเบียบต่างๆ ควบคุมอยู่ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แนวทางการแก้ไขคงต้องให้ทุกฝ่ายยึดหลักหลักธรรมาภิบาล และมีธรรมในจิตใจที่จะป้องกันไม่ให้ประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ไม่ดีไม่ชอบเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และ ๔) ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาขยะถือว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่อีกเรื่องหนึ่ง เพราะเกิดภาวะขยะล้นเมืองทั้งขยะจากชาวบ้านและขยะจากโรงงานซึ่งยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะนำไปกำจัดด้วยวิธีการที่ทันสมัยหรือเอาไปทิ้งในที่ห่างไกลที่ได้ที่หนึ่งก็ได้รับการต่อต้านทุกพื้นที่^{๑๔}

พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง อำเภอนองหญ้าปล้อง ระบุว่า คือ ๑) ยาเสพติดประเภทที่มีปัญหาอยู่ในสังคมชนบทมากคือยาบ้า ซึ่งมีทั้งผู้ค้าและผู้เสพติด ปัจจุบันในพื้นที่บ้านยางน้ำกลัดเหนือซึ่งเป็นชุมชนเข้มแข็งจึงไม่มีปัญหารุนแรง ส่วนตัวบ่งชี้ว่าเป็นอันตรายหรือภัยคุกคามต่อสังคม คือ ผู้เสพติดจะทำงานเมื่อได้เสพแต่เมื่อยาหมดฤทธิ์จะอ่อนแอทำงานไม่ได้ เสียอนาคตเพราะไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ เนื่องจากเมื่อเสพไปนานๆ จะอ่อนแอทั้งทางกายและจิตใจ สมองบางส่วนจะถูกทำลาย ทำให้เกิดปัญหากับตนเอง ครอบครัว สังคมและชุมชน และก่อให้เกิดอาชญากรรมตามมา เช่น การลักขโมย ชิงทรัพย์ ตลอดจนการทำร้ายร่างกายเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยาเสพติดบริโภค อย่างไรก็ตามในพื้นที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนืออาจถือได้ว่า เป็นพื้นที่ที่มีความร่วมมือกันดีพอสมควรจึงทำให้ชุมชนเข้มแข็งและมีปัญหาด้านยาเสพติดน้อย ๒) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูงมีป่าและภูเขา ทิศตะวันตกติดชายแดนประเทศเมียนมา อันตรายที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหลายประเภท เช่น ไฟป่าซึ่งยังมีปัญหาอยู่อย่างต่อเนื่อง ภัยแล้งและน้ำท่วมมีบ้างตามฤดูกาลและปัจจุบันมีการแก้ไขและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เช่น มีอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่ประจันต์ อ่างเก็บน้ำเล็กๆ กับบ่อกักเก็บน้ำขนาดประมาณ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๐ เมตรและลึก ๓-๔ เมตร ที่ขุดขึ้นอยู่ในพื้นที่ต่างๆ หลายจุดเพื่อช่วยแก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำ

^{๑๔} สัมภาษณ์, พระครูวัชรสุวรรณนารถ, ดร., เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ท่วมได้ การบุกรุกที่สาธารณะปัจจุบันมีการจัดการเป็นไร่เป็นส่วนของนายทุนที่เข้าไปเป็นเจ้าของ ถูกต้องตามกฎหมายเป็นส่วนใหญ่ อันตรายสำคัญที่ยังต้องเผชิญอยู่มี เช่น ไฟป่าซึ่งทำให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สินทางธรรมชาติและเกิดหมอกควันอันตรายต่อสุขภาพของคนในสังคม ๓) ปัญหาความยากจน ยังไม่รุนแรงเพราะอยู่ได้แบบพอเพียงถึงแม้จะรายได้ก็น้อยก็ตาม และ ๔) ปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ มีแรงงานต่างด้าวรับจ้างทำงานอยู่ในเขตไร่นาของนายทุนที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่แต่ส่วนมากเขาอยู่ในพื้นที่ที่ทำงาน ปัจจุบันไม่มีปัญหาและสามารถควบคุมได้เพราะถ้ามีคนต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ต้องมีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านทราบ^{๑๕}

นายสุบัน สวัสดิ์ประภา เลขาธิการสโมสรไลออนส์ชะอำเห็นว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) สิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากขยะมูลฝอย ที่มาจากชาวบ้าน นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะพวกที่มีพฤติกรรมมักง่ายทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั่วไป ทั้งทะเล พื้นราบและภูเขา ซึ่งมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมากเพราะชะอำเป็นเมืองท่องเที่ยว นอกจากขยะประเภทพลาสติกแล้วพวกสารเคมีที่ใช้กันมากในภาคการเกษตรก็ทำให้น้ำและดินเสีย ๒) ยาเสพติด ส่วนหนึ่งมาจากนักท่องเที่ยวมีหลากหลายประเภทแพร่ระบาดอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวมยาเสพติดมีปัญหา ทำลายสุขภาพ ทำลายครอบครัว ชุมชน และก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และ ๓) การหลบหนีเข้าเมืองและการย้ายถิ่นการทำงาน เดิมมีคนอีสานเข้ามาทำงานในพื้นที่มาก แต่ปัจจุบันนี้มีคนต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทดแทนจำนวนมากกว่า มีผลกระทบลักษณะของการแย่งงานทำด้วยทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต^{๑๖}

นายศิริสุข ยืนหาญ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกล่าวถึง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ประเภทยาเสพติดว่า ยาเสพติดมีหลายประเภท โดยทั่วไปอาจแยกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่มาจากธรรมชาติ เช่น ผื่น กัญชา กระท่อม เห็ดขี้ควาย กับประเภทที่ได้มาจากการสังเคราะห์ เช่น ยาบ้า เฮโรอีน ยาไอซ์ ยาโค โคเคน และผลผลิตต่างๆ ที่เป็นอนุพันธ์หรือมีส่วนผสมของสารแอมเฟตามีน หากจำแนกตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ประเภทกดประสาท เช่น ผื่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยานอนหลับ ยาระงับประสาท ยากล่อมประสาท รวมทั้งสารระเหย เช่น ทินเนอร์ กาว เป็นต้น ผู้เสพยาจะมีอาการ ร่างกายชิวชืด ผอม อ่อนเพลีย ฟุ้งซ่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ๒) ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น ยาบ้า ยาไอซ์ ยาอี กระท่อม โคเคน เครื่องดื่มที่มีคาเฟอีน ผู้เสพยาจะมีอาการ หงุดหงิด กระวนกระวาย ความคิดสับสน หวาดระแวง บางครั้ง มีอาการคลุ้มคลั่ง หรือทำในสิ่งที่ตามปกติไม่กล้าทำ เช่น ทำร้ายตนเอง ทำร้าย

^{๑๕} สัมภาษณ์, พระครูสุนทรวัชรการ, เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง ตำบลยางน้ำก๊าดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์, นายสุบัน สวัสดิ์ประภา, อดีตผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ระดับ ๙, เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ, และเลขานุการชมรมคนบ้านาญชะอำ, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

หรือฆ่าผู้อื่น เป็นต้น ๓) ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ยาเค เห็ดขี้ควาย เป็นต้น ผู้เสพติดจะมีอาการประสาทหลอน ควบคุมตนเองไม่ได้ ในที่สุดอาจป่วยเป็นโรคจิต และ๔) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน คือ ทั้งกระตุ้น กด และหลอนประสาทร่วมกัน ผู้เสพติดมักมีอาการหวาดระแวง ความคิดสับสน เห็นภาพลวงตา ซึ่งอาจป่วยเป็นโรคจิตได้ เช่น กัญชา อย่างไรก็ตาม พืชประเภทกัญชากระท่อม หากเสพโดยการกินจะไม่มีโทษต่อร่างกายและจิตใจร้ายแรงเหมือนยาเสพติดทั่วไป ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์คือ ยาเสพติด เมื่อผู้เสพรับเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยการกิน สูบ ฉีด ดม หรือวิธีอื่น ติดต่อกัน เป็นเวลานานหรือช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วจะก่อให้เกิดอาการติดยา คือ ลืมไม่ลง เลิกไม่ได้ ดื้อยาจึงมีความต้องการในปริมาณที่มากขึ้น ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่ผู้เสพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนครอบครัวและสังคมทุกระดับ ส่วนองค์ประกอบทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดมี ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ การป้องกันยาเสพติด การปราบปรามการค้ายาเสพติด การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และการบริหารจัดการ^{๑๗}

นางจงกล สุวรรณานนท์ และนางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ จากสำนักงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรีระบุว่า แรงงานต่างด้าวในปัจจุบันมี ๓,๓๑๕,๗๑๔ คน เป็นแรงงานสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ๓,๐๘๕,๘๐๑ คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะการขาดแรงงานระดับล่าง (ไร้ฝีมือ) ไทย จำเป็นต้องพึ่งแรงงานต่างชาติ ส่วนที่เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่และส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยทั่วไปมี ๑) ทางด้านสังคม มีปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมคือทำให้ชุมชนสกปรก และปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ๒) ด้านความมั่นคง มีแรงงานต่างด้าวจำนวนหนึ่งหลบหนีเข้าเมืองกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ปัจจุบันมีน้อยลงแต่ยังมีอยู่ และ ๓) ผลกระทบทางด้านสาธารณสุข ถึงแม้ว่าแรงงานที่เข้ามาจะได้รับการตรวจสุขภาพแล้วแต่ขาดการติดตามเนื่องจากการย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนนายจ้าง การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เพราะอยู่กันอย่างแออัด และการเกิดโรคที่ใหม่หรือโรคบางโรคที่หายไปจากไทยแล้วกลับมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง สำหรับในจังหวัดเพชรบุรี มีแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายทั้งหมด ๒๑,๑๕๐๐ คน มีอยู่มากในพื้นที่อำเภอเขาย้อยเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม รองลงไปกระจายอยู่ในในพื้นที่อำเภอบ้านแหลมและชะอำทำงานในกิจการการประมงเป็นหลัก ส่วนภัยคุกคามที่เป็นภัยต่อสังคมเป็นลักษณะทั่วไปเช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น คือ ด้านสังคม ความมั่นคงและสาธารณสุข^{๑๘}

^{๑๗} สัมภาษณ์, นายศิริสุข ยืนหาญ, ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์, นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดหางานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี, และนางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์, นักวิชาการแรงงานชำนาญการ, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายชาญชัย อุ่มนุช ผู้นำชุมชนบางครก อำเภอบ้านแหลม ระบุว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ใน จังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบัน ได้แก่ ๑) อุทกภัย เป็นภัยที่เกิดจากธรรมชาติเวลาน้ำท่วมก่อให้เกิดความเสียหายกับชุมชนมากทั้งทางด้านทรัพย์สินและพืชผลการเกษตร โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจหรือเขตชุมชนเมือง ตลอดเส้นทางของแม่น้ำเพชรบุรี ตั้งแต่ อำเภอแก่งกระจาน ท่ายาง บ้านลาด เมืองเพชรบุรี และบ้านแหลม ๒) ยาเสพติด มีอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านแหลมบ้างแต่ไม่รุนแรง ทางราชการและชุมชนมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง และใช้การกีฬา มาช่วยทำให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกายให้มีสุขภาพและเป็นทางเลือกทางหนึ่งป้องกันไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทางแก้ไข ดำเนินการได้โดยทำชุมชนให้เข้มแข็ง ทำความเข้าใจกับครอบครัวของผู้เสพยาเสพติดให้ยอมรับความจริง ๓) ความขัดแย้งในสังคม มีความขัดแย้งของผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าวกับเลี้ยงกุ้ง เพราะอำเภอบ้านแหลมเป็นพื้นที่อยู่ใกล้ทะเล มีผู้ประกอบอาชีพทำนาเกลือ บ่อเลี้ยงกุ้งและทำนาข้าว นาเกลือจะอยู่ชายทะเล ส่วนนากุ้งจะอยู่ลึกเข้ามาในแผ่นดินติดกับพื้นที่ที่ทำนาข้าว ปัจจุบันเลี้ยงกุ้งทำรายได้ดีกว่าทำนาข้าว จึงมีการขยายพื้นที่นากุ้งออกไป นอกจากนั้น ยังมีผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งบางรายตัดแปลงนาข้าวเปลี่ยนมาทำบ่อเลี้ยงกุ้งแทน โดยนำน้ำทะเลมาใส่ในบ่อเพื่อเลี้ยงกุ้งในพื้นที่บริเวณเดียวกันกับพื้นที่ทำนาข้าว ทำให้น้ำเค็มซึมไปได้ดินทำให้นาข้าวเสียหายจึงเกิดปัญหาความขัดแย้งกันขึ้น และ ๔) ความขัดแย้งของคนในสังคม ความคิดแตกแยกของคนในสังคม ในโอกาสต่อไปอาจจะมีขึ้นจากการเลือกตั้งท้องถิ่นที่จะมีขึ้นในปี ๒๕๖๒ หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะบางเขตเลือกตั้งมีการเลือกผู้บริหารได้เพียงคนเดียว ทั้งๆ ที่เดิมมีผู้แทนได้ ๒ คน ทำให้เกิดการแบ่งพรรคพวกและแข่งขันกันสูงเพื่อให้ชนะการเลือกตั้งในพื้นที่^{๑๙}

นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ชี้ชัดว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ประกอบด้วย ๑) แรงงานต่างด้าว ปัจจุบันแรงงานเถื่อนมีน้อยเพราะมาตรการควบคุมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้มงวด ส่วนประเด็นที่เป็นปัญหา เป็นการแย่งอาชีพคนไทยโดยปริยาย ประกอบกันคนไทยรังเกียจงานบางอย่างและผู้ประกอบการต้องการแรงงานต่างด้าวมากกว่าเพราะไม่เรียกร้องอะไรมาก อาชีพบางอย่างถูกแย่งไปเพราะคนไทยไม่ขยันและไม่มีความรู้เพียงพอในการลงทุน เช่น ค้าขายแผงลอย เปิดร้านบริการต่างๆ ในชุมชนที่มีแรงงานคนสัญชาติเดียวกันอาศัยอยู่จำนวนมาก เช่น ที่บ้านหนองส้ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ใกล้ บริษัท Cal-Comp) ซึ่งแรงงานสัญชาติพม่าพักอาศัยอยู่จำนวนมาก และบางครั้งมีการทะเลาะวิวาทกับคนไทย และแย่งชิงการบริการด้านสาธารณสุขจากโรงพยาบาล รวมทั้งสถานศึกษาในท้องถิ่นที่รัฐไทยต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพราะเขามีสิทธิได้รับบริการดังกล่าวตามหลักสิทธิมนุษยชน ๒) ความยากจน มีอยู่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานโดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกร เช่น การทำนา ปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายสูง รายได้ไม่พอกับรายจ่ายเกิดความขัดแย้งภายใน

^{๑๙} สัมภาษณ์, นายชาญชัย อุ่มนุช, ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

ครอบครัวแล้วย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่น ทิ้งให้เด็ก เยาวชนเป็นภาระของปู่ย่าตายายซึ่งทำให้สังคมขาดความอบอุ่นและเด็กไม่มีอนาคตที่ดีได้ ๓) ยาเสพติด ยังมีแพร่ระบาดอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มของเยาวชน ซึ่งทำลายอนาคตของเด็กและมีผลกระทบต่อชุมชนมากทั้งในปัจจุบันและอนาคต และ ๔) ปัญหาสิ่งแวดล้อม ไฟป่ามีบ้างเล็กน้อยในพื้นที่แต่ไม่รุนแรง เมื่อเกิดเหตุชาวบ้านจะแจ้งให้ทางการทราบ แล้วไปดับได้ทันไม่ให้ลุกลามขยายวงทำลายความเสียหายให้กับชุมชนมากนัก^{๒๐}

๔.๒.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงปริมาณ

ตารางที่ ๔.๖ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		N=๒๐๖	\bar{x}	S.D.	แปลผล
๑	ท่านรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน	๒๐๖	๓.๖๓	.๕๘๖	มาก
๒	ท่านรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน	๒๐๖	๓.๕๐	.๕๖๖	มาก
๓	ท่านทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่	๒๐๖	๓.๔๐	.๕๕๗	ปานกลาง
๔	การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน	๒๐๖	๓.๓๗	.๕๙๘	ปานกลาง
๕	ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมากน้อยเพียงใด	๒๐๖	๓.๓๐	๑.๐๐๖	ปานกลาง
	รวมผล		๓.๔๔	๐.๙๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ พบว่าการรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน มีค่า \bar{x} = ๓.๖๓ ส่วนค่า S.D. = .๕๘๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีค่า \bar{x} = ๓.๕๐ ส่วนค่า S.D. = .๕๖๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่ \bar{x} = ๓.๔๐ ส่วนค่า S.D. = .๕๕๗ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน \bar{x} = ๓.๓๗ ส่วนค่า S.D. = .๕๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

^{๒๐} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมากน้อยเพียงใด $\bar{x}=๓.๓๐$ ส่วนค่า S.D. ๑.๐๐๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยรวม มีค่า $\bar{x}=๓.๔๔$ ส่วนค่า S.D.=๐.๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๔.๒.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคมไทย ความแตกแยกหรือความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ประเภทนิยมหรือเป็นฝ่ายเสื้อเหลือง เสื้อแดง หรือระหว่างฝ่ายรัฐบาลเก่า (ที่เรียกตนเองว่าฝ่ายประชาธิปไตย) กับฝ่ายรัฐบาลปัจจุบัน (ที่ถูกมองว่าเป็นเผด็จการทหาร) ไม่มีการแสดงออกที่ชัดเจนหรือรุนแรงแต่อย่างใด มีแต่กลุ่มที่แสดงออกในลักษณะที่เป็นพรรคพวกหรือญาติพี่น้องกันในพื้นที่จะมีแนวความคิดแตกต่างหรือขัดแย้งกันบ้างกับกลุ่มอื่นในเรื่องของตัวบุคคลและวงศ์ตระกูล ซึ่งคนในแต่ละชุมชนทราบกันดี ต่างฝ่ายสามารถพูดคุยกันได้และอาจจะมีการกล่าวเสียดสีกันบ้างเป็นครั้งคราวในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในท้องถิ่น เช่น เลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การเลือกตั้ง อบต. รวมทั้งการเลือกตั้งระดับชาติเพราะมีผลกระทบกับพรรคพวกและญาติพี่น้องตนเองดังกล่าว ไม่มีการใช้ความรุนแรง เช่นการฆาตกรรมฝ่ายตรงข้ามดังเช่นในอดีต และหลังการช่วงการเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ

๒) การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดเพชรบุรี มีหลายเรื่องทั้งในรูปแบบที่เป็นไปตามธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ฝนตกไม่เป็นไปตามฤดูกาล การกัดเซาะชายฝั่งทะเล และภัยจากการกระทำของคน เช่น การบุกรุกพื้นที่ป่า แม่น้ำ ชายทะเล การเผาป่าเพื่อประโยชน์ในการล่าสัตว์ป่า เก็บพืชผลบางชนิดและการเกษตร ทั้งนี้ทางการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งชุมชนทราบและมีการดำเนินการร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ที่เป็นปัญหาใหญ่ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามสำคัญในปัจจุบันมีปัญหาดุทกภัย กับปัญหาขยะมูลฝอย

(๑) ปัญหาดุทกภัยของจังหวัดเพชรบุรี จากสถานการณ์น้ำท่วมจังหวัดเพชรบุรี ๒ ปีซ้อนในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ที่เป็นตัวเมือง ชุมชนย่านเศรษฐกิจ และพื้นที่การเกษตรตลอดแนวแม่น้ำเพชรบุรี สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน เศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี อย่างมาก เป็นเพราะว่าฝนตกมากโดยเฉพาะบริเวณต้นน้ำแม่น้ำเพชร ถึงแม้ว่าจะมีอ่างเก็บน้ำช่วยกักเก็บน้ำไว้แล้วก็ตาม อีกประการหนึ่งคือการระบายน้ำลงทะเลไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะช่วงต้นน้ำมีอุปสรรคในการระบายน้ำออก เนื่องจากมี

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น ถมคลอง ถมที่ สร้างกำแพงริมน้ำสูง กีดขวางเส้นทางระบายน้ำตามธรรมชาติและคลองสาธารณะเดิมที่มีอยู่ ประกอบกับสภาพแม่น้ำต้นเขินตามธรรมชาติและบางช่วงแคบเพราะมีการรุุกพื้นที่แม่น้ำ รวมทั้งการขุดทรายในแม่น้ำไม่สามารถดำเนินการได้สะดวกต้องได้รับสัมปทานจากกรมเจ้าท่าก่อน

(๒) ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาระดับชาติ มีทุกพื้นที่ทุกจังหวัด เพราะการพัฒนาของสังคมและมีประชากรมากขึ้น ประกอบกับการบริหารจัดการและจิตสำนึกในความรับผิดชอบของประชากรในชุมชนยังอ่อนแอ จึงมีปัญหาเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจุบันที่เพชรบุรี มีหลายชุมชนที่ตระหนักในปัญหาดังกล่าวและมีโครงการบริหารจัดการในการกำจัดขยะหรือลดปริมาณขยะได้เป็นที่น่าพอใจเพียงแต่ยังอยู่ในวงจำกัดเท่านั้น ปัญหาหรือภัยคุกคามดังกล่าวจึงยังคงอยู่และต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป

ปัญหาขยะของจังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะเหมือนขยะมูลฝอยล้นเมือง ทางการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแล การจัดเก็บและการกำจัดจำนวนมาก และทำให้เกิดมลภาวะต่างๆ ในพื้นที่อีกด้วย เช่น บ้านเมืองรกสกปรกเพราะขยะล้นถังขยะ นอกจากนั้น การกำจัดขยะมูลฝอยตามจุดต่างๆ ที่ทางการจัดไว้ซึ่งมีหลายพื้นที่ เช่น ที่ ตำบลท่าแลง อำเภอท่ายาง เนื้อที่ประมาณ ๑๖ ไร่ ดำเนินการโดยเอกชน ที่ตำบลห้วยลึก อำเภอบ้านลาด เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ (ที่สาธารณะ) ที่ตำบลสะพัง อำเภอเขาย้อย เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลเขาย้อย ที่ตำบลบ้านแหลม อำเภอบ้านแหลม เนื้อที่ประมาณ ๑๒ ไร่ ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลบ้านแหลม ซึ่งเป็นแบบฝังกลบ และที่ ตำบลหนองจอก อำเภอท่ายาง ที่ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย ซึ่งเป็นแบบเก็บกองบนพื้นแล้วเผาทำลาย โดยที่ ตำบลท่าแลง อำเภอท่ายาง ได้มีการพัฒนาเป็นโรงงานไฟฟ้าพลังงานขยะแล้ว (๒๕๕๙) แต่ไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากชาวบ้านในพื้นที่คัดค้านไม่ให้สร้างเพราะกลัวว่าจะเกิดมลพิษต่างๆ ทั้งกลิ่น แหล่งน้ำเสียทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติและน้ำบาดาล ตลอดจนอาจเป็นแหล่งเชื้อโรคต่างๆ ที่จะตามมาอีกด้วย ทั้งนี้ อาจจะสรุปได้ว่ายังไม่มีวิธีการและพื้นที่ที่จะรองรับขยะได้อย่างเพียงพอ และชาวบ้านที่อยู่ใกล้พื้นที่ที่เป็นสถานที่กำจัดขยะในปัจจุบันยังคงเดือดร้อนอยู่ต่อไป

๓) **แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง** ปัจจุบันประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานแบบถูกต้องตามกฎหมายจำนวนมาก (ประมาณ ๓.๓ ล้านคน) ส่วนมากเป็นบุคคลสัญชาติ เมียนมา ลาว และกัมพูชา และมีแนวโน้มจะมากขึ้นเพราะผู้ประกอบการธุรกิจของไทยขาดแคลนแรงงานระดับล่าง (แรงงานไร้ฝีมือ) ประกอบกับคนไทยไม่นิยมทำงานหนัก ยากและสกปรก รวมทั้งไทยมีนโยบายสนับสนุนให้มีการว่าจ้างแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่แรงงานต่างด้าวประเทศเพื่อนบ้านก็ต้องการเข้ามาทำงานเพื่อการดำรงชีพที่ดีกว่า อย่างไรก็ตาม แรงงานดังกล่าวมีทั้งผู้ที่เข้ามาถูกต้องตามกฎหมายและผู้หลบหนีเข้าเมืองที่สร้างปัญหา

ให้กับสังคมไทย เช่น การเข้าเมืองผิดกฎหมาย การก่ออาชญากรรม การแย่งชิงการบริการด้านสาธารณสุขในชุมชนคนไทย ตลอดจนการแย่งชิงอาชีพคนไทยและปัญหาการค้ามนุษย์

สำหรับในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก (๒๑,๑๔๐ คน) กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยเฉพาะในเขตอำเภอเขาย้อย (๑๐,๙๔๔ คน) เพราะเป็นเขตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปเป็น อำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ และ อำเภอเมืองเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนมากเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็มีแรงงานแอบแฝงลักลอบเข้าเมืองปะปนอยู่ในโรงงานและชุมชนต่างๆ เช่นกัน โดยเฉพาะคนเวียดนาม และแขก กลุ่มคนเหล่านี้เข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมายและทำมาหากินอิสระอยู่ตามร้านอาหารหรือชายถั่ว และสามารถอยู่ต่อได้ระยะยาวเพราะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่บางคนที่เกี่ยวข้องโดยมีค่าตอบแทน กลุ่มคนพวกนี้ไม่มีปัญหาทางด้านการปกครองมากนักและเมื่อทางการมีมาตรการตรวจสอบเข้มงวดก็สามารถหลบหนีกลับไปได้ทันเวลา อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบและดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ประกอบการและคนงานต่างด้าว ตรวจพบอยู่เสมอว่ามีผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งก็มีการดำเนินการลงโทษไปตามกฎหมาย

๔. ยาเสพติด ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนและคนวัยทำงานในจังหวัดเพชรบุรีมีอยู่ทั่วไปเกือบทุกหมู่บ้านทั้งผู้ค้าและผู้เสพ ส่วนมากเป็นประเภทยาบ้า และมียาไอซ์ที่มีการแพร่ระบาดอยู่ในสถานบันเทิงต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่ไม่มากนัก หน่วยงานทางราชการตระหนักถึงปัญหาหรือภัยคุกคามดังกล่าวและร่วมกันดำเนินการป้องกันต่อต้านปราบปรามอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร น่าจะเป็นเพราะไม่มีการปฏิบัติการปราบปรามอย่างจริงจัง และผู้ติดยาเสพติดแล้วยากที่จะบำบัดให้หายขาดจากการติดยาเสพติดได้

ภัยจากยาเสพติดถือเป็นวาระสำคัญของชาติ ส่งผลกระทบต่อสังคมและชุมชนทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาสังคมและประเทศ ในจังหวัดเพชรบุรีก็เช่นเดียวกันมีผลกระทบที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก เด็กเรียนไม่จบกลายเป็นเด็กเร่ร่อน เด็กผู้หญิงบางคนถูกใช้เป็นแรงงานโสเภณีหรือมีการลักเล็กขโมยน้อยตลอดจนการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ภัยจากยาเสพติดมีมานานและยังไม่สามารถระงับยับยั้งได้ทำให้ปัญหาดังกล่าวดูเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีอยู่ทุกสังคมและชุมชน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มม็ส (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคน) มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น เลี้ยงผู้ค้ายาเสพติดไว้เป็นแหล่งข่าวเพื่อสร้างผลงานหรือเป็นแหล่งค้ายาเสพติดด้วย

ยาเสพติดประเภทยาบ้าหรือพืชเสพติดบางประเภท เช่น กัญชา กระท่อม หากใช้ในปริมาณไม่มากและถูกต้องเหมาะสมกับงานที่ทำจะมีคุณประโยชน์มากกว่าโทษได้เหมือนกัน เช่น ใช้ในทางการแพทย์ หรือใช้ในรูปแบบของยาขยัน เช่น งานขับรถขนของทางไกลตอนกลางคืน ถ้าได้เสพยาบ้าช่วยจะทำให้ไม่ง่วงนอนและขับรถได้ปลอดภัยกว่าปกติ

๕. ความยากจน ภัยคุกคามเกี่ยวกับความยากจนในชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีมีอยู่ทั่วไปแต่ไม่รุนแรงเพราะถ้าไม่เกี่ยวจรั้นและไม่เลือกงานมากนักก็มีงานทำและดำรงชีพอยู่ได้แบบพอเพียง ยกเว้นคนป่วยและคนชราที่มีพื้นฐานดั้งเดิมมาจากฐานะยากจน อย่างไรก็ตาม จากโครงการไทยนิยมยั่งยืนของรัฐบาลที่ต้องการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืนต่อไป โดยให้โอกาสผู้มีรายได้น้อยมีงานทำ มีการฝึกอาชีพและการศึกษา ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ และการเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน รวมทั้งโครงการแจกบัตรคนจนหรือบัตรสวัสดิการของรัฐให้กับผู้มีรายได้น้อย โครงการแก้ไขปัญหาน้ำน้กระบบสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ปรากฏว่า จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน ในส่วนของการแก้ไขปัญหาน้ำน้กระบบนั้น จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มีรายได้น้อยที่มีน้ำน้กระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน นอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรี ยังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีการพัฒนาแบบยั่งยืนได้อีกมากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น

โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม อาทิ โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง อำเภอชะอำ โครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ป่าเต็ง-ป่าละอู อำเภอแก่งกระจาน โครงการดูแลป่าไม้บริเวณป่าละอูบนและเขาพะเนินทุ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการศึกษาวิจัย ทดลองด้านการเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการศึกษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีการศึกษาด้านการกำจัดน้ำเสียและขยะมูลฝอย อำเภอบ้านแหลม และโครงการซั้งห้วยมันตามพระราชดำริ ที่อำเภอท่ายาง

โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค อาทิ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ประจันต์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองหญ้าปล้อง โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยผากอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่ายาง โครงการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจังหวัดเพชรบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดเพชรบุรี เพื่อป้องกันอุทกภัยและใช้ในการเกษตร

นอกจากนี้ มีสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และสภาองค์กรชุมชนจังหวัดเพชรบุรี ลงไปสำรวจบ้านที่พักอาศัยของผู้มีฐานะยากจน และไม่มีทุนทรัพย์ซ่อมบำรุง เพื่อช่วยซ่อมบ้านที่อยู่อาศัยให้ เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนตามโครงการบ้านพอเพียงชนบทของรัฐบาล ซึ่งมีการดำเนินการในพื้นที่ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนของชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๔.๓.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้อง กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงคุณภาพ

๑) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ ภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านสิ่งเสพติด

นายศิริสุข ยืนหาญ ระบุถึงผลกระทบเชิงประจักษ์ว่า ตัวบ่งชี้ความเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของยาเสพติด ยาเสพติดมีการแพร่กระจายอยู่ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทวีปยุโรปและออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลก ๒๗๕ ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ ๕.๖ ของประชากรโลก ประเภทยาเสพติดที่มีผู้ใช้มากได้แก่ กัญชา รองลงมาเป็นกลุ่มฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น กลุ่มยาเสพติดสังเคราะห์ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน และโคเคน ตามลำดับ ส่วนตลาดยาเสพติดที่ขยายตัวมากขึ้น คือ ยาเสพติดที่เป็นสารสังเคราะห์ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน เช่น ยาบ้า ไอซ์และเฮโรอีน ทั้งนี้ ยาเสพติดประเภทร้ายแรงที่มาจากพืช เช่น โคเคน มีการขยายตัวในตลาดมากขึ้น โดยมีแหล่งผลิตหลักอยู่ที่ประเทศโคลัมเบีย ทวีปอเมริกาใต้ และฝิ่น มีแหล่งผลิตใหญ่อยู่ที่ประเทศอัฟกานิสถาน และประเทศเมียนมา ทวีปเอเชีย

สถานการณ์ยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญของโลก คือ บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นพื้นที่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกองกำลังติดอาวุธในเมียนมาบริเวณชายแดนเมียนมา-จีน และเมียนมา-ไทย นอกจากนั้นยังเป็นพื้นที่ที่ติดกับประเทศที่เป็นแหล่งของสารตั้งต้นและสารเคมีที่ใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติดด้วย เช่น ประเทศจีนและอินเดีย ยาเสพติดที่มีการผลิตมากในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำได้แก่ ยาบ้า ซึ่งมีตลาดสำคัญอยู่ที่ประเทศไทยและบังคลาเทศ ไอซ์และเฮโรอีนมีแนวโน้มการส่งออกไปสู่กลุ่มประเทศนอกภูมิภาค โดยลำเลียงผ่านไทย ลาว เวียดนามและมาเลเซีย

สถานการณ์ภายในประเทศ ยาเสพติดที่เข้ามาในประเทศไทย โดยเฉพาะยาบ้า เฮโรอีน ไอซ์และ คีตามีน (ยาเค) ส่วนใหญ่เข้ามาจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ กัญชามาจากลาว และโคเคนมาจากอเมริกาใต้ การลำเลียงยาเสพติดของกลุ่มการค้าในพื้นที่แพร่ระบาด มีการหลีกเลี่ยงการส่งมอบโดยตรง โดยการติดต่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์แล้วแจ้งจุดวางยาเสพติด (Dead Drop) เป็นการตัดตอนกระบวนการส่งมอบและต่อต้านการขยายผลทางการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ นอกจากนั้น ยังนิยมส่งผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ด้วย

การดำเนินการจับกุมยาเสพติดได้ในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณสูงกว่าในปี ๒๕๖๐ โดยเฉพาะยาบ้า ไอซ์ และเฮโรอีน จากสถิติการจับกุมของกลางในปี ๒๕๖๑ สามารถยึดยาบ้าบ้านได้ ๓๐๒ ล้านเม็ด ไอซ์ ๑๘,๕๒๖ กิโลกรัม เฮโรอีน ๙๐๓ กิโลกรัม และกัญชา ๑๖,๓๙๙ กิโลกรัม ยาเสพติด

ติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือยาบ้า ซึ่งเมื่อปี ๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ มีตลาดยาบ้าที่สำคัญอยู่ ๒ แห่ง คือที่ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี และ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี รองลงไปได้แก่ไอซ์และ กัญชา ตามลำดับ จังหวัดที่มีประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่วนมากอยู่ในกลุ่มเยาวชน และ พื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติด จากการสำรวจหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศของกระทรวงมหาดไทย เมื่อปี ๒๕๖๑ จำนวน ๘๒,๐๓๔ แห่ง พบว่ามีหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด ๒๔,๒๗๐ แห่ง คิดเป็น ร้อย ละ ๒๙.๕๘ โดยเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหามาก ๔,๐๐๔ แห่ง มีปัญหาปานกลาง ๔,๗๕๔ แห่ง และมีปัญหาน้อย ๑๕,๕๑๒ แห่ง

แนวโน้มของปัญหาเสพติด ๑) ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาเสพติดจาก แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ โดยมีพื้นที่ทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น เส้นทางลักลอบนำเข้า ๒) ยาบ้า ยังเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดในไทย ขณะเดียวกันไทยยังถูกใช้เป็น แหล่งพักพิงและเส้นทางลำเลียงผ่านยาเสพติดไปสู่ประเทศที่สาม ๓) เฮโรอีน มีแนวโน้มแพร่ระบาด เพิ่มขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ ๔) กลุ่มผู้ใช้ยา เสพติดมีแนวโน้มใช้ประเภทคีตามีน (ยาเค เป็นยาออกฤทธิ์เร็วทางการแพทย์ใช้เป็นยาสลบ อาจ นำมาใช้ในการก่ออาชญากรรมได้โดยการผสมเครื่องดื่มเสพ) เพิ่มขึ้น โดยเห็นได้จากสถิติการจับกุม และผู้เข้าบำบัดรักษาที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบของยาเสพติดต่อความมั่นคงของไทยในปัจจุบัน สืบเนื่องมาจาก ๑) ไม่ สามารถจัดการกับแหล่งผลิตภายนอกประเทศได้ จึงมีการลักลอบนำเข้าและค้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณมากขึ้น อาทิ การจับยึดยาไอซ์จำนวน ๑๐๐ กิโลกรัมขึ้นไปในปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๒๕๐ ครั้ง ปี ๒๕๕๙ มีจำนวน ๒๘๒ ครั้ง ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ในปี ๒๕๖๐ มีจำนวนผู้เสพ ๔๔,๓๔๗ คน ผู้ค้ายาเสพติด ๓,๕๖๘ คน และหมู่บ้านที่มีปัญหามาก ๓,๔๗๑ แห่ง ส่วน ในปี ๒๕๖๑ มีจำนวนผู้เสพ ๔๗,๗๙๕ คน ผู้ค้ายาเสพติด ๔,๒๓๔ คน และหมู่บ้านที่มีปัญหามาก ๔,๐๐๔ แห่ง ๒) ปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ มีประชากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตกเป็นผู้ต้องหาและบำบัดรักษา ร้อยละ ๓๙ เป็นเด็กและเยาวชน โดยมีกลุ่มที่มีอายุระหว่าง ๒๐-๒๔ ปี มีจำนวนมากที่สุด ๓) การบำบัดหรือรักษาภาวะการติดยาเสพติด ให้หายขาดไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะสมองบางส่วนถูกทำลาย หลังจากการบำบัดรักษาแล้วจะมีอาการ ขาดยาและความอยากอยู่ในใจตลอด (Craving) นำไปสู่การกลับไปเสพยาเสพติดได้อีก^{๒๑}

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงภัยคุกคามดังกล่าวและมีการประสานงานเพื่อ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะขาดการดำเนินการ อย่างจริงจัง มีโครงการและกิจกรรมหลายอย่างเพื่อรักษาผู้ติดยาเสพติดกลับมาเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้

^{๒๑} สัมภาษณ์, นายศิริสุข ยืนหาญ, ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนัก ยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แบบปกติสุข เช่น โครงการวิวัฒน์พลเมือง กล่าวคือ ให้ผู้ติดยาเสพติดได้รับการฟื้นฟูและบำบัดโดยให้เรียนรู้เรื่องยาเสพติด การป้องกันการเสพติดซ้ำ การใช้ชีวิตแบบมีสติ และการใช้ชีวิตในครอบครัวแบบปกติสุข การดำเนินการคิดว่าได้ผลประมาณร้อยละ ๔๐ เท่านั้น นอกจากนั้น ทำให้มีการขยายเครือข่ายของผู้ค้ายาเสพติดมากขึ้นเพราะช่วงการบำบัดได้รู้จักและมีเพื่อนในวงการเดียวกันมากขึ้น^{๒๒} อย่างไรก็ตามทางการและชุมชน รวมทั้งวัดและโรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกันอยู่อย่างต่อเนื่องในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา แต่มีปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือพ่อแม่บางคนไม่ยอมรับความจริงและพยายามปกป้องบุตรหลานหรือบุคคลในครอบครัวที่ติดยาเสพติดเพราะอายหรือเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของครอบครัว ผู้เสพ และถูกสังคมรังเกียจ^{๒๓} พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส กล่าวว่า ทางฝ่ายปราบปรามหรือตำรวจมีการดำเนินการตรวจสอบและจับกุมอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากบางคนถูกจับไปปิดตมารถาก็วิ่งเต้นโดยการเสียเงินเสียทองทำให้พ้นคดีได้หรือบางคนถูกดำเนินคดีเข้าคุกแล้วเมื่อพ้นโทษออกมาก็ค้าหรือเสพอีกเหมือนเดิม โดยเฉพาะคนที่ถูกลงโทษจำคุกจะมีเครือข่ายมากขึ้น ส่วนคนในชุมชนถึงแม้ว่าจะทราบหรือสงสัยใคร่ก็วางเฉยเพราะเกรงว่าจะมีอันตรายถึงตัว^{๒๔}

พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ ให้ข้อมูลเสริมว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างมากต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมกัน เมืองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะมีการเข้มงวดกวดขันไม่เข้มแข็ง บางครั้งมีความเฉื่อยเนื่องจากความเคยชินและมีภาวะในลักษณะอุปหน้าปะจุมุกซึ่งเป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามมาก^{๒๕} ทุกฝ่ายตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติดดี แต่ก็ยังมีแพร่ระบาดอยู่ทั่วไปและช่วงนี้มีมากขึ้นเพราะราคาถูกลง ส่วนการดำเนินการก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงแบบยั่งยืน ครอบครัวและชุมชนเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญ รวมทั้งวัดซึ่งเป็นสถาบันที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการชี้แจงและแนะนำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดใน

^{๒๒} สัมภาษณ์, นายเฉลิมพล เพ็งมุก, ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์, นายจำลอง แก้วแดง, นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์, พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, สัมภาษณ์ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๕} สัมภาษณ์, พ.อ.สนอง ธัญญานนท์, หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สังคมได้มากขึ้น ซึ่งมีการดำเนินการอยู่แต่ยังไม่ทั่วถึงและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเพราะการใช้บังคับกฎหมายยังไม่เข้มแข็ง^{๒๖} พระครูสุนทรวัชรการ เห็นด้วยว่า ทุกฝ่ายตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติดดี เพราะมีระบาดอยู่ทั่วไปและเป็นตัวปัญหาที่ทำให้สังคมอ่อนแอ ทุกฝ่ายทั้งบ้าน วัด โรงเรียน และภาครัฐ ภาคเอกชน จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขโดยใช้เวทีของชุมชนเป็นหลัก ซึ่งก็ได้ผลดีพอสมควรเห็นได้จากการแพร่ระบาดของยาเสพติดในบางพื้นที่ที่มีชุมชนเข้มแข็ง เช่น ชุมชนตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีปัญหายาเสพติดน้อยไม่ถึงขั้นที่เป็นภัยคุกคาม^{๒๗} การแพร่ระบาดของยาเสพติด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะญาติหรือพ่อแม่ของผู้ติดยาเสพติดไม่ยอมรับความจริงว่าบุตรหรือบุคคลในครอบครัวของตนเองติดยาเสพติด และกรณีส่งตัวเข้าสถานบำบัดไม่ค่อยจะได้ผลเพราะส่วนมากจะกลับมาเสพติดอีกเพราะมันเป็นยาเสพติด ยิ่งไปกว่านั้น กรณีการส่งตัวไปบำบัดหรือรักษาที่สถานบำบัดต่างๆ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้รู้จักกันและขยายเครือข่ายได้มากขึ้น^{๒๘} ด้วยการประสานงานอยู่กับตำรวจยาเสพติด โรงเรียน โรงเรือน สถานบำบัด ภายใต้โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านยาเสพติด (DARE) และโรงเรียนทุกโรงเรียนจะมีสมาชิก DARE อย่างไรก็ตามการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากมีลักษณะเหมือนลูบหน้าปะจมูก^{๒๙}

๒) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านชยะ

ปัญหาชยะมีแนวโน้มว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นเพราะชยะมีมากขึ้นและแต่ละชุมชนตื่นตัวไม่ต้องการให้พื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่เป็นสถานที่เก็บชยะหรือกำจัดชยะโดยเฉพาะชยะที่มาจากพื้นที่อื่น^{๓๐} ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการร่วมกันอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น การขับเคลื่อน โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกชยะที่ต้นทางของจังหวัดเพชรบุรี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้คัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ณ วัดเขาทะโมน

^{๒๖} สัมภาษณ์, พระครูวัชรสุวรรณทร, ดร., เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์, พระครูสุนทรวัชรการ, เจ้าอาวาสวัดลีนช้าง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์, นายสุบัน สวัสดิ์ประภา, อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ระดับ ๙, เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ, และเลขานุการชมรมคนบ้านาญชะอำ, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์, พระครูวัชรสุวรรณทร,ดร., เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ มีโครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ สร้างเครือข่ายชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ที่ชุมชนและโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรัง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองชุมพล เพื่อการรณรงค์และประชาสัมพันธ์โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก และโฟม ร่วมกับสำนักงานเทศบาลตำบลเขาอ้อย นักเรียนโรงเรียนโยธินบูรณะ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) อำเภอเขาอ้อย^{๓๑} การกำจัดขยะมูลฝอยของอำเภอเขาอ้อย มีบ่อทิ้งขยะแบบฝังกลบอยู่ที่ ตำบลสะพัง ห่างไกลจากชุมชน การดำเนินการของภาครัฐและชุมชน ร่วมกันรณรงค์ให้ชาวบ้านในชุมชนคัดแยกขยะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ใหม่และทำปุ๋ยซึ่งได้ผลดี ทำให้มีปัญหาน้อยลง^{๓๒}

๓) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านสิ่งแวดล้อม

การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่าในเขตจังหวัดเพชรบุรีดีพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานอุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน เช่น หน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มีค่า) และสัตว์ป่า (เลี้ยงผา) นอกจากนี้ ยังมีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ป่าเพื่อการเกษตรอีกด้วย ปัจจุบันมีอีกปัญหาหนึ่งเป็นความขัดแย้งของคนในพื้นที่ เช่น โครงการสร้างถนนเข้าไปพักและชมทิวทัศน์อุทยานแห่งชาติเขาพะเนินทุ่ง กล่าวคือ ฝ่ายอุทยานแห่งชาติและการท่องเที่ยวต้องการจะพัฒนาปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่ง แต่กลุ่มอนุรักษ์คือ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านคัดค้านเนื่องจากจะมีคนและยานพาหนะเข้าไปมากทำลายสิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่า การดำเนินการของทางราชการฝ่ายปกครองของจังหวัดจึงเชิญ คู่ขัดแย้ง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เอกชนและผู้แทนชุมชนที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือได้ข้อยุติโดยให้อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานดำเนินการปรับปรุงถนนทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งได้เฉพาะในจุดเสี่ยง โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของคนและสัตว์ป่าเป็นสำคัญ^{๓๓}

^{๓๑} สัมภาษณ์, นางสาวนิตา แยมสรवल, ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี, นายนิพล ไชยสาวิ, เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาอ้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์, นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ, นายอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

นอกจากนี้ กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านการดำเนินงาน ๒ ด้าน ได้แก่ (๑) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเน้นการเสริมสร้างแนวคิด วิสัยทัศน์ และกระบวนการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐาน การพัฒนาที่ยั่งยืนแก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกกระดับ จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและสามารถบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างครบวงจร (๒) การส่งเสริมศักยภาพพหุภาคี อันประกอบด้วยภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ มีแผนงาน และกลไกในการดูแลอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมุ่งหวังให้พหุภาคีทุกภาคส่วนในชุมชนมีองค์ความรู้ มีศักยภาพ และพึ่งพาตนเองได้ เช่น โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management: CBM) เพื่อส่งเสริมการนำแนวคิดและหลักการการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน^{๓๔}

๔) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านอุทกภัย

จากการที่จังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ที่ผ่านมา ทางกรทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชาวบ้านมีการตื่นตัวและเตรียมตัวทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้ได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำเหนือเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทาง D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีการทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดแม่น้ำเพชรบุรีเพื่อให้น้ำไหลลงทะเลได้เร็วขึ้น นอกจากนั้นมีการติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่บ้านแหลมมากขึ้น โดยความร่วมมือของทั้งจังหวัด ฝ่ายทหาร กรมชลประทาน กรมเจ้าท่า และองค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสายโดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบของ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กองพันพัฒนาราชบุรี กรมเจ้าท่าและกรมชลประทาน ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว แต่มีบางช่วงที่ยังมีปัญหาไม่สามารถดำเนินการได้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน คือ บริเวณตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงการลักษณะเดียวกันแต่ขุดลอกกันคนละแบบและดำเนินการ

^{๓๔} สัมภาษณ์, นางสาวนิตา แยมสรวล, ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี, นายนิพล ไชยสาวิ, เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ไปแล้ว เป็นโครงการซ้ำซ้อนกันอาจจะมีปัญหาจากการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน การขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีช่วงนี้จึงยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควรและถือว่ายังมีปัญหาอยู่บางส่วน อย่างไรก็ตาม หากมีปัญหาน้ำท่วมหรือระดับน้ำสูงจากน้ำทะเลหนุนที่เขตอำเภอบ้านแหลม ชุมชนบางครก อำเภอบ้านแหลม ซึ่งเป็นตำบลที่ถูกเรียกว่าตำบล ๒ น้ำ (น้ำจากแม่น้ำและน้ำทะเลหนุน) ชุมชนมีการประสานกับทางกรมชลประทานเพื่อระดมเครื่องผลักดันน้ำลงทะเลเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาได้^{๓๕} นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร กล่าวว่า การดำเนินการของภาครัฐและชุมชน โดยเฉพาะคนในชุมชนตัวเมืองเพชรบุรีตื่นตัวมากที่จะช่วยกันแก้ปัญหา น้ำท่วมจังหวัดเพชรบุรี และเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นทุกองค์การที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันดำเนินการแก้ปัญหาอย่างดีทุกครั้ง เช่น มณฑลทหารบกที่ ๑๕ หน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น^{๓๖}

๕) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านความยากจน

ความยากจน ในพื้นที่อำเภอกำแพงแสนมีอยู่โดยเฉพาะพวกที่อยู่ในวัยทำงานแต่ไม่ยอมทำงาน งานมีแต่ค่าจ้างวันละ ๓๐๐ บาทต่ำเกินไปไม่พอใจ และพอใจที่จะไปทำงานบริษัทหรือโรงงานมากกว่าเพราะทำนาทำไร่เหนื่อย ร้อน ผิดำและสกปรก แตกต่างกับคนต่างด้าว ๓๐๐ บาทหรือต่ำกว่าก็ยินดีทำ งานจึงตกอยู่ในมือของคนต่างด้าวทำให้คนไทยกลายเป็นคนตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชน^{๓๗} ในเขตอำเภอย่อยภาครัฐมีมาตรการเข้าไปช่วยเหลือเป็นครั้งคราวแต่ยังไม่ได้ผลที่ยั่งยืน สถานศึกษามีสวัสดิการพอสมควรแต่เด็กขาดความพร้อมเพราะปัญหาทางครอบครัว ขณะเดียวกันทางด้านการเกษตร เช่น การทำนาทางภาครัฐและชุมชนเริ่มมีการร่วมมือกันทำนาแบบดั้งเดิมแบบเกษตรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนในการทำนา ซึ่งหลายแห่งได้ผลดี เพียงแต่ว่าปัจจุบันยังไม่แพร่หลายเพียงพอ^{๓๘} นอกจากนี้ ในจังหวัดเพชรบุรีมีโครงการไทยนิยมยั่งยืนของรัฐบาลที่ต้องการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืนต่อไป โดยให้ออกาสผู้มีรายได้น้อยมีงานทำ มีการฝึกอาชีพและการศึกษา ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ และการเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน รวมทั้ง

^{๓๕} สัมภาษณ์, นายชาญชัย อุ่มนุช, ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์, นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๗} สัมภาษณ์, นายประยูร สุขเจริญ, อดีตนายกององค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอย่อย จ.เพชรบุรี, เมื่อ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒

โครงการแจกบัตรคนจนหรือบัตรสวัสดิการของรัฐมาให้กับผู้มีรายได้น้อย และโครงการแก้ไขปัญหาหนี้
นอกระบบสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ อีกด้วย^{๓๙}

๖) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ ภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านการหลบหนีเข้าเมือง

นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ เห็นว่า การดำเนินโดยการควบคุมดูแลคนงานต่างด้าวใน
พื้นที่เขต อำเภอเขาชัยมีประสิทธิภาพพอสมควร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าไม่มีแรงงานประเภทหลบหนีเข้า
เมืองมาทำงานในพื้นที่และได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการดี แรงงานต่างด้าวเกือบทั้งหมดอยู่
ภายใต้โครงการ MOU ระหว่างรัฐไทยกับเมียนมา ลาว และกัมพูชา ภาครัฐและชุมชนมีการ
ประสานงานร่วมมือกันตรวจสอบอยู่อย่างต่อเนื่อง หากมีปัญหาข้อขัดแย้งใดเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไป
รักษาความสงบไว้ได้ทันเวลา มีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างต่อเนื่อง^{๔๐} เจ้าหน้าที่
ภาครัฐต่างตระหนักในหน้าที่ของตนและมีการประสานงานกับชุมชนอยู่อย่างใกล้ชิด แต่การควบคุมให้
ทุกอย่างเป็นไปตามกฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีปัญหาอยู่บ้างเพราะเป็นเมืองท่องเที่ยว
อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ได้เฝ้าดูและให้
ความสนใจเกี่ยวกับฝรั่งต่างชาติโดยเฉพาะคนผิวดำที่มาในพื้นที่เป็นระยะเวลานานอยู่เช่นเดียวกัน
ทุกฝ่ายมีกิจกรรมของตนเองและมีการประสานงานกับหน่วยงานฝ่ายปกครองและชุมชนอยู่ตามปกติ
แต่ยังมีปัญหาด้านความซ้ำซ้อนและความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่ชัดเจน^{๔๑} นางจงกล สุวรรณานนท์
และนางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ ให้ข้อมูลว่า แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรี ๓ สัญชาติ มี ๒๑,๑๕๐
คน เมียนมามากที่สุด ตามด้วยลาวและกัมพูชา กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาชัยมากที่สุด
๑๐,๙๙๔ คน เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม และ
อำเภอชะอำ แรงงานดังกล่าวเป็นแรงงานที่เข้ามาโดยถูกต้อง มีทะเบียนควบคุม และมีการ
ตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะตัวแทน ๙ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัด
เพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะ แรงงานกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาด้านการหลบหนีเข้าเมืองแต่อาจจะมี
ปัญหาด้านแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุขและอาชีพบางประเภท เช่น หาบเร่ แผงลอยส่วน
การหลบหนีเข้าเมืองน่าจะเป็นสัญชาติอินเดีย เวียดนามและบังคลาเทศ เพราะกลุ่มนี้มีทั้งที่เข้ามา
ถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาว มีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่อำเภอท่าทาง

^{๓๙} การสัมมนากลุ่ม, ณ ร้านอาหารท่าหลาย ถนนภูมิรักษ์ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี,
วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาชัยมี จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์, นางวรรณภา กุฎาการ, ผอ.กองวิชาการและแผนงาน., นายสุรพล ภายเพชร, หนฝ.
แผนงานและงบประมาณ., นายสรวิชัย เอี่ยมเอก, หนฝ.บริการและเผยแพร่วิชาการ, เทศบาลเมืองชะอำ จังหวัด
เพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ดูแลตรวจสอบอยู่เสมอ ทางด้านการประมง ปัจจุบันมีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานด้านการประมง^{๔๒}

๗) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานีตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เยาวชน และผู้ประกอบการ ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการรวมตัวแข่งขันรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะว่ามีผลร้ายที่ตามมามากมาย และรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ช่วยกันอบรมบุตรหลานไม่ให้มารวมตัวมั่วสุมหรือแข่งขันรถในทางสาธารณะ หากฝ่าฝืนจะถูกควบคุมตัวและทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะส่งตัวไปเข้ารับการอบรม สำหรับภายในถนนสายย่อยในตำบล คนในชุมชนจะช่วยกันดูแลและให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการประสานงานกันอยู่แล้วดำเนินการตามกฎหมาย ปัจจุบันมีการร่วมมือกันระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว แต่ก็ยังเกิดขึ้นเป็นลักษณะประจำ^{๔๓} พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์ เห็นว่าในเขตอำเภอชะอำเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เพิ่มมาตรการความเข้มแข็งในการตรวจตรามากขึ้น เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยวและให้คนในพื้นที่ที่มีความอุ่นใจ และร่วมมือกับฝ่ายปกครองที่มีหน่วยอาสาสมัครชุมชน ตำรวจชุมชนตำบล (ตชต.) ที่ได้รับการอบรมโดยมีบัตรเป็นผู้ช่วยตำรวจหรือเจ้าพนักงานมีสิทธิและพกอาวุธปืนได้ (เฉพาะเวลาปฏิบัติภารกิจ) ลักษณะเช่นเดียวกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพปร.) นอกจากนี้ มีการจัดตั้งเครือข่ายไลน์กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแจ้งเตือนภัยและแก้ไขปัญหาเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น มีการตั้งอาสาสมัครประจำหมู่บ้านด้วย และมี ๑๙๑ เป็นศูนย์กลางรับแจ้งเหตุร้ายตลอด ๒๔ ชั่วโมง^{๔๔}

๘) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์สมัยใหม่

โทรศัพท์มือถือถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์มากถ้าใช้ไปในทางที่ถูก แต่ก็มีโทษอย่างมากเช่นกันเมื่อใช้ไปในทางที่ผิด การดำเนินควบคุมดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีน่าจะเป็นสถาบันครอบครัวซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางการและชุมชนมีการเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายการใช้โทรศัพท์มือถือไปในทางที่ผิดดังกล่าว โดยเฉพาะกับเด็กเล็กที่พ่อแม่ใช้เป็นเครื่องมือใน

^{๔๒} สัมภาษณ์, นางจงกล สุวรรณานนท์, ผู้อำนวยการจัดหางานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี, และนางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์, นักวิชาการแรงงานชำนาญการ, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์, นายชฎ แสงศิริภูมิตา, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

^{๔๔} สัมภาษณ์, พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์, รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

การทำให้เด็กไม่กวนหรือชุกชุนซึ่งจะทำให้เด็ก นอกจากเสียดายตาที่อาจไม่ปรากฏให้เห็นได้ชัดในระยะสั้น ยังมีผลกระทบข้างเคียงอื่นๆ เช่น การเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง อาชญากรรมและเรื่องลามกอีกด้วยซึ่งทางการก็มีมาตรการควบคุมอยู่แล้ว แต่ก็ยากที่จะดำเนินการได้ในยุคโลกาภิวัตน์

อีกประการหนึ่ง อาหารที่มีสารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์และอาหารขยะ (Junk Food) อาหารประเภทดังกล่าวต่างมีสารเคมีเจือปนอยู่และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนที่บริโภค เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง บริโภคมากๆ อาจเป็นต้นเหตุของโรคกล้ามเนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็วและเป็นโรคหัวใจได้ ขณะที่ไม่มีคุณค่าทางอาหารเท่าที่ควร การดำเนินการของทางการและชุมชน มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลอยู่แล้วโดยตรง เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) แต่การควบคุมยังไม่ทั่วถึงและแพ็คเกจโฆษณาของพ่อค้า ประกอบกับค่านิยมของคนที่เห็นกับสิ่งที่สวยงามและดูดีจึงมองข้ามถึงคุณค่าที่เป็นจริง จึงทำให้สินค้าประเภทดังกล่าวได้รับความสนใจและจำหน่ายได้ดีกว่าอาหารทั่วไป^{๔๕}

๙) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านมลพิษ

พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส กล่าวถึงปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง(ทางรถไฟทางคู่) ว่า การบริหารจัดการของภาครัฐและชุมชนยังไม่มีมาตรการใดๆ เพียงแต่คนในชุมชนระมัดระวังและเฝ้าดูอยู่ ผู้รับเหมาก่อสร้างมีการดำเนินการอยู่บ้าง โดยใช้รถลาดน้ำอยู่เป็นครั้งคราวเพื่อระงับฝุ่นละอองซึ่งสามารถลดปัญหาไปได้บ้าง แต่ในระยะยาว ๒-๓ ปี คงส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงแน่นอน^{๔๖} ในเขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมมีปัญหามลพิษมาก เช่น โรงงานหลอมเหล็ก ส่งกลิ่นเหม็นและควันสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนมาก เมื่อชาวบ้านเดือดร้อนก็ไปแจ้งเจ้าหน้าที่อำเภอหรือศูนย์ดำรงธรรม เจ้าหน้าที่จะไปตรวจสอบและทำเรื่องให้กรมอุตสาหกรรมมาตรวจสอบและแก้ไขร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและชุมชนในพื้นที่ ขณะเดียวกันมีการสร้างเครือข่ายชุมชนคอยแจ้งเตือนและบันทึกข้อมูลไว้เพื่อมอบให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการแก้ไข อีกปัญหาหนึ่งคือเรื่องของการกำจัดขยะมูลฝอย อำเภอเขาย้อย มีบ่อทิ้งขยะแบบฝังกลบอยู่ที่ ตำบลสะพัง ห่างไกลจากชุมชน การดำเนินการของภาครัฐและชุมชน ร่วมกัน

^{๔๕} สัมภาษณ์, นายพิชัย พชรพจนานารถ, อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี., นายพิกุล ดิฐวงศ์, คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี., นายปรีชา บานชื่น, อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์, พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

รณรงค์ให้ชาวบ้านในชุมชนคัดแยกขยะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ใหม่และทำปุ๋ยซึ่งได้ผลดี ทำให้มีปัญหาน้อยลง^{๔๗}

๑๐) วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาคีรัฐและชุมชนในสังคมไทยภายในจังหวัดเพชรบุรีด้านไฟฟ้า

ช่วงปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒) เป็นหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าในเขตอำเภอหนองหญ้าปล้องเป็นลักษณะประจำ แต่ก็สามารถดับและสกัดกั้นไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่พืชผลและบ้านเรือนของชุมชนได้โดยสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งโดยให้มีความร่วมมือกันอย่างไร้ขีดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา^{๔๘} สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลีนช้าง ตำบลยางน้ำก๊าดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้องว่า การดำเนินการของภาครัฐและชุมชนในตำบลบ้านบางน้ำก๊าดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีความร่วมมือกันอย่างไร้ขีดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหาไฟฟ้าและมลพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟป่าไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่พืชผลและบ้านเรือนของชุมชนได้^{๔๙} ขณะที่ในเขตอำเภอแก่งกระจาน การดำเนินการของภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง แต่ยังได้ผลน้อยอาจเป็นเพราะว่าถือว่าเป็นเรื่องปกติ เป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน และไม่สามารถจับกุมผู้ใดมาลงโทษได้ นอกจากมาตรการจัดชุดปฏิบัติการในพื้นที่ไปดับไฟที่ลุกลามโดยเร็วเท่านั้น ดับได้เร็วก็เสียหายน้อย ดับช้าก็เสียหายมาก อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีฝ่ายทหารเข้ามามีส่วนร่วมด้วยทำให้การระวังป้องกันและปราบปรามมีประสิทธิภาพมากขึ้น^{๕๐}

^{๔๗} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์, นายจำลอง แก้วแดง, นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๔๙} สัมภาษณ์, พระครูสุนทรวัชรการ, เจ้าอาวาสวัดลีนช้าง ตำบลยางน้ำก๊าดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๕๐} สัมภาษณ์, นายประยูร สุขเจริญ, อดีตนายก อบต. สองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๔.๓.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้อง
กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงปริมาณ

ตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่
เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		N=๒๐๖	\bar{x}	S.D.	แปลผล
๑	ท่านสามารถเข้าถึงวิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย	๒๐๖	๓.๒๑	.๙๙๙	ปานกลาง
๒	กระบวนการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภาครัฐชี้แจง ให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง	๒๐๖	๓.๓๒	๑.๐๐๐	ปานกลาง
๓	ชุมชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่	๒๐๖	๓.๒๗	๑.๐๐๐	ปานกลาง
๔	วิธีการและแนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่มี ความสอดคล้องกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริง	๒๐๖	๓.๓๒	๑.๐๑๘	ปานกลาง
๕	ภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน	๒๐๖	๓.๔๐	๑.๐๒๕	ปานกลาง
	รวมผล		๓.๓๐	๑.๐๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่
เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย พบว่า ความสามารถเข้าถึง
วิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย มีค่า $\bar{x}=3.21$ ส่วนค่า S.D.= .
๙๙๙ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง กระบวนการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภาครัฐ
ชี้แจงให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่า $\bar{x}=3.32$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้
ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ชุมชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีค่า $\bar{x}=3.27$
ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง วิธีการและแนวทางการจัดการภัย
คุกคามรูปแบบใหม่มีความสอดคล้องกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริง มีค่า $\bar{x}=3.32$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑
ผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบ
ใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่า $\bar{x}=3.40$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๒๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปาน
กลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัย
คุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยโดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มี
ผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๔.๓.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยด้วยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

ความแตกแยกทางความคิดทางด้านการเมือง การปกครองในจังหวัดเพชรบุรีไม่รุนแรงหรือไม่ถึงขั้นที่มีปัญหา โดยทางภาครัฐและชุมชนจัดการได้ตามสถานการณ์ ความขัดแย้งที่มีส่วนมากจะเป็นเรื่องของผลประโยชน์และสิ่งแวดล้อมที่แต่ละชุมชนมีการตื่นตัวในบางเรื่อง เช่น ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งปัจจุบันมีปริมาณมากขึ้นและการจัดเก็บทำลายไม่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดสภาพบ้านเมืองไม่สะอาด มีมลพิษต่างๆ น้ำเน่าเสีย สภาพเดิมชาวบ้านไม่ได้มีปฏิริยาอะไรมากนักเพราะมีพื้นที่รองรับและไม่มีมลภาวะที่เป็นพิษรุนแรง แต่ปัจจุบัน ทุกพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวต่อต้านคัดค้านไม่ให้สถานที่เก็บขยะมูลฝอยมาตั้งในพื้นที่ใกล้เคียงกับชุมชนของตน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะฝั่งกลบ เผาหรือตั้งโรงงานกำจัดขยะที่ทันสมัยก็ตาม เพราะขาดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว

ในระดับชุมชน ปัจจุบันมีบางชุมชนจัดทำโครงการนำขยะมาใช้ประโยชน์และรณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะในชุมชนได้ประสบความสำเร็จ เช่น ที่หมู่บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่าทาง มีร้านอาหาร “โนโฟม โนพลาสติก” โดยนำปิ่นโต (จากวัด ซึ่งมีเก็บไว้มากพอสมควร) มาใช้แทนโฟมและถุงพลาสติกในการห่ออาหารไปรับประทานที่บ้าน (แล้วนำมาคืน) และตั้งธนาคารขยะขึ้นในหมู่บ้านโดยให้เด็กและเยาวชนนำขยะที่สามารถนำไปใช้ได้ อีก เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก มาขายและมีรายได้ไปช่วยตัวเองและครอบครัว นอกจากนั้น ยังมีกิจกรรมนำวัสดุที่ทิ้งแล้วมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้ เช่น ทำกระถางต้นไม้จากยางรถยนต์ เป็นต้น หมู่บ้านดังกล่าวจึงได้รับรางวัลดีเด่นเชิงประจักษ์ด้านอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมจากทางการในปี ๒๕๖๐

อีกชุมชนหนึ่งที่เป็นหมู่บ้านต้นแบบของการนำขยะมาใช้ประโยชน์และช่วยลดขยะในพื้นที่ได้อย่างได้ผล คือ อบต.บ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งเป็นสังคมชนเมือง มีโครงการ “คนบ้านหม้อทำบุญด้วยขยะ” เพื่อจัดการขยะในชุมชนโดยอาศัยเครือข่ายของชุมชน มีเครือข่ายชุมชนผู้สูงอายุสตรีและเด็กเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก ดำเนินการโดยทำความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับปัญหาขยะในชุมชน การคัดแยกขยะ เป็นขยะทั่วไป เช่น เศษอาหาร ขยะที่มีสารพิษ เช่น หลอดไฟฟ้า ถ่าน ขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อีกและขายได้ เช่น กระดาษ ขวดพลาสติก ซึ่งเมื่อแยกได้แล้วให้นำขยะประเภทที่ขายได้ไปขาย หรือนำมาเข้าโครงการคนบ้านหม้อทำบุญด้วยขยะในโอกาสต่างๆ เช่น วันผู้สูงอายุ วันพ่อ วันแม่ เป็นต้น โดยรวบรวมขยะจากผู้มาทำบุญแล้วทำพิธีถวายพระและรับพร จากนั้นให้ร้านค้าผู้รับซื้อมาประมูลไปตามลำดับ ซึ่งเป็นอีกโครงการหนึ่งที่ได้ผลและเป็นตัวอย่างที่ตำบลอื่นๆ นำไปใช้ประโยชน์ เช่น ตำบลโพธิ์ไร่หวาน อำเภอเมืองเพชรบุรี

ปัญหาอุทกภัยของจังหวัดเพชรบุรี จากเหตุการณ์น้ำท่วมจังหวัดเพชรบุรี ปี๒๕๕๙-๒๕๖๐ ที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ที่เป็นตัวเมือง ชุมชนย่านเศรษฐกิจ และพื้นที่การเกษตร ตลอดแนวแม่น้ำเพชรบุรี สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน เศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี มาก หลายฝ่ายทั้งภาครัฐและชุมชนตระหนักถึงภัยคุกคามในกรณีดังกล่าว กรมการทหารช่างได้ดำเนินการสำรวจแม่น้ำเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากนั้นมีโครงการขุดลอกและขยายความกว้างของแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย โดยมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบร่วมกัน เช่น กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน กรมทหารช่าง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ปัจจุบันดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ยังมี โครงการพระราชดำริแก้ไขปัญหาอุทกภัยจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ โดยให้กรมชลประทานพิจารณาปรับปรุงคลองชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี ให้ทำหน้าที่เป็นคลองส่งน้ำให้เป็นคลองระบายน้ำได้เมื่อเกิดอุทกภัย พร้อมทั้งให้พิจารณาก่อสร้างอาคารระบายน้ำเป็นคันกั้นน้ำเค็มด้วย อย่างไรก็ตาม โครงการดังกล่าวสำเร็จไปเพียงบางส่วน การระบายน้ำเมื่อเกิดอุทกภัยจึงยังคงมีความเสี่ยง

แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง จังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก (๒๓,๑๔๒ คน) กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยเฉพาะในเขต อำเภอเขาย้อย เพราะเป็นเขตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปเป็นอำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ และ อำเภอเมืองเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนมากเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็มีแรงงานแอบแฝงลักลอบเข้าเมืองปะปนอยู่ในโรงงานและชุมชนต่างๆ เช่นกัน กลุ่มคนเหล่านี้ส่วนมากเข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมายและทำมาหากินอิสระอยู่ตามร้านอาหารรวมทั้งชายฉกรรจ์ และสามารถอยู่ต่อได้ระยะยาวเพราะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่บางคนที่เกี่ยวข้องโดยมีค่าตอบแทน กลุ่มคนพวกนี้ไม่มีปัญหาทางด้านการปกครองมากนักและเมื่อทางการมีมาตรการตรวจสอบเข้มงวดก็สามารถหลบหนีกลับไปได้ทันเวลา อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบและดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ประกอบการและคนงานต่างด้าว ตรวจสอบพบอยู่เสมอว่ามีผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งก็มีการดำเนินการลงโทษไปตามกฎหมาย

ยาเสพติด ภัยจากยาเสพติดถือเป็นวาระแห่งชาติ ส่งผลกระทบต่อสังคมและชุมชนทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาสังคมและประเทศ ในจังหวัดเพชรบุรีก็เช่นเดียวกันมีผลกระทบที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก เด็กเรียนไม่จบกลายเป็นเด็กเร่ร่อน เด็กผู้หญิงบางคนถูกใช้เป็นแรงงานโสเภณี หรือมีการลักเล็กขโมยน้อยตลอดจนการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ภัยจากยาเสพติดมีมานานและยังไม่สามารถระงับยับยั้งได้ทำให้ปัญหาดังกล่าวคูเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีอยู่ทุกสังคมและชุมชน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มม็ส (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องบางคน) มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น เลี้ยงผู้ค้ายาเสพติดไว้เป็นแหล่งข่าวเพื่อสร้างผลงานหรือเป็นแหล่งค้ายาเสพติดด้วย การดำเนินการปราบปรามจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ความยากจน จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน ในส่วนของการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบนั้น จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มิรายได้น้อยที่มีหนี้ในระบบ ประมาณ ๗,๐๐๐ คน นอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรี ยังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วย แก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและ พัฒนาแบบยั่งยืนได้อีกมากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการ ป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและ แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงใน รูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

๔.๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและ แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ ยั่งยืนเชิงคุณภาพ

๑) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือ ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านยาเสพติด

ผลกระทบของยาเสพติดต่อความมั่นคงของไทยในปัจจุบัน สืบเนื่องมาจาก ๑) ไม่ สามารถจัดการกับแหล่งผลิตภายนอกประเทศได้ จึงมีการลักลอบนำเข้าและค้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณมากขึ้น ๒) ปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีอยู่มาก กล่าวคือ มีประชากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตกเป็นผู้ต้องหาและบำบัดรักษาเป็นเด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง ๒๐-๒๔ ปี มากที่สุด ๓) การบำบัดหรือรักษาภาวะการติดยาเสพติดให้หายขาดไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะสมองบางส่วนถูกทำลาย หลังจากการบำบัดรักษาแล้วจะมีอาการขาดยาและความยากอยู่ในใจ ตลอด (Craving) นำไปสู่การกลับไปเสพยาเสพติดอีก

แนวทางการจัดการภัยคุกคามด้านยาเสพติดของภาครัฐ ๑) แนวคิดตำบล มั่นคง ปลอดภัย จากยาเสพติด โดยการสร้างสภาพแวดล้อมให้พ้นจากภัยคุกคามด้านยาเสพติดในพื้นที่จาก วงกว้างและแคบลงจนถึงตัวบุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ชุมชน โรงเรียนและวัด ครอบครัวและบุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ตามลำดับ ในกรณีนี้ โดยมีการประสานงานและ ร่วมมือกันกับทุกภาคส่วน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ส่วนราชการต่างๆ และภาคเอกชน ภายใต้กรอบของ แผนการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระยะ ๒๐ ปี ๒) สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดแผนการป้องกัน ปราบปรามและบำบัดรักษายาเสพติดปี ๒๕๖๒ ไว้ สรุปได้ดังนี้

ด้านการป้องกันยาเสพติด ขับเคลื่อนด้วย ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเน้นในกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา กลุ่มเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงานและผู้ประกอบการ รวมทั้งประชาชนทั่วไป โดยมีหลายกระทรวง เช่น กระทรวงยุติธรรม (ป.ป.ส.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพหลัก และมีหน่วยงานอื่นๆ เช่น กระทรวงกลาโหม สำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นหน่วยสนับสนุน (๒) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติด เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมระบบนิเวศผ่านกลไกทางครอบครัว โดยส่งเสริมระบบครอบครัวให้เข้มแข็ง การสร้างสภาพแวดล้อมระบบนิเวศผ่านกลไกสถานศึกษา การสร้างสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศผ่านกลไกทางสถาบันศาสนา เป็นต้น

ด้านการปราบปรามยาเสพติด ขับเคลื่อนด้วย ๒ ยุทธศาสตร์เช่นกัน ได้แก่ (๑) ความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น การแก้ปัญหาพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ (๒) การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด เพื่อสกัดกั้นยาเสพติดและสารตั้งต้น และพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งการควบคุมพืชเสพติด

ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด ขับเคลื่อนด้วย ๒ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (๑) การแก้ปัญหาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด โดยนำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู (๒) การบำบัดรักษาและมาตรการทางเลือก ในระบบสมัครใจ การบังคับ หรือทางเลือกอื่นๆ

ด้านการบริหารจัดการ การบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดการบูรณาการขับเคลื่อนด้วย ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมไปถึงภาคเอกชน องค์กรต่างๆ ทั้งมาตรการป้องกัน บำบัดรักษาและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดเพื่อนำไปสู่ตำบลปลอดภัยยาเสพติด (๒) การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนแผนงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของการปฏิรูปประเทศด้วยการพัฒนานวัตกรรมและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อประสิทธิภาพของงาน

สรุปแนวคิดการแก้ปัญหาด้านยาเสพติดให้ปลอดภัยแบบมั่นคงยั่งยืน โดยดำเนินการตามแนวคิด ตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยเน้นไปที่การบูรณาการ การมีส่วนร่วมของสถาบันต่างๆ ทุกภาคส่วน ตั้งแต่ครอบครัว หมู่บ้าน วัด ชุมชน โรงเรียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนในสังคมหรือตำบลนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนงานด้านต่างๆ เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ การแก้ไขปัญหาเสพติด การลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม การสร้างความสามัคคีปรองดอง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบล การพัฒนาเกษตรระดับตำบล การเสริมสร้างสุขภาพ และการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยอาศัยพื้นที่ระดับตำบลเป็นกรอบในการดำเนินการเป็นหลัก^{๕๑}

^{๕๑} สัมภาษณ์, นายศิริสุข ยืนหาญ, ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สำหรับผู้ให้ข้อมูลอื่นที่น่าสนใจ มี นายประยูร สุขเจริญ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี กล่าวสนับสนุนว่าต้องมีการดำเนินการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน ต้องสร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มีการควบคุม กำกับดูแล โครงการต่างๆ ที่ได้รับมาให้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจริงจัง ในการป้องกันและปราบปราม โดยบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ให้การศึกษาและหลักทางศาสนาพุทธพัฒนาจิตใจ สอดแทรกความรู้ ความคิดและโทษของยาเสพติดให้เด็กและเยาวชนตระหนักและไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด^{๕๒} นายเฉลิมพล เพ็ญมุก ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า อำเภอกำแพงกระเจาน กล่าวถึงการดำเนินการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนว่า ครอบครัวยุคใหม่เป็นสถาบันที่สำคัญต้องสร้างบรรยากาศให้อบอุ่นและจริงจังต่อการป้องกันบุตรหลานไม่ให้ติดยาเสพติด หากตรวจพบว่ามียุทธหลานคนใดติดยาเสพติดขอให้ส่งตัวเข้าสถานบำบัดซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัด และหลังจากได้รับการบำบัดแล้วครอบครัวต้องเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันไม่ให้บุตรหลานกลับไปเสพยาเสพติดอีก^{๕๓}

นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี กล่าวว่า การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยที่ยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการบำบัดและฝึกอาชีพให้เพราะถือว่าบุคคลกลุ่มนี้ไม่ใช่ผู้ต้องหาหรือนักโทษ มีโอกาสให้ได้อบรมทั้งทางด้านความรู้และจิตใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและมีอาชีพติดตัวกลับไปอยู่ในสังคมได้แบบปกติ ขณะเดียวกันฝ่ายป้องกันและปราบปรามต้องเข้มแข็งและมีการใช้บังคับกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ^{๕๔} และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒ ท่านได้แก่ พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์ รอง ผกก.สอบสวน สถานีตำรวจภูธรชะอำ เห็นว่า แนวทางในการป้องกันหรือแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงที่ยั่งยืน ทุกฝ่ายโดยเฉพาะฝ่ายปกครอง ฝ่ายความมั่นคงตลอดจนการท่องเที่ยว ต้องร่วมมือกันสร้างเป็นเครือข่ายแจ้งเตือนให้ทุกพื้นที่ หมั่นตรวจตราอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการป้องปราม และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ^{๕๕} พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผกก.(สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๗ เห็นว่า แนวทางการแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยที่ยั่งยืน ดำเนินการได้โดยทำลายแหล่งผลิตที่เป็นต้นตอของปัญหาถึงแม้ว่าจะเป็นประเทศเพื่อนบ้านก็ต้องหาวิธีการดำเนินการให้ได้ และใช้วิธีการหนามยอกเอาหนามบ่งโดยให้ยาเสพติดมีราคาถูกลงและผู้เสพยา

^{๕๒} สัมภาษณ์, นายประยูร สุขเจริญ, อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๕๓} สัมภาษณ์, นายเฉลิมพล เพ็ญมุก, ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์ อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๕๔} สัมภาษณ์, นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

^{๕๕} สัมภาษณ์, พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์, รอง ผกก.สอบสวน สถานีตำรวจภูธรชะอำ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

เข้าถึงได้ลักษณะเช่นเดียวกับบุหรี แต่ต้องมีมาตรการกำกับดูแลควบคุมอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกลุ่ม
 คนทำงานที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี^{๕๖}

**๒) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด่าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือ
 ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหายยะมูลฝอย มลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
 และการเผาป่า**

ภัยคุกคามเกี่ยวกับปัญหายยะล้นเมืองและการกำจัดขยะมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น
 การแก้ปัญหาที่ถาวรแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจ เช่น ในต่างประเทศที่สำเร็จมาแล้ว (เกาหลีใต้) ได้แก่
 การสร้างภูเขาเทียมเพราะขยะสามารถทำให้แห้งและอัดเป็นก้อนเก็บกองเป็นภูเขาแล้วปลูกต้นไม้ปก
 คลุมก็จะกลายเป็นภูเขาเทียมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนแวดล้อมแต่อย่างใด อีกประการหนึ่งคือการ
 สร้างโรงงานกำจัดขยะโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งหลายประเทศทำได้และประสบความสำเร็จ ตั้งอยู่
 ในตัวเมืองก็ได้ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมแต่อย่างไร ปัจจุบันในสังคมไทยยังคงยากที่จะ
 ทำให้ชาวบ้านเข้าใจและเชื่อถือได้เพราะมีตัวอย่างในทางลบมากหลายพื้นที่ และยังมีกลุ่ม NGO
 ร่วมมือในการต่อต้านคัดค้านเพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม^{๕๗} นายเทียนชัย เจริญศักดิ์
 ปลัดอำเภอเขาย้อย กล่าวว่า การแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงที่ยั่งยืน สามารถ
 ดำเนินการได้โดย ผนึกและขอความร่วมมือจากชุมชนในการคัดแยกขยะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อลด
 ปัญหายยะ และให้ชุมชนตั้งเครือข่ายไว้ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ เมื่อ
 ตรวจพบว่ามีโรงงานหรือบุคคลนอกพื้นที่นำขยะโดยเฉพาะขยะอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาทิ้งในพื้นที่ของ
 ชุมชน^{๕๘}

**๓) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด่าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือ
 ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม มลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม**

นางสาววนิดา แยมสรवल และนายนิพล ไชยสาวิ เสนอว่า การดำเนินการให้เกิดผล
 สัมฤทธิ์แบบยั่งยืน ความจริงมีมาตรการป้องกันและแผนงานโครงการต่างๆ รับมือไว้แล้วพอสมควร
 เช่น ร่วมมือกับชุมชนในโครงการส่งเสริมให้ชุมชนคัดแยกขยะ โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลด
 ให้ ลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม รวมทั้งการแก้ปัญหายยะทางทะเล ส่วนมลพิษที่เกิดขึ้นจากโรงงาน
 อุตสาหกรรมก็มีมาตรการควบคุมโรงงานภายใต้กรอบของ EIA ซึ่งเป็นการช่วยหาทางป้องกัน
 ผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นนอกจากนี้ EIA หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

^{๕๖} สัมภาษณ์, พ.ต.อ.กิตติ เพ็องฟู, ผกก.(สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด
 ประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗, วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

^{๕๗} สัมภาษณ์, พระครูวัชรสุวรรณนทร,ดร., เจ้าอาวาสวัดใหญ่สุวรรณาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัด
 เพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๕๘} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

สิ่งแวดล้อม ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักบริหารหรือผู้ประกอบการว่าสมควรดำเนินโครงการนั้นต่อหรือไม่ การทำ EIA จะเป็นประโยชน์อย่างมาก หากได้รับการวางแผนป้องกันปัญหาต่างๆ ตั้งแต่ขั้นตอนศึกษาความเหมาะสมของโครงการและช่วยลดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลังดำเนินโครงการไปแล้ว โดยในรายงาน EIA จะมีการกำหนดมาตรการป้องกันและติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อม ประกอบเป็นหัวข้อหลักที่สำคัญของรายงานอีกด้วย ปัญหาสำคัญคือ ประสิทธิภาพการตรวจสอบของภาครัฐและการใช้บังคับกฎหมาย จึงต้องให้ทุกภาคส่วนยึดหลักธรรมาภิบาลน่าจะแก้ปัญหาได้แบบยั่งยืน^{๕๙} พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู เห็นว่า แนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาที่ยั่งยืนได้หลายประการโดยการสร้างอาชีพใหม่และสนับสนุนให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้าทำงานโดยตรง เช่น สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวตามแม่น้ำเพชรบุรี โดยแต่ละชุมชนในจุดต่างๆ มีร้านอาหาร เครื่องประดับหรือสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชน ซึ่งนอกจากเป็นการสร้างอาชีพ ส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีอีกด้วย^{๖๐}

๔) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านอุทกภัย

จากกรณีจังหวัดเพชรบุรีประสบอุทกภัย ๒ ปีซ้อนในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เสนอแนวคิดว่าการป้องกันหรือแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงที่ยั่งยืนได้โดยดำเนินการแก้ปัญหาระบายน้ำตอนบนให้ไหลลงทะเลก่อนไหลป่าเข้าเมือง ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลสร้างเขื่อนป้องกันน้ำเข้าพื้นที่เศรษฐกิจและชุดลอกทำความสะอาดแม่น้ำไม่ให้สกปรกและเพื่อให้การระบายน้ำได้สะดวกตลอดสาย^{๖๑} ขณะที่นายชาญชัย อุ่มนุช ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม กล่าวเสริมว่า การแก้ปัญหาแบบถาวร โครงการชุดลอกน้ำเพชรบุรีตลอดสายเป็นโครงการที่ดีแล้ว ควรดำเนินการและรักษาสภาพไว้ให้ดีไม่ปล่อยปะละเลย ส่วนบางช่วงที่มีโครงการลักษณะซ้ำซ้อนกัน ระหว่างโครงการของจังหวัดและท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานและงบประมาณ (บริเวณชุมชนบางครก อำเภอบ้านแหลม) น่าจะเจรจาทำความเข้าใจกันกับทางสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และดำเนินการชุดลอกน้ำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันตลอดสาย อีกประการหนึ่งคือ ชุดคลองระบายน้ำตอนต้นของแม่น้ำเพชรบุรีเหนือเขื่อนเพชร

^{๕๙} สัมภาษณ์, นางสาวนิตา แยมสรพล, ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี, นายนิพล ไชยสาวิ, เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๐} สัมภาษณ์, พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู, ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗, วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๑} สัมภาษณ์, นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ระบายออกทะเลทางคลองสาย D๙ หรือสายอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันไม่ให้น้ำไหลเข้าสู่ตัวเมืองจนเกิดความเสียหายมากได้^{๖๒}

๕) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนด้านความยากจน

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ประเภทความยากจน นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย เห็นว่าแนวทางในการป้องกันหรือแก้ปัญหาก็จะก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงที่ยั่งยืนดำเนินการได้โดยสนับสนุนให้ครอบครัวและสังคมเข้มแข็ง มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง โดยเฉพาะชาวนา สนับสนุนให้ชาวนากลับมาทำนาโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม^{๖๓} นายเฉลิมพล เพ็ญมุก ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า อำเภอแก่งกระจาน เห็นว่า ชาวบ้านส่วนหนึ่งยังเป็นหนี้เพราะค่าครองชีพสูง เช่น ราคาปุ๋ยแพงแต่ราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ รายได้จึงน้อยกว่ารายจ่าย การดำเนินของภาครัฐและชุมชน มีการดูแลและช่วยเหลืออยู่บ้างตามที่ทางการให้งบประมาณมาช่วยเหลือเป็นครั้งคราว การแก้ปัญหายั่งยืนต้องสร้างงานในชุมชน สร้างแล้วต้องติดตามเพื่อส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการจัดหาตลาดรองรับในระยะยาว เพราะปัญหาปัจจุบัน เมื่อมีการส่งเสริมอาชีพแล้วขาดการติดต่อสนับสนุนหรือส่งเสริมต่อเนื่อง ทำให้โครงการช่วยเหลือนั้นล้มเหลว^{๖๔} นายประยูร สุขเจริญ อดีตนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน กล่าวว่า การดำเนินการแก้ปัญหายั่งยืน ต้องสร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มีการควบคุม กำกับดูแลโครงการต่างๆ ที่ได้รับมาให้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์^{๖๕}

พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับการสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๗ นำเสนอแนวคิดในการป้องกันหรือแก้ปัญหาก็จะยั่งยืน สามารถดำเนินการได้โดยการสร้างอาชีพใหม่และสนับสนุนให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้าทำงานโดยตรง เช่น สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวตามแม่น้ำเพชรบุรี โดยแต่ละชุมชนในจุดต่างๆ มีร้านอาหาร เครื่องประดับหรือสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชน ซึ่งนอกจากเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับชุมชนอีกด้วย^{๖๖} พระครูสุนทรวิชรการ เจ้าอาวาสวัดลีนช้าง อำเภอหนองหญ้าปล้อง เห็นว่า หาก

^{๖๒} สัมภาษณ์, นายชาญชัย อุ่มนุช, ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๖๓} สัมภาษณ์, นายเทียนชัย เจริญศักดิ์, ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๖๔} สัมภาษณ์, นายเฉลิมพล เพ็ญมุก, ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า อำเภอแก่งกระจาน, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๕} สัมภาษณ์, นายประยูร สุขเจริญ, อดีตนายก อบต.สองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๖} สัมภาษณ์, พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู, ผู้กำกับการสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๗, อดีต รอง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรชะอำ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ต้องการให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนได้เป็นการถาวร และยั่งยืน ควรดำเนินการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมประพฤติดีตั้งแต่เด็ก โดยอาศัยพระ โรงเรียน และวิธีชุมชนเป็นหลัก ตามหลักกฎหมายคุ้มครองความประพฤติ หลักธรรมคัมด้านจิตใจ ส่วนทางราชการ และเอกชนเข้าไปดูแลด้านการบังคับใช้กฎหมายและสร้างงานสร้างชีวิตให้เศรษฐกิจดีขึ้นแบบ พอเพียง^{๖๗}

๖) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือ ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนด้านการหลบหนีเข้าเมือง

จังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตอุตสาหกรรม (อำเภอเขาย้อย) เป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็น ประตูทางผ่านไปสู่อื่นๆ ได้ จึงมีผู้หลบหนีเข้าเมืองหลบซ่อนอยู่ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากก็ตาม การแก้ปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร รองผู้ว่าราชการจังหวัด เพชรบุรี กล่าวว่า ใช้วิธีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเจ้าภาพหลักรองให้เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกันตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ^{๖๘} นายสุบัน สวัสดิ์ประภา เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ เห็นว่า การดำเนินการให้เกิดผลแบบยั่งยืนควรสนับสนุนให้ ผู้ประกอบการพิจารณาจ้างคนงานที่เป็นคนพื้นที่หรือคนไทยทดแทนแรงงานต่างด้าวเป็นอันดับต้นๆ พร้อมกับปลูกฝังทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าของการทำงานที่ดีขึ้น จากกรณีที่ไม่ต้องการทำงานที่หนัก ยากและสกปรก^{๖๙} สำหรับคุณวรรณณา กุฎาการ ผอ.กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองชะอำ เห็น ว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหายั่งยืน ต้องมีการบูรณาการทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และชุมชนอย่างใกล้ชิด มี เครือข่ายชุมชนแจ้งเตือนหรือติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ชุมชน เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่และติดต่อประสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๗๐}และนางจงกล สุวรรณานนท์, นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ จากสำนักงานจัดหางานเพชรบุรี แนะนำว่า การแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความ ปลอดภัยและความมั่นคงด้านแรงงานที่ยั่งยืน สามารถดำเนินการได้โดย ๑) จัดระเบียบแรงงานต่างด้าว ให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ๒) ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่นความผิดตามบทลงโทษนายจ้างและคนต่างด้าวที่ฝ่าฝืน พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐ และ พรก.การบริหารจัดการการทำงาน

^{๖๗} สัมภาษณ์, พระครูสุนทรวัชรการ, เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๘} สัมภาษณ์, นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร, รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๖๙} สัมภาษณ์, นายสุบัน สวัสดิ์ประภา, เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ, เลขาธิการชมรมคน บำนาญชะอำ, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๐} สัมภาษณ์, คุณวรรณณา กุฎาการ, ผอ.กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมือง อำเภอชะอำ จังหวัด เพชรบุรี, วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ให้ความสำคัญถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย การส่งเสริมภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งความผูกพันกรณีประเทศไทยมีอยู่ในลักษณะถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ^{๗๑}

๗) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ปัญหาวัยรุ่นที่คึกคะนองรวมตัวกันจัดแข่งรถจักรยานยนต์ตามถนนสาธารณะ (เด็กแว้น) ปัจจุบันถือเป็นภัยคุกคามประการหนึ่งต่อสังคมเพราะเป็นอันตรายกับตัวเอง เพื่อนและบุคคลอื่นๆ ทั่วไปที่ใช้ถนนสาธารณะ นอกจากนั้นยังสร้างความเดือดร้อนให้กับครอบครัวและชุมชนที่อาจจะต้องเสียทรัพย์สินและเสียงรบกวนมาก การแก้ปัญหาให้เกิดผลที่ยั่งยืน นายชัชวาลย์ สุขศิริภูมิต นายกองค้การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด แนะนำว่า สามารถดำเนินการได้โดยประชาคมสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจกับประชาชน เยาวชนและผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เป็นผลกระทบต่อชุมชน โดยเฉพาะบรรณรักษ์ให้ทุกครอบครัวในพื้นที่ช่วยกันสอดส่องดูแลและอบรมบุตรหลานไม่ให้รวมตัวกันแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะและหากตรวจพบผู้ฝ่าฝืนให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด^{๗๒} พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับการสอบสวน ตำรวจภูธรภาค ๗ เสนอแนะ แนวทางในการป้องกันหรือแก้ปัญหาที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงที่ยั่งยืน ต้องสร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎจราจรให้เกิดขึ้นกับคนกลุ่มนี้ ส่วนการป้องกันปราบปราม นอกจากการติดตามจับกุมแล้ว ให้ใช้การสร้างอุปสรรคให้กับคนกลุ่มนี้ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมแว่นซีได้โดยทำถนนบางช่วงให้เป็นหลังเตาหรือลูกคลื่น ที่สำคัญคือการปลูกจิตสำนึกโดยผ่านทางสถาบันการศึกษา วัดและครอบครัว หรือจัดกิจกรรมผ่านผู้นำธรรมชาติในชุมชนเป็นครั้งคราว ในเทศกาลสำคัญ เช่น ช่วงสงกรานต์จัดเป็นถนนย่านปลอดภัยใช้ยานพาหนะ เป็นถนนปลอดสารพิษสัก ๑-๒ วัน เป็นต้น เป็นการส่งเสริมการการท่องเที่ยวไปด้วยในขณะเดียวกัน^{๗๓}

^{๗๑} สัมภาษณ์, นางจงกล สุวรรณานนท์, ผู้อำนวยการจัดการงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี., และ นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์, นักวิชาการแรงงานชำนาญการ, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

^{๗๒} สัมภาษณ์, นายชัชวาลย์ สุขศิริภูมิต, นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๓} สัมภาษณ์, พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู, ผู้กำกับการสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗ อดิ ต.รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรชะอำ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

๘) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์สมัยใหม่

โทรศัพท์มือถือและผลิตภัณฑ์อาหารประเภทที่ไม่มีประโยชน์หรือที่เรียกว่าอาหารขยะ ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่อีกประเภทหนึ่งของสังคมไทย แนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนนั้น นายพิกุล ดิฐวงศ์ กรรมการคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี เห็นว่า ต้องอาศัยบ้านหรือครอบครัวเป็นหลักโดยทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี สนใจการสร้างปฏิสัมพันธ์กันภายในครอบครัวให้อบอุ่น พยายามหลีกเลี่ยงภาวะที่เป็นสังคมก้มหน้าและดูแลการใช้โทรศัพท์ของเด็ก เยาวชนในครอบครัวให้ใช้ไปในทางที่ถูกที่ควร โรงเรียนก็มีความสำคัญเพราะเป็นสถาบันที่สามารถให้ความรู้ อบรมและสอดแทรกเรื่องของโทษและประโยชน์ของการใช้มือถือในแนวทางที่ถูกต้องได้ วัดก็สามารถเข้าไปเสริมในโรงเรียนได้เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความไม่ดีทั้งหลายที่มากับมือถือโดยเน้นไปที่เด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐต้องควบคุมสื่อที่ผ่านมาจากมือถือให้ได้ผล ถึงแม้ว่าจะยากก็ตาม ส่วนทางด้านอาหารขยะ (Junk food) ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันตรวจสอบหรือเป็นเครือข่ายให้กับหน่วยงานของภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ แล้วใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาต่างจะลดลงและสังคมปลอดภัยมากขึ้น^{๗๔} ภัยเกี่ยวกับโทรศัพท์มือถือ พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร. เจ้าอาวาสวัดใหญ่สุวรรณาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี ให้ข้อคิดว่าการดำเนินการของทางการและชุมชนมีการดำเนินการอยู่แล้วแต่ยังไม่ทั่วถึงและยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การดำเนินให้เกิดความปลอดภัยและมั่นคงอย่างถาวรนั้นคงต้องอาศัยทั้งสถาบันครอบครัว วัด โรงเรียนและทางการร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชนให้รู้จักความถูกต้องและเคารพกฎระเบียบของสังคม ขณะที่ทางการต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ^{๗๕}

๙) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านมลพิษทางอากาศ

พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด กล่าวว่า การแก้ปัญหาฝุ่นละอองจากโครงการรถไฟทางคู่แบบยั่งยืน ทางการณ์น่าจะมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการให้ชัดเจน รวมทั้งปัญหาบางอย่าง เช่น การขยายพื้นที่ทำถนนรถไฟรางคู่ น่าจะมีการ

^{๗๔} สัมภาษณ์, นายพิกุล ดิฐวงศ์, กรรมการคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๕} สัมภาษณ์, พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร., เจ้าอาวาสวัดใหญ่สุวรรณาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

ลดหย่อนเพื่อให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบน้อยที่สุด^{๗๖} ส่วนผลปัญหาหมอกควันที่เกิดจากการสูบบุหรี่ได้
 ยุงให้สัตว์เลี้ยงและเผาถ่านไม้ได้สร้างปัญหาให้กับชุมชนชนบทมากเท่ากับการเผาทำลายป่า แนว
 ทิศทางการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน ดำเนินได้โดยการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านพยายามลดกิจกรรมดังกล่าวเพื่อ
 ลดมลพิษทางอากาศและสนองต่อนโยบายของรัฐ รวมทั้งผ่อนปรนบ้างเพื่อให้ทุกคนอยู่ได้โดยไม่มี
 ผลกระทบต่ออาชีพและการดำรงชีพปกติที่เป็นอยู่ของชาวบ้าน^{๗๗} สำหรับควันพิษจากโรงงาน น.ส.
 วนิตา แยมสรवल ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี กล่าวว่า
 การดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์แบบยั่งยืน มีมาตรการควบคุมโรงงานภายใต้กรอบของ EIA ซึ่งเป็น
 การช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น รายงานการวิเคราะห์
 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ EIA สามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของนักบริหารหรือ
 ผู้ประกอบการว่าสมควรดำเนินโครงการนั้นต่อไปหรือไม่ เพราะในรายงาน EIA จะมีการกำหนด
 มาตรการป้องกันและติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปัญหาสำคัญคือ ประสิทธิภาพการตรวจสอบของ
 ภาครัฐและการใช้บังคับกฎหมาย จึงต้องให้ทุกภาคส่วนยึดหลักธรรมาภิบาลน่าจะแก้ปัญหาได้แบบ
 ยั่งยืน^{๗๘}

๑๐) แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน และนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือ ความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน ด้านการเผาทำลายป่า

ด้านการเผาทำลายป่า พระครูสุนทรวิจิตรการ เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง ตำบลยางน้ำกลัด
 เหนือ อำเภอนองหญ้าปล้อง การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยแบบยั่งยืนคงเป็นลักษณะเดียวกัน
 กับมาตรการแก้ปัญหาเรื่องอื่นๆ คือ การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหา ให้คนในชุมชนเข้า
 มามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในลักษณะของการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับฝ่าย
 เจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานที่ทางการร่วมกับชุมชนจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการดับไฟป่า การสร้างชุมชน
 เข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุกล่วงไปได้ น่าจะอาศัยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วน
 ร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาตามหลักธรรม อปริหานิยธรรม ๗ ได้แก่ หมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์
 ประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน ยึดหลักธรรมที่กำหนดไว้ เคารพให้เกียรติผู้เป็นประธาน ให้เกียรติสตรี
 เพศ เคารพนับถือสิ่งที่ควรบูชา และอารักขาแก่พระอริยะ^{๗๙} สอดคล้องกับแนวคิดของ นายจำลอง

^{๗๖} สัมภาษณ์, พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส, ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการ
 ศูนย์ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๗} สัมภาษณ์, นายชัชวาล แสงศิริภูมิตา, นายกองดีการบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด
 จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๘} สัมภาษณ์, น.ส.วนิตา แยมสรवल, ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี,
 วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

^{๗๙} สัมภาษณ์, พระครูสุนทรวิจิตรการ, เจ้าอาวาสวัดลั่นช้าง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอนองหญ้า
 ปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

แก้วแดง นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง กล่าวคือ การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยแบบยั่งยืนโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหา การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่ จริงๆ แล้วไฟฟ้าเป็นไฟที่เกิดจากการจุดของคนเพียงหวังผลประโยชน์บางอย่าง เช่น เก็บเห็ด หรือยอดผักอ่อนที่งอกออกมาหลังจากไฟไหม้ซึ่งมันไม่คุ้มค่างับความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน การแก้ปัญหาก็คงเป็นการสร้างรายได้ให้พอเพียงและปลูกจิตสำนึกเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับสังคม^{๘๐}

๔.๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปเชิงปริมาณ

ตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		N=๒๐๖	\bar{x}	S.D.	แปลผล
๑	ท่านทราบและรับรู้ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน	๒๐๖	๓.๕๓	.๙๙๕	มาก
๒	ท่านทราบถึงแนวทางป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งโดยภาครัฐและท้องถิ่นเป็นอย่างดี	๒๐๖	๓.๓๘	.๙๘๔	ปานกลาง
๓	ภาครัฐและท้องถิ่นมีมาตรการในการแก้ไขปัญหากลภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยเสมอมา	๒๐๖	๓.๓๓	๑.๐๓๕	ปานกลาง
๔	การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนถาวรมากน้อยเพียงใด	๒๐๖	๓.๓๐	๑.๐๖๒	ปานกลาง
๕	ท่านสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหากลภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยได้ระดับหนึ่งมากน้อยเพียงใด	๒๐๖	๓.๓๐	.๙๙๒	ปานกลาง
	รวมผล		๓.๓๗	๑.๐๑	ปานกลาง

^{๘๐} สัมภาษณ์, นายจำลอง แก้วแดง, นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป พบว่า การทราบและรับรู้ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน มีค่า $\bar{x}=๓.๕๓$ ส่วนค่า S.D.= ๙๙๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับมาก การรับทราบถึงแนวทางป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งโดยภาครัฐและท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีค่า $\bar{x}=๓.๓๘$ ส่วนค่า S.D.= .๙๘๔ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและท้องถิ่นมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยเสมอมา มีค่า $\bar{x}=๓.๓๓$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๓๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนถาวรมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=๓.๓๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๖๒ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง และการสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยได้ระดับหนึ่งมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=๓.๓๐$ ส่วนค่า S.D.=๙๙๒ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปโดยรวม มีค่า $\bar{x}=๓.๓๗$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สำหรับข้อเสนอแนะของผู้แบบสอบถามสังเคราะห์และสรุปได้ว่า เบื้องต้นประชาชนรู้สึกว่าเป็นเรื่องใหม่ที่ประชาชนต้องตระหนักในเรื่องของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ประชาชนต้องการรัฐ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด ปัญหาจะได้หมดไปจากชุมชน โดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรประกาศทางวิทยุกระจายเสียงตอนเช้าๆ ทุกวัน ถือเป็นการประชาสัมพันธ์แผนการปฏิบัติและแนวทางป้องกันต่อประชาชน เมื่อเกิดปัญหาต้องให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนที่เดือดร้อนในชุมชน ประเด็นสำคัญ คือ รัฐบาลต้องออกเอกสารสิทธิในที่ทำกิน และยกเลิก พ.ร.บ.ป่าสงวนบางพื้นที่ ออก พ.ร.บ.เอกสารส่งเสริมการทำประมงของคนในพื้นที่ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรให้ได้กำไร ๑๐๐% ทั้งนี้ ท้องถิ่นและหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนให้ความสำคัญและร่วมแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

๔.๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

ภัยคุกคามด้านยาเสพติด ภัยจากยาเสพติดถือเป็นวาระแห่งชาติ ส่งผลกระทบต่อสังคมและชุมชนทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาสังคมและประเทศ ในจังหวัดเพชรบุรีก็เช่นเดียวกันมีผลกระทบที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก เด็กเรียนไม่จบกลายเป็นเด็กเร่ร่อน เด็กผู้หญิงบางคนถูกใช้เป็นแรงงานโสเภณี หรือมีการลักเล็กขโมยน้อยตลอดจนการก่ออาชญากรรม เป็นต้น ภัยจากยาเสพติดมีมานาน

และยังไม่สามารถระงับยับยั้งได้ทำให้ปัญหาดังกล่าวดูเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีอยู่ทุกสังคมและชุมชน นอกจากนั้นยังมีกลุ่ม มีสี (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องบางคน) มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น เลี้ยงผู้ค้ายาเสพติดไว้เป็นแหล่งข่าวเพื่อสร้างผลงานหรือเป็นแหล่งค้ายาเสพติดด้วย การดำเนินการปราบปรามจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนอาจดำเนินการได้โดย ๑) สร้างครอบครัวและชุมชนให้อบอุ่นและเข้มแข็ง โดยทำความเข้าใจกับสมาชิกให้ทราบถึงภัยคุกคามจากยาเสพติดและไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับมัน ๒) ป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง โดยให้มีโทษขั้นรุนแรงคือประหารชีวิตเมื่อพบว่ามีการค้าหรือเสพติดแบบซ้ำซาก ๓) สอบสวนและขยายผลพิสูจน์ทราบแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการซื้อขายเสพติดมาจำหน่าย แหล่งเงินทุนในการค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งควบคู่ไปกับการป้องกันและปราบปรามการนำเข้าจากแหล่งผลิต และ ๔) ทำให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ภัยคุกคามทางด้านขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะ ปัจจุบันจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพขยะล้นเมืองและมีปัญหาในการกำจัดขยะมากเพราะชาวบ้านตื่นตัวและคัดค้านไม่ให้มีการนำขยะไปทิ้งหรือกำจัดในท้องถื่นของตน แนวทางการลดปัญหาดำเนินการได้โดยการรณรงค์ให้ชุมชนเรียนรู้และนำวิธีการลดการใช้สิ่งของที่ก่อให้เกิดขยะ การคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปตามรูปแบบของบางชุมชนที่ประสบความสำเร็จมาเป็นตัวแบบ เช่น ที่หมู่บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอบ้านไร่ มีร้านอาหาร “โนโพน โนพลาสติก” โดยนำปิ่นโต (จากวัด ซึ่งมีเก็บไว้มากพอสมควร) มาใช้แทนโพนและถุงพลาสติกในการห่ออาหารไปรับประทานที่บ้าน (แล้วนำมาคืน) และตั้งธนาคารขยะขึ้นในหมู่บ้านโดยให้เด็กและเยาวชนนำขยะที่สามารถนำไปใช้ได้ อีก เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก มาขายและมีรายได้ไปช่วยตัวเองและครอบครัว นอกจากนั้น ยังมีกิจกรรมนำวัสดุที่ทิ้งแล้วมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของเครื่องใช้ได้ เช่น ทำกระถางต้นไม้จากยางรถยนต์ เป็นต้น หมู่บ้านดังกล่าวจึงได้รับรางวัลดีเด่นเชิงประจักษ์ด้านอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมจากทางการในปี ๒๕๖๐ และชุมชนของ อบต.บ้านหม้อ อำเภอมืองเพชรบุรี ซึ่งเป็นสังคมชนเมือง มีโครงการ “คนบ้านหม้อทำบุญด้วยขยะ” เพื่อจัดการขยะในชุมชนโดยอาศัยเครือข่ายของชุมชน มีเครือข่ายชุมชนผู้สูงอายุ สตรีและเด็กเป็นผู้ขับเคลื่อนดำเนินการโดยทำความเข้าใจเรื่องเกี่ยวกับปัญหาขยะในชุมชน การคัดแยกขยะ เป็นขยะทั่วไป เช่น เศษอาหาร ขยะที่มีสารพิษ เช่น หลอดไฟฟ้า ถ่าน ขยะที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อีกและขายได้ เช่น กระดาษ ขวดพลาสติก ซึ่งเมื่อแยกได้แล้วให้นำขยะประเภทที่ขายได้ไปขาย หรือนำมาเข้าโครงการคนบ้านหม้อทำบุญด้วยขยะในโอกาสต่างๆ เช่น วันผู้สูงอายุ วันพ่อ วันแม่ เป็นต้น โดยรวบรวมขยะจากผู้มาทำบุญแล้วทำพิธีถวายพระและรับพร จากนั้นให้ร้านค้าผู้รับซื้อมาประมวลไปตามลำดับ ซึ่งเป็นอีกโครงการที่ได้ผลและเป็นตัวแบบที่ตำบลอื่นๆ นำไปใช้ประโยชน์ได้

ดังนั้น ทางภาครัฐน่าจะขยายผลสนับสนุนส่งเสริมให้ทุกชุมชนนำตัวแบบของชุมชนดังกล่าวข้างต้นไปใช้เพื่อลดปัญหาเรื่องขยะและการกำจัดขยะ ก่อนที่จะมีการนำวิธีการหรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาดำเนินการกำจัดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ภัยคุกคามด้านอุทกภัยของจังหวัดเพชรบุรี จากเหตุการณ์น้ำท่วมจังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ที่เป็นตัวเมือง ชุมชนย่านเศรษฐกิจ และพื้นที่การเกษตร ตลอดแนวแม่น้ำเพชรบุรี สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน เศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี มาก หลายฝ่ายทั้งภาครัฐและชุมชนตระหนักถึงภัยคุกคามในกรณีดังกล่าว กรมการทหารช่างได้ดำเนินการสำรวจแม่น้ำเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากนั้นมีโครงการขุดลอกและขยายความกว้างของแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย โดยมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบร่วมกัน เช่น กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน กรมทหารช่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ปัจจุบันดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ยังมี โครงการพระราชดำริแก้ไขปัญหามลพิษจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ โดยให้กรมชลประทานพิจารณาปรับปรุงคลองชลประทานในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี ทำหน้าที่เป็นคลองส่งน้ำให้เป็นคลองระบายน้ำได้เมื่อเกิดอุทกภัย โครงการดังกล่าวสำเร็จไปเพียงบางส่วน การระบายน้ำเมื่อเกิดอุทกภัยจึงยังคงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

การแก้ปัญหามลพิษของจังหวัดเพชรบุรี น่าจะแก้ไขได้หากมีการดำเนินการขุดลอกและขยายพื้นที่รับน้ำของแม่น้ำเพชรบุรีให้กว้างเพียงพอ และผู้ที่เกี่ยวข้องผลักดันการดำเนินการให้โครงการพระราชดำริแก้ไขปัญหามลพิษจังหวัดเพชรบุรีประสบความสำเร็จตามพระราชดำริที่กำหนดแนวทางไว้แล้ว เพราะหากมีน้ำมากเกินไปก็สามารถระบายน้ำไปตามแม่น้ำเพชรบุรี และคลองขุดภายใต้โครงการตามแนวทางพระราชดำริ ประกอบกับการบริหารจัดการน้ำที่ดี ก็จะสามารถระบายน้ำลงทะเลได้ทันเวลาและน่าจะเป็นการแก้ปัญหาได้แบบยั่งยืน

ภัยคุกคามด้านแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง จังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก (๒๓,๑๔๒ คน) กระจายอยู่ในทุกอำเภอ โดยเฉพาะในเขต อำเภอเขาย้อย เพราะเป็นเขตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปเป็นอำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ และ อำเภอเมืองเพชรบุรี ตามลำดับ ส่วนมากเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ก็มีแรงงานแอบแฝงลักลอบเข้าเมืองปะปนอยู่ในโรงงานและชุมชนต่างๆ เช่นกัน กลุ่มคนเหล่านี้ส่วนมากเข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมายและทำมาหากินอิสระอยู่ตามร้านอาหารรวมทั้งชายฉัว และสามารถอยู่ต่อได้ระยะยาวเพราะได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่บางคนที่เกี่ยวข้องโดยมีค่าตอบแทน กลุ่มคนพวกนี้ไม่มีปัญหาทางด้านการปกครองมากนักและเมื่อทางการมีมาตรการตรวจสอบเข้มงวดก็สามารถหลบหนีกลับไปได้ทันเวลา อย่างก็ตาม จากการตรวจสอบและดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ประกอบการและคนงานต่างด้าว ตรวจพบอยู่เสมอมามีผู้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งก็มีการดำเนินการลงโทษไปตามกฎหมาย

แนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน ปัจจุบันจังหวัดเพชรบุรี มีชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ สำนักงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี ร่วมกันดำเนินการปฏิบัติการตาม พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐ อยู่แล้วอย่างเข้มแข็ง ซึ่งต้องดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องและให้ฝ่ายตรวจคนเข้าเมืองเข้มงวดกวัดขั้นกับคนเวียดนาม แยกและสัญชาติอื่นๆ ที่แอบแฝงอยู่ในชุมชนโดยปฏิบัติตามกฎระเบียบของการตรวจเข้าเมืองอย่างเข้มแข็งเช่นเดียวกัน

ภัยคุกคามด้านความยากจน จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน ในส่วนของการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบนั้น จังหวัดเพชรบุรีมีผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน นอกจากนี้ จังหวัดเพชรบุรี ยังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาแบบยั่งยืนได้อีกมากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น

สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน ภาครัฐเข้าช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ให้การศึกษาและสนับสนุนให้ทุกคนมีที่ดินทำกิน มีงานทำและพึ่งตัวเองได้อย่างพอเพียง

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สามารถสร้างองค์ความรู้เป็นรายประเด็นที่เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของจังหวัดเพชรบุรี องค์ประกอบ แนวทางการดำเนินการและการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนได้ ตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี

องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี มี ๑) อุทกภัย ๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓) ยาเสพติด ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) ความยากจน ๖) ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล ๗) มลพิษจากขยะเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๘) น้ำเน่าเสีย ๙) ไฟป่า ๑๐) เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ ๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ๑๔) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ ๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง ๑๖) น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก ๑๗) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง ๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาด ๑๙) การทุจริตคอร์ปชั่น และ ๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย

ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี

- ๑) ผลกระทบด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การหลบหนีเข้าเมือง การกระทำความผิดตามแนวชายแดน การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์
 - ๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน อุทกภัย แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ธุรกิจการท่องเที่ยว น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
 - ๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง เด็กแว้นยามวิกาล ไฟป่า เทคโนโลยีที่สมัยใหม่ สื่อที่ไม่เหมาะสม อาหารขยะ การคอร์ปชั่น มลพิษจากฝุ่นละออง มลพิษจากขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย
 - ๔) ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทกภัย มลพิษทางอากาศ น้ำเน่าเสีย ไฟป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก ฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง มลพิษจากขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย
- อนึ่ง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ประเภทหนึ่งอาจมีผลกระทบเป็นภัยคุกคามกับปัญหาต่างๆ หลายประเภท

แนวทางการจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรี

- ๑) ผลกระทบด้านการเมืองการปกครอง ด้านความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ไม่ปรากฏชัดเจนหรือรุนแรง ยกเว้นทางด้านผลประโยชน์ส่วนตนและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีการแก้ไขได้ในระดับชุมชนและจังหวัด การกระทำความผิดตามแนวชายแดนและผู้หลบหนีเข้าเมืองมีแนวโน้มมากขึ้น รวมทั้งการบุกรุกที่สาธารณะ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนต้องร่วมมือกันเฝ้าระวังและแก้ปัญหาไปตามกระบวนการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ความยากจน ภาครัฐต้องเข้าไปช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง เช่น สนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และตลาดของชุมชน ให้ทุกคนมีที่ดินทำกิน มีงานทำและพึ่งตัวเองได้อย่างพอเพียง ส่วนทางการบุกรุกที่สาธารณะซึ่งเป็นปัญหาทางด้านสังคมด้วยนั้น ภาครัฐต้องมีการดำเนินการตรวจสอบและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ยาเสพติด มีการป้องกันปราบปรามและบำบัดต่อเนื่อง แต่ยังคงยากที่จะแก้ปัญหาได้ ต้องสร้างครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็งนำไปสู่โครงการตำบลปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างจริงจัง และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำจัดแหล่งทุนและขบวนการนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนด้านเด็กแว้นยามวิกาล ไฟป่า เทคโนโลยีที่สมัยใหม่ (มือถือ) สื่อที่ไม่เหมาะสม มลพิษทางอากาศ และการคอร์ปชั่น ภาครัฐต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างใกล้ชิด ทั้งบ้าน วัดและสถาบันศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านอุทกภัย ถือเป็นภัยร้ายแรงของจังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบัน แนวทางแก้ไขโดยเสริมสร้างคลองระบายทะเลตั้งแต่ช่วงต้นแม่น้ำและขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีให้สามารถระบายน้ำได้สะดวกตลอดสาย ส่วนมลพิษทางอากาศ น้ำเน่า และขยะมูลฝอยซึ่งเป็นภัยที่รุนแรงมากขึ้น ต้องรณรงค์ให้มีการลดและคัดแยกขยะช่วงต้นทาง นำขยะไปใช้ประโยชน์ในช่วงกลางทางและช่วงสุดท้ายหรือปลายทางต้องเผาทำลายให้ได้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ไม่สร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยเรื่อง “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย” ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นประเด็นต่างๆ จากที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๒) เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และ ๓) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งจะสรุปผลดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ คน กลุ่มที่ ๒ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) จำนวน ๑๐ คน และกลุ่มที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๖ ชุด โดยผลการศึกษสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ว่าเป็นคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี มี ๒๐ ประเภท ได้แก่

๑) อุทกภัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อสร้างสิ่งกีดขวางปิดกั้นหรือกีดขวางคลองระบายน้ำ การบุกรุกพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว และแม่น้ำที่เป็นเส้นทางระบายน้ำสำคัญบางช่วงตื้นเขินไม่ได้ดูแลรักษาหรือขุดลอกตลอดสายมาเป็นเวลานาน เมื่อฝนตกหนักจะทำให้เกิดภาวะน้ำไหลบ่าท่วมพื้นที่ทำการเกษตร และเขตตัวเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำและแม่น้ำไหลผ่าน โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนมากก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดเพชรบุรีมาก

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนมากเป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๑,๑๕๐ คน ประกอบด้วยแรงงานจากเมียนมามากที่สุดตามด้วยลาวและกัมพูชาตามลำดับ กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุด ๑๐,๙๙๔ คน

เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ แรงงานดังกล่าวเป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาโดยถูกต้อง แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่เป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง นอกจากนั้น ยังมีผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดีย บังคลาเทศ รวมทั้งฝรั่งผิวดำ ที่เข้ามาถูกต้องแล้วหลบหนีซ่อนตัวอยู่แบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มคนเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาเป็นแรงงานนอกระบบ อาชญากรรมการค้ามนุษย์ แย่งงาน บางคนมีครอบครัวเข้ามาด้วยทำให้เกิดปัญหาสังคมและแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุข การศึกษา ทำให้ภาครัฐต้องเสียงบประมาณดูแลและยากต่อการควบคุมโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคระบาดที่อุบัติใหม่หลังจากที่โรคดังกล่าวหายไปจากสังคมไทยแล้ว

๓) ยาเสพติด ส่วนมากเป็นยาบ้าซึ่งมีระบาดอยู่ทั่วไป ยาไอซ์ระบาดอยู่มากตามสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนั้น เป็นประเภท กัญชา กระท่อม มีบ้างแต่ไม่มาก เป็นภัยคุกคามที่ทำลายสุขภาพ ความสามารถของบุคคล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความปลอดภัยของสังคม และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะในช่วงปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๒) ยาเสพติดประเภทยาบ้าเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย เพราะมีราคาถูก กล่าวคือสามารถหาซื้อได้ในราคา ๔ เม็ด ต่อ ๑๐๐ บาท ในการนี้ รัฐบาลต้องเสียงบประมาณในการปราบปราม บำบัดรักษาจำนวนมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดการคอร์รัปชันอีกด้วย

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อชายแดนกับประเทศเมียนมา ได้แก่ เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ปัญหาสำคัญคือการเผาป่า การลักลอบตัดไม้ การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของชาติ เกิดหมอกควันที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและมลพิษทางอากาศ ซึ่งภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษาความปลอดภัยในเรื่องดังกล่าวจำนวนมาก นอกจากนั้น ปัจจุบันยังพบว่ามีมีการลักลอบเข้าเมืองและต้องสงสัยว่ามีการลำเลียงยาเสพติดผ่านเข้ามาทางพื้นที่ด้านนี้ด้วย

๕) ความยากจน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นภัยคุกคามที่รุนแรงของจังหวัดเพชรบุรี แต่ยังมีประชากรที่มีหนี้สินและไม่มียานทำอยู่จำนวนมากเช่นกัน สาเหตุที่ไม่มียานทำของคนที่อยู่ในวัยทำงานอาจมาจากการเลือกงานและไม่ต้องการทำงานหนัก จึงอยู่ในสถานะที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ เป็นหนี้เป็นสิน ประกอบกับคนที่ทำงานในภาคเกษตรหรือเกษตรกรยังตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ทั้งจาก ปัญหาค่าครองชีพสูง ราคาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ ค่าปุ๋ยและราคาวัสดุที่นำมาใช้ทางด้านการเกษตรสูงขึ้น การตกงาน การเลิกจ้างงาน การเลือกทำงาน การไม่มีที่ทำกินยังเป็นปัญหาอยู่ทั่วไป

๖) เด็กแว้นยามวิกาล เยาวชนนัดพบกันเพื่อแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะในเวลาค่ำคืน เช่น ถนนเพชรเกษมระหว่างอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้ง ถนนสายรองและถนนภายในหมู่บ้านบางพื้นที่ ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเชิงก่อกวน รบกวนการพักผ่อนของชาวบ้านทั่วไป และกีดขวางการจราจร

ก่อให้เกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นลักษณะประจำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิต บางครั้งถึงขั้นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่จับกุมได้ก็เดือดร้อนถึงผู้ปกครองที่ต้องเสียเวลาและทรัพย์สินเพราะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายจราจรของลูกหลาน

๓) ขยะที่สร้างมลพิษ ซึ่งมีทั้งขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เลิกใช้แล้วโดยเฉพาะที่นายทุนนำเข้ามาฝังกลบที่เขตอำเภอเขาย้อย ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะทั่วไปที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน จากการดำเนินการกำจัดขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบที่เพียงพอทำให้ขยะกลายเป็นขยะที่มีมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำทิ้งบนดินและใต้ดินเป็นอันตรายสำหรับผู้บริโภคและก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอีกด้วย

๔) น้ำเน่าเสีย ประชากรและผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แม่น้ำเพชรบุรีโดยไม่มีการควบคุมหรือการบำบัดน้ำเสีย เมื่อมีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดน้ำในแม่น้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็นในบางช่วง และมีแนวโน้มที่เป็นภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ที่ต้องการการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๕) ไฟป่า ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ได้แก่เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ภัยคุกคามเกี่ยวกับไฟป่าในปัจจุบันส่วนมากเกิดขึ้นเพราะการกระทำของมนุษย์ เช่น ถางป่าเพื่อการเกษตร ย่องไถ่ คือการเผาเศษใบไม้แห้งเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังขณะเข้าไปยิงไถ่ป่าหรือล่าสัตว์ป่า ดาวฝิ่ง คือการก่อไฟให้เกิดควันแล้วเข้าไปเก็บรังผึ้ง รวมทั้งเก็บพืชผักบางชนิดหลังไฟไหม้ป่า และเผาด้วยความคึกคะนองหรือประมาท เช่น การทิ้งก้นบุหรี่ที่ยังติดไฟอยู่จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาเผาป่าก็ตาม เมื่อเกิดไฟลุกลามเป็นไฟป่าย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ทำการเกษตรและ บ้านเรือนที่พักอาศัยของชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนเกิดหมอกควันพิษเป็นอันตรายต่อชุมชนและสังคมมาก

๑๐) เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งสามารถทำลายเนื้อเยื่อและระบบประสาท เป็นบ่อเกิดของมะเร็งชนิดต่างๆ นอกจากนั้นการเสพติดโทรศัพท์มือถือมากเกินไปเกินความจำเป็น ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ภายในสังคมและยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และการแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (Junk food) เป็นอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางโภชนาการเท่าที่ควร นอกจากนั้น อาหารบางชนิดมีสารเคมีที่เป็นอันตรายเจือปน เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคลำไส้เนื้องอก ตับ หัวใจเต้นเร็ว โรคหัวใจ ส่วนอาหารที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตผิดปกติ สามารถก่อให้เกิดโรคอ้วน โรคหัวใจ

โรคเบาหวาน และโรคซึมเศร้าได้ อาหารดังกล่าวเป็นภัยใกล้ตัวที่เป็นภัยต่อสังคมมากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ทางด้านการเมืองการปกครองไม่มีความขัดแย้งรุนแรงหรือเด่นชัด เพราะประชากรในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากจะให้ความเคารพผู้ใหญ่ ถือพรศพวงและญาติเป็นสำคัญ ความขัดแย้งหรือการเลือกข้างจะมีในช่วงที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ แต่หลังการเลือกตั้งทุกฝ่ายก็อยู่ร่วมกันได้แบบปกติ แตกต่างจากในอดีตที่มีความรุนแรงถึงขั้นก่ออาชญากรรม ส่วนความแตกแยกทางความคิดทางด้านอื่นมีปรากฏอยู่บ้าง เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการอาชีพทำน้ากับผู้ประกอบการอาชีพทำนา กุ้งในพื้นที่ใกล้เคียงกันในเขตอำเภอบ้านแหลม ผู้ที่มีแนวคิดอนุรักษ์กับผู้ที่มีแนวคิดพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสินธาธารณะโดยเฉพาะทางด้านสิ่งแวดล้อม

๑๓) การกระทำตามผิดตามแนวชายแดน ปัจจุบันตรวจพบว่ามีกรบุกกรุกที่สินธาธารณะลักลอบเข้าเมืองและลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาทางชายแดนเขตอำเภอกำแพงกระเจานซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่ายังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องกรขนยาเสพติดแต่มีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากทางด้านอื่นมีมาตรการตรวจสอบและควบคุมเข้มงวด ผู้ประพฤตผิดกฎหมายจึงหลีกเลี่ยงและเปิดเส้นทางใหม่เป็นทางเลือก กรณิดังกล่าวอาจเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ที่ทางการต้องตระหนักและเตรียมรับมือในการป้องกันและปราบปราม

๑๔) การบุกกรุกที่สินธาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งทางความคิดของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนา เช่น ชุมชนท้องถิ่นที่ตื่นตัวและต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บริเวณเขาพะเนินทุ่ง อำเภอกำแพงกระเจาน ชุมชนผู้คัดค้านฝ่ายเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาพะเนินทุ่งที่ต้องการเข้าไปพัฒนาถนนเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งที่ชำรุดทรุดโทรมและเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณิดังกล่าวมีแนวโน้มจะขยายตัวไปสู่พื้นที่อื่นๆ มากขึ้นตามกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามจากธรรมชาติทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดเพชรบุรี ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรสินทั้งของรัฐและประชาชน

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติกซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ เช่น โรคหัวใจ ระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะขยะพลาสติกมีจำนวนมากและส่วนหนึ่งถูกทิ้งไปในทะเลแล้วเกิดการสลายตัวปนเปื้อนอยู่ในน้ำทะเล เมื่อคนบริโภคเกลือที่ทำมาจากน้ำทะเลจะได้รับสารพลาสติกหรือสารพิษเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑๗) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้างที่เป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่ เส้นทางสายใต้ ซึ่งใช้เวลาในการก่อสร้างต่อเนื่องระยะเวลาหลายปีและไม่มีมาตรการกำจัดฝุ่นที่มี

ประสิทธิภาพเพียงพอจึงก่อให้เกิดความเดือดร้อนและปัญหาทางด้านสุขภาพของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงตลอดเส้นทางที่มีการก่อสร้าง

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิดที่หายไปจากสังคมไทยแล้ว **ฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง** เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรคอุจจาระร่วง โดยเข้ามาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพหรือเข้ามาอาศัยอยู่ในลักษณะชุมชนแออัด

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เช่น งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ลักลอบเข้าเมือง จะมีเจ้าหน้าที่บางคนแสวงประโยชน์จากงานในหน้าที่ดังกล่าว รวมถึงการละเลยหรือเพิกเฉยต่อการบังคับใช้กฎหมายของผู้มีอำนาจหน้าที่ก่อให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้นในภายหลัง

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย สภาพปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะขยะล้นเมืองเป็นภัยคุกคามต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ทั้งขยะที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของประชากรและขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เพราะไม่สามารถดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อกำจัดขยะไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม เนื่องจากถูกต่อต้านจากชุมชนที่เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพราะขาดศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในกระบวนการกำจัดขยะดังกล่าว

ส่วนองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงปริมาณ พบว่าการรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}=3.63$ ส่วนค่า S.D.= .๙๘๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}= 3.50$ ส่วนค่า S.D.= .๙๖๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่ มีค่า $\bar{x}= 3.40$ ส่วนค่า S.D.= .๙๕๗ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน มีค่า $\bar{x}=3.37$ ส่วนค่า S.D.= .๙๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมาน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D. ๑.๐๐๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.44$ ส่วนค่า S.D.=๐.๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๑) อุทกภัย จากกรณีที่เกิดจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ที่ผ่านมา ทางกรมทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชาวบ้านท้องถิ่นตื่นตัวและเตรียมตัวทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้จังหวัดเพชรได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำจากเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทางคลองสาย D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดสายภายใต้โครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ประกอบการติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่อำเภอบ้านแหลม ทำให้การระบายน้ำ ไหลลงทะเลได้สะดวกขึ้น

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากเป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีสัญชาติเมียนมามากที่สุด ตามด้วยลาวและกัมพูชา กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุดเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม แรงงานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมาย มีทะเบียนควบคุม และมีการตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะผู้แทนจาก ๙ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะแรงงานกลุ่มนี้ ไม่มีปัญหามากนักเพราะส่วนใหญ่สามารถควบคุมได้ แต่มีกลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติอินเดีย เวียดนาม บังคลาเทศ และฝรั่งเศส ซึ่งมีจำนวนไม่มากทั้งผู้ลักลอบเข้าเมืองและผู้เข้ามาถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาวยังควบคุมได้ยาก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจากสำนักงานที่อำเภอท่าสายดูแลตรวจสอบอยู่เสมอ และทางด้านการประมง มีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวด้านการประมง

๓) ยาเสพติด ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างมากต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมมือกันหลายองค์กร มีองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตต่อหน้าที่ด้วย บางชุมชนประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามแก้ปัญหาดังกล่าวและใช้เยาวชนเป็นแหล่งข่าวแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรมประจำวันผิดปกติ เช่น ตื่นสาย อารมณ์ฉุนเฉียว หงุดหงิดและอาละวาดอยู่เป็นลักษณะประจำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าพบปะพูดคุยและนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดสารเสพติด

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่าในเขตจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงาน

อุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน เช่น หน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มะค่า) และสัตว์ป่า (เลี้ยงผา) นอกจากนี้ ยังมีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ป่าเพื่อการเกษตรอีกด้วย นอกจากนี้ กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕) ความยากจน จังหวัดเพชรบุรีไม่ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่รุนแรง มีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน มีการแก้ปัญหาให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เป็นหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีโครงการไทยนิยมยั่งยืนและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีผลผลิตและมืงานทำอย่างต่อเนื่องเพียงแต่ยังขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดตลาดรองรับในลักษณะที่ครบวงจรทำให้มีปัญหาในการผลิตของโครงการดังกล่าวจึงไม่มั่นคง สำหรับคนที่อยู่ในวัยทำงานยังขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะถ้าเป็นงานเกษตรกรรม งานรับจ้างโดยมีค่าตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับแรงงานต่างด้าวจะปฏิเสธทำให้ตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชนซึ่งยังไม่มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาแบบยั่งยืนได้มากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น

๖) ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนมีการประสานงานและร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นประจำ โดยตั้งด่านตรวจ สร้างเครือข่ายในชุมชน สร้างอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางบริเวณถนนในชุมชน เช่น หลังเต่า และหากตรวจพบผู้กระทำความผิดดำเนินการตักเตือน พบปะผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือดำเนินการตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนมากเป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๗) ขยะที่สร้างมลพิษ โดยเฉพาะขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีนายทุนนำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น ส่วนประกอบของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เลิกใช้แล้วนำมาแยกเลือกชิ้นส่วนที่ยังจำหน่ายหรือใช้ประโยชน์ได้เก็บไว้ ส่วนที่เหลือทิ้งเป็นขยะแล้วนำมาเผาหรือฝังกลบในพื้นที่ หรือขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งตรวจพบในพื้นที่เขตอำเภอเขาย้อย ปัจจุบันแต่ละชุมชนตระหนักและ

ต้นตัวถึงผลกระทบจากขยะประเภทดังกล่าวต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นพอสมควร ภาครัฐและชุมชน จึงมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตาม กฎหมายได้ทันเวลา

๘) **น้ำเน่าเสีย** ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำ และลำคลองจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของพื้นที่และชุมชน หลายครอบครัวหรือร้านค้าส่วนหนึ่ง ทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำหรือลำคลองโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ทำให้แม่น้ำหรือลำคลอง สกปรกและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ทราบและขอความร่วมมือให้ผู้อาศัยหรือร้านค้าที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเสีย ก่อนที่จะปล่อยลงแม่น้ำหรือลำคลอง

๙) **ไฟฟ้า** แนวทางการจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านไฟฟ้า มีความร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา โดยเฉพาะ ในช่วงหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าขึ้นเป็นลักษณะประจำในพื้นที่อำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางการมีความร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิดตามหลักการสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนเพื่อให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่พืชผลทาง การเกษตรและบ้านเรือนของชุมชนได้ โดยมีการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของรัฐ วัด โรงเรียนและชุมชน เช่น ที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่ง เพราะมีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ชาวบ้านเข้า มามีส่วนร่วม พบปะและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง

๑๐) **เทคโนโลยีที่ทันสมัย** การจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านเทคโนโลยีการ สื่อสารสมัยใหม่ในปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟนเป็นหลัก ซึ่งมีทั้ง ประโยชน์และโทษ การดำเนินควบคุมจึงดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีคือสถาบัน ครอบครัวและชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐดำเนินการควบคุมสื่อที่เหมาะสม ออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายของการใช้มือถือไปในทางที่ ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังคงยากที่จะดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุค โลกาภิวัตน์

๑๑) **อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ** ปัจจุบันมีแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ อยู่ในสังคมไทย ทางภาครัฐถึงแม้ว่าจะมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติกำกับดูแลและชุมชนมีส่วนร่วม อยู่แล้วก็ตาม การดำเนินการควบคุมยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะแพ้การโฆษณา การบรรจุ ผลิตภัณฑ์ที่ดีและการบริการประเภทสะดวกซื้อ ทำให้การกำกับดูแลดำเนินการได้ยากและไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๑๒) **ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม** ความแตกแยกทางความคิด เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของ

สังคมอาจมีบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งในท้องถิ่น ไม่มีการใช้ความรุนแรง และหลังการช่วงการเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ มีความขัดแย้งทางด้านการประกอบอาชีพซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด ความขัดแย้งที่มีแนวโน้มว่าจะรุนแรงในอนาคตน่าจะเป็นเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มต้องการพัฒนาซึ่งปัจจุบันทางภาครัฐและชุมชนพยายามไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาพร้อมกัน

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ซึ่งตรวจพบว่ามีกรณีลักลอบเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและการทำลายสิ่งแวดล้อมด้านอำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางภาครัฐและชุมชนตระหนักและร่วมกันติดตามเฝ้าระวังและปราบปราม เมื่อตรวจพบก็ดำเนินการตามกฎหมาย

๑๔) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งในกรณีของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่เขตเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ซึ่งทางภาครัฐและชุมชนสามารถเจรจาตกลงกันได้โดยให้มีการปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งเท่าที่จำเป็นและมีผลกระทบกับสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการแก้ปัญหาอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันภาครัฐทั้งส่วนกลาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและส่วนภูมิภาค เช่น ฝ่ายโยธาธิการ ฝั่งเมือง และส่วนท้องถิ่นมีโครงการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งมีสารพลาสติกปนเปื้อน เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ก่อความรุนแรงให้กับสังคมที่ชัดเจนแต่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าดูและมีมาตรการป้องกันที่เห็นได้เป็นรูปทำคือองค์กรส่วนท้องถิ่นรมรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล

๑๗) ฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างถนนรถไฟทางคู่ เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในระยะยาวจึงเกิดฝุ่นละอองรบกวนประชากรที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนานประมาณ ๕ ปี ชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันผู้ประกอบการใช้รถบรรทุกน้ำฉีดระงับฝุ่นอยู่เป็นลักษณะประจำแต่ยังไม่เพียงพอ

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิด โรคระบาดบางชนิดที่หายไปจากสังคมไทยแล้วกลับฟื้นคืนมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรค ไข้หวัดนก โดยเข้ามาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งฝ่ายจัดหางานและสาธารณสุขเฝ้าตรวจและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลา

๑๙) การทุจริตคอร์ปชั่น ทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันรณรงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นลักษณะประจำ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองและการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นภัยคุกคามที่อาจกล่าวได้ว่ารุนแรงเพราะอยู่ในสภาพขยะล้นเมืองและยังไม่มีวิธีการที่สามารถกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาครัฐและผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งพยายามแก้ปัญหาโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น สร้างโรงงานกำจัดขยะที่ทันสมัยมาดำเนินการ แต่ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างโรงงานกำจัดขยะหวาดกลัวอันตรายและมีปฏิกิริยาต่อต้านคัดค้านทุกชุมชน อย่างไรก็ตาม มีชุมชนหลายแห่ง เช่น บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอยะหา ยาง ออค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอมืองเพชรบุรี มีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนโดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำขยะไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของหมู่บ้านอื่นต่อไป

ส่วนผลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงปริมาณ พบว่า ความสามารถเข้าถึงวิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย มีค่า $\bar{x}=3.21$ ส่วนค่า S.D.=.๙๙๙ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง กระบวนการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภาครัฐชี้แจงให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่า $\bar{x}=3.32$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ชุมชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีค่า $\bar{x}=3.27$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง วิธีการและแนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความสอดคล้องกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริง มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่า $\bar{x}=3.40$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๒๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยโดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๕.๑.๓ ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ที่นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไปเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาอุทกภัย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวของจังหวัดเพชรบุรีอย่างใกล้ชิด โดยการดำเนินการแก้ปัญหาระบายน้ำบริเวณต้นน้ำให้ไหลลงทะเลก่อนไหลบ่าเข้าเมือง ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลสร้างเขื่อนป้องกันน้ำเข้าพื้นที่เศรษฐกิจและชุกตลกทำความสะอาดแม่น้ำไม่ให้สกปรกหรือกีดขวางเส้นทางระบายน้ำตลอดสาย ขณะที่ชุมชนที่อยู่ช่วงปลายแม่น้ำที่อำเภอบ้านแหลมติดตั้งเครื่องสูบน้ำช่วยเร่งการระบายน้ำสู่ทะเลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันโครงการชุกตลกแม่น้ำเพชรตลอดสายเสร็จเรียบร้อย แต่ยังคงมีความเสี่ยงหากปีที่มีน้ำฝนตกลงมามาก แนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนต้องดำเนินการรักษาสภาพแม่น้ำตลอดสายไว้ให้ดีไม่ปล่อยปละละเลยจนมีปัญหาคความสกปรกและตื้นเขิน อีกประการหนึ่งคือ ชุกตลกคลองระบายน้ำตอนต้นของแม่น้ำเพชรบุรีระบายออกทะเลทางคลองสาย D๙ หรือสายอื่นๆ ที่ปกติเป็นคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรสามารถปรับเป็นคลองระบายน้ำลงทะเลได้สะดวกเมื่อมีฝนตกมากตามแนวทางโครงการพระราชดำริที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ส่วนกรณีที่มีผู้บุกรุกที่สาธารณะ เช่น ถมคลองหรือสร้างสิ่งกีดขวางเส้นทางน้ำควรมีการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง จังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตอุตสาหกรรม (อำเภอเขาย้อย) เป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นประตูทางผ่านไปสู่อีกจังหวัดภาคใต้ จึงมีผู้หลบหนีเข้าเมืองหลบซ่อนอยู่ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากก็ตาม การแก้ปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น ต้องใช้วิธีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเจ้าภาพหลักรองรับให้ชัดเจนปฏิบัติงานร่วมกันตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการพิจารณาจ้างคนงานที่เป็นคนในพื้นที่หรือคนไทยทดแทนแรงงานต่างด้าวเป็นอันดับแรก พร้อมกับปลูกฝังทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าของการทำงานที่ดีขึ้น โดยนายทุนอาจจะต้องเสียค่าจ้างมากกว่าจ้างคนต่างด้าวบ้างก็ตาม นอกจากนี้ ควรมีเครือข่ายชุมชนแจ้งเตือนหรือติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ชุมชนเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้โดย (๑) จัดระเบียบแรงงานต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ความผิดตามบทลงโทษนายจ้างและคนต่างด้าวที่ฝ่าฝืนพรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐ และ พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศด้วย

๓) แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ปัญหาด้านยาเสพติดให้ปลอดภัยแบบมั่นคงยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการนำแนวคิด ตำบลมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนมาใช้ โดยเน้นไปที่การบูรณาการ การมีส่วนร่วมของสถาบันต่างๆ ทุกภาคส่วน ตั้งแต่ครอบครัว หมู่บ้าน วัด ชุมชน โรงเรียนและ

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนในสังคมหรือตำบลนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนงานด้านต่างๆ ในระดับท้องถิ่น เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ การแก้ไขปัญหาเสพติด การลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม การสร้างความสามัคคีปรองดอง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบล การพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเสริมสร้างสุขภาพและการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ อีกประการหนึ่ง คือ การปฏิบัติตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดเป็นแผนการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติดไว้ ๔ ประการในปี ๒๕๖๒ ได้แก่ (๑) ด้านการป้องกันยาเสพติด โดยการป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติดผ่านกลไกทางครอบครัว สถานศึกษา และสถาบันศาสนา (๒) ด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติด และสกัดกั้นยาเสพติดและสารตั้งต้น รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด (๓) ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด โดยนำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู และบำบัดรักษาภายใต้มาตรการทางเลือก ในระบบสมัครใจ การบังคับ หรือทางเลือกอื่นๆ และ (๔) ด้านการบริหารจัดการ โดยเน้น การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมไปถึงภาคเอกชน องค์กรต่างๆ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อประสิทธิภาพของงาน

๔) แนวทางการแก้ไขปัญหการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ปลูกฝังทัศนคติของคนในสังคมให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรของชาติและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง มีตรวจสอบอย่างเนื่องและมีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดอย่างเสมอภาคและเคร่งครัด

๕) แนวทางการแก้ไขปัญหาคาความยากจนแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการสนับสนุนให้ครอบครัวและสังคมเข้มแข็ง มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง โดยเฉพาะเกษตรกรควรจัดสรรให้มีที่ทำกิน สนับสนุนให้กลับมาทำไร่ ทำนา โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันเกษตรกรส่วนหนึ่งเป็นหนี้เพราะค่าครองชีพสูง ราคาปุ๋ยและวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแพงขณะที่ราคาผลผลิตตกต่ำ ควรสร้างงานให้ชุมชน สร้างแล้วต้องติดตามเพื่อส่งเสริมการผลิตรวมทั้งการจัดหาตลาดรองรับในระยะยาว เพราะปัญหาปัจจุบัน เมื่อมีการส่งเสริมอาชีพแล้วขาดการติดตามสนับสนุนหรือส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงการช่วยเหลือต่างๆ นั้น ล้มเหลว อีกประการหนึ่งอาจสามารถดำเนินการได้โดยการสร้างอาชีพใหม่และสนับสนุนให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้ามาทำงานโดยตรง เช่น สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวตามแม่น้ำเพชรบุรี โดยแต่ละชุมชนในจุดต่างๆ มีร้านอาหาร เครื่องประดับหรือสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชน ซึ่งนอกจากเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับชุมชนอีกด้วย

๖) **แนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กแว้นยามวิกาล** ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของภาครัฐและชุมชน โดยจัดอบรมชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงผลกระทบต่อสังคมและอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของสาธารณะ เอกชนและของตนเอง รวมทั้งยังส่งผลกระทบไปสู่ครอบครัวผู้ปกครอง ที่ต้องรับผิดชอบในความผิดของบุตร-หลานตามกฎหมาย ที่สำคัญคือ หากตรวจพบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายต้องตักเตือน จับกุม และลงโทษตามกฎหมายโดยเสมอภาคกัน เช่น ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

๗) **แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะที่สร้างมลพิษ** ในที่นี้หมายถึงขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะที่เน่าเสียทำลายสิ่งแวดล้อม ภาครัฐและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบแล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย เช่น มลพิษที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรม มีมาตรการควบคุมโรงงานภายใต้กรอบของ EIA ซึ่งเป็นการช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในโครงการต่างๆ EIA จะทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ประกอบการว่าสมควรให้มีการดำเนินโครงการนั้นต่อไปหรือไม่อย่างไร โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๘) **แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย** ต้องมีมาตรการตรวจสอบและรณรงค์ให้ประชากรหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองทั่วไป ใช้อุปกรณ์บำบัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยน้ำลงสู่แม่น้ำลำคลองสาธารณะ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่สามารถดำเนินการได้ เพราะการลงทุนทำบำบัดน้ำที่จะนำมาใช้ในระดับครอบครัวราคาไม่ได้แพงจนเกินไป ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

๙) **แนวทางการแก้ไขปัญหาไฟป่า** การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยแบบยั่งยืนดำเนินการได้โดย การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหา ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในลักษณะของการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานที่ทางภาครัฐกับชุมชนจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการดับไฟป่า การสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุกล่วงไปได้น่าจะอาศัยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น จริงๆ แล้วไฟป่าส่วนมากเป็นไฟที่เกิดจากการกระทำของคนเพียงหวังผลประโยชน์บางอย่าง เช่น เพื่อล่าสัตว์ป่า เก็บเห็ดหรือยอดผักอ่อนที่งอกออกมาหลังจากไฟไหม้ ซึ่งไม่คุ้มค่ากับความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน การแก้ปัญหาในส่วนนี้คงต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้เพียงพอและรู้จักพอเพียง พร้อมกับปลูกจิตสำนึกเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับสังคม อีกประการหนึ่ง บางพื้นที่ เช่น ที่ชุมชนบ้านยางน้ำกาดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีพื้นที่ป่าที่มีร่องน้ำไหลผ่านสามารถทำฝายชะลอน้ำไว้ตามจุดต่างๆ เพื่อให้ป่ามีความชุ่มชื้นช่วยให้สัตว์ป่ามีน้ำกินและป้องกันไฟป่าในฤดูแล้งได้ด้วย

๑๐) **แนวทางการแก้ไขปัญหาเทคโนโลยีสมัยใหม่** ในรายงานนี้เน้นถึง โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ซึ่งเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง การดำเนินการอาจทำได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมทราบถึงอันตรายที่เกิดจากการใช้ โทรศัพท์มือถือที่ไม่เหมาะสมหรือมากเกินไป เช่น ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าสามารถทำลายเนื้อเยื่อ สายตาและระบบประสาทได้ ทำลายความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและสังคม และยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และเสี่ยงต่อการประทุพติผิดกฎหมาย เช่น การแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น นอกจากการรณรงค์ให้ทราบถึงอันตรายต่างๆ แล้ว ต้องมีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะจากสถาบันครอบครัวและการศึกษา

๑๑) **แนวทางการแก้ไขปัญหาอาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (junk food)** กระทรวงสาธารณสุขในฐานะเจ้าภาพหลักควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนทราบถึงอาหารประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น อาหารบางชนิดมีสารเร่งเนื้อแดง สารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์เลี้ยงที่ตกค้างหรือเจือปนอยู่ในอาหาร เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคลำไส้เนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็ว โรคอ้วน โรคหัวใจได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและเอกชน พร้อมกับการป้องกัน ป้องปราม และปราบปรามผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

๑๒) **แนวทางการแก้ไขปัญหาความแตกแยกทางความคิดในสังคม** ความขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคมเป็นเรื่องปกติ ทางด้านการเมืองการปกครองที่จังหวัดเพชรบุรีไม่มีความรุนแรงถึงขั้นแตกแยก ความขัดแย้งที่ปรากฏส่วนมากเป็นความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ เช่น ผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบอาชีพนากุ้ง ซึ่งแก้ไขได้โดยภาครัฐและฝ่ายปกครองในท้องถิ่นใช้อำนาจตามกฎหมายเข้าไปไกล่เกลี่ยเพราะเป็นกรณีที่เห็นได้เป็นรูปธรรม ส่วนความขัดแย้งทางความคิดลักษณะที่เป็นนามธรรมคือแนวความคิดของกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มที่ต้องการพัฒนา เช่น ความขัดแย้งเรื่องการจัดขยะ การสร้างถนนเข้าไปในเขตอนุรักษ์ป่าที่เขาพะเนินทุ่ง ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจให้กับคนในท้องถิ่นว่าจะได้รับประโยชน์ในสังคมโดยรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

๑๓) **แนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดตามแนวชายแดน** ดำเนินการได้โดยภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันตรวจสอบ เฝ้าระวังผู้บุกรุกป่า ผู้ค้ายาเสพติด ผู้ล่าสัตว์ป่า และผู้ลักลอบเข้าเมือง ทั้งนี้ ต้องเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตามจุดสำคัญ ซึ่งต้องมีทั้งเฝ้าประจำการและออกลาดตระเวน รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔) **แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการบุกรุกที่สาธารณะในพื้นที่อนุรักษ์** หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตรวจสอบและมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเข้มงวด เจ้าของกิจการต้อง

ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งน่าจะดำเนินการได้เพราะเป็นกรณีที่สามารถตรวจสอบและเห็นได้เป็นรูปธรรม แต่การดำเนินการต้องเป็นธรรม เสมอภาคและต่อเนื่อง

๑๕) แนวทางการแก้ปัญหา น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ติดต่อกับทะเลตลอดทางด้านทิศตะวันออก จึงมีปัญหา น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งและมีผลกระทบต่อชุมชนผู้ประกอบอาชีพประมง ร้านอาหาร นาเกลือและการท่องเที่ยวมาก เป็นปัญหาใหญ่เกินกว่าที่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นจะแก้ไขได้ รัฐบาลส่วนกลางจึงต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีการกำหนดแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ไว้แล้ว โดยความร่วมมือของกรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจในพื้นที่ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงควรสนับสนุนและผลักดันให้แผนงาน/โครงการดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์

๑๖) แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติก ต้องรณรงค์ให้ประชากรทุกท้องถิ่นที่อยู่อาศัยบริเวณริมแม่น้ำลำคลองที่มีการระบายน้ำลงสู่ทะเล โดยเฉพาะบริเวณชายทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก และห้ามทิ้งโฟมหรือพลาสติกบริเวณชายหาดโดยเด็ดขาด ผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษ นอกจากนี้ ให้มีกิจกรรมประเภทความร่วมมือของภาครัฐ เอกชนและชุมชนอาสาสมัคร คอยเฝ้าตรวจสอบรักษาความสะอาดพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว

๑๗) แนวทางการแก้ไขปัญหามันล่องจากการก่อสร้างโครงการรถไฟรางคู่สายใต้ ซึ่งเป็นโครงการใหญ่และใช้เวลาการก่อสร้างระยะเวลานาน เวลาดำเนินการก่อสร้างจึงมีฝุ่นละอองจำนวนมาก ผู้รับเหมาก่อสร้างจึงควรทำรั้วสูงเพื่อกันฝุ่นละอองและใช้น้ำฉีดระงับฝุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงที่อยู่ใกล้ชุมชน นอกจากนี้ ผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์กันฝุ่นให้กับชาวบ้านในชุมชนเพื่อป้องกันหรือลดอันตรายจากฝุ่นละอองดังกล่าวด้วย

๑๘) แนวทางการแก้ไขปัญหาการอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ ของโรคระบาดที่หายไปจากสังคมไทย ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ต้องดำเนินการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างชาวต่างชาติ ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันโรคพื้นถิ่นกลับมาใหม่หรือบางประเภทกลายเป็นภัย ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขต้องเป็นเจ้าภาพหลักและมีมาตรการตรวจสอบ ป้องกันและรักษาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคระบาดได้ทันเวลาเพื่อจำกัดหรือลดความเสียหายเมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

๑๙) แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่ในสังคมไทยมานาน ที่สำคัญเกิดจากนักการเมือง ผู้ปกครองและข้าราชการที่ไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งหรือหน้าที่แสวงประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวก แนวทางการแก้ไขจึงต้องเน้นไปที่ผู้มีอำนาจในการปกครองและข้าราชการให้มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ศักดิ์ศรี และพอเพียง โดยมีการตรวจสอบ

และบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรเอกชนและสื่อมวลชนเข้ามาส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๒๐) แนวทางการแก้ไขปัญหายะมุผลฝอย ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนหนึ่งเห็นว่าการสร้างเตาเผาขยะน่าจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยในชุมชนได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะหากสามารถแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้าได้จะมีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังถูกต่อต้านคัดค้านจากชุมชนที่เป็นที่รองรับขยะทุกแห่งจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ ปัจจุบันควรส่งเสริมและนำการดำเนินการแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยของบางชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยของชุมชนของตนเอง เช่น หมู่บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งมีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนของตนเอง โดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างดีประสิทธิภาพมาเป็นตัวแบบแล้วขยายผลนำไปดำเนินการกับชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ส่วนผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย และแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปเชิงปริมาณ พบว่า การทราบและรับรู้ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน มีค่า $\bar{x}=3.53$ ส่วนค่า S.D.=๑.๕๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับมาก การรับทราบถึงแนวทางป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งโดยภาครัฐและท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีค่า $\bar{x}=3.38$ ส่วนค่า S.D.=๑.๕๘๔ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและท้องถิ่นมีมาตรการในการแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยเสมอมา มีค่า $\bar{x}=3.33$ ส่วนค่า S.D.=๑.๐๓๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยสามารถแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยได้อย่างยั่งยืนถาวรมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D.=๑.๐๖๒ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง และการสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายะมุผลฝอยรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยได้ระดับหนึ่งมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D.=๑.๕๗๒ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปโดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.37$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๕.๒ อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยพบว่า ภัยคุกคามรูปแบบเดิมหมายถึงภัยคุกคามทางด้านการทหาร เป็นหลัก ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีหลากหลายมิติ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงระดับท้องถิ่น เช่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของงานวิจัยฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่าหมายถึงภัยคุกคามหรืออันตรายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย ความสงบสุขของชุมชนในจังหวัดเพชรบุรีทุกมิติ ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสรุปได้ดังนี้

๕.๒.๑ ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ว่าเป็นคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติในปี พ.ศ.๒๔๘๘ มีองค์การระหว่างประเทศคือองค์การสหประชาชาติ (UN) เข้ามาจัดระเบียบโลกเพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศทำให้ ภัยคุกคามด้านการทหารและสงครามขนาดใหญ่มีหลักประกันว่าจะเกิดขึ้นได้ยาก แต่ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องโดยแปรสภาพไปเป็นสงครามอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่าสงครามเย็น (Cold War) ซึ่งเป็นลักษณะของสงคราม ตัวแทนที่มีความขัดแย้งกันทางด้านอุดมการณ์ทางการเมือง โดยแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายคอมมิวนิสต์มีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ กับ ฝ่ายเสรีประชาธิปไตยที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ ต่างฝ่ายต่างแข่งขันกันขยายอิทธิพลและจัดหาแนวร่วมสนับสนุนฝ่ายตน ต่อมาเมื่อสงครามเย็นยุติลงในปี พ.ศ.๒๕๓๔ ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำในการจัดระเบียบโลกเพียงฝ่ายเดียว (unipolar) ภัยคุกคามทางด้านการทหารในรูปแบบเดิมจึงเปลี่ยนแปลงไป ขณะที่กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในยุคของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านสารสนเทศ (ICT) และการคมนาคมขนส่งที่ทำให้โลกแคบและสังคมมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้น ประกอบกับค่านิยมของสังคมตามแนวคิดแบบตะวันตกภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกา เช่น กระแสประชาธิปไตย กระแสสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อมและการค้าเสรีในระบบทุนนิยม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อมของโลกรุนแรงขึ้น สังคมจึงให้ความสนใจกับภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (non- traditional threats) ซึ่งมีหลากหลายมิติ

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในระดับโลก มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางในบริบทและมุมมองที่แตกต่างกัน แต่ที่โดดเด่นที่สุด คือ กลุ่มของ คริสต์ แอบบอต, พอล โรเจอร์ส และจอห์น สโลโบดา (Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda) ที่ได้เขียน หนังสือ “Global Response to Global Threats” เผยแพร่ออกมาเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๙ กำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ภัยจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ๒) ภัยจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resources) ๓) ภัยจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่

(Marginalization of the Majority World) และ ๔) ภัยจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) นอกจากนี้ ยังมีการแยกย่อยลงไปอีก เช่น ภัยคุกคามจากโรคระบาด (Epidemiology) ภัยคุกคามทางสารสนเทศ (Information) ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime) ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics)

ในระดับรัฐหรือประเทศไทย มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญหลายคนกำหนดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้หลากหลายมิติเช่นกัน ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้สรุปและกำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยไว้ ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดการสมดุลงของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน

ในระดับท้องถิ่นหรือระดับจังหวัดเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาพรวมพบว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่หรืออันตรายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัยและความสุขต่อบุคคลและสังคมหรือชุมชนของจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ ๒๐ ประเภท ได้แก่ ๑) อุทกภัย ๒) ยาเสพติด ๓) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย ๕) การทุจริตคอร์รัปชัน ๖) เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๗) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๘) ความยากจน ๙) เด็กแว้น ยามวิกาล ๑๐) มลพิษจากขยะเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๑๑) น้ำเน่าเสีย ๑๒) ไฟป่า ๑๓) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ ๑๔) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๑๕) การกระทำ ความผิดตามแนวชายแดน ๑๖) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ ๑๗) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง ๑๘) น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก ๑๙) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง ๒๐) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาด โดยอาจกล่าวได้ว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ลำดับที่ ๑-๖ อยู่ในระดับที่ต้องเฝ้าระวังและมีผลกระทบอยู่มาก ส่วนภัยคุกคามด้านอื่นมีผลกระทบอยู่ในระดับปกติที่มีอยู่บางพื้นที่หรือตามฤดูกาล

ภัยคุกคามดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภาพรวม ๔ ด้าน คือ ๑) ผลกระทบด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การหลบหนีเข้าเมือง การกระทำผิดตามแนวชายแดน ๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น อุทกภัย ความยากจน แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ธุรกิจการท่องเที่ยว น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง เด็กแว้นยามวิกาล เทคโนโลยีที่สมัยใหม่ สื่อที่ไม่เหมาะสม การคอร์รัปชัน มลพิษจากขยะ

และการกำจัดขยะมูลฝอย ๔) ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทกภัย มลพิษทางอากาศ น้ำเน่าเสีย ไฟป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก มลพิษจากขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย ทั้งนี้ ภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยต่อสังคมหลายด้านในขณะเดียวกัน

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในระดับท้องถิ่นนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาราดา ชัยนิคม (๒๕๕๘ : บทคัดย่อ)^{๒๘๑} เรื่อง “ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่า เยาวชนมีความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงรวม ๖ ประเภท ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงไซเบอร์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการก่อการร้าย โดยภัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ในขณะที่ยังคงมีความรู้ทางด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังคงมีลักษณะผูกขาดอยู่กับภาครัฐ ดังนั้นควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างความมั่นคงของรัฐที่อยู่ในดุลยภาพที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

๕.๒.๒ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี

ด้านอุทกภัย จากกรณีจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ทางภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนและชาวบ้านตื่นตัวและเตรียมตัวทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้จังหวัดเพชรบุรีได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำจากเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทางคลองสาย D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดสาย ภายใต้โครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ประกอบการติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่อำเภอบ้านแหลม ทำให้การระบายน้ำ ไหลลงทะเลได้สะดวกขึ้น **ด้านยาเสพติด** ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างมากต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมมือกันหลายองค์กร มีองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตต่อหน้าที่ด้วย บางชุมชน

^{๒๘๑}ภาราดา ชัยนิคม, *ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์*, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๘, หน้า บทคัดย่อ.

ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามแก้ปัญหาและพบปะพูดคุยกับผู้เสพยาเสพติด แล้วนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดสารเสพติด

ด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่า ในเขตจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานอุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มะค่า) และสัตว์ป่า (เลียงผา) มีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกป่าเพื่อการเกษตร นอกจากนี้ กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน **ด้านขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย** รวมทั้งขยะประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เป็นภัยคุกคามที่อาจกล่าวได้ว่ารุนแรงเพราะอยู่ในสภาพขยะล้นเมืองและยังไม่มีวิธีการที่สามารถกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาครัฐและผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งพยายามแก้ปัญหาโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาดำเนินการ เช่น สร้างโรงงานกำจัดขยะที่ทันสมัยมาดำเนินการ แต่ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างโรงงานกำจัดขยะหวาดกลัวอันตรายและมีปฏิกิริยาต่อต้านคัดค้านทุกชุมชน อย่างไรก็ตาม มีชุมชนหลายแห่ง เช่น บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี มีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนโดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำขยะไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของหมู่บ้านอื่นนำไปใช้ประโยชน์ได้

ด้านการทุจริตคอร์ปชั่น ทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันรณรงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นลักษณะประจำ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองและการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ **ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย** ในที่นี้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟนเป็นหลัก การจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ในปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งประโยชน์และโทษ การดำเนินควบคุมจึงดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีคือสถาบันครอบครัวและชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐดำเนินการควบคุมสื่อที่เหมาะสมออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายของการใช้มือถือไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังคงยากที่จะดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ **ด้านแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง** แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากเป็นแรงงานจากเมียนมา ลาว และ กัมพูชา

กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุดเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม แรงงานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้ามาถูกต้องตามกฎหมาย มีทะเบียนควบคุม และมีการตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะผู้แทนจาก ๙ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะ แต่มีคนต่างด้าวกลุ่มหนึ่ง เช่น บุคคลสัญชาติอินเดีย เวียดนาม บังคลาเทศ และฝรั่งผิวดำ ซึ่งมีจำนวนไม่มากและมีทั้งผู้ลักลอบเข้าเมืองและผู้เข้ามาถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาวยังควบคุมได้ยาก ถึงแม้ว่าจะมีสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประจำอยู่ที่อำเภอท่าทางคอยตรวจสอบอยู่เสมอ และมีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวด้านการประมงก็ตาม

ด้านความยากจน จังหวัดเพชรบุรีไม่ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่รุนแรง มีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน มีการแก้ปัญหาให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เป็นหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีโครงการไทยนิยมยั่งยืนและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีผลผลิตและมีงานทำอย่างต่อเนื่องเพียงแต่ยังขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดตลาดรองรับในลักษณะที่ครบวงจรทำให้มีปัญหาในการผลิต สำหรับคนที่อยู่ในวัยทำงานยังขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะถ้าเป็นงานเกษตรกรรม งานรับจ้างโดยมีค่าตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับแรงงานต่างด้าวจะปฏิเสธทำให้ตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชนซึ่งยังไม่มีมีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาแบบยั่งยืนได้มากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนมีการประสานงานและร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นประจำ โดยตั้งด่านตรวจ สร้างเครือข่ายในชุมชน สร้างอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางบริเวณถนนในชุมชน เช่น หลังเต่า และหากตรวจพบผู้กระทำความผิดดำเนินการตักเตือน พบปะผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือดำเนินการตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนมากเป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านน้ำเน่าเสีย ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของพื้นที่และชุมชน หลายครอบครัวหรือร้านค้าส่วนหนึ่งทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำหรือลำคลองโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ทำให้แม่น้ำหรือลำคลองสกปรกและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทราบและขอความร่วมมือให้ผู้อาศัยหรือร้านค้าที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเสียก่อนที่จะปล่อยลงแม่น้ำหรือลำคลอง **ด้านไฟฟ้า** แนวทางการจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านไฟฟ้า

มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าขึ้นเป็นลักษณะประจำในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน และหนองหญ้าปล้อง ทางความร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิดตามหลักการสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่พืชผลทางการเกษตรและบ้านเรือนของชุมชนได้ โดยมีความร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของรัฐ วัด โรงเรียนและชุมชน เช่น ที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่ง เพราะมีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม พบปะและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง **ด้านอาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ** ปัจจุบันมีแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ทางภาครัฐถึงแม้ว่าจะมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติกำกับดูแลและชุมชนมีส่วนร่วม อยู่แล้วก็ตาม การดำเนินการควบคุมยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะแพ้การโฆษณา การบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ดีและการบริการประเภทสะดวกซื้อ ทำให้การกำกับดูแลดำเนินการได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมอาจมีบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งในท้องถิ่น ไม่มีการใช้ความรุนแรง และหลังการขบวนการเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ มีความขัดแย้งทางด้านการประกอบอาชีพซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด ความขัดแย้งที่มีแนวโน้มว่าจะรุนแรงในอนาคตน่าจะเป็นเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มต้องการพัฒนาซึ่งปัจจุบันทางภาครัฐและชุมชนพยายามไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาาร่วมกัน **ด้านการกระทำตามแนวชายแดน** ซึ่งตรวจพบว่ามี การลักลอบเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและการทำลายสิ่งแวดล้อมด้านอำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางภาครัฐและชุมชนตระหนักและร่วมกันติดตามเฝ้าระวังและปราบปราม เมื่อตรวจพบก็ดำเนินการตามกฎหมาย **ด้านการบูรณาการที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์** เป็นความขัดแย้งในกรณีของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่เขตเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ซึ่งทางภาครัฐและชุมชนสามารถเจรจาตกลงกันได้โดยให้มีการปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งเท่าที่จำเป็นและมีผลกระทบต่อสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ด้านน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการแก้ปัญหาอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบัน ภาครัฐทั้งส่วนกลาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ส่วนภูมิภาค เช่น ฝ่ายโยธาธิการ ฝั่งเมือง และส่วนท้องถิ่นมีโครงการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑ **ด้านน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งมีสารพลาสติกปนเปื้อน** เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ก่อความรุนแรงให้กับสังคมที่ชัดเจนแต่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าดู และมีมาตรการป้องกันที่เห็นได้เป็นรูปทำคือองค์กรส่วนท้องถิ่นรณรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล **ด้านฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างถนนรถไฟทางคู่** เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในระยะ

ยาวจึงเกิดฝุ่นละอองรบกวนประชากรที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนานประมาณ ๕ ปี ชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันผู้ประกอบการใช้รถบรรทุกน้ำฉีดละอองฝุ่นอยู่เป็นลักษณะประจำแต่ยังไม่เพียงพอ **ด้านการอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาด** ซึ่งส่วนมากจะติดต่อระบาดมากับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามา ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจัดหางานและสาธารณสุขจังหวัดดำเนินการตรวจและเตรียมความพร้อมรองรับอยู่เสมอ

๕.๒.๓ ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกันแก้ปัญหา ต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

๑) ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมหรือชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒๐ ประเภทนั้น สามารถสรุปเป็น ๔ ประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ผลกระทบด้านความขัดแย้งทางการเมืองการปกครอง ความขัดแย้งหรือความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของสังคม อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพียงระดับความนิยมในตัวบุคคลของผู้สังกัดพรรคการเมือง ไม่ทำให้ชุมชนต้องแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ที่ขัดแย้งกันชัดเจน จะมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้ง แต่ไม่มีการใช้ความรุนแรงและหลังการเลือกตั้งก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ แตกต่างจากในอดีตที่บางพื้นที่อาจมีความรุนแรงถึงขั้นการก่ออาชญากรรมเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งยังมีปรากฏอยู่ทางด้านการประกอบอาชีพ การอนุรักษ์และการพัฒนาซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัดและท้องถิ่น

สถานการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับ บทความเรื่องความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม^{๒๘๒} ที่น่าสนใจบทความหนึ่งทางสื่อมวลชนที่กล่าวว่า สังคมไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยกทางความคิดโดยมีการแบ่งฝ่ายเป็นสีต่างๆ แม้แต่ในที่ทำงาน ในสถาบันหรือครอบครัวเดียวกัน ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การทำรัฐประหารในปีพ.ศ. ๒๕๔๙ และพ.ศ. ๒๕๕๗ ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมาก มีจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากที่สุด ในประวัติศาสตร์ของไทย ความขัดแย้งในสังคมไทยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเลื่อมล้ำในสังคมและปัญหาในสังคมต่างๆ ตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมจึงเป็นเรื่องปกติเว้นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่ในสังคมได้หรือไม่

^{๒๘๒} ความขัดแย้งในสังคมไทย, (ออนไลน์) <http://thaidiffarant.blogspot.com/> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

อีกประการหนึ่ง จากรายงานผลการวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่น กับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง ของ นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ^{๒๘๓} พบว่า ๑) สาเหตุหลักของความขัดแย้งมี ๕ ประการ ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความสัมพันธ์ ด้านผลประโยชน์ และด้านค่านิยม ๒) กระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง อันเป็นวิธีที่ถูกนำมาใช้มีหลากหลายวิธีผสมผสานกันไป ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การเจรจาไกล่เกลี่ยโดยบุคคลที่มีความเป็นกลาง นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการที่ประกอบด้วยการประชุมเรียกกรองของผู้เดือดร้อนหรือชาวบ้าน การยื่นข้อเรียกร้องต่อหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การติดตามแก้ไข ปัญหาของหน่วยงานภาครัฐและการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ๓) สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการ คลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยการนำโครงการของรัฐไปปฏิบัติโดยผ่านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชน การใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการตัดสินใจและใช้กลไกที่มี บุคคลซึ่งเป็นกลางหรือมีตัวแทนจากท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา

(๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่เกือบทุกประเภทที่ตรวจ พบส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไม่โดยตรงก็ทางอ้อม เช่น ความยากจน อุทกภัย แรงงานต่างด้าวและการ หลบหนีเข้าเมือง การบุกรุกที่สาธารณะ ขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะ รวมทั้งปัญหาเด็กแว้น

ในการนี้ ภัยคุกคามด้านความยากจน ถึงแม้ว่าในจังหวัดเพชรบุรีจะไม่ถึงขั้น รุนแรง แต่ในภาพรวมก็สอดคล้องกับบทความของ ธนพล สราญจิตร^{๒๘๔} เรื่อง ปัญหาความยากจนของ สังคมไทย ความว่า ความยากจนในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สะสมมานานและเป็นปัญหาสำคัญ ระดับชาติที่มีความซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและลึกซึ้งต่อสังคมไทย นำไปสู่ สาเหตุที่เชื่อมโยงกับปัญหาต่างๆ อีกมากมาย ประเทศไทยยังไม่สามารถเอาชนะปัญหาความยากจนได้ เนื่องจากยังคงมีปัญหาความยากจนกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ใน ภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งยังมีสัดส่วนคนจนค่อนข้างสูง แม้ว่าประเทศไทยจะมีระดับ รายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่รายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นกลับไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม อย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างจริงจัง ปัญหานี้มีสาเหตุมาจาก การที่ผู้ด้อยโอกาสหรือประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบ อาชีพและใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง การถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่างๆ จากพ่อค้าคนกลาง และนายจ้าง

^{๒๘๓} นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

^{๒๘๔} ธนพล สราญจิตร, ปัญหาความยากจนในสังคมไทย, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘, หน้า ๑๙-๒๐.

สำหรับเรื่องแรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ (๒๕๖๐: ม.ป.น.)^{๒๘๕} เรื่อง “ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง” เมื่อปี ๒๕๖๐ สารระสำคัญสรุปได้ว่า ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองยังเป็นปัญหาสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ผู้หลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่เขตแดนติดต่อกัน สาเหตุที่มีการหลบหนีเข้าเมืองมาจาก ๑) ปัจจัยผลักดัน คือ ปัญหาภายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ปัญหาทางการเมือง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางด้านสังคม และ ๒) ปัจจัยดึงดูด คือ มูลเหตุจูงใจในประเทศไทย เช่น สภาพทางด้านภูมิประเทศเอื้ออำนวย เจ้าหน้าที่ภาครัฐดูแลไม่ทั่วถึง และการขาดแคลนแรงงานไทย รวมทั้งลักษณะของสังคมไทยที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเข้ามาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มาก โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นปัญหารูปแบบใหม่มี ๘ ประเภท ได้แก่ ๑) ยาเสพติด ๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓) ความขัดแย้งในสังคม ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) สาธารณภัย ๖) โรคระบาด ๗) การก่อการร้าย และ ๘) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น กลุ่มมาเฟีย การค้ามนุษย์ การค้าประเวณี เป็นต้น ประเด็นเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

(๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม มีลักษณะเช่นเดียวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ คือ อันตรายหรือภัยคุกคามเกือบทุกประเภทมีผลกระทบต่อสังคมและชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นที่และแต่ละกรณี เช่น เด็กแว้นละเมิดกฎหมายจราจรสร้างความเดือดร้อนต่อผู้ใช้รถใช้ถนนนำมาซึ่งอันตรายและรบกวนชาวบ้านในยามวิกาล ยาเสพติดยังเป็นปัญหาระดับชาติที่มีความรุนแรง ด้านแรงงานข้ามชาติและผู้ลักลอบเข้าเมืองที่เข้ามาแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุขและการศึกษาของชุมชนตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งนอกจากทางภาครัฐต้องเสียเงินงบประมาณในการบริหารจัดการแล้วยังก่อให้เกิดโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำอีกด้วย อีกประการหนึ่ง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ที่เปรียบเสมือนสิ่งเสพติดประเภทหนึ่งเพราะเมื่อเสพแล้วติดและมีความต้องการเครื่องใหม่ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นเครื่องที่ทำลายสุขภาพและความสัมพันธ์ในสังคม ในครอบครัว เมื่อมีการบริโภคมากเกินไปหรือไม่เหมาะสม อีกทั้งยังนำไปสู่การละเมิดพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ทุกรูปแบบ เช่น การซื้อขายสิ่งของผิดกฎหมาย การแชร์และนำเข้าสู่ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร เป็นต้น

^{๒๘๕} อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ, ปัญหาหลบหนีเข้าเมือง กับภัยคุกคามความมั่นคง, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๖๐.

กรณีดังกล่าว มีส่วนสอดคล้องกับรายงานสรุปสถานการณ์ปัญหาทางสังคมของจังหวัดเพชรบุรีเมื่อปี ๒๕๕๘^{๒๘๖} โดยพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า ปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนต่อไปมีหลายประเด็น เช่น ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยโดยรวมดีขึ้นแต่มีข้อที่น่าสังเกตว่า มีการเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง เบาหวาน ความดันและโรคหัวใจมากขึ้น ทางด้านการศึกษาได้แก่อายุ ๖ - ๑๕ ปี ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในการศึกษาภาคบังคับได้มากขึ้น สถานการณ์ปัญหาด้านแรงงานมีแนวโน้มมากขึ้น พร้อมนำเสนอข้อมูล “ความมั่นคงของมนุษย์ในประเทศไทย” ป.พ.ศ.๒๕๕๖ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่า สถานการณ์ทางดานสังคมของจังหวัดเพชรบุรีโดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับปานกลาง คืออยู่ในลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ ลำดับที่ ๓ ของภาคกลาง และพบว่า สถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมของจังหวัดเพชรบุรี มี ๘ ประเด็น^{๒๘๗} ได้แก่ (๑) ยาเสพติด (๒) ด้านแรงงานต่างด้าว (๓) ด้านการลักลอบเข้าเมือง (๔) ด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) ประเด็นด้านสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่ (๖) โรคระบาด (๗) ประเด็นด้านการก่อการร้าย และ (๘) ด้านการก่ออาชญากรรม

อีกประการหนึ่ง เรื่องเกี่ยวกับภัยคุกคามด้านยาเสพติดสอดคล้องกับรายงานค้นคว้าอิสระของ พันตำรวจโท คม เหล่าบุตร^{๒๘๘} ที่ระบุว่า ยาเสพติดมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ ๑) มีความต้องการเสพยา ๒) ต้องการเสพในปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ๓) เมื่อไม่ได้เสพยาจะมีอาการขาดยาและอยากยาโดยแสดงออกในลักษณะผิดปกติต่างๆ ๔) ยาเสพติดจะทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายทรุดโทรมมีโรคแทรกซ้อนและทำให้เกิดอาการทางจิตประสาท ในปัจจุบันมียาเสพติด ๔ ประเภทหลัก ได้แก่ ๑) จำแนกตามแหล่งที่มา มี ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน กระช่อม กัญชา และประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ๒) จำแนกตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท มี ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทกระตุ้นประสาท ประเภทกดประสาท ประเภทหลอนประสาท และประเภทผสมผสาน ๓) จำแนกตามองค์การอนามัยโลก มี ๙ ประเภท ได้แก่ ประเภทฝิ่นหรือมอร์ฟิน ประเภทบาบิวเรท ประเภทแอลกอฮอล์ ประเภทแอมเฟตามีน ประเภทโคเคน ประเภทกัญชา ประเภทคัทไบ กระช่อม ประเภทหลอนประสาท และประเภทอื่นๆ เช่น ทินเนอร์ น้ำยาล้างเล็บรวมทั้งบุหรี่ ๔) จำแนกตาม พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งออกเป็นประเภทร้ายแรง เช่น เฮโรอีน ประเภท

^{๒๘๖} กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี, สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙, หน้า ๑-๓.

^{๒๘๗} แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔), ม.ป.ป., หน้า ๑-๒.

^{๒๘๘} พันตำรวจโท คม เหล่าบุตรสา, ปัจจัยที่ผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ประเภท ๑ ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ, รายงานค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรังสิต, ๒๕๕๗.

ทั่วไป เช่น มอร์ฟีน ประเภทยาเสพติดที่เป็นต้นตำรับยา เช่น ยาแก้ไอที่มีโคเคอีนผสม ประเภทสารเคมี บางชนิดที่ใช้ผลิตยาเสพติด เช่น แอซิติลคลอไรด์ และประเภทที่ ๕ ประเภทอื่นๆ เช่น กัญชา กระทั่งมเห็ดขี้ควาย ปัจจุบันปัญหายาเสพติดมีความรุนแรงมากขึ้นถึงแม้รัฐบาลจะตระหนักและปราบปรามอยู่อย่างต่อเนื่องก็ตาม เพราะมีตัวยาสเสพติดมากมายหลายประเภทและมีแพร่ระบาดทั่วทุกจังหวัด เป็นปัญหาระดับชาติ และไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของรัฐบาลหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น เป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องตระหนักและป้องกัน ไม่เช่นนั้นลูกหลาน คนรักหรือคนใกล้ชิดของท่านโดยเฉพาะเยาวชน อาจจะตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดได้

(๔) ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในกรณีไฟป่าทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ สร้างความเสียหายต่อพืชพันธุ์ไม้นานาชนิด สัตว์ป่าซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นดินและบนต้นไม้ย่อมไร้ที่อยู่ บางตัวถึงแก่ความตาย การบุกรุกป่าโดยลักลอบตัดไม้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพันธุ์ไม้นุรักษ์ นอกจากนั้นขยะล้นเมืองเพราะบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ สร้างมลพิษทั้งทางน้ำและทางอากาศแก่ประชาชน ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือก่อให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพทำลายความสวยงามของพื้นที่ ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า ภัยคุกคามด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดปัญหาหรืออันตรายหลายประการ เช่น มลพิษทางน้ำและอากาศ ป่าไม้ ทรัพยากรพืชและสัตว์ ความเสื่อมของระบบนิเวศและปัญหาโลกร้อนที่สาทกลยอมรับว่าเป็นภัยคุกคามและต้องร่วมกันแก้ปัญหาในระดับโลก

ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ญัฐวรรธน์ สุนทรวิทธิโชติ^{๒๘๙} เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ระบุว่า การขาดสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติจะมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ปัญหาด้านป่าไม้ ปัญหาด้านดิน ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณประโยชน์ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการกำจัดสิ่งปฏิกูล ปัญหาอากาศเสีย ปัญหาน้ำเสียและปัญหาเสียงรบกวน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา นั้น จะเห็นว่าไม่ได้รับการแก้ไขให้บรรลุผลได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุมาจาก ๑) ด้านกฎหมายและการเมือง กฎหมายที่มีอยู่มีลักษณะของการบริหารจัดการทรัพยากรขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ขาดความเป็นธรรมมีโทษต่ำมากโดยเฉพาะค่าเปรียบเทียบปรับและการเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ๒)

^{๒๘๙} ญัฐวรรธน์ สุนทรวิทธิโชติ, การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๖), หน้า ๒.

ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประสบการณ์ในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย และ ๓) ด้านประชาชน ประชาชนคิดว่าปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไกลตัวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อในทันที ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาานาน ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจหรือตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต

จากข้อมูลข้างต้นอาจพิจารณาได้ว่า เครื่องมือหรือหลักการสำคัญที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมในจังหวัดเพชรบุรีแบบยั่งยืนได้มีดังนี้

๑) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation)^{๒๙๐} เป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้นโยบายของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด กล่าวคือ การแปลงเนื้อหาของนโยบายที่รัฐบาลตัดสินใจประกาศใช้สำหรับเป็นเครื่องมือของรัฐในการแก้ปัญหาต่างๆ สอดคล้องความต้องการของประชาชน ไปเป็นแผนงานและโครงการซึ่งจะมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะประกอบไปด้วยผู้ที่กำหนดนโยบาย คือ ฝ่ายการเมือง หรือฝ่ายบริหารจะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและติดตามตรวจสอบ ฝ่ายราชการจะทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยแปลงเป็นแผนงานและโครงการที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สุดท้ายคือกลุ่มประชาชนที่จะได้รับประโยชน์จากนโยบายดังกล่าว ขณะเดียวกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติจะทำหน้าที่เป็นตัวสะท้อนความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายที่ดำเนินการไปแล้วด้วย

๒) หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี (Good governance) เป็นหลักการในการนำมาบริหารและปกครองประเทศให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยยึดหลักพื้นฐาน ๖ ประการ คือ ๑. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และมีการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน ๒. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ๓. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ๔. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ การทำประชาพิจารณ์ การ

^{๒๙๐} elearning.mcu.ac.th/mod/resource/view.php?id=282 ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ร่วมลงประชามติ หรืออื่นๆที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ๕. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง ๖. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และมีการรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓) ปัญหาการคอร์รัปชัน (Corruption) เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่ควบคุมและป้องกันไม่ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่กระทำการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่งของการเมือง การบริหารของไทย และเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาช้านานจนถึงปัจจุบัน และนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น องค์กรความโปร่งใสสากล (Transparency International) ให้ความหมายของคำว่า “คอร์รัปชัน” (Corruption) ไว้ หมายถึง การใช้อำนาจในหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตัว หรือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น โดยองค์กรความโปร่งใสสากลได้ระบุถึงกรณีต่างๆ ที่จะสามารถเกิดขึ้นในการคอร์รัปชัน^{๒๔๑} ดังนี้

(๑) การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต ๒. ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ๓. การให้/รับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน ส่วนสาเหตุของการคอร์รัปชัน มาจาก ๑. คนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทอง ๒. ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือข่าย ความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์ ๓. ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลือตนในเรื่องต่าง ๆ ๔. ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ และ ๕. สภาพทางการเมืองที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น เพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์

(๒) รูปแบบของการคอร์รัปชัน ๑. การทุจริตในการซื้อจัดจ้าง การทุจริตในเรื่องเหล่านี้มีตั้งแต่ การเรียกรับเงินสินบน ค่านายหน้า หรือการตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ในการอนุมัติคำร้องเพื่อดำเนินกิจการต่าง ๆ ๒. การทุจริตโดยการยกยอกทรัพย์สินของทางราชการหรือการทุจริตในการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล และค่าเช่าบ้าน เช่น การใช้พาหนะของราชการ โดยเบิกค่าพาหนะ หรือการเบิกเบี้ยเลี้ยงเกินวันเวลาที่ปฏิบัติจริง หรือ การเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ไม่ได้เช่าบ้านจริง ๓. การทุจริตโดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการแต่งตั้งข้าราชการ ในการเลื่อนตำแหน่งหรือการโยกย้ายไปในพื้นที่ ที่อยากไป โดยการให้ค่าตอบแทน หรือเรียกว่า “การ

^{๒๔๑} <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/135/5> ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ซื้อ” และ๔.การซื้อขายเสียงและการให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆในการเลือกตั้ง การทุจริตเช่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการคอร์รัปชันทางการเมือง เช่น การให้เงิน สิ่งของ แก่หัวหน้าคะแนนเสียง

๔) การบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้บังคับกับบุคคลในสังคมให้มีแบบแผนความประพฤติหรือแนวทางการดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับวิถีทางของสังคม กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ โดยมีเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเป็นผู้ใช้บังคับตามกฎหมาย การฝ่าฝืนกฎหมายหรือการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีสาเหตุต่างกัน เช่น การทำตามกฎหมายก่อให้เกิดความยุ่งยาก ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป ทำให้ไม่คุ้มค่ากับต้นทุนที่ลงไป และไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ สาเหตุเช่นนี้มักเกิดกับองค์กรธุรกิจที่ต้องแข่งขันทางการค้า หรือในกรณีที่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ต้องมีการกำจัดของเสียหรือบำบัดน้ำเสียด้วยตนเอง ลักษณะของการฝ่าฝืนกฎหมายอีกประการคือความไม่รู้ หรือความจำเป็นบังคับ เช่น ชาวบ้านเข้าไปบุกรุกป่าสงวนเพื่อทำกิน เป็นต้น และเมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายแล้วพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่จะด้วยความเกรงกลัวว่าจะมีผลกระทบต่อตนเอง การคอร์รัปชันหรือด้วยเหตุใดก็ตามจะทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาในสังคมได้เลยเพราะมีการลงโทษผู้กระทำผิด กฎหมายจึงไม่มีสภาพบังคับหรือไม่มี ความศักดิ์สิทธิ์ การใช้บังคับกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของสังคมไทยที่ต้องได้รับการแก้ไข

๕) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง งานวิจัยฉบับนี้เน้นที่ความมั่นคงปลอดภัยที่สังคมหรือชุมชน ดังนั้น การสร้างชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่เป็นหลักการสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับชุมชน แนวทางหนึ่งที่จะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมหรือพัฒนาต่อยอดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งเป็นโครงการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในสังคมให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียว อันสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา ได้ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชับเคลื่อนโครงการ โดยประกาศเชิญชวนชาวไทยทุกคนน้อมนำหลักศีล ๕ มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ (๑) นำธรรมะไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักศีล ๕ (๒) ครอบครัวยุคใหม่ สังคมสงบสุข เกิดความปรองดองสมานฉันท์ (๓) เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด และอบายมุขต่างๆ (๔) พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและสังคมเพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ^{๒๙๒} การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ทั้งนี้ การเสริมสร้างทุนทาง

^{๒๙๒} https://www.google.com/search?ei=j9wuXcKkENbWz7sPvaqb8AI&q=การสร้างชุมชนเข้มแข็ง&gs_l=การสร้างชุมชนเข้มแข็ง&gs_l ค้นวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

สังคมจะเป็นพื้นฐานหลัก โดยต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนและระหว่างชุมชน และเป็นพลังขับเคลื่อนของการพัฒนาประเทศ

ชุมชนเกิดจากการรวมตัวของผู้คนทั้งในชนบทและในเมือง ในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ในอาชีพหนึ่งหรือในความสนใจร่วมกันของคนหลายอาชีพจากหลายแห่งหลายพื้นที่ การรวมตัวกันดังกล่าวมีทั้งที่เป็นมูลนิธิ เป็นสหกรณ์ สมาคม หรือรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมกันเป็นกลุ่มอาชีพ เป็นชมรม มีกติกาหลักการและกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกัน การเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งมาร่วมคิดร่วมเรียนรู้สู่การปฏิบัติ มีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตาม ภูมิสังคม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตบนฐานทรัพยากร ภูมิปัญญา และวิถีวัฒนธรรมชุมชน ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักความเอื้ออาทร มีความสามัคคี เสียสละ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและผู้อื่น จึงเป็นการอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชน เพื่อมุ่งไปสู่ความสุขที่เกิดจากความสมดุล ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อภัยคุกคามใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

นอกจากศีล ๕ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังมีหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและป้องกันหรือแก้ปัญหายุคภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนแบบยั่งยืนได้อีกหลายเรื่อง เช่น สาราณียธรรม ๖^{๒๙๓} หรือหลักธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น

^{๒๙๓} สาราณียธรรม ๖ : หลักการในการอยู่ร่วมกัน <https://mgronline.com/daily/detail/9620000029668> ค้นวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลก มี ๖ ประการ ซึ่งท่าน ป.ปยุตโต หรือ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ในปัจจุบันได้นำมารวบรวม และอธิบายความไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมดังต่อไปนี้ ๑) เมตตาทายกรรม ตั้งเมตตาทายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้ง ต่อหน้า และลับหลังคือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้า และลับหลัง ๒) เมตตาวาจกรรม ตั้งเมตตาวาจกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้ง ต่อหน้าและลับหลังคือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่ประโยชน์ สอน แนะนำตักเตือน ด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือทั้งต่อหน้า และลับหลัง ๓) เมตตามโนกรรม ตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ๔) สาธารณโภคิตา ได้สิ่งของใดมาก็แบ่งปัน คือ เมื่อได้สิ่งใดมา แม้เป็นของเล็กน้อย ก็ไม่หวงไว้ผู้เดียว นำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้ สอยบริโภคทั่วกัน ๕) สีลสามัญญตา มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่ คณะ ๖) ทิฐิสามัญญตา มีทิฐิดีงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ เห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการ อันจะนำไปสู่ความหลุดพ้น สิ้นทุกข์ ขจัดปัญหา โดยนัยแห่ง สาราณียธรรม ๖ ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือ ทำงานร่วมกัน จะต้องมิเมตตา คือ ความหวังดีต่อกัน ไม่ริษยากัน ไม่ชิงดี ชิงเด่นต่อกันและกัน ไม่ว่าจะ ด้วยการกระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดใน ๓ ประการแรก

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

๑) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของ สังคมไทยตามงานวิจัยฉบับนี้เน้นที่สังคมและชุมชนไทยในจังหวัดเพชรบุรี จึงน่าจะมีประโยชน์กับ ชุมชนชาวเพชรบุรีมากพอสมควร จึงควรเผยแพร่ผ่านทางสถาบันการศึกษาและชุมชนในท้องถิ่นให้ ได้รับรู้และตื่นตัวในการระมัดระวังป้องกันและร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ภาคที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้ชุมชนมี ความมั่นคงและปลอดภัยจากภัยคุกคามที่เกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง

๒) เห็นสมควรสอดแทรกความรู้จากผลงานวิจัยเข้าไปในกิจกรรมของหมู่บ้านศีล ๕ เพื่อส่งเสริมและต่อยอดกิจกรรมดังกล่าวได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งน่าจะได้รับความสะดวกบ้างไม่มากนักน้อย เพราะเป็นเรื่องของภัยใกล้ตัวของชุมชนจังหวัดเพชรบุรีโดยตรง

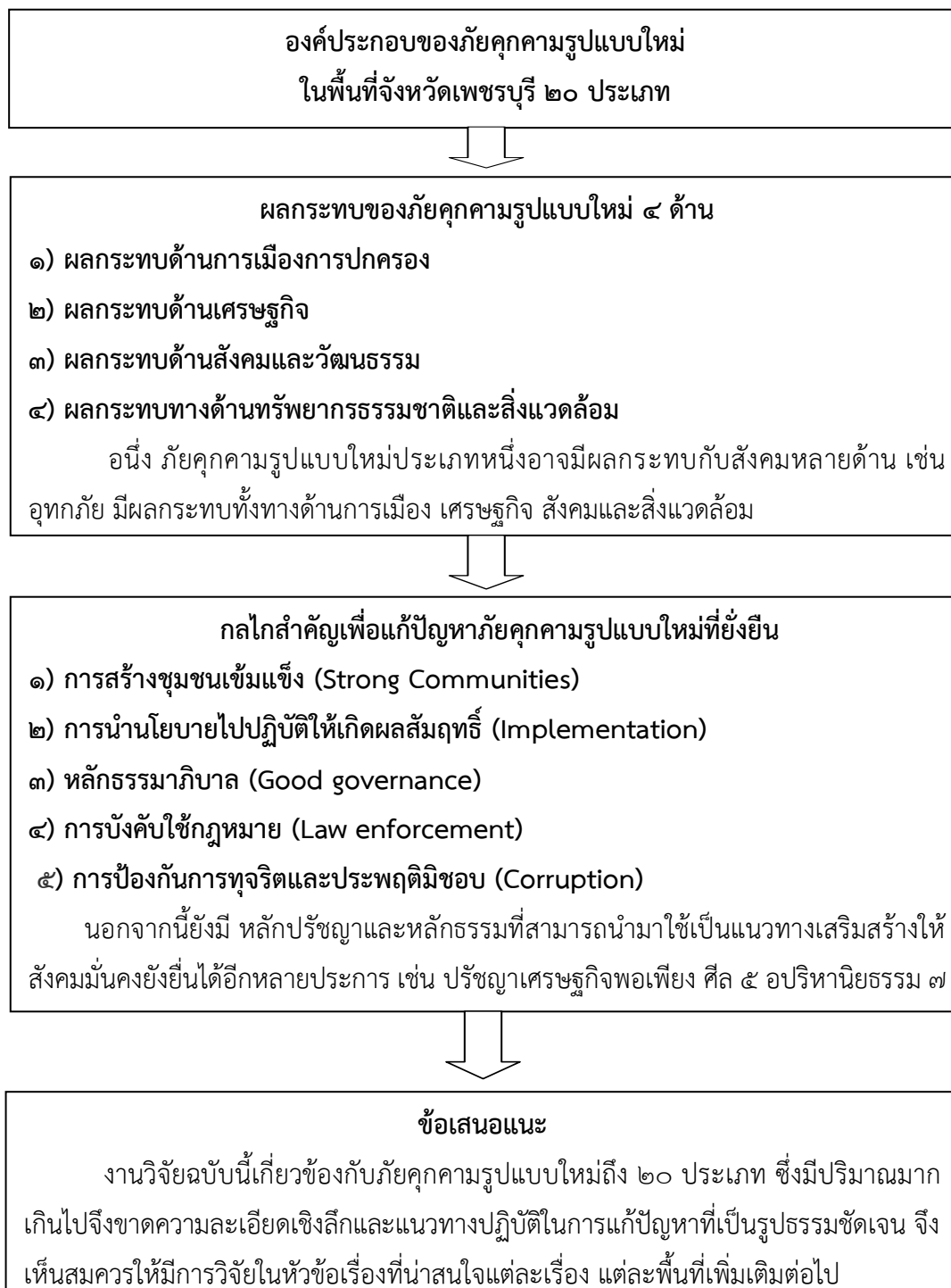
๓) งานวิจัยฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถึง ๒๐ เรื่อง มีประมาธ มมากเกินไปจึงขาดความละเอียดเชิงลึกในข้อมูลข่าวสารและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาหรือรักษา ความมั่นคงปลอดภัยที่เป็นรูปธรรมชัดเจน จึงน่าจะมีการแยกหัวข้อเรื่องแต่ละเรื่อง แต่ละพื้นที่เพิ่มเติม

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ๑) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอุทกภัย ภัยแล้ง ของจังหวัดเพชรบุรี และแนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน
- ๒) รูปแบบการแก้ไขปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๓) เพชรบุรี : ปัญหาขยะล้นเมืองและแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน
- ๔) กระบวนการสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติดของจังหวัดเพชรบุรี
- ๕) การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

แผนภูมิที่ ๕.๑ สรุปอภิปรายผลการวิจัย

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคง
ของสังคมไทยพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลวิทยุภูมิ

กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี. (๒๕๕๙).

สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙.

กองบรรณาธิการเนชั่นสุดสัปดาห์. **เขาชื่อตุ๋**. กรุงเทพฯ : Nation Books. ๒๕๕๗.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (ม.ป.ป.). **ยุทธศาสตร์กองอำนวยการรักษา**

ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ..

คณะรัฐมนตรี. **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔)**.

(กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี). ๒๕๖๐.

ไชยันต์ รัชชกุล. **ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา**. เอกสารการสอนชุดวิชาสันติศึกษา หน่วยที่

๑-๗. (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). ๒๕๓๓.

นเรศรชฎ เจียมจิโรจน์. **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยปทุมธานี). ๒๕๕๓.

ประยุทธ์ จันทร์โอชา. พล.อ. **กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats)**.

(กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์). ๒๕๕๐.

เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. **พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา**. (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรม

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร). ๒๕๒๘.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒**. (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค

พับลิเคชั่น). ๒๕๔๖.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก. **พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙**.

๒๖ กันยายน ๒๕๕๙.

_____. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐**. ๖

เมษายน ๒๕๖๐.

_____. เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก. **พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙**. ๒๖

กันยายน ๒๕๕๙.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๖.

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). ๒๕๓๖.

สถาบันวิชาป้องกันประเทศ. (ม.ป.ป.). **คู่มือแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร**

(วปอ.) ประจำปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕. (กรุงเทพฯ : สถาบันวิชาป้องกัน

ประเทศ).

สุทธี เกียรติประจักษ์. (แปล). **เผชิญภัยคุกคามโลก ศตวรรษที่ ๒๑ กับความมั่นคงที่ยั่งยืน.**

(กรุงเทพฯ: คณะทำงานวาระทางสังคม สถาบันวิจัยทางสังคม). ๒๕๕๐.

สุเทพ สุนทรภัสช์. **ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย.** (เชียงใหม่ : โกลบอลวิชั่น). ๒๕๔๐.

สนทยา พลศรี. **หลักสังคมวิทยา.** (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์). ๒๕๔๕.

สุรชาติ บำรุงสุข. **ความมั่นคงใหม่ : ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย.** (กรุงเทพฯ : โครงการความมั่นคงศึกษา : บจ.สแคว์ปรินซ์). ๒๕๕๘.

เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์. **ความขัดแย้งการบริหารเพื่อการสร้างสรรค.** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตะเกียง). ๒๕๓๔.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔.** (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา). ๒๕๕๘.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐).** กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔.** (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา). ๒๕๕๘.

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (ม.ป.ป.). **คู่มือใช้เป็นแนวทางการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.** กรุงเทพฯ : ม.ป.พ..

วรพจน์ กิจรุ่งเรือง. (แปล). **โลกาภิวัตน์.** (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Open World). ๒๕๕๓.

อรุณ รักธรรม. **ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมองค์การ.** (กรุงเทพฯ : เอสแอนด์จีกราฟฟิค). ๒๕๓๘.

ข. งานวิจัย/คู่มือ/วิทยานิพนธ์/เอกสารวิชาการ

จันทนา อินทปัญญา. **การจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน.** วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑. ๒๕๔๘.

เจษฎา มีบุญลือ. **เอกสารทางวิชาการ เรื่อง ความมั่นคงแห่งชาติ : การสร้างชาติไทยให้ยั่งยืน.** (กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ). ๒๕๕๓.

ณัฐวรรณ สุนทรวิโรจน์. **การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน.** รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ๒๕๕๖.

ดุสิต ยมจินดา. **บทวิเคราะห์หาด้วยกฎหมายการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๓.

ธนพล สราญจิตร. ปัญหาความยากจนในสังคมไทย. บทความทางวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘.

นัฐวรรณ สุทธวรวิทธิโชติ. การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน. รายงานวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ๒๕๕๖.

นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ. ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง. รายงานการวิจัย. (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง). ๒๕๕๗.

ปณิธาน วัฒนายากร. ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อประชาชน. ณ ห้องประชุมกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชั้น ๘. วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙.

ประภัสร์ เทพชาตรี. การก่อการร้ายสากล. (นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า). ๒๕๕๐.

ประสิทธิ์ คุณรัตน์และคนอื่นๆ. การศึกษาความขัดแย้งของการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น). ๒๕๓๘.

ประเวศ วะสี. สภาพสังคมไทยและความจำเป็นในการแก้ปัญหาอย่างสันติ. รายงานการสัมมนา ความขัดแย้งในสังคมไทย: แนวทางแก้ไขอย่างสันติ. (ขอนแก่น: สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น). ๒๕๓๘.

แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (๒๕๕๙-๒๕๖๔). (ม.ป.ป.).

แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔). (ภาคผนวก ข).

พงษ์ศักดิ์ สมบุญ. บทบาทของประเทศไทยต่อการขยายอิทธิพลของเงินและการรักษาอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. นาวิกศาสตร์ ปีที่ ๙๗ เล่มที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗.

พันตำรวจโท คม เหล่าบุตรสา. ปัจจัยที่ผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดประเภท ๑ ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรลำโรงเหนือ. รายงานค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยรังสิต. ๒๕๕๗.

พระวีระพงษ์ อธิจิตโต. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการณ์และแนวทางแก้ไขภัยพิบัติในพุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.

- ภาราดา ชัยนิคม. **ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ :กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์**. รายงานการวิจัย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ๒๕๕๘.
- มนตรี คงเตี้ย. **กระบวนการจัดการความขัดแย้งตามหลักสธารณียธรรม: กรณีศึกษาประชาชนบุกรุกที่ดินสาธารณะชุมชนชะแมบพัฒนา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. สารนิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาสันติศึกษา พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๗.
- มารค ตามไท. **การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี**. เอกสารประกอบการบรรยาย ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.. ๒๕๔๒.
- สมชัย จิตสุชน คอลัมน์. **วาระที่ดีอาร์ไอ: นโยบายแก้จนฉบับ คสช**. กรุงเทพธุรกิจ : ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑.
- สิทธิพันธ์ มานิตกุล. **การจัดตั้งองค์กรรักษาสันติภาพของชาติทางทะเล**. รายงานการวิจัย. (สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ). ๒๕๕๗.
- สภาปฏิรูปแห่งชาติ. **วาระปฏิรูปที่ ๒๕ : ระบบบริหารจัดการทรัพยากร กลไกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**. (กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร). ๒๕๕๘.
- สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙**.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔**. ๒๕๖๐.
- สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด. (ม.ป.ป.). **แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ.๒๕๖๑- ๒๕๖๔)**.
- สำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔**. สำนักงานสภามั่นคงแห่งชาติ.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๕๙). **แผนยุทธศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔**.
- วลัย อารุณี (บรรณาธิการ). **สันติศึกษากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง**. กรุงเทพฯ :โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๐.
- อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ. **ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง ศึกษาเฉพาะกรณี จ.จันทบุรี และจ. ตราด**. เอกสารการวิจัย. วิทยาลัยการทัพบก. ๒๕๖๐.

อริย์รัช แก้วเกาะสบบ้า. **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย**. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์.

(สำนักวิชาการ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร). ๒๕๕๙.

อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ. **ปัญหาหลบหนีเข้าเมือง กับภัยคุกคามความมั่นคง**. เอกสารการวิจัย. (วิทยาลัยการทัพบก). ๒๕๖๐.

Judd,C. M. (1987). **Cognitive Effects of Attitude Conflict Resolution**. Journal of Conflict Resolution 22. 1978.

Kramarae, C. (2015). **Muted Group Theory and Communication: Asking Dangerous Question**. Women and Language 28. 2005.

ค. หนังสือภาษาอังกฤษ

Adam Burke et al. **The Contested Corners of Asia: Subnational Conflict and International Development Assistance. The Case of Southern Thailand**. The Asia Foundation. 2013.

Ardener,E. **The Voice of Prophecy: Further Problems in the Analysis of Events**. Edinburgh: Publication forthcoming. 1975.

Blalock,H. M. Jr. **Power and Conflict: Toward a General Theory**. (New Bury Park: Sage Publications. 1989.

Christ Abbott. Paul Rogers and John Sloboda. **Global Responses to Global Threats: Sustainable Security for the 21st Century**.UK:Oxford Reasearch Group. 2006.

Chung. K. H. and Megginson, L. C.. **Organization Behavior : Developing Management Skill**. New York: Harper & Row. 1987.

Deutsch. Karl W. **Nationalism and Social Communication. an inquiry into the Foundations of Nationality**. London : Chapman & Hall. 1953.

Duncan McCargo. **Tearing Apart the Land: Islam and Legitimacy in Southern Thailand**. Ithaca. New York: Cornell University Press. 2008.

Rubin,J. Z.. Pruitt,D. G. and Kim.S. H. **Social Conflict: Escalation, Stalemate, and Settlement**. New York: McGrew-Hill. 1994.

Schmidt.W. H. et al. **Management of Conflict**. New York: Xicom. 1974.

Simmel. G.. **Conflict and the Web of Group Affiliations**, trans. Kurt H.Wolff. Illinois: Free Press.1995.

Turner. J. H. **The Emergence of Social Theory**. California: University of California. 1985.

Tillett. G. J. **Resolving Conflict: a Practical Approach**. South Melbourne: Sydney University Press. 1991.

Van de Vliert. **E-Complex Interpersonal Conflict Behavior**. London: Psychology Press. 1997.

Webster. **New Word Dictionary of the American Language**. New York: Xicom. 1967.

ง. สื่อออนไลน์

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. **ประชาคมอาเซียนกับความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมรูปแบบใหม่**. (ออนไลน์) <http://www.mfa.go.th> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

กรมอุตุวิทยา, WWW.tmd.go.th/info. วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ข่าวสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. **แนวทางการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน**.

www.moj.go.th/attachments/20170310153155_61650.pdf ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPCC). **ปรากฏการณ์โลกร้อน**. <http://th.wikipedia.org/wiki/> วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

คณะกรรมการสุขภาพคนไทย. **สิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ : ๑ ใน ๕ ของคนไทย ได้รับผลกระทบหรือประสบภัยจากสถานการณ์อุทกภัยในปี ๒๕๕๓ และปี ๒๕๕๔**. (ออนไลน์) http://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2013/thai2013_5.pdf ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ความขัดแย้งในสังคมไทย. (ออนไลน์) <http://thaidiffarant.blogspot.com/> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ประยุทธ์ จันทร์โอชา. พลเอก. **Towards Strategic New Equilibrium of the Asia-Pacific**.

การประชุม IISS Shangri-La Dialogue 15th Asia Security Summit วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมแชงกรี-ลา สิงคโปร์ (ออนไลน์)

<http://thaiembdc.org/th/2016/06/07/iiss-june-2-sg/> ค้นวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ไพศาล นภสินธุ์วงศ์.พลเรือเอก. **สงครามและกฎการสงคราม**. นาวีกาธิปัตย์สาร ฉบับที่ ๗๙ (ออนไลน์) WWW.navedu.navy.mi.th/stg/tnsse/pdf/79 ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

รู้จัก ป.ย.ป. ทำหน้าที่ปฏิรูป ยุทธศาสตร์ชาติ และปรองดอง. <https://ilaw.or.th/node/4452> คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. (ออนไลน์). <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>. คืบวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. **บทเรียนที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ. (ใช้เฉพาะการศึกษาในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร).** (ออนไลน์).

http://www.ldinet.org/2008/images/stories/books/reform/07_Social-reform_ldi.pdf. คืบวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. **ความจริงที่คุณไม่อยากจะฟัง: ความขัดแย้งที่รุนแรงในชายแดนใต้/ปาตานี กับทศวรรษของความเป็นจริงที่สับสนกดดันและการหาทางออกอันไม่แน่นอน.** ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้. (ออนไลน์) <https://deepsouthwatch.org/th/node/5974> คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ศูนย์สารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๓ จังหวัดเชียงใหม่. **นิยามความยากจน.** <http://region3.prd.go.th/problem-poor/define.htm> คืบวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สถาบันพระปกเกล้า https://www.google.co.th/?gws_rd=cr&dcr=o&ei=CtjOWsbTKpyOvQTh3Ytl คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สาเหตุการติดยาเสพติด. <https://sites.google.com/site/payhayasephtidnichumchn/sahetukar-tid-ya-seph-tid> คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. **ความยากจน.** www.royin.go.th/?knowledges= คืบวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๒

สถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **โลกก้าวอย่างสู่ยุคภาวะช็อกด้านทรัพยากร.** (ออนไลน์) <http://www.apecthai.org> คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สังคมไทยกับยาเสพติด. (ออนไลน์) <https://www.dek-d.com/board/view/2681086/> คืบวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สารานุกรม ๖ : หลักการในการอยู่ร่วมกัน. (ออนไลน์)

<https://mgronline.com/daily/detail/9620000029668> คืบวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

สำนักข่าวอิสรา. **เปิดงานวิจัย พล.อ.ประยุทธ์ ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่.** (ออนไลน์) <https://www.isranews.org> คืบวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. **แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ปัญหา**

เสพติดปี ๒๕๖๐. WWW.nccd.go.th. ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <https://th.wikipedia.org/wiki/> ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

Chris Abbott. Paul Rogers and John Sloboda. **Global Responses to Global Threats.**

Oxford Research Group. (Online) Available :

<http://www.oxfordresearchgroup.org.uk/sites/default/files/globalthreats.pdf>.

6 July 2018.

จ. การสัมภาษณ์

สัมภาษณ์. นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร. รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายเฉลิมพล เพ็ญมุก. ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายชัญญ์ แสงหิรัญภาดา. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สัมภาษณ์. นายประยูร สุขเจริญ. อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายพิชัย พัทธพจนากรณ์. อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายพิกุล ดิฐวงศ์. คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายปรีชา บานชื่น. อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ. นายอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายจำลอง แก้วแดง. นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นางวรรณภา กุฎาการ. ผอ.กองวิชาการและแผนงาน. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายสุรพล ภายเพชร. หนฝ. แผนงานและงบประมาณ. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายสรวิชัย เอี่ยมเอก. หนฝ.บริการและเผยแพร่วิชาการ. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นางสาวนิตดา แยมสรवल. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายนิพล ไชยสาวิ. เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด
เพชรบุรี. วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์. รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัด
เพชรบุรี. วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พ.ต.อ.กิตติ เพ็องฟู. ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗. วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี. ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์
ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลือ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. สัมภาษณ์ ๑๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พระครูวัชรสุวรรณาทร.ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. พระครูสุนทรวัชรการ. เจ้าอาวาสวัดลิ้นช้าง ตำบลยางน้ำก๊าดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง
จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายสุบัน สวัสดิ์ประภา. อดีตผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ระดับ ๙. เลขาธิการสโมสร
ไลอ้อนส์เมืองชะอำ. และเลขานุการชมรมคนบ้านาญชะอำ. วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายศิริสุข ยืนหาญ. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนัก
ยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. วันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดการงานจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๑
มีนาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์. นักวิชาการแรงงานชำนาญการ. วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายชาญชัย อุ่มนุช. ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๑
มีนาคม ๒๕๖๒.

สัมภาษณ์. นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒.

ฉ. การสนทนากลุ่มย่อย

นายสมศักดิ์ ศักดิ์ทอง. ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป.พบ.๒. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายสุจิริตร ร้อยแก้ว. อดีต ครูชำนาญการ (คศ.๒) อ.ชะอำ. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายสุรสิงห์ พวงมณี. สาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายสุนทร ธนังสิทธิ์. ปลัดอำเภอชะอำ/ท่ายาง/เมืองเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายสามารถ ประสิทธิ์นิยม. หน.หมวดยานพาหนะ สาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายสำรวย ทองหยาด. ครูชำนาญการ. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายจิรวัดน์ จันทน์เทศ. อดีต ผอ.โรงเรียนวัดใหญ่ จังหวัดอ่างทอง. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

ร.ต.ต.ประทุม จันทร์เกิด. อดีต จนท.ตร.สภ. หนองหญ้าปล้อง. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายโอภาส โพธิ์พวง. รอง ผอ.โรงเรียนบ้านลาดวิทยา. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

นายวิรัช โพธิ์ทอง. นักธุรกิจ. วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทความวิจัย

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทยในจังหวัดเพชรบุรี
Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts
On Thai Social Security in Phetchaburi province

นายนพ เพ็องฟู
พระครูอุดมเจติยารักษ์
พ.ต.อ.,ดร.ณัฐพัชร์ โฆษิตเลิศ
นางศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า
นายอนุชา พลกุล
นายมะลิ ทิพย์ประจง
พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phetchaburi Buddhist College

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และผสมผสาน จากการศึกษาเอกสารจากพระไตรปิฎก วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๒๖ รูป/คน การอภิปรายกลุ่ม (Focus group) ๑๐ คน และการตอบแบบสอบถามจำนวน ๒๐๖ ชุด โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๒) เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในปัจจุบัน และ ๓) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อสังคมในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหาไปสู่การรักษาความความมั่นคงแบบยั่งยืนต่อไป สาระสำคัญมีดังนี้

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในระดับชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กำหนดไว้ ๙ ประเภทหลักๆ ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน สำหรับในระดับท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเพชรบุรีสามารถแยกย่อยออกมาได้จำนวน ๒๐ ประเภท ที่เป็นภัยคุกคาม

ต่อความมั่นคงของสังคม ๔ ด้านสำคัญ ได้แก่ ๑) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกด้านความคิดของคนในสังคม การบุกรุกที่สาธารณะ ๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจนอุทกภัย ปัญหาขยะล้นเมือง ๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด เทคโนโลยีสารสนเทศ (Smart phone) ๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเผาทำลายป่า มลพิษทางอากาศและน้ำเน่าเสีย ทั้งนี้ภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงได้หลายด้าน เช่น อุทกภัย ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชน ต่างมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวังตรวจสอบ และแก้ปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบางประการที่ทำให้การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ สำหรับแนวทางที่จะดำเนินการป้องกัน แก้ปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น มีแนวทางดังนี้ ๑) ผลกระทบทางด้านการเมืองการปกครอง ความขัดแย้งหรือความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบันไม่รุนแรง ส่วนความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์และกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มพัฒนานั้นมีอยู่เป็นลักษณะประจำ สามารถเจรจาไกล่เกลี่ยตกลงกันได้ในระดับท้องถิ่นโดยเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแต่ละท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ตามหลักธรรมาภิบาล ๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน ในภาพรวมภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าครองชีพด้านรายได้อ่างจริงจัง โดยเฉพาะเกษตรกรที่ถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่างๆ จากพ่อค้าคนกลางและนายทุน นอกจากนั้น ควรส่งเสริมสนับสนุนต่อยอดโครงการที่รัฐดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น โครงการแก้ปัญหาหนี้ในระบบ โครงการแก้ปัญหาที่ทำกิน โครงการไทยนิยมยั่งยืน รวมทั้งโครงการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบการจัดการน้ำและการคมนาคม โดยการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่เป็นภัยคุกคามรุนแรง คือ ยาเสพติดและเทคโนโลยีสารสนเทศ (มือถือ) แนวทางในการแก้ปัญหาแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะในระดับตำบล โดยมีการบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและภาคเอกชน ร่วมมือกันในการประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชนเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามดังกล่าวพร้อมกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นภัยคุกคามที่สำคัญคือ การเผาทำลายป่า ปัญหาขยะล้นเมือง และการบุกรุกที่สาธารณะ เพราะเป็นตัวสร้างมลพิษและทำลายสภาพแวดล้อมที่รุนแรง การแก้ปัญหาในภาพรวมเป็นลักษณะเดียวกันกับด้านสังคมและวัฒนธรรมคือการสร้างชุมชนเข้มแข็ง การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า กลไกสำคัญที่เป็นรูปธรรมที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้แบบยั่งยืน ประกอบด้วย ๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง (Strong Communities) เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ๓) หลักธรรมาภิบาล (Good governance) เป็นหลักการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ๔) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) เพื่อให้

กฎหมายมีฤทธิ์ ๕) การป้องกันการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (Corruption) เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมี หลักปรัชญาและหลักธรรมที่สามารถนำมาเป็นแนวทางเสริมสร้างให้สังคมมั่นคงยั่งยืนได้อีกหลายประการ เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศิล ๕ อปทานิยธรรม ๗ และ สาราณียธรรม ๖ เป็นต้น

คำสำคัญ : ภัยคุกคามรูปแบบใหม่, องค์ประกอบ, ตัวบ่งชี้, ผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

ABSTRACT

This research is a qualitative and integrated research deriving from studying Tripitaka, theses, research reports, academic texts and journals as well as mass media related. Other significant data came from interviewing a group of 26 persons, a focus group of 10 persons and the questionnaire answerers of total 206 sets. The objectives of this research are 1) to study the elements of threats which indicate to be non - tradition threats 2) to study the methods and approaches the government and communities have managed with non - traditional threats and 3) to analyze the impacts of those threats on society in Phetchaburi Province and propose preventive measures to solve problems for sustainable security.

National Security Council, Thailand has categorized 9 main non-traditional threats which effect security of Thai society at national level as follows 1) dissent arising from different thinking of people in society 2) lack of confidence to regime and political institutes 3) the imbalance of natural resources and environmental management 4) disasters from natural environmental change and pandemics 5) security in 3 southern border provinces of Thailand 6) terrorism and transnational crimes 7) migrant workers and illegal immigration 8) drugs and 9) poverty. Anyway, the threats in Phetchaburi Province can be subdivided into 20 types under 4 main sectors following 1) social threats such as division derived from different thinking of people, public space invasion 2) economic threats such as poverty, flooding, city's overflowing garbage 3) cultural and social threats such as drugs, information technology (smart phone) 4) environmental and natural resources threats such as wildfire destruction, air and water pollution. Moreover, one threat can affect many sides of security such as extreme floods have serious economic, social and environmental impacts.

As being assigned, public sectors and communities work together continually in monitoring, inspecting and tackling such threats. Anyway, there are practical difficulties that bar them from implementation. And these are problem solving guidelines for sustainable security 1) political aspect, division in political thinking of people in Phetchaburi Province at present are not serious. Conflict of interest between developers and conservatives still remain but can be tackled thru reconciling and good governance approach. 2) For economy, the authorities should seriously settle the income disparity especially investors and intermediary persons who unkindly take advantage of farmers. The government should also focus on existing projects and continue delivering tangible results such as informal debts, Thai Niyom Yangyuen including infrastructure projects concerning water management and communication thru turning policy into more efficiently practice 3) serious cultural and social threats are drugs and information technology (smart phone) which can be tackled by building strong communities especially at tambon level by integrating public sectors with houses, temples, schools, communities and private sectors. Public relations is essential to make communities understand what non – traditional threats and their impacts are. Moreover, law enforcement are needed. 4) For environment and natural resources, wildfire destruction, city's overflowing waste and public space invasion cause pollution and destroy environment. These problems should be solved by creating strong communities, using good governance and allowing law enforcement to work effectively.

In conclusion, the essential and practical mechanism for resolving non – traditional threats sustainably are 1) strengthen the communities thru projects such as Keeping Five-Precepts in Villages 2) policy implementation which is the responsibility of the authorities 3) good governance 4) law enforcement 5) prevent corruption. Besides, many philosophy and dhamic principles could be used to support secure and sustainable society building such as economy sufficiency, 5 precepts, Aparihaniyathamma 7 and Saraniyathamma 6.

Key words: non – traditional threats, elements, indicators, impacts on Thai social security

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย^๑ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ขึ้นตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติประกอบด้วย มาตรา ๑๔ บัญญัติให้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ต้องมีสาระครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศ และนโยบายการทหารกับเศรษฐกิจ และอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินการในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ คือ หนึ่งการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สองการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามการพัฒนาาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและศักยภาพการป้องกันประเทศ และสี่การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ^๒

เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี ใช้เป็นกรอบแนวทางหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ แผนบริหารวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ หรือกำหนดแผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หรือการปฏิบัติราชการอื่นใด ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำยุทธศาสตร์ หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือการกำหนดโครงการให้เป็นไปตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี^๓

^๑ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, ๖ เมษายน ๒๕๖๐, หน้า ๑๔.

^๒ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก, พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙, ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙, หน้า ๔.

^๓ คณะรัฐมนตรี, นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔), (กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๖๐), หน้า ๑.

สำหรับความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ **ประการแรกความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์** ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ได้เพิ่มระดับและขอบเขตที่กว้างขวาง ทั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงสถาบันฯ มาแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ และการปรากฏแนวคิดในเชิงปฏิรูป รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันฯ ที่ขัดต่อหลักสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม ประกอบกับความผูกพันเชื่อมโยงของประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันฯ ถูกลดทอนลง เนื่องจากขาดความเข้าใจความตระหนักรู้อย่างถูกต้องแท้จริงถึงความสำคัญของสถาบันฯ ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทย **ประการที่สองความขัดแย้งของคนภายในประเทศ** พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมาทิศทางที่น่าสังคมไทยวิวัฒนาการไปสู่วัฒนธรรมการเมือง ที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมไทยกำลังอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในห้วงที่ผ่านมาการเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ส่งผลให้สภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น และโดยที่ความอดทนอดกลั้นของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมมีแนวโน้มลดต่ำลง ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย หากการสร้างสมานฉันท์ปรองดองและการแก้ไขรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งยังคงไม่บรรลุผล

ประการที่สามความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ อันมีปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ โดยการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงเป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่ง ที่มีอุดมการณ์ต้องการแบ่งแยกดินแดน ได้นำเงื่อนไขอัตลักษณ์เฉพาะมาขยายผลในการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ได้ปรากฏ เงื่อนไขที่ทำให้สถานการณ์ซับซ้อน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาภัยแทรกซ้อนบทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่เห็นต่างจากรัฐ และถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของผู้เห็นต่างจากรัฐ การเข้ามามีบทบาทและแทรกแซงของ

องค์กรระหว่างประเทศ **ประการที่สี่ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม** ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤติศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น แต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

ประการที่ห้าปัญหายาเสพติด ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทำลายศักยภาพของประชากร และปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องเผชิญกับการลักลอบค้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นประเทศทางผ่านและประเทศปลายทาง ในขณะที่การลักลอบขนยาเสพติดและแหล่งพักยาเสพติด ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่สำคัญ รองลงมาคือพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้กลุ่มนักค้าจากนอกภูมิภาคเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ และการลำเลียงยาเสพติดจากหลายแหล่งผลิตทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งการจับกุมกระทำได้ยากขึ้นเนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของการจัดองค์กรและรูปแบบและวิธีการ ของการค้ายาเสพติดที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ และ**ประการสุดท้ายความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ** สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อน เกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก นำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ นำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะที่สามารถบริหารจัดการจัดการวิกฤตการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้น ควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่มีนักวิชาการท่านใดกำหนดค่านิยมหรือองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้ชัดเจนว่ามีขอบเขตอย่างไร แต่อาจพิจารณาในภาพรวมได้ว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่คืออันตรายที่มีผลกระทบต่อความสงบสุข สันติภาพและการพัฒนาของมนุษยชาติ

หรือความมั่นคงเกือบทุกมิติที่เกิดขึ้นหลังยุคสงครามเย็น ในการนี้ประเทศไทย โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้กำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยไว้เมื่อปี ๒๕๕๐ มีจำนวน ๙ ประเภท ได้แก่ หนึ่งความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม สองความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง สามการขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สี่ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ห้าความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หกการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ เจ็ดแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง แปรยาเสพติด และเก้าความยากจน^๔

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การป้องกัน และแนวทางแก้ไขภัยคุกคามเหล่านั้น ซึ่งเกิดขึ้นแล้วและส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสังคมหรือชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยจะนำมาตรการของรัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ องค์ความรู้ทางทางด้านต่างๆ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนหลักธรรมของพระพุทธศาสนา มาใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบูรณาการทางวิชาการ และการกล่อมเกลากลุ่มบุคคลเป้าหมายในท้องถิ่นเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวตระหนักถึงแนวทางการป้องกัน การป้องกัน และการต่อต้านภัยคุกคามนำไปสู่การรักษาความมั่นคงของสังคมไทยในท้องถิ่นให้พ้นจากภัยคุกคามได้แบบยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่
๒. เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย
๓. เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้านพื้นที่ ใช้จังหวัดเพชรบุรีเป็นพื้นที่หลัก ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคคลทุกที่อยู่ภาครัฐส่วนกลาง ภาครัฐส่วนภูมิภาค หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ ๘ อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี คือ ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาย้อย ๓)

^๔ สำนักข่าวอิสรา, เปิดงานวิจัย “พล.อ.ประยุทธ์” ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่”, (ออนไลน์) <https://www.isranews.org> ค้นวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอบ้านลาด ๗) อำเภอบ้านแหลม และ ๘) อำเภอแก่งกระจาน สำหรับเครื่องมือและวิธีการศึกษาหลักโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ รูป/คน การอภิปรายกลุ่ม (Focus group) จำนวน ๑๐ คน และตอบแบบสอบถามจาก ประชากรในพื้นที่จำนวน ๒๐๔ ชุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ทั้งในเชิงเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการสัมภาษณ์ จากการสังเกตการณ์ในพื้นที่ และจากการแจกแบบสอบถาม เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อ สังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ ยั่งยืน ส่วนการนำเสนอข้อมูลดำเนินการด้วยวิธีการที่มีลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ซึ่งต้องสัมพันธ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และจัดทำเป็นเอกสารสรุป ผลการวิจัยออกเผยแพร่ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้

ผลการศึกษา

๑. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ว่าเป็นคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัด เพชรบุรี มี ๒๐ ประเภท ได้แก่

๑) อุทกภัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อสร้างสิ่งกีดขวางปิด กั้นหรือกีดขวางคลองระบายน้ำ การบุกรุกพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว และแม่น้ำที่เป็น เส้นทางระบายน้ำสำคัญบางช่วงตื้นเขินไม่ได้ดูแลรักษาหรือขาดลอกตลอดสายมาเป็นเวลานาน เมื่อฝน ตกหนักจะทำให้เกิดภาวะน้ำไหลบ่าท่วมพื้นที่ทำการเกษตร และเขตตัวเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำและแม่น้ำ ไหลผ่าน โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนมากก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัดเพชรบุรีมาก

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนมาก เป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๑,๑๕๐ คน ประกอบด้วยแรงงานจากเมียนมามากที่สุด ตามด้วยลาวและกัมพูชาตามลำดับ กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุด ๑๐,๙๙๔ คน เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ แรงงานดังกล่าวเป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาโดยถูกต้อง แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่เป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง นอกจากนั้น ยังมีผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดีย บังคลาเทศ รวมทั้งฝรั่งผิดำที่ เข้ามาถูกต้องแล้วหลบหนีซ่อนตัวอยู่แบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มคนเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาเป็น แรงงานนอกระบบ อาชญากรรม การค้ามนุษย์ แย่งงาน บางคนมีครอบครัวเข้ามาด้วยทำให้เกิดปัญหา สังคมและแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุข การศึกษา ทำให้ภาครัฐต้องเสียงบประมาณดูแลและ

ยากต่อการควบคุมโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคระบาดที่อุบัติใหม่หลังจากที่โรคดังกล่าวหายไปจากสังคมไทยแล้ว

๓) ยาเสพติด ส่วนมากเป็นยาบ้าซึ่งมีระบาดอยู่ทั่วไป ยาไอซ์ระบาดอยู่มากตามสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ เป็นประเภท กัญชา กระท่อม มีบ้างแต่ไม่มาก เป็นภัยคุกคามที่ทำให้ลายสุขภาพ ความสามารถของบุคคล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความปลอดภัยของสังคม และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะในช่วงปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๒) ยาเสพติดประเภทยาบ้าเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย เพราะมีราคาถูก กล่าวคือสามารถหาซื้อได้ในราคา ๔ เม็ด ต่อ ๑๐๐ บาท ในกรณีนี้ รัฐบาลต้องเสียงบประมาณในการปราบปราม บำบัดรักษาจำนวนมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดการคอร์รัปชันอีกด้วย

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรี เพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อชายแดนกับประเทศเมียนมา ได้แก่ เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ปัญหาสำคัญคือการเผาป่า การลักลอบตัดไม้ การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรของชาติ เกิดหมอกควันที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและมลพิษทางอากาศ ซึ่งภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษาความปลอดภัยในเรื่องดังกล่าวจำนวนมาก นอกจากนี้ ปัจจุบันยังพบว่ามีมีการลักลอบเข้าเมืองและต้องสงสัยว่ามีการลำเลียงยาเสพติดผ่านเข้ามาทางพื้นที่ด้านนี้ด้วย

๕) ความยากจน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นภัยคุกคามที่รุนแรงของจังหวัดเพชรบุรี แต่ยังมีประชากรที่มีหนี้สินและไม่มียางานทำอยู่จำนวนมากเช่นกัน สาเหตุที่ไม่มียางานทำของคนที่อยู่ในวัยทำงานอาจมาจากการเลือกงานและไม่ต้องการทำงานหนัก จึงอยู่ในสภาวะที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ เป็นหนี้เป็นสิน ประกอบกับคนที่ทำงานในภาคเกษตรหรือเกษตรกรยังคงอยู่ในภาวะยากลำบาก ทั้งจากปัญหาค่าครองชีพสูง ราคาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ ค่าปุ๋ยและราคาวัสดุที่นำมาใช้ทางด้านการเกษตรสูงขึ้น การตกงาน การเลิกจ้างงาน การเลือกทำงาน การไม่มีที่ทำกินยังเป็นปัญหาอยู่ทั่วไป

๖) เด็กแว้นยามวิกาล เยาวชนนัดพบกันเพื่อแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะในเวลาค่ำคืน เช่น ถนนเพชรเกษมระหว่างอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้ง ถนนสายรองและถนนภายในหมู่บ้านบางพื้นที่ ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเชิงก่อกวน รบกวนการพักผ่อนของชาวบ้านทั่วไป และกีดขวางการจราจร ก่อให้เกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิต บางครั้งถึงขั้นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่จับกุมได้ก็เดือดร้อนถึงผู้ปกครองที่ต้องเสียเวลาและทรัพย์สินเพราะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายจราจรของลูกหลาน

๗) ขยะที่สร้างมลพิษ ซึ่งมีทั้งขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วโดยเฉพาะที่นายทุนนำเข้ามาฝังกลบที่เขตอำเภอเขาย้อย ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะทั่วไปที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน จากการดำเนินการกำจัดขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบที่เพียงพอทำให้

ขยะกลายเป็นขยะที่มีมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำทิ้งบนดินและใต้ดินเป็นอันตรายสำหรับผู้บริโภคและก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอีกด้วย

๘) **น้ำเน่าเสีย** ประชากรและผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แม่น้ำเพชรบุรีโดยไม่มีการควบคุมหรือการบำบัดน้ำเสีย เมื่อมีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดน้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็นในบางช่วง และมีแนวโน้มที่เป็นภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ที่ต้องการการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๙) **ไฟป่า** ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ได้แก่เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ภัยคุกคามเกี่ยวกับไฟป่าในปัจจุบันส่วนมากเกิดขึ้นเพราะการกระทำของมนุษย์ เช่น ถางป่าเพื่อการเกษตร ย่องไก่ คือการเผาเศษใบไม้แห้งเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังขณะเข้าไปยิงไก่ป่าหรือล่าสัตว์ป่า ดาวฝิ่ง คือการก่อไฟให้เกิดควันแล้วเข้าไปเก็บรังผึ้ง รวมทั้งเก็บพืชผักบางชนิดหลังไฟไหม้ป่า และเผาด้วยความคึกคะนองหรือประมาท เช่น การทิ้งก้นบุหรี่ที่ยังติดไฟอยู่จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาเผาป่าก็ตาม เมื่อเกิดไฟลุกลามเป็นไฟป่าย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ทำการเกษตรและ บ้านเรือนที่พักอาศัยของชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนเกิดหมอกควันพิษเป็นอันตรายต่อชุมชนและสังคมมาก

๑๐) **เทคโนโลยีสมัยใหม่** โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือถือเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งสามารถทำลายเนื้อเยื่อและระบบประสาท เป็นบ่อเกิดของมะเร็งชนิดต่างๆ นอกจากนั้นการเสพติดโทรศัพท์มือถือมากเกินไปจนความจำเป็น ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ภายในสังคมและยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และการแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๑๑) **อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (Junk food)** เป็นอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางโภชนาการเท่าที่ควร นอกจากนั้น อาหารบางชนิดมีสารเคมีที่เป็นอันตรายเจือปน เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคลำไส้เนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็ว โรคหัวใจ ส่วนอาหารที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตผิดปกติ สามารถก่อให้เกิดโรคอ้วน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน และโรคซึมเศร้าได้ อาหารดังกล่าวเป็นภัยใกล้ตัวที่เป็นภัยต่อสังคมมากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

๑๒) **ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคมทางด้านการเมืองการปกครอง** ไม่มีความขัดแย้งรุนแรงหรือเด่นชัด เพราะประชากรในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากจะให้ความเคารพผู้ใหญ่ ถือพรรคพวกและญาติเป็นสำคัญ ความขัดแย้งหรือการเลือกข้างจะมีในช่วงที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ แต่หลังการเลือกตั้งทุกฝ่ายก็อยู่ร่วมกันได้แบบปกติ แตกต่างจากในอดีตที่มีความรุนแรงถึงขั้นก่ออาชญากรรม ส่วนความแตกแยกทางความคิด

ทางด้านอื่นมีปรากฏอยู่บ้าง เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบการอาชีพทำนากุ้งในพื้นที่ใกล้เคียงกันในเขตอำเภอบ้านแหลม ผู้ที่มีแนวคิดอนุรักษ์กับผู้ที่มีแนวคิดพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสินธาธารณะโดยเฉพาะทางด้านสิ่งแวดล้อม

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ปัจจุบันตรวจพบว่ามีกรบุกกรุกที่สาธารณะลักลอบเข้าเมืองและลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาทางชายแดนเขตอำเภอแก่งกระจานซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่ายังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องกรขนยาเสพติดแต่มีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากทางด้านอื่นมีมาตรการตรวจสอบและควบคุมเข้มงวด ผู้ประพตติผิดกฎหมายจึงหลีกเลี่ยงและเปิดเส้นทางใหม่เป็นทางเลือก กรณีดังกล่าวอาจเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ที่ทางการต้องตระหนักและเตรียมรับมือในการป้องกันและปราบปราม

๑๔) การบุกกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งทางความคิดของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนา เช่น ชุมชนท้องถิ่นที่ตื่นตัวและต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บริเวณเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ชุมชนคัดค้านฝ่ายเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาพะเนินทุ่งที่ต้องการเข้าไปพัฒนาถนนเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งที่ชำรุดทรุดโทรมและเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีดังกล่าวมีแนวโน้มจะขยายตัวไปสู่พื้นที่อื่นๆ มากขึ้นตามกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามจากธรรมชาติทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดเพชรบุรี ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรสิ่งของรัฐและประชาชน เสียทัศนียภาพตามธรรมชาติและกรท่องเที่ยวเพราะเคยเป็นจุดขายของชุมชนชาวทะเล

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติก เป็นภัยคุกคามที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ เช่น โรคหัวใจ ระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะขยะพลาสติกมีจำนวนมากและส่วนหนึ่งถูกทิ้งไปในทะเลแล้วเกิดการสลายตัวปนเปื้อนอยู่ในน้ำทะเล เมื่อคนบริโภคเกลือที่ทำมาจากน้ำทะเลจะได้รับสารพลาสติกหรือสารพิษเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑๗) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้างที่เป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่เส้นทางสายใต้ เป็นภัยคุกคามอีกประการหนึ่งเพราะใช้เวลาในการก่อสร้างต่อเนื่องระยะเวลาหลายปีและไม่มีมาตรการกำจัดฝุ่นที่มีประสิทธิภาพเพียงพอจึงก่อให้เกิดความเดือดร้อนและปัญหาทางด้านสุขภาพของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงตลอดเส้นทางที่มีการก่อสร้าง

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิด เป็นโรคที่หายไปจากสังคมไทยแล้วฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรคอุจจาระร่วง โดยเข้ามากรับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้านสาธารณะสุขที่มีประสิทธิภาพหรือเข้ามาอาศัยอยู่ในลักษณะชุมชนแออัด

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เช่น งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ลักลอบเข้าเมือง จะมีเจ้าหน้าที่บางคนแสวงประโยชน์จากงานในหน้าที่ดังกล่าว รวมถึงการละเลยหรือเพิกเฉยต่อการบังคับใช้กฎหมายของผู้มีอำนาจหน้าที่ก่อให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้นในภายหลัง

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย สภาพปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะขยะล้นเมืองเป็นภัยคุกคามต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ทั้งขยะที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของประชากรและขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เพราะไม่สามารถดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อกำจัดขยะไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม เนื่องจากถูกต้องด้านจากชุมชนที่เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม ทั้งนี้ เพราะว่าขาดศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในกระบวนการกำจัดขยะดังกล่าว

สำหรับองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงปริมาณ พบว่า การรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}=3.63$ ส่วนค่า S.D.= .๙๘๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}= 3.50$ ส่วนค่า S.D.= .๙๖๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่ มีค่า $\bar{x}= 3.40$ ส่วนค่า S.D.= .๙๕๗ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน มีค่า $\bar{x}=3.37$ ส่วนค่า S.D.= .๙๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D. ๑.๐๐๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.44$ ส่วนค่า S.D.=๐.๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๑) อุทกภัย จากกรณีที่เกิดจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ที่ผ่านมา ทางกาทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชาวบ้านท้องถิ่นต้นตอและเตรียมตัวทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้จังหวัดเพชรได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำจากเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทางคลองสาย D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดสายภายใต้โครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ประกอบการ

ติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่อำเภอบ้านแหลม ทำให้การระบายน้ำ ไหลลงทะเลได้สะดวกขึ้น

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากเป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีสัญชาติเมียนมามากที่สุด ตามด้วยลาวและกัมพูชา กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุดเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม แรงงานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมาย มีทะเบียนควบคุม และมีการตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะผู้แทนจาก ๘ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะ แรงงานกลุ่มนี้ ไม่มีปัญหามากนักเพราะส่วนใหญ่สามารถควบคุมได้ แต่มีกลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติอินเดีย เวียดนาม บังคลาเทศ และฝรั่งเศส ซึ่งมีจำนวนไม่มากทั้งผู้ลักลอบเข้าเมืองและผู้ที่เข้ามาถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาวยังควบคุมได้ยาก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจากสำนักงานที่อำเภอท่าสายตุ้มตรวจสอบอยู่เสมอ และทางด้านการประมง มีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวด้านการประมง

๓) ยาเสพติด ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมมือกันหลายองค์กร มีองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตต่อหน้าที่ด้วย บางชุมชนประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามแก้ปัญหาดังกล่าวและใช้เยาวชนเป็นแหล่งข่าวแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรมประจำวันผิดปกติ เช่น ดื่นสาย อารมณ์ฉุนเฉียว หงุดหงิดและอาละวาดอยู่เป็นลักษณะประจำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าพบปะพูดคุยและนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดยาเสพติด

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่าในเขตจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานอุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน เช่น หน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มะค่า) และสัตว์ป่า (เลี้ยงผา) นอกจากนี้ ยังมีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ป่าเพื่อการเกษตรอีกด้วย นอกจากนี้ กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความ

เข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕) ความยากจน จังหวัดเพชรบุรีไม่ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่รุนแรง มีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน มีการแก้ปัญหาให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เป็นหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีโครงการไทยนิยมยั่งยืนและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีผลผลิตและมืงานทำอย่างต่อเนื่องแต่ยังขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดตลาดรองรับในลักษณะที่ครบวงจรทำให้มีปัญหาในการผลิตของโครงการดังกล่าวจึงไม่มั่นคง สำหรับคนที่อยู่ในวัยทำงานยังขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะถ้าเป็นงานเกษตรกรรม งานรับจ้างโดยมีค่าตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับแรงงานต่างด้าวจะปฏิเสธทำให้ตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชนซึ่งยังไม่มี การแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพัฒนาแบบยั่งยืนได้มากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น

๖) ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนมีการประสานงานและร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นประจำ โดยตั้งด่านตรวจ สร้างเครือข่ายในชุมชน สร้างอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางบริเวณถนนในชุมชน เช่น หลังเต่า และหากตรวจพบผู้กระทำความผิดดำเนินการตักเตือน พบปะผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือดำเนินการตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนมากเป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๗) ขยะที่สร้างมลพิษ โดยเฉพาะขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีนายทุนนำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น ส่วนประกอบของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วนำมาแยกเลือกชิ้นส่วนที่ยังจำหน่ายหรือใช้ประโยชน์ได้เก็บไว้ ส่วนที่เหลือทิ้งเป็นขยะแล้วนำมาเผาหรือฝังกลบในพื้นที่ หรือขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งตรวจพบในพื้นที่เขตอำเภอเขาย้อย ปัจจุบันแต่ละชุมชนตระหนักและตื่นตัวถึงผลกระทบจากขยะประเภทดังกล่าวต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นพอสมควร ภาครัฐและชุมชนจึงมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตามกฎหมายได้ทันเวลา

๘) น้ำเน่าเสีย ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของพื้นที่และชุมชน หลายครอบครัวหรือร้านค้าส่วนหนึ่งทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำหรือลำคลองโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ทำให้แม่น้ำหรือลำคลองสกปรกและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

ทราบและขอความร่วมมือให้ผู้อาศัยหรือร้านค้าที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเสีย ก่อนที่จะปล่อยลงแม่น้ำหรือลำคลอง

๙) ไฟป่า แนวทางการจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านไฟป่า มีความร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา โดยเฉพาะ ในช่วงหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าขึ้นเป็นลักษณะประจำในพื้นที่อำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางการมีความร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิดตามหลักการสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนเพื่อให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่นาพืชผลทาง การเกษตรและบ้านเรือนของชุมชนได้ โดยมีการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของรัฐ วัด โรงเรียนและชุมชน เช่น ที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่ง เพราะมีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ชาวบ้านเข้า มามีส่วนร่วม พบปะและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง

๑๐) เทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร สมัยใหม่ในปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟนเป็นหลัก ซึ่งมีทั้งประโยชน์และ โทษ การดำเนินควบคุมจึงดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีคือสถาบันครอบครัวและ ชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐดำเนินการควบคุมสื่อที่เหมาะสมออกมา เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายของการใช้มือถือไปในทางที่ไม่ ถูกต้อง ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังคงยากที่จะดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุค โลกาวีวัตน์

๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ ปัจจุบันมีแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ อยู่ในสังคมไทย ทางภาครัฐถึงแม้ว่าจะมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติกำกับดูแลและชุมชนมีส่วนร่วม อยู่แล้วก็ตาม การดำเนินการควบคุมยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะแพ้การโฆษณา การบรรจุ ผลิตภัณฑ์ที่ดีและการบริการประเภทสะดวกซื้อ ทำให้การกำกับดูแลดำเนินการได้ยากและไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ความแตกแยกทางความคิด เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของ สังคมอาจมีบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งในท้องถิ่น ไม่มีการใช้ความรุนแรง และหลังการช่วง การเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ มีความขัดแย้งทางด้านการประกอบอาชีพซึ่ง สามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด ความขัดแย้งที่มีแนวโน้มว่าจะรุนแรงในอนาคตน่าจะเป็นเรื่องการ ทำลายสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มต้องการพัฒนาซึ่งปัจจุบันทางภาครัฐและชุมชน พยายามไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาพร้อมกัน

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ซึ่งตรวจพบว่ามีลักลอบเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและการทำลายสิ่งแวดล้อมด้านอำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทาง

ภาครัฐและชุมชนตระหนักและร่วมกันติดตามเฝ้าระวังและปราชญ์ เมื่อตรวจพบก็ดำเนินการตามกฎหมาย

๑๔) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งในกรณีของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่เขตเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ซึ่งทางภาครัฐและชุมชนสามารถเจรจาตกลงกันได้โดยให้มีการปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งเท่าที่จำเป็นและมีผลกระทบกับสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการแก้ปัญหาอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันภาครัฐทั้งส่วนกลาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภาค เช่น ฝ่ายโยธาธิการ ผังเมือง และส่วนท้องถิ่นมีโครงการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งมีสารพลาสติกปนเปื้อน เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ก่อความรุนแรงให้กับสังคมที่ชัดเจนแต่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าดูและมีมาตรการป้องกันที่เห็นได้เป็นรูปทำคือองค์กรส่วนท้องถิ่นรณรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล

๑๗) ฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างถนนรถไฟทางคู่ เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในระยะยาวจึงเกิดฝุ่นละอองรบกวนประชากรที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนานประมาณ ๕ ปี ชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันผู้ประกอบการใช้รถบรรทุกน้ำฉีดระบฝุ่นอยู่เป็นลักษณะประจำแต่ยังไม่เพียงพอ

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิด โรคระบาดบางชนิดที่หายไปจากสังคมไทยแล้วกลับฟื้นคืนมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรค ไข้หวัดนก โดยเข้ามาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งฝ่ายจัดหางานและสาธารณสุขเฝ้าตรวจและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลา

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันรณรงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นลักษณะประจำ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองและการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นภัยคุกคามที่อาจกล่าวได้ว่ารุนแรงเพราะอยู่ในสภาพขยะล้นเมืองและยังไม่มีวิธีการที่สามารถกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาครัฐและผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งพยายามแก้ปัญหาโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น สร้างโรงงานกำจัดขยะที่ทันสมัยมาดำเนินการ แต่ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างโรงงานกำจัดขยะหวาดกลัวอันตรายและมีปฏิกิริยาต่อต้านคัดค้านทุกชุมชน อย่างไรก็ตาม มีชุมชนหลายแห่ง เช่น บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี มีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชน

โดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำขยะไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของหมู่บ้านอื่นต่อไป

ส่วนผลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงปริมาณ พบว่า ความสามารถเข้าถึงวิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย มีค่า $\bar{x}=3.21$ ส่วนค่า S.D.=.๙๙๙ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง กระบวนการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภาครัฐชี้แจงให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่า $\bar{x}=3.32$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ชุมชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ มีค่า $\bar{x}=3.27$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๐๐ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง วิธีการและแนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความสอดคล้องกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริง มีค่า $\bar{x}=3.3๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่า $\bar{x}=3.๔๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๒๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยโดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.3๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๓. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา ต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา ต่อต้าน ที่นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป ประกอบด้วย

๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาอุทกภัย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหามหาภัยของจังหวัดเพชรบุรีอย่างใกล้ชิด โดยการดำเนินการแก้ปัญหาระบายน้ำบริเวณต้นน้ำให้ไหลลงทะเลก่อนไหลเข้าเมือง ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลสร้างเขื่อนป้องกันน้ำเข้าพื้นที่เศรษฐกิจและชุกตลกทำความสะอาดแม่น้ำไม่ให้สกปรกหรือกีดขวางเส้นทางระบายน้ำตลอดสาย ขณะที่ชุมชนที่อยู่ช่วงปลายแม่น้ำที่อำเภอบ้านแหลมติดตั้งเครื่องสูบช่วยเร่งการระบายน้ำสู่ทะเลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันโครงการชุกตลกแม่น้ำเพชรตลอดสายเสร็จเรียบร้อย แต่ยังคงมีความเสี่ยงหากปีที่มีน้ำฝนตกลงมามาก แนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนต้องดำเนินการรักษาสภาพแม่น้ำตลอดสายไว้ให้ดีไม่ปล่อยปละละเลยจนมีปัญหาความสกปรกและตื่นเงินอีกประการหนึ่งคือ ชุกตลกคลองระบายน้ำตอนต้นของแม่น้ำเพชรบุรีระบายออกทะเลทางคลองสาย D๙ หรือสายอื่นๆ ที่ปกติเป็นคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรสามารถปรับเป็นคลองระบายน้ำลงทะเลได้

สะดวกเมื่อมีฝนตกมากตามแนวทางโครงการพระราชดำริที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ส่วนกรณีที่มีผู้บุกรุกที่สาธารณะ เช่น ถมคลองหรือสร้างสิ่งกีดขวางเส้นทางน้ำควรมีการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง จังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตอุตสาหกรรม (อำเภอเขาย้อย) เป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นประตูทางผ่านไปสู่อำเภอภาคใต้ จึงมีผู้หลบหนีเข้าเมืองหลบซ่อนอยู่ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากก็ตาม การแก้ไขปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น ต้องใช้วิธีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเจ้าภาพหลักกรองให้ชัดเจนปฏิบัติงานร่วมกันตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการพิจารณาจ้างคนงานที่เป็นคนในพื้นที่หรือคนไทยทดแทนแรงงานต่างด้าวเป็นอันดับแรก พร้อมกับปลูกฝังทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าของการทำงานที่ดีขึ้น โดยนายทุนอาจจะต้องเสียค่าจ้างมากกว่าจ้างคนต่างด้าวบ้างก็ตาม นอกจากนั้น ควรมีเครือข่ายชุมชนแจ้งเตือนหรือติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ชุมชนเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้โดย (๑) จัดระเบียบแรงงานต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ความผิดตามบทลงโทษนายจ้างและคนต่างด้าวที่ฝ่าฝืนพรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐ และ พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศด้วย

๓) แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ปัญหาด้านยาเสพติดให้ปลอดภัยแบบมั่นคงยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการนำแนวคิด ตำบลมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนมาใช้ โดยเน้นไปที่การบูรณาการ การมีส่วนร่วมของสถาบันต่างๆ ทุกภาคส่วน ตั้งแต่ครอบครัว หมู่บ้าน วัด ชุมชน โรงเรียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนในสังคมหรือตำบลนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนงานด้านต่างๆ ในระดับท้องถิ่น เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ การแก้ไขปัญหายาเสพติด การลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม การสร้างความสามัคคีปรองดอง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบล การพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเสริมสร้างสุขภาพและการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ อีกประการหนึ่ง คือ การปฏิบัติตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดเป็นแผนการป้องกัน ปราบปรามและบำบัดรักษายาเสพติดไว้ ๔ ประการในปี ๒๕๖๒ ได้แก่ (๑) ด้านการป้องกันยาเสพติด โดยการป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติดผ่านกลไกทางครอบครัว สถานศึกษา และสถาบันศาสนา (๒) ด้านการปราบปรามยาเสพติด โดย ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติด และสกัดกั้นยาเสพติดและ

สารตั้งต้น รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด (๓) ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด โดยนำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู และบำบัดรักษาภายใต้มาตรการทางเลือก ในระบบสมัครใจ การบังคับ หรือทางเลือกอื่นๆ และ (๔) ด้านการบริหารจัดการ โดยเน้น การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมไปถึงภาคเอกชน องค์กรต่างๆ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อประสิทธิภาพของงาน

๔) แนวทางการแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ปลูกฝังทัศนคติของคนในสังคมให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรของชาติและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง มีตรวจสอบอย่างเนื่องและมีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดอย่างเสมอภาคและเคร่งครัด

๕) แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการสนับสนุนให้ครอบครัวและสังคมเข้มแข็ง มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง โดยเฉพาะเกษตรกรควรจัดสรรให้มีที่ทำกิน สนับสนุนให้กลับมาทำไร่ ทำนา โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันเกษตรกรส่วนหนึ่งเป็นหนี้เพราะค่าครองชีพสูง ราคาปุ๋ยและวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแพงขณะที่ราคาผลผลิตตกต่ำ ควรสร้างงานให้ชุมชน สร้างแล้วต้องติดตามเพื่อส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการจัดหาตลาดรองรับในระยะยาว เพราะปัญหาปัจจุบัน เมื่อมีการส่งเสริมอาชีพแล้วขาดการติดตามสนับสนุนหรือส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงการช่วยเหลือต่างๆ นั้น ล้มเหลว อีกประการหนึ่งอาจสามารถดำเนินการได้โดยการสร้างอาชีพใหม่และสนับสนุนให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้ามาทำงานโดยตรง เช่น สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวตามแม่น้ำเพชรบุรี โดยแต่ละชุมชนในจุดต่างๆ มีร้านอาหาร เครื่องประดับหรือสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชน ซึ่งนอกจากเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับชุมชนอีกด้วย

๖) แนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กแว้นยามวิกาล ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของภาครัฐและชุมชน โดยจัดอบรมชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงผลกระทบต่อสังคมและอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของสาธารณะ เอกชนและของตนเอง รวมทั้งยังส่งผลกระทบไปสู่ครอบครัวผู้ปกครอง ที่ต้องรับผิดชอบในความผิดของบุตร-หลานตามกฎหมาย ที่สำคัญคือ หากตรวจพบว่ามี การกระทำผิดกฎหมายต้องตักเตือน จับกุม และลงโทษตามกฎหมายโดยเสมอภาคกัน เช่น ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

๗) แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะที่สร้างมลพิษ ในที่นี้หมายถึงขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะที่เน่าเสียทำลายสิ่งแวดล้อม ภาครัฐและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบแล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย เช่น มลพิษที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรม มีมาตรการควบคุมโรงงานภายใต้กรอบของ EIA ซึ่งเป็นการ

ช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในโครงการต่างๆ EIA จะทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ประกอบการว่าสมควรให้มีการดำเนินโครงการนั้นต่อไปหรือไม่อย่างไร โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๘) แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ต้องมีมาตรการตรวจสอบและรณรงค์ให้ประชากรหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองทั่วไป ใช้อุปกรณ์บำบัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยน้ำลงสู่แม่น้ำลำคลองสาธารณะ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่สามารถดำเนินการได้ เพราะการลงทุนทำบำบัดน้ำที่จะนำมาใช้ในระดับครอบครัวราคาไม่ได้แพงจนเกินไป ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

๙) แนวทางการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยแบบยั่งยืนดำเนินการได้โดย การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหา ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในลักษณะของการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานที่ทางภาครัฐกับชุมชนจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการดับไฟฟ้า การสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุกล่วงไปได้ น่าจะอาศัยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น จริงๆ แล้วไฟฟ้าส่วนมากเป็นไฟที่เกิดจากการกระทำของคนเพียงหวังผลประโยชน์บางอย่าง เช่น เพื่อล่าสัตว์ป่า เก็บเห็ดหรือยอดผักอ่อนที่งอกออกมาหลังจากไฟไหม้ ซึ่งไม่คุ้มค่ากับความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน การแก้ปัญหาในส่วนนี้คงต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้เพียงพอและรู้จักพอเพียง พร้อมกับปลูกจิตสำนึกเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับสังคม อีกประการหนึ่ง บางพื้นที่ เช่น ที่ชุมชนบ้านยางน้ำกาดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีพื้นที่ป่าที่มีร่องน้ำไหลผ่านสามารถทำฝายชะลอน้ำไว้ตามจุดต่างๆ เพื่อให้ป่ามีความชุ่มชื้นช่วยให้สัตว์ป่ามีน้ำกินและป้องกันไฟฟ้าในฤดูแล้งได้ด้วย

๑๐) แนวทางการแก้ไขปัญหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในรายงานนี้เน้นถึงโทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ซึ่งเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง การดำเนินการอาจทำได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมทราบถึงอันตรายที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มือถือที่ไม่เหมาะสมหรือมากเกินไป เช่น ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าสามารถทำลายเนื้อเยื่อ สายตาและระบบประสาทได้ ทำลายความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและสังคม และยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และเสี่ยงต่อการประทุพติผิดกฎหมาย เช่น การแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น นอกจากการรณรงค์ให้ทราบถึงอันตรายต่างๆ แล้ว ต้องมีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะจากสถาบันครอบครัวและการศึกษา

๑๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาอาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (junk food) กระทรวงสาธารณสุขในฐานะเจ้าภาพหลักควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนทราบถึง

อาหารประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น อาหารบางชนิดมีสารเร่งเนื้อแดง สารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์เลี้ยงที่ตกค้างหรือเจือปนอยู่ในอาหาร เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคกล้ามเนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็ว โรคอ้วน โรคหัวใจได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและเอกชน ร่วมกับการป้องกัน ป้องปราม และปราบปรามผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

๑๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาความแตกแยกทางความคิดในสังคม ความขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคมเป็นเรื่องปกติ ทางด้านการเมืองการปกครองที่จังหวัดเพชรบุรีไม่มีความรุนแรงถึงขั้นแตกแยก ความขัดแย้งที่ปรากฏส่วนมากเป็นความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ เช่น ผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบอาชีพทำกุ้ง ซึ่งแก้ไขได้โดยภาครัฐและฝ่ายปกครองในท้องถิ่นใช้อำนาจตามกฎหมายเข้าไปไกล่เกลี่ยเพราะเป็นกรณีที่เกิดขึ้นได้เป็นประจำ ส่วนความขัดแย้งทางความคิดลักษณะที่เป็นนามธรรมคือแนวความคิดของกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มที่ต้องการพัฒนา เช่น ความขัดแย้งเรื่องการจัดขยะ การสร้างถนนเข้าไปในเขตอนุรักษ์ป่าที่เขาพะเนินทุ่ง ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจให้กับคนในท้องถิ่นว่าจะได้รับประโยชน์ในสังคมโดยรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

๑๓) แนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดตามแนวชายแดน ดำเนินการได้โดยภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันตรวจสอบ เฝ้าระวังผู้บุกรุกป่า ผู้ค้ายาเสพติด ผู้ล่าสัตว์ป่า และผู้ลักลอบเข้าเมือง ทั้งนี้ ต้องเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตามจุดสำคัญ ซึ่งต้องมีทั้งฝ่ายประจำการและออกลาดตระเวน รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔) แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการบุกรุกที่สาธารณะในพื้นที่อนุรักษ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตรวจสอบและมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเข้มงวด เจ้าของกิจการต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งน่าจะดำเนินการได้เพราะเป็นกรณีที่สามารถตรวจสอบและเห็นได้เป็นประจำ แต่การดำเนินการต้องเป็นธรรม เสมอภาคและต่อเนื่อง

๑๕) แนวทางการแก้ปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ติดต่อกับทะเลตลอดทางด้านทิศตะวันออก จึงมีปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งและมีผลกระทบต่อชุมชนผู้ประกอบการอาชีพประมง ร้านอาหาร นาเกลือและการท่องเที่ยวมาก เป็นปัญหาใหญ่เกินกว่าที่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นจะแก้ไขได้ รัฐบาลส่วนกลางจึงต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีการกำหนดแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ไว้แล้ว โดยความร่วมมือของกรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจในพื้นที่ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงควรสนับสนุนและผลักดันให้แผนงาน/โครงการดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์

๑๖) แนวทางการแก้ปัญหาน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติก ต้องรณรงค์ให้ประชากรทุกท้องถิ่นที่อยู่อาศัยบริเวณริมแม่น้ำลำคลองที่มีการระบายน้ำลงสู่ทะเล

โดยเฉพาะบริเวณชายทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก และห้ามทิ้งโฟมหรือพลาสติกบริเวณชายหาดโดยเด็ดขาด ผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษ นอกจากนี้ ให้มีกิจกรรมประเภทความร่วมมือของภาครัฐ เอกชนและชุมชนอาสาสมัคร คอยเฝ้าตรวจสอบรักษาความสะอาดพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว

๑๗) แนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้างโครงการรถไฟรางคู่สายใต้ ซึ่งเป็นโครงการใหญ่และใช้เวลาการก่อสร้างระยะเวลานาน เวลาดำเนินการก่อสร้างจึงมีฝุ่นละอองจำนวนมาก ผู้รับเหมาก่อสร้างจึงควรทำรั้วสูงเพื่อกันฝุ่นละอองและใช้น้ำฉีดระงับฝุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงที่อยู่ใกล้ชุมชน นอกจากนี้ ผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์กันฝุ่นให้กับชาวบ้านในชุมชนเพื่อป้องกันหรือลดอันตรายจากฝุ่นละอองดังกล่าวด้วย

๑๘) แนวทางการแก้ไขปัญหาการอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ ของโรคระบาดที่หายไปจากสังคมไทย ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ต้องดำเนินการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างชาวต่างชาติ ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันโรคพื้นกลับคืนมาใหม่หรือบางประเภทกลายพันธ์ ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขต้องเป็นเจ้าภาพหลักและมีมาตรการตรวจสอบ ป้องกันและรักษาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคระบาดได้ทันเวลาเพื่อกำจัดหรือลดความเสียหายเมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

๑๙) แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น การทุจริตคอร์ปชั่นมีอยู่ในสังคมไทยมานาน ที่สำคัญเกิดจากนักการเมือง ผู้ปกครองและข้าราชการที่ไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งหรือหน้าที่แสวงประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวก แนวทางการแก้ไขจึงต้องเน้นไปที่ผู้มีอำนาจในการปกครองและข้าราชการให้มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ศักดิ์ศรี และพอเพียง โดยมีการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์ปชั่นอย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรเอกชนและสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๒๐) แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนหนึ่งเห็นว่าการสร้างเตาเผาขยะน่าจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะภายในชุมชนได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะหากสามารถแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้าได้จะมีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังถูกต่อต้านคัดค้านจากชุมชนที่เป็นที่รองรับขยะทุกแห่งจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ ปัจจุบันควรส่งเสริมและนำการดำเนินการแก้ปัญหาของบางชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาขยะของชุมชนของตนเอง เช่น หมู่บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งมีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนของตนเอง โดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมาเป็นตัวแบบแล้วขยายผลนำไปดำเนินการกับชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ส่วนผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย และแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคง ในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปเชิงปริมาณ พบว่า การทราบและรับรู้ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบ ใหม่ต่อสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน มีค่า $\bar{x}=3.53$ ส่วนค่า S.D.=๙๙๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การรับทราบถึงแนวทางป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งโดยภาครัฐและท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีค่า $\bar{x}=3.๓๘$ ส่วนค่า S.D.=.๙๘๔ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภาครัฐและท้องถิ่นมี มาตรการในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยเสมอมา มีค่า $\bar{x}=3.๓๓$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๓๕ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนถาวรมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.๓๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๖๒ มีผล การรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง และการสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัย คุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยได้ระดับหนึ่งมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.๓๐$ ส่วนค่า S.D.=๙๙๒ มีผล การรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและ แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงใน รูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปโดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.๓๗$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคง ของสังคมไทย ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยพบว่า ภัยคุกคามรูปแบบเดิมหมายถึงภัยคุกคามทางด้าน การทหารเป็นหลัก ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีหลากหลายมิติ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงระดับ ท้องถิ่น เช่น ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของงานวิจัยฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่า หมายถึงภัยคุกคามหรืออันตรายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย ความสงบสุขของชุมชน ในจังหวัดเพชรบุรีทุกมิติ ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสรุปได้ดังนี้

๑. หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ยุติในปี พ.ศ.๒๔๘๘ มีองค์การระหว่างประเทศคือ องค์การสหประชาชาติ (UN) เข้ามาจัดระเบียบโลกเพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่าง ประเทศทำให้ ภัยคุกคามด้านการทหารและสงครามขนาดใหญ่มีหลักประกันว่าจะเกิดขึ้นได้ยาก แต่ ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องโดยแปรสภาพไปเป็นสงครามอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่าสงครามเย็น (Cold War) ซึ่งเป็นลักษณะของสงครามตัวแทนที่มีความขัดแย้งกันทางด้านอุดมการณ์ทางการเมือง โดยแบ่ง ออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายคอมมิวนิสต์มีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ กับ ฝ่ายเสรีประชาธิปไตยที่มี สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ ต่างฝ่ายต่างแข่งขันกันขยายอิทธิพลและจัดหาแนวร่วมสนับสนุนฝ่ายตน ต่อมา

เมื่อสงครามเย็นยุติลงในปี พ.ศ.๒๕๓๔ ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ฝ่ายสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำในการจัดระเบียบโลกเพียงฝ่ายเดียว (unipolar) ภัยคุกคามทางด้านการทหารในรูปแบบเดิมจึงเปลี่ยนแปลงไป ขณะที่กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในยุคของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านสารสนเทศ (ICT) และการคมนาคมขนส่งที่ทำให้โลกแคบและสังคมมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้น ประกอบกับค่านิยมของสังคมตามแนวคิดแบบตะวันตกภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกา เช่น กระแสประชาธิปไตย กระแสสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อมและการค้าเสรีในระบบทุนนิยม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อมของโลกรุนแรงขึ้น สังคมจึงให้ความสนใจกับภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่เรียกว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (non- traditional threats) ซึ่งมีหลากหลายมิติ

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในระดับโลก มีการอธิบายกันอย่างกว้างขวางในบริบทและมุมมองที่แตกต่างกัน แต่ที่โดดเด่นที่สุด คือ กลุ่มของ คริสต์ แอบบอต, พอล โรเจอร์ส และจอห์น สโลโบดา (Christ Abbott, Paul Rogers and John Sloboda) ที่ได้เขียนหนังสือ “Global Response to Global Threats” เผยแพร่ออกมาเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๙ กำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้ ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) ภัยจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) ๒) ภัยจากการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากร (Competition over Resources) ๓) ภัยจากการเกิดขึ้นใหม่ของชนกลุ่มน้อยในสังคมใหญ่ (Marginalization of the Majority World) และ ๔) ภัยจากการแพร่ขยายอิทธิพลทางทหาร (Global Militarization) นอกจากนี้ ยังมีการแยกย่อยลงไปอีก เช่น ภัยคุกคามจากโรคระบาด (Epidemiology) ภัยคุกคามทางสารสนเทศ (Information) ภัยจากอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime) ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และภัยคุกคามทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics)

ในระดับรัฐหรือประเทศไทย มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญหลายคนกำหนดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไว้หลากหลายมิติเช่นกัน ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้สรุปและกำหนดประเภทของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยไว้ ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน

ในระดับท้องถิ่นหรือระดับจังหวัดเพชรบุรี ที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาพรวมพบว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่หรืออันตรายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัยและความสุขต่อบุคคลและสังคมหรือชุมชนของจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ ๒๐ ประเภท ได้แก่ ๑) อุทกภัย ๒) ยาเสพติด ๓) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ชยะและการกำจัดขยะมูลฝอย ๕) การทุจริต

คอร์ปชั่น ๖) เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๗) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๘) ความยากจน ๙) เด็กแว้น ยามวิกาล ๑๐) มลพิษจากขยะเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๑๑) น้ำเน่าเสีย ๑๒) ไฟป่า ๑๓) อาหาร เร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ ๑๔) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๑๕) การกระทำ ความผิดตามแนวชายแดน ๑๖) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ ๑๗) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง ๑๘) น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก ๑๙) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง ๒๐) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำ ของโรคระบาด โดยอาจกล่าวได้ว่าภัยคุกคามรูปแบบใหม่ลำดับที่ ๑-๖ อยู่ในระดับที่ต้องเฝ้าระวังและมีผลกระทบอยู่มาก ส่วนภัยคุกคามด้านอื่นมีผลกระทบอยู่ในระดับปกติที่มีอยู่บางพื้นที่หรือตาม ฤดูกาล

ภัยคุกคามดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภาพรวม ๔ ด้าน คือ ๑) ผลกระทบด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การหลบหนีเข้าเมือง การกระทำผิดตามแนวชายแดน ๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เช่น อุทกภัย ความยากจน แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ธุรกิจการท่องเที่ยว น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง เด็กแว้นยามวิกาล เทคโนโลยีที่สมัยใหม่ สื่อที่ไม่เหมาะสม การคอร์ปชั่น มลพิษจากขยะ และการกำจัดขยะมูลฝอย ๔) ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทกภัย มลพิษทางอากาศ น้ำเน่าเสีย ไฟป่า การบุกรุกพื้นที่สาธารณะ น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง น้ำทะเลปนเปื้อนสารพลาสติก มลพิษจากขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย ทั้งนี้ ภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยต่อสังคมหลายด้านในขณะเดียวกัน

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในระดับท้องถิ่นนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาราดา ชัยนิคม (๒๕๕๘ : บทคัดย่อ)^๕ เรื่อง “ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่า เยาวชนมีความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงรวม ๖ ประเภท ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงไซเบอร์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการก่อการร้าย โดยภัยดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ในขณะที่องค์ความรู้ทางด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังคงมีลักษณะผูกขาดอยู่กับภาครัฐ ดังนั้นควรส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างความมั่นคงของรัฐที่อยู่ในดุลยภาพที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

^๕ภาราดา ชัยนิคม, *ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์*, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๘), หน้า บทคัดย่อ.

๒. วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี

ด้านอุทกภัย จากกรณีจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ทางภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนและชาวบ้านตื่นตัวและเตรียมตัวทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้จังหวัดเพชรบุรีได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำจากเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทางคลองสาย D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดสาย ภายใต้โครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ประกอบการติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่อำเภอบ้านแหลม ทำให้การระบายน้ำ ไหลลงทะเลได้สะดวกขึ้น

ด้านยาเสพติด ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบอย่างมากต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมมือกันหลายองค์กร เมืองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตต่อหน้าที่ด้วย บางชุมชนประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามแก้ปัญหาและพบปะพูดคุยกับผู้เสพยาเสพติดแล้วนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดยาเสพติด

ด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่า ในเขตจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานอุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มะค่า) และสัตว์ป่า (เลียงผา) มีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกป่าเพื่อการเกษตร นอกจากนั้น กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งขยะประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เป็นภัยคุกคามที่อาจกล่าวได้ว่ารุนแรงเพราะอยู่ในสภาพขยะล้นเมืองและยังไม่มีวิธีการที่สามารถกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาครัฐและผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งพยายามแก้ปัญหา

โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาดำเนินการ เช่น สร้างโรงงานกำจัดขยะที่ทันสมัยมาดำเนินการ แต่ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างโรงงานกำจัดขยะหวาดกลัวอันตรายและมีปฏิกิริยาต่อต้านคัดค้านทุกชุมชน อย่างไรก็ตาม มีชุมชนหลายแห่ง เช่น บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี มีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนโดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำขยะไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของหมู่บ้านอื่นนำไปใช้ประโยชน์ได้

ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันรณรงค์เพื่อป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นลักษณะประจำ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองและการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในที่นี้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟนเป็นหลัก การจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ในปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งประโยชน์และโทษ การดำเนินควบคุมจึงดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีคือสถาบันครอบครัวและชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐดำเนินการควบคุมสื่อที่เหมาะสมออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายของการใช้มือถือไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังคงยากที่จะดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ **ด้านแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง** แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากเป็นแรงงานจากเมียนมาลาวและกัมพูชา กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุดเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม แรงงานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาถูกต้องตามกฎหมาย มีทะเบียนควบคุม และมีการตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะผู้แทนจาก ๙ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะ แต่มีคนต่างด้าวกลุ่มหนึ่ง เช่น บุคคลสัญชาติอินเดีย เวียดนาม บังคลาเทศ และฝรั่งเศส ซึ่งไม่มีจำนวนไม่มากและมีทั้งผู้ลักลอบเข้าเมืองและผู้เข้าเมืองมาถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาวยังคงควบคุมได้ยาก ถึงแม้ว่าจะมีสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองประจำอยู่ที่อำเภอท่ายางคอยตรวจสอบอยู่เสมอ และมีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวด้านการประมงก็ตาม

ด้านความยากจน จังหวัดเพชรบุรีไม่ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่รุนแรง มีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน มีการแก้ปัญหาให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เป็นหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีโครงการไทยนิยมยั่งยืนและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีผลผลิตและมีงานทำอย่างต่อเนื่องเพียงแต่ยังขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดตลาดรองรับในลักษณะที่ครบวงจรทำให้มีปัญหาในการผลิต สำหรับคนที่อยู่ในวัยทำงานยังขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะถ้าเป็นงานเกษตรกรรม งานรับจ้างโดยมีค่าตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับแรงงานต่างด้าวจะปฏิเสธทำให้ตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชนซึ่งยังไม่มีมีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้

ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำการเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาแบบยั่งยืน ได้มากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น **ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล** เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนมีการประสานงานและร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นประจำ โดยตั้งด่านตรวจ สร้างเครือข่ายในชุมชน สร้างอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางบริเวณถนนในชุมชน เช่น หลังเต่า และหากตรวจพบผู้กระทำความผิดดำเนินการตักเตือน พบปะผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือดำเนินการตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนมากเป็นบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านน้ำเน่าเสีย ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของพื้นที่และชุมชน หลายครอบครัวหรือร้านค้าส่วนหนึ่งทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำหรือลำคลองโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ทำให้แม่น้ำหรือลำคลองสกปรกและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทราบและขอความร่วมมือให้ผู้อาศัยหรือร้านค้าที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเสียก่อนที่จะปล่อยลงแม่น้ำหรือลำคลอง **ด้านไฟฟ้า** แนวทางการจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านไฟฟ้ามีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าขึ้นเป็นลักษณะประจำในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน และหนองหญ้าปล้อง ทางความร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิดตามหลักการสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับทรัพย์สินทางการเกษตรและบ้านเรือนของชุมชนได้ โดยมีการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของรัฐ วัด โรงเรียนและชุมชน เช่น ที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่ง เพราะมีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม พบปะและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง **ด้านอาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ** ปัจจุบันมีแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ทางภาครัฐถึงแม้ว่าจะมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติกำกับดูแลและชุมชนมีส่วนร่วม อยู่แล้วก็ตาม การดำเนินการควบคุมยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะแพ้การโฆษณา การบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ดีและการบริการประเภทสะดวกซื้อ ทำให้การกำกับดูแลดำเนินการได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมอาจมีบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งในท้องถิ่น ไม่มีการใช้ความรุนแรง และหลังการลงคะแนนการเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ มีความขัดแย้งทางด้านการประกอบอาชีพซึ่ง

สามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด ความขัดแย้งที่มีแนวโน้มว่าจะรุนแรงในอนาคตน่าจะเป็นเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มต้องการพัฒนาซึ่งปัจจุบันทางภาครัฐและชุมชนพยายามไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาพร้อมกัน **ด้านการกระทำคามผิดตามแนวชายแดน** ซึ่งตรวจพบว่ามี การลักลอบเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและการทำลายสิ่งแวดล้อมด้านอำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางภาครัฐและชุมชนตระหนักและร่วมกันติดตามเฝ้าระวังและปราบปราม เมื่อตรวจพบก็ดำเนินการตามกฎหมาย **ด้านการบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์** เป็นความขัดแย้งในกรณีของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่เขตเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ซึ่งทางภาครัฐและชุมชนสามารถเจรจาตกลงกันได้โดยให้มีการปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งเท่าที่จำเป็นและมีผลกระทบกับสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

ด้านน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการแก้ปัญหาอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบัน ภาครัฐทั้งส่วนกลาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ส่วนภูมิภาค เช่น ฝ่ายโยธาธิการ ฝั่งเมือง และ ส่วนท้องถิ่นมีโครงการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑ **ด้านน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งมีสารพลาสติกปนเปื้อน** เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ยังไม่ก่อความรุนแรงให้กับสังคมที่ชัดเจนแต่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าดู และมีมาตรการป้องกันที่เห็นได้เป็นรูปทำคือองค์กรส่วนท้องถิ่นรณรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล **ด้านฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างถนนรถไฟทางคู่** เป็นโครงการที่มีการดำเนินการในระยะยาวจึงเกิดฝุ่นละอองรบกวนประชากรที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนานประมาณ ๕ ปี ชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันผู้ประกอบการใช้รถบรรทุกน้ำฉีดระงับฝุ่นอยู่เป็นลักษณะประจำแต่ยังไม่เพียงพอ **ด้านการอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาด** ซึ่งส่วนมากจะติดต่อระบาดมากับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามา ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจัดหางานและสาธารณสุขจังหวัดดำเนินการตรวจและเตรียมความพร้อมรองรับอยู่เสมอ

๓. ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหาต่อต้าน นำไปสู่การรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนต่อไป

๑) ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมหรือชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้เป็น ๔ ประเด็นสำคัญ ได้แก่

(๑) ผลกระทบด้านความขัดแย้งทางการเมืองการปกครอง ความขัดแย้งหรือความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของสังคม อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพียงระดับความนิยมในตัวบุคคลของผู้สังกัดพรรคการเมือง ไม่ทำให้ชุมชนต้องแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ที่ขัดแย้งกันชัดเจน จะมีการแบ่งพรรคแบ่งพรรคแบ่งพวกกันบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้ง แต่ไม่มีการใช้ความรุนแรงและหลังการเลือกตั้งก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ แตกต่างจากในอดีตที่บางพื้นที่อาจมีความรุนแรงถึงขั้น

การก่ออาชญากรรมเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งยังมีปรากฏอยู่เช่นกันทางด้าน การประกอบอาชีพ การอนุรักษ์และการพัฒนาซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัดและท้องถิ่น

สถานการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับ บทความเรื่องความแตกแยกทางความคิดของ คนในสังคม^๖ที่น่าสนใจบทความหนึ่งทางสื่อมวลชนที่กล่าวว่า สังคมไทยกำลังเผชิญกับความแตกแยก ทางความคิดโดยมีการแบ่งฝ่ายเป็นสีต่างๆ แม้แต่ในที่ทำงาน ในสถาบันหรือครอบครัวเดียวกัน ส่งผล ให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การทำรัฐประหารในปี.ศ.๒๕๔๙ และพ.ศ. ๒๕๕๗ ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมาก มีจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บมากที่สุดใน ประวัติศาสตร์ของไทย ความขัดแย้งในสังคมไทยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเลื่อมล้ำ ในสังคมและปัญหาในสังคมต่างๆ ตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม ปัญหา ครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม สังคมทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคม จึงเป็นเรื่องปกติเว้นแต่เพียงว่าความขัดแย้งดังกล่าวยังสามารถหาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่ใน สังคมได้หรือไม่

อีกประการหนึ่ง จากรายงานผลการวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่น กับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง ของ นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ^๗ พบว่า ๑) สาเหตุหลักของความขัดแย้งมี ๕ ประการ ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้าน ความสัมพันธ์ ด้านผลประโยชน์ และด้านค่านิยม ๒) กระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง อันเป็นวิธีที่ ถูกนำมาใช้มีหลากหลายวิธีผสมผสานกันไป ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การเจรจาไกล่เกลี่ยโดยบุคคลที่มี ความเป็นกลาง นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการที่ประกอบด้วยการประชุมเรียกกรองของผู้เดือดร้อนหรือ ชาวบ้าน การยื่นข้อเรียกร้องต่อหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การติดตามแก้ไข ปัญหาของหน่วยงานภาครัฐและการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ๓) สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการ คลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยการนำโครงการของรัฐไปปฏิบัติโดยผ่านการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชน การใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการตัดสินใจและใช้กลไกที่มี บุคคลซึ่งเป็นกลางหรือมีตัวแทนจากท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหา

(๒) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่เกือบทุกประเภทที่ตรวจ พบส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไม่โดยตรงก็ทางอ้อม เช่น ความยากจน อุทกภัย แรงงานต่างด้าวและการ หลบหนีเข้าเมือง การบุกรุกที่สาธารณะ ขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะ รวมทั้งปัญหาเด็กแว้น

^๖ ความขัดแย้งในสังคมไทย, (ออนไลน์) <http://thaidiffarant.blogspot.com/> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๗ นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ, ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

ในการนี้ ภัยคุกคามด้านความยากจน ถึงแม้ว่าในจังหวัดเพชรบุรีจะไม่ถึงขั้นรุนแรง แต่ในภาพรวมก็สอดคล้องกับบทความของ ธนพล สราญจิตร^๘ เรื่อง ปัญหาความยากจนของสังคมไทย ความว่า ความยากจนในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สะสมมานานและเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีความซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและลึกซึ้งต่อสังคมไทย นำไปสู่สาเหตุที่เชื่อมโยงกับปัญหาต่างๆ อีกมากมาย ประเทศไทยยังไม่สามารถเอาชนะปัญหาความยากจนได้ เนื่องจากยังคงมีปัญหาค่าความยากจนกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งยังมีสัดส่วนคนจนค่อนข้างสูง แม้ว่าประเทศไทยจะมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่รายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นกลับไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำทางรายได้อย่างจริงจัง ปัญหานี้มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ด้อยโอกาสหรือประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพและใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง การถูกเอาเปรียบด้วยวิธีการต่างๆ จากพ่อค้าคนกลางและนายจ้าง สำหรับเรื่องแรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ (๒๕๖๐: ม.ป.น.)^๙ เรื่อง “ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง” เมื่อปี ๒๕๖๐ สารระสำคัญสรุปได้ว่า ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองยังเป็นปัญหาสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ผู้หลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่เขตแดนติดต่อกัน สาเหตุที่มีการหลบหนีเข้าเมืองมาจาก ๑) ปัจจัยผลักดัน คือ ปัญหาภายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางด้านสังคม และ ๒) ปัจจัยดึงดูด คือ มูลเหตุจูงใจในประเทศไทย เช่น สภาพทางด้านภูมิประเทศเอื้ออำนวย เจ้าหน้าที่ภาครัฐดูแลไม่ทั่วถึง และการขาดแคลนแรงงานไทย รวมทั้งลักษณะของสังคมไทยที่เอื้อเพื่อพ่อแม่ การเข้ามาดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มาก โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นปัญหารูปแบบใหม่มี ๘ ประเภท ได้แก่ ๑) ยาเสพติด ๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ๓) ความขัดแย้งในสังคม ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) สาธารณภัย ๖) โรคระบาด ๗) การก่อการร้าย และ ๘) ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น กลุ่มมาเฟีย การค้ามนุษย์ การค้าประเวณี เป็นต้น ประเด็นเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนในภาพรวมควรใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมาย

^๘ ธนพล สราญจิตร, ปัญหาความยากจนในสังคมไทย, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘ : หน้า ๑๙-๒๐.

^๙ อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ, ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๖๐.

(๓) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม มีลักษณะเช่นเดียวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ คือ อันตรายหรือภัยคุกคามเกือบทุกประเภทมีผลกระทบต่อสังคมและชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นที่และแต่ละกรณี เช่น เด็กแว้นละเมิดกฎหมายจราจรสร้างความเดือดร้อนต่อผู้ใช้รถใช้ถนนนำมาซึ่งอันตรายและรบกวนชาวบ้านในยามวิกาล ยาเสพติดยังเป็นปัญหาระดับชาติที่มีความรุนแรง ด้านแรงงานข้ามชาติและผู้ลักลอบเข้าเมืองที่เข้ามาแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุขและการศึกษาของชุมชนตามหลักมนุษยธรรม ซึ่งนอกจากทางภาครัฐต้องเสียเงินงบประมาณในการบริหารจัดการแล้วยังก่อให้เกิดโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำอีกด้วย อีกประการหนึ่ง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ที่เปรียบเสมือนสิ่งเสพติดประเภทหนึ่งเพราะเมื่อเสพแล้วติดและมีความต้องการเครื่องใหม่ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นเครื่องที่ทำลายสุขภาพและความสัมพันธ์ในสังคม ในครอบครัว เมื่อมีการบริโภคมากเกินไปหรือไม่เหมาะสม อีกทั้งยังนำไปสู่การละเมิดพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ทุกรูปแบบ เช่น การซื้อขายสิ่งของผิดกฎหมาย การแชร์และนำเข้าสู่ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร เป็นต้น กรณีดังกล่าว มีส่วนสอดคล้องกับรายงานสรุปสถานการณ์ปัญหาทางสังคมของจังหวัดเพชรบุรีเมื่อปี ๒๕๕๘^{๙๐} โดยพิจารณาข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๕๗ กับปี ๒๕๕๘ พบว่า ปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนต่อไปมีหลายประเด็น เช่น ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยโดยรวมดีขึ้นแต่มีข้อที่น่าสังเกตว่า มีการเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง เบาหวาน ความดันและโรคหัวใจมากขึ้น ทางด้านการศึกษามีเด็กอายุ ๖ - ๑๕ ปี ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในการศึกษาภาคบังคับได้มากขึ้น สถานการณ์ปัญหาด้านแรงงานมีแนวโน้มมากขึ้น พร้อมนำเสนอข้อมูล “ความมั่นคงของมนุษย์ในประเทศไทย” ปี พ.ศ.๒๕๕๖ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่า สถานการณ์ทางด้านสังคมของจังหวัดเพชรบุรีโดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับปานกลาง คืออยู่ในลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ ลำดับที่ ๓ ของภาคกลาง และพบว่า สถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมของจังหวัดเพชรบุรี มี ๘ ประเด็น^{๙๑} ได้แก่ (๑) ยาเสพติด (๒) ด้านแรงงานต่างด้าว (๓) ด้านการลักลอบเข้าเมือง (๔) ด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) ประเด็นด้านสาธารณสุขภัยขนาดใหญ่ (๖) โรคระบาด (๗) ประเด็นด้านการก่อการร้าย และ ๘) ด้านการก่ออาชญากรรม

^{๙๐} กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี, สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙, หน้า ๑-๓.

^{๙๑} แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔), ม.ป.ป., หน้า ๑-๒.

อีกประการหนึ่ง เรื่องเกี่ยวกับภัยคุกคามด้านยาเสพติดสอดคล้องกับรายงาน คำนวณวิเคราะห์ของ พันตำรวจโท คม เหล่าบุตร^{๑๒} ที่ระบุว่า ยาเสพติดมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ ๑) มีความต้องการเสพยาอยู่เสมอ ๒) ต้องการเสพยาในปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ๓) เมื่อไม่ได้เสพยาจะมีอาการขาดยาและอยากยาโดยแสดงออกในลักษณะผิดปกติต่างๆ ๔) ยาเสพติดจะทำลายสุขภาพของผู้เสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายทรุดโทรมมีโรคแทรกซ้อนและทำให้เกิดอาการทางจิตประสาท ในปัจจุบันมียาเสพติด ๔ ประเภทหลัก ได้แก่ ๑) จำแนกตามแหล่งที่มา มี ๒ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ผื่น มอร์ฟีน กระต่อม กัญชา และประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ๒) จำแนกตามการออกฤทธิ์ต่อระบบประสาท มี ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทกดระบบประสาท ประเภทกระตุ้นประสาท ประเภทหลอนประสาท และประเภทผสมผสาน ๓) จำแนกตามองค์การอนามัยโลก มี ๙ ประเภท ได้แก่ ประเภทผื่นหรือมอร์ฟีน ประเภทบาบิทูเรท ประเภทแอลกอฮอล์ ประเภทแอมเฟตามีน ประเภทโคเคน ประเภทกัญชา ประเภทคัทไบเกอร์ต่อม ประเภทหลอนประสาท และประเภทอื่นๆ เช่น ทินเนอร์ น้ำยาล้างเล็บรวมทั้งบุหรี่ ๔) จำแนกตาม พรบ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งออกเป็นประเภทร้ายแรง เช่น เฮโรอีน ประเภททั่วไป เช่น มอร์ฟีน ประเภทยาเสพติดที่เป็นต้นตำรับยา เช่น ยาแก้ไอที่มีโคเคอีนผสม ประเภทสารเคมีบางชนิดที่ใช้ผลิตยาเสพติด เช่น แอซิติลคลอไรด์ และประเภทที่ ๕ ประเภทอื่นๆ เช่น กัญชา กระต่อม เห็ดขี้ควาย ปัจจุบันปัญหายาเสพติดมีความรุนแรงมากขึ้นถึงแม้รัฐบาลจะตระหนักและปราบปรามอยู่อย่างต่อเนื่องก็ตาม เพราะมีตัวยาเสพติดมากมายหลายประเภทและมีแพร่ระบาดทั่วทุกจังหวัด เป็นปัญหาระดับชาติ และไม่ใช่เป็นเรื่องเฉพาะของรัฐบาลหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเท่านั้น เป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องตระหนักและป้องกัน ไม่เช่นนั้นลูกหลาน คนรักหรือคนใกล้ชิดของท่านโดยเฉพาะเยาวชนอาจจะตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดได้ ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนในภาพรวมต้องเน้นที่ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ หลักธรรมาภิบาล และที่สำคัญคือหลักคุณธรรม จริยธรรมและการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด

(๔) ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในกรณีไฟป่าทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ สร้างความเสียหายต่อพืชพันธุ์ไม้นานาชนิด สัตว์ป่าซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นดินและบนต้นไม้ย่อมไร้ที่อยู่ บางตัวถึงแก่ความตาย การบุกรุกป่าโดยลักลอบตัดไม้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพันธุ์ไม้นุรักษ์ นอกจากนั้นขยะล้นเมืองเพราะบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ สร้างมลพิษทั้งทางน้ำและทางอากาศแก่ประชาชน ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือก่อให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพทำลายความสวยงามของพื้นที่ ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า ภัยคุกคามด้านทรัพยากรธรรมชาติและ

^{๑๒} พันตำรวจโท คม เหล่าบุตรสา, ปัจจัยที่ผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ประเภท ๑ ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ, รายงานคำนวณวิเคราะห์, มหาวิทยาลัยรังสิต, ๒๕๕๗.

สิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดปัญหาหรืออันตรายหลายประการ เช่น มลพิษทางน้ำและอากาศ ป่าไม้ ทรัพยากรพืชและสัตว์ ความเสื่อมของระบบนิเวศและปัญหาโลกร้อนที่สาทกล้อมรับว่าเป็นภัยคุกคาม และต้องร่วมกันแก้ปัญหาในระดับโลก

ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ญัฐววรรณ สุนทรวิโรจน์^{๑๓} เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ระบุว่า การขาดสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติจะมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ปัญหาด้านป่าไม้ ปัญหาด้านดิน ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณประโยชน์ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการกำจัดสิ่งปฏิกูล ปัญหาอากาศเสีย ปัญหาน้ำเสียและปัญหาเสียงรบกวน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมานั้น จะเห็นว่าไม่ได้รับการแก้ไขให้บรรลุผลได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุมาจาก ๑) ด้านกฎหมายและการเมือง กฎหมายที่มีอยู่มีลักษณะของการบริหารจัดการทรัพยากรขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ขาดความเป็นธรรมมีโทษต่ำมากโดยเฉพาะค่าเปรียบเทียบปรับและการเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ๒) ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประสบการณ์ในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย และ ๓) ด้านประชาชน ประชาชนคิดว่าปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไกลตัวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อในทันที ส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจหรือตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนในภาพรวมคงต้องเน้นที่การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ หลักธรรมาภิบาล การป้องกันการทุจริตหรือประพฤตินิชอบ และการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด เช่นเดียวกัน

จากข้อมูลข้างต้นอาจพิจารณาได้ว่า เครื่องมือหรือหลักการสำคัญที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมในจังหวัดเพชรบุรีแบบยั่งยืนได้มีดังนี้

๑) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation)^{๑๔} เป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้ นโยบายของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด กล่าวคือ การแปลงเนื้อหาของ

^{๑๓} ญัฐววรรณ สุนทรวิโรจน์, การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๖), หน้า ๒.

^{๑๔} Elearning.mcu.ac.th/mod/resource/view.php?id=282 ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

นโยบายที่รัฐบาลตัดสินใจประกาศใช้สำหรับเป็นเครื่องมือของรัฐในการแก้ปัญหาต่างๆ สนองตอบความต้องการของประชาชน ไปเป็นแผนงานและโครงการซึ่งจะมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะประกอบไปด้วยผู้ที่กำหนดนโยบาย คือ ฝ่ายการเมือง หรือฝ่ายบริหารจะทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและติดตามตรวจสอบ ฝ่ายราชการจะทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยแปลงเป็นแผนงานและโครงการที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สุดท้ายคือกลุ่มประชาชนที่จะได้รับประโยชน์จากนโยบายดังกล่าว ขณะเดียวกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติจะทำหน้าที่เป็นตัวสะท้อนความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายที่ดำเนินการไปแล้วด้วย

๒) หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี (Good governance) เป็นหลักการในการนำมาบริหารและปกครองประเทศให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยยึดหลักพื้นฐาน ๖ ประการ คือ ๑. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกา และมีการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชน ๒. หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ๓. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ๔. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ การทำประชาพิจารณ์ การร่วมลงประชามติ หรืออื่นๆที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ๕. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง ๖. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และมีการรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓) การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (Corruption) เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่ควบคุมและป้องกันไม่ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่กระทำการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรง ปัญหาหนึ่งของการเมือง การบริหารของไทย และเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาช้านานจนถึงปัจจุบัน และนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น องค์กรความโปร่งใสสากล (Transparency International) ให้ความหมายของคำว่า “คอร์รัปชัน” (Corruption) ไว้ หมายถึง การใช้อำนาจในหน้าที่หาประโยชน์

ส่วนตัว หรือ การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น โดยองค์การความโปร่งใสสากลได้ระบุถึงกรณีต่างๆ ที่จะสามารถเกิดขึ้นในการคอร์รัปชัน^{๑๕} ดังนี้

(๑) การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต
๒. ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ๓. การให้/รับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่เจ้าพนักงาน ส่วนสาเหตุของการคอร์รัปชัน มาจาก ๑. คนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทอง ๒. ค่านิยมแบบนิยมพวกพ้องและเครือญาติ ความสัมพันธ์ในเชิงผลประโยชน์ ๓. ระบบอุปถัมภ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลือตนในเรื่องต่าง ๆ ๔. ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ และ ๕. สภาพทางการเมืองที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น เพื่อช่วงชิงตำแหน่งทางการเมืองและผลประโยชน์

(๒) รูปแบบของการคอร์รัปชัน ๑. การทุจริตในการซื้อจัดจ้าง การทุจริตในเรื่องเหล่านี้มีตั้งแต่ การเรียกรับเงินสินบน ค่านายหน้า หรือการตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ในการอนุมัติคำร้องเพื่อดำเนินกิจการต่าง ๆ ๒. การทุจริตโดยการยกยอกทรัพย์สิน ของทางราชการหรือการทุจริตในการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล และค่าเช่าบ้าน เช่น การใช้พาหนะของราชการ โดยเบิกค่าพาหนะ หรือการเบิกเบี้ยเลี้ยงเกินวันเวลาที่ปฏิบัติจริง หรือ การเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ไม่ได้เช่าบ้านจริง ๓. การทุจริตโดยการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นในการแต่งตั้งข้าราชการ ในการเลื่อนตำแหน่ง หรือการโยกย้ายไปในพื้นที่ ที่อยากไป โดยการให้คำตอบแทน หรือเรียกว่า “การซื้อ” ๔. การซื้อขายเสียงและการให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ในการเลือกตั้ง การทุจริตเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการคอร์รัปชันทางการเมือง เช่น การให้เงิน สิ่งของ แก่หัวหน้าคะแนนเสียง

๔) การบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้บังคับกับบุคคลในสังคมให้มีแบบแผนความประพฤติหรือแนวทางการดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับวิถีทางของสังคม กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐโดยมีเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเป็นผู้ใช้บังคับตามกฎหมาย การฝ่าฝืนกฎหมายหรือการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีสาเหตุต่างกัน เช่น การทำตามกฎหมายก่อให้เกิดความยุ่งยาก ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป ทำให้ไม่คุ้มค่างับต้นทุนที่ลงไป และไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ สาเหตุเช่นนี้มักเกิดกับองค์กรธุรกิจที่ต้องแข่งขันทางการค้า หรือในกรณีที่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ต้องมีการกำจัดของเสียหรือบำบัดน้ำเสียด้วยตนเอง ลักษณะของการฝ่าฝืนกฎหมายอีกประการคือความไม่รู้หรือความจำเป็นบังคับ เช่น ชาวบ้านเข้าไปบุกรุกป่าสงวนเพื่อทำกิน เป็นต้น และเมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดกฎหมายแล้วพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่จะด้วยความเกรงกลัวว่าจะมีผลกระทบต่อตนเอง การคอร์รัปชันหรือด้วยเหตุใดก็ตามจะทำให้ไม่สามารถ

^{๑๕} <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/135/5> ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

แก้ปัญหาในสังคมได้เลยเพราะมีการลงโทษผู้กระทำผิด กฎหมายจึงไม่มีสภาพบังคับ หรือไม่มีความศักดิ์สิทธิ์ การใช้บังคับกฎหมายเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของสังคมไทยที่ต้องได้รับการแก้ไข

๕) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง งานวิจัยฉบับนี้เน้นที่ความมั่นคงปลอดภัยที่สังคมหรือชุมชน ดังนั้น การสร้างชุมชนเข้มแข็งจึงเป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่เป็นหลักการสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับชุมชน แนวทางหนึ่งที่จะนำมาใช้ประโยชน์เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมหรือพัฒนาต่อยอดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ซึ่งเป็นโครงการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในสังคมให้เกิดความสงบ สันติสุข มีความสามัคคีกลมเกลียว อันสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา ได้ร่วมกับคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ขับเคลื่อนโครงการ โดยประกาศเชิญชวนชาวไทยทุกคนน้อมนำหลักศีล ๕ มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ (๑) นำธรรมะไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักศีล ๕ (๒) ครอบครัวยุบอุ่น สังคมสงบสุข เกิดความปรองดองสมานฉันท์ (๓) เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด และอบายมุขต่างๆ (๔) พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและสังคมเพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ^{๑๖} การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ทั้งนี้ การเสริมสร้างทุนทางสังคมจะเป็นพื้นฐานหลัก โดยต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนและระหว่างชุมชน และเป็นพลังขับเคลื่อนของการพัฒนาประเทศ

ชุมชนเกิดจากการรวมตัวของผู้คนทั้งในชนบทและในเมือง ในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ในอาชีพหนึ่งหรือในความสนใจร่วมกันของคนหลายอาชีพจากหลายแห่ง หลายพื้นที่ การรวมตัวกันดังกล่าวมีทั้งที่เป็นมูลนิธิ เป็นสหกรณ์ สมาคม หรือรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมกันเป็นกลุ่มอาชีพ เป็นชมรม มีกติกาหลักการและกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกัน การเสริมสร้างให้ชุมชนมีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งมาร่วมคิดร่วมเรียนรู้สู่การปฏิบัติ มีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตาม ภูมิสังคม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตบนฐานทรัพยากร ภูมิปัญญา และวิถีวัฒนธรรมชุมชน ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักความเอื้ออาทร มีความสามัคคี เสียสละ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและผู้อื่น จึงเป็นการอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันของ

^{๑๖} https://www.google.com/search?ei=j9wuXcKkENbWz7sPvaqb8Al&q=การสร้างชุมชนเข้มแข็ง&oq=การสร้างชุมชนเข้มแข็ง&gs_l ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

คนในชุมชน เพื่อมุ่งไปสู่ความสุขที่เกิดจากความสมดุล ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อภัยคุกคามใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

นอกจากศีล ๕ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังมีหลักธรรมที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและป้องกันหรือแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนแบบยั่งยืนได้อีกหลายเรื่อง เช่น สาราณียธรรม ๖^{๑๗} หรือหลักธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี ซึ่งเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ หรือแม้กระทั่งในระดับโลก มี ๖ ประการ ซึ่งท่าน ป.ปยุตโต หรือสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ในปัจจุบันได้นำมารวบรวม และอธิบายความไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมดังต่อไปนี้ ๑) เมตตากายกรรม ตั้งเมตตากายกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้า และลับหลังคือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้า และลับหลัง ๒) เมตตาวจีกรรม ตั้งเมตตาวจีกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลังคือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือน ด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือทั้งต่อหน้า และลับหลัง ๓) เมตตามโนกรรม ตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ๔) สาธารณโภคิตา ได้สิ่งของใดมาก็แบ่งปัน คือ เมื่อได้สิ่งใดมา แม้เป็นของเล็กน้อย ก็ไม่หวงไว้ผู้เดียว นำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ๕) สีสสามัญญตา มีศีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของหมู่คณะ ๖) ทิฏฐิสามัญญ

^{๑๗} สาราณียธรรม ๖ : หลักการในการอยู่ร่วมกัน. (ออนไลน์) <https://mgronline.com/daily /detail /962000029668> ค้นวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ตา มีปฏิสัมพันธ์กันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ เห็นชอบร่วมกันใน ข้อที่เป็นหลักการ อันจะนำไปสู่ความหลุดพ้น สิ้นทุกข์ ขจัดปัญหา โดยนัยแห่งสาราณียธรรม ๖ ประการข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทำงานร่วมกัน จะต้องมีความหวังดีต่อกัน ไม่ริษยากัน ไม่ชิงดี ชิงเด่นต่อกันและกัน ไม่ว่าจะด้วยการ กระทำหรือจะด้วยการพูด หรือแม้กระทั่งการคิดใน ๓ ประการแรก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

๑) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของ สังคมไทยตามงานวิจัยฉบับนี้ เน้นที่สังคมและชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี จึงน่าจะมีประโยชน์กับชุมชน ชาวเพชรบุรีมากพอสมควร จึงควรเผยแพร่ผ่านทางสถาบันการศึกษาและชุมชนในท้องถิ่นให้ได้รับรู้ และตื่นตัวในการระมัดระวังป้องกันและร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชุมชนมีความ มั่นคงและปลอดภัยจากภัยคุกคามที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง

๒) เห็นสมควรสอดแทรกความรู้จากผลงานวิจัยเข้าไปในกิจกรรมของหมู่บ้านศีล ๕ เพื่อ ส่งเสริมและต่อยอดกิจกรรมดังกล่าวได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งน่าจะได้รับความสนใจบ้างไม่มากนักน้อยเพราะ เป็นเรื่องของภัยใกล้ตัวของชุมชนจังหวัดเพชรบุรีโดยตรง

๓) งานวิจัยฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ถึง ๒๐ เรื่อง มีประมาณ มมากเกินไปถึงขาดความละเอียดเชิงลึกในข้อมูลข่าวสารและแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาหรือรักษา ความมั่นคงปลอดภัยที่เป็นรูปธรรมชัดเจน จึงน่าจะมีการแยกหัวข้อเรื่องแต่ละเรื่อง แต่ละพื้นที่เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ด้านอุทกภัย ภัยแล้ง ของจังหวัดเพชรบุรี และแนวทางการ แก้ปัญหาแบบยั่งยืน

๒) รูปแบบการแก้ไขปัญหามลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนิน ชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๓) เพชรบุรี : ปัญหาขยะล้นเมืองและแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน

๔) กระบวนการสร้างสังคมปลอดภัยจากยาเสพติดของจังหวัดเพชรบุรี

๕) การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืนในพื้นที่อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- คณะรัฐมนตรี. **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔).** (กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี). ๒๕๖๐.
- ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๘๕ ก. **พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙.** ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙.
- _____. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.** ๖ เมษายน ๒๕๖๐.
- ธนพล สราญจิตร. **ปัญหาความยากจนในสังคมไทย.** วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๘.
- กลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี. **สรุปสถานการณ์ปัญหาสังคมเร่งด่วนของจังหวัดเพชรบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙.**
- แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔). ม.ป.ป.
- ภาราดา ชัยนิคม. **ความรู้และการเตรียมความพร้อมต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์.** รายงานการวิจัย. (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. ๒๕๕๘). หน้า บทคัดย่อ.
- นิธิตา สิริพงศ์ทักษิณ. **ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง.** รายงานการวิจัย. (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๕๗). หน้า บทคัดย่อ.
- พันตำรวจโท คม เหล่าบุตรสา. **ปัจจัยที่ผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดประเภท ๑ ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรลำโรงเหนือ.** รายงานค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยรังสิต. ๒๕๕๗.
- ณัฐวรรณ สุนทรวิโรดิโชติ. **การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน.** รายงานการวิจัย. (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา). ๒๕๕๖.
- อภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ. **ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง.** เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. วิทยาลัยการทัพบก. ๒๕๖๐.
- สำนักข่าวอิสรา. **เปิดงานวิจัย “พล.อ.ประยุทธ์” ความแตกแยก นปช. ปะทะ พันธมิตรฯ “ภัยคุกคามรูปแบบใหม่”.** (ออนไลน์) <https://www.isranews.org> ค้นวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ความขัดแย้งในสังคมไทย. (ออนไลน์) <http://thaidiffarant.blogspot.com/> ค้นวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

Elearning.mcu.ac.th/mod/resource/view.php?id=282 ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

<http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/135/5> ค้นคว้าเมื่อ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

สารานุกรม ๖ : หลักการในการอยู่ร่วมกัน. (ออนไลน์) <https://mgronline.com/daily/detail/9620000029668> ค้นวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก ข

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑. กิจกรรมด้านวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๑) จัดทำโปสเตอร์และแผ่นพับนำเสนอผลการวิจัย วิธีการและแนวทางการจัดการภัย
คุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

๒) หน่วยงานของรัฐสามารถนำผลการศึกษาไปสังเคราะห์สร้างแผนปฏิบัติการได้อ่าง
น่าเชื่อถือ โดยทราบปัญหา วิธีการ และแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ
ภาครัฐ สังคม และชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี

๓) จัดสัมมนาให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อนำเสนอข้อเท็จ และให้ประชาชนสำนึกถึงปัญหา
และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม

๒. กิจกรรมการป้องกัน การแก้ปัญหา การต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความ ปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวร

๑) จัดอบรมหลักกฎหมายเฉพาะด้านให้ทั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนทั่วไปทราบถึง
โทษของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๒๓ ด้าน

๒) ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เช่น การให้เบาะแสผู้ประพฤติดู ว่ากล่าวตักเตือน
บุตร-หลาน เข้าสู่กระบวนการรักษาบำบัด การปฏิบัติตามหลักกฎหมาย การให้สิทธิประชาชน การ
เป็นเจ้าของทรัพยากรท้องถิ่นร่วมกัน

๓. กิจกรรมด้านการรับรู้ การต่อต้าน และการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ จังหวัดเพชรบุรี

๑) ทราบสถานการณ์ความมั่นคงทั่วไปในระดับโลก ภูมิภาค รัฐ และสังคมไทย ซึ่งมีส่วน
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามกระแสโลกาภิวัตน์

๒) ทราบองค์ความรู้และการป้องกันของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยใน
ปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การขาดความสมดุลของการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ยาเสพติด และ
ปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นทั้งโดยธรรมชาติและเกิดจากการกระทำหรือพฤติกรรม
ของมนุษย์เอง และถือว่าเป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยโดยตรงทั้งในอดีต ปัจจุบันและมี
แนวโน้มว่าจะอาจรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเรื่อง มาตรการ
ป้องกัน ป้องปรามหรือการเตรียมรับมือของภาครัฐในการแก้ปัญหาดังกล่าวในปัจจุบัน

๓) ประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศสามารถรับรู้และนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่าง
ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตต่อไป

๔. กิจกรรมด้านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

๑) สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเผยแพร่และนำเสนอตามข้อเท็จจริง เพื่อก่อให้เกิดสำนึกและหลักการที่ถูกต้องของนักศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นความรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สัญญาณเตือนที่แวดล้อมตัว และการป้องกันร่วมกัน

๒) นักศึกษาสามารถรับรู้ถึงวิธีการ แนวทางการจัดการ แนวทางป้องกัน แก้ปัญหาการต่อต้าน และการรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

๕. กิจกรรมด้านการพัฒนาและส่งเสริม

แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างผู้นำชุมชน และประชาชนเป้าหมาย เพื่อหาประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษา และรูปแบบการแก้ไขปัญหายภัยคุกคามรูปแบบระดับชุมชนอย่างทั่วถึงและยั่งยืนต่อไป

ภาคผนวก ค

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาและผลที่ได้รับของโครงการ

**ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการมาและผลที่ได้รับของโครงการ**

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุ วัตถุประสงค์	โดยทำให้
๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ทราบถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยและจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงทางวิชาการเชิงประจักษ์จากเอกสารความมั่นคงของชาติ และงานศึกษาวิจัยทั่วไป	ข้อที่ ๑ - ๓	ทำให้สามารถนำไปสู่การกำหนดแนวทางและกรอบของการดำเนินการวิจัยได้
๒. ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย	ทราบถึงทัศนคติของให้ข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยและจังหวัดเพชรบุรี	ข้อที่ ๑ - ๓	ทำให้สามารถวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ที่มีบทบาทและความรู้เชิงประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่
๓. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย	ทราบถึงข้อมูลความคิดเห็นของผู้นำขององค์กร หัวหน้าส่วนงาน ผู้นำชุมชนทั้ง ๒๖ คน โดยสรุปประเด็นได้ดังนี้ ๑. องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๒. วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยอย่างมีขั้นตอน	ข้อที่ ๑ - ๓	ทำให้เกิดการรับรู้ถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกันแก้ปัญหาต่อต้านตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ (ต่อ)

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรล วัตถุประสงค์	โดยทำให้
	๓. ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหาต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัย หรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวร	ข้อที่ ๑ - ๓	ยั่งยืนถาวรต่อไป
๔. ข้อเสนอแนะอื่น	ทราบถึงประเด็นปัญหาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งภาครัฐต้องมีวิธีการและแนวทางการจัดการระดับภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยและจังหวัดเพชรบุรี ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดและสังคมไทยเชิงลึกซึ่งบุคคลหรือองค์ไม่รู้สึกรับรู้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่	ข้อที่ ๓	ทำให้ได้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนที่เกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้ง ๒๓ ด้าน ตลอดจนแนวทางการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป
๕. รายงานฉบับสมบูรณ์	ได้รายงานฉบับสมบูรณ์ที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยทั้ง ๓ ข้อคือ ๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ๒. เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย ๓. เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อ	ข้อ ๑ - ๓	ได้รายงานผลวิจัยที่มีคุณค่าสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย และผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ (ต่อ)

กิจกรรม	ผลที่ได้รับ	บรรลุ วัตถุประสงค์	โดยทำให้
	สังกมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน ตลอดจน นำไปสู่การรู้จักรักษาความ ปลอดภัยหรือความมั่นคงใน รูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป		ต่อสังกมไทยและแนวทาง ป้องกัน แก้ปัญหา ต่อด้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จัก รักษาความปลอดภัยหรือ ความมั่นคงในรูปแบบที่ ยั่งยืนถาวรต่อไป

ภาคผนวก ง
เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย

Non-Traditional Threats: Elements, Indicators and Its Impacts on Thai Social Security

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ ผู้วิจัยรับรองว่าจะไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑) ระดับผลการรับรู้

๕ หมายถึง มีผลการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีผลการรับรู้อยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีผลการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีผลการรับรู้อยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีผลการรับรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๒) เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ลงบน ตามความเป็นจริงท่าน

๑. เพศ ๑) ชาย ๒) หญิง
๒. อายุ ๑) ๑๖-๒๐ ปี ๒) ๒๑-๒๕ ปี
- ๓) ๒๖-๓๐ ปี ๔) ๓๑-๓๕ ปี
- ๕) ๓๖-๔๐ ปี ๖) ๔๑-๔๕ ปี
- ๗) ๔๖-๕๐ ปี ๘) ๕๑-๕๕ ปี
- ๙) ๕๖-๖๐ ปี ๑๐) ๖๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

- ๑) ประถมชั้น ๖ ๒) มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓
- ๓) มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ ๔) อนุปริญญา
- ๕)ปริญญาตรี ๖)ปริญญาโท
- ๗)ปริญญาเอก ๘) อื่น ๆ

๔. อาชีพ ๑) เกษตรกรรมและกสิกรรม ๒) รับจ้างทั่วไป
 ๓) ข้าราชการ ๔) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ๕) นักรูกรกิจ ๖) อาชีพอิสระ

๕. พื้นที่อาศัย

- ๑) อำเภอเมืองเพชรบุรี ๒) อำเภอเขาย้อย
 ๓) อำเภอหนองหญ้าปล้อง ๔) อำเภอชะอำ
 ๕) อำเภอท่ายาง ๖) อำเภอบ้านลาด
 ๗) อำเภอบ้านแหลม ๘) อำเภอแก่งกระจาน

ประเด็นที่ ๑ องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับผลการรับรู้				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	ท่านรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน					
๒	ท่านรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน					
๓	ท่านทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่					
๔	การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน					
๕	ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมากน้อยเพียงใด					

ประเด็นที่ ๒ วิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยอย่างไร ?

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับผลการรับรู้				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	ท่านสามารถเข้าถึงวิธีการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย					
๒	กระบวนการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ภาครัฐชี้แจงให้ประชาชนในชุมชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง					
๓	ชุมชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่					
๔	วิธีการและแนวทางการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความสอดคล้องกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจริง					
๕	ภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน					

ประเด็นที่ ๓ ผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา
ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่
ยั่งยืนถาวรต่อไปอย่างไร ?

ที่	ประเด็นคำถาม	ระดับผลการรับรู้				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	ท่านทราบและรับรู้ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยมากน้อยแค่ไหน					
๒	ท่านทราบถึงแนวทางป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งโดยภาครัฐและท้องถิ่นเป็นอย่างดี					
๓	ภาครัฐและท้องถิ่นมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยเสมอมา					
๔	การต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนถาวรมากน้อยเพียงใด					
๕	ท่านสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยได้ระดับหนึ่งมากน้อยเพียงใด					

ประเด็นที่ ๔ ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณแบบสอบถามทุกท่าน

นายณพ เฟื่องฟู และคณะ

หมายเหตุ : ภัยคุกคามรูปแบบเดิม หมายถึง ภัยคุกคามทางด้านการทหาร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศ แต่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หมายถึง ภัยทางด้านความมั่นคงของสังคมทุกระดับ เช่น ๑. ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒. ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓. การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔. ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด ๕. ความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖. การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗. แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘. ยาเสพติด และ ๙. ความยากจน

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทย

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... ฉายา/นามสกุล.....อายุ.....ปี
 พรรษา..... นักรธรรม..... เปรียญธรรม ประโยค วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
 ที่อยู่..... ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด
 ตำแหน่ง.....สังกัดหน่วย.....โทรศัพท์/มือถือ
 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....E-mail:

๒. ประเด็นการสัมภาษณ์

๑. องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ใน
 ทิศนะของท่านเป็นอย่างไร ?

๑) ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบดั้งเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
 หรือไม่อย่างไร ?.....

.....

๒) ท่านทราบองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบันได้หรือไม่อย่างไร ?

.....

๓) องค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในจังหวัดเพชรบุรีมีด้านใดบ้าง ?

.....

**๒. ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ
ภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยอย่างไร ?**

๑) ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ
ภาครัฐ ชุมชนในสังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีที่เกิดขึ้นข้างต้นนั้นอย่างไร ?

.....
.....
.....

๒) ท่านมีวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ
ภาครัฐ ชุมชนในสังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีที่เกิดขึ้นข้างต้นนั้นอย่างไร ?

.....
.....
.....

**๓. ท่านเห็นว่าผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน
แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืน
ถาวรต่อไปอย่างไร ?**

๑) ท่านเห็นว่าผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและในจังหวัด
เพชรบุรีมีลักษณะอย่างไรและอยู่ในระดับใด ?

.....
.....

๒) ท่านมีแนวทางป้องกันปัญหา การแก้ไขปัญหา และการต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบ
ใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและในจังหวัดเพชรบุรีปัจจุบันอย่างไร ?

.....
.....

๓) ท่านจะจัดการและรักษาความมั่นคงรูปแบบยั่งยืนถาวรของภาครัฐ ชุมชนใน
สังคมไทย และในจังหวัดเพชรบุรีต่อไปอย่างไร ?

.....
.....
.....

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน

นายณพ เฟื่องฟู และคณะ

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าพนักงานในสังกัดของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี และเทศบาลเมืองเพชรบุรี ดังนี้

๑. นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรหมศร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
๒. นายเฉลิมพล เพ็ญมุก	ผู้ดูแลหน่วยรักษาป่า ตำบลวังจันทร์
อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๓. นายชัญญ์ แสงหิรัญภาดา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
๔. นายประยูร สุขเจริญ	อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง
อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๕. นายพิชัย พัทธพจนารณ์	อดีตผู้อำนวยการฝ่ายบริการลูกค้า
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ จังหวัดเพชรบุรี
๖. นายพิกุล ดิฐวงศ์	คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพรหมมานุสรณ์
จังหวัดเพชรบุรี
๗. นายปรีชา บานชื่น	อดีตอาจารย์ชำนาญการพิเศษ โครงการโอลิมปิก-
วิชาการ โรงเรียนพรหมมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
๘. นายสุธี เล้าสุบินประเสริฐ	นายอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๙. นายจำลอง แก้วแดง	นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
๑๐. นางวรรณภา กุฎาการ	ผอ.กองวิชาการและแผนงาน
๑๑. นายสุรพล ภายเพชร	หน.ผ. แผนงานและงบประมาณ
๑๒. นายสรวิชัย เอี่ยมเอก	หน.ผ. บริการและเผยแพร่วิชาการ
๑๓. นางสาวนิตา แยมสรสวัสดิ์	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๒๔. นายนิพล ไชยสาวิ	เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
๑๕. พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์	รองผู้กำกับสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชะอำ
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

๑๖. พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผู้กำกับ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธร
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗
๑๗. พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ประธานชมรมผู้สูงอายุ
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และกรรมการศูนย์-
ยุติธรรม วัฒนธรรมของตำบลสมอพลี
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
๑๘. พ.อ.สนอง ธัญญานนท์ หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคง-
ภายใน จังหวัดเพชรบุรี
๑๙. พระครูวัชรสุวรรณาท, ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
๒๐. พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลิ้นช้าง ตำบลยางน้ำกัดเหนือ
อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
๒๑. นายสุบัน สวัสดิ์ประภา อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ระดับ ๙
เลขาธิการสโมสรไลออนส์เมืองชะอำ และ
เลขาธิการชมรมคนบ้านนาญชะอำ
๒๒. นายศิริสุข ยืนหาญ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับ
นโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๒๓. นางจงกล สุวรรณานนท์ ผู้อำนวยการจัดหางานจังหวัดเพชรบุรี
๒๔. นางสาวอมรรัตน์ กลุ่มจิตต์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
๒๕. นายชาญชัย อุ่มนุช ผู้นำชุมชนตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม
จังหวัดเพชรบุรี
๒๖. นายเทียนชัย เจริญศักดิ์ ปลัดอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาคผนวก จ
รูปภาพประกอบการวิจัย

รูปภาพประกอบการวิจัย

สัมภาษณ์: พระครูวัชรสุวรรณาทธ,ดร. เจ้าอาวาสวัดใหญ่สุวรรณาราม เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี และประธานสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐-๑๔.๒๕ น.

สัมภาษณ์: พระครูสุนทรวัชรการ เจ้าอาวาสวัดลินช้าง ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี และอาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๕.๒๕ น.

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: นางจงกล สุวรรณานนท์ ผอ.สนง.จัดหางานจังหวัดและน.ส.อมรรัตน์
กลุ่มจิตต์ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๑๐ - ๑๐.๑๐น.

สัมภาษณ์: นายณัฐวุฒิ เพ็ชรพรมศร รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๖.๑๕ น.

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: นายจำลอง แก้วแดง นายอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๖.๑๐ - ๑๗.๐๐ น.

สัมภาษณ์: คุณวรรณ กุฎาการ ผอ.กองวิชาการและแผนงาน นายสุรพล กายเพชร หนฝ.
แผนงานและงบประมาณ นายสรวิษฐ์ เอี่ยมเอก หนฝ.บริการและเผยแพร่
วิชาการ เทศบาลเมือง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (สัมภาษณ์รวม)
วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: นายศิริสุข ยืนหาญ (ปู่) ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะกรรมการระดับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๑๐ - ๑๓.๑๕ น.

สัมภาษณ์: น.ส.วนิดา แยมสรवल ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จังหวัดเพชรบุรี นายนิพล ไชยสาวิ จนท.สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๑.๓๐ - ๑๒.๑๕ น.

ประกอบกรวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: พ.ต.ท. ยุทธนา รัตนพันธ์ รอง ผกก.สอบสวน สถานีตำรวจภูธรชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๔๕ - ๑๐.๒๐ น.

สัมภาษณ์: พ.ท.สวัสดิ์ สีสุกใส รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี อำเภอบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี ประธานชมรมผู้สูงอายุอำเภอบ้านลาด และกรรมการศูนย์ยุติธรรม
วัฒนธรรมของตำบลสมอพลี จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๑.๑๐ น.

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: พ.ต.อ.กิตติ เฟื่องฟู ผกก.(สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ตำรวจภูธรภาค ๗ อดีต รอง ผกก.สภ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๔๐ น.

สัมภาษณ์: พ.อ.สนอง ธีัญญานนท์ หน.ฝ่ายงานข่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคง-
ภายใน จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๙.๑๕ - ๒๐.๒๐ น.

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

สัมภาษณ์: นายสุบัน สวัสดิ์ประภา อดีตผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ระดับ ๙, เลขานุการ
สโมสรไลออนส์เมืองชะอำ, เลขานุการชมรมคนบำนาญชะอำ
วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๕.๓๐-๑๖.๒๕ น.

สัมภาษณ์: นายมิตรชาย มีอิม ปลัดอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๑๐ - ๑๕.๐๐ น.

รูปภาพประกอบการวิจัย (ต่อ)

ภาพการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group): เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทย (Non-Traditional Threats : Elements, Indicators and Its Impacts on Thai Social Security)

ณ ร้านอาหารตำหลาย ถนนภูมिरักษ์ อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.

ภาคผนวก ฉ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย

แบบ สพ.๐๙.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ 1๘ พ.ค. ๒5๖๘

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า ผศ. ดร.ชัย โชนะปรีม ตำแหน่ง ภาวศาสตร์
ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ที่อยู่ ๑8 ม.4 ต.โพธิ์โรหมัน อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000
โทรศัพท์ 081-8567805 โทรสาร -

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง
"ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในจังหวัด
เพชรบุรี" ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ นายพ เพื่อพู่ และคณะ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ตั้งแต่ ก.ค. ๒5๖๘ จนถึง ก.ค. ๒๕๖๙ ซึ่งการนำ

ผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้นก่อให้เกิดผลดีดังนี้
จากการที่ข้าพเจ้าเป็นอาจารย์พิเศษและรับผิดชอบการเรียนการสอน 3 วิชา มีนักศึกษา รวม
150 คนและ ภาวเป็นกรรมการคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ม.ราชภัฏเพชรบุรี รวมทั้งการเป็นผ้ทรง
คุณวุฒิพิเศษที่ กก. อรรษาภิบาล จ. เพชรบุรี ได้ขอต่อทางกองคดีว่ามีผลงานวิจัยในการสอน
ในภาคการประมู ทำให้นักศึกษาได้ นำไปใช้ประโยชน์และ นำไปจัดทำบทความใน นิตยสาร โดยคณะเรื่อง
นำทีม คิงแก้วล้อม และนางงามงามชาติ ทำให้เกิดการตระหนักถึงปัญหา ร่วมกันค้นหา
มาตรการป้องกันป้องกัน เฉพาะเพชร รวมทั้งการติดตามและ ประเมินผลต่อไป

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ
(ผศ. ดร.ชัย โชนะปรีม)
ตำแหน่ง ภาวศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาคผนวก ช

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบจากงานวิจัย

ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) จากงานวิจัย
เรื่อง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และผลกระทบ
ต่อความมั่นคงของสังคมไทยในจังหวัดเพชรบุรี

ผลผลิต (Output)

ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์ประกอบ
ตัวบ่งชี้และผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในจังหวัดเพชรบุรี มี ๒๐ ประเภท ดังนี้

๑) อุทกภัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อสร้างสิ่งกีดขวางปิดกั้นหรือ
กีดขวางคลองระบายน้ำ การบุกรุกพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว และแม่น้ำที่เป็นเส้นทาง
ระบายน้ำสำคัญบางช่วงตื้นเขินไม่ได้ดูแลรักษาหรือขุดลอกตลอดสายมาเป็นเวลานาน เมื่อฝนตกหนัก
จะทำให้เกิดภาวะน้ำไหลบ่าท่วมพื้นที่ทำการเกษตร และเขตตัวเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำและแม่น้ำไหลผ่าน
โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนมากก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจและ
สังคมของจังหวัดเพชรบุรีมาก

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนมากเป็น
แรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๑,๑๕๐ คน ประกอบด้วยแรงงานจากเมียนมามากที่สุด ตาม
ด้วยลาวและกัมพูชาตามลำดับ กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุด ๑๐,๙๙๔ คน เพราะ
เป็นอำเภอที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ แรงงาน
ดังกล่าวเป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาโดยถูกต้อง แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่เป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง นอกจากนั้น
ยังมีผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดียน บังคลาเทศ รวมทั้งฝรั่งผิดดำ ที่เข้ามา
ถูกต้องแล้วหลบหนีซ่อนตัวอยู่แบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มคนเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาเป็นแรงงาน
นอกระบบ อาชญากรรมการค้ามนุษย์ แย่งงาน บางคนมีครอบครัวเข้ามาด้วยทำให้เกิดปัญหาสังคม
และแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุข การศึกษา ทำให้ภาครัฐต้องเสียงบประมาณดูแลและยาก
ต่อการควบคุมโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคระบาดที่อุบัติใหม่หลังจากที่โรคดังกล่าวหายไปจากสังคมไทยแล้ว

๓) ยาเสพติด ส่วนมากเป็นยาบ้าซึ่งมีระบาดอยู่ทั่วไป ยาไอซ์ระบาดอยู่ตามสถานที่
ท่องเที่ยว นอกจากนั้น เป็นประเภท กัญชา กระท่อม มีบ้างแต่ไม่มาก เป็นภัยคุกคามที่ทำลายสุขภาพ
ความสามารถของบุคคล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความปลอดภัยของสังคม และความมั่นคง
ของชาติ โดยเฉพาะในช่วงปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๒) ยาเสพติดประเภทยาบ้าเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย เพราะมี
ราคาถูก กล่าวคือสามารถหาซื้อได้ในราคา ๔ เม็ด ต่อ ๑๐๐ บาท ในกรณีนี้ รัฐบาลต้องเสียงบประมาณ
ในการปราบปราม บำบัดรักษาจำนวนมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดการคอร์รัปชันอีกด้วย

๔) **การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อชายแดนกับประเทศเมียนมา ได้แก่ เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ปัญหาสำคัญคือการเผาป่า การลักลอบตัดไม้ การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรของชาติ เกิดหมอกควันที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและมลพิษทางอากาศ ซึ่งภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษาความปลอดภัยในเรื่องดังกล่าวจำนวนมาก นอกจากนั้น ปัจจุบันยังพบว่ามี การลักลอบเข้าเมืองและต้องสงสัยว่ามีการลำเลียงยาเสพติดผ่านเข้ามาทางพื้นที่ด้านนี้ด้วย

๕) **ความยากจน** ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นภัยคุกคามที่รุนแรงของจังหวัดเพชรบุรี แต่ยังมีประชากรที่มีหนี้สินและไม่มีงานทำอยู่จำนวนมากเช่นกัน สาเหตุที่ไม่มีงานทำของคนที่อยู่ในวัยทำงาน อาจมาจากการเลิกงานและไม่ต้องการทำงานหนัก จึงอยู่ในสภาวะที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ เป็นหนี้เป็นสิน ประกอบกับคนที่ทำงานในภาคเกษตรหรือเกษตรกรยังคงอยู่ในภาวะยากลำบาก ทั้งจากปัญหาค่าครองชีพสูง ราคาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ ค่าปุ๋ยและราคาวัสดุที่นำมาใช้ทางการเกษตรสูงขึ้น การตกงาน การเลิกจ้างงาน การเลิกทำงาน การไม่มีที่ทำกินยังเป็นปัญหาอยู่ทั่วไป

๖) **เด็กวันยามวิกาล** เยาวชนนัดพบกันเพื่อแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะในเวลาค่ำคืน เช่น ถนนเพชรเกษมระหว่างอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเขาชัยยอด จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้ง ถนนสายรองและถนนภายในหมู่บ้านบางพื้นที่ ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเชิงก่อกรวน รบกวนการพักผ่อนของชาวบ้านทั่วไป และกีดขวางการจราจรก่อให้เกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิต บางครั้งถึงขั้นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่จับกุมได้ก็เดือดร้อนถึงผู้ปกครองที่ต้องเสียเวลาและทรัพย์สินเพราะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายจราจรของลูกหลาน

๗) **ขยะที่สร้างมลพิษ** ซึ่งมีทั้งขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เลิกใช้แล้วโดยเฉพาะที่นายทุนนำเข้ามาฝังกลบที่เขตอำเภอเขาชัยยอด ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะทั่วไปที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน จากการดำเนินการกำจัดขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบที่เพียงพอทำให้ขยะกลายเป็นขยะที่มีมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำทิ้งบนดินและใต้ดินเป็นอันตรายสำหรับผู้บริโภคและก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอีกด้วย

๘) **น้ำเน่าเสีย** ประชากรและผู้ประกอบธุรกิจจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แม่น้ำเพชรบุรีโดยไม่มีการควบคุมหรือการบำบัดน้ำเสีย เมื่อมีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดน้ำในแม่น้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็นในบางช่วง และมีแนวโน้มที่เป็นภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ที่ต้องการการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๙) **ไฟป่า** ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ได้แก่เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ภัย

คุกคามเกี่ยวกับไฟฟ้าในปัจจุบันส่วนมากเกิดขึ้นเพราะการกระทำของมนุษย์ เช่น ถางป่าเพื่อการเกษตร ย่องไถ่ คือการเผาเศษใบไม้แห้งเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังขณะเข้าไปยิงไถ่ป่าหรือล่าสัตว์ป่า ดาวผึ้ง คือการก่อไฟให้เกิดควันแล้วเข้าไปเก็บรังผึ้ง รวมทั้งเก็บพืชผักบางชนิดหลังไฟไหม้ป่า และเผาด้วยความคึกคะนองหรือประมาท เช่น การทิ้งก้นบุหรี่ที่ยังติดไฟอยู่จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาเผาป่าก็ตาม เมื่อเกิดไฟลุกลามเป็นไฟป่าย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ทำการเกษตรและ บ้านเรือนที่พักอาศัยของชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนเกิดหมอกควันพิษเป็นอันตรายต่อชุมชนและสังคมมาก

๑๐) เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งสามารถทำลายเนื้อเยื่อและระบบประสาท เป็นบ่อเกิดของมะเร็งชนิดต่างๆ นอกจากนั้นการเสพติดโทรศัพท์มือถือมากเกินไปจนความจำเป็น ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ภายในสังคมและยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และการแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (Junk food) เป็นอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางโภชนาการเท่าที่ควร นอกจากนั้น อาหารบางชนิดมีสารเคมีที่เป็นอันตรายเจือปน เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคลำไส้เนื้องอก หัวใจเต้นเร็ว โรคหัวใจ ส่วนอาหารที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตผิดปกติ สามารถก่อให้เกิดโรคอ้วน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน และโรคซึมเศร้าได้ อาหารดังกล่าวเป็นภัยใกล้ตัวที่เป็นภัยต่อสังคมมากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ทางด้านการเมืองการปกครอง ไม่มีความขัดแย้งรุนแรงหรือเด่นชัด เพราะประชากรในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากจะให้ความเคารพผู้ใหญ่ ถือพรรดพวกและญาติเป็นสำคัญ ความขัดแย้งหรือการเลือกข้างจะมีในช่วงที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ แต่หลังการเลือกตั้งทุกฝ่ายก็อยู่ร่วมกันได้แบบปกติแตกต่างจากในอดีตที่มีความรุนแรงถึงขั้นก่ออาชญากรรม ส่วนความแตกแยกทางความคิดทางด้านอื่นมีปรากฏอยู่บ้าง เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบการอาชีพทำนากุ้งในพื้นที่ใกล้เคียงกันในเขตอำเภอบ้านแหลม ผู้ที่มีแนวคิดอนุรักษ์กับผู้ที่มีแนวคิดพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะทางด้านสิ่งแวดล้อม

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ปัจจุบันตรวจพบว่ามีกรูกรุกที่สาธารณะลักลอบเข้าเมืองและลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาทางชายแดนเขตอำเภอแก่งกระจานซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่ายังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องกรูกรุกขนยาเสพติดแต่มีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากทางด้านอื่นมีมาตรการตรวจสอบและควบคุมเข้มงวด ผู้ประพฤติดังกล่าวจึงหลีกเลี่ยงและ

เปิดเส้นทางใหม่เป็นทางเลือก กรณีดังกล่าวอาจเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ที่ทางการต้องตระหนัก และเตรียมรับมือในการป้องกันและปราบปราม

๑๔) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งทางความคิดของฝ่ายอนุรักษ์ กับฝ่ายพัฒนา เช่น ชุมชนท้องถิ่นที่ตื่นตัวและต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บริเวณเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ชุมนุมคัดค้านฝ่ายเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาพะเนินทุ่งที่ต้องการเข้าไปพัฒนาถนนเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งที่ชำรุดทรุดโทรมและเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีดังกล่าวมีแนวโน้มจะขยายตัวไปสู่พื้นที่อื่นๆ มากขึ้นตามกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามจากธรรมชาติทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของ จังหวัดเพชรบุรี ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินทั้งของรัฐและประชาชน

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติกซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของ มนุษย์ เช่น โรคหัวใจ ระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะขยะพลาสติกมีจำนวนมาก และส่วนหนึ่งถูกทิ้งไปในทะเลแล้วเกิดการสลายตัวปนเปื้อนอยู่ในน้ำทะเล เมื่อคนบริโภคเกลือที่ทำมาจากน้ำทะเลจะได้รับสารพลาสติกหรือสารพิษเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑๗) ฝุ่นละอองจากการก่อสร้างที่เป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่เส้นทาง สายใต้ ซึ่งใช้เวลาในการก่อสร้างต่อเนื่องระยะเวลาหลายปีและไม่มีมาตรการกำจัดฝุ่นที่มีประสิทธิภาพเพียงพอจึงก่อให้เกิดความเดือดร้อนและปัญหาทางด้านสุขภาพของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณ ใกล้เคียงตลอดเส้นทางที่มีการก่อสร้าง

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิดที่หายไปจากสังคมไทยแล้วฟื้น คืนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรคอุจจาระร่วง โดยเข้ามา กับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้าน สาธารณะสุขที่มีประสิทธิภาพหรือเข้ามาอาศัยอยู่ในลักษณะชุมชนแออัด

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เช่น งานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ผู้ลักลอบเข้าเมือง จะมีเจ้าหน้าที่บางคนแสวงประโยชน์จากงานในหน้าที่ ดังกล่าว รวมถึงการละเลยหรือเพิกเฉยต่อการบังคับใช้กฎหมายของผู้มีอำนาจหน้าที่ก่อให้เกิดปัญหา รุนแรงขึ้นในภายหลัง

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย สภาพปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะขยะล้นเมือง เป็นภัยคุกคามต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ทั้งขยะที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของประชากรและขยะ จากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เพราะไม่สามารถดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อกำจัดขยะไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม เนื่องจากถูก

ต่อต้านจากชุมชนที่เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพราะวาทศาสตร์หรือความเชื่อมั่นในกระบวนการกำจัดขยะดังกล่าว

ส่วนองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงปริมาณ พบว่า การรับรู้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}=3.63$ ส่วนค่า S.D.= .๙๘๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การรับรู้ถึงผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในชุมชนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีค่า $\bar{x}= 3.50$ ส่วนค่า S.D.= .๙๖๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ มาก การทราบถึงตัวบ่งชี้ว่ามีภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในสังคมที่อาศัยอยู่ มีค่า $\bar{x}= 3.40$ ส่วนค่า S.D.= .๙๕๗ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง การรับรู้ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจน มีค่า $\bar{x}=3.37$ ส่วนค่า S.D.= .๙๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีผลกระทบต่อครอบครัวหรือตัวท่านเองมากน้อยเพียงใด มีค่า $\bar{x}=3.30$ ส่วนค่า S.D. ๑.๐๐๖ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาขององค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยรวม มีค่า $\bar{x}=3.44$ ส่วนค่า S.D.=๐.๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลลัพธ์ (Outcome)

ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (tradition threats) เป็นภัยคุกคามที่เน้นเฉพาะความขัดแย้งทางด้านการทหาร ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (non - tradition threats) มีหลากหลายมิติที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมเกือบทุกด้าน ซึ่งสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เคยกำหนดไว้ ๙ ประเภทเมื่อปี ๒๕๕๐ ได้แก่ ๑) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ๒) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง ๓) การขาดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและโรคระบาด ๕) ความมั่นคงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๖) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๗) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ๘) ยาเสพติด และ ๙) ความยากจน สำหรับในระดับท้องถิ่น พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยสามารถแยกย่อยออกมาได้ ๒๐ ประเภทที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของสังคม ๔ ด้านได้แก่ ๑) ด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกด้านความคิดของคนในสังคม ๒) ด้านเศรษฐกิจ เช่น อุทกภัย ความยากจน ๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติดเทคโนโลยีสารสนเทศ ๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเผาทำลายป่า ขยะล้นเมือง ทั้งนี้ ภัยคุกคามประเภทหนึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงได้หลายด้าน เช่น อุทกภัย ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และแก้ปัญหาภัยคุกคามดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่

ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ สำหรับแนวทางที่จะดำเนินการป้องกัน แก้ปัญหาให้เกิดความมั่นคงแบบยั่งยืนนั้น มีแนวทางปฏิบัติสรุปได้ดังนี้ ๑) การสร้างชุมชนเข้มแข็ง (Strong Communities) เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ๒) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) อย่างมีประสิทธิภาพโดยพัฒนาเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและรับผิดชอบ ๓) ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good governance) หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานของทุกฝ่ายในสังคม ๔) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) ต้องเคร่งครัดเสมอภาคและเป็นธรรม ๕) การป้องกันปราบปราม การทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (Corruption) ต้องเข้มแข็งเพื่อต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ นอกจากนี้ยังมี ปรัชญาและหลักธรรมที่สามารถนำมาเป็นแนวทางเสริมสร้างให้สังคมมีความมั่นคงยั่งยืนได้อีกหลายประการ เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศีล ๕ อปรีหานิยธรรม ๗ และสาราณีนียธรรม ๖ เป็นต้น

ผลกระทบ (Impact)

๑. **ผลกระทบด้านความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม** ความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของสังคม เป็นเพียงระดับความนิยมในตัวบุคคลหรือพรรคการเมืองเท่านั้น จะมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้ง แตกต่างจากในอดีตที่บางพื้นที่มีความรุนแรงถึงขั้นการก่ออาชญากรรมเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม ส่วนความแตกแยกหรือขัดแย้งอื่นๆ ที่มีอยู่เป็นความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ และการอนุรักษ์กับการพัฒนา ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัดและท้องถิ่นโดยการเจรจาไกล่เกลี่ยและกระบวนการยุติธรรม

สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานรัฐในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ทุ่งสระ จังหวัดพัทลุง ของนิศา สิริพงศ์ทักษิณ พบว่า ๑) สาเหตุหลักของความขัดแย้งมี ๕ ประการ ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านความสัมพันธ์ ด้านผลประโยชน์ และด้านค่านิยม ๒) กระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง อันเป็นวิธีที่ถูกนำมาใช้มีหลากหลายวิธีผสมผสานกันไป ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การเจรจาไกล่เกลี่ยโดยบุคคลที่มีความเป็นกลาง การติดตามแก้ไขปัญหาของหน่วยงานภาครัฐแล้วนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และการนำโครงการของรัฐไปปฏิบัติโดยผ่านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในชุมชน

๒. **ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ** ภัยคุกคามรูปแบบใหม่เกือบทุกประเภทที่ตรวจพบส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ความยากจน อุทกภัย แรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมือง การบุกรุกที่สาธารณะ ขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะ รวมทั้งปัญหาเด็กแว้นยามวิกาล

ในการนี้ ภัยคุกคามด้านความยากจน ถึงแม้ว่าในจังหวัดเพชรบุรีจะไม่ถึงขั้นรุนแรง แต่ในภาพรวมก็สอดคล้องกับบทความของธนพล สราญจิตร เรื่อง ปัญหาความยากจนของสังคมไทย ความว่า ความยากจนในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สะสมมานานและเป็นปัญหาระดับชาติ ประเทศไทยยังไม่

สามารถเอาชนะปัญหาความยากจนได้ ถึงแม้ว่าจะมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่รายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นกลับไม่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งกระทบต่อประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม

สำหรับเรื่องแรงงานต่างด้าวและการหลบหนีเข้าเมือง สอดคล้องกับงานวิจัย ของอภิชาติ ทรัพย์ประเสริฐ (๒๕๖๐: ม.ป.น.) เรื่อง “ปัญหาหลบหนีเข้าเมืองกับภัยคุกคามความมั่นคง” สารสำคัญสรุปได้ว่า ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองส่วนมากมาจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีสาเหตุมาจาก ๑) ปัจจัยผลักดัน คือ ปัญหาภายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และ ๒) ปัจจัยดึงดูด คือ การขาดแคลนแรงงานในไทย และปัจจัยอื่นๆ เกื้อกูล เช่น สภาพทางด้านภูมิประเทศ รวมทั้งลักษณะของสังคมไทยที่เอื้อเพื่อผู้หนีภัย กรณีดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มาก เช่น ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โรคระบาด และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

๓. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม มีลักษณะเช่นเดียวกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ คือ อันตรายหรือภัยคุกคามเกือบทุกประเภทมีผลกระทบต่อสังคมและชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นที่และแต่ละกรณี เช่น เด็กแว้นละเมิดกฎหมายจราจร สร้างความเดือดร้อนต่อผู้ใช้รถใช้ถนนนำมาซึ่งอันตรายและรบกวนชาวบ้านในยามวิกาล ยาเสพติดยังเป็นปัญหาระดับชาติที่มีความรุนแรง ด้านแรงงานข้ามชาติและผู้ลักลอบเข้าเมืองที่เข้ามาแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุขและการศึกษาของชุมชน ซึ่งนอกจากทางภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการบริหารจัดการแล้วยังก่อให้เกิดโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำอีกด้วย อีกประการหนึ่ง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น โทรศัพท์มือถือที่เปรียบเสมือนสิ่งเสพติดประเภทหนึ่งเพราะเมื่อเสพติดแล้วติดและมีความต้องการเครื่องใหม่ที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพและความสัมพันธ์ในสังคม ในครอบครัว เมื่อมีการบริโภคมากเกินไปหรือใช้ไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การซื้อขายสิ่งของผิดกฎหมาย การแชร์และนำเข้าสู่ข้อมูลที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร เป็นต้น

กรณีดังกล่าว มีส่วนสอดคล้องกับรายงานสรุปสถานการณ์ปัญหาทางสังคมของจังหวัดเพชรบุรีเมื่อปี ๒๕๕๘ พบว่า ปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนต่อไปมีหลายประเด็น เช่น ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยโดยรวมดีขึ้นแต่มีข้อที่น่าสังเกตว่ามีการเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง เบาหวาน ความดันและโรคหัวใจมากขึ้น ทางด้านการศึกษา มีเด็กอายุ ๖ - ๑๕ ปี ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในการศึกษาภาคบังคับได้มากขึ้น สถานการณ์ปัญหาด้านแรงงานมีแนวโน้มมากขึ้น และมีรายงานเกี่ยวกับ “ความมั่นคงของมนุษย์ในประเทศไทย” ปี พ.ศ.

๒๕๕๖ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่า สถานการณ์ทางด้านสังคมของจังหวัดเพชรบุรีโดยภาพรวมจัดอยู่ในระดับปานกลาง คืออยู่ในลำดับที่ ๔๔ ของประเทศ ลำดับที่ ๓ ของภาคกลาง และพบว่า สถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมของจังหวัดเพชรบุรี มี ๘ ประเภท ได้แก่ ๑) ยาเสพติด ๒) แรงงานต่างด้าว ๓) การลักลอบเข้าเมือง ๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) สาธารณภัย ๖) โรคระบาด ๗) การก่อการร้าย และ ๘) การก่ออาชญากรรม

๔. ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในกรณีไฟป่าทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ สร้างความเสียหายต่อพืชพันธุ์ไม้นานาชนิดและสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ทั้งใต้ดิน บนดินและบนต้นไม้มาก ปัญหาขยะล้นเมืองเพราะการบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรด้วยข้อจำกัดต่างๆ เช่น ความมั่งคั่ง เครื่องมือ การต่อต้านจากชุมชน สร้างมลพิษทั้งทางน้ำ ทางบกและทางอากาศแก่ประชาชนส่วนรวม ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือก่อให้เกิดปัญหาด้านทรศนะอุจาดทำลายความสวยงามของพื้นที่ ทำลายบรรยากาศการท่องเที่ยว เช่น บริเวณชายฝั่งทะเลที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า ภัยคุกคามด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดปัญหาหรืออันตรายหลายประการ เช่น ป่าไม้ อุทกภัย ทรัพยากรพืชและสัตว์ มลพิษต่างๆ ความเสื่อมของระบบนิเวศและปัญหาโลกร้อนที่สากลยอมรับว่าเป็นภัยคุกคามและต้องร่วมกันแก้ปัญหาในระดับโลก

ผลกระทบทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของณัฐวรรณ์สุนทรวิธิโชติ เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ระบุว่า การขาดสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ จะมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ปัญหาด้านป่าไม้ ปัญหาด้านดิน ปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการกำจัดสิ่งปฏิกูล ปัญหาน้ำ อากาศเสีย เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัญหาและอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา นั้น จะเห็นว่าไม่ได้รับการแก้ไขให้บรรลุผลได้เท่าที่ควร เพราะว่า ๑) ด้านกฎหมายและการเมือง เนื่องจากกฎหมายขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้และการเกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ๒) ด้านเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งประสบการณ์ในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ๓) ด้านประชาชน ประชาชนคิดว่าปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไกลตัวทำให้ประชาชนโดยทั่วไปไม่ค่อยให้ความสนใจหรือตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต

แบบสรุปโครงการวิจัย

สัญญาเลขที่	ว.๓๐๘/๒๕๖๑
ชื่อโครงการ	ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ : องค์กรประกอบ ตัวบ่งชี้ และผลกระทบ ต่อความมั่นคงของสังคมไทย
หัวหน้าโครงการ	นายณพ เฟื่องฟู พระครูอุดมเจติยารักษ์ และคณะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
ความเป็นมาและความสำคัญ	
<p>สำหรับความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงภายในประเทศ ประการแรกความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ได้เพิ่มระดับและขอบเขตที่กว้างขวาง ทั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงสถาบันฯ มาแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ และการปรากฏแนวคิดในเชิงปฏิรูป รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันฯ ที่ขัดต่อหลักสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ในสังคม ประกอบกับความผูกพันเชื่อมโยงของประชาชนบางส่วน โดยเฉพาะในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีต่อสถาบันฯ ถูกลดทอนลง เนื่องจากขาดความเข้าใจ ความตระหนักรู้อย่างถูกต้องแท้จริงถึงความสำคัญของสถาบันฯ ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและจุดยึดเหนี่ยวของสังคมไทย ประการที่สองความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมามีทิศทางที่นำสังคมไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมือง ที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมไทยกำลังอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่างๆ ในห้วงที่ผ่านมากการเคลื่อนไหวทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายสุดโต่งทางการเมือง ส่งผลให้สภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น และโดยที่ความอดทนอดกลั้นของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมมีแนวโน้มลดต่ำลง ทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง ยังคงเป็นจุดประาะบางในการรักษาเอกภาพของชาติและการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมไทย หากการสร้างคสมานฉันท์ปรองดองและการแก้ไขรากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งยังคงไม่บรรลุผล ประการที่สามความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดขึ้นมาเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมี</p>	

ความเชื่อมโยงกันหลายมิติ อันมีปัจจัยหลักที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขของปัญหา คือ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ โดยการต่อสู้ที่ใช้ความรุนแรงเป็นผลมาจากคนกลุ่มหนึ่ง ที่มีอุดมการณ์ต้องการแบ่งแยกดินแดน ได้นำเงื่อนไขอัตลักษณ์เฉพาะมาขยายผลในการใช้ความรุนแรง นอกจากนี้ได้ปรากฏ เงื่อนไขที่ทำให้สถานการณ์ซับซ้อน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คือ ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาภัยแทรกซ้อนบทบาทของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่เห็นต่างจากรัฐ และถูกดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของผู้เห็นต่างจากรัฐ การเข้ามามีบทบาทและแทรกแซงขององค์กรระหว่างประเทศ

ประการที่สี่ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤตศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหาร ซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น แต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ประกอบกับการทุจริตในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชน ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนยอมรับกระบวนการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้ก่อกำเนิดพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม

ประการที่ห้าปัญหา ยาเสพติด ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ ปัญหา ยาเสพติดเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการทำลายศักยภาพของประชากร และปัญหาการขยายตัวขององค์กรอาชญากรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องเผชิญกับการลักลอบค้า ยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นประเทศทางผ่านและประเทศปลายทาง ในขณะที่การลักลอบขนยาเสพติดและแหล่งพักยาเสพติด ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนฝั่งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่สำคัญ รองลงมาคือพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้กลุ่มนักค้าจากนอกภูมิภาคเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ และการลำเลียงยาเสพติดจากหลายแหล่งผลิตทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งการจับกุมกระทำได้ยากขึ้นเนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของการจัดองค์กรและรูปแบบและวิธีการ ของการค้ายาเสพติดที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

และประการสุดท้ายความเสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติ สภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสภาวะโลกร้อน เกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มจำนวนของประชากรโลก รวมถึงการพัฒนาประเทศที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลักนำไปสู่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดความสมดุล ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ นำไปสู่ภัยพิบัติธรรมชาติเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย วาตภัย รวมถึงสถานการณ์แผ่นดินไหวที่เพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการเตรียมความพร้อมในลักษณะ

ที่สามารถบริหารจัดการวิกฤตการณ์และภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นป้องกัน การแก้ไขและการฟื้นฟูสถานการณ์ผลกระทบจากวิกฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติในระดับรุนแรงมากขึ้น ควบคู่กับการขยายความร่วมมือกับประชาคมโลกเพื่อจัดการกับภัยพิบัติดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การป้องกัน และแนวทางแก้ไขภัยเหล่านั้น ซึ่งเกิดขึ้นแล้วและส่งผลกระทบต่อสังคมไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะนำมาตรการของรัฐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ องค์กรความรู้ทางพระพุทธศาสนา แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการบูรณาการทางวิชาการ และการกล่อมเกลากลุ่มบุคคลเป้าหมายในท้องถิ่นเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวตระหนักถึงแนวทางการป้องกัน การต่อต้าน ภัยคุกคามและการรักษาความปลอดภัยของสังคมไทยในท้องถิ่นให้พ้นจากภัยคุกคามดังกล่าวได้แบบยั่งยืน

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่
๒. เพื่อศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย
๓. เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

ผลการวิจัย

งานวิจัยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๖ คน กลุ่มที่ ๒ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) จำนวน ๑๐ คน และกลุ่มที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๖ ชุด โดยผลการศึกษสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

๑. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ผลการศึกษาองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามของจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วยภัยต่างๆ ดังนี้

- ๑) อุทกภัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การก่อสร้างสิ่งกีดขวางปิดกั้นหรือกีดขวางคลองระบายน้ำ การบุกรุกพื้นที่สาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนตัว และแม่น้ำที่เป็นเส้นทางระบายน้ำสำคัญบางช่วงตื้นเขินไม่ได้ดูแลรักษาหรือขาดลอกตลอดสายมาเป็นเวลานาน เมื่อฝนตกหนักจะทำให้เกิดภาวะน้ำไหลป่าท่วมพื้นที่ทำการเกษตร และเขตตัวเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ต่ำและแม่น้ำไหลผ่าน โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๙-๒๕๖๐ มีปริมาณน้ำฝนมากก่อให้เกิดความเสียหายทางด้าน

เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดเพชรบุรีมาก

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนมากเป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีทั้งหมด ๒๑,๑๕๐ คน ประกอบด้วยแรงงานจากเมียนมามากที่สุดตามด้วยลาวและกัมพูชาตามลำดับ กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุด ๑๐,๙๙๔ คน เพราะเป็นอำเภอที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รองลงไปอยู่ที่อำเภอบ้านแหลม และอำเภอชะอำ แรงงานดังกล่าวเป็นแรงงานที่เข้าเมืองมาโดยถูกต้อง แต่ยังมีส่วนหนึ่งที่เป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง นอกจากนั้น ยังมีผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินเดีย บังคลาเทศ รวมทั้งฝรั่งผิวดำที่เข้ามาถูกต้องแล้วหลบหนีซ่อนตัวอยู่แบบไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กลุ่มคนเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาเป็นแรงงานนอกระบบ อาชญากรรมการค้ามนุษย์ แย่งงาน บางคนมีครอบครัวเข้ามาด้วยทำให้เกิดปัญหาสังคมและแย่งชิงการบริการทางด้านสาธารณสุข การศึกษา ทำให้ภาครัฐต้องเสียงบประมาณดูแลและยากต่อการควบคุมโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคระบาดที่อุบัติใหม่หลังจากที่โรคดังกล่าวหายไปจากสังคมไทยแล้ว

๓) ยาเสพติด ส่วนมากเป็นยาบ้าซึ่งมีระบาดอยู่ทั่วไป ยาไอซ์ระบาดอยู่มากตามสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนั้น เป็นประเภท กัญชา กระท่อม มีบ้างแต่ไม่มาก เป็นภัยคุกคามที่ทำลายสุขภาพ ความสามารถของบุคคล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความปลอดภัยของสังคมและความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะในช่วงปัจจุบัน (ปี ๒๕๖๒) ยาเสพติดประเภทยาบ้าเป็นสิ่งที่เข้าถึงได้ง่าย เพราะมีราคาถูก กล่าวคือสามารถหาซื้อได้ในราคา ๔ เม็ด ต่อ ๑๐๐ บาท ในกรณีนี้รัฐบาลต้องเสียงบประมาณในการปราบปราม บำบัดรักษาจำนวนมาก อีกทั้งยังก่อให้เกิดการคอร์รัปชันอีกด้วย

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อชายแดนกับประเทศเมียนมาได้แก่เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ปัญหาสำคัญคือการเผาป่า การลักลอบตัดไม้ การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรสินของชาติ เกิดหมอกควันที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและมลพิษทางอากาศ ซึ่งภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษาความปลอดภัยในเรื่องดังกล่าวจำนวนมาก นอกจากนั้น ปัจจุบันยังพบว่ามีกรลักลอบเข้าเมืองและต้องสงสัยว่ามีการลำเลียงยาเสพติดผ่านเข้ามาทางพื้นที่ด้านนี้ด้วย

๕) ความยากจน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นภัยคุกคามที่รุนแรงของจังหวัดเพชรบุรี แต่ยังมีประชากรที่มีหนี้สินและไม่มีงานทำอยู่จำนวนมากเช่นกัน สาเหตุที่ไม่มีงานทำของคนที่อยู่ในวัยทำงานอาจมาจากการเลือกงานและไม่ต้องการทำงานหนัก จึงอยู่ในสภาวะที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ เป็นหนี้เป็นสิน ประกอบกับคนที่ทำงานในภาคเกษตรหรือเกษตรกรยังตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ทั้งจาก ปัญหาค่าครองชีพสูง ราคาผลผลิตทางเกษตรตกต่ำ ค่าปุ๋ยและราคาวัสดุที่

นำมาใช้ทางด้านการเกษตรสูงขึ้น การตกงาน การเลิกจ้างงาน การเลิกทำงาน การไม่มีที่ทำกินยังเป็นปัญหาอยู่ทั่วไป

๖) เด็กแว้นยามวิกาล เยาวชนนัดพบกันเพื่อแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะในเวลาค่ำคืน เช่น ถนนเพชรเกษมระหว่างอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้ง ถนนสายรองและถนนภายในหมู่บ้านบางพื้นที่ ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนเชิงก่อกวน รบกวนการพักผ่อนของชาวบ้านทั่วไป และกีดขวางการจราจรก่อให้เกิดอุบัติเหตุอยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิต บางครั้งถึงขั้นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่จับกุมได้ก็เดือดร้อนถึงผู้ปกครองที่ต้องเสียเวลาและทรัพย์สินเพราะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายจราจรของลูกหลาน

๗) ขยะที่สร้างมลพิษ ซึ่งมีทั้งขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เลิกใช้แล้วโดยเฉพาะที่นายทุนนำเข้ามาฝังกลบที่เขตอำเภอเขาชัย ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะทั่วไปที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน จากการดำเนินการกำจัดขยะที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความรับผิดชอบที่เพียงพอทำให้ขยะกลายเป็นขยะที่มีมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำทิ้งบนดินและใต้ดินเป็นอันตรายสำหรับผู้บริโภคและก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอีกด้วย

๘) น้ำเน่าเสีย ประชากรและผู้ประกอบธุรกิจจำนวนมากที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แม่น้ำเพชรบุรีโดยไม่มีการควบคุมหรือการบำบัดน้ำเสีย เมื่อมีปริมาณมากขึ้นก่อให้เกิดน้ำในแม่น้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็นในบางช่วง และมีแนวโน้มที่เป็นภัยคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นใหม่ที่ต้องการการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๙) ไฟป่า ส่วนมากจะเกิดในพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดเพชรบุรีเพราะเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ได้แก่เขตอำเภอแก่งกระจาน อำเภอหนองหญ้าปล้อง ภัยคุกคามเกี่ยวกับไฟป่าในปัจจุบันส่วนมากเกิดขึ้นเพราะการกระทำของมนุษย์ เช่น ถางป่าเพื่อการเกษตร ย่องไก่อ คือการเผาเศษใบไม้แห้งเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังขณะเข้าไปยิงไก่อหรือล่าสัตว์ป่า ดาวผึ้ง คือการก่อไฟให้เกิดควันแล้วเข้าไปเก็บรังผึ้ง รวมทั้งเก็บพืชผักบางชนิดหลังไฟไหม้ป่า และเผาด้วยความคึกคะนองหรือประมาท เช่น การทิ้งก้นบุหรี่ที่ยังติดไฟอยู่จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาเผาป่าก็ตาม เมื่อเกิดไฟลุกลามเป็นไฟป่าย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ทำการเกษตรและ บ้านเรือนที่พักอาศัยของชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนเกิดหมอกควันพิษเป็นอันตรายต่อชุมชนและสังคมมาก

๑๐) เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่งขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ซึ่งสามารถทำลายเนื้อเยื่อและระบบประสาท เป็นบ่อเกิดของมะเร็งชนิดต่างๆ นอกจากนั้นการเสพติดโทรศัพท์มือถือมากเกินไปจนความจำเป็น ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ภายในสังคมและยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรง

ต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และการแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ (Junk food) เป็นอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางโภชนาการเท่าที่ควร นอกจากนี้ อาหารบางชนิดมีสารเคมีที่เป็นอันตราย เจือปน เช่น สารเร่งเนื้อแดงในสัตว์เลี้ยง เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจเต้นเร็ว โรคหัวใจ ส่วนอาหารที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตผิดปกติ สามารถก่อให้เกิดโรคอ้วน โรคหัวใจ โรคเบาหวาน และโรคซึมเศร้าได้ อาหารดังกล่าวเป็นภัยใกล้ตัวที่เป็นภัยต่อสังคมมากโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน

๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ทางด้านการเมืองการปกครอง ไม่มีความขัดแย้งรุนแรงหรือเด่นชัด เพราะประชากรในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากจะให้ความเคารพผู้ใหญ่ ถือพรศพกและญาติเป็นสำคัญ ความขัดแย้งหรือการเลือกข้างจะมีในช่วงที่มีการแข่งขันในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ แต่หลังการเลือกตั้งทุกฝ่ายก็อยู่ร่วมกันได้แบบปกติ แตกต่างจากในอดีตที่มีความรุนแรงถึงขั้นก่ออาชญากรรม ส่วนความแตกแยกทางความคิดทางด้านอื่นมีปรากฏอยู่บ้าง เช่น ความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบการอาชีพทำนากุ้งในพื้นที่ใกล้เคียงกันในเขตอำเภอบ้านแหลม ผู้ที่มีแนวคิดอนุรักษ์กับผู้ที่มีแนวคิดพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสินธาธารณะโดยเฉพาะทางด้านสิ่งแวดล้อม

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ปัจจุบันตรวจพบว่ามี การบุกรุกที่สินธาธารณะลักลอบเข้าเมืองและลักลอบขนยาเสพติดเข้ามาทางชายแดนเขตอำเภอแก่งกระจานซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่ายังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่อง การขนยาเสพติดแต่มีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากทางด้านอื่นมีมาตรการตรวจสอบและควบคุมเข้มงวด ผู้ประพฤติดังกล่าวจึงหลีกเลี่ยงและเปิดเส้นทางใหม่เป็นทางเลือก กรณีดังกล่าวอาจเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ที่ทางการต้องตระหนักและเตรียมรับมือในการป้องกันและปราบปราม

๑๔) การบุกรุกที่สินธาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งทางความคิดของฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนา เช่น ชุมชนท้องถิ่นที่ตื่นตัวและต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม บริเวณเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ชุมชนผู้ค้าค่านฝ้ายเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาพะเนินทุ่งที่ต้องการเข้าไปพัฒนาถนนเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งที่ขรุขระทรุดโทรมและเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรณีดังกล่าวมีแนวโน้มจะขยายตัวไปสู่พื้นที่อื่นๆ มากขึ้นตามกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามจากธรรมชาติทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดเพชรบุรี ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินทั้งของรัฐและประชาชน เสียทัศนียภาพตามธรรมชาติและการท่องเที่ยวเพราะเคยเป็นจุดขายของชุมชนชาวทะเล

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติกซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ เช่น โรคหัวใจ ระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะขยะพลาสติกมีจำนวนมากและส่วนหนึ่งถูกทิ้งไปในทะเลแล้วเกิดการสลายตัวปนเปื้อนอยู่ในน้ำทะเล เมื่อคนบริโภคเกลือที่ทำมาจากน้ำทะเลจะได้รับสารพลาสติกหรือสารพิษเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๑๗) ผู้ลงคะแนนจากการก่อสร้างที่เป็นผลมาจากโครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่เส้นทางสายใต้ ซึ่งใช้เวลาในการก่อสร้างต่อเนื่องระยะเวลาหลายปีและไม่มีมาตรการกำจัดฝุ่นที่มีประสิทธิภาพเพียงพอจึงก่อให้เกิดความเดือดร้อนและปัญหาทางด้านสุขภาพของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงตลอดเส้นทางที่มีการก่อสร้าง

๑๘) การอุปถัมภ์ใหม่หรืออุปถัมภ์ซ้ำของโรคระบาดบางชนิดที่หายไปจากสังคมไทยแล้วฟื้นคืนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรคอุจจาระร่วง โดยเข้ามาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการควบคุมทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพหรือเข้ามาอาศัยอยู่ในลักษณะชุมชนแออัด

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน เช่น งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ลักลอบเข้าเมือง จะมีเจ้าหน้าที่บางคนแสวงประโยชน์จากงานในหน้าที่ดังกล่าว รวมถึงการละเลยหรือเพิกเฉยต่อการบังคับใช้กฎหมายของผู้มีอำนาจหน้าที่ก่อให้เกิดปัญหารุนแรงขึ้นในภายหลัง

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย สภาพปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะขยะล้นเมืองเป็นภัยคุกคามต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก ทั้งขยะที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของประชากรและขยะจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ เพราะไม่สามารถดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อกำจัดขยะไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก็ตาม เนื่องจากถูกต่อต้านจากชุมชนที่เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพราะขาดศรัทธาหรือความเชื่อมั่นในกระบวนการกำจัดขยะดังกล่าว

ส่วนองค์ประกอบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่บ่งชี้ว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงปริมาณ โดยรวม พบว่า มีค่า $\bar{X}=๓.๔๔$ ส่วนค่า S.D.=๐.๙๘ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

ผลการศึกษาถึงวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงคุณภาพ

๑) อุทกภัย จากกรณีจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาอุทกภัย ๒ ปีซ้อน (๒๕๕๙-๒๕๖๐) ที่ผ่านมา ทางกรมทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น รวมทั้งชาวบ้านท้องถิ่นต้นตอและเตรียมตัว

ทันเวลาในปี ๒๕๖๑ ทำให้จังหวัดเพชรได้รับความเสียหายน้อยกว่าปีก่อน เช่น มีการขุดคลองระบายน้ำจากเขื่อนเพชรระบายน้ำออกสู่ทะเลทางเส้นทางคลองสาย D ๙ ทำให้น้ำไหลผ่านแม่น้ำเพชรบุรีเข้าสู่ตัวเมืองน้อยลง ขณะเดียวกันมีโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีทำลายสิ่งกีดขวางทางน้ำตลอดสาย ภายใต้โครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรบุรีตลอดสาย ซึ่งปัจจุบันดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ประกอบการติดตั้งเครื่องเร่งผลักดันน้ำลงสู่ทะเลที่ช่วงปลายของแม่น้ำเพชรบุรีที่อำเภอบ้านแหลม ทำให้การระบายน้ำ ไหลลงทะเลได้สะดวกขึ้น

๒) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเพชรบุรีส่วนมากเป็นแรงงานจาก ๓ สัญชาติ ซึ่งมีสัญชาติเมียนมามากที่สุด ตามด้วยลาวและกัมพูชา กระจายอยู่ทุกอำเภอ ที่อำเภอเขาย้อยมากที่สุดเพราะเป็นเขตอุตสาหกรรม แรงงานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เข้ามาถูกต้องตามกฎหมาย มีทะเบียนควบคุม และมีการตรวจสอบอยู่เสมอโดยคณะผู้แทนจาก ๙ หน่วยงาน ซึ่งมีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดเพชรบุรี (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้าคณะ แรงงานกลุ่มนี้ ไม่มีปัญหามากนักเพราะส่วนใหญ่สามารถควบคุมได้ แต่มีกลุ่มคนต่างด้าวสัญชาติอินเดีย เวียดนาม บังคลาเทศ และฝรั่งเศส ซึ่งมีจำนวนไม่มากทั้งผู้ลักลอบเข้าเมืองและผู้ที่ถูกต้องแล้วหลบซ่อนตัวอยู่ระยะยาวยังควบคุมได้ยาก ทั้งนี้ ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจากสำนักงานที่อำเภอท่าทางดูแลตรวจสอบอยู่เสมอ และทางด้านการประมง มีศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) อยู่ที่อำเภอบ้านแหลม เพื่อช่วยกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวด้านการประมง

๓) ยาเสพติด ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ชุมชน ครอบครัว วัด โรงเรียน ตระหนักถึงภัยคุกคามทางด้านยาเสพติด เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จึงมีการบูรณาการร่วมมือกันหลายองค์กร มีองค์กรหลักและหน่วยงานสนับสนุนชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะไม่มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังมีเจ้าหน้าที่บางคนทุจริตต่อหน้าที่ด้วย บางชุมชนประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามแก้ปัญหาดังกล่าวและใช้เยาวชนเป็นแหล่งข่าวแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรมประจำวันผิดปกติ เช่น ตื่นสาย อารมณ์ฉุนเฉียว หงุดหงิดและอาละวาดอยู่เป็นลักษณะประจำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าพบปะพูดคุยและนำเข้าสู่ระบบการบำบัดผู้ติดสารเสพติด

๔) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาป่าและสัตว์ป่าในเขตจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพพอสมควร เพราะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น สำนักงานอุทยานแห่งชาติเพชรบุรี สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้เพชรบุรี ส่วนป้องกันรักษาป่าต่างๆ ตั้งอยู่ที่ชะอำและมีหน่วยย่อยอยู่ในหลายพื้นที่ในอำเภอแก่งกระจาน เช่น หน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยงานดังกล่าวมีการประสานกับฝ่ายปกครองและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามอยู่เสมอ มีการให้ความรู้กับชุมชนในเรื่องกฎหมายและการช่วยกันรักษาป่า (ไม้มะค่า) และสัตว์ป่า (เลี้ยงผา)

นอกจากนั้น ยังมีการออกตรวจพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-เมียนมา ทุกสัปดาห์ เพื่อป้องกันการบุกรุกที่ป่าเพื่อการเกษตรอีกด้วย นอกจากนี้ กองพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการสร้างความเข้มแข็งในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕) ความยากจน จังหวัดเพชรบุรีไม่ถือว่าเป็นภัยคุกคามที่รุนแรง มีผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน มีการแก้ปัญหาให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เป็นหนี้ในระบบประมาณ ๗,๐๐๐ คน มีโครงการไทยนิยมยั่งยืนและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีผลผลิตและมีงานทำอย่างต่อเนื่องเพียงแต่ยังขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและขาดตลาดรองรับ ในลักษณะที่ครบวงจรทำให้มีปัญหาในการผลิตของโครงการดังกล่าวจึงไม่มั่นคง สำหรับคนที่อยู่ในวัยทำงานยังขาดแรงจูงใจในการทำงานเพราะถ้าเป็นงานเกษตรกรรม งานรับจ้างโดยมีค่าตอบแทนขั้นต่ำเท่ากับแรงงานต่างด้าวจะปฏิเสธทำให้ตกงานและสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชนซึ่งยังไม่มี การแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่ทำกิน การเกษตร ทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากสภาพความยากจน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพัฒนาแบบยั่งยืนได้มากกว่า ๒๐ โครงการ เช่น โครงการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม โครงการป้องกันอุทกภัย เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค เป็นต้น

๖) ภัยจากเด็กแว้นยามวิกาล เจ้าหน้าที่ตำรวจและชุมชนมีการประสานงานและร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและปราบปรามอยู่เป็นประจำ โดยตั้งด่านตรวจ สร้างเครือข่ายในชุมชน สร้างอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางบริเวณถนนในชุมชน เช่น หลังเต่า และหากตรวจพบผู้กระทำความผิดดำเนินการตักเตือน พบปะผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลหรือดำเนินการตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังคงมีปัญหายู่มากโดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนเพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนมาก

๗) ขยะที่สร้างมลพิษ โดยเฉพาะขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีนายทุนนำเข้ามาจากต่างประเทศ เช่น ส่วนประกอบของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เลิกใช้แล้วนำมาแยกเลือกชิ้นส่วนที่ยังจำหน่ายหรือใช้ประโยชน์ได้เก็บไว้ ส่วนที่เหลือทิ้งเป็นขยะแล้วนำมาเผาหรือฝังกลบในพื้นที่ หรือขยะจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งตรวจพบในพื้นที่เขตอำเภอเขาย้อย ปัจจุบันแต่ละชุมชนตระหนักและตื่นตัวถึงผลกระทบจากขยะประเภทดังกล่าวต่อสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นพอสมควร ภาครัฐและชุมชนจึงมีความร่วมมือกันในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการตามกฎหมายได้ทันเวลา

๘) น้ำเน่าเสีย ปัจจุบันมีประชากรพักอาศัยและประกอบธุรกิจอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองจำนวนมากขึ้นตามความเจริญของพื้นที่และชุมชน หลายครอบครัวหรือร้านค้าส่วนหนึ่ง

ทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำหรือลำคลองโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ทำให้แม่น้ำหรือลำคลองสกปรกและน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมในหลายพื้นที่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทราบและขอความร่วมมือให้ผู้อาศัยหรือร้านค้าที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเสียก่อนที่จะปล่อยลงแม่น้ำหรือลำคลอง

๙) ไฟป่า แนวทางการจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านไฟป่า มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ปัญหา โดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้งเกิดไฟไหม้ป่าขึ้นเป็นลักษณะประจำในพื้นที่อำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางกรมความร่วมมือกับชุมชนอย่างใกล้ชิดตามหลักการสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเพื่อให้สามารถดับและสกัดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปทำความเสียหายกับไร่พืชผลทางการเกษตรและบ้านเรือนของชุมชนได้ โดยมีการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของรัฐ วัด โรงเรียนและชุมชน เช่น ที่ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ ซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็งแห่งหนึ่ง เพราะมีกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม พบปะและประชุมกันอย่างต่อเนื่อง

๑๐) เทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดการของภาครัฐและชุมชนด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ในปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึงการใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ตโฟนเป็นหลัก ซึ่งมีทั้งประโยชน์และโทษ การดำเนินควบคุมจึงดำเนินการได้ยาก สถาบันที่จะกำกับดูแลได้ดีคือสถาบันครอบครัวและชุมชนซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ส่วนทางภาครัฐดำเนินการควบคุมสื่อที่เหมาะสมออกมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้สังคมทราบถึงอันตรายของการใช้มือถือไปในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ยังคงยากที่จะดำเนินการควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์

๑๑) อาหารเร่งการเจริญเติบโตและอาหารขยะ ปัจจุบันมีแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ทางภาครัฐถึงแม้ว่าจะมีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติกำกับดูแลและชุมชนมีส่วนร่วม อยู่แล้วก็ตาม การดำเนินการควบคุมยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะแพ็คเกจโฆษณา การบรรจุผลิตภัณฑ์ที่ดีและการบริการประเภทสะดวกซื้อ ทำให้การกำกับดูแลดำเนินการได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๑๒) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของคนในจังหวัดเพชรบุรี ไม่รุนแรงถึงขั้นมีผลกระทบกับความมั่นคงของสังคมอาจมีบ้างในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งในท้องถิ่น ไม่มีการใช้ความรุนแรง และหลังการเลือกตั้งผ่านไปก็มีสภาพความสัมพันธ์กันตามปกติ มีความขัดแย้งทางด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด ความขัดแย้งที่มีแนวโน้มว่าจะรุนแรงในอนาคตน่าจะเป็นเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมระหว่างกลุ่มอนุรักษ์กับกลุ่มต้องการพัฒนาซึ่งปัจจุบันทางภาครัฐและชุมชนพยายามไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหาาร่วมกัน

๑๓) การกระทำความผิดตามแนวชายแดน ซึ่งตรวจพบว่ามี การลักลอบเข้าเมือง การลักลอบค้ายาเสพติดและการทำลายสิ่งแวดลอมด้านอำเภอแก่งกระจานและหนองหญ้าปล้อง ทางภาครัฐและชุมชนตระหนักและร่วมกันติดตามเฝ้าระวังและปราบปราม เมื่อตรวจพบก็ดำเนินการ ตามกฎหมาย

๑๔) การบุกรุกที่สาธารณะในเขตอนุรักษ์ เป็นความขัดแย้งในกรณีของฝ่ายอนุรักษ์ กับฝ่ายพัฒนาในบางพื้นที่ เช่น พื้นที่เขตเขาพะเนินทุ่ง อำเภอแก่งกระจาน ซึ่งทางภาครัฐและชุมชน สามารถเจรจาตกลงกันได้โดยให้มีการปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาพะเนินทุ่งเท่าที่จำเป็นและมีผลกระทบต่อ กับสัตว์ป่าและสิ่งแวดลอมน้อยที่สุด

๑๕) น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นภัยคุกคามที่เกิดจากธรรมชาติความรุนแรงอยู่ใน ระดับปานกลาง ภาครัฐและชุมชนมีการดำเนินการแก้ปัญหาอยู่แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบัน ภาครัฐทั้งส่วนกลาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนภูมิภาค เช่น ฝ่ายโยธาธิการ ฝั่งเมือง และ ส่วนท้องถิ่นมีโครงการแก้ปัญหาดังกล่าวแล้วเมื่อปี ๒๕๖๑

๑๖) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งมีสารพลาสติกปนเปื้อน เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ ยัง ไม่ก่อความรุนแรงให้กับสังคมที่ชัดเจนแต่ทุกฝ่ายกำลังเฝ้าดูและมีมาตรการป้องกันที่เห็นได้เป็นรูปทำ คือองค์กรส่วนท้องถิ่นณรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล

๑๗) ฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างถนนรถไฟทางคู่ เป็นโครงการที่มีการ ดำเนินการในระยะยาวจึงเกิดฝุ่นละอองรบกวนประชากรที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนาน ประมาณ ๕ ปี ชาวบ้านจึงวิตกกังวลว่าจะเป็อันตรายเป็นต่อสุขภาพและสิ่งแวดลอม ปัจจุบัน ผู้ประกอบการใช้รถบรรทุกน้ำฉีดระงับฝุ่นอยู่เป็นลักษณะประจำแต่ยังไม่เพียงพอ

๑๘) การอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำของโรคระบาดบางชนิด โรคระบาดบางชนิดที่หายไป จากสังคมไทยแล้วกลับฟื้นคืนมาอีกครั้งหนึ่ง เช่น โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น ไข้มาลาเรีย หรือโรค ไข้หวัดนก โดยเข้ามาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างประเทศที่เข้ามาโดยไม่ผ่านการตรวจหรือการ ควบคุมทางด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งฝ่ายจัดหางานและสาธารณสุขเฝ้าตรวจและเตรียม ความพร้อมเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลา

๑๙) การทุจริตคอร์รัปชั่น ทั้งภาครัฐและชุมชนมีความร่วมมือกันรณรงค์เพื่อป้องกัน และปราบปรามอยู่เป็นลักษณะประจำ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่อง เกี่ยวกับยาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองและการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ

๒๐) ขยะและการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นภัยคุกคามที่อาจกล่าวได้ว่ารุนแรงเพราะ อยู่ในสภาพขยะล้นเมืองและยังไม่มีวิธีการที่สามารถกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาครัฐและ ผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งพยายามแก้ปัญหาโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น สร้างโรงงานกำจัดขยะที่ ทันสมัยมาดำเนินการ แต่ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างโรงงานกำจัดขยะหวาดกลัวอันตรายและ

มีปฏิริยาต่อต้านคัดค้านทุกชุมชน อย่างไรก็ตาม มีชุมชนหลายแห่ง เช่น บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอมืองเพชรบุรี มีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนโดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำขยะไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของหมู่บ้านอื่นต่อไป

ส่วนผลการศึกษาดังวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทยเชิงปริมาณโดยรวม พบว่า มีค่า $\bar{X}=๓.๓๐$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

๓. ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทยและแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาคือของจังหวัดเพชรบุรีอย่างใกล้ชิด โดยการดำเนินการแก้ปัญหาระบายน้ำบริเวณต้นน้ำให้ไหลลงทะเลก่อนไหลเข้าเมือง ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลสร้างเขื่อนป้องกันน้ำเข้าพื้นที่เศรษฐกิจและขุดลอกทำความสะอาดแม่น้ำไม่ให้เกิดสกปรกหรือกีดขวางเส้นทางระบายน้ำตลอดสาย ขณะที่ชุมชนที่อยู่ช่วงปลายแม่น้ำที่อำเภอบ้านแหลมติดตั้งเครื่องสูบลอยแรงการระบายน้ำสู่ทะเลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันโครงการขุดลอกแม่น้ำเพชรตลอดสายเสร็จเรียบร้อย แต่ยังมีความเสี่ยงหากปีที่มีน้ำฝนตกลงมามาก แนวทางการแก้ไขรูปแบบที่ยั่งยืนต้องดำเนินการรักษาสภาพแม่น้ำตลอดสายไว้ให้ดีไม่ปล่อยปะละเลยจนมีปัญหาความสกปรกและตื้นเขิน อีกประการหนึ่งคือ ขุดลอกคลองระบายน้ำตอนต้นของแม่น้ำเพชรบุรีระบายออกทะเลทางคลองสาย D๙ หรือสายอื่นๆ ที่ปกติเป็นคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรสามารถรับเป็นคลองระบายน้ำลงทะเลได้สะดวกเมื่อมีฝนตกมากตามแนวทางโครงการพระราชดำริที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ส่วนกรณีที่มีผู้บุกรุกที่สาธารณะ เช่น ถมคลองหรือสร้างสิ่งกีดขวางเส้นทางน้ำควรมีการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาระงันต่างดาวหลบหนีเข้าเมือง จังหวัดเพชรบุรีเป็นเขตอุตสาหกรรม (อำเภอยาย้อย) เป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นประตูทางผ่านไปสู่อำเภอภาคใต้ จึงมีผู้หลบหนีเข้าเมืองหลบซ่อนอยู่ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากก็ตาม การแก้ไขทำให้เกิดความมั่นคงแบบที่ยั่งยืนนั้น ต้องใช้วิธีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดเจ้าภาพหลักรองให้ชัดเจนปฏิบัติงานร่วมกันตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันควร

สนับสนุนให้ผู้ประกอบการพิจารณาจ้างคนงานที่เป็นคนในพื้นที่หรือคนไทยทดแทนแรงงานต่างด้าวเป็นอันดับแรก พร้อมกับปลูกฝังทัศนคติคนไทยให้เห็นคุณค่าของการทำงานที่ดีขึ้น โดยนายทุนอาจจะต้องเสียค่าจ้างมากกว่าจ้างคนต่างด้าวบ้างก็ตาม นอกจากนั้น ควรมีเครือข่ายชุมชนแจ้งเตือนหรือติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ชุมชนเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้โดย (๑) จัดระเบียบแรงงานต่างด้าวให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น ความผิดตามบทลงโทษนายจ้างและคนต่างด้าวที่ฝ่าฝืน พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐ และ พรก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศด้วย

๓) แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ปัญหาด้านยาเสพติดให้ปลอดภัยแบบมั่นคงยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการนำแนวคิด ตำบลมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนมาใช้ โดยเน้นไปที่การบูรณาการ การมีส่วนร่วมของสถาบันต่างๆ ทุกภาคส่วน ตั้งแต่ครอบครัว หมู่บ้าน วัด ชุมชน โรงเรียน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนในสังคมหรือตำบลนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนงานด้านต่างๆ ในระดับท้องถิ่น เช่น การสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ การแก้ไขปัญหายาเสพติด การลดและป้องกันปัญหาอาชญากรรม การสร้างความสามัคคีปรองดอง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในตำบล การพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การเสริมสร้างสุขภาพ และการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ อีกประการหนึ่ง คือ การปฏิบัติตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กำหนดเป็นแผนการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษายาเสพติดไว้ ๔ ประการในปี ๒๕๖๒ ได้แก่ (๑) ด้านการป้องกันยาเสพติด โดยการป้องกันผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติดผ่านกลไกทางครอบครัว สถานศึกษา และสถาบันศาสนา (๒) ด้านการปราบปรามยาเสพติด โดย การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติด และสกัดกั้นยาเสพติดและสารตั้งต้น รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการปราบปรามยาเสพติด (๓) ด้านการบำบัดรักษายาเสพติด โดยนำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟู และบำบัดรักษาภายใต้มาตรการทางเลือก ในระบบสมัครใจ การบังคับ หรือทางเลือกอื่นๆ และ (๔) ด้านการบริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมไปถึงภาคเอกชน องค์กรต่างๆ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อประสิทธิภาพของงาน

๔) แนวทางการแก้ไขปัญหการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ปลูกฝังทัศนคติของคนในสังคมให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรของชาติและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากการทำลาย

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง มีตรวจสอบอย่างเนื่องและมีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดอย่างเสมอภาคและเคร่งครัด

๕) แนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดยการสนับสนุนให้ครอบครัวและสังคมเข้มแข็ง มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง โดยเฉพาะเกษตรกรควรจัดสรรให้มีที่ทำกิน สนับสนุนให้กลับมาทำไร่ ทำนา โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันเกษตรกรส่วนหนึ่งเป็นหนี้เพราะค่าครองชีพสูง ราคาปุ๋ยและวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรแพงขณะที่ราคาผลผลิตตกต่ำ ควรสร้างงานให้ชุมชน สร้างแล้วต้องติดตามเพื่อส่งเสริมการผลิต รวมทั้งการจัดตลาดรองรับในระยะยาว เพราะปัญหาปัจจุบัน เมื่อมีการส่งเสริมอาชีพแล้วขาดการติดตามสนับสนุนหรือส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงการช่วยเหลือต่างๆ นั้น ล้มเหลว อีกประการหนึ่งอาจสามารถดำเนินการได้โดยการสร้างอาชีพใหม่และสนับสนุนให้โอกาสคนในชุมชนได้เข้ามาทำงานโดยตรง เช่น สนับสนุนโครงการท่องเที่ยวตามแม่น้ำเพชรบุรี โดยแต่ละชุมชนในจุดต่างๆ มีร้านอาหาร เครื่องประดับหรือสินค้าที่เป็นผลผลิตของชุมชน ซึ่งนอกจากเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว บำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีแล้ว ยังเป็นการสร้างอาชีพให้กับชุมชนอีกด้วย

๖) แนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กแว้นยามวิกาล ดำเนินการได้โดยความร่วมมือของภาครัฐและชุมชน โดยจัดอบรมชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมายทราบถึงผลกระทบต่อสังคมและอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของสาธารณะ เอกชนและของตนเอง รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ที่ต้องรับผิดชอบในความผิดของบุตร-หลานตามกฎหมาย ที่สำคัญคือ หากตรวจพบว่ามี การกระทำผิดกฎหมายต้องตักเตือน จับกุม และลงโทษตามกฎหมายโดยเสมอภาคกัน เช่น ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

๗) แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะที่สร้างมลพิษ ในที่นี้หมายถึงขยะจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ขยะจากโรงงาน พลาสติกและขยะที่เน่าเสียทำลายสิ่งแวดล้อม ภาครัฐและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบแล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมาย เช่น มลพิษที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรม มีมาตรการควบคุมโรงงานภายใต้กรอบของ EIA ซึ่งเป็นการช่วยหาทางป้องกันผลกระทบในทางลบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในโครงการต่างๆ EIA จะทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ประกอบการว่าสมควรให้มีการดำเนินโครงการนั้นต่อไปหรือไม่อย่างไร โดยให้มีการบังคับใช้

๘) แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ต้องมีมาตรการตรวจสอบและรณรงค์ให้ประชากรหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวที่อยู่ริมแม่น้ำลำคลองทั่วไป ใช้อุปกรณ์บำบัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยน้ำลงสู่แม่น้ำลำคลองสาธารณะ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่สามารถดำเนินการได้ เพราะการลงทุนทำบ่อ

บำบัดที่จะนำมาใช้ในระดับครอบครัวราคาไม่ได้แพงจนเกินไป ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท

๙) แนวทางการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า การแก้ปัญหาให้เกิดความปลอดภัยแบบยั่งยืน ดำเนินการได้โดย การประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเข้าใจถึงปัญหา ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในลักษณะของการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและช่วยเป็นหูเป็นตาให้กับฝ่ายเจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานที่ทางภาครัฐกับชุมชนจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการดับไฟฟ้า การสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้ลุ่ลงไปได้ น่าจะอาศัยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมกัน แก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น จริงๆ แล้วไฟฟ้าส่วนมากเป็นไฟที่เกิดจากการกระทำของคนเพียงหวังผลประโยชน์บางอย่าง เช่น เพื่อล่าสัตว์ป่า เก็บเห็ดหรือยอดผักอ่อนที่งอกออกมาหลังจากไฟไหม้ ซึ่งไม่คุ้มค่างับความเสียหายที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน การแก้ปัญหาในส่วนนี้คงต้องส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้เพียงพอและรู้จักพอเพียง พร้อมกับปลูกจิตสำนึกเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับสังคม อีกประการหนึ่ง บางพื้นที่ เช่น ที่ชุมชนบ้านยางน้ำกืดเหนือ อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีพื้นที่ป่าที่มีร่องน้ำไหลผ่านสามารถทำฝายชะลอน้ำไว้ตามจุดต่างๆ เพื่อให้ป่ามีความชุ่มชื้นช่วยให้สัตว์ป่ามีน้ำกินและป้องกันไฟป่าในฤดูแล้งได้ด้วย

๑๐) แนวทางการแก้ไขปัญหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในรายงานนี้เน้นถึง โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ซึ่งเป็นเสมือนสิ่งเสพติดอย่างหนึ่ง การดำเนินการอาจทำได้โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมนำภัยอันตรายที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มือถือที่ไม่เหมาะสมหรือมากเกินไป เช่น ขณะใช้งานจะแผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าสามารถทำลายเนื้อเยื่อ สายตาและระบบประสาทได้ ทำลายความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและสังคม และยังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม ความรุนแรงต่างๆ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมได้สะดวก เช่น สื่อลามกอนาจาร และเสี่ยงต่อการประพฤติดกัญญาหมาย เช่น การแชร์ข้อมูลที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เป็นต้น นอกจากการรณรงค์ให้ทราบถึงอันตรายต่างๆ แล้ว ต้องมีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะจากสถาบันครอบครัวและการศึกษา

๑๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาร่างกายเร่การเจริญเติบโตและอาหารขยะ (junk food) กระทรวงสาธารณสุขในฐานะเจ้าภาพหลักควรประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนทราบถึงอาหารประเภทใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและไม่มีคุณค่าทางโภชนาการ เช่น อาหารบางชนิดมีสารเร่งเนื้อแดง สารเร่งการเจริญเติบโตในสัตว์เลี้ยงที่ตกค้างหรือเจือปนอยู่ในอาหาร เมื่อบริโภคมากๆ ทำให้เกิดโรคกล้ามเนื้อกระดูก หัวใจเต้นเร็ว โรคอ้วน โรคหัวใจได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและเอกชน ร่วมกับการป้องกัน ป้องปราม และปราบปรามผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

๑๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาคาความแตกแยกทางความคิดในสังคม ความขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคมเป็นเรื่องปกติ ทางด้านการเมืองการปกครองที่จังหวัดเพชรบุรีไม่มีความ

รุนแรงถึงขั้นแตกแยก ความขัดแย้งที่ปรากฏส่วนมากเป็นความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ เช่น ผู้ประกอบอาชีพทำนาข้าวกับผู้ประกอบอาชีพนาุ้ง ซึ่งแก้ไขได้โดยภาครัฐและฝ่ายปกครองในท้องถิ่นใช้อำนาจตามกฎหมายเข้าไปไกล่เกลี่ยเพราะเป็นกรณี que เห็นได้เป็นรูปธรรม ส่วนความขัดแย้งทางความคิดลักษณะที่เป็นนามธรรมคือแนวความคิดของกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่มที่ต้องการพัฒนา เช่น ความขัดแย้งเรื่องการกำจัดขยะ การสร้างถนนเข้าไปในเขตอนุรักษ์ป่าที่เขาพะเนินทุ่ง ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจให้กับคนในท้องถิ่นว่าจะได้รับประโยชน์ในสังคมโดยรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

๑๓) แนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดตามแนวชายแดน ดำเนินการได้โดยภาครัฐและชุมชนร่วมมือกันตรวจสอบ เฝ้าระวังผู้บุกรุกป่า ผู้ค้ายาเสพติด ผู้ล่าสัตว์ป่า และผู้ลักลอบเข้าเมือง ทั้งนี้ ต้องเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ตามจุดสำคัญ ซึ่งต้องมีทั้งเฝ้าประจำการและออกลาดตระเวน รวมทั้งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๔) แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งการบุกรุกที่สาธารณะในพื้นที่อนุรักษ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องตรวจสอบและมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเข้มงวด เจ้าของกิจการต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งน่าจะดำเนินการได้เพราะเป็นกรณีที่สามารถตรวจสอบและเห็นได้เป็นรูปธรรม แต่การดำเนินการต้องเป็นธรรม เสมอภาคและต่อเนื่อง

๑๕) แนวทางการแก้ปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง จังหวัดเพชรบุรีมีพื้นที่ติดต่อกับทะเลตลอดทางด้านทิศตะวันออก จึงมีปัญหาน้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่งและมีผลกระทบต่อชุมชนผู้ประกอบอาชีพประมง ร้านอาหาร นาเกลือและการท่องเที่ยวมาก เป็นปัญหาใหญ่เกินกว่าที่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นจะแก้ไขได้ รัฐบาลส่วนกลางจึงต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีการกำหนดแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ไว้แล้ว โดยความร่วมมือของกรมเจ้าท่า กรมโยธาธิการและผังเมือง ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจในพื้นที่ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ดังนั้น จึงควรสนับสนุนและผลักดันให้แผนงาน/โครงการดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์

๑๖) แนวทางการแก้ปัญหาน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งปนเปื้อนสารพลาสติก ต้องรณรงค์ให้ประชากรทุกท้องถิ่นที่อยู่อาศัยบริเวณริมแม่น้ำลำคลองที่มีการระบายน้ำลงสู่ทะเล โดยเฉพาะบริเวณชายทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก และห้ามทิ้งโฟมหรือพลาสติกบริเวณชายหาดโดยเด็ดขาด ผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษ นอกจากนี้ ให้มีกิจกรรมประเภทความร่วมมือของภาครัฐ เอกชนและชุมชนอาสาสมัคร คอยเฝ้าตรวจสอบรักษาความสะอาดพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว

๑๗) แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษจากการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้ารางคู่สายใต้ ซึ่งเป็นโครงการใหญ่และใช้เวลาการก่อสร้างระยะเวลานาน เวลาดำเนินการก่อสร้างจึงมีฝุ่นละอองจำนวนมาก ผู้รับเหมาก่อสร้างจึงควรทำรั้วสูงเพื่อกันฝุ่นละอองและใช้น้ำฉีดระงับฝุ่นอย่างต่อเนื่อง

โดยเฉพาะในช่วงที่อยู่ใกล้ชุมชน นอกจากนี้ ผู้รับผิดชอบโครงการก่อสร้างควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์กันฝุ่นให้กับชาวบ้านในชุมชนเพื่อป้องกันหรือลดอันตรายจากฝุ่นละอองดังกล่าวด้วย

๑๘) แนวทางการแก้ไขปัญหาการอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ ของโรคระบาดที่หายไปจากสังคมไทย ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ต้องดำเนินการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างชาวต่างชาติ ทั้งที่ถูกต้องกฎหมายและผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันโรคพื้นกลับคืนมาใหม่หรือบางประเภทกลายเป็นภัย ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขต้องเป็นเจ้าภาพหลักและมีมาตรการตรวจสอบ ป้องกันและรักษาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคระบาดได้ทันเวลาเพื่อกำจัดหรือลดความเสียหายเมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

๑๙) แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่ในสังคมไทยมานาน ที่สำคัญเกิดจากนักการเมือง ผู้ปกครองและข้าราชการที่ไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีการใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งหรือหน้าที่แสวงประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวก แนวทางการแก้ไขจึงต้องเน้นไปที่ผู้มีอำนาจในการปกครองและข้าราชการให้มีจิตสำนึกในการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ศักดิ์ศรี และพอเพียง โดยมีการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเคร่งครัด ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กรเอกชนและสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

๒๐) แนวทางการแก้ไขปัญหายยะมูลฝอย ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนหนึ่งเห็นว่าการสร้างเตาเผาขยะน่าจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหายยะภายในชุมชนได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะหากสามารถแปลงเป็นพลังงานไฟฟ้าได้จะมีความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวยังถูกต่อต้านคัดค้านจากชุมชนที่เป็นที่รองรับขยะทุกแห่งจึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ ปัจจุบันควรส่งเสริมและนำการดำเนินการแก้ปัญหาของบางชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหายยะของชุมชนของตนเอง เช่น หมู่บ้านหัวทุ่ง-ทุ่งพร้าวพัฒนา อำเภอท่ายาง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี ซึ่งมีการบริหารจัดการกับขยะในชุมชนของตนเอง โดยการตั้งธนาคารขยะแล้วนำไปขายหรือใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมาเป็นตัวแบบแล้วขยายผลนำไปดำเนินการกับชุมชนอื่นๆ ต่อไป

ส่วนผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่อสังคมไทย และแนวทางป้องกัน แก้ปัญหา ต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไปเชิงปริมาณโดยรวม พบว่า มีค่า $\bar{x}=๓.๓๗$ ส่วนค่า S.D.= ๑.๐๑ มีผลการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑. กิจกรรมด้านวิธีการและแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของภาครัฐและชุมชนในสังคมไทย

๑) จัดทำโปสเตอร์และแผ่นพับนำเสนอผลการวิจัย วิธีการและแนวทางการจัดการ
ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรี

๒) หน่วยงานของรัฐสามารถนำผลการศึกษาไปสังเคราะห์สร้างแผนปฏิบัติการได้
อย่างน่าเชื่อถือ โดยทราบปัญหา วิธีการ และแนวทางการจัดการที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามรูปแบบ
ใหม่ของภาครัฐ สังคม และชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี

๓) จัดสัมมนาให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อนำเสนอข้อเท็จ และให้ประชาชนสำนึกถึง
ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม

๒. กิจกรรมการป้องกัน การแก้ปัญหา การต่อต้าน ตลอดจนนำไปสู่การรู้จักรักษา ความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวร

๑) จัดอบรมหลักกฎหมายเฉพาะด้านให้ทั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนทั่วไป
ทราบถึงโทษของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของจังหวัดเพชรบุรีทั้ง ๒๓ ด้าน

๒) ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เช่น การให้เบาะแสผู้ประพฤติดี ว่ากล่าว
ตักเตือนบุตร-หลาน เข้าสู่กระบวนการรักษาบำบัด การปฏิบัติตามหลักกฎหมาย การให้สิทธิ
ประชาชน การเป็นเจ้าของทรัพยากรท้องถิ่นร่วมกัน

๓. กิจกรรมด้านการรับรู้ การต่อต้าน และการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของ จังหวัดเพชรบุรี

๑) ทราบสถานการณ์ความมั่นคงทั่วไปในระดับโลก ภูมิภาค รัฐ และสังคมไทย ซึ่งมี
ส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามกระแสโลกาภิวัตน์

๒) ทราบองค์ความรู้และการป้องกันของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นใน
สังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การขาดความสมดุล
ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง ยาเสพติด
ติด และปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นทั้งโดยธรรมชาติและเกิดจากการกระทำหรือ
พฤติกรรมของมนุษย์เอง และถือว่าเป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยโดยตรงทั้งในอดีต
ปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
เรื่อง มาตรการป้องกัน ป้องปรามหรือการเตรียมรับมือของภาครัฐในการแก้ปัญหาดังกล่าวในปัจจุบัน

๓) ประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศสามารถรับรู้และนำไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาได้
อย่างถูกต้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตต่อไป

กิจกรรมด้านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา

๑) สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเผยแพร่และนำเสนอตามข้อเท็จจริง เพื่อก่อให้เกิดสำนึกและหลักการที่ถูกต้องของนักศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นความรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สัญญาณเตือนที่แวดล้อมตัว และการป้องกันร่วมกัน

๒) นักศึกษาสามารถรับรู้ถึงวิธีการ แนวทางการจัดการ แนวทางป้องกัน แก้ปัญหา การต่อต้าน และการรู้จักรักษาความปลอดภัยหรือความมั่นคงในรูปแบบที่ยั่งยืนถาวรต่อไป

กิจกรรมด้านการพัฒนาและส่งเสริม

แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างผู้นำชุมชน และประชาชนเป้าหมาย เพื่อหาประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษา และรูปแบบการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบระดับชุมชนอย่างทั่วถึง และยั่งยืนต่อไป

การประชาสัมพันธ์

๑) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานวิจัยทางอินเทอร์เน็ต

<http://www.mculp.ac.th>

๒) การประชาสัมพันธ์ทางสิ่งพิมพ์อยู่ในระหว่างดำเนิน (หนังสือพิมพ์เพชรภูมิ)

๓) การประชาสัมพันธ์ทางวารสารประชาสัมพันธ์ของหน่วยวิทยบริการฯ จังหวัดเพชรบุรี รोजัดพิมพ์ฉบับถัดไป

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นายนพ เฟื่องฟู
(ภาษาอังกฤษ) : Mr. Nope Feungfu
เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : ๓-๑๐๐๕-๐๒๒๕๔-๖-๗๓
ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์/นักวิจัย
อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
ประวัติการศึกษา : กศ.บ. (มัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๑๗.
ร.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๗.
ผลงานทางวิชาการ :
นพ เฟื่องฟู. ภัยคุกคามรูปแบบใหม่และผลกระทบต่อสังคมไทย. บทความวิชาการ. การประชุม
วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๙.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๑)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : พระครูอุดมเจติยารักษ์
 (ภาษาอังกฤษ) : Phrakhru Udomchetiyarak
 เลขประจำตัวประชาชน : ๓๓๗๐๖๐๐๐๗๘๐๕๐
 ตำแหน่ง : อาจารย์/นักวิจัย
 ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 โทรศัพท์/โทรสาร : ๐๘๖ ๗๕๒ ๗๙๒๖
 E-mail : Danai_08@hotmail.com
 ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๖๙ ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง
 จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
 ประวัติการศึกษา : -น.ธ. เอก, ประโยค ๑-๒
 -B.A. (English Literature) Noworosjee wadia callege
 Pune. ๒๕๔๗.
 -M.A. (English Literature) University of Pune. ๒๕๕๑.
 -M.A.(Politics)Tilak Maharashtravidyapeeth. Pune. ๒๕๕๓

ผลงานทางวิชาการ

พระครูอุดมเจติยารักษ์ (ดณัย นรุตตโม/สำแดงเดช). **องค์กรสงฆ์ในสังคมร่วมสมัย : จุดยืน การปะทะ และการประนีประนอม**. บทความวิชาการ. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๙.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๒)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : พ.ต.อ.,ดร.ณัฐพัชร์ โฆษิตเลิศ
 (ภาษาอังกฤษ) : Pol. Col.,Dr.Natthapat Khositlert
 เลขประจำตัวประชาชน : ๔ ๑๖๐๖ ๐๐๐๐๑ ๐๓ ๔
 ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์/นักวิจัย
 หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลงานทางวิชาการ

พ.ต.อ.,ดร.ณัฐพัชร์ โฆษิตเลิศ. อาเซียน : ความสัมพันธ์กระแสนิยมระหว่างประเทศสมัยใหม่.
 บทความวิชาการ, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑
 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๙.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๓)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นางศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า
 (ภาษาอังกฤษ) : Mrs. Siriphen Sudsaensanga
 เลขประจำตัวประชาชน : ๓ ๗๐๐๑ ๐๐๔๖๐ ๕๓ ๒
 ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์/นักวิจัย
 อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 โทรศัพท์/โทรสาร : ๐๘๑ ๕๒๖ ๓๕๙๙
 E-mail: siripen5335@hotmail.com
 ที่อยู่ปัจจุบัน : อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
 ประวัติการศึกษา : -ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป)
 สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ๒๕๔๑
 - ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๕๒

ผลงานทางวิชาการ

ศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า. ธรรมภิบาล : ทางรอด ทางเลือก สู่การปกครองอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น.
 บทความวิชาการ, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑
 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๙.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๔)

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นายอนุชา พละกุล
 (ภาษาอังกฤษ) : MR.ANUCHA BHALAKULA
- เลขประจำตัวประชาชน : ๑ ๓๔๑๑ ๐๐๐ ๙๒ ๐ ๗๘
- ตำแหน่ง : อาจารย์/นักวิจัย
- อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
- โทรศัพท์/โทรสาร : ๐๙๙ ๙๖๙ ๙๓๗๔
- E-mail : puen29.1986@gmail.com
 mahaa_puen29@hotmail.com
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๖๙ ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมือง
 จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
- ประวัติการศึกษา :
 น.ธ.เอก, เปรียญธรรม ๓ ประโยค
 -พธ.บ. รัฐศาสตร์ (เอกการเมืองการปกครอง)
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 -ศศ.ม. การบริหารการพัฒนา
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
- ผลงานทางวิชาการ
- อนุชา พละกุล. (ผลงานวิจัยร่วม). การศึกษาวิเคราะห์รัฐศาสตร์เชิงพุทธในมุมมองของนักวิชาการ
 ด้านรัฐศาสตร์ในประเทศไทย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย. ๒๕๕๗.
- อนุชา พละกุล. (ผลงานวิจัยร่วม). ศึกษาวิเคราะห์หลักความเชื่อเรื่องพุทธ ผี และพราหมณ์ ใน
 สังคมไทย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๘.
- อนุชา พละกุล. (ผลงานวิจัยร่วม). หลักสัญญาตาแนวคิด การตีความ และการวิเคราะห์ เพื่อบรรณา
 การกับการสร้างความสมดุลของชีวิตและสังคม. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๙.

วิทยานิพนธ์

อนุชา พละกุล. การศึกษาพระสงฆ์กับการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดเทพปฐมนาราม ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA). ๒๕๕๗.

บทความวิชาการ

อนุชา พละกุล. **ความคิดเห็นและพฤติกรรมชนชั้นกลางที่มีต่อประชาธิปไตยไทย**. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์ปริทัศน์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ปีที่ ๑๘. ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๙ : ISSN 0859-869X ในหน้า ๕๙-๗๙.

อนุชา พละกุล. (ผลงานร่วม). **แนวทางการพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมชนบทสมัยใหม่**. วารสารรัชต์ภาคย์ Rajapark Journal ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒๖ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑ ISSN: 1905-2243 ในหน้า ๒๗๐-๒๙๗.

อนุชา พละกุล. (ผลงานร่วม). **พุทธรัฐศาสตร์ : ประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ และบัณฑิตของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในหนึ่งทศวรรษหน้า (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๙)**. ใน รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ ฉบับสมบูรณ์. วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๙-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ หน้า ๑๓๑-๑๔๕.

อนุชา พละกุล. (ผลงานร่วม). **ธรรมาภิบาล : ทางรอด ทางเลือก สู่การปกครองอย่างยั่งยืนของท้องถิ่น**. งานประชุมวิชาการระดับนานาชาติภูมิศาสตร์เชิงวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๘ (IBRS 2016) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. น่าน. ๒๕๕๘ หน้า ๑๖๕๑-๑๖๖๓.

อนุชา พละกุล. (ผลงานร่วม). **ภัยคุกคามรูปแบบใหม่และผลกระทบต่อสังคมไทย**. งานประชุมวิชาการระดับนานาชาติภูมิศาสตร์เชิงวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๘ (IBRS 2016) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. น่าน. ๒๕๕๘ หน้า ๑๖๖๔-๑๖๗๕.

อนุชา พละกุล. (ผลงานร่วม). **อาเซียน : ความสัมพันธ์กระแสนิยมระหว่างประเทศสมัยใหม่**. งานประชุมวิชาการระดับนานาชาติภูมิศาสตร์เชิงวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา ครั้งที่ ๗ ประจำปี ๒๕๕๘ (IBRS 2016) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. น่าน. ๒๕๕๘ หน้า ๑๖๗๖-๑๖๙๐.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๕)

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : นายมะลิ ทิพย์ประจง
 (ภาษาอังกฤษ) : MR.MALI THIPPRAJONG
 เลขประจำตัวประชาชน : ๓๔๐๐๕๐๐๔๕๙๘๔๔
 ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์/นักวิจัย
 ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 โทรศัพท์/โทรสาร : ๐๘๖ ๗๑๕ ๙๖๒๑
 E-mail : thipprajongmali@gmail.com
 ที่อยู่ปัจจุบัน : ๖๕ ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐
 การศึกษา : - น.ธ.เอก, เปรียญธรรม ๓ ประโยค
 - พธ.บ. รัฐศาสตร์ (เอกการเมืองการปกครอง)
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - ร.ป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ (สาขานโยบายสาธารณะ)
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีลพบุรี

ผลงานทางวิชาการ

มะลิ ทิพย์ประจง. แนวทางการพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมชนบทสมัยใหม่. วารสารรัชต์
 ภาควัย Rajapark Journal ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒๖
 พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑ ISSN: 1905-2243 ในหน้า ๑-๒๐.

ประวัติผู้ร่วมวิจัย (๖)

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) : พระครูสุนทรวัชรกิจ (บุญธรรม ธมมิโก/ฤทธิกล้า), ดร.
 (ภาษาอังกฤษ) : Phrakhru Sunthonwatcharakit
 (Boontham Thammiko/Ritkla), Ph.D.
- ตำแหน่งปัจจุบัน : รักษาการรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 อาจารย์, นักวิจัย
- อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก : ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
 โทรศัพท์/โทรสาร ๐๘๑-๑๙๙-๐๘๘๘
- E-mail : thammigo08@gmail.com
- ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๓ บ้านถ้ำรงค์ ต.ถ้ำรงค์ อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี ๗๖๑๕๐
- ประวัติการศึกษา : - น.ธ. เอก
 - พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ) คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓
 - พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ) คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔
 - พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ) คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘

บทความทางวิชาการ

พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร., **ภาวะผู้นำที่ดีในยุคไทยแลนด์ ๔.๐**, จัดพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ Veridian E-Joupakorn University สาขามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และ ศิลปะ ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๔ เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร., **การบริหารอำนาจตามแนวพุทธในระบบการปกครองแบบธรรมรัฐ (Buddhist administrative powers in A state fair)**. วารสาร มจร. ตรีภุมขัยปริทรรศน์. ISSN : 2586-9310 ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒.

หนังสือ/ตำรา

พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร., **การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ Buddhist Human Resource Management**. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร., **การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)**. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)